

ספר יהודה יעלה

חלק ראשון

אוצר מלא חמדת. להשקות סיס לעדה. דרושים לכל הפציהם.
שכל טוב לכל עושיהם. נחמדים מפנינים. מדבש וגופת צופים.
ורמזים יקרים. על חמשה חומשי תורה נאמרים. לשבתות השנה
סדורים. פעולת סורי ורבי דובר צדק ומגיד משרים. דורש כתרי
אותיות. פה מפיץ מרגליות. הרב המופלא וכבוד ה' מלא כמוהר"ר
יהודה חיים הכהן זלחיה. יליד עובי דמשק יע"א. זכה וזיכה
את הרבים. זכותם תלוי בו לעולמים. נשמתו בנן החיים תתעדן
בגנזי מרומים. ואני עני תלמידו, למען יקרת כבודו ולזכות את הרבים
השתדלתי וסידרתי כתיבות ידיו להוציא לאור תעלומה. מדע וחכמה.
ופי מלא תהלה. לאל נורא עלילה. כי הביאני לעיה"ק ירושלם ת"ז
הנבחרה. וזיכני למעום מעץ החיים. מכתבי איש האלהים עפ"י סידור
סוד הרש"ש זלחיה. ויהי שיקובל לרצון. לפני אל עליון. ויביאני
עד גמירא. לעשות רצונו ולעובדו. לא אשנה את תפקידו. תמיד כל
הימים. ובימינו תושע יהודה. ונשגב שמו לכדו. ונשמחה ונגילה.
אל המנוחה ואל הנחלה. ביום שמחת לבני הכנסת באל צורי ומשגבי
הצעיר רפאל מנחם מערבי ס"ט

פעה"ק ירושלם תובב"א

שנת עד אשר תפרה לפ"ק

YEHUDA YAALEH

ZION Printing — JERUSALEM

תחת השגחת המסדר יוסף בן נתנאל הלוי בדפוס, ציון

הקדמת המחבר

לפנים מן המודיעית הודעתי ה'ן כתיב כאן כי יודע אני בעצמי לא בינת ארם לי רש ואיש תכבים הנל הבלים קל שבקלים ומה אני לבא לגשת בארשת' כאן בדברי תורה דבר והצי דבר. נברא דלא ידע מאי קאמר. אכן דא גרמא לי ארים שיהי בקול מר ואומר ידעתי עם קני אנוע אימא סיפא סוף אדם למות הכל למיתה ה'ן עומדים ואם לא עבשו אימתי. ואל יאשימוני אדם לומר שנתכונתי לעשות לי שם כשם הגדולים ה'ן או לשום פנייה חלילה כי אל אלהים יודע כי לא היתה כוונתי לזאת ח'ן. האמנם אנלה מפת מצערי כי ה'ן בעון מחמת המציק בין צוקות ובין צרת'ן לא יעלה לנו מן הישוב ללמוד בתלמוד כפי קוצר דעתי או במקומות אחרים דברים העומדים ברומו של עולם כאשר יאות. אך אך מה נענה ומה נאמר כי עונותי גורמים להיות מפורד ומפורד פעם בחוץ פעם ברחובות על המחיה ועל הכלכלה כולי האי ואולי תהוי ארכא לעליותי כאשר גלוי וידוע לפניו ית' אין צורך לבאר. ומורשי לבבי ניתקו מדברי הספרים די בכל אתר ואתר המה מגדילים בעונש אדם העולה על לבו חידוש תורה אפי' כל דהו ואינו כותבו כי לא גילו לו מן השמים אלא ע'ם לכותבו וה'ן לו יהי כי מה יתן ומה יוסיף גרניר קמן לפום רבנן ותלמידהון אשר דשו רבים מהם בעקיבם ובפרט אם אינו עולה לרצון לפניהם עכ'ז חובתי ואעשנה אינו חייב אדם אלא כשיעורו. אשאלך והודיעני היתכן לומר שהעני יאכל למלאה במנו כמאכל העשירים ברבורים אבוסים חמרא וחיי לפום רבנן זה לא יתכן כי הוא נודד ללחם איה ולפני לחמו אנתתו תבא ובהזדמן לפניו הלחם שמוח ישמח בו יותר מאכילת העשיר ותפנוקי העשיר. וכי יעלה על דעת העני לומר מאתר שלא נזדמן לי בשר ויין שלא אוכל. איכ כל ימיו בתענית. כן הדבר הזה כי אין עני אלא מן חת' ואין עשיר אלא בת'. ואתה תבאר הנמשל. ובפרט שהעולים על לבו ה'ן המה חלקי ניצוצי תורתו ונשמתו שקבל מהר סיני. ומה גם שעיקר בריאת האדם בעולם להעלות לאור ניצוצי תורתו ונשמתו כאן בכתב כפי מה שיוצרו מן השמים. וזאת היתה לי בשעת כתיבה כונת הכי כי אדם לעמ'ל יולד גומ' ללמוד על מ'נת לכתוב ופוק חוי מ'ש הכהן הגדול הרב כמתריר אליהו הכהן זצ'ל בס' שבט מוסר בענין זה והאריך הרחיב למעניתו. היה בספרתו. ותמצית דבריו שאל יקל האדם אפי' ברמז כ'ד כי לפעמים בחוט השערה יבנה בנינים נפלאים דרושים נחמדים וביוצא ע'ע ותורה צמאונך. והלא תראה לרבני האחרונים אשר מפיחם אנו חיים תורה ומצוה אשר לפניהם לא נהיה אפי' יתושים קטנים ועכ'ז לא נמנעו בספריתם מלכתוב אפי' דברים קטנים ואב' יאמר האומר דשאני התם דהעיקר הוא דברים גדולים ואנב גררא יכתבו דברי רמזים קטנים. לא כן כמוני היום חירגא דיומא כי רובם ככולם הם דברים פשוטים לגבי החכמים ומבינים ומה יתן ומה יוסיף בזה. כבר השבתי בעז'ה כמה תשובות ע'ן. ובפרט דאדרכא קנאת סופרים תרבה חכמה לצעירים אשר כגילי ללמוד ולכתוב מה שה' הזמין לו ומן הקל יבא לחמור. קל וחומר אדם דן מעצמו וממילא

הקדמת המחבר

רווחא שמעתתא ינדיל תורה ויאדיר. אנא ה' ראה בענינו והשיבה את שבותנו לעיר קדשנו ותפארתנו. ירושלם דדחבא. ושלה לנו משיחנו ואומרים לו כרוך הבא. ושם נלמוד תורה ביראה ואהבה אכיר :

ראה קראתי בשם מהברתי זאת הקטנה כמוני יהודה יעלה והוא רומז לג' טעמים האחד הוא כי כל כונתי כחיבור זה ובחיבור האחר של התהלים הוא כי את חמאי אני מזכיר בכל עת וזמן על יציאתי מקדש לחול וכאשר הודעתי נאמנה בהקדמת ס' וירד יהודה לך נא ראה ולכך אני בעי ומתחנן בעזי יהודה הקמן יעלה להתישב על התורה ועל העבודה לאי. עוד בה כי שם זה אתיאי בכלל לכל ישר' כינו בשם יהודה שהשי"ת יקבץ נדחינו. עוד בה אל השלישי לז' בא כי בו תרמוז שמי הקמן ושם מר אבי זיעא כי שמי הקמן הוא מבואר ותי' יעליה עם האותיות והכולל גי' ב'ן חיים :

אני הצעיר יהודה חיים הכהן ס"ט

אלה יעמדו על הברכה :

מעלת הנבירים הרמים דק'ק ניויורק יע'א אשר נדבה רוחם אותם ותזילו זהב מכיסם להדפסת הספר הזה :

ה'ה	שחאדיה נאצר היו
ה'ה	יצחק ראובן היו
ואחותו הג' בוליסה	יוסף אורפלי היו
עזרא מביליה וכניו היו	אליהו לוי היו
דוד שמואל היו	אליהו רחמה ואחיו היו
חכם דוד לניאדו היו	אהרן פראנפו היו וכנו
ה'ה	ראניסון הורי אשכנזי היו
אליהו פאיינא היו	ה'ה שמואל פראנכו היו
חכם שלמה אשכנזי היו	סלים חצני היו
	עבוד ששון היו
	דוקטור סור'א פול היו

זכות הרב המחבר זיע'א וזכות תורתו תעמוד לימינם ולכל המשתדלים והמסייעים בהדפסת הספר הק' הזה. ברוך התצלחות שובע שמחות ולמען ירבו ימיהם הם ונשיהם ובניהם לאלפי רבבה אכיר.

ספר יהודה יעלה

ס' בראשית במימנא טבא

ח' ומליון ג' בר רמו שפיז יסי נקי כפס ובר
לכז וקיל :

ב) סמיבות לעיני כל ישראל בראשית אפיל
בסיד וסוא עפיי מיד בגמרא

דסוכר ד"ד בענין מינוי הדיונים מחלוקת ר'
ורבנן ר' אומר כרי נאמר אלהים למעט ונאמר
אלהים למעלה מה הם שנים אף למעט שנים
ואין ביה דין שקול מוסיפין עליהם עוד א'. ורבנן
ירשיען כתיב. א"כ מענין מינוי הדיונים משמע

דיש אם למסורה. עוין מ"ש בגמרא דשבת ד'
חיל רגלו א' חוץ לתחום ורגלו א' בתוך התחום
לא יכנס דכתיב אם השיב משבת רגליך רגלך
כתיב. א"כ מענין השבת משמע ג"כ דיש אם
למסורה. עוין מ"ש בהיקוים היקון כ"ד בראשית
ירא שבת. והשחא א"ש ח"א לעיני כל ישראל הוא
רמו לדיונים שהם עיני העדה כשיה ויהי אם
מעיני העדה וכי. שמעם מורה דיש אם למסור
וגם בראשית ירא שבת שניהם אלו פעם א' להם
דיש אם למסורה וכמ"ל וק"ל :

ג) ובאו"א שמעתי משם המפ' וסוא במ"ש
בש"ס מבין רעסו בקול גדול

בבקר השכם קללם תחשב לו זה שכלך אלל בעה"ב
וכיבדו ונחן לו וסוא משבחו בקול רם. ואמרו
בגמרא מ"ס דשמעי אינשי ואחו ואנשי ליה ורש"י
ז"ל פ"י שני פירושים הא' משום לסטים שיבואו
אללו ויגזלו את ממונו. א"כ דאחו אורחים אללו
חמוד וגורם לו לבא לירי פניות וא"כ זה דוקא
לנבי בני אדם שייך המעשים כה' לא כן לנבי
הקב"ה לא שייך זה והשחא א"ש דבתח"י הכחוז
אומר בשבת הקב"ה באומרו לכל האותות וכמופ'
ולכל סיד החוקה ולכל המורא כגדול אשר עשה
משם

א) בראשית ברא אלהים ס"ח אמת. אפי'
לרמו בס"ד ע"פ מ"ש הסנה

באבות פיג ח"ל עקביא בן מכללאל או' הסנהל
בני דברים ואין אהם בא לידי עבירה. דע מאין
באת. ולאן אהם כולך. ולפני מי אהם עמיד ליתן
דין וחשבון. מאין באת וכו'. ואפי' דרמו אלה כג'
בר"ה וס"ה. ח"ש בראשית נוט' בראשונה ויחזר
החלחו ומפ' וכולך בר"א חותיות אבר שבה
ממקום השתן של האיש ועוד נוט' ברא בא רחם
אשה שבער במקום השתן של אשה חסו מאין
באת. ועוד ד"ת אמת נוט' אחר מיהם חמות
סוא מ"ש הסנה ולאן אהם כולך למקום עפר
רמס וחולעה. או נוט' מ"ת מעפר החזור רמו
שבה מעפר ויחזור לעפר וסוא מש"ס כי עפר
אהם ואל עפר השוי. ואח"ז מ"ת נוט' משפט
חידון ח"ש הסנה ולפני מי אהם עמיד ליתן דין
וחשבון. וחיבת אלהים נוט' אי לזאת האדם יחקן
מעשיו. את השמים רמו לנשמה שנקראת שמים
א"ח הארץ רמו לגוף שגברא מן הארץ וכמ"ש
בגמרא ע"פ יקרא אל השמים מעל זו הכשמי'
ואל הארץ לדין עמו זה הגוף. ובזה אפיל רמו
בתכלים ס"י כ' ח"ל ישלח עזרך מקדש נוט'
עמ"י וס" נוט' יליאח עפר משפט רמו לג' הס'
ובח"י יליאח רמו ב' דברים סן על יליאחו מרחם
אשה. וסן ג"כ על יליאחו חולה שיראה פחיתותו
כי כל הדברים הטובים ושמנים יכפנו במטיו
למרות פחמים. ובזה נשבר לבו בקרבו וס"ה
למים ויקנס מדה העניס ח"ש ישלח עזרך מקדש
חיבת מקדש נוט' מדה קודש שהיה ג"י שפל גם

בתקונים בשביל ראשית היא החורס נכרה
העולם יע"ש :

(ז) **בראשית** צרה אלהים ס"ח אמת. פי'
ה' הנו' במ"ש ה' פרשת דרכי'

במ"ש צעירובין דפ"ז דרש רבא בר מרי מ"ד
ישב עולם לפני אלהים חסד ואמת מן ונלדו.
ישב עולם לפני אלהים חסד ואמת מן ונלדו.
מן ונלדו. ופי' הרי ז"ל דאח"ל בראשית צרה
אלהים בחי' עליה במחשבה לבדוא העולם
במדה"ד ראה שאין העולם מחקיים הקדים ושהק'
מדת רחמים למדה"ד והיינו דכתיב ביום עשות
ה' אלהים ארץ ושמים. והיינו דק"ל איך אמר
ישב עולם לפני אלהים וכלא אין העולם מחקיים
במדה"ד לז"ל חסד ואמת מן ונלדו.
וכונה דאח"ל ע"פ השקפה ממעון קדשך בא
וראה כח מחנה עניים שהספך מדה"ד למד"ר
שכל השקפה שצחורה לרעה חוץ מזו וא"כ
בדקה יכול לישב עולם לפני אלהים שמספך
מדה"ד למדת רחמים עכ"ד בדרוש י"ת. ואמרו
בחנא דבי אליהו זוטא פ"א אין אמת אלא לדקס
שנא' אמת מארץ חלמה ולדק' משמים נשקף.
ועפ"ז יחבאר דהכחוב אמר בראשית צרה אלהים
דהיינו שעלה במחשבה לבדוא העולם במדה"ד
וכ"ת אין העולם מחקיים לז"ל רמז צס"ח אמת
דהיינו לדקס כמ"ש צס' אליהו זוטא לומר דע"י
הדקה העולם מחקיים במדה"ד והדקה מהפכה
מדה"ד למדת הרחמים. ובזה פ"י ג"כ כונח סכ'
ראש דברך אמת ולעולם כל משפט דקדק. הכו'
ראש דברך ר"ל חסד החורס אמת צס"ח כמ"ש
המפ' וכונח הכו' כי לעולם כל משפט דקדק כי
זוה העולם יתנהג במשפט ויחקיים כי הדקה
מהפכה מדה"ד למדת הרחמים. והיינו דכתיב
ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים כי ארץ הם
העניים ושמים העשירים. כמ"ש צס' חרדים ר'
ל"א ע"פ האזינו השמים ע"ש ח"ש ביום עשות ה'
אלהים דסקדים מדת הרחמים ושהפך למדה"ד
וכ"ת הרי כתיב בראשית צרה אלהים לז"ל ארץ
ושמים דכס עשירים ועניים ובזה יהיה רחמים
עם מדה"ד וכלל מהוקן וק"ל :

אשר עפ"ד ז"ל אפי' לי לפרש כונח הכחוב
צס' נצבים ח"ל אהם נצבי' היום עולם
לפני ה' אלהים וסיק דע"י אהם שעולם צס' חסד
האחריות

משכ לעיני כל ישראל ולא חסד דכיו דכיו כמו מצד
רעכו וכו' דזה לא שייך אלא לגבי אדם לא לגבי
הקב"ה. ולכך אמר בראשית נטי' בקול רם אצרך
שמו יצרך חסד ולא חסד חסד לז"ל וק"ל :

(ד) **בראשית** ראיתי לה' אלים ופרחים יליו
צנו של ה' יוסף חיים זצוק"ל
שרמו שבת ארי. וכו' יליו פי' שהס"ח נקרא שבת
ונקרא ארי יע"ש. ולרד"י אפי' מעשה בא'
שכיס הולך עם שירא צדק רחוק ומוקס סכנה
וכשהגיע שבת השירא סכנה וכו' לא ראה לילך
כדי לשמור השבת וכו' ארי ושמו אורו בשבת
ואח"כ נשא אורו הוא וכל אשר לו וכולכו עד
השירא ופשוט :

(ה) **בראשית** צרה אלהים. פי' ה' פני' דוד
דחיצת בראשית הוא אחריו

בית ראש כמ"ד ישא אשה ואח"כ ילמוד חור' חכו
בית ראש אין בית אלא אשה הוא רישא ערס
לעסוק בחורס. ובזה ד"ד צמד' הנעלם דרש
בית ראש להכין בית בחי' ואח"כ ישא אשה :

(ו) **א"נ** נטי' אשרי בת. פי' ה' הנו' צהק' מ"ש
ה' זרע צדק ד' צ' דח"ל כינו לחי'ה
בשם צה כי אמרו דהחי' מנגח ומללא מהחטא
ומינה"ר ואמרו ז"ל דכל הגדול מחזירו ילדו גדול
ממנו והחי' הוא מסוכן לחטוא יותר. ופי' המפ'
דאם החי' יושב בצדק של תורה הצידי ואינו
יולא כי אם קורא ושונה זה החי' נשמר מהחטא
אך אם מקיים יפה חי' עם ד"א ויעסוק במשא
ומחן אז סינה"ר מתגרס בו ומסוכן יותר לחטוא
ולכך מדומה החי' לבח שיושבת חסד פנימה
עש"ב. ולכן החי' פחה בראשית שהוא לירוף
אשרי צה ר"ל אשרי שמים עצמו כזה שיסיה
פנימה יושב אורל :

ובזה פי' ה' הנו' כונח לי רז"ל ציומא דע"א
ח"ל אליהם אישים אקרא אמ"ר צרכים
אלו ח"ה שיושבים ודומים כנשים ועושים גבורה
כאנשים. ולכאז' לריך עמם שדומה החי' לנשי'.
ורש"י פי' שהם חסדי כח כנשים. אמנם עפ"י
אפי' דמדמה אותם לנשים שהם כמו הנשים דכ'
כל כבודה צה מלך פנימה ועוסקים בחורה אז
מתגברים על ירס כאנשים שאין סינה"ר יכול
לסם עכ"ד. וא"כ אפ"ל נטי' בראשית צרה אלהים
ג"י ה' רמז לה' חומשי חורס והוא ע"ד שכתבו

אחד שיעשה לו הקנס לזכר ואמיל שידבר אמת וזכר יגלל דאס היס כולך לעשות וזכר אדם אי' ושאלו' וגאן אהה כולך אס יאמר לו לעשות עבירה אין ספק שיהא חרפה וכלימה ומוכרה הוא לחזור וכן היס שאותו אדם חזר בחשו' עיי'. וידוע שהיט' נקרא מלך זקן וכסיל ח"א דבר אמת וממילא ואל הפחד מן המלך הוא היט' שמשאך לחטוא וקיל:

(ח) **ב'ראשית** ב'רא אילנים נטי' גי' חמש' רמז לסי' חומשי תורי' שבראש

העולם הוא בשביל החורש וכמ"ס רז"ל בשביל ראשית נברא העולם ורמזו שהאדם צריך לזכר בסי' חומשי תורה בלימודם וקיומם ואס לא שמר את החורש נעשית לו סס מות וכמ"ס רז"ל זכר נעשית לו סס חיים לא זכר נעשית לו סס מות ולכך רמז בסי' אוחיות אמת עד"ס תתן אמת ליעקב ואס לא זכר יאמרף סי' גי' חמש' עם אמת ויהיו מות וקיל:

(ט) **לעיני כל ישראל בראשית** אפיל סמיכות סתו' עפ"י מ"ס בתיקונים בראשית

יר"א שבי' עפ"י מה שסיס בעירנו האמת נעמי (דמשק) סי' חרמ"ז בענין פריצ' סחומס והיו סת"ח נשמרים שלא לשאת משא כדון ועיי' כל ישראל נשמרו. ח"א בתי' לעיני כל ישראל סת"ח יר"א שבי' שיסיו נשמרים שלא לשאת משא ועיי' כל ישראל יכיו נשמרים שלא לשאת משא וקיל: **ובתיבת** בראשית אפי' לרמז נטי' ב'קדושה רכס אכלל שמו

ית' חמ"ד. רומז על סת"ח שכל עת יכיו בנדך לבנים ובכ"ס שיסיס גופו קדוש וסבור כדי לעמוד לפניו יחברך שהוא מקור הקדושה וסבורה. וכבר נודע שהקדושה היא נמשכת וזכר מטכרה כי על ידי שהוא מובל אחר שמשמש מטהו ומכ"ס אס הוא מובל לקריו שזה הוא מן סעורך ועיי' באס"ט סי' פ"ח שהביא שהרמזים ז"ל לא היס מזהלל אס היס משמש מטהו עד שיטבול וממנו נלמד דמכ"ס שסיס מובל לקריו. וכן אמת דביטולה למצילתא לפי' שאין רוב סכור יכולים לעמוד בסי' וסבי' קי"ל לדינא וכמו שפסק מרן ז"ל באו"ח סי' סנ"ו מ"מ סמיטות וסס לשרירים אשר סי' קורא יכולים לעמוד דרימ' חיים למיעושא ומכ"ס סת"ח יר"א סי' וחסבי שמו. וזכר מאיר

עיי'

סאותיות אמת שהיא רמז ללדקס נכ"ז סיום כולכם לפני סי' אלהיכם ותי' לפני כמו קודם ר"ל אפי' קודם ששחק מדה הרחמים עם מדה סדין כי עיי' מצות סלדקס עולם הוא מהפכה מדס"ד למדס"ר וכמו' מדברי סי' ז"ל וק"ל. איג אפי' דתי' נכזבים גי' קבץ ר"ל בזכות אמת הוא סלדקס קבץ ישרי' מן סגלות ע"ד שמרו וכו' כי קרובס וכו'. עוד יתי' תי' נכזבים מלשון נכזבים ומלכים חס יסיס בבי' א:

והואיל ואחא לידן הא קרא אפ"ל באו"ח וסוף ע"פ מ"ס סי' מוכרח' ז"ל

בסי' נפש חיים עי' גאולה אות י"ג ח"ל כהב סמ"ג עשין ע"ד דעיקר הגאולה הלויס כשישרי' מדברים אמת ולא ימלא בפיסס לשון חרמיות ע"ס. ומלתי בתיקונים בסקדמה ד"ד ע"ב דאמרו כלשון סוס בגין דדרגא דיעקב חלייא פורקנא דדרגיס אמת סס"ד תתן אמת ליעקב ע"ס בארזי' דבריו סנחמדים. עיין את סידוע דתי' סיום מורס לעוסי' שהוא מאיר סיום. ועוד סיום שכולו ארוך. עיין מארז"ל דמה סלריכים ישראל לתתן הוא אוחיות וסי' סחסרים משס סוי"ס בסי' ועוד מ"י משס אלהים שהפרידו אותה וכשאר אלה וחסאו' בענל וססחא אי"ס ח"א אהס אוחיו' אמת ר"ל אס סחססו במדה אמת ולא בשקר אזי אהס גורמים ליגאל וזכר נכזבים סיום כולכם לפני סי' אלהיכם סיינו לעוסי' ליום שכולו ארוך ועוד בסי' ססחורו אוחיות סיו"ס וססחו' אותס לפני סי' שהוא סוי"ס ואלהיכם שהוא אלהים. ועוד עיי' שאהס נכזבים כולכם לפני סי' אלהיכם ראשונים שבייכס וכו' כל אי"ס ישראל שהסיו באחדות מקרבים סגאולה וכמ"ס בבי' ע"פ ססספו וכו' דסגאולה זכר כשישראל באחדות סוב"ד לסי' סנ"ו סס:

ובזה גי' אי"ס כונת רמז הכי אהס נכזבים גי' קבץ ר"ל בזכות שמדבר אמת קבץ מן

העמים כי סאמת יסוד כבנין של ישראל וק"ל: **וזה** אפי' לסמלין בזכות לי' רז"ל דבר אמת ואל הפחד מן סמלך דרמזו לנו בלשונס סזכב דפי' דברי אמת ניטלים משעבוד מלכויות ססס משעבדים בסי' זכר סגלות וקיל:

ובאו"ח אפי' לרמז עפ"י מ"ס ז"ל מעשה בא' שרסס לחזור בחשו' וזכר לפני חכס

דחיס ואח"כ לנשמה דחיס כטודע. וכן ליחידה. ח"ש ויהי האדם לנפש ח"י נטי' חיה יחידה. גם ח"י הוא יסוד ונפש הוא מל' כי אז ידונו מל' ויסוד. ואות ה' הוא רומז כי אז יושלמו בו ה' בחינות כדנח"י. ח"כ אות ה' רומז למלכות ח"ש ויהי האדם הוא הקב"ה לנפש ח"י ה' שידונו יסוד ומל' כדמחזה באות ה' ואז יושפעו כל העו' ח"ש וילמח ה' אלפים מן האדמה כל עץ נחמ"ל וכו' וא"ש אח"כ :

(יג) **ויצו** ה' אלפים על האדם לאמר מכל עץ בגן אכול תאכל. אפי' לרמח בסק' מ"ש ה' קיטר של"ה דף ע"ד ח"ל וביקור חולים הוא בגוף ונפש וממון. בגוף כיצד ירוץ ויחטק בכל לרכיו להמציא לו רפואה וכן יטרח בגופו ביתר לרכיו דידוע ממעשה דר"ע שריכד וריכץ לפני חלמיו שיהיה חולה ואמ"ל החייתני. בנפש כיצד ישפוך נפשו בתחינה להחפיל לפני הש"י שישלח לו רפואה שלימה מן השמים בחוך שארית חולי ישראל. בממון כיצד לראות אם אין להחולס ממון כל לרכו ישחלל שיהי להחולס ממון כי לרכי החולי הם מרובים ע"ד ח"ש וי"ל בזמן שיס"ה ה' שהוא רחמים נהפך לדון ב"מ על האדם שיהיה לו חולי לאמר מכל עץ בגן נטי' הממון נף נפש. ומה שסיים אכול תאכל פי' הח' מאיר אהרן פאנחיל נר"ו עפי' הצרייחא אלו דברים שאדם אכול פירותיו בעו"ז וסקיק לו לעו"ב ואלו הן כבוד א"ר וגמ"ח וביקור חולים וכו' ח"ש אכול תאכל שם רמז שיאכל מפירותיו בעו"ז. ולי הפעוט אפי' הכפל אכול תאכל רמז אכול בעו"ז תאכל בעו"ב. והוא עפי' הצרייחא ממס אכול מפירותיו בעו"ז וסקיק לו לעו"ב וק"ל :

אז"ל אפי' לרמח עפי' מ"ש בזה"ק בסעלותך דקני' ח"ל וע"ד האז ספור דאוריית' לבושא ח"כ מאן דחשיב דהבוא לבושא ח"כ אורייתא ממס ולא מלה אחרת הפח רוחים ולא יבא ליה חולקא בעלמא דאחי בגי' אמר דוד גל עיני וכו' מה דתחוח לבושא דאורייתא ח"ה ח"ה לבושא דאחמיו לפולא ואינן עפשין כד חמאן לבי' בלבושא דאחמיו לון שפירא לא מסחכלין יתיר חשיבו דהבוא לבושא גופא חשיבות' דגופא נשמחא כהאי גוונא אורייתא ח"ה לה גופא

עניי חכמים בהלכה כי הקדושה והטהרה תאיר וחזקיר פני הגוף ומכ"ש לעיני השכל. אשר בזה יובן רמז הכחוב מלבד הפשט והוא האמור בדברי קבלת ס' ח"ל חכמה אדם תאיר פניו. וסכונה לימתי חכמה אדם הקרא חכמה והיא עולה כהוגן. כשיעשה אופן שתאיר פניו סחם וכולל פני הגוף ופני הנשמה והשכל. חבו שסיים ועו' פניו ישוכה לפוצ צחות הראות חבו כדמחז' בראשית ב'קדושה ר"ב איהלל ש"מ וי' חמ"ד : **ובזה** יע"ן כונה בסמ"י בא"ר וכו"ל לעיני כל ישראל הם הח"ה שנקראים עיניהם ולבם של ישראל וכמ"ש והיה אם מעיני העדה וכו' בראשית נטי' בקדושה ר"ב איהלל שם ה' חמ"ד והוא כולל בין חפ"י ובין ח"ה דגם לח"ה לריך קדושה וטהרה יתירה וכמו שפסק מרן ז"ל ס' לענין אם הפיל מים ולא נגע בבשרו שצריך ליטול לחפ"י ולתורה משום וכן וכו' נמלא דדון תורה וחפ"י שוים בזה :

(יד) **ויבדל** אלפים בין האור ובין החשך פי' ה' אד"ל יצו דרך רמז כי מספר החשך יותר ממספר האור לרמח ששני הגליות של ישראל הם היו יותר משני החירות שלהם שהיו יושבים על אדמחם והספרש היותר הוא קריא כמנין ק"ך לירופי אלפים עם הכולל לרמח כי אריכות הגלות הוא בשביל למחך ק"ך לירופי אלפים. ובה יובן רמז הכחוב ויבדל אלפים בין האור ובין החשך ויבדל דייקא ר"ל שהספרש שבין האור ובין החשך הוא שם אלפים שיש בו ק"ך לירופים ועם הכולל גי' קריא ע"ד :

(יז) **וייצר** ה' אלפים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמה היים ויהי האדם לנפש חיה אפ"ל בס"ד אם יוכשר בעיני ה' דבא הכחוב לרמח לנרנח"י שוכה האדם אם יעלה במעלות. ע"י משיל דהני' לא יחסרו ממנו לעולם חבו הסעס שבחח"י לא הזכיר נפש דעשים כלל וגם הרוח הזכירו כדמחז' ח"ש וי"ר שם רמז לרוח שהוא ביצירה. ובתור הכי כח"ב ויפח באפיו נשמה חיים. ש"ר לנשמה ואח"כ ויהי נטי' ואם יתעלה האדם יותר. גם ויהי גי' אל שהוא חסד ע"ד חסד אל כל היום אז זוכה לנפש דחיס ויחידה כי בחח"י זוכה לבחי' נפש דחיס ובמדרגות יעלה לזכות לרוח

מאיר יוסף סכסן מראש נרצ' רמז כי חיצה מאו"ש נטי ממקום אחר ישלח שלומיו. ואכל עניא מלאהי חן בדבריו מחקצלים על הלג ויהא חומ"ו לאדם שלא יסמוך על אדם אחר שסיס משגיח עליו כן קדם ובאזח זמן עלה בדעתו לבטל הסמיד לא ירחוג מזה כלל כלל לא כי בשומנו אל לבו ענין זה הרבה פתחים למקום לא ישאל על אלו הדברים כלל ועיקר. וכדי להבין סיוס הדברים אפי' לעניד דידוע כי עבד האדם כן בעודנו סמוך ונראה על איזה דבר סמיכה בעזרה יוכל ללמוד להבין ולסודות בדברי הסודות אך אם הוא מחרוטע בפרנסתו הוא וביחו יבא דואג אליו באומרו וכי חאמרו מה נאכל וכו' אכן אם ישים האדם סבמחתו בסמיכה אז יוכל ללמוד מבלי סמך. ח"א לוקחס זא"ח היא סח"ו כ"י נטי כי אשר יסמוך ממקום אחר ישלח שלומיו אז יקרא בס' הסודות ככל הבא מידו ח"א לוקחס זא"ח:

(י) **ויקרא** כי אלהים אל האדם ויאמר לו איכה וי"ל דהואיל וק"ל כי שם סו"ה הוא רחמים איך יחבר במאמר זה שכולו קאף על אדם ומה וסנחש. גם יאמר לו איכה סמורס כשאל ח"ו ורש"י ז"ל כבר ביאר ופי' כי מקור צדק דבא לסודות גודל רחמנותו שאפי' צדק רחם וסוד. עוד נודע מ"ס הוסיק סהאבות באו לחקן עין אדרי"ר. אברסס אע"ס חיקן עין ע"ז שבושלק לכבשן האש כמשיח פסילי אלהים סשרפון באש. ויחחק חיקן ש"ד שפסע לאורו ע"ג סמזבס. ויעקב חיקן ג"ע שסיסה ממחו שלמס. זסיס ויקרא כי שהוא רחמים אפי' עסה אלהים דין כח' גם דבר עמו ברכות ולא בקושי ז"ש ויאמר שהוא רכות כנדע. גם אפי' שהוא לי רוממות כעין משיח אה כי סאמרת וכו' שביססו שאפי' עסה משוקע בבוסח ססאוו סרמחו מומנת בחיבת איכה שהוא ר"ח אברסס יחקן כפירת סאלילים. גם היא ר"ח יחחק כפר סריגת אגסיס גם היא ר"ח יעקב כפר איסורי הביאה ואין לך צשורה רחמים גדולה מזו וק"ל:

(יח) **המן** כעץ אשר לייסוך לבלתי אכול ממנו אכלת ויאמר האשכ אשר נתח עמי היא נתחס לי מן העץ ואוכל ודרשו ז"ל אכלתי ואוכל. וסדקדוקים מצו' ואפיל בסק' מה סחקרו ז"ל

נופא ואינון סקודי אורייחא נופי חורס ואי נופא מחלבשא בלבושין דאינון ספורין דכחי עלמא ספשיין דעלמא-לא מסחכלי אלא בהסוא לבוסח ספור דאורייהא. אינון דירטי יחיר לא מסחכלין אלא בנופא דאיכו חחות ססוא לבוסח חכימין לא מסחכלין אלא בנשמתא ע"כ עש"ב ח"ס מכל עץ סגן נטי' הימלבוש גיפא גיפסה אכול חאכל בלימוד סחורס וק"ל:

(יד) **הרב** ליקוטי חו"כ צפ' דמרע"ס הוא ניוץ אדרי"ר יסאריך סרחיב לבאר סרמיונות סשייכים למרע"ס ואדרי"ר יע"ש. ואפי' לפי דנוטי' הי' אדרי' למפרע מ"ס ד"א אדרי' וק"ל:

(טו) **ולאדם** לא מלא עזר כנדרו. אפיל עפי' מ"ס מכרס"א ז"ל בכוונת סגמרת בסוף בחרה ח"ל ג' עבירות אין אדם ניוול מהס בבל יוס ואלו כן סרסורי "עבירס" ועיון חפי' ולס"ר. וסנה רש"י ז"ל פי' עיון חפי' סיינו סמלפס סחבס חפילחו וסנה מכרס"א ז"ל דקדק דמס סלשון אומרת ג' עבירות וכו' דאס אי אפשר לאדם להכלל א"כ אינו נקרא עבירה. ועוד ח"י אדם יחי' וחי' הוא ז"ל וחוכן דבריו בקיור דכ"ז סמחסיב ענמו בסוג אדם שהוא ממוצע בין סעליונים וסחחחונים כידוע אז אי אפשר להכלל מהס כיון "סנקרא אדרי' על שם אפר דס מרס כדאמרינן בסופס. סנה מלד שהוא מוטבע בחומר מן סחחחונים סנברס מעפר ואפר ח"א לו לכיון ולעיון בחפי' ומלד שהוא בעל דס רחיסח דס שבו מביאו לדי עבירה. ומלד שהוא בעל סמרס הוא בעל להיר ומדות רעות. אבל סזוכס ומחכס ענמו במעשיו למלאך כי יוכל ספיר להכלל מג' עבירות אלו וסו"ך בסו לשון עבירה עכ"ד. ובזס פי' סחיד"א ז"ל בפתח עינים כונת ספי' כי אדם אין לדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחסא יע"ש. ובזס פירשתי כונת ספי' סכ"ל ולאדרי' ר"ל סמחסיב ענמו אדם ולא מלאך לא מלא עזר באלו סג' עבירות סח"ל. וסס נטי' לא מלא עזר לישון מייחון עבירה. סכוכס לשון סרע ומייחון בחפילס סיינו עיון חפי' ספי' סרס. וגס עבירה אשר שלסס אלה סס כ"ז סמחסיב אדם אה ענמו כאלו הוא אדם וסקר ענכ:

(סז) **כי** מאיש לוקחס זא"ח. סנה מר גיסי סח'

ז"ל דאך חוה סופספה על דברי ה' סגנונה עד
שפי זה נכשל אדער באהילה ופי' ה' באר בשד'
בסדריו ח"ל שחוס דקדקס בלשון הקב"ה כשליח
אוחס ואמר באה"ל מכל עץ הגן אכל האכל
ומעץ הדעת טוב ורע לא האכל ממנו כי ביום
אכלך ממנו מות חמור וקשי"א ליה דמעיקרא
אמר מכל עץ הגן אכל האכל ונוס"ד טוב ורע
בכלל ובחכ"ד אפקיס מכללן וקאמר ומעס"ד
טוב ורע לא האכל ממנו וק' אי"כ מעיקרא
אמאי קאמר מכל וחו קשי"א ליה ממנו ממנו
ל"ל דכ"א בעס"ד קא משחצי ולא כול"ל אלא
ומעס"ד טו"ר לא האכל כי ביום אכלך מות
חמור ולכן דנה חוה בדעה שטיק סליווי הוא
על סגנונה ולא על האהילה כי האהילה גופה
משרא שרי כשליח בטען דמאי דקאמר ומעץ
הדעת טו"ר לא האכל לא קפיד באהילה אלא
בעודן עליו ולכ"י קאמר ממנו וסכונה שלא
יאכל מסען בעלמא דהיינו בעודן עליו שאז יקרב
לעץ ויגע בו וימות ח"ש לא האכל ממנו ממנו
דייקא כי ביום אכלך ממנו דע כי מות המות
אפי"ג שאין כותחך ליגע בעץ אלא לאכול מפירותיו
נמצא שחוס סדרה שלא נאסר עליהם מעץ
הדעת אלא בעודן עליו שלא יבואו ליגע בו
ויחייבו מיהם ח"ש לנחש ומפרי העץ אשר בחוד
הגן וכו' לא האכלו ממנו ממנו דייקא בעודן
עליו ולא הגעו בו פן חמורן שאסר לו
באהילה פן נמות שאפי' ליגע בו גם בלא דעת
ונמות וסחחא ח"ש ח"א הען העץ וכו' ויאמר
האשה אשר נתת עמדי היא נחנה לי וכיון שאני
לא נגעתי בעץ ממנו חו ליכא איסורא ולכן
ואוכל ואח"ל אכלתי ואוכל שלא נאסרה האהילה
אלא משום סגנונה וסיכא דליכא נגיפה כלל וק"ל :

(יט) **האשה** אשר נתת עמדי היא נחנה לי
מן העץ ואוכל י"ל דחיבת היא
נראית שפה יחד וסיכ ד' באומרו האשה אשר
נתת עמדי נחנה לי מן העץ ואוכל ומאי אחא
למעוטי בחיבת היא. ואפי' לפי ע"ד דאיתא במד'
ח"ל והקח מפריה ואכלה אי"כ אצבו סחמה ענבי'
ונחנה לו. ר' שמלחי אמר בישוב הדעת באה
עליו אמרס לו מה את סבור שיהא ממנו וחוס
אחרת נברא לך אין כל חדש תחת השמש או
שמה היא מהם ואת יושב פניו לא חוסו בראש

לשבת יתרה עכ"ל ע"ש. ומצא לפי"ז חס הים
הקב"ה נתן לאדער ב' נשים לא היה יכול
לחופסו בדברים אלו דמאחר דיש לו שחיס חס
חמור היא יתקיים העולם בשנית ולא היה לה
פחחון פה אז לפתוחו אכל מאחר שלא נתן לו
כי חס אחת לכן באה עליו בדברים האלו
ונתפחה לדברים כי ראה דברים נכוחים ולכן
זאת טענת אדער לפי הקב"ה האשה אשר נתת
עמדי היא ר"ל בשביל שהיא לבדה אצלו ולא יש
לי אחרת לכן דין גרמא שבנה דברים וטענתה
נחנה לי מן העץ ואוכל משא"כ חס הים לי עוד
אשה אחרת לא היה לה פחחון פה לפחות אחי
ואי"כ כביכול אחת גרמא חס ה' אד"א יל"ז :

(כ) **היא** נחנה לי מן העץ ואוכל איתא במד'
אכלתי מן החיב כאן אלא ואוכל
אכלתי ואוכל עכ"ל והדבר חמור איך יתרים כי
אדער לפי הקב"ה שיאמר אכלתי ואוכל. ופי'
ה' סג' ע"ד מ"ש בס' וילקט יוסף משם ה'
דרכי נועם שאדער בשאכל עס"ד היתה כוחו
למנוח דרכה לקיים פו"ר חס אי"כ לסמיס כי
חס ע"י חלום ועץ הדעת הוא סגורם לחלום
עכ"ד ע"ש. וסנה ידוע דהשמים מכונה בשם
אהילה ע"ד כי חס הלחם אשר הוא אוכל. ובזה
יובן אכלתי ואוכל ר"ל אכלתי מעס"ד בשביל
ואוכל ר"ל חשמים דעס"ד הוא סגורם לחלום
וכנתי למנוח לקיים פו"ר וק"ל :

(כא) **ויאמר** האדם האשה אשר נתת וכו' אפי'
לרמז דידוע מ"ש במד' ע"ש
ולאברהם ספי' בעצורה בעצור היא של שרם
מכאן מלינו שסא"ש אוכל בעו"ז בזכות אשתו
והאשה אוכלת בעו"ז בשביל בעלה ועיין לה'
היפ"ה בספרו הסביר זכות הרבים ז"ל שפי'
בדרך נאות בסק' מ"ש ז"ל ע"ש כי ביה ה' טר
עולמים דהיינו עו"ז"ב ברא ביו"ד ועו"ז"ב בסי'
שהיא רמזה בסי' וזכר ביו"ד ע"י בוס"ק יע"ש
בדבריו ח"א ויאמר האדם האשה אשר נתת
עמדי היא ר"ל בכה היא שלש שנה נברא עו"ז"
דין גרמא שנחנה לי מן העץ דהיינו פירות
וסנאות עו"ז" ואוכל ולדוגמא בעלמא נקט עץ.
אי"כ קרוב לזו ובסק' עוד מ"ש ז"ל חס אין קמח
אין חורה וכאשר חנו רוחים בחוש סנאות
שבשוס"ד החורס חוגרת שק ואזי לנו מעלבוני של

בפיו ממש כסרסור המפחם ללוקח ומשבח הסחורה לפניו אם ישמע ואם יחדל. לכן אז היה כעורר אליו הדרה בקומה וחואר הפנים והסילוך וכדבור כבני אדם. אבל אחרי אשר ניתך זוכמתו והטיל בו ארס חבונחו ורעתו עד אשר האדם יסיה נמשך אל החטא מסיבה עליו ורוע לבו מה להנחש עוד להדרת החואר והקומה חמ"ש ית' כי עשית זאת כלומר אחר שכבר כלית המעשה. כהוא להטיל בו רוע זוכמתך ובקרבו חשים ארבו ח"כ מה לך עוד להחואר והקומה כי כמה אך למוחר וידיך רב לך לבצע מעשך גם אם על גחונך הלך עכ"ל ז"ל:

(ג) **הוא** יסופך ראש ואחיה חשופני עקב. החיד"א ז"ל על שפת הנחל פי' פי' שני מדידים דהו' נקראת ראש וכמ"ס בויקרא רב פ"ט ובמדבר רב פ' כ'. ובפ"ק דקידושין אמרו אמר הקב"ה בראתי יצה"ר בראתי לו חורס חבלין אלמא אין ביטול ליצ"ר אלא ע"י החורס ח"ש הוא יסופך ראש שהקב"ה אומר לנחש הוא יצ"ר שהאדם יסופך ראש ע"י החורס שנק' ראש. ואחיה חשופני עקב לשון שכר כלומר אם לא יסיה חו' לשמה רק על מנת לקבל פרס אז המלא מקום להחטאו כיון שהלימוד אינו נחקק כי החורס שמצטל ליצ"ר הוא חורס לשמה דוקא ע"כ:

שני מדידים דהו' נקראת ראש וכמ"ס בויקרא רב פ"ט ובמדבר רב פ' כ'. ובפ"ק דקידושין אמרו אמר הקב"ה בראתי יצה"ר בראתי לו חורס חבלין אלמא אין ביטול ליצ"ר אלא ע"י החורס ח"ש הוא יסופך ראש שהקב"ה אומר לנחש הוא יצ"ר שהאדם יסופך ראש ע"י החורס שנק' ראש. ואחיה חשופני עקב לשון שכר כלומר אם לא יסיה חו' לשמה רק על מנת לקבל פרס אז המלא מקום להחטאו כיון שהלימוד אינו נחקק כי החורס שמצטל ליצ"ר הוא חורס לשמה דוקא ע"כ:

ועפ"ר"ק יובן לענ"ד צס"ד כונת הכי באלפא ביתא אות ש' ח"ל שלום רב לאיכ"צ הורחק ואין למו מכשול וק' דמאי היחי שיסיה למו מכשול דקאמר ואין למו מכשול אכן לענ"ד שאומרו ואין למו מכשול הוא לשון חנאי ולא הצטעק. והוא עפ"י החמור לעיל שהח' שחוטטיל לשכר יצ"ר הוא דוקא חורס לשמה ולא לפנים אחרת והשתא ז"ל שלום רב לאיכ"צ הורחק שיסיה להם שלום רב וגדול אף מן היצ"ר. אכן בחנאי ואין למו מכשול שהלימוד החו' הכי יסיה לש"ש דוקא בלי שום פניה ודו"ק: **א"ל** חפ"ל כונת הפ' הכי"ל הוא יסופך ראש וכו' והוא במ"ס ה' אדרת אליהו יצ"ו צס"י תבא צפ' ונחקר ה' לראש וכו' וסייה רק למעלה ולא חסיה למטה כי השמע וכו' והוא במ"ס ה' חולדות יוסף ע"פ בשב"ה ה' את שיבת און כיינו כחולמים כי ידוע דכל אר"א מישראל אחז באות א'

חורס ח"כ הא"ש הישראלי אינו יכול ללמוד בחו' בלא עזר דכיינו האשה דבזכותה נברא העולם הזה והדין הוא שיהלוקו בשום והשתא ח"ש ח"א ויאמר האדם שהוא אדם המעלה כדי שלא להחזיק טובה לעצמו וזה פתח ואמר הא"ש אשר נחח עמדי בזה העולם הוא סיחה בגרם המעלה שכתבה לי מן העץ הוא רמז לחורס שנקראת עץ חיים ואוכל ולא מדידי קאכילנא בחורס ח"א מדידה **ובזה** ח"ש כונת המד' הכלתי ואוכל ויח' דכיון שכבר הכלתי אכילה גופנית ולכן ואוכל אכילה רוחנית היא החו' ע"ד. לבו לחמו בלחמי. **ונג** לפי' אופן ח' ח"ש כונת המד' והוא רידוע דאוס"ע טוענים עליונו דגזל בדינו הנאות עוס"ד דהוא לעשו אכן כיון דעיקר יצירת עוס"ד בשביל האשה ולכן הכלתי ואכל דהחלוקה אין לה על מה תחול דאיו שלכם וק"ל:

(כ) **ויאמר** ה' אל הנחש כי עשית זאת וכו' על גחונך הלך. דאיו לבין איך נמשך מאמר על גחונך הלך למאמר הקדום כי עשית זאת. ופ"י ה' משלי יעקב עם מה שידענו מקדמונינו ז"ל אשר אם לא חטא האדם היה היצ"ר עומד מנגד וחזן ממנו וכו' והוא היה בפס' לפחות האדם בחלק שפתיו ממש כאשר ידבר ח"ש אל רעבו ואמר החטא נחמוז בהאדם ונעשה מגירו בקרבו ומסיתו בקרבו לבו למרות פי הש"ת. אך בדרך מליצה פי' ה' הכי עפ"י **משל** אחד נסע לדרך על אודות מסחרו ויכי בעצרו דרך עיר אחת פגע בו נער אחד והוא מקרובו מסכן ודל ושיחר פניו לאמר הן נהקשרתי בחנאים עם בן גילי והעדר המלבושים עזר עלי מבוא בנישואין עמה זה זמן כביר. אז הצטיחו הסוחר טוביא לו משי ורקמה על בגדיו בשונו מדרכו. ויכי בשונו בא לפניו וחותמו ופתילו בידיו. אמ"ל הסוחר מה אלו בידך אמ"ל כבר סיה לי נישואין עם מה שסמכתי דעתי עליך הנדיב כי חלבישני בגדי כבוד כמו שהצטעקתי אמ"ל מעתה מה לי ולך מאומה אחרי כי מכבר זנחת נשואיך לך ידעתי כי לא יגרשך בעבור סעדר המלבושים.

הנמשל כי קודם חטא האדם שלא היה להנחש כח להסית ולהדיח אלא

מעלה לא שייך כי ברגע א' נעשו שניהם ולבשו
ח"ש ויעש ה' אלהים שהכל ברגע זה את אומר
לאדם ולאשתו משום וילבישם לשניהם ברגע א'
וקל:

(כ) **ויעש** ה' אלהים לאדם ולאשתו וכו'. איתא
במדר ח"ל בחורחו של ר' מאיר כחוצ אור. ועי' לה' מהנות כהונס ח"ל
פי' הרמזים ז"ל שר"מ היה חושב בכתנות אור
לאדם ברחמי' ועתה נהפכה לעור ולחומר ובחשבו
ר"מ צה כחצ אור עכ"ל. ולי הסדיוע אפי' דרך
רמז דידוע דעיי חורה שלומד האדם ומלוח
שמקיים עושה לנשמתו חלוקה דרבנן לעושי
עו"כ והנשמה הקרא אשה וסגוף הוא האיש
שהוא מביא לאשתו מאכל ומטהה ומלבוש וכיוצא
בזה. גם סגוף עיי מעשיו המוצים בסיוע הנשמה
עושה מלבוש לנשמה זך ונקי מאיר אור. וזה
ח"ש ח"א ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו היינו
סגוף והנשמה שבמחשבה יוכלו יחד ויזכרו
להפוך החומר אור כחנות אור בעד אור
וילבישם יחד ח"ש בחורחו של ר' מאיר ר"ל
בנה החורה של ר' מאיר הוא הקציה המאיר
לארץ ולדרים עליו כחוצ אור שעי' שלומד זה
והוא קרוי אור כמ"ש כי נר מלוח וחורה
אור. כחוצ אור ופשוט:

(ז) **איתא** במדר אמרו מלש"ש לפני הקציה
מ"מ קנסת מיתה על אדרי
חמ"ל מלוח אחת לויחיו ועבר עליה וכבר דשו
בו רבים אכן לפרש בפשיטות צס"ד כי אינו
דומה העובר על מאמר המלך שנלעס עליו
עיי שליח למי שנלעסו נפי המלך עצמו ועבר
על דבריו חס אפי' במלך צ"ו שהיוס כאן ומחר
בקבר כ"ש בממ"ס הקציה יח"ש ולכן חמור
ענישו בחר שאת ואפי' דלכך אמרו ישראל
למרע"ה דבר אשה עמנו וגשמעס וכו' פן נמות
מלבד דברי רז"ל שהיו מחוס ופרחה נשמחה
וכו'. עוד אפי' דס"י שלא רטו לשמוע מפי ה'
יח"ש כדי שלא יהיה ענינם חמור בעצמם ע"ד
ה' צ"ס ח"ש מ"מ קנסת מיתה והוא בדרך קנס
ועונש חמור כי לא היה שם מיתה בעולם ע"ז
חמ"ל מלוח קלה לויחיו ר"ל אתי בעלמי פס
אל פס אדבר בו ועכ"ז עבר עליה ולכן
הענישהו אוחו:

א"י

א' מן סתו וכמ"ש ז"ל כי ח"י ישראל נטי' יש
ששים רבוא אוחיות לחורה. וישראל הם ששים
רבוא והיוחר הם ענפים תלויים בשרשים וידוע
כי הנקודות הם כמו נשמה לגוף ובלחה לא
יחטעע כן ג"כ הנקודה היא מניעה את האות.
וידוע דבחי' נקודות יש מטה ומעלה ואמלע
כי החטיק היא בחינת מטה והחולס היא בחי'
עליונה למעלה והשורק הוא באמלע. והנה בזמן
סגלות היא בחי' מטה. ובזמן שביחטיק היא
בחי' אמלע שהוא שורק אך לעת"ל יהיה ברחי'
עליונה שהוא כמו עפרס עש"ב ח"ש הוא יסופך
ראש בזמן שיהיה ברחי' ראש היינו בחי' חולס
אז לא יהיה לך שלעס עליו ואהה השופטו עקב
רמז לבחי' חירק שהוא בחי' מטה אז תהיה
שולס עליו:

(ד) **בזעת** אפיך האכל לחם אפי' דרך רמז עפי'
מ"ש ז"ל משם האר"י החי'
זוק"ל שהיה מבאר בסלס"ו דרכים בפשט
סחורה וכו' ע"ד סקבלס והיה מקשה ומפלפל
עד שהיה מניע כדי לשבר הקליפות כנודע
ונודע דאין לחם כלחמה של חורה ע"ד לכו
לחמו בלחמי ח"ש בצעת אפיך האכל לחם היינו
החורה שמכונה ללחם לריך שחזיע צעת סלימוד
ולא יהיה כמו שר ומלך אלא לריך יגיעה
ושקידס ציוס וצילס. גם נטי' אוחיות האכל
וס"ת חלס לומר לפי שהיה ברחמי' דומה לשר
או מלך בעניני האכילה ושחיס ושחיו מלש"ש
עליו לו בשר ומסננין לו יין והן עתה שנחקלל
בצעת אפיך לריך להאכל על מה שעשה וגרס
בטונו ולהלס מחמאיו וק"ל:

(ס) **ויעש** ה' אלהים לאדם ולאשתו כחנות
עור וילבישם. ויאמר ה' אלהים
הן האדם היה כאחד ממנו. החידי"א ז"ל הביא
מפי השמועה צמ"ס ציו"ד ס"י רנ"א דין ח'
דלכסות מקדימין אשה לאיש והטעם משום
לגיפות. ח"ש לאדם ולאשתו ור"ת סיל"ל לחם
ולאדם כי בכסות מקדימין לאשה לז"א הן האדם
היה כאחד ופי' רש"י הרי הוא יחיד בתחתונים
כמו שאני יחיד בעליונים והשתא ליכא
לגיפות ע"כ:

והוא ז"ל פי' דהדין הוא כלפי דידן דלריך
לעשות לבוש א' ואח"כ הב' אמנם כלפי

שעושה אדם עש"ב שער צ'אשה ע'רום ר"ל אם
נסחכל בשערה כאלו הסחכל במקום הסחורף
ובזה גורם מזריע זרע למינכו דפשמ"ס שיואל
ממנו זרע. וגם נטי' מוילא זרע לבטלה. ואיתיה
בחקנחא שלא יבא לידי הכסור שלא יפגום לשונו
כי צריך הלשון וצריך הסמור מכוונים זה כנגד
זה חס רמח בנטי' דש"א דיוצר ש"לם א"דס:
גם אפי' מזריע זרע למינכו עם רומי היבט
עש"ב ע"ס גי' קמח. גם ס"ה עש"ב מזריע
זרע למינכו גי' קמ"ח בדקדוק שאם יסיה לו
עזרס בצרות לח"ה לפחות בקמח שלא ילמך
לשחול מה ומה אז ועץ עושה פרי אשר זרעו
בו למינכו שלא יתעלל מללמוד בחורס אלא
לדרבנא יסיה רץ לדבר מלכ אז יכס לזרע
זרע רב ורב עוב הספון ומי' מזריע וכו' כי
אוחיות אמלעיות גי' חכ"צ נטי' הלמוד חורס
כ"ב ר"ל כ"ב אוחיות וק"ל:

(ל) ויאמר ה' לקין אי סבל אחיך ויאמר לא
ידעתי השומר אחי אנכי. אפי'
דרך רמח במשול דכספקב"ס רואס לסחריך אפו
עם הסחמא שמדת אלהים מחוחס עליו אז
מוסיף אחד על שם אלהים ונעשה גי' אני ה'
שכוא הוי"ס. גם נודע שמדת אל הוא רחמים
ע"ד חסד אל כל היום. ושחמא א"ש א"י סבל
אחיך כי תיבות אלו גי' פ"ז כמספר א"י ה'
ר"ל באחס ענין חכמה אוכל לשחק מד"ד מעליך
ולספכו לרחמים שטען חס שאח כרג אחי
הוא קשה א"כ באחס אופן אוכל להפכו לרחמי'
וע"ז השיבו לא ידעתי ח"י לא הוא אל ר"ל אני
יודע שמך אל שכוא רומח לחסד ע"ד חסד
אל כל היום וא"כ אחס יודע להפך מדת סדן
לרחמים:

וי"ש השומר אחי אנכי נטי' גי' שבעה רמח
בזה ע"ד מ"ש ז"ל והציאו רש"י ז"ל
ע"פ כי שבעתים יוקם קין ח"ל איני רואס לסנקס
מקין עכשיו לסוף ז' דורות אני נוקם נקמתי
ממנו שיעמוד למך מבני בניו ויסרגסו ולאס
עמון ברמח בר"ח השומר אחי אנכי גי' ז' ר"ל
שלסוף ז' דורות ינקם ממנו וק"ל:

ובמד' איתא על פסוק זה ח"ל בשעס שאמר
קין לא ידעתי השומר אחי אנכי
אמ"ל סקב"ס קרקפתא דלא מנח חפלי ע"כ
וסובא

א"נ אמרו מלה"ש וכו' מפני מה קנסת וכו'
והדקדוק מבני דסקושים של מלה"ש אין
לה על מה החול דזיל קרי צי רב הוא
ופור מה שהשיב לסס סקב"ה מלכ קלס לייחוי
בכינוי אין לו מוצן דכ"ס די לומר לייחוי אכן
אפי' במס ששמעתי ממע' סרב שריר עי"ס"ק
ירושחי' כוללות בקו"ח משגב לך יכ"ץ וכו'
מע' כמכר"ר יעקב יחק אלפייס יל"ו משס סמפ'
שקשו דלמס סשי"ת לפעמים מקבל האדם
בשחיבה ומחל על עיני ולפעמים מפניס האדם
על חטאו וכמו שמינו בארס"ר שבעיניו סשי"ת
על חטאו והי' דשאי בשאר מלכ חס האדם
לא קיים מלכ ה' יס אחרים שמקיימים מלכ
ד"מ כמו חילול שבת או שאר עבירות אף חס
א"ס אחד יחטא יס אחרים שמקיימים. אכן
חס היא מלכ סשי"ת לזה האדם בפרטות ועבר
עליס זה האדם עושה מרובס ח"א מ"מ קנסת
מיחס ולא מחלס לו על עונו ל"א מלכ קלס
לייחוי בכינוי לו לבדו ועבר עליס ולך קנסתי
עליו מיחס וק"ל:

(ח) והוציא הארץ דשא אפי' לרמח במ"ש
ז"ל בגמרא דחולין ד"ס ע"ב ח"ל
רב אחי רמי כחיב וחולא הארץ דשא בחלחא
בשחמא וכחיב וכל שיח כשרס ערס יסיה בארץ
במעלי שחמא מלמד ש"לאו דשאים ועמדו על
פחה סקרקע עד שצא ארס"ר ובקש עליסס
רחמים וירדו עליסס בשמים ולמחו ללמוד ססקב"ס
מתאוס נחפלתן ש"ל. רב נחמן הוי"א ליה הכוא
גנחא שדי בס בורני ולא למח בעא רחמי אחא
מטרא ולמח אמר היינו דרב אחי ע"כ. ושחמא
א"ש דחיבס דש"א נטי' דבר שחפלת אדם ר"ל
מה שאמר וחולא הארץ דשא הוא בשביל חפלת
ארס"ר וכנ"ו בגמרא וכו' כמו על דבר שרי
אשס אצבס:

(ט) מזריע זרע למינכו. סרב בעי"ט רמח
ר"ח מול כי אין לך עש"ב שאין
לו מול למעלה. **ואני** הסדיוס אפי' לי לרמח
בס"ד בני"ט עש"ב מזריע זרע למינכו
במשול שער באשה ערוס כי עי"ז יסיה לו בנריס
ע"י הסחללות האדם. בשער האשס כאלו רואס
ערוסה ובזה קרוב להיות ע"י כונחו סרעס להוילא
זרע לבטלה ובזה א"ש. ח"א דש"א נטי' דבר

והוצא להמפי זיל ולעיד המעט הוא הפיל בהק' אח סידוע כי קין הוא מספרא דרע ועשיו ג"כ הוא מספרא ידידי רע רע יאמר וידוע דעשיו נחברך שאמ"ל אביו ועל חרבך תחיה. אכן איחא ברז"ל דדרשין גורעין ומוסיפין וחי ועל חרבך קרינן צים עול חרבך הכונה שלא תסרוג אז תחיה. וזה ילפינן מן ולפוטפוט דגורעין וי"ו מראש החיבה ומשימין בסופה וילפינן ד' בתים אי"כ מנח התפלן מוכח דדרשי' גורעין ומוסיפין אי"כ גם צרכת עשו קרינן צים עול כנ"י והשחא אי"ש וז"ל בשעת שאמר קין לא ידעתי השומר אחי אנכי בלשון ענות וגאווה גילה דעתו בזה דמה יתן ומה יוסוף אם סרגו כיון שעחיד להיות מחברך צרכת ילחק אפי"ה ועל חרבך והוא נקיט ליה כפשטיה ולא דרש גורעין ומוסיפין. ולכך אמ"ל הקב"ה דהוא קרקפחא דלא מנח תפלי דאלו היה מניח תפלין היה למד משם דגורעין ומוסיפין ולא היה כורג אחיו וק"ל:

ובפשט הכחוצ ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי הן קדם פירשתי צם"ד עפ"י מ"ש במעשה דלי"ה שהוא גברא דאפקיד כיפי גבי חצריה אמ"ל הב לי כיפי אמ"ל לא ידענא היכא אוחצינאו אחא לקמי"ה דרב נחמן אמ"ל כל לא ידענא פשיטתא היא זיל שלים. ודיון זה הוא במפקיד אלל חצירו שהוא כדון שומר ולא כששאלו הקב"ה אי הכל אחיך השיבו קין לא ידעתי. ואי"ה שאני חייב משום כל לא ידענא פשיטתא היא לז"ל לו סיינו דוקא בשומר ולא באדם דעלמא ולז"ל השומר אחי אנכי בתמיהה. ואח"י אמ"ל שהחיד"א ז"ל הביא זה צם"ד פני דוד משם ה' כמסר"ד בעל צית דוד ז"ל ומי שדן לזכות ה' ידינקו לזכות:

(לא) **מר'** חמוה סוצא לה' אבני שוהם אשכנזי ס' בראשית ח"ל בשעת שאמר קין לפני הקב"ה השומר אחי אנכי השיבו הקב"ה קרקפחא דלא מנח תפלי ובאמת שהוא חמוה. ופי"ה ממעט סמלך ס"י השלי"ה צמ"ש ה' לפנת פפנת חדש בי סרוחתי כיון שהוא אחדות הכופר בחלק ממנו כאלו דוחק את הכל והמקיים חק אחד כאלו קיים הכל משא"כ בסע"א כי הוא מהנפרדים אינו בכלל זה יעש"ב. ואם קן כיון

שכפר קין צהשגחם האלהים כביכול והכחיש ואמר השומר אחי אנכי וגנב דעת עליון וכיון שדחה חלק מהשגחה הפרטית בעולם התחתון אי"כ סו"ל כאלו כפר וכיחש גם צהשגח ד' עולמות אב"ע. ומעשה יפה השיבו קרקפחא דלא מנח תפלי ובהק' עוד מ"ש סרב נחלת בנימין ז"ל טעם לר' פרשיות שבתפילין של ראש שהוא להורות כי הקב"ה שליט בדי עולמות שהם אב"ע וטעם סרעונית שצריך שיסיו מניעים עד הסבור לרמז כי הקב"ה משגיח אל עבוד הארץ ולא כהאומרים ח"ו שהקב"ה עוז את הארץ לרוב גודלו ורוממותו שאין משגיח בחסותיו עבד ז"ל. ומעשה אי"ש שאם היה מניח תפילין הא ודאי שהיה מורה שהוא הוא ית"ש כביכול המשגיח על ד' עולמות ועל עבוד הארץ ועל כל יושבי תבל ושוכני ארץ ומבין אל כל מעשיוס אפי"ה בחדרי חדרים וק"ל:

ובאו"א פ"ה ה' סמו עפ"י מה דאחא בלקט שמואל ערך חטאים ס"י אי ידים שופכות דם וקשרתם לאות על ירך מתקן. וסנה קין נשכו להכל בשניו וצבוצד ראש. מניולא כפרתו חלוי"ה בתפילין ש"ר לא כשאר שרואחים ציד ולכן אמ"ל קרקפחא דלא מנח תפלין דאי הוה מנח תפילין הא הוה ליה כפרה בתפילין ש"ר וק"ל:

ובעיקר הקרא סמו' אי הכל אחיך ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי וכו' פ"ה ה' אד"א בהק' מ"ש בהיקונים על פסוק זה אי הכל וכו' שרמז לו שפגם והספיר אי מן ארנות ח"ו צהרגו את הכל וכו' אי הכל אחיך ע"ש. גם ידוע דצרכוב בכל צרחס לו צר כחיב לא צאל"ף וקרינן לו צוא"י. והנה סרהיב שהוא לא צאל"ף פירשי' ז"ל ח"ל בכל צרחס שהציא עליהם לא צר לא היצר להם. כפי מעלליהם שהיו ראויים ללקות ע"ש. והנה מה שקרינן לו צוא"י הכונה שישאל לרוב קדושחס מעשיהם עושים רועס למעלה הן לעוב הן להפך ח"ו שאם הם שרויים על אדמחס ועושים מלוחיו ית' כראוי ציה מוסיפין כח למעלה צשיניה כביכול ע"ד באלהים נעשה חיל ואם הם גולים ואינם יכולי לקיים המצות כראוי אז עושים רועס להפך למעלה ח"ו וכו' בכל צרחס שאז אינם יכולים לקיים

לקיים המלות אז כביכול לו נר שבזם יש היזק למעלה ח"י. וזכו פקן השכינה בגלות מאחר שהם גולים ואינם יכולים לקיים המלות ח"י כביכול כאלו השכינה ג"כ גלחה עמכם. וא"כ השתא דקרינן לו בוא"י שפיר מוכח כי החוטא הוא פוגם למעלה בשמות הקדושים דכא מוכח מזה דהתחזקות עושים במעשיהם רועם למעלה דכא נזרחם לו נר כביכול. וכנה קן טעה כי הוא לא ידע שהאדם כ"כ יש לו כח לעשות רועם למעלה כי הוא לא חזיל כי אם בחר הכחיד דכחיד לא באל"ף דכונה דאין הקב"ה מוצר לאדם כפי מעליו שראוי ללקות ומכאן זה כלל בפיהו יא"ר וסרג אח ככל. ולא ידע דכאמה הוא דאזלינן בחר הקרי לו בוא"י וא"כ הוא פוגם למעלה וזכה א"ש שאמ"ל הקב"ה ח"י ככל אחיך ר"ל שחטאך גרם פגם למעלה בשם אדמות שהפדחת ח"י מן אדמות ח"י ושיב קן ויאמר לא ידעתי ל"א דיוקא ר"ל ל"א באל"ף ידעתי ולא ל"ו בוא"י דאנא אזלינן בחר הכחיד ולא בחר הקרי שהוא ל"ו בוא"י. וכל לגבי דירי ליכא שום פגם למעלה וק"ל:

ועפ"ז חפ' י לי לפרש כונה הכ' בחיוב מי יתן טבור מטמא לא אחד. ור"ל דכל טרואה צעיקו יראש ולבבו יבין שקין הוא חוטא במעשה זה נפוגם למעלה ומה יש טעם וטענה למכרו שלא חטא ח"ש מי יתן טבור מטמא ול"א לא אחד ר"ל כפי סברתו שלא יש פגם למעלה באחד. ובדרך נחות חפ' דכונה הוא כך מי יתן טבור מטמא כח"ל שכל שופטים עליו ואומרים שהוא עמא וחוטא ומה יש טעם למכרו ל"א ל"א ר"ל הוא סובר שלא הכחיד בפי ככל נרחם הוא אחד ר"ל באל"ף לא בוא"י שהוא ששה ולכך עשה מה שעשה וק"ל:

ובא"י חפ' י חפ"ל כונה המד' כח"ל והוא בסק' מ"ש כי אד"א יא"י ס' לך לך ח"ל דידוע דיש טעם לישראל לפוטרו מן הדון והוא כי חייב החוטא בשביל שפגע בפקדון הוא הכפש המופקדת אחר שחטא ועשה צד כמה חבורות ופגעים שפגם אותה וחייב להחזיר הפקדון שלם. ואמנם ידוע גבי דין פשיעה דאם בעליו עמו לא ישלם. וכנה הקב"ה המיד עם ישראל דכל מקום שגלו לא זה שכינה משש וא"כ

הפטר בראשית

ח' חפ' י למען דקרו יגדיל חורס ויאדיר. חפ"ל בפשיטות כי נוס' ח' חפ' למען דקרו אותיות יחלן וכונה שיחללנו ויחללנו מאו"ש יוגאלנו מידם בזכות דקס ובזכות החורס. ח"א דקרו הוא כדקס. וגם יגדיל חורס ויאדיר ובשמים זו שמעתי את נאקס כנ"י וא"ר להלילו חיד חו"ש. וס"ת ח' חפ' למען דקרו יגדיל חורס ויאדיר ג"י שפ"ו בדקדוק שם רמז ישלח לנו משיח דקנו הוא דו"ד ב"ן יא"י ג"י שפ"ו וק"ל:

א"י נ רמז למאמר הכחיד וכתיות היו על מלכות האנשים כי בעת שניתן רשות למשחים לחבל אינו מבחין בין טוב לרע ולכך צריך אות וסימן כדי שיבחין ושהוא ח"ש נוס' יחלן. גם נוס' יגדיל חורס ויאדיר אותיות ח"י רמז להנ"י שפ"י הח"י יחלן לדיוקים וק"ל:

ב' ח' חפ' י למען דקרו יגדיל חורס ויאדיר. פ"י החיד"א ז"ל בנחל שורק צ"ש בפרקי רבי אליעזר דבאותיות מנלפ"ך נעשה נסים לאבותינו. אברהם אבינו לך לך. יצחק אבינו עמא ממנו. יעקב אבינו כלינו נא. וגאולה מלרים פקוד יפקוד. ובגאולה העתידה בלד"ק ח"ש נחם שמו ומהחיו ינחם. ובזה פ"י מכר"ש מאסטרופולו ז"ל כונה הכ' מכנף הארץ זמירות שמענו דאותיות מכנף כבר שמענו דנעשה צדס נסים ועתה צ"י לדיוק מהאזים לאות לדיוק בגאולה העתידה שהיה צדס לדיוק עכ"ל וזה רמז ח' חפ' למען וכו' ג"י ק"ץ דקרו אות לדיוק שלו ובגאולה יגדיל חורס ויאדיר ר"ל יתן ב"ו כח לקבלה וק"ל:

ובא"י

בכוכבים. חזיל ואחי דאין מול לישראל ויועיל לו חפלה. אדיתבי חזיל ואחא קס חבלט שרי למונים. אשכח ביה חזיל דפסוק ושדי בחרתי גובי אמיל שמואל מאי עבדת. אמיל כל יומא סוי מרמינן ריפתא בשרי הדדי ואכלין. האידרי סוס איכא חד מינן דלא סוס ליה ריפתא וסוס קא מכסיף אמילא להו אכא קאימנא ומרמינא כי מטא לגביו שווי נפשיא כמאן דשקילי מיניה כי היכי דלא ליכסיף. אמיל מאי עבדת נפק שמואל ודרש ולדקא חזיל ממנא לא ממינא משונה אלא ממינא עלמא. וסביאו שם בגמרא דמורי עקיבא נמי אין מול לישראל דרבי עקיבא סוס ליה ברת ואמרי ליה כלדאי סביא יומא דעילא לבי נשא עריק לס חזיל ומינא וכו' ועיי' דקא שששה כדחית ממינא מעליה יעשי'ב. ועיי' החורס כבר ידוע דקרא כתיב אורח ימים צימינה וכו' וסשה' א"ש ח"א ס' חפץ נט' חי ר"ל אס ירלה לסיוח חי שאף שגזר עליו מינה צ"מ חדחא מעליו יעסוק בשחים אלו וסס דקו סיינו כלדקס וכנ' ועוד יגדיל חורס ויאדיר כי החורס סיא אורח ימים צימינה וכו' ונקט יגדיל חורס ר"ל אף שאמרתי לך כי שחים זו סס מועילס לאריכות עיז' יוחר יסיה רץ ללד החורס יוחר מן כלדקס ח"א יגדיל חורס שם רמו שיעשה הסגדלות ויחרון יוחר מן כלדקס. אי' יגדיל חו' רמו למאז"ל אס בקשת לעשות דקא עשה עם עמילי חורס שעי' שמשניחיס עלוהס יסיו מיושבים על הסורה ומרבים חורס בישראל וסיו כאלו כוא עלמו סגדיל החורס ח"ש יגדיל חורס ויאדיר :

ועפ"י המעשה דשמואל ואבלט סנ' שאווחו אדם עיי' שעשה דקס זכס ליסאר בחיים ויחזור אללס לראות פניו אפ"ל כונת ס' בחללס ס' י"א ח"ל כי דיק ס' דקוט אסב ישר יחו פנימו וסדקדוק מצוי דחיצת פנימו למי רומז ועפ"י מעשה סנ' א"ש ח"א כי דיק ס' דקוט אסב וכמו זס סאית שגבס סמאלל ונחן מכיסו צעדו ובזס ישר יחו פנימו ר"ל דשמואל ואבלט ראו פני סאית שגזר עליו מינא וק"ל :

א"נ פנימו גי' מקום רומז לסשה'ת שנקרא מקום :

איחא

ובאו"א פ"י ס' אדרה אליהו יליו דידוע דהשכינה נקראת דק. וידוע דכל במחוננו בגאולה כוא בעבור השכינה כי אין אכחנו במוחס סנהיס ראוים ליגאל מזד מעשינו אף מאחר שהשכינה כביכול עוננו בגלות אי' ודאי סקצ"ס יחפון לגאול אותנו בעבור כבוד השכינה סגס שאין אנו ראוים. גס נודע שצנצית החורס חסיד הגאולה ולכן דוד שכן דוד צא יתפסט לימוד סהו' יוחר. ובזס יוצן מס שמצד הנביא לישראל ומנחס אוחס על אורח גלוהס שאל חתוואו מן הגאולה שסס אסס בלתי ראוים עיז' סנה ס' חפץ לגאול אכנס למען דקו סיא השכינה. ועוד זכא אחרת יעשה תקנא סמסוגלת ליה וסוא כי יגדיל חורס בישראל ויאדיר ובזס סהיו מסוגלים לגאולה וק"ל :

ובאו"א אפ"ל בפשיטות דנודע דיש צ' דברים סהס סגולה וסועלת לגאולת ישראל מבין אסיע וסס כתינת כלדקס כמשה' שמרו משפט ועשו דקס כי קרובה יסועתי לבא. וגס לימוד סהו' כדכתיב גס כי יחנו צנויים עסה אקצ"ס ח"ש ס' חפץ למען גי' קץ דהיינו שיגאלנו צ"ב אף לריך שחשמו צ' דברים סא' דקו רומז למנא דקס ונקט דקו ציטוי כי עיי' ססאדס עושה דקס עם סעי' נחשב כאלו עושה עם סשה'ת וכשה' מלוה ס' חונן דל. ועוד סגולה צ' יגדיל חורס ויאדיר שירצה בלימוד סהו'. ובפרט אס כוא מזה אס סרבים זכוח סרבים סלוי צו ח"ש יגדיל חורס וסחיבת ויאדיר נט' גי' רל"ב שס רמו שצוס מחקן אס ססס צ"ס ומיליו שפוליס רל"ב :

ובאו"א אפ"ל דכוא רומז לאריכות ימים בעוכ"ז וח"ס טו"ס דעי' שחים אס וסס כלדקס ולימוד הסורה סס מועילס לאריכות ימים ואפ"י אס נגזר עליו מינא צ"מ סס תלילס אוחו ודוחיס סנזירס מעליו וכמו סדרשו צסיף מס' שבת ע"פ ולדקס חזיל ממנא לא ממינא משונה אלא ממינא עלמא וסביאו שם עובדא דשמואל ואבלט סיו יחבי וסיו קאלזי סנך איכסי לאגמי. אמיל חבלט לשמואל סאי גברא חזיל ולא אחי דעריק ליה חזיל ומינא אמיל שמואל אי צר ישראל כוא חזיל ואחי. ופירש"י ז"ל. חבלט. שס חכס מעובדי כוכבים סיה וסחס

פרשת נח

(א) אֵתָא במד' הנחומא ח"ל אלה תולדות נח כך פתח ר' הנחומא בר אבא ואמר פרי לדיק טע' חיים ולוקח נפשות חכם וכו'. ובחר הכי קאמר ולוקח נפשות חכם זה נח שזן ומפרנס את הצבא ומה סיס מאכילין א"ר עקיבא דבילה סיו בולן אובלין כמ"ש וביס לך ולהס לאכלס ע"כ ופפ"י כרמז אפי' כי ל"ך ע"כ גי' דבילה. גם תיבת לאכלס הוא אוחיוה אכ"ל לס אכ"ל גי' דבילה בדקדוק וביס מאכיל לס סיינו למין הצבא וכומו דקאמר בהחי' זה נח שזן ומפרנס את הצבא והוא פשוט דמשמע מזה שסיו שזין במאכל וק"ל :

ובכונת כפי' אלה תולדות נח נח איש לדיק וכו' פירשתי הן קדם בימי חרפי בפשיטות עפ"י סידוע דכל אדם שמדבריו עליו מוצ' בודאי לגבי שמים הוא מוצ' והספך הספך ע"ד קול סמון כקול שדי ח"ש נח ר"ל אס הוא נח לבניות בודאי נח איש לדיק חמים היס וק"ל :

ובאו"א אפ"ל דרך רמז עדי' ולעניים יחן חן ע"ג דחמים הוא לשון ענוס ח"ש אלה תולדות נח נוח' אהן ונה הכי' הוא אוחיוה חן דכונס אהן חן למי שהוא איש לדיק חמים שהוא עניו וק"ל :

ובאו"א אפ"ל כונת הכי' וגבין ג"כ כונת הסמ"י מלא חן בעיני ה' אלה תולדות נח. והוא צחק' את הידוע כי נחניח סלדקס לריס לכוית צספ"י ולא בעצבות כי צזה איה ליה סנאס לכוהן ולמקבל לא כן סוהן לדקס צעצ' מלצד שאינו מקבל סכר אלא אדרבא ראוי לענוש כידוע. וגם המקבל אינו נסכה צה. ע"כ דע"י סלדקס מקרצת את סגאולס שנאמר שמרו משפט ועשו לדקס כי קרוצה יסועחי לבא. ע"כ מ"ש בגמרא הוצא לה' מסר"ס מאסטרופולי דלי' שיש חיקון לעין כרע שלא חסלוס צו יחן סגודל צנחיר ימין וכן צסמאל כי גודל ונחיר גי' ש"א ואמר צסודו שיש צכל נחיר א' ש"א נימין קדישין ומכנישין לעיכ"ר יע"ש. וססחא איש ח"א מלא חן בעיני ה' אימתי' כסכוא נוחן לדקס. וכו' נוח' אלה תולדות נח נוח' אהן

דסיינו שאומר חמיד אהן לדקס ומקיים מאמרו סעוב. אכן לריך דוקא שיסס נח צנחניח סלדק' דסיינו צספ"י ולא צעצ' ובצ' יכיה יחוד כו"כ ואדנות וגם יקרצ אה סקצ' וכו' כרמז איש לדיק נוח' ל"א גי' כו"כ אדנות וגם זוכס שיסס לו ש"א נימין קדישין לסכניע עיכ"ר מעליו ח"א אי"ש אוחיוה ש"א וגם תיבת לדיק אוחיוה קצ' די ע"כ שיאמר די ללרותו ויקרצ קצ' פדוחנו צצ"י. אי"ג קצ' די ד"י גי' דוד שיסלח לנו מסיח י' דוד ויגאלנו. ואז חמים היס צדורותיו תיבת צדורותיו חסר צ' ווי"ן כמ"ס צתורה גי' חרכי' ר"ל שיוסלמו אהו צ' ש"א של ימין ושל שמאל וצ"פ ש"א גי' חרכי' ולא יסלטו צו הכיטניס והמזיקים ואז אה סאלכיס ססהלך צצות סכיס נח צלדקחו ולא היס כועס ומחרגו וק"ל :

א"נ אלה תולדות נח וכו' אפי' דבא לרמוז מ"ס ז"ל ע"פ והוא מחולל מפשטינו מדוכא מעוונותו דסלדק' מחסר צזה סעולס והוא לכפרת עוונות ישראל וכומו סמנינו צהרצס לדיקיס סכל ימיסס היו מיוסרס וסצלו כדי לכפר עונות ישראל ח"א אלה תולדות נח ומפ' דמי הוא זכ וזה קאמר נח איש לדיק חמים היס צדורותיו שהוא כמו עולס חמיס לכפר עון סדור כמו סקרצן חמים סמכפר על סאדס ולזה אה סאלכיס דסיינו מדכ"ד סקסס ססהלך נח. סכל ימיו ציסורין וק"ל :

ובאו"א פי' ה' מסר"ס אלשך ז"ל ע"ד מ"ש ז"ל ע"פ אשרי איש ירא אה ה' שהוא מקטנותו סכונס אשרי מי סמסיוהו איש ירא אה ה' וזה אמר מסיוהו איש. לדיק חמים היס צדורותיו. כי כל אדם רוצה שני דורות א' צקטנותו צדור סזקניס וא' צגדלו. ובשני דורותיו היס לדיק מקטנותו צדור סזקניס. וצגדלו צדור סקס סחסיסס. וס"ח איש אשר אלה לו למס לא יספיק זכוהו לסליל אה צניו ועמו. לז"א אה סאלכיס ססהלך נח לומר כי כל לדקחו לא סיסס רק ממנו לה' צציוהו וצחמוותיו ולא יצא ליסע עמו ללמדס דעת כצברסס. ע"כ מי סמכסס אה סולת כצברסס ניטלו צצותו כענין ויחור סלכיס אה אצברסס ויסלח אה לוט מחוך סספכ'. אך נח שאת סאלכיס ססהלך נח צינו לצין קונו לא סליל רק עמנו ולא ניטלו צצותו וק"ל :

ובאו"א

עשה שמואל כי אלו. במדעים אם היו מעבדים
מלכוא אלו גם הוא היה הולך אליהם כאשר
עשה שמואל ונח לא עשה שום אחד מזה ולכן
אם היה בדורות הכי לא היה לדיק וק"ל :

ב) אלה חולדות נח נח איש לדיק פי' כי
אדרת אליהו יצ"ו וכפל לרמז
למארח"ל דמי שדבורו בנח ע"י הכריות יהיה
לו חן וכבוד צעינים וכמ"ס הסנהא אליהו מטבד
המבד את הכריות חסו דקאמר אלה חולדות
ר"ל הפעולות של הדיקים שיהיה נח לבדיות
ובזה נח אותיות חן ע"כ :

והרב לחם מן השמים נכדו של החיד"א ז"ל
הביא משם מר זקנו דהוא רומז וגרמו
למארח"ל במס' עירובין ב' שנים ומחצית נחלקו
ב"ש וב"ה אי נח לו לאדם שנברא או לא
והרמב"ם מודו דעכשו שנברא יפספס במעשיו
חסו דקאמר אלה חולדות דל"י צעיק חולדות
האדם יש ב' סצרות דסינו נח. נח. ר"ל או
כב"ש או כב"ה אבל הא מיהא עכשו שנברא כ"ע
מודו שצריך שיהיה איש לדיק חמים היה ע"כ
שמעתי מהרב מהר"ם סוכרי זצ"ל :

והחיד"א ז"ל בס"ה נח"ק הביא משם
מהר"א מגרמזא ז"ל דס"ת נח
איש לדיק הוא אותיות חשק וזה פי' הוא ז"ל
כונה כי הוא דר"ל אלה חולדות נח ר"ל
המעשים טובים של נח כמש"ל עיקר חולדותיהם
ש"ן מ"ט. ובהק' עוד במ"ש ז"ל ע"פ מי שקדימני
עמידה צ"ק להיות מחפוללת בראש הסרים
ולומר מי מל עד שלא נתתי לו בן. מי עשה
לית ולא נתתי לו בנד וכו' וגמלא שאין לאדם
כלום אלא בבורא. ומיהו כי המפרשים דמי שסוף
עושה המעט בזריות וחשק אינו בסוג מי
סקדימני וסימניך זריון מקדימין למעט ע"כ
ח"ש אלה ר"ל דמי' נקראו חולדות נח על שמו
וכי' מאי חולמיה דנח כרי יש טענה מי סקדימני
ואשלים וכן נגרע מעבודתך ומה ילדך אנוש עם
אל. לזה רמז נח איש לדיק ס"ת חשק דעבד
עבודת ה' בחשק גדול ולכן אינו בסוג מי
סקדימני ע"כ ז"ל :

ובדרך אגב ראיתי להעלות על הכתב מה
שמעתי ה' בשעת כתיבה בענין טענה
זו של מי סקדימני כונה הכי בהללים ס"י י'

ח"ל

ובא"א פי' ה' הכי ח"ל עוד יחקן כי כל
דקאותיו היו בשב ואל תעשה ולא
שלימות קניי כי לא היה רק שלא חטא במה
שמעאו דורותיו וכו' כי ג' פשעי הדורות הסס
לפי' הרז"ל אי' עון זמם כי השחית כל בשר. ב'
גזל. ג' ע"י. כמש"ל נאמר כאן השחית ונאמר
לסלן פן השחיתון וכו'. וזה אמר כי מג' פשעי
דורותיו לא דבק בידו מאומה. על עון הא'
שכח עון זמם אמר שיהיה לדיק כי השומר בריותו
מלחטוא בזנות יקרא ביחוד חסד לדיק כי על
כן יוסף שעמד בנסיון על שומרו בריותו כתיבה
לו חסד זה. ועל כב' שכח עון גזל תמים היה
בדורותיו מחטא אדם בחמימות ועובר לב נבלתי
עושה. וכו' הוא עון ע"י אמר את האלילים
הקטלך נח עם האלילים הירוע ולא עם האלילים
אחרים חס ענין הה"א הדיעה ע"כ ז"ל :

ובמד' איתא על ה"י בדורותיו ח"ל ר' יוסף
אומר בדורותיו היה לדיק הא אלו
היה בדורו של משה או בדורו של שמואל לא
היה לדיק. וקשה למה יחד דורו של משה ודורו
של שמואל מדורות זולתם. אמנם פי' ה' הכי
עפי' האומר לעיל שכל דקאותיו לא היו כשרון
קניי רק שלילה עון שאמרו את האלילים ההקלך
נח שלא שם פניו להיטיף את הולדת שלא השיב
מעון רק את עצמו חס אומר ר"י אלו היה
בדורו של משה או בדורו של שמואל וכו' כי
שחים הכה מיני הישרות הרבים. או שיבואו
העם איש ממקומו אל המדריך וידרום להם
וידרו דרך ה'. או ילך הוא אליהם במושבם
במקומותם להיטיבם. וסנה הסוג הא' היה במשה
שהיה כל העם נלץ עליו מפקר עד ערב
להדיעם חוקי האלילים ואת הוראתו. והסוג ב'
היה בשמואל שהיה כו"ב הולך בכל מקומות
ישראל מעיר לעיר לשפוטם ולהדריכם ע"כ אמר
אלו היה וכו' כי לא עשה שום דבר מאלה. ע"כ
אמר אלו היה בדורו של משה שהיה מוכיח את
ישראל ברבים ומודיעם דרך ה' לא היה לדיק
ושמא האמר אולי לא יבואו אלנו בשמעם כי
יחפון להדריכם ומהם חוכמות נאלץ בלבם ואין
יעשה כמשה שאליו יבואו וכל העם נלץ עליו
ל"א בדורו של שמואל לומר אם הם לא יבואו
אליו יחזור הוא אחריהם ויבא הוא אליהם כאשר

דורות מבול ופלגה תיאלו בשם לדיק המים כי נח נשמר מעון השני דורות זכות וע"ז ולכן אמר לדיק המים הים בדורותיו תרחי משמע שהם דור המבול ודור הפלגה עכ"ל וז"ל :

ובאו"א פ"ה ה' ויקרא ילחק דרך רמז עפ"י מ"ש ז"ל באיש ואשה שזכו שהם נוחין זל"ז חבו להוליד בנים דמעלי. וסוף גופא קא רמז סכא באומרו אלה חולדות ר"ל דבענין חולדות האדם ומצות פו"ר אס יחבש האיש והאשה להיות שניכם כא' נח נח. שנוחין זל"ז באהבה ואהבה נח לאיש נח לאשה אז חבו להוליד איש לדיק המים כמוהם מין במונח. ואמר בדורותיו ר"ל שיקים אסוב למעלה ונחמד למטה ומובלט בין אנשים ע"כ :

ובאו"א פ"ה ה' ז"ל ע"פ מ"ש דאס יחבש האיש נח הפעם והאשה מרעפת תחי' יולדת זכר. וסוף אומרו אלה חולדות נח ר"ל שאס יחבש בכל מדותיו נח הפעם ועניו ממילא רוחא שיהיה ג"כ נח בענין מצות פו"ר ולא תרע תחי' ובכן יוליד איש זכר לדיק כמוהו ע"ש :

וראיתי לה' מדרש תנחומא על פסוק זה שכתב ח"ל איך אבדו מצינו שהקב"ה עושה לאחרונים בזכות הראשונים. ומנין שאף לראשונים בזכות האחרונים שנא' ונח מצא חן בעיני ה'. ובאזה זכות בזכות חולדותיו שנא' אלה חולדות נח נח ע"כ וכחז המפרש על זה ח"ל סבוכה נח איש לדיק ור"ל בזכותו עכ"ד. ואני הקטן לא הכנתי כונת המפ' דהא המד' אומר בפ"י ומנין שאף לראשונים בזכות האחרונים שנא' וכו' ובאזה זכות בזכות חולדותיו שנא' אלה חולדות נח ודרש סמוכים מס"ת וכל הרואה דבריו אלה ישפוט בצדק בזכות המד' דהקרא בפשטיה קאי על חולדותיו ממע ואי משום היבט נח השנים שהביא המד' סא לא איריאה. ואפ' דהוא ט"ס וזה פשוט למעיין :

(ג) אלה חולדות נח. ס"ת התי' נטי' ההלמידי חכמים. וסמך ליה נח איש לדיק המים שם רמז שגריכים התי' להיות לדיקים והמיימים במעשיהם ומלרף לזה מ"ש ה' נח"ק ז"ל שהיבות איש לדיק ג"י הישר ולדרכו ואמר נח שרומז על התי'. וס' מ"ש ה' התי' שס"ת נח איש לדיק אוחיות חשק בא לרמזו שגריך

התי'

ח"ל מי יודע שז' אפך וכיראחק עברהך וסוף בסק' מס שהי' עוד רז"ל לפענה סנ' דע"י יראה שמים מבטל טענה זו וכמ"ש בש"ס הכל בידי שמים חוץ מיראה שמים. עוין דל' יודע סוף מל' ויודע בהם אה' אנשי סוכות שסוף לשון שצירס וציטול וכן ר' לה' שיר חדש שראיתו שכתב פ"י בלי ערצו ח"ל מן ציעריו יחדי כלקך וכפ"ד סנ' איש ח"ל מי ר"ל שיש לכל אורא טענה מי הקדומי ולכן מי יודע לבטל טענה זו לז"ל וכיראחק ר"ל דאס הפוס ביראה שמים אז עברהך שמתציר הטענה סנ' של צ"ק וק"ל וסוף רמז קטן :

ובאו"א פ"ה ה' בכוונת סנ' דסדרין עפ"י מ"ש רבינו האר"י ז"ל דנח נחגלל ציוסף הדיק וגם צמרע"ס. וז"ש ונח מצא חן בעיני ה' ובכלל המציאות חן סוף אלה חולדות שנגללו שנים נח נח. דהא ציוסף סוף איש לדיק. ועוד צמרע"ס שהיה המים מבחר המין האנושי וסוף הים בדורותיו שני דורות אחרים עכ"ד ז"ל. **ורע"ד** המעט אפ' לרמז עפ"י ז"ל חבו כונת סנ' שנים שנים באו אל נח אל התיבה לרמזו לשני גלגולים שבאו אל גופו סוף התיבה :

ובאו"א פ"ה ה' סנ' צס' פני' ז"ל משם מוכר"ק ז"ל וסוף בסק' כי הנשמר מצות צריח קדש נקרא לדיק והנשמר מע"ז נקרא המים דכתיב צפ' שופטים לא ימלא בך מעציר צנו וצחו באש קוסם קסמים מעון ומנחש ומכשף וכו' המים הים עס ה' חלביך ולמדנו כי מי סוף נשגור מכל אלו שהם ע"ז וחוקות כגויים נקרא המים. וסנ' נח גמלא בשני דורות דור המבול ודור הפלגה כידוע מחשבון ש וחו' וסוף נשמר מעונות סנ' דורות. אשר בדור המבול בעצור ששמר אות צריח ראוי ליקרא לדיק. ובדור הפלגה בעצור ששמר מחמאהם ופשעם סוף צע"ז ראוי שיקרא המים. ומעטח א"ש בדור המבול חמ"ל הקב"ה אוחך ראיתי לדיק לפני בדור הזה כי עדיין לא היה דור הפלגה כדי שיקרא המים ודור המבול עינם היה זכות ולכן נקרא לדיק ח"ש בדור הזה אשר חטאו כולם בזנות ואהס נשמרה קורא אני עליך לדיק. אמנם כתב סחורס שהיה אחר השני

לב הוא עשות רצון יזה"ר ועליו כי שומר נפשו ירחק ממנו. עכ"ד ז"ל ודפח"ח. ועי' לסי' מקור ברוך שפי' בא"ח צעקן לזקה :

ק (ה) **ק**ין כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ וכו' לבצין דקדוק בא לפני דמשמע ולא לפני אחרים. וגם מה שפייס כי מלאה הארץ וכו' מהו נתינת טעם אל הקודם פי' ה' אדרת אליהו יצא והוא דאפשר ליישב החקירה כפי' דבאמת הגם שהיה ציניהם חמם וסתם חינו שיה פרוטה וק"ל אין צ"ד חקקן לפחות משה פרוטה מ"מ הא ודאי דמהשבתם הינה ליקח הרבה אלא דבעידן מעשה היו מזרים ליקח פחות מש"פ כדי להמלט מצי דינא אבל דעתם וצמחשבתם ליקח הרבה אם המלא צידם שלא יהיו מזרים בהם הצעלי דבר וסנה הגויים מחשבה רעה מאטרפה להם. למעשה וכאלו עשו ולהכי שפיר דן אותם על החמם ואפי' שאינו ש"פ כי תחלה דינם לא היה על מעשה דידעו כי אם על המחשב שהיה על הרבה וגומר דינם גם על מעשה דידעו שהיה פחות משה פרוטה וסנה לפי' ודאי ליל שלא דנו את דינם צ"ד של מעלה שהצ"ד של מעלה אינם יודעים המחשבה ומוכרח לומר שהקב"ה דן את דינם שהוא יודע המחשבות וצוה יובן בצ"ד קין כל בשר בא לפני דייקא ולא לפני הצ"ד של מעלה יען כי מלאה הארץ חמם מפניהם חמם דייקא שאינו שיה פרוטה ולא אפשר להיות תחלה דינם על זה ומוכרח שהיה דינם לפני שאני אדון אותם על המחשב שהיה על הרבה ממון :

ובאו"א פי' ה' הנה והוא דידוע מאי דק"ל צמחשבתם כולם פהחו לחובה זכאי וסנה לפי' מוכרח לומר דדן דור המבול דן אותו הקב"ה ולא לפני צ"ד של מעלה דהנה ודאי דור המבול שהרשיעו הרבה עד למאד אין מי שילמד עליהם זכות ואם דינם היה בא לפני צ"ד של מעלה ודאי היו פוחדין כולם לחובה וממיל' היו יולאים זכאים דפהחו כולם לחובה זכאי דענין צ"ד של מעלה כנו ענין דסנהדרין וש"ך בהו דינא דכולם פתחו וכו' וכמו דאיתא במפרשים ז"ל וא"כ מוכרח להיות דינם לפני הקב"ה שהוא יודע דן אותם ולא ש"ך בהו האו דינא דהוא יח' דן יחידי או יחייב או יזכה אותם :

ובזה

היה לטיות לו חשק בחורב ואלו יהיו דבריו מקובלים על הצדיות וז"ש חמם היה כמספר קול גם אפי' שפי' חשק הוא גי' ה"ה כמספר קול עם ממון בא לרמז שהמיד יסיה לו חשק לשיב בחשובה בני' אלו שהם עיקרי החש"י וכשיצאם לאו שחיס אלה שהם החורב והחש"י כנו' או ויולד נח הוא היתה שהוא נח לשמים ונה לצדיות את ש"ס גי' רפ"ח ב"ן שהם גי' שם שיתקן אוחם ע"ד שפי' צפי' שם עולם אהן לו. וגם את ח"ס רמז שיליד לכל הקהל חמם לדבר מזה שממנו יראו וכן יעשו. ואז ואת יפת כולם יעידון יעידון שהוא יפת אף נעים וק"ל :

ד' ויולד נח. במסרה ו' פסוקים של ה' חיבות סמוכות מבי' אוחיות כל אחד מהם. אי' נח את שם את חס. ב' כי גם זה לך בן. גי' כי יד על כס יס. ד' על כן לא בא אל שולחן המלך. ה' גם לי גם לך לא יסיה. ו' אין זה כי אם רוע לב. פי' ה' מסרים אלשיך ז"ל כי הוא ויכח היתה"ע עם היתה"ע כי היתה"ע אומר לאדם נח את שם ר"ל עשה נחת רוח בין את שם הוא יתה"ע בעל שם טוב וגם את חס הוא יתה"ע שצחטא יתחמם הן חלק לזה וגם לזה ואל תחוש מהרע הרבה עליך על העון כי גם אל היראי כי גם זה לך בן. ר"ל כי גם עון שהוא חייב נעשה לפעמים בן ע"י חשבה מאסבה שדומות נעשו חיבות כמאמר רשב"ל ואל תחוש שמה לא הוכל נגד יצרך כי הלא יד על כס יס נשבע להיות מלחמה לה' בעמלק הוא יתה"ר כי שרו של עמלק הוא ס"מ הוא שטן הוא יתה"ר כי ה' ילחם לך עם יתה"ר עד חשב בחש"י להפך הדון לזכות. משיב היתה"ע ואומר על עשיית האדם החטא בכוונה שישוב אח"כ על כן לא בא אל שולחן המלך בגי' כי האומר אחטא ואשוב אין מספיקן צידו לעשה חשבה. משיב היתה"ר ואומר גם לי גם לך לא יסיה שלא יתעסק לא במלית עשה ולא במלית לא העשה ויניח מעמל בעו"ז ולא יקניט לא את יתה"ע ולא את יתה"ר. משיב היתה"ע ואומר אין זה כי אם רוע לב כי היום בעל מעשות טוב ומעשות רע למען יחשב כי הוא עשות רצון היתה"ר וכו' אין זה כי אם רוע לב כלומר אין זה בלתי עשות רצון זה ולא רצון זה כי אם רוע

ובזה יובן כס"ד קץ כל צער בא לפני דייקא ולא לפני צ"ד של מעלה יען כי מלאה הארץ חמם מפניכס וא"כ לא אפי' שמים אדם יליץ טיב צדק למעלה ואם ס"כ בא דינס לפני הצ"ד ה"ס חומא נשכר שפחתו כולם לחוב' זכאי ולכן בא דינס לפני שאנכי אשפטו אוחס כמעלליכס לחיצה וק"ל :

ובאו"א פ"י ה' ס"י דקדוק חיצה מפניכס ע"ד שפירש דרב מסר"י בן געיס ז"ל וסב"או דרב חיד"א זל"ה בחומה א"ך ע"פ הכרה פניהם עננה צם וחמאהם כסדום הגידו לא כחדו וסוף ע"ד מעשה שסיס דפילוסוף גדול ראש פרטופי חכם בחכמה שרעוט ואמר שסכיר בשרעוט ש"ס לו מדות רעות כגון קנאה האזיכ וביולא וספילוסוף אמר שהאמת אהו והמדות ועצב שלו קשם ומכוער אבל כשי"ת חונן הדעת ובשכלו גובר על עצבו ומדותיו ח"ש הכרה פניהם עננה צם דפרטופס מעיד על רוע מעלליכס וחמאהם כסדום ולא הימא דמכל מקום שכלם גובר על חכונתם ל"א לא כחדו מפניכס ופרטופס ש"ס ולא כחדו לפרטופס אלא שקולים הם לרעס עכ"ד ז"ל ע"ש. וס"כ גבי דור המבול כרשינו יוהר ואם פרטוף פניהם מעיד על מדות רעות אם הפסו מדות רעות וכרשינו יוהר ממה שרשיס בפרטוף פניהם וס"כ ידוע מ"ס כשימות בראש הציבס הבא במקום יוהר ע"ד מ"ס רפוחס הטובס ממנה ובזה יובן כי מלאה הארץ חמם מפניכס ד"ל יוהר מפניהם שרשינו והספיס סרה. והפסו מדות רעות יוהר מן הרשום בפניהם :

ובאו"א פ"י ה' דרבי אישכוא צמס בנסתפק ס"י משה ידבר ס"י גזילה ס"י ז' צמי שגול פחות משה פרוטס היום ופחות משי"פ ליחזר א"י מלמרפי וסעלה דגול הוא ומלמרפי ע"ש. וידוע דגול שסיס צימי המבול שסיו ומליס פחות משי"פ. וכו' קץ כל צער בא לפני דכיינו דנחמס דינס על הגול וב"ח וסלל סיו פחות משי"פ. ל"א כי מלאה הארץ חמם כלומר אם ה"ס פסס א"י פחות משי"פ אכ"כ. אבל הכא שאני שמלאו את חסרון פחות משי"פ שחזרו עוד ומלו פחות משי"פ ומלמרפי וכו' כי מלאה הארץ חמם ונחמלאה גול ולכ"כ מחייבי עכ"ד :

(ו) ויאמר אלסיס לנח קץ כל צער בא וכו'. ופירש"י ז"ל לא נחמס דינס אלא על הגול. ופ"י ה' מסר"ס אלשיך ז"ל כי ה"ס החת יד כל אחד שני עבירות א' זמה וכו' גול. וס"כ על הזמה באמרו הנפילים סיו בארץ שצבס ס"כ פתחון פס נגר מדס"ד כי הם סמס סיו המקפרינס ודובריס רע על בני אדם ואמ"ל הקצ"ה אלו הייחס לבשר כאדם למסס כרעווס כסס וכן ס"כ ויראו בני האלסיס וכו' ויקחו לסס נשים. חמנס על החמס לא ס"כ פתחון פס כי הנפילים לא חמאו רק צמס. **ובזה** נמלא טעם כיון מה זס ה"ס שלא נחמס נגר דינס אלא על הגול ולא על הזמה שצבא אנדרלומסי"א לסרוג טוביס ורעיס. א"ך סוף על הזמה ס"כ פתחון פס לעומת המקפרינס וכו' ונשחח הארץ לפני האלסיס שהוא מדס"ד וסוף זמס. וגם ס"כ לפני יח' ענין החמס וכו' והמלא הארץ חמם באופן שסיס הטולס אכ"כ. ע"כ מה עשה ראש את הארץ וס"כ נשחחס צמס ומה שראש הוא כי מה שנשחחס הוא כי השחית כל צער את דרכו וכו' כי כל מה שסיס צער שמרסס את המלאכיס הנפיליס בני האלסיס ואין לאבדס על כך. א"ך עדיין נשאר עון החמס שגס צו כדאי לסחחית ככל ע"כ ויאמר אלסיס לנח קץ כל צער בא לפני שאני מדס"ד כי מלאה הארץ חמס שהוא על הגול שהוא לנחיו השאיר גס אשר לא חמסו לפי שלא ציחו עכ"ד ז"ל :

ובאו"א פ"י ז"ל וסוף עפ"י מאזיל צב"ר צפ"י כי מלאה הארץ חמס שסיו גחלין פחות משי"פ שסיס אחד מביא קופס חרמוסין וכל אחד ס"כ טיב פחות משי"פ. ולפי האמת בן נח נכרג על פחות משי"פ. א"ך הם סיו דינס את עצמס לישראל. ובענין סמות סיו באיס על נערס המאורסס דלבן נח לא אסירא כ"א אשת איש ממס דכחיב ודבק באשתו ולא באשת חבירו עד שיסיס צס אישות. לא בן לישראל אסירא ולכן נחפסו צממ"י ולכן אמרו ז"ל לא נחמס דינס אלא על הגול דא"כ ס"כ לסס ח"י דדינס כצ"כ לא בן בגול פחות משי"פ שדנו עצמס לישר ולכן נחפסו ונכרגו דדן צ"כ וק"ל :

(ז) צוהר חעסס להיבס. פירש"י ח"ל י"א חלון וי"א אבן טובס המאיר ע"כ. להבין צמאי

במאי פליגי שמעתי ע"ש ה' חוט המשולש
דפלוגתייכו חליל צפלוגחא אחריתי וכו' במ"ש
רש"י ז"ל בדורותיו יש מרבותנו דורשים אותו
לשבח ויש שדורשים אותו לנגח לפי דורו היה
לדיק ואלו היה דורו של אברהם לא היה נחשב
לכלום ע"כ. וידוע דיש הפרש בין לדיק גמור
לשאני גמור. דאם הוא צ"ג זוכה ורואה במפלה
אויביו. ושאינו גמור ניטל מהם אך אינו רואה
במפלאת והשחא ח"ש דמאן דדריש בדורותיו
לשבח אם כן הוא צ"ג ולכן פירש"י דעבר הוא
חלון דכיון דהוא צ"ג ח"כ ראוי והגון לראות
במפלאת שונאיו ולכן נה' לו הש"ת לעשות חלון
אפי' שיכול ממנו לראות במפלאת שונאיו ואל
ויהא לו כיון שהוא צ"ג. אך מ"ד לנגח ס"ל
דאינו צ"ג וכיון שאינו צ"ג אפי' אינו יכול לראות
במפלאת אויביו ולכן פירש דעבר הוא אכן המאיר
ולא חלון עכ"ד ז"ל:

ובעיקר

דרשח מ"ד לנגח הקשו המפ'
מאחר דיש לדרוש לשבח אך
סותר לדרוש לנגח על הדיק. וס' ערבי נחל
אשכנזי ז"ל פ"י בפשיטות עם מארז"ל אל יספר
אדם בשבחיו של חבירו שמתוך שבו בא ליד
גטחו. וק' אך אסרו חכמים ז"ל בהחלט. לספר
בשבח חבירו כרי אם ירצה הלא לבטל פיו מלרצו
בגנות אין כאן איסור. ופי' ז"ל כי השבח עלמו
הוא גנות כי בטוב שבטולם איש אשר חכמתו
ומעשיו מסויימים בטולם וכל באי עולם מכירים
כח מעשיו וחכמתו לא יספר שום אדם בשבחיו
כיון שהדבר גלוי וגדול בעליל לארץ אין לדיק
לשבח אותו וכשאלו רואין שמשבחים לאדם אדם
ע"כ אין האדם שהוא איש מסויים עד שהיה אפי'
לכסחפק במסותו ואיכותו אזי לדיק זה לספר
בשבחו. ומחמת זה אנו מזכרין על פסוקי דזמרה
לפניהם ולאחריהם כי מדרך השכל אין ראוי
לספר בשבח ממנה הקצ"ה אשר כח מעשיו בעליל
וכי עשה זאת לעובדתו ובחר בשירי זמרה שנסבח
לפניו וע"ז אנו מזכרין לו ית"ש:

וזהו כונת ר"ל שמתוך שבו ר"ל מהשבח עלמו
מוכה גטחו שאינו איש מסויים עד שהוכיח
זה לספר בשבחיו:

והנה לא מצינו בכל הסורה טולס שיסיה
כחוב זה שבו על אדם א' שהיה לדיק

הגם שגא' במרע"ה וכו' משם עניו מאד אין
זה סיפור שבו רק סיפור המעשה אך שמרים
ואסרן דברו זו ומרע"ה היה עניו ולא הרע כ"ז
בעניו אבל לא מצינו בתורה שהכתוב על אדם
אדם שהיה לדיק כגון משם ואסרן ושאר לדיקים
והפ' כי לדקת מעשיהם מסויימים אין שייך כלל
לשבחם. ודרך משל כמו שגא' בנה בא אהה וכו'
כי אוחך ראיתי לדיק לפני וכו' במרע"ה כשגא'
לו ואהה פס עמוד עמדי כיליל ג"כ פעם הדבר
כי אהה לדיק יותר מכלם חלל שאין שייך זאת
לומר על מרע"ה כי הפעם מובן מאליו. ולכן
מלך ראוינו החו' סיפרה בשבח נח לכתוב עליו
איש לדיק חמים וכן כי אוחך ראיתי לדיק וכו'
שבו זה מצינו לידו גטחו שלא היה מסויים כ"כ
ולכן הותר להם לדרוש לנגח עכ"ד ז"ל:

ובדרך

כלפי שמעתי שפי' ז"ל כונת הכתוב
לנ"ל כשהיה הגאולה צב"ה יעשה
מלכ רוחה ובחמרה ז"ל מחוך לרה רוחה והיינו
שיספך לרה והיה אותיות לרה שהוא לי אורה
וה"ש לרה העשה לחיוב דהיינו חיבת לרה העשה
אורה לרה שהוא אור במאור ואז ואל אח"כ
היינו שפחה בישא חללה מלמעלה שלא יהיה לה
שליטה למעלה לקטרג על ישראל. ומפרש דק
הוא הסדר ופחה בהיצה ר"ל שהוא בפחה חיבת
לרה שהוא אות ה' העשה אותו בלד דהיינו
החיים שניים. ר"ל שהאות שכיחה
מחמת שהוא סוף העשה אורה שניים ר"ל אות
שני והיינו אות ה"ה שהיתה בסוף עכשיו היא
שניים. ומה שהיתה שניה היא כרי' ושלישים
העשה ר"ל העשה אורה אות שלישי ע"כ שמעתי:
(ה) להחיות אחך ב' במסרה חסרים ו'
חיבת להחיות אחך. ואידך
להחיות עם רב. והשאר טולבו מלאים. אפי' דרך
רמז במשז"ל בפ"י משנה דאבות ויהיו עניים בני
ציון וכו' שהכונה שנהיג אנשי ציון כעניים
כדי לחת ללדקס וז"ל יחי ציון פהוה לרוחם
ממם שיהיו עניים בני ציון כעניים ממם בזה
יחי ציון פהוה לרוחם. והו' רמז להחיות אחך
חסר ר"ל שהחסר מזונות אנשי ציון כדי להחיות
עם רב וק"ל:

(ט) ויאמר ה' לנח בא אהה וכל ציון אל
החיבה כי אוחך ראיתי לדיק לפני

נחפסו על הדור וחי' דמחלה נפלה כל הארץ
ואם לא ינצלו הים העולם חרב וק"ל:

ו **ז** **א** מלאה היונה מנוח לקף רגלה וחשב
אליו אל החיבה כי מים על פני כל

הארץ פי' ה' מוהר"פ בס"ה נפש חיים ז"ל
וסוף בסק' מ"ש במס' שבה דמ"ד ע"פ אורח ימי'
בימינה למימינים בה אורח ימים איכה ופירש"י
ז"ל שעוסקים בחי' לשמם חסו הטעם שנקראת
חיו' עץ חיים. וסנה נודע דמעלה בעוסק בחי'
לשמה סלח היא דנוהגים שפע. וחיים למעלה

כי במקום אשר היו רגלים יורדות מוח להספיח
מעלין לשכינה דעושין לה עילוי. וגם מלינו בזה"ק
ובחיקונים ברי"מ כי חורה בלא דחילו ורחימו לא
סלקא לעילא ולא פרחא לעילא כע"ש חסו מ"ש
בפסחים דין ע"ב ע"פ כי גדול עד שמים חסדך
שהוא בעוסק בחי' ובמלח שאל לשמה וסיינו
דלא סלקא לעילא שמים מעל. וסעחא ח"ש ולא
מלאה היונה מנוח ע"ד שדרשו בזה"ק שפסוק
זה מדבר על השכינה וסוף דבא לומר דכשישראל
עוסקים בחורה לשמה יש לה מנוחה לשכינה
דעושים נחיר למעלה כל"ה ולא מלאה היונה
שהיא השכינה מנוח לקף רגלה כי ציון דלא יש
מי שעוסק בחי' לשמה כרי רגלים יורדות מוח
במקום אשר הים מנוח לקף רגלה וסוף כינה
וחשב אליו אל החיבה כי היא סולכת למעלה
כי אין השכינה שורה אלא עם מי שעוסק בחי'
לשמה וכו' מאן מוכח דאין עוסקים בחי' לשמ'
כרי האדם יראה לפינים דוחצין ועסקין באורייית'
ומי ימר דאינו לשמה אלא יסוב טעמא כי מים
על פני כל הארץ דידוע דרשח רחל ע"פ סוף כל
למא לכו למים כי אין מים אלא חורה ובראיה
דהיא שלא לשמה דכרי היא ע"פ כל הארץ דלא
סלקא לעילא דמעל לשמים הוא דוקא בעוסק
בחורה לשמה עכ"ל ז"ל:

א **ד** **י** במסרה סלך וגסוע. סלך וחסור. סלך
ושוב. סלך וגדל. אפי' לפרש בסק' מ"ש

במס' סוריות ד' יו"ד חיל ח"ד אשר נשיא יחטא
פרט לחולת משום דחולת אירחי מנשיאותו אמר
ר' אבדמי בר חמא פרט לנשיא שגמרע שגא
וינטה ה' את המלך ויסי מלרע עד יום מוהו
ויבז בבית הספסות מדקאמר בבית הספסות
מכלל דעד השחא עבד הוה אין כי הא דרבן
גמליאל

דדור הזה. סנה רח"ל דרך רמז ומוסר רמזו בחי'
ספי' וסוף כי צריך האדם בחפלתו ולימודו
שיהיה סדק היעב שחסייה כל היבס וחיבס
שמוציא מפיו בדקדוק עולם ולא יסיה כחותה על
הגחלים לשליש ולרביע לא שמענו. וידוע דסגוף
נקרא ביה שהוא ביה לנשמה ח"א ויאמר ה' לנח
הוא סלדיק שנוח לשמים בא אהה וכל ביחך
דכיינו נוסף אל החיבה סיינו החיבה שחח מוציא
מפיק שכל גופך יסיה נררע ומודמנע בהולאת
סחיבה בדקדוק:

א **ד** **י** **א** להבין ג"כ סיום ספי' ג"כ פי' ה' ויקרא
יחחק ודקדק דמאי כי נחיתת טעם ומה
צריך אלה ופי' הוא ז"ל במ"ש בזה"ק דרך כ"ז
ע"ב ח"ל ר"א שאל לרי"ש אביו הא הנין בשעה'
דעלמא אהמליח חושי ב"כ ודינא נפק ווי להסוף
זכאה דאשחכא בעלמא דאחפס וא"כ נח איד
אשהיבז אמיל סקב"ה צמא לאפקא מניה חולדן
לעלמא מנו חיבותא עכ"ל וכוונת ר"א דמחמה
על נח ובניו וגו' איהם איד ניצולו וחי' משום שרואה
שיבנה העולם מהם אצל סיהא שמחקיים ציון
העולם ע"י צדיקים אחרים אז מדכ"ד שולמח
באיהם צדיקים. ומשום דקי' דנח אחר המצול לא
מלינו שכיבא חולדות אחרים אמאי ניצול לכן סיים
וכחז וחו דהא דינא לא יכלא לשלמאח עליו
ציון דסוף גנו וטמיר בחיבה ע"כ ומשים שהוא
סמוי מן העין אינה יכולה מדכ"ד לשלום בו.
וכא דשלמא בעלמא בצדיקים אחרים. צומן שהם
גלויים. ובזה ח"ש קראין דקאמר בא אהה וכל
ביחך דכיינו ג' בניו וגו' איהם אל החיבה משום
כי אוחך ראייה צדיק לפני דדור הזה וכך היא
דרכה של חורה שגחפס סלדיק על הדור ואם לא
נחבא אל הכלים יכולה מדכ"ד לשלום צבס לכן
חבי כמעט רגע עד יעבור זעם. וגם יש בכלל
באמרו דדור הזה משום שדדור כילו חייב ונחתיבו
כלים ואם לא ינצלו ציון כרי העולם שמה ולא
חוכו בראה לכן אנו מנילס עמך לאפקא חולדן
לעלמא. **ובזה** פי' ג"כ מה שחמר אח"כ ויכו
בני נח סיונאים מן החיבה שם חס
יפח וכו' ג' אלה ב"כ ומחלה נפלה כל הארץ
ע"כ וי"ל דמי לא ידע בזה דמהס נפלה הארץ.
אך היא גופא קמ"ל ג' אלה ב"כ שניצלו וינצלו
מן החיבה. וכו' אפיקרא דדינא איד ניצולו ולא

גמליאל ור' יוסף שו"ק קא' אולי בספינתא.
 צדרי רבן גמליאל סוכ פיתא. וצדרי ר' יוסף
 סוכ נמי פיתא וסולחא. שלם פיתא דרבן גמליאל
 סמך אסולחא דר' יוסף אמ"ל מה סוכ ידעת
 דסוכ לך עיכובא כולי האי דאיתיה נמי סולחא.
 אמ"ל כיכב אחד יש שפולס לשבעים שנה ומחצה
 אח' הספנין. אמרתי שמא יעלה ויהפך אוחנו
 אמ"ל וכי"כ יש צידך ואחרי יורד לספינה. ופירש"י
 אמ"ל כי"כ חכמה יש צידך ואחרי יורד לספינה
 לסחורה בשביל מזונותיו כלומר אחרי צידך לירד
 לספינה לצורך מזונות ע"כ. אמ"ל עד שהיה
 חמה עליו חמה על שני חלמדים שיש ביצבה
 ר' יוחנן בן גודגא ור"א בן חסמא שידועים
 לשער כמה עפות יש בים ואין להם לחם לאכול
 ובגד ללבוש נתן דעתו רבן גמליאל להוכיחם
 בראש כדי שיסיו מהפנתון מאוחה שררה שותן
 להם. כשעלה ליצבה שלח להם ולא צאו. חזר
 ושלח להם וצאו אמ"ל כמדומין אחרי ששררות
 אני טוחן לכם עבדות אני נוחן לכם שגא' וידברו
 אליו לאמר אם היום יהיה עבד לעם הזה
 עבד הנמרא. ובזה א"ש ח"א' הלך וגסוע ר"ל
 כשסיו הולכים ר"ג ור"י בספינה. הלך וחסור
 שנחסר לחמו של ר"ל וע"י הלך ושוב שהוכרח
 לסמוך על סולח דר"י כדי שישוב ולא ימות ברעב
 ב"מ. א"י הלך ושוב ר"ל כשסיו הולכים ושבים
 לעיר שאל אחיו מי סוכ ידעת וכו' וחמה עליו
 ר"ג כי"כ חכמה וכו' ונחלגלו הדברים שסיפר
 לו על חרי מרבין ר"י בן גודגא ור"א בן חסמא
 כנ"י היא סיחה סיבה להם הלך וגדל שנתגדלו
 ועלו לשררה וק"ל:

א"נ אפי' צחק' מ"ש ז"ל כי סיבה הנגול הוא
 לפי שצריך האדם להשלים בהרי"ג מלוח
 וכשיחסר אחרי מהנה צריך לשוב בנגול לה
 העולם להשלים אח' חוקו ח"ש הלך וגדל. ר"ל
 שכל יום מושיף וסולך בעבודת ה' ובמלכותו אז
 בודאי הלך וגסוע ולא ישוב עוד לה' העולם.
 אכן אם הוא הלך וחסור בעבודת ה' ולא השלי
 חוקו אז הלך ושוב כדי להשלים מה שעליו וק"ל:
א"נ אפ"ל צד"ר וסוכ צמ"ש ה' תהלה לרד
 ז"ל על החכמים ה' קב"ו צפ"י הלך וילך
 ובזה וכו' צחק' מש"ל דהצדיק נקרא סולך חרע
 כינוי לחורס כמ"ש ע"פ צחקר זרע זרעך וכו'

ובס' ילקרח ע' משה כחז' דמיחתן ש"ץ עם
 ד"ח שאומרים בהספדן זה חס גורם להעלות
 נפשות עשוקות של שאר מחי ישראל להכניסן
 לג"ע. חסו כונת הכחז' כאשר הצדיק נקרא
 סולך וילך לו שנפטר מן העולם וי"כ ובזה נוסח
 משך חרע ר"ל אשר העם צוכים אח' הצדיק
 בשעת ההספד הנמשך בד"ח הנקרא זרע כמ"ש
 במד' קהלה כנ"י. ע"י צ' דברים הנ' דסינו
 סילוק הצדיק וד"ח שאומרים בהספדו זרע גורם
 דכאשר הצדיק צא יבא ברנה בנ"ע נוסח אלמנחיו
 עמו דסינו הנפשות העשוקות של שאר מחי ישראל
 וז"ל. **ובזה** א"ש המסרה סולך ר"ל הצדיק
 נקרא סולך וגסוע בשעת פטירתו היא
 הנסייעה ממקום למקום אם עושים לו צרכי
 והספד וד"ח ח"א' סולך וגדל וחי' גדל גי' צרכי.
 אז מה שסיו עשוקים מקודם ח"א' סולך וחסור
 הן עתה ע"י הצדיק סולך ושוב.

א"נ אפי' בפשיטות במש"ל ע"פ אשרי אדם
 מפחד חמיד דחיבת חמיד ע"כ היא איהיה
 מיחה שהחמיד יהיה צעניו המיחה ולא יכנע
 לבו ולא יעשה עבירה. ח"ש סולך וגסוע ר"ל
 אם האדם יתן אל לבו שהוא ילך מן העולם
 למיחה אלא. אז סולך וגדל שכל מה שיעשה עוב
 הוא קל צעניו כיון שהוא קרוב למוח ויקח צדי'
 לדרכו. אך אם הוא אומר בלבו עדין עת חמן
 כי ימי שנותני צהם ע' שנה וכיוצא מהפעלות
 יצר הרע אז בודאי סולך וחסור בעבודת הש"ה
 וק"ל:

יב **ויבן** נח מזבח לה' ויקח מכל בהמה
 וכו' ויעל עולות במזבח וכו' ויבדך
 אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו
 וכו' להבין קשר וסמ"י הכחו' זל"ז פ"י ה' כסא
 שלמה חכים ז"ל והוא צחק' מ"ש ה' עמודים ז'
 ה' עממים ליסורי חיוב ואחרי מכללא פעם ג'
 משום שהם מקריב כל קרבנותיו עולות ולא היה
 חלק לסמ"א ומש"כ קמרטו עליו והציא בידו
 ל' הזכ"ק צפ"י חרומה דקב"א ע"א דקמרטו
 הסמ"א מחמת שלא יעשו לה חלק יעש"ב ושהוא
 א"ש ח"א' ויבן נח מזבח לה' ויקח מכל בהמה
 העבורה וכו' ויעל עולות וכו' ויבדך אלהים
 וכו' דהכונה דכ"ן דהקריב כל קרבנותיו. עולות
 ולא היה חלק לסמ"א סולך לצרכה שלא יקמרט
 הסמ"א

כספיה וימחהו בניו כאויב ויאמר להם פרו ורבו וכו' ולא היה פחד מקטרוג ואררצה פרו ורבו וק"ל :

(יג) **והנה** עלה זית ערף צפיה. סנה רשי ז"ל בחומש הביא מדרש אגדה שהוא לשון מזון ודרשו צפיה לשון מאמר אמרה יסיו מזונותי מרורין כית ובידו של הקב"ה ולא מחוקן כדבש בידי צ"י ע"כ. ובדאי דכוונתה כיחה מטעם אל הצטחו בגדיצים צנן אדם שאין לו חשופה. שהאדם יש לו דעות מחולקות ואפי' שצאחה עת וזמן יעלה צדוהו שאין לפרנסו עוד לא כן לגבי הקב"ה אף אם הוא חושא צ"מ רחמיו מרובים לזון ולפרנס מקרני ראמים ועד ביצי נשים ואין לו ספק. כל ימי חייו. אשר צה אפי' בס"ד לרמוז ציונה הכתוב צההלים ס"י קי"א ח"ל ערף נחן ליראיו יחזר לעולם צריחו והנה נטי ערף נחן נטי נח ע"ה ר"ל מעטין נח שאמר אליו היונה בעת שהביאה עלה זית ערף צפיה יסיו מזונותי מרורין כית וכו' לפי שהקב"ה יח"ש ערף נחן ליראיו יחזר לעולם צריחו לעולם דייקא אף אם הוא חושא ולא כן האדם שאם יכעוס על עבדו או משרתו מאיזה סבה יגרשנו מעל פניו אף אם יודע שימחה צרעב לא איכפת ליה מחמת רוח אצורי שבה אליו וק"ל :

(יד) **אך** בשר בנפשו דמו לא האכלה. אפי"ל בס"ד צהק מ"ש ס' קרבן שבת פ"ג ס"י ג' ח"ל דע שאין מדה כנגול נוסגה אלא דוקא במשפחה של אחיה הנשמה שאחר מיתתה היא מוגלגלת צא מקרובי כמה צסור ולא יכרת שם כמה ממשפחתו והטעם כהב כריקנטי וכליוני פ' אחרי ח"ל הטעם שאסרה לנו החורס עריות שאר בשר. כי אחרי שהוא מחולל בקרוביו ולפעמים אינו זוכה ומחולל בנקבה. ואם כן לפעמים יקה אחת מקרוביו ויסיס צה נשמה אציו או אחיו. ויבא על אציו ואחיו. וצ"ה השליה סק' האריך צה ס' אחרי ע"כ וכשהוא א"ה לעיל מיניס כחצ כירק עשב נחתי לכם אח כל ר"ל כמו כירק עשב שמוחר לכם לאכילה כן נחתי לכם את כל שתקחו מהם נשים אך בשר ר"ל הקרובים שנקראים שאר בשר בנפשו דמו ר"ל שאפשר שצנפס הכיה מעובר צה נפש אציו או

אחיו שהוא מדמו ממם וכמ"ס ס' ז"ל שאפי' מחולל בנקבה וכו' את זה לא האכלו מל' אכלה ומחמה פיס שהקרובים נאסרו לכם מטעם זה וק"ל :

א"נ אפ"ל דרך רמז בס"ד צמ"ס עיני העדס ס' חזרית כויד לכו' נאח להודות על ההכלים הנדימ למחרת אשכמי ז"ל ס' קי"א שהטעם שאסר הקב"ה בשר וחלב וגבילות ומריפו ושקלים ורמשים לפי שכל אלו הדברים מולידים צאדם רוח עומחה ומחריצה חלית המסגל ומה סטעס כל האומות שטופים צומה ערד ע"ה ויודע דאך הוא מיעוט. גם חיצת בשר כינוי לעריות וכמ"ס בשר ערוה ח"ש אך בשר שצריך למעט בעריות והטעם בנפשו דמו לא האכלו ועיין בפירש"י ז"ל צפ' זה שפי' שהוא רומז על אבר מן החי ובשר מן החי וגם שאר איסורים בכלל ולכן צריך לשמור ואפי' בדבר המותר ימנע שלא לבוא לידי איסור וק"ל :

(טו) **שופך** דם האדם צאדם דמו ישפך. ס' אברהם אנוכי יצ"ו ע"י עפ"י מה שהביא מה' אליהו כהן ז"ל שכתב צ"ה מעיל צדקה ס' אלק חר"ס צמ"ס ז"ל וסוף מטיסין יטופן דאף שהראה רוחמים מהים על מטחם סוף כנגול אחר סס נכרנים דהכל שחרנו קין סוף כנגול קין במצרי וסבל צמשה וסרג משה שהוא סבל למצרי שהוא קין. ח"ש שופך דם האדם אעפ"י שהראהו מה על ממהו כדרך כל הארץ דע צאמה דצאדם עלמו שהוא כנרצח דמו ישפך צאופן דמחולללים וצא"ס לעולם וסורג כנרצח את כרולח ערד יצ"ו :

(טז) **ויקטן** ילד את אלמוודד ואת שלף ואת חלרמות ואת ירח וכו' ובסוף כתי' ויסי מושבם ממשה צואכס ספרה הר הקדס. ע"י לכו' שולחן העסור ד' לכו' מסר"ש חזן ז"ל שפי' כל הפסוקים צעטין מדה סטעוס עשצ"ה דצרו כי נטמו. ועפיד"ק אמרתי לפרש צס"ד ספ' כתי' ויסי מושבם ממשה וכו' עפ"י כידוע מה שפי' ז"ל צפ' כמשה כד יכבדו ממני שג' דברים סס גורמים לאדם לחטוא וסס ממון שמלות אכילה אם האדם כולך אחרים סס מושבים אותו לדיא ע"ד עבירה גוררת עבירה. ע"ן את כידוע דמרע"ה נאמר עליו וסא"ס משה

עניו מאד מכל האדם וגם הר סיני היה עניו ולכך זכה שניתנה הסודות עליו ח"ש ויהי מושבם ממשה ר"ל אחר שמנה מדות העניו אמר ויהי מושבם ר"ל עיקר ושרשם ממשה נביא ממעטיו או מואסים ממון שמלות אכילה וכס צאו להם חבו בואכה ספריה גוי משה לפי שהיו אורחים במדת משה שהיה עניו מכל האדם וגם הר הקדש הוא הר סיני שניתנה חורה עליו שהיה חורב קדומה שבגדלת התקע"ד דורות קודם בריאת העולם וק"ל:

(ח) **ונח** מלא חן בעיני ה' אפ"ל בס"ד ע"ד שפי" בפי' אלה הולדות נח נח דאס הוא נוח לבריות נוח לשמים ח"ש ונח ר"ל אס הוא נח לבני אדם מזה מוכח מלא חן בעיני ה' וק"ל:

א"נ במש"ל בכל יום ויום יצאו ש"א מחגבר עליו ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו שנא' נפכה רשע לדרק וכו' ח"ש ונח מלא גי' סמאל שאס הוא נח שאינו מפהכו לחטוא זהו ח"ן בעיני ה' שמסייעו להם וכו' :

הפטרת נח

הרחיבי מקום אהלך ויריעות משכנך ויטו אל החשובי. פי' ה' אד"א יצ"ו דהנה ר"ל אמרו דהקב"ה קימנו את ארץ ישראל וכיוצא ואין זו מדתה כאשר היתה מקודם כמדע. והנה ודאי ענין זה הוא סימן לגאולה העתידה להיות במהרה צימיו וגם כי נהאריך בגלות אין לנו לחוש לדברי האומות שאומרים עזב ה' את עמו ואח ארצו אלא יש לנו לצפות לגאולה ולא להתיאש ח"ו כי ענין זה הוא סימן שהקב"ה צרטנו לגאול אותנו ולבנות את ירושלים שזה דומה כאדם שיש לו מלבוש שאס צרטנו ללבוש הסס הוא מקפל אותו שלא יחלכלך אצל אס צרטנו לזרות אותו ולהשליכו למס יקפלטו אדרבה יזרקנו כמו שהוא ואינו חושש לו עוד וא"כ זה סימן גדול לגאולה מחמת שהקב"ה קיפל את הארץ כתי' ודאי צרטנו לבנותה לעתיד ולשכן בה ולכן חס עליה שלא יעמאו אותה כגויים וילכלכו אותה במעשיהם הרעים ולזה קימנו ולמאס אותה ואס כדברי האומות שאומרים עזב ה' את ארצו וכו' :

למה קיפל אותה. עוד יש סימן אחר לגאולה וזהו עמ"ש הרמ"ע ז"ל כי ציהמ"ק לא נחרב ולא נמסר ביד נבוכדנאצר כי אס נגזר ורק כדי להשביע עינו של אותו הרשע בנו לי שדים לזרע ציהמ"ק ושלמה ידיו צו עכה"ד. כמלא שגס זה ג"כ סימן שהקב"ה חפץ להשקות שכינתו בישראל כבהחילה דאלהיה למנ"מ גנוי. וא"כ שני סימנים אלו הם מחזיקים אמונהם ולא יתיאשו מן הגאולה ח"ש הרחיבי מקום אהלך ר"ל כי אני עתיד לומר אהלך הרחיבי מקום אהלך שהתרחב מן הקמטים וקיפולים ותחזור כצראשונה. וגם עוד ויריעות משכנך שכוין לך יטו ר"ל רק גנוי ממקומם ונגמו. אצל לא הים בהם איבוד וכליון ח"ו כי לא שלט בהם אותו רשע וא"כ הרי צי עניניו אלו הם אות ומופת וסימן חזק לגאולה וא"כ אל החשובי ר"ל שלא תתיאשו וממילא תחשבו עצמך מלסחפלל פי"ו עוד אלא כל שעה ושעה קוה אל ה' ויושע לך וק"ל:

ברגע קמון עזבך וברחמים גדולים אקבץ אפי' בס"ד כי נביא ברגע קמון עזבך נביא בקע רמז למחילה השקל שנקרא בקע ועל ידו מכפר כש"ה לכפר על נפשוחים ח"ש ברגע קמון עזבך נביא בקע אז וברחמים גדולים אקבץ וק"ל:

א"נ נביא עקב רמז לענוה דע"י הענוה תהיה אהבה בין אים לרעבו ולכך וברחמי גדולים אקבץ שאילך משלימה המשפטים וסדינים וס"ת וברחמים גדולים אקבץ גי' סימ ע"ס שילטו מידו צ"ב ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים כ"ד. וגם סימ ברגע קמון עזבך גי' ק"מ. גם אוחיות שניות גי' ר"י שיעביר סדינים מן העולם וק"ל:

פרשת לך לך

(א) **ויאמר** ה' אל אברהם לך מחרך וממני ומצות אביך אל הארץ אשר אראך ואעשך לגוי גדול וכו' ופירש"י לך להנחלך ולעובדך ושם אעשך לגוי גדול וכו'. אפ"ל דרך רמז ומוסר כי לריך לחזור בחשו' לשבר יצר הרע ולהודות לה' על שעזרו ע"ז. וגם כי הוא ית' נושא

חקים בחמים וקל :

א"נ רמז ויאמר ה' אל אברהם לך מארץ
וכו' והוא עשי' מ"ש צוה"ק דאברהם כוא
כינני לנשמה. גם נודע דע"י לימוד האדם בחור
שבע"פ הוא מחקן לשכינה כי היא רמזה בחור
שבע"פ כדוד שח"י שכתב היא כנגד ס"א
וחורש שבע"פ כנגד השכינה וע"י אין לו לסימ
שליטה על האדם ע"ד שאמר הכחוב בשכך
תשמור עליך וכו' ח"ש ויאמר ה' אל אברהם היא
הנשמה לך לך ג"י ס"מ ר"ל שתעשי אופן להגל
מסימ וגם לחקן השכינה שהיא רמזה בשם צ"ן
חכו נוס' מארץ וממולדתך ומצית ג"י צ"ן רמז
לשכינה. ורמז בס"מ מארץ וממולדתך ומצית
ג"י מ"ח ר"ל להגל ממיתח ס"מ. ולזה אביך
אל הארץ אשר ארץ ס"מ ג"י ש"ס רמז שיעסוק
בחורש שבע"פ שהיא ש"ס וזוהי יגל ממיתח ס"מ
וגם יחקן לשכינה לחבר סודים יחדיו ורמז
צ"ח אביך אל הארץ אשר ארץ ג"י ע' רמז
למי ספירות עליונות וכשתחבר סמכות ממס
יכיו עשרה ועשרי יסוד קדש לה'. חכו שרמז
מארץ וממולדתך ומצית שס"מ ר"ח ג"י צ"ן כנז'
שהיא שכינה יהיו מחברים עם אביך אל
הארץ אשר ארץ שס"מ ר"ח ע' רמז למי ספי'
כח"ב חגי' נה"י ח"ש ח"ס וסבי' :

א"נ ויאמר ה' אל אברהם לך לך וכו'. פ"י ה'
זכות אבות למסרי' פוגע ז"ל ע"פ מה
שאמר הכנא במס' אבות פ"ג ע"א דע מאין
באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן
דין וחשבון לפני ממו' וכו'. ואמרו במד' הגעלם
כי אברהם הוא כינני לנשמה וכששולח הקב"ה
לנשמה לעו"ז מיעלה לעו"ז והנחה ע"ד מ"ש
משביעין אותו חסי לדיק ואל חסי רשע כי ע"י
מה שמלדיק את עצמו יסוד נחון צרוע בעולם
הנשמות ונמלא שביחה לעו"ז הוא לעו"ז
והנחה ח"א ויאמר ה' אל אברהם דכיינו הנשמה
לך כלומר הליכתך לעו"ז הוא לך להנחתך
ולפונתך כשתקח עצמי זאת ולכן אפקיד בלשון
הליכה שמהפרש ג"כ בלשון עלה ע"ד מ"ש ע"פ
וילך איש מצות לוי שדרשו בו בעצת ברו וואמ"ל
העלה סיפוס לך היא כשתתן אל דעתך ג'
דברים אלה. מארץ וממולדתך ומצית אביך
דמארץ היינו ולאן אתה הולך למקום עפר וכו'
וקרי

נושא אותו מעודו ילך קמן עד יום מותו. וגם
אחרי כן מביאו לחי' סעוד"ב. והשחא ח"ש ח"א
ויאמר ה' אל אברהם היא הנשמה לך לך מארץ
הרע וחחזור בחש' לשבר יס"ד וני' לך לך הוא
ג"י ס"מ כי ע"י החש' יברה. מנשק ברחל ונוס'
של חיות מארץ וממולדתך ומצית ג"י צ"ן
וס"מ ג"י מ"ח שם רמז ששים בלבו חסדי ס"ח
עמו מעודו צמון אמו עד סיום הזה וגם עד
המיתה ולא גם הצדיק לך לך בדרכיו כמו
שנו במנחותיו. וכ"ח ח"כ למס לך יסודין דבלא
יסודין נמי כדון נוח לך בדרכיו ושלל לזו
מיראחו ומאכבתו כלל וכלל לו"א אביך רמז למאמר
הכתוב כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלכך
מיסרך. ועוד כי ע"י היסודין אתה זוכה אל
הארץ אשר ארץ ולא עול חסבול ולא חבול
וקל :

ב) סמ"י הכחבים וימח חרם בחרן ויאמר ה'
אל אברהם לך לך מארץ וכו' אפ"ל
דרך רמז עפ"י משו"ל צפ' השב אנוש עד דכא
עד דכדוכה ש"ן ואם לא חזר ומה ברשעו אזי
לך מדחי אל דחי צ"מ ולא יסוד לו מנוחה.
ואפ"י שזכר ג"כ יבואר כונת הכחוב ולא מלאה
היונה מנוח לקף רגלה כי מים על פני כל הארץ
והוא דיונה כינני לנשמה ח"ש ולא מלאה היונה
דכיינו הנשמה מנוח לקף רגלה וחשב אליו דכיינו
אל הגוף אל החיבה הוא הארון ונחן טעם כי
מים הם מים הרעים על פני כל הארץ ר"ל
שכל הימים אשר חי ע"פ האדמה הם ברשע
ולכן ושלח ידו ויקח ויבא אותה אליו אל
החיבה. א"ל וישלח ידו הוא רמז שלא רצה
לחזור בחש' הרמזה בחיבה ידו וכמ"ש ויד'
אדם ידו כחוב מלמד שידו פשוטה לקבל שדים
אלה אדרבה ויקח שלקח הנשמה אל הגוף
לשהענג כמדחו וברטנו ולא כרגון הנשמה חכו
הטעם ויבא אותה אליו אל החיבה דכיינו הארון.
והשחא ח"ש ח"ש וימח חרם ר"ל הרשע. ועוד
ל' עיכוב. וגם הוא רחם בסיפוך אחון והוא ל'
כטם ור"ל אם נהענג מלשוב עד שמת בחרן אף
אז הקב"ה אומר לנשמה שובי אל הגוף ח"א לך
לך מארץ וממולדתך ומצית אביך אל
הארץ היינו הקבר וק"ל. וגם אשר ארץ ח"א ס'
ג"י השכב ע"ס ור"ל בקרב הארץ השכב ולא

וקרי לה מארץ עד"ס כי עפר אהב ואל עפר
חשוב. וממולדהך היינו מאין באת מעפס כרות
כי במעבר השתן נכנס ויאל. ומצית אבן סייט
ולפני מי וכו' כי יתן דעתו לחזור אל בית אביו
כמאז וקדם קודם ביאתו לעו"ס שסיח נשמתו
שוכנת תחת כסא הכבוד וכשתעשה כן אז ודאי
שלא תבא לידי עבירה שהזכר לחזות בנועם ה'
ח"א אל הארץ אשר ארצך כי הארץ הוא כינוי
לעו"ס צעדים לעולם ירשו ארץ ובתו האדם אל
לבו ג' אלס ולא יבא לידי עבירה הכה שכתו אחר
גם בעו"ס כי בשכר חסו אל לבו מולדתו שגולד
מעפס סרוחם יזכה שנינו הטולדים לו לא ימותו
בחיו ע"ד משרז"ל ע"פ וקדשו לבבכם ואל
בגדיכם ויהיו בניו כשחילי ימים סביב לשולחנו
ח"א ואעשך לנו גדול. ובשכר חסו אל לבו כי
הולך הוא למקום עפר וכו' יזכה כי יכיו עפרות
זכר לו בעו"ס ח"א ואברך דכיוט בממון
וכדפירש"י ובשכר חסו אל לבו לפני מי היותו
עחיד וכו' יזכה לסיוע שמו הולך מסוף העולם
ועד סופו ויגדל בשיע ויפטר בשיע ח"א ואגדלי
שמך וכן בכלל כי יגדל שמו כי יזכה לסיוע
נקרא בשמו של הקב"ה כמאז"ל בשכר היותו
טוחן אל לבו כי לפני הקב"ה עחיד ליתן דין
והשבון וכן עוד זה כי יגדל שמו כהאברהם
שהשליטו על רמ"ח איברים כמאז"ל וישלום הוא
ביצרו ולא ילכו בו וימלא לבבו נאמן לפניו ית'.
ואתנס ס' לג' אלה כי הם מאין בא ולאן הולך
ולפני מי וכו' ונוט' שלהם הוא אל"ס דהיינו אן
לפני מאין. ואפי' שלא רמזו באז"ל מה אומנותו
שיא בעו"ס ימים עלמו כאלס שהכוונה לומר
שיחן אל דעתו שלשה הנו' כי נוט' שלהם הוא
אל"ס ה' יחנו לשם אותם נגד עינינו תמיד
כ"ר :

אז אפי' לתת ס' לחלחא אלין מא"ד ניו'
מאין אן דין. ובזה יבואר כונת החנא
באבות מא"ד אס חתן בדעתך שלשה אלו בזה
מאד סיו שפל רוח. ובזה יע"ן והאיש משה עניו
מאד מכל האדם היינו מסיבת האד"ס :

ג **ואברכה** מברכך ומקללך אחר ובברכו
בן כל משפחות האדמה.

פי' זיל דקטעם שבברכה הקדים ברכה ה' לברכה
האדם ובקללס הוא להסך לפי שבטובה שיעשה

האדם הקב"ה רואה עתידות לא כן ברע אשר
יעשה לעתידות לא יענישכו אלא אחר מעשה
ע"ד שאמרו בישמעאל באשר הוא שם ח"א
ואברכה מי שיברכוך לעחיד לא כן בקללס
ומקללך אחר אחר שיקללך אז אחר וק"ל :

והקשה ע"ז נוע' ח"ר רבינו פינעו נר"ו
דכא מלינו בברכה כהנים ושמו אה
שמי על בני ואני אברכם ולמה לא הקדים
ברכהם בכחוב קודם שיברכו הם לישראל.
ואני הדל חורחתי לו דשאני הכא ממקום אחר
דאפי' באחדא שלא יש עליו חובס לברך אז
הקב"ה כשרואה כוונתו לברך הקב"ה רואה
כוונתו ומברכו קודם. וככא הכתוב קצצו עליו
דחובס ולכך לא הקדים ברכהם וק"ל :

ד **איתא** במסרה ג' ויעבור. וסס ויעבור
אזרס בארץ. ויעבור ה' על פניו.

ויעבור והנה אינינו. אפיל בהד' דרך רמז דע"י
דירת ארץ ישראל יהיה מרכבס לשכינה. וען כי
שם מושב השכינה. עוד ידוע דהדר בארץ ישראל
יהיה מיתחו ע"י מלאך רחמים ולא יהיה לו לער
במותו כלל. ח"א ויעבור אברס בארץ ע"י שדר
בארץ ישראל יקרא בשם לדיק שהוא אברס אז
יזכה ויעבור ה' על פניו שיכוס מרכבס לשכינה.
ובעת מותו לא יהיה לו לער כלל אלא ויעבור
והנה אינינו וק"ל :

א"נ קרוב לזה כי ידוע שהדר בא"י עליו נאמר
העם היושב בה נשוא עון ואפי' הסולך
ד' אמות בא"י מוחלים לו כל עוונותיו. ורש"י פי'
בחומס ויעבור אברס בארץ נכנס לחוכס ופי'
המפ' שאינו דרך העברה בעלמא אלא נכנס
לחוכס לדור וידוע שהוא מרכבס לשכינה וכמו
שמלינו שהשי"ת שוכן בחוך בני ישראל ע"ד ועשו
לי מקדש ושכנתי בחוכס ח"ס ויעבור אברס בארץ
היינו הדיוק שדר בארץ ישראל לא דרך העברה
בעלמא אז ויעבור רמז לעבירות והנה אינינו.
ולא די זה אלא ויעבור ה' על פניו שהוא זוכה
להשראת שכינה :

ומע' הס"ר יעקב בוקאפי ז"ל פירש שהלדיק
סדר בחו"ל אז בעת מיתחו לוקחים אותו
לא"י ומביאים אחר שאינו לדיק למקומו ח"ס
ויעבור אברס בארץ ר"ל בחו"ל אז בעת המיתבה
ויעבור ר"ל זמן שיעבור מן העולם והנה אינינו
ואבקהו

ואבקשבו ולא נמצא. ומי יוכל לעשות זה ויעבור
ה' על פניו רמו שבסיוע עליון יוכל להפחיתו
מהם להכא וק"ל. שמעתי :

והמשנה"ה מהר"ר רפאל דשי י"ו פ"י

כי העניו יסיה מרכבה לשכיני
ח"ש ויעבור אברהם בארץ רחל דלדיק שחושב עצמו
כארץ. וגם ויעבור וסנה אינו שאינו חושב עצמו
לכלום אז זוכה ויעבור ה' על פניו שיסיה מרכב
לשכינה. ולדידי הקטן אפי' לרמו עד מקום שם
ח"י שם נטי' מ'למד ש'הלכה כ'מותו ויסי' ראו
לסודות כמו בית כלל ח"ש עד אלון מורה לשון
הוראה והטעם והכנעני אז בארץ הוא נכנס
עד לארץ :

(ה) ויסע אברהם הלך וגסוע הנגבה ויסי
רעב בארץ וכו' אפ"ל דרך רמו

כי ידוע מדברי זו"ק שח"י אברהם רמו לשמה.
גם החורג היא צדדים וכמ"ש הרואה להחכים
ידרים להעשיר יאפין ח"א חס ויסע אברהם ר"ל
כשנשמה באה לעולם עזבה את החורג ח"א
הלך וגסוע הנגבה ר"ל הסיוע עצמה מן החורג
שהיא בנגבה אז ויסי רעב בארץ שסגולה החורג
להעשיר ולחת שפע וצרכה בעולם כידוע ולהפך
כשהוא עוזב את החורג ולכן ויסי רעב בארץ.

א"נ רמו לגוף שנקרא ארץ וכמ"ש ע"פ יקרא
אל השמים מעל זו הנשמה ואל הארץ לדן

עמו זה הנוף ח"ש ויסי רע"ב אוחיות רע ב'
ר"ל שני המלאכים מהספרים עליו לרעה ב"מ
ולכן וירד אברהם מנריתם אדם ימצא תרופה
ע"י הצרות שבאות עליו וק"ל :

(ו) אמרי נא אחותי את למען יעב לי בעצור
וחיה נפשי בגלגל המפ' ז"ל דקדקו

דהיל"ל אמרי נא אחי הוא כי כל כוח האש
סיה שלא ידעו שהוא בעלה שלא יסרגו
ויקחו אותה א"כ סיה צריך לומר שהאמר אחי
הוא וקושיא זו כיו מקשים אותה כשהייתי לפני
קצת ח"ה ויראי ה' ואמרתי שאפי' עפ"י סידוע
דמי נהלה במו קטן נהלה בגדול וכדאשכחן
בעיני בני יעקב ושם כשהיו רואים לוקח את
דינס אמר ונחנו את בנותיו וכו' ושינו מדברי
בני יעקב כדי לתלות הגדולה בכם וכו' יע"ש
ברשי' אינו השתא בא בחינה ארע"ה שחלה
בו הגדולה שהאמר אני אחותו של אברהם ובק

יצינו שהוא גדול ממנו ועם שהיה הוא גדול
בנבואה כמארח"ל עכ"ל תחלה בו הגדולה וזה
יפחדו לנשת אליו ח"י צהרצ ובחנית כי מי שלא
ידו במשיח ה' וכו' ומאח ה' סיה זאת כי אותו
סיה שהיה בידו הספר שהקשה קושיא זו וסוף
בעלמו חירץ זאת ציחר ציחור וסוף ס' הולדות
אשרן ומשם ושלי"ת שכיונתי לדעת קדושים
ואסיה א"ך שמח :

א"כ חזרו להקשות דמאי קאמר למען יעב לי
בעצור ופירש"י יחנו לי מחנות דהא

קרא כתיב ושונא מחנות יחיס וכבר הקשו
המפ' ז"ל קושיא זו ואמרתי לע"ד דאפי' לארץ
זה ויסי מקושר עם פ"י הקודם וסוף דידוע
מ"ש המפ' חילוק לדינא וכמדומה שהוא משם
ה' פני משם ז"ל דסיכא דאית ביה הנאה לנותן
ליכא משום שמי' וסוף כיון שהיה סיה משבחתו
באמור לעם השואלים מי הוא זה ומה קרוב
אליו ובהשוכחה אמרה שאני אחותו וכו' וא"כ
מי הוא שלא יבין שהוא גדול ממנו ואף שכביכול
שהיה גדולה ממנו בנבואה שהיה גדולה ממנו
וסוף עפל לה עכ"ל עכ"ל יצינו שהוא אדם
גדול כמו שהוא לפי האמת וזה יש לסם הנאה
אם יקבל מהם ע"ד שאמרו בקידושין נחנה היא
ואמר הוא מקודשה באלים חסוד דבהסוף הנאה
וכו' ולכן סמוך ונראה אחר מכיון שהאמרי עלי
שאני אחותו של אברהם מצילא שמעת מינס
חרתי חדא למען יעב לי בעצור ופירש"י יחנו
לי מחנות דבאלים חסוד משום שמי' ובפרט
שהוא ח"ה שהמציא לו דוחן כמציא בכורים
וכמ"ש ה' מנחת זכרון בשו"ת בסופו יע"ש
וגם מלבד זה רווחא ממילא ואת עלית וחיסה
נפשי בגלגל כי לא ימלאם לבם לפשוט יד בגדול
כזה וסוף דקדוק בגלגל ר"ל שבח שאת משבחת
אחתי שחלתי עצמך בי וק"ל :

א"נ אמרי נא וכו' פ"י ה' שני אליכו וסוף
בהק' מ"ש ז"ל בכותה ס' נחון תחן לו

ולא ירע לבבך בחתך לו כי בגלל הדבר הזה
יברכך ה' אלסיך וסוף במ"ש צפ' בני סעיר דר"א
כד סוף משרדי לים מחנות מבי נשיאם לא סוף
סקיל אמ"ל לא יחא לכו דאחיס דכתיב ושונא
מחנות יחיה. וסוף כהן ספור צפ"י קניא בחצר
דאין בו דין חלוקה דאין א' כופס את חבירו
לחלוק

לחלוק. ואם אמר אי לחצירו עול אחס חלק הגדול יותר על חלקך אינו יכול לכוף אותו לחלוק כי יאמר שאינו רוצה מחסה משום ושונא מחנות יחיס ויש חולקין. וכחצ הסמיע דעסס החולקים משום דליכא שונא מחנות אלא במידו דכל הנאס של מקבל אכל סיכא דאית ליה הנא ג"כ לנחון איכא משום ושונא מחנות דהו"ל כמכר ע"כ חס לאמרו נחון חחון לו ואל ירע לבבך בתחק לו בטענה כי רעס הוא אלא סעי להמיתו לפני זמנו ע"י נחיתתך לו משום ושונא מחנות יחיס. דהא ליהא דהרי כי בגלל הדבר הזה יצרכך ה' אליך. ואיכא הנאס גם לטון. וא"כ מאחר דאיכא הנאס גם לטון אין צוה משום שונא מחנות עכ"ל ז"ל:

ובזה פי' הכי כונת הכי' הס' ובהק' עוד מ"ש רש"י ז"ל וחיחה נפשו בגללך יחנו לו מחנות וכו' דקאמר למען ייטב לי בצעורך דהיינו יחנו לי מחנות ואית' והא אמרין שונא מחנות יחיס. לזה קאמר וחיחה נפשו ואין צוה משום שונא מחנות כל שישנו צנחן פטס לפי שהמחנות אינם אלא בגללך כדי ליהנות הם ממך וכל היכא דאיכא הנאס לנחון ליכא משום שונא מחנות לגבי המקבל דהו"ל כמכר וכמ"ש הסמיע. ועמיד"ק אפי' לרמח בהיבות יטב לי ג"י הנאס בדקדוק ור"ל דאף אם יחנו לו מחנות כפירש"י ז"ל ליכא משום שמי' דהא איכא הנאס להם וכל דאיכא הנאס לא איכפת ליה למקבל משום שמי' וק"ל:

ז) ואברם כבד מאד במקנה בכסף וצוהב. פי' החיד"א ז"ל בפנ"ד דרך רמז ומוסר ח"ל כי מעיד הכחוצ לרקח אברהם אבינו כי כל עניני העוה"ז היו עליו לעורר וצטווחו משוטט דעתו בדיעת האלמות וחכמת החורה הים כל קנין העוה"ז הנשמי נצוה בעיניו נמאס. ח"ש כבד מאד במקנה בכסף וצוהב שהיה עליו משא כבד המקנה והכסף והצוהב שלא היו אצלו דבר חביב כלל ואדרבא כבד ממנו וקץ בהם. וילך למסעיו שהסיוע עלמו מהם והסיוע דעוהו וכמ"ש ה' כלי יקר ה' בהעלותך דנטיעה היא העתקה סוגף והמחשבה. והרב מהר"ש חלקב"ן פי' צם' שורש ישי צפי' וילך איש מבית לחם יהודה הוכיח מרז"ל שאמרו וילך איש מבית לוי

שהלך בעצת נחו שבדברים הנעשים במיתון ובעצת יקראו צסס הליכה ח"ש וילך למסעיו שנחצון אע"ה בעצתו להסיע דעתו מכל עניני הבלי העוה"ז. מנגב ועד בית אל. שהיה מנגב עלמו מכל הענוגי ועסקי פרדות העוה"ז. ועד בית אל חלמוד ובית חפי' ללמוד ולהחפיל בלי שום מחשבה ולקשר נפשו ולהדביק אל שרש ח"ש עד המקום אשר סיס שס אסלס בתחילת במחצב הנשמות שהם אחר האורות וקודם מחצב המלאכים. ח"ש בין בית אל האורות ובין הע"י ר"ח המלאכים עבדי ה' כי מחצב הנשמות בין האורות ובין המלאכים עכ"ל ז"ל ושי' :

ח) ויאמר אברהם אל לוט אל נא תהי מריב' וכו' כי אנשים אחים אנחנו הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי וכו' פי' ה' אד"א בבלי יל"ו כי רועס מקנה אברהם רמז לנר"ן של האדם שהם רועי המצות. ורועי מקנה לוט הם האיברים של סוגף שהם חומריים האוספים החומר ורודפים אחר תאות החמדס ועצת הילס"ר חס הריב שביניהם שרר"ן רועי בעיני העוה"ז והאיברים רועי לעסוק בעיני העוה"ז וכ"ז גרס בשביל שהכנעני הוא הילס"ר הנאמר עליו כנען בידו מאזני מרמס לעשוק אהב והפרזי הם נחות הילס"ר המפחדים להחטא בני אדם אז יושב בארץ ר"ל שהם יושבים בארץ לפחות סבני אדם ולהחטאים. ויאמר אברהם אל לוט ירמח ויאמר אברהם הוא הצדיק שהוא אב רס או כפשוטו קאי על אברהם עלמו. אל לוט הוא הילס"ר לשון לעוה"ז אל נא חסי מריבה בינו וביניך ובין רועי הם סנר"ן ובין רועי הם אבר' החומריים כי אנשים אחים אנחנו והכונה כי הצדיק הוא מכניע את הילס"ר ועושהו ילס"ע ומבקש שהמיד יהיה מהנהג עמו בדרך העוב ולא יחזור להחטאו ויהיה אז מריבה ביניהם והוא ע"ד האמור באברהם אע"ה ומלאח את לבו נאמן לפניך לבו לא נאמר אלא לבו שהילס"ר ג"כ עשה אותו ילס"ע ולא אמרו רז"ל בכל לבבך צ' ילריך ילס"ע וילס"ר חסו כי אנשים אחים אנחנו שכבר נעשה שלום בינינו וגם אתה מסכ"י עמי לעצת העוב. ואית' איך אפי' לך להיות המיד נכנע ומסכים ללד העוב הלא הקב"ה הניח מלאכתך לענינים אלו להחטא כב"א וכמו המשל

בכתיבתה הם שויים. ח"ש אם השמאל ר"ל שהפריש מעשר שהנקודת שלו היא בשמאל או ואימינה שאני נוחן לך שכן בש"ן ימנית דסייני עשיר. ואם סימין דסייני שאלה מקמץ ואיך נוחן מעשר כדי שחסיס עשיר בחשבון שבמיטות המעשר או קונה העשירות או ואשמאל דסייני שאני משאיר לחלקך המעשר שהיית נוחן דוקא וכמעשה סוף וק"ל :

ובאו"א שמעתי ממנו הרב ח"ר עזרא טראב יצ"ו וכו' עפ"י מה שפי' ז"ל בכונת הכי לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו דר"ל דהאחריות שקודם היצת לב הם איך לי מיטות שממטע עלמו סן בנאים סן בממון שמחסר ממנו כדי לתת לרקס וכמ"ל מלה ממון חסר וכו' לב חכם לימינו שהמיד ממטע עלמו כנ"י ולב כסיל הוא לשמאלו דסייני שאלה אחריות ליב הם ג"ס וכו' לי ריבוי כידוע שהמיד מרבה את עלמו בנכסים ובנאות. ח"ש אם השמאל ר"ל שאלה מתכנס בגדולות במדת ג"ס שבשמאל שאלה אחריות לב או ואימינה דסייני שאני ממעיטך ע"ד מאז"ל כל הרוךף אחר השררס השררס בורחת ממנו. וגם כן בעיני הממון דפי' שאינו נוחן לרקס כדי לכרבות ממנו אדרבה מחמטע. לא כן ואם סימין שאלה מתכנס באלוהיות שבגד ימין שהם איך או הכה שכרו אהו ואשמאל שאלה מעלה לגדולה סן בממון סן צסס טוב :

א"נ אפי' לע"ד כי קמון הוא קרוב לזה כי תיבת ג"ס ג"י דל גאס. ח"ש ולב כסיל לשמאלו שהוא אחריות ג"ס כי ע"י הנאות גרס לבא לידי עניות :

ע) ושמותי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את וכו' קום החסלק בארץ לארסה ולרחצס כי לך אחננה. אפי' בסק' את סידוע דמחנה מרובס לא סמנא דעתים דמקבל ויכול לחזור. אכן אם היא מחנה מרובס לרבים אינו יכול לחזור דלגבי כל חד וחד מחנה מועפת. ע"כ מאז"ל דאברהם אבינו נקרא אב המון גוים ודינו כרבים. ע"כ מ"ש מהר"י וויל ז"ל דסיכא דכתיבן הוא גברא דאמיד אינו יכול לחזור והשתא איש. וטוע דמתנת הארץ היא מחנה מרובס וכדי דלא חוסק אדעתים דאברהם דלא סייח מתנה לזה אמ"ל דיש כמה מעמים

המשל שהציוא בזה"ק על השפחה ע"ש. ואיך אפי' להסכים עם ה"כ"ע לז"א אם אהס מופקד לו מן השמים לא ליוך עלי בפרטות הנס אהס יכול לעשות שליחותך ומלאכתך עם שאר כב"א וכו' הלא כל הארץ לפניך ספרד נא מעלי ולך אלל זולתי עכ"ד יצ"ו :

ובאו"א פי' סנ' כונת הכי ספרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם סימין ואשמאל דמזו לכ"א יום שיש מר"ח אלול עד כ"ד שהם ימים נוראים וקדושים ימי סליחה וסם סימין ועזר לכל השנה שאם האדם יסגר וישמר באלו סימים מכל חטא צמות הוא שיהגבר על יצרו כל ימי השנה כולה ולא ילבד ברשת ה"כ"ר ואם באלו סימים לא ישמר כראוי אזי ילבד ברשת ה"כ"ר וקרוב הוא לחטוא ברצה בכל השנה כי אלו סימים דוגמת סלב וסמות שבאדם שאם חוקו הוא סיוק כל סנוף ואם סם צריאים או כל סנוף צריא ח"ש ספרד נא מעלי שלפחות ספרד ממני י"א ימים סנ' ולא חסטיאני ומה שאני שואל על אלו סנ' ימים דוקא יען שהימים האלו סם עיקר ימי השנה שאם סימין ר"ל שאם אלך לגד סעוב סכוא צימין ר"ל ואשמאל אחר שאכניע אחר ואניחך בשמאל נכנע ולא שחסיס מיומן צימין ואם אשמאל ח"ל לחטוא באלו הימים או ואימינה אחר שהחגבר בשאר ימות השנה כי י"א ימים אלו סם סמבחה וק"ל :

א"נ אם השמאל ואימינה וכו'. שמעתי ע"ש מע' סנ' ח"ר שלמה סוכרי זי"א בכונת סנ' סנ' וכו' ע"ד משז"ל עשר העשר. עשר בשביל שהעשר. גם אח"ל ע"כ ואיש את קדשיו לו יסיו אשר יתן וכו' כי מי שהוא מקמץ בנתינת הגדקס וחרימות המעשרות לסוף לא נשאר לו כי אם מה שחסיס נוחן סן קדס לכהן וסביאו ע"ז צמד' מעשה שחסיס צאחד שחסיס נוחן ק' סאין חרומה ואחר' סיס מקמץ ומחסר מחלק הכהן וכל מה שחסיס מחסר לו סיס מחסר מחלקו כנגדו דסייני כנגד העשר ק' ער שלסוף לא נשאר כ"א חלק החרומה שחסיס נוחן צהחי' לכסן ע"ש. ע"ן את סידוע דספרס צין ש"ן ימנית לש"ן שמאלית הוא סנקודס אם היא בשמאל היא שמאלית ואם היא צימין היא ימנית אצל

טעמים לקיים המתנה ו"א ושמהי את זרעך
כעפר הארץ וכו' ו"א כיו מתנה מרובה לרבים
ולכך קום הסלק בארץ וכו' ותו בלאו הכי
אעיקרא המתנה קיימה דאיה דייק כרבים
ו"א כי לך מתנה לך דייקא. וכו' הרמז ג"כ
דאני כמותן ולגבי דידו לא כיו מתנה מרובה
וק"ל:

יוד) ומלכי זרק מלך שלם הוליא לחם ויין
וכוא כהן לאל עליון ויצרנהו
ויאמר וכו' שמעתי שפי זל במה שנאל הי
חוות יאיר ז"ל באדם שהיה לו סחורה ורואה
לשלח בים ושלחם וטבעה ונתן הולאות עד
שהולאו אותה ואח"כ פ"ב טבעה וחזר ונתן
הולאות הרבה. עד שנתן הולאות הרבה פעם ג'
כדי להגיעה ממנו ליצשה. וכסתפק זה האיש
אם חייב לתת מעשר מכל הריזח שהריזח בה.
או שמא דקודם ינכה ההולאות שהוליא ואח"כ
יתן מעשר מן הנשאר. והשיב לו הרב הנז'
דאיכא הרי גווי מעשר חדא בתבואה. וחדא
בכספים. דבתבואה קי"ל דמפרים מכל מה שטלה
ולא ינכה מן הריזח כדי ארבע לא כן בסחורה
אם קנה סחורה ומכרה והריזח בה ל"א דיתן
מן הכל אלא מן הריזח דוקא דאל"ס משכח לה
שיפסיד אם יתן אף על הקרן דרך משל אם
במאה גרוש הריזח עשרה גרוש אי אמרינן דיתן
על הכל עולה לקי"א וי"א והפסיד גרוש א'. ה"כ
בחסמים משום דכבר נאצדו בקרקע לכך נותן
על הכל לא כן בסחורה אינה אבודה. וה"כ
חשש מלכי זרק שמא יבזור אברהם כהניא
דכחז ב' חוות יאיר (בפעין מי טבעה סחורה
דכול אבודה וכמו הסחורה) דכספים אינו נותן
אלא על הקרן כמו וי"א הרי הוליא הולאות
אע"פ וכמ"ש ע"פ וירק את חניכיו שבוריקו
באזנים עוצות ומרגלות ולכך הוליא לו להם
ויין לרמז דדין זה כמו הבואה דסיחה הולכה
לאיבוד בקרקע וה"כ אם לא היה נותן הולאות
היחה נאצדת והיו כולו ריוח ואריך לו ליתן מן
הכל ולכך כ' ויתן לו מעשר מכל וק"ל:

א"י ויתן לו מעשר מכל. פירש"י ז"ל ויתן
לו אברהם מעשר מכל אשר לו לפי שהיה
כהן ע"כ וק"ל לי דהא המעשר ללוויים ולא
לכהנים ואיך אמר ויתן לו מעשר לפי שהיה כהן.

אלא כ"ל דקרא שם מעשר כוללת לתרומות ג"כ
והם שייכים לכהנים. ובהכי ניחא לרמז חיצה
מכל גי' י' דתרומה אחת מן ועי' להי נח"ק ז"ל
שהביא פירושים אחרים:

יא) ויאמר מלך סדום אל אברהם תן לי הנפש
והרכוש קח לך. ויאמר אברהם וכו'
אם נוחם וכו' בלעדי וכו' אחר הדברים וכו'
שדרך סדום מאד. והדקדוקים מצוי ופי' הרב
אברהן פנחול ז"ל דרך מוסר כי ידוע שהיה"ר
מפתה לאדם לחטוא בדבר שיש לו הנאה חקף
ומיד וכמו שפי' ז"ל בזכות הכ' וחדא האשה כי
עוב העין למאכל וכי תאזנא הוא לעינים שאינו
כמו היה"ר שמבטיח לאדם על השכר העתיד
לזבא בעוה"ב אלא הוא נותן שכר והנאות בעין.
ו"א ויאמר מלך סדום הוא יאה"ר. וגם נוס'
הוא ס"מ עד"ש הוא שטן הוא יאה"ר הוא מ"ס
ויאמר אל אברהם הוא הצדיק תן לי הנפש ר"ל
שחמסור לי נפשך ואעשה בה כרצוני וסרכוש
קח לך בעין לא בתבואה כמו היה"ר. ויאמר
אברהם הוא הצדיק אל מ"ס הוא יאה"ר. שאין
אני יכול למסור לך את נפשי וכלא הרימותי
ידי אל ה' אל עליון קונה שמים וארץ שכבר
נשבעתי קודם בואי להם העולם חסי צדיק ואל
חסי רשע ואיך אוכל לעבור על שבעתי ולכך
איני רואה להנות על ידך כלל וכלל וי"א אם
מוחז ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך.
ואי"ת שאם תשמע לעצתי יכיה לך ריוח שעי"ז
אח"כ כשהשוב בתשובי יהיו נחשבים לך הודות
כחיות לז"א גם זה איני רואה ולא חאמר אני
העשרתי את אברהם ואי"ת שאני לכך נבראתי כדי
להחציא הבני אדם לז"א בלעדי ר"ל חלק לשאר
בני אדם חוץ ממני וי"א רק אשר אכלו הכנענים
שהם מנוערים וכולכים אחר אכילת ושתיה וי"א
וחלק האנשים אשר הלכו אחי' (ואפי' לעיד שנוט'
אחי' אחר ח'אוח יא"ר) ענר אוחיות נער
שהוא שוטח ומנוער מן המלכות אשכול איש שכל
בו ר"ל שהולך אחר תאוות לבו בכל אשר יאמר
לו יאצרו כי הוא זה ישמע לו וממרא כפשיס
שהוא ממרא רצון אצטו שצשמים הם יקחו
חלקם מן היה"ר. אחר הדברים האלה שדבר
הצדיק עם היה"ר היה דבר ה' אל אברהם הוא
הצדיק אל הירא אברהם מן היה"ר אנכי מגן לך
שכרך

לנבי סקציה כל לגבי דידים מילא זמרתו היא
לייל הכי ח"ש וסאמין כלומר סמכא דעתיה
דלאע"ס אפי' שסוא מרובס יצן שסוא צ"ס שליט
בכל וכלאין נחשב מחנה כזו ועוד ויחשבים לו
כלומר חשיב לאע"ס לו כנודר לזרקס דעני
סיה בלוחס שפס ולו יסי דחשיב מרובס לגבי
עני לזרקס אפי' מרובס סמכא דעתיה וליכא
חזרה עכ"ד ז"ל :

ובא"א פי' סחיד"א ז"ל צס"ס ראש דוד
דכ"א ע"ד כו' סכחוב עס סכחוב
סאחריו ויאמר אליו חני כי אשר סולאחין מאור
כשדים לחס לך את סארץ סולח וכו' ור"ל
דרשו ראש מאלטגניכות וכו' אברס אינו מוליד
אברסס מוליד ודקרקס כי ז"ל דלכא"י אינו מובן
מאי שיאע"ס דאור כשדים סכא. ופי' סוא ז"ל
צמ"ס רבינו סאר"י ז"ל דלכא"י סטולס חיקון
מס סחטא אדסי"ר צע"י כ"ד גילוי עריות.
אברסס חיקון חטא ע"ז צמס סמכר ע"זו לאור
כשדים ותיקון אות ס' ולכך יתוספס בשמו
ונקרא אברסס. ויחכק חיקון ש"ד צמס סנעקד
וסכין ע"זו לסחיסס ויעקב חיקון גיע צמס סלא
ראש קרי פ"ד סנס וסיהס מסחו שלימס זס"ד.
ולפי"ז כבר זכר ותיקון אות ס' בלור כשדים.
וסחטא ח"ש כי סיה דבר ס' אליו דלכא"י אינו
מוליד אברסס מוליד ויפלא צע"יזו אות ס' אשר
ישא את סמו מסיכן חכס צס ל"א חני ס'
אשר סולאחין מאור כשדים וכו' צפרק סקנת
אות ס' וסיה סנוספס צסמך וק"ל :

וגם (ג) את סנוי אשר יעבורו דן חני וסאחרי
כן ילאו צרכס גדול. פי' סחיד"א
ז"ל צס' סנוי דיש צו מן סדקדוק כי סיוי דלכא"י
דן חני סול"ל וסאחרי כן אוליאס צרכס גדול.
ופי' צמ"ס רבינו אשכנז דמס סנאלו ע"י מסס
וסכרן ולא נעשס סכל על ידו ית' סיינו עטמא
סאס סנאלס ע"י ית' דוקא סיה סשלל קדס
כצבוס יריוח ססכל סיה על ידו וסלל לא יססר
כי קדוס סוא ולכן סיהס גלולחס ע"י מסס וסאחין
וסחטא ח"ש דדברי ס"יה צלו צדקדוק ע"זס מחחי'
דבר צלומרו דן חני חני דייקא אשלא את כל
גופוסי. אכל וסאחרי כן ילאו לא על ידי וסין שילאו
ולא אוליאס יסיה צרכס גדול דלס חני סמויא
ליכא רכוס גדול דסשלל קדס וק"ל :
חני

סכרך סרצס סאני מילך מן סילס"ר ע"ד סכחוב
ס' לא יעצבו צידו ולא ירשיענו וכו' וק"ל :

ובא"א פי' ס' אד"א יליו וסוא צמס"ל דסכר
מלוח צסאי עלמא ליכא וסקשו ז"ל
דליך יסכן זס וסלא כחיב ציומו חתן סכרו וחי'
ז"ל דסמלוח קבלו אוחס ע"י שליח סוא מרסס
וקי"ל ססוכר סכיר ע"י שליח אינו עובר מסיס
ציומו חתן סכרו לא צע"ס"צ ולא ססליח. זס צסציל
סלינו סלו חס סלא סכרו צפיו. וסמנס כחצו
ז"ל דסכר מלוח קבלס אלוסו ית' זס לריך לקבל
צסאי עלמא מסוס דלכני ולא יסיה לך מפי
סגבורס סמענס עכ"ד ז"ל. ח"ס אל סירא
אברס חיק יסיו כיוסין זרעך צוס סטולס מלכר
דסכר מלוח צסאי עלמא ליכא. דכא חני רמו
לדידי חני ס' אלסיך סוא מנן לך דמכז זס יסיה
לסס סכר צסאי עלמא וסיוסין ממו ואל דלכא
חיק יספיק לסס סכר דיבור זס דוקא ל"א סכרך
סרצס מלוד סלכני חתן לסס סכר סרצס צסציל
דיבור זס עכ"ד :

ובא"א אפי' דידוע דמחנה מרובס לא
קנה דלא סמכא דעתיה אך חס
סוא גברא דלמיד סמכא דעיהס ח"ש חני מנן
לך דסוי גברא דלמיד ולכן סכרך סרצס מלוד
וק"ל :

ויצא (יב) אוחו סחולס ויאמר סצט כח
ססמיוס וספור סכוכים אס סוכל
לספור אוחס ויאמר לו כס יסיה זרעך וסלמין
צס' ויחשבים לו לזרקס. פי' ס' דרכי א"ס צליקוטי'
דקי"ל צמליעא חרי' סלומר לחצירו חתן לך מחני
מוחר לחזור צו. חמנס צמחנס מועטת יס צו
מסוס מחוסרי חמנס וע"י צ"י יו"ד ס' ר"ד.
חמנס פסק מרן צס"ע יו"ד ס' רכ"ח ח"ל חמר
ליחן לחצירו מחנס חס סוא עני סול"ל כנודר
ללזרקס וססור לחזור. וכו' ספוסקים דלין חילוק
צין מחנס מועטת למחנס מרובס. וס"כ סכא
אברסס חציו ע"ס סאל מלחו ית' מס חתן
לי וסכב"ס צידו סמללס וסרצסס ספליא ליחן
כוכבי ססמיוס לרוב זרעו וספ"ל דכל כי סא
ליכא מחוסרי חמנס ומלי מוידר. חמנס כי
מסרי' וויל צסחי' ס' פ"צ דלס סנוחן סוי עסיר
מופלג ולגבי דידים סויא מחנס מועטת לא מלי
למיסדר דסמכא דעתיה סל מקבל ע"י. וס"כ

(יד) **אנכי** נחתי שפחתי בחיקך וכו' ויאמר
 אברהם הנה שפחתי בידך עשי
 לה הטוב בעיניך להבין מה הוויטה שהיה בין
 אברהם ואביה ובין שרה אמנו. וגם יחזר
 הדברים שלפי הראות שהם יחזירו חזק דקאמר
 אנכי נחתי דמי לא ידע שהיא נחנה וחו שפחתי
 הילל הכר ואין ידעין. וחו חובת בחיקך אין
 לה מוצן. ומה החשי שהשיב אברהם הנה
 שפחתי בידך דלכא"י ק' ח' בידך דלגבי חסד
 לא יאמר שהיא בידך הולל הנה שפחתי אלך.
 וחו עשי לה הטוב בעיניך אין לי מוצן. ופי' ה'
 ראש דוד בסקי מ"ש הראש בפיך דקידושין דמי
 שמשאל עבדה לחזירו לקדש אשה אמרין דעניה
 שהקנה לו הטבעה שיקדש בחופש שיועילו הקידושין
 אלא דמשום דלא גמיר אמיל שמשאלו הטבעה
 אבל לעולם כוננו שיקדש בחופש העולם דין
 עשי"ב. וכפי"ז שרה שאמרה לאברהם אפי' בא
 נא אל שפחתי ומסרתה לביאה. יש לדון שכוונת
 שהיה משוחררת ושהיה ראויה לאברהם אפי'
 שקיים כל החו כולה ואף שאמרה אל שפחתי
 אינו כלום והיו כמי שאמר שמשאל עבדה לקי'
 דכח הראש דאמדין דעניה שרואה שיקדש
 בחופש העולם דין. ואפי' דזה היה דעת אברהם
 אפי' דסגר דאין לקדקד במה שאמרה שרה
 שפחתי דודאי כוננה שהיא משוחררת ומסחמא
 אם לא כוננה לשחררה לא נחנה שיבא אליה
 קדוש כמוהו ואין לקדקד בלשון דודאי רואה
 שיסיה דין כמשאל עבדה. אבל שרה סברה
 דהא דמועיל משאל עבדה לקידושין הוא דוקא
 בעם הארץ דלא גמיר ומש"ס אמרין דכוננו
 שיקדש דין וכו' דקאמר לשון שאלה היינו דלא
 גמיר וכמ"ס הראש. אבל חכם דידע דשאל
 אינו מועיל וסמאל לו עבדה אינה מקודשת דאם
 כוננו שיקדש דין לא הולל לשון שאלה דלא
 יועיל. ואפי' היא שידעה כל הדינים ואמרה בא
 אל שפחתי. בדקדוק גמור אמרה שאין רענה
 לשחררה. ואברהם לא אינפח ליה מאחר דלא
 סגי בלא"ה ששרה אין רענה אלא בחופש זה.
 ח"ס אנכי נחתי שפחתי בחיקך כלומר אנכי
 שאני יודעת הדינים וגמירא. דייקנא לומר
 שפחתי שאינה משוחררת ובהא ליכא למימר
 דאמרין שרואה שיועיל עפי' דין דדוקא אי לא

גמיר אמרין אי ידע דשאל לא חזי כוס אמר
 לשון מועיל אבל גמיר ליכא אומדן דעת ח"ס
 אנכי יודעת הלכהא בטעמא נחתי שפחתי ולא
 שחררתה ובדקדוק אמרתי שפחתי :

ויאמר אברהם הנה שפחתי בידך עשי לה
 הטוב בעיניך ולא בעיני דאני וזכר
 דכיון שאת יודעת שאני מתנהג בחסידות ואין
 ראוי לבא על שפחה מסחמא כשנחמא שאבא
 אליה כוננה שהיא משוחררת. אך מאחר דכדבר
 הפק הנה שפחתי בידך שאת מוחזקת וסמאל
 מחזרו עליו הראיה דיש מי שסובר דטעמא דאין
 לעבדים חוקים עד ג' שהם כמ"ס בח"מ סי' קל"ה
 היינו דלהקשו לקרקעות ובחזקה בעליה קיימי
 ואף לדעת מהר"ר חס' בסי' חומה וסריס סי'
 כ"ד שחלק ע"ז סכא מודה דהיא בידך ואין שום
 הוכחה גם לי גם לה שהיא משוחררת ואת
 מוחזקת חוכה בטענת ח"ס שפחתי בידך דאם
 היה ביד אחר אין מוטילין מידו כדברי ה' סמ'
 אך מאחר שהיא בידך את מוחזקת ועשי לה
 הטוב בעיניך אף שאני טוב בעיני :

ובזה פי' ה' סמ' כוננה התחומא שידוע שבמדי'
 תחומא דרשו כל פסוקי אשת חיל על
 שרה אמנו וצפי' זה ח"ל פיה פתחה בחכמה
 וחזרה חסד על לשונה. דרשו הכי פיה פתחה
 בחכמה אימתי בשפה שאמרה לו בא אל שפחתי
 וכו' ולכא"י מהו החכמה וחו מה קשר יש בזה
 לסיום הפ' וחזרה חסד על לשונה. אכן כפי"ד
 האמורים למעלה ח"ס דבחכמה עשה לומר
 שפחתי שאינה משוחררת. וכ"ה נימא דהיו
 כמשאל עבדה לקידושין דאמדין דעניה שרואה
 שיקדש דין ל"א וחזרה חסד על לשונה. כלומר
 דהא דמשאל עבדה לקידושין היינו דלא גמיר
 אך שרה חזרה חסד על לשונה. יודעת החזרה
 על ל"א לשונה ובהא דגמירא שמעתיא ליכא
 אומדן דעתא דאדרבה כוננה בחכמה לומר שפחתי
 דלא נשחררה וכמ"ס עכ"ד ז"ל :

ועפ"י האמור לעיל דאברהם אפי' אמיל לשר'
 הנה שפחתי וכו' כיון דאת מוחזקת
 בה ובח"ל פי' ה' סמ' בסי' פני דוד סיום הכח'
 ח"ל דאפי' דסגר שמעס זה ומש"ס צרחה ללאת
 מחזקת שרה ולקטת עצמה. אבל מעשה דכיון
 דאחר דגולד הספק בנשואים עם אברהם
 אפי'

אפניו נחתי שפחתי בחיקך דקדקתי להורות דגם
בחיקך היא שפחתי וזה שאמרתי בזה נא אל
שפחתי ותי' נא יחיר אלא ביונתי דעתה היא
שפחתי ואמר אברהם הכה שפחתי וכו' כמו
שכתוב באופן ה' :

וזה ש' בהנחומא פיה פתחה בחכמה בשעם
שאמר בזה נא אל שפחתי דקדקת
לומר תיבת נא דגם פתח היא שפחתי וזה
מאחר דהורת חסד על לשונם יודעת הכלכות
ונק' דקדקת בדברים :

ועפיד"ק אפי' לרמז אפי' יושב צעני' ה'

בכונה המסרה צ' אמרי נא אחותי
את. אמור לחכמה אחותי את. והאמת דכנראה
דאין להם קשר אכן בפיה על שרה אמנו
דקדקת בלשונם לומר תי' נא לסודות דאף פתח
היא שפחתי וכו' זה מנח שהיא חכמה בחורש.
וכשהא אפי' מנח שראינו אמרי נא אחותי רמז
לשרה אמנו שדקדקת לומר תי' נא. מה שובח
אמור לחכמה אחותי את שפחתי חכמה בחורש
וקל :

ובאו"א ה' הנו' צסי' נחיק בכוונת המסרי'
במשל' דעונתן של ח"ח משנת לשנת

וכן אמרו בזה"ק ע"פ לסריסים אשר ישמרו את
שבחתי דמסרתי גרמיסו בחול ועוסקים בתו'
ובחרו באשר חפצתי לידוע. זה רמז המסרה
דיאמר התי' לביתו אמרי נא בחול אחותי את
אסורם באחותי ותי' נא גי' בהחול. ואם כן
יעשה ויעסוק בהו' וכו' לו ד"ה ברורים אמור
לחכמה אחותי כמ"ס חז"ל אפי' ברור לך הדבר
באחותך וכו' :

ולע"ד אפי' בפשיטות טעמך ז"ל וזהו אמרי
נא גי' בהחול כמ"ס ה' ז"ל אחותי
את שפחתי אסורם לו באחותי ולמי אני אומר
לך זה ועז"ק אמור לחכמה דכיוני התי' יאמר
בשביל אשתו אחותי את וק"ל :

(עו) **אני** אל שדי ה'הסלך ליפני ויסים ח'מים.
אפי' דרמז לו שישב לעבודת ה' באמת
וני' אני אל שדי גי' שב. וסיום ספי' נמי' גי'.
אמת רמז לכח' :

(עו) **ואתנה** בריתי ביני וביניך וארבע אותך
במאד מאד. אפ"ל עפי'

מעשה ששפחתי שבה' מן ספרות סיו
נוסגין

אפי' החזיקה בה שרה והעני' שרי זכחה בה
מאחר שהפסה ברשות. שאמ"ל אברהם הכה
שפחתי בידך עפי' לה הטוב צעניך כמבוי
בבנ"ג ח"מ ס"י ד' הגהת צ"י אות כ"ה ובלקט
הקמח ה' ריבית בכללי הפסיקה אות צ' ע"ס.
ומשמע שם שאף אם החופס מסופק ולא ברי
ניס. והכא שרה אמנו הפסה קודם שגולד
הספק שפחתי משעבדה אותה אחר הנישואין
קודם שחזר הגר שהיא הרה דודאי פברו אחס
ימים משנשאת ואז וחרא כי הרה וחקל גברה
ושרה הי' ברי לה שהיא שלם ולא נשחחררה
שאמר נחתי שפחתי שפחתי ברור לה שהיא
שפחתי. ואחר שגולד הספק החזיקה ברשות
שאמ"ל אברהם הכה שפחתי בידך ומשוי' להחזיק
אחר רשות אפי' שהיא בעלה של הגר וגם
מי כמוהו מורה וכו' ברשות צ"ד וע"ס בלק"ה
אות י"א לכן ותענה שרי להחזיק בה אחר רשות
אברהם אפי' גדול סדור. ובכן הגר לא עשה
כלום לבריה ולכן אמ"ל המלאך אי מזה באת
גלו' אם כיון ברשות אחר תיגח. אבל כיון דשרה
החזיקה בך ברשות ובאת מאללה לא עשית כלום
ולכן אני אומ"ל הגר שפחתי שרי שובי אל גברתך
והעני'. רמז באמרו שובי והעני' למעשה החזיקה
ברשות ותענה וד"ק :

ובאו"א פ"י ה' נחיק ז"ל כונה כ"י במאמר
המלאך אי מזה באת וכו' משם ה'
במסרי' קשיל' ז"ל במאי דק"ל עבד שברה
מא"י לחו"ל מחזירין אותו לאדונו ח"ס הגר
שפחתי שרי אי מזה באת שפחתי אפי' ואנס חלבי
לחול ודין הוא שובי אל גברתך וכו' עכ"ד :

ובאו"א שמעתי מסר' במסרי' אליסו הכהן
מראב יל"ו ששמש ממע' הרב מארי
דאחרין במסרי' הררי ז"ל שהמלאך נחכות לומר
שפד"ן היא משעבדה לה וס"ה שפחתי ולכן
אמר מפני שרי גברתי אנכי בורחת ואהה בזה
לסוכרתי :

ובאו"א פ"י ה' הנו' צסי' ראש דוד כונה
כ"י בזה נא אל שפחתי כמ"ס מא"י
עבדי עבדי שפחתי כזר ומשוי' אפי' סבר
דמ"ס בזה נא אל שפחתי כונה שפחתי שפחתי
כזר. אף שרה אמר אנכי נחתי שפחתי בחיקך
כלומר אנכי שמדקדקת בדברי דבר דבור על

נוסגין ששש שאל נפקד איש חשב אשח עגוס
 כך לספק אם נפקדש אשה ישב האיש עגון עד
 שיאל קול אחת כי נהרגה. פ"א היה שריפה
 רח"ל והיה חכם א' נשוי עם אשה אחת וחי'ל
 בנים ובנות ובעת השריפה מרוב חמתו נחבא
 אל הכלים חצי כמעט רגע עד יעבר זעם ובין
 הכי ובין הכי נשרף כל המבוי הכי והחכם יאל
 לבקש במו ואשחו ולא מלא אדם כלל כי אם הל
 עפר ולטער על הדבר וילך לו אלל רבו במדי
 אחרת וישב אללו מפחו ואלל וכו' ולומד בביתו.
 לימים בא אדם א' אלל הרב ואמ"ל שחול השוך
 בנים ויש לו ממון הרבה ויש לו ג"כ בת יחידה
 ורואה שימלא לו איזה ח"ח חסוד ויהיה לו לבן
 ויקח כל ממנו. והרב הכי העלה בזכרונו שיאמר
 לחלמידו שישב אללו וכן היה וקרא לו ואמ"ל
 בני הן עתה יש לך כמו ד' וכו' שנים פטוי וכן
 לא יעשה לא חסו. בראש וכו' ושיבו דע לך
 אדוני כי במקומנו לא יעשה כן כי כך נהגנו
 לישב האיש על אשחו עגון וכו' ככו' ותקף הרב
 הכי קרא חגר על המנהג הכי והיה מפליר בו
 עד בוש ויאחז לעשות כרעון הרב. אך בחנאי
 שיקח ממנו חמיו לו לעצמו סך גדול לעשות בו
 הסוד צעיו וכן היה. ועלה בדעחו לפזר הסך
 הכי לבני עירו שיהיה צה ועלה כרח לאמר לגבאי
 שצעירו כי בכל יום ישלח עניים הנלרכים מאיש
 ועד אשה ובשמות נקובים וכן היה עושה בכל
 יום ויום קודם החופה ויהי ביום החופה אחר
 שקידש את הבת הכי בדרך כל הארץ בשמחה
 ובטול. ויהי כי באו עניים בני מבוי אחד מעירו
 להת להם מפרי נדבחו כמו האחרים והיה
 קורא באגרת השמות וכו' לכל אורא כפי כבודו
 ובין כך ובין כך קרא את שם אשחו פ' בת פ'
 ונסחפק אם היה אחרת ששמה כך או היה
 בעלמה שטיילה ע"י גם וקרא למשרת שיביא
 אותה. וראה כי היה אשחו אך היה לא ידעחו
 כי הוא היה הדור בלבושו בשינוי מכמו שהיה.
 וזה היה נכון מה לעשות והיו עושים סעודה
 ומשחה אך הוא לא היה שמח מרוב המהשבות
 ושאר כך עד שגמרו הסעודה אח"כ הלך למקום
 שאשחו הא' וישב וראה לידע אם ח"ו עשה
 אחי עבירה. ואמ"ל שאני רואה לקחת אותך
 לאשה כי אהבת עולם אהבתך. ותקף חרדה

חרדה גדולה ואמ"ל ח"ו כי היה היתה אשה ח"ח
 א' כ"כ שמו ובעת השריפה נשרף או נפקד וכו'
 ככל הכי ואז הכיר בטוב כי היה אשחו וגם הכיר
 ששמרה עלמה מכל דבר רע. ואז נכמרו רחמיו
 להחזיר אותה כי שמרה אלוף כעורים ולא קרב
 לאשחו הכי כלל. ובזוקר אמר להרב כי ראונו
 לגרש אשחו בת הגביר הכי והמס הרב על
 המראה והפליר בו עד שספר לו ענינו כי מלא
 אשחו הא' ואין רענו באחרת באופן שאחר
 שהשלים ז' ימי החופה אמר לחמיו שרואה לגרש
 את בתו. והרב עליו רעים ולא היה רואה
 להשאיר ב' או לגרש הא' ולתת לה מעות. באופן
 עד שגרש אותה וחזר לאשחו והיה דרך לכתוב
 כל ענין פלא שיהיה בעיר בגימט (עיהון) כמו
 עכשו ומולידים הגימט לכל העירות עד שהגיע
 ענין זה למלך. והמס המלך על המראה וישלח
 אחריו לקרוא לו לאמר מה הענין הזה האם ח"ו
 נחבלל דעחו ומה היה לו לגרש את האשה כי
 היא יפ"ת ובעלת מעות וכיוצא עד שיחזור להאשה
 העניס הא'. ותקף השיב לו אדוני יפן כי היה
 שמרה בריח אלוף כעורים לכן גם אני אשמור
 לה חק ולא אפר ברית. ואז המלך שמח בו
 שכי חסוד סברית אללו ולא ישנה. ואמ"ל שאני
 רואה שחיה לי למשנה ובחנאי שלא חשנה דבר
 מכל אשר אדבר אליך וכן היה ויהי לו למשנה
 ועל פיו יקום דבר לכל ענין המלוכה. עד שנחקנאו
 בו השרים הערלים ועשו לו כמה עלילות כמה
 פעמים באמור למלך שבה יש' אלהים בחלום
 לאמור למלך שלא יעשה כן לבנות את דחו ושרי
 המלכות בשביל יהודי א'. באופן היו מעלילים
 עליו עד שנחפתה המלך להרגו. ואזיה לבעל
 הכבשן לקבץ עזים ולהחם אותה. וקרא להחכם
 הכי שהיה לו למשנה ואמ"ל דע לך כי ביום פ'
 צריך שהלך אל הכבשן הכי וחאמר לו עשה
 מה שאמ"ל המלך. והמלך צוה לבעל הכבשן כי
 תקף שיבא איש מאת המלך תקח אותו ותחן
 אותו בבית הכבשן. והחכם הכי היה זכור במצות
 המלך כי לא ידע מאומה מן הדבר הכי והלך
 בבקר קודם הזמן שאמ"ל המלך ובחור שהיה
 הולך מלאו איש א' ואמ"ל דע לך כי יש מלכה
 גדולה לעשות והיא מילת בן א'. ואז השיבו כי
 רואה לילך לדרכו במצות המלך. ויען כי היה עדיין
 בקר

בקר צעיר שלא צפויצתו לקחו וראה את הילד
שהוא מסופק אם יוכל למולו אם לאו. וסלכו
לקרוא לאיזה רופא לראותו. ואח"כ מלוכו ובחוק
כך עבר בזמן שאמ"ל המלך. אך השר"י הערלי
שכיו יודעים המועד וסעף שקצט לו המלך
ויודעים שלא ישנה סלכו אחר כעת ממש לראות
ולשמוח צמחהו. והומ"י צטניעם אמ"ל עשית
מה שאמ"ל המלך והוא בנא יודע לקח את
האנשים הצאים אליו וחרקם לבצטן ונשרפו.
והחכם הנו אחר שנהאחר הלך ושאלו לבצל
הכצטן אם עשית דבר המלך ואמ"ל כבר עשיתי
והמלך היה מנעטער על הדבר כי יתח על
הנזרס הזאת והיו מנחמים אותו ולא קבל הנחומין
ובחוק כך בא הח' הנו להשיבו דבר וישאו
עיניהם ויראו השומרים כי החכם בא וחקק
סלכו צמרוס וכוידיעו למלך ויהי אך שמח וחקק
חבקו ונשקו. אך היה חמס על המעשה כי איך
עבר חק הכר ברית שכרת עמו לקיים את דברו
והוא אמ"ל שבשעס פ' ילך והוא נהאחר ואמ"ל
דע לך אדוני כי ברית אלהינו כבר קדם לברית
שכרתחי עמך ולכן עברתי חק לקיים ברית
אלהינו הקדום. ואז שמח המלך על דבריו כי
הם צאמת. ולדק. ובאס לו הצטורה מאה בעל
הכצטן כי נשרפו כל הסרים והיו לאשר דק. ואז
ספר לו כל המעשה כי הם היו מחטוללים עליו
לסרגו והוא גיב הסכים עמם ומאח ה' היתה
זאת להחליף פרס צחמורים. וסוסיף אסבס על
אסבתו וגידלו המלך יוחר מצראשונס כי ראה
שסש"ת הילולו ובזדאי שסוא חיס כשר:

ועפ"י ח"ס ואתנה בריתי ביני וביניך דסיינו
ברית המילס כי ע"י ברית סמילס
פליפס היתה לו ועוד צס וארצס אוחך צמאר
מאד כי סוסיף לו אסבס וכבוד היה לו וה'
וארצס ל' גדולס וק"ל:

א"נ רומז על סהס ברית היינו סהו וסמלס
דאס צמלך צ"י על שסמר בריתו ולא
שינס גידלו המלך ועשה לו מעלס רמס כ"ס
הסומר ברית מלך מס"מ ולא ישנס ח"א ואתנה
בריתי ביני וביניך היינו רומז ללדיק שיסס כמו
משנס לס' וכמו סמלך סנו' ואס ססמור ולא
ספר אז וארצס אוחך צמאר מאד וק"ל. וגו'
ואחריס ואס ססמור נתינס סברית ציני וצינך
וארצס אוחך וכו' ודו"ק:

ועפ"י ג"כ יע"ן כו' סכ' צמלסו סו' צ'
והוא צספערס לס' תולדות ח"ל
בריתו היתה אחר סחיים וססלס ואתנס לו מורס
ויירלני ומפני סמי יתח סוא. וסרקדוקיס מכו'
ואין לרך לסאריך צסס. האמנס עפ"י ס' א"ס
ובסך עוד משז"ל כי ע"י סמילס רשוס צו סו"ס
מלגלו וסדי מלצר לידוע צספריסס ש"ץ לא ע"ט
לסאריך. וססחא ז"א בריתו ר"ל ע"י בריתו היה
סמילס סתס אחר סחיים סלא נשרף וססלס
מכאן ולסבא סלא יעוררו עליו עוד כי מתו כל
סמבקסים את נפשו וז"ת דמס כל סחרדס סזאת
לז"א וצפני סמי יתח סוא. ר"ל סמי סרמוח
צמילס וכיון סקיים מלוח סמילס וסקדימו למאמר
סמלך לכך ניצל:

א"נ ומפני סמי יתח סוא עפ"י סידוע דחוחמו
סל סקצ"ה אמה וכיון שסוא סמיד ס"ס
אוכס סאמת וסונא ססקר לכך כדאי סוא לכל
סני מילי וק"ל:

המול ימול ליד ציחק וכו' אמרו צגמרי
סמל ימול. אפ"ל דרך רמו' וסוא
צמ"ס מור"ס ז"ל צייר סו' רס"ג ח"ל יס לאדס
לסדר ולחור אחר מוסל ובעל ברית סיוהר עוב
ולדיק וכו' וכסצו ז"ל סע"י ססמול סוא יר"ס
גס סצן יומשך לו ירלח סמים וצס א"ס ח"א
סמל רמו' למאמר סכחוב ומלחס את ערלס
לצבסס וכו' וסוא רומז שיסבור את ילס"ר סנחון
צלבו ויסוב לסצודת סאל"ת חכו' סרמו' שסס
סמולס סוא ירל סמים אז ימול לאחרים כי צס
ימשיך לסצן יר"ס כמדתו סטובס. ומס ססייס
ליד ציחק ומקנת כספך וסיתס בריתו צצשרסס
לברית עולס אפ"ל ססכחוב מדבר צסוני סלדיקי'
שיס ססוא מקטנוחו לדיק גמור ויס שסוא בעל
סשובס גמור ורמו' סכחוב סלענין סמילס שימולו
לאחרים סייס צס ססס נחשבים ללדיקיס גמורי'
ח"ס צין ססוא ליד ציחק סכוכס מועת לידחו
סוא לדיק אז ומקנת כספך וסוא לסון כוסף
והאוס ע"ד כסספס וגס כלחס נפשי ור"ל סאחר
סעסס כמס עצירות נללס צו רוח ססכינס
וחור צו. א"ג כספך סוא רמו' למעי"ט וכמ"ס
סחיד"א ז"ל על ולא צכסף סנאלו וסמר סע"י
כולס וסיתס בריתו רמו' לחו' צצשרסס לברית
עולס:

למס

הפטרות לך לך

(א) למה האמר יעקב ותדבר ישראל נסחרם דרכי מה' ומאלהי משפטי יעבור. הלא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם ה' בורא קצת הארץ לא ייעף ולא ייגע אין חקר לחבונה. נוחן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירצה. וייעפו נערים וייעשו ובחורים כשול יכשלו. וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו וסדקדוקים רבו ופי' החידא ז"ל צמ' לוארי שלל ד' ישראל מחרעמים שעוסקים בחו' ומלות ולהיות שיש להם קטיוורים סבבאים מעצירות נוחן רשות לספ"א למרוץ כילוי תירחם ומלחם כמ"ס המקי' והוא עד"ש ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי ועצירה מכזה מלח. וכחצו כמפי' דדואג ואחיהופל היו סוצרים דעצירי מכזה חו' ג"ל ואין האמת כן אלא דעצירה אינה מכזה חו'. וגם מ"ס דעצירה מכזה מלח סייעו כשלא שב אצל אם שב בכה השוכחו ה' לו בעצרתיו כי השג ישיג והלל ילל כל כילוי הקדוש' ויחזירם למקומם ח"ש למה האמר יעקב שהוא כינוי לשאינס הנונים וחוטאים. ותדבר ישראל הם הח"ח שנקראים ישראל כמ"ס בר"מ. והאמירי רכס מהחוטאים וסדבור קשק מהח"ח הוא נסחרם דרכי מה' ומאלהי משפטי יעבור. כוונה כנגד הח"ח דסליק מניה אמר נסחרה דרכי שדרך כינוי לחורה. וכמ"ס א"ח סדרך ילכו צה ח"ש הח"ח נסחרם דרכי היינו החורה שלמדתי נסחר' מה' דסבר דעצירה מכזה חורה. ויעקב זה האמר מאלהי משפטי דסייעו המלח יעבור לספ"א דעצירה מכזה מלח ומה נעשה ללרות כי הילכ"ר מחטיואנו וכשנלמוד ונקיים מלות ילכו לספ"א ואין חקנה לזה ואין ספ"א מושלח צה. (א"ה עפיד"ק אפי' לרמח דנופי נסחרם דרכי מה' ומאלהי גי' ס"מ. גם ס"ח אלו עס ס"ח משפטי יעבור הם גי' עמלק לרמח דס"מ הוא יכ"ר וגונדא דילוי הם הם היו צעוררי להחטיואנו ומה אעשה). ועי' צה האלהים ואמר למה האמר יעקב ותדבר ישראל עטנות אלו הלא ידעת אם לא שמעת וכו' ואין ילדק אנוס החקר אלוס תמלא כי הכל מפלאות חמים דעים. ודרך כלל אני אומר שפי' החש"י נוחן ליעף הוא

הח"ח אשר כולם צערו בעסק החו' כח ואין עצירה מכזה חורה. ולאין אונים העם הארץ שנשאר צלי אונים כי מלחיו נדרו הלוו אם יחזור בחש"י עצמה ירצה שיחזרו מלחיו והיו למאורות. ולכך אמר כנגד הח"ח נוחן לשון הוס שחזיר הוא נוחן כח ואינו כמ"ס דעצירה מכזה חורה אלא הכס כחו במחטיו והוא ית' נוחן חזיר לו כח. אך כלפי יעקב אפי' ולאין אונים דצצרי ליה המלח ונשאר צלי כח כלל עצמה ירצה. וייעפו נערים כנגד ספ"א וגונדא דח"מם שמזדריס כנערים למרוץ מרף ילא צלעס מפי"ס וייעפו. ובחורים כנגד שרי עס ועס המחטיואס א"ח ישראל והוא לי נבחרים כשול יכשלו שס רמז למ"ס יפקוד ה' על צבא המרוס צמרוס וכו' חסו כשול צממים השרים יכשלו האומות למע"ה. וקוי ה' יחליפו כח נגד ישראל השצים בחש"י ומלפ"ס רחמי שמים להילי ניה"ק מיד עושקס יחליפו כח עוד יוסיפו ויחגבר כחם כי זדוניה נעשות להם כזיות כשצבים מאהבה וק"ל :

ובא"ה פי' ה' שיללות הצציר ז"ל צמה שנתן טעם למה שמונעים העשירים א"ח עצמם לחת נדקס לעניים הוא מחמת חסרון האמונה אשר בקרב לבם צס"ח. ואומרים כחם ועולם ידם עשה א"ח החיל הזה ואינם מאמינים שסבורא צ"ה נתן להם ויכול לחזור וללוקחם מידם. עיין כי יש שני טעמים למה נקרא שמו של הקב"ה שרי הא' שאמר לעולמו די. והשני שמסדד המערכות משפיל ומרים. וזה תלוי בצלגנחא צנמרא א"ח העולם נברא מאמלע או מן הצדדין. אי אמרינן מן הצדדין איב כשנחקרצו באמלע צבר לא היה להם מקום להחפשע יוחר ולא היה צריך לומר להם די וצריך לומר שפי' שרי שמסדד המערכות. אצל אי אמרינן שמאמלע נברא העולם והיה להם מקום להחפשע לדי רוחות והיה צריך לומר להם די. וצ"ה יש חו' הן לעשיר והן לעני צמה שיצטעו נגד הצורא העשיר אומר כחי ועולם ידי עשה לי א"ח החיל הזה. ואם יאמרו לו שחקב"ה יקח מידו לא יאמין צאומרו שחקב"ה לא נתן לו ולמה יקח ממנו ואם יראו לו אחרים שידו לכל א"ח יעלה לו חירות. והעני מפי"ח דברים כלפי מעלה מחוק לערו נ"ב ואומר שח"י אין סקב"ה

וכתב ה' המ' שם חיל ואפ"ל בעמם הדבר שאין לקרות לאברהם אברהם משא"כ ביעקב כמ"ש בוי"ב ח"ג על ברכות דכ"ג ע"כ דנחוסף ה"א באברהם רמז על ה' חומשי הורס דכ"ז דכ"ז מקיימם חיו חלוי במל ויזכר לבנים. וקרוי לזכ מלאהי ברעיא מסימנא פ' פינחס דף רט"ז ע"ש. וא"כ ה"א הנספח באברהם הוא לומר דיש לו דין ישראל המקיימין ה' חומשי הורס וא"כ הקורא אברהם מגרעות נתן באביו כראשון חיו דלא ניכר שדיו כישראל ובעי דאסור ועובר בעשה. משא"כ יעקב דשמו מורס ירד על עשרת הדברות ע' כנגד ע' זקנים. ק' כנגד ק' אמות של סיכל ב' על שני ליחות כמ"ש בהנחומא פ' שמות ולא שפיר קרינן ליה יעקב. כי בצם יעקב רמז ד' דברים של ישראל כאמור ע"כ וע"ש ע"ד טעם ב' לסרז ז"ל. ועיין לו עוד בזה דברים אחרים דרוס י"א. אשר עפ"י ח"ש שצא הכתוב לרמז טעם סא' ה"ל וס"י למכ האמר יעקב וחדבר ישראל דמ"ש מענין אברהם שאמרת כל הקורא לאברהם אברהם עובר בעשה ור"א אומר עובר בלאו וביעקב לא יש קפידא לז"א טעם דבאברהם אי לא אמרינן אברהם אלא אברהם אז לא יש לו הוכחה וגילוי שהוא מקיים ה' חומשי הורס ודיו כישראל ח"א נסחרה דרבי הוא רמז לחורס שנקראה דרך וגם ומאלסי משפמי יעצור שאין דיו כישראל ולא כן ביעקב שאדרבא צם יעקב רמז שמקיים החורס :

ומפ' השמועס ה"י אחר לקושיא זו דכ"א באברהם לא יקרא וביס שמך אברהם משמע לשון חייו לא כן ביעקב אמר כי ישראל וביס שמך וחי' אם יתפרש רשום ובזכ פ' סלל ידעה ר"ל ח' לא שכיח לנבי אברהם ידעה אם שכיח כתובה גבי יעקב לא שמעה בהמיסה. א"כ מבואר כחילוק שצינוס וק"ל :

ובא"א אפ"ל כונת סבי למכ האמר יעקב וכו' וסוף בסק' מ"ש בנמרא דברכות ד"ג ע"א ח"ל חנו בר קפרא וכו' ופירש"י שם בדי"ה לא שיעקר יעקב ממקומו ו"ל סכרי מליטו שקראו סקבי"ס יעקב אמר זאת בדרחו למלכים שגא' ויאמר אלסים לישראל ויאמר יעקב יעקב ויאמר סגני ע"ש ובזכ א"ש למכ האמר יעקב וחדבר ישראל ר"ל פעמים בזה פעמים בזה וסלל מלאנו

הקב"ה משניה בהחזונים כי חנו עוסק מלות חס שיש בידו כמו העשיר ולמה אגרע לסיוח ביהו ריקן וחסר מכל טוב וא"כ שניהם מכחיפין בסגנוס. ואפ' כי שם יעקב מורס על סעני סככל דשין בעקביו וסם ישראל מורס על סררה. אמירה היא רכס ודיבור סוף קסס. ח"ש למכ האמר יעקב ר"ל סעני וחדבר ישראל סוף סעשיר וספרס מה סמס אומרים בעשיר אומר נסחרה דרבי מסי חנו כרוחחי לעלמי ולא ה' פעל כל זאת. וסעני אומר מחוך מרירות לבו ומאלסי ססוף מדכ"ד סמחוח עלי בדקדוקי עניות משפמי יעצור סלל חנו לדיק בכל מעשי כמו סעשיר ולמה יגרע חלקי אלא ודאי שאין סגנוס חיו. וע"ז אמר סגניא למכ הדברון דבריו כאלו סלל ידעה. ואם לא ידעה מעלמך סלל שמעה אלסי עולם ה' בורא קלות סארץ ר"ל מקליה סארץ נברא וא"כ סגנוקרבו באמלע כבר לא סיס לסס מקום לסחפסע ו"ל שדי סמסדר סמסרכות א"כ כח ביד סקב"ה לסדר אלא סאחס סעני סרעות אה מעשין וסחקפמי סרנסתך. ובזכו כן סעשיר יחשוב ג"כ מי יודע אם לא סעשיר סמור לבטליו לרעותו או סיאביר אוחו ססעוסי"ב וסוף יודע סעלומיה :

ועפ"ד אפ' שזכו ססייס נוחן ליעף כח וכו' ור"ל שיש בידו יח' לחס ליעף דסיונו

סעני כח ח"ש ולחין אונים עלמס ירסס. וכל לאידך גיסא וייטפו נערים סס עשירים סמנועריי ממליס זו באמרס כחי ועולס ידי עסס לי אה סחיל סזס וייגעו ובחוריים לי נבחרים כסול יכסלו בדלות ועניות. וקוי ה' יחליפו כח וכו' רמז לעניים ססס מקויס חסרי סאלי"ה בכל יום וכאשר ממנו ראו כמס וכמס ססיו עשירים נספך עליסם סגלגל חיו. וסעניים סמס נוסעו מלרה עניוסם ואדרבס עלו במעלות א"כ משס מוכח סססי"ה מסדר סמסרכות ומספך סמל וק"ל :

א"א למכ האמר יעקב וכו' סנס כל סמפי ז"ל סאריכו למעניות בכונת סבי סזס. וסנס אפ' לע"ד ע"פ מס סרררררר לסחיד"א ז"ל צס' סחח עינים למס' ברכות סוף פ"א עמ"ס ח"ל חנו בר קפרא כל סקורא לאברהם אברהם עובר בעסס שגא' וביס שמך וכו' אלא מעסה סקורא ליעקב יעקב ס"ג סאני סחס דסאכרי קרר.

מאלנו באברהם שבובר בעשה. וע"ז ח"י שפיר
מה שנכתבה דרכי שקוראים אותו פעם יעקב
פעם ישראל הוא מה' ר"ל מסובח ה' שמלנו
שחזר וקראו יעקב ולכך מסיבת אלסי משפטי
יעבור ר"ל משפטי הראוי לי לעבור בעשה כמו
אברהם יעבור כי הוא אמר ויסי' לפי שחזר
וקראו יעקב וק"ל :

(ב) אשר החוקהיך מקצת הארץ ומאליה
קראתיך ואומר לך עבדי אהב
בחרתיך ולא מאסתיו. פי' ה' אד"א יצ"ו דידוע
דחקרו המפרשים ז"ל למי ברא הקב"ה את
האדם עפר מן האדמה. הים עוב יוחר לברוא
אדם דוגמת המלאכים ולהורידם אח"כ למטה
וחירצו דידוע לפני הקב"ה שהאדם ההולך בארץ
החומרים הזאת מוכרח שיחטא ואם היה בברא
כמלאכים ויורד למטה אזי בשביל עון אחד שיע'ם
חקק היה נענש ונאבד מן העולם וכמו שהיה
בנפילים שירדו מן השמים שלא האריך להם
הקב"ה וערסם מן העולם. אבל ענה שכברא מן
העפר הנה לא יענש מהרה ויעשה לו הקב"ה
אריכות אפים עד שישוב בתשובה וממילא אפשר
לקיים החורס ולעבוד עבודה ה' יען כי ע"י
שגברא מן העפר יש להמליך עליו עוב ולומר כי
בראיתו מן העפר הוא נרמס לו לחטוא ואין
להכביד עליו כי כ"כ משא"כ אם היה בראיתו וזה
וצרה מלמעלה אין שום דבר המלכה עוצה להמליך
בערו והיה נענש חקף ואיך אפי' לקיים עבודה
הי"ה ח"ש אשר החוקהיך מקצת הארץ וכו' ר"ל
אם תראה שגבראיתך מן העפר אין זה אלא
לעובדך וכוא בשביל ואומר לך עבדי אהב
שליך אתה לעבוד אותי ואם לא בראיתך מן
העפר הייתי מואס בך חקף ולא אקבלך בתשובה
אבל ע"י שגבראיתך מן הארץ ע"י בחרתיך ולא
מאסתיו ע"כ :

(ג) אל תירא כי עמך אני אל השנה כי אני
אלהיך פי' ה' אד"א יצ"ו דידוע דיש
ענה לישראל לפוערם מן הדון וכוא כי חיוב
החוטא בשביל שפגע בפקדון הוא סגפס המוסקדה
אלו שהטא ועשה זה כחם חבורה ופגעים
שפגס אותם וחייב להחזיר הפקדון שלם ואמנם
ידוע גבי דין פשיעה דאם בעליו עמו לא ישלם.
וכנה הקב"ה חמיד עם ישראל דכל מקום שגלו

לא זה שכינה מתחכם וא"כ פעורים מלשם.
ואמנם זאת הפענה לא חסיה כי אם בדור
שכולו חייב שבה זמן הקץ וחס דור שכולו חייב
ואיך אפשר לגאולם ולסחוס פי המקטרג לולי
שיטען פענה זו לפי שעה לגאולם וא"כ זה הדבר
הוא נחמה לישראל באורך גלותם שלא יחישו מן
הגאולה גם בראותם שהדור כולו חייב ח"ו. גם
ידוע שיש גר נחמה אחר לישראל דודאי הקב"ה
יגאלם וסנה הקב"ה יחד אלהותו על ישראל
ולקחם לגורלו וחצלו וא"כ כמו שהקב"ה חי וקיים
לעד כן ישראל שכינה הקב"ה אלהותו ית' עליהם
לא אפשר שיהיו אבודים בגלות. ח"ש אל תירא
מאורך הגלות וחיתאש ח"ו מן הגאולה יען כי
עמך אני ואם יבא הזמן וסדור כולו חייב אזי
אגאל אתכם בזה פענה זו דאם בעליו עמו לא
ישלם. ועוד אל תשחט באורך הגלות שימס לבבך
יען כי אנכי אלהיך וא"כ ח"א שהיהו אבודים
לגמרי ח"ו. גם עוד כבר גאלתי אתכם משלשה
מלכיות ח"א אמנהיך חקף ערתיך חקף תמכתיך
ג"פ וא"כ זה סימן שגם מן הרביעית אגאל אתכם
עכ"ד יצ"ו :

(ד) אל תירא חולעת יעקב מהי ישראל אני
עזרתיך נאם ה' וגואלך קדוש ישראל.
פי' ה' סג"ו כי כל הגאולות שהיו ע"י שליח הים
אחריהם שעבוד אצל הגאולה העל"י צ"ב אין
אחריהם שעבוד שסוף על ידי יחצרך חכו אל
תירא וכו' שתחשבי שגאולך זו ג"כ כשאר גאולות
אלא אני עזרתיך נאם ה' וגואלך אביר יעקב
יכ"ר שהיה צ"א :

(ה) ה' חפץ למען דקו וכו' אפי' דע"י החורב
ישרי נגאלים וגם ע"י הצדקה כמ"ש
שמרו משפט ועשו וכו' ח"ש ה' חפץ למען ג"י ק"ן
חדא דקו היא צדקה ועוד יגדיל חורב ויחזיר.
ואלו המצות נרשמים במלך האדם ואינם נבלע"י
כמו שאר מצות כי בשאר מצות הם נבלעים
כשיעשה מצוה אחרת ח"ש ה' חפץ למען דקו
נוט' יחלץ ע"ד יחלץ עני בעניו וכוא על ידי
שחים המ'. עוד זה נוס' יגדיל חורב ויחזיר
אות ח"ו רמו שגרשמים במלך. גם ס"ח
ה' חפץ למען דקו יגדיל חורב ויחזיר הוא
שפי' כמספר דוד בן ישי בדקדוק וק"ל :
סמ"י

פרשת וירא

(א) סמי' ספי' נמולו אחו' וסיל' וכו' וכו' יושב פתח האהל כחוס היום. פי' ה' בעיני' זיל' ד' חיל' שאזכרם יושב על פתח עינים ואינו מניח למי שניצל ליכנס שם הן ממי שבא על הגוים שנמשך ערלתו ואינו מכירו: **ורז"ק** דרשו וירא אליו ה' באלוני ממרא הוא שנתן לו פלא על המילכ. וכל המפי' זיל' אחו' לעיר דה' דאין' לאפי' ה' מהפלא מלקיים מצותו יח' עד שממרא נתן לו פלא על המילכ ושמעתי ע"ש כחיד' משם פרץ נרצו שבי' אומר משם המפי' בדרך הלוי וכו' שאזיל' שאזכרם אפי' אחר שנימול ה' מלפני' לעיר גדול שמחמת הזקנה היו איבריו חלופים וביה הדם שותה ויורד ולא ה' פוסק עד שבא ממרא ואמיל' למס' רכ' אחר מלפני' ומלא קורס' שהיא מורקבה ונפל מעם מן הסף דרך המורקב ונתן לו על מילתו ופסק הדם ח"ש הוא שנתן לו פלא בסיפוק לחוץ לחיות העץ ר"ל שלמס' נגלה עליו בחלק ממרא דוקא ולזיל' הוא שנתן לו הסף על המילכ וריפאו ולק' זכ' לסיו' נגלה עליו בחלקו וקיל' ופי':

ובאו"א הן קדם סייתי מפרש לעד' ואח"כ אמרו שזבא למפי' והוא שאלפי' ה' מסהפק ולא ה' יודע היכן מקום הערלה עד שיכרות אותה וימול' כמו שזכרנו ה' כי לכן ה' מתיעץ באזכרו לידע' מסו' הערלה' שזיוה' ה' למול' אותה כי מצינו בכתוב ערלת לב וערלת גרון וערלת חן ולכן אמר הוא שנתן לו פלא על המילכ ר"ל מקום המילכ וקיל'. עיי' לסרא"ס זיל' שרת' שהביא זה בשם י"מ ע"ש:

ובאו"א שמעתי באומרים משם מס' הרב' כמכריח' רומאנו זיל' שה' מסהפק על הכרעה' אי יצרך' בלמיד' או בעל' כי כבר ידוע כמה כללי' וחילוקי' דיונים נאמרו בפוסקי' בזה. ואחיו' מכלל' דכל דבר הנעשה עיי' שליח יצרך' בעל' כמו על ציפור' חמץ' וכיוצא' וס"כ במילכ' שנעשים עיי' שליח יצרך' בעל' ח"ש הוא שנתן לו פלא לצרך' על המילכ ולא בלמיד' ולא בעל' וקיל' ודפחיה:

וסמך ממרא' וכו' יושב פתח האהל כי נודע דכענין' חינו' בא' בנלגול' ע"ד ויחזר' כי בשר' וכו' ח"ש ממרא' גי' אפר' או וכו' יושב פתח האהל:

א"נ אפי' רמז' בס"ד בפסוק וירא אליו ה' באלני ממרא' וכו' יושב פתח האהל כח' היום. כי ידוע דעיי' הענין יסוד' מרדכ' לשכני' ומן השמים יסייעו שיכיה' כלכס' כמותו כמ"ש על בית' כלל' במס' עירובין ד' ובזכותו יחזור' כחסרי' מן השם והדרת' למקומם' ואח"כ יתגדל' בתורה' ובמ"ש באלו' תלמיד' שלא היו משגיחין בו' ואח"כ בא אליהו ושאל' אם בזה'ם הביא' כדמות' כלב' ובחבמים' אמיל' שהוא סמא' וביה שם אותו תלמיד' ופספס' עמו כרבה' בהילוך' ובהנהגה' ובגליה' ואמיל' אם סולך' כך וכו' ואמיל' פעמים כך פעמי' כך ואחר' השאל' ה' אליהו הנביא זיל' באותה שעה ראו שהוא גדול' בתורה' וכו' משגיחין עליו וכו' כידוע' חס' רמז' וירא אליו ה' שהקב"ה שורס' עליו. באלני גי' נ"ג רמז' שפי' יסוד' היצור' הוי"ה ארנו"ת גי' נ"א ועס' ב' שזות' נ"ג' וסכל' בשביל' ממרא' גי' אפי' שה' חושב' ענינו' לאפר' וכו' יושב פתח האהל ואין' מחשיב' ענינו' לבלום' ובזה' זוכה' לחכמה' ובינה' ח"ש כחם' אותיות' חכס' סיו"ס גי' ס"ג שהוא בבינה'. גם רמז' וס"א ר"ל אותיות' הוא הספרים' מן השם' וסכסא' יושבו' ויחזרו' למקומם' וקיל':

(ב) **וישא** עיניו וירא וסנה' שלשה' אנשי' נלבים' עליו וכו' י"ל דלמס' בנאן' אמר' נלבי' עליו ולקמן' אמר' וכו' עומד' עליהם' תחת' העץ' וכו' וסנה' במד' אמרו' ח"י' לז' דבהחי' קידם' שיאכל' האורה' ויכנה' מבטי' הוא' גדול' ממנו' ולכן' אמר' נלבים' עליו' לא כן' אחר' שיאכל' מאכלו' כבטי' הוא' מתגדל' עליו' ולכן' אמר' וכו' עומד' עליהם' ובזה' פי' אחד' מרדכ' סיכ"ק' עבדים' ת"ו' חס' שמו' בבור' אלחדיף' נרצ' סו"ד' בס' סנדר"מ' אברהם' אנכי' בס' ח"י' שרה' כונת' ס"י' לא' אוכל' עד' אם' דברתי' דברי' ויאמר' דבר' ויאמר' עבד' אברהם' אנכי' ופחר' לכו' עפי' סמו' דלכן' לא' ר"ל' לאכול' משלכם' עד' שיתנו' לו' דבור' שנתנו' דאחר' שיאכל' משלכם' סס' שולשים' ומתגדלים' עליו' ח"ש' לא' אוכל' עד' אם' דברתי' דברי' ויאמר' עבד' אבר' אנכי' שכבר' למדתי' זכ' מבית' אדוני' אבר' עכ"ד' י"צ':

ואשר

ואשר את אחיז לי בזכות הכי והוא עומד עליהם וכו' לפני האמת לא יאמר לאחיה לומר לשון זה על המלאכים שהוא נהגל עליהם על שאלו מאלו סן אמת שאין מקשין על דרש אך אפי' להבין לשון זה של הקרא בדרש דרש והוא בסקי את סידוע דע"י שאלו המלאכים אשר בחלב אלל אחיהם לכך לא וכו' בחי' ורמו שאמ"ל הקב"ה לא זהו שאלתם אללו אשר בחלב איכ נקוט מיהא שמעלה גדולה היתם לאצרכם בזה שזכר לקבל החי' ע"י אכילתם אללו וסעחא איש חי' והוא עומד עליהם שנתעלי עליהם וכו' אין ובמה זכר אחיהם להיות גדול מן המלאכים לז"ל אחת העץ ר"ל בגלל החי' שנקראת עץ חיים שהוא חכה לה ולא המלאכי וזה הוא מעט ויאללו שאלו אללו אשר בחלב ולכן זכר הוא ואומרו לקבל החי' ולא המלאכים וק"ל :

ג) יוקה נא מעט מים ורחט רגליכם וסעטו החת העץ. אפ"ל בדרך רמו ומורס דסעי"ת אומר לאדם כביכול שבעת פעירת האדם מן העולם יוקה נא לשון בקשה שיקה עמו מע"ט וגם ענוה הרומוח למים שאין הולכה אלל במקו' נמוך. אך בחנאי בקודם כל דבר ורחט רגליכם שחזרו בחשובה והרחט עלמיהם מן העוונות ואח"כ תעסקו בחורה ומע"ט ח"ש וסעטו חחת העץ היא החורה שנקראת עץ חיים היא. אי"כ שס רמו שחזיקו ביד לימדי חורס ח"ש וסעטו קרי ביה וסעטו סיינו שיהיה להם למשענת חי' אחת העץ ר"ל חילוף הלימוד אם אין לו פנאי יחזיק ביד לומדי חורס וחי' החי' נטי' חלמידי חכמים תחמכו. ואפ"ל בחיבת העץ עפ"י מ"ס החיד"א ז"ל משס אביו דהמחזיק ביד לומדי חורס לעת"ל מלמדים אותו כל חורס שהיה לומד החי' ויהיה איסו גופיה לרצא מרבנן דאל"ה יהיה לו בושע וכלימה בשבתו במחילתם ע"ש לה' יוסף חסלות ס"י וסעחא נטי' העץ הוא ע"מנו לרצא ר"ל לרצא מרבנן רמו להאמור :

זבזה רמו הכחוז במשלי אי' ח"ל החת כי שאלו דעת ויראה כי לא בחרו וידוע שהחשי' המעולה במה שחטא יחקן וחילוף מה שסיו מצוים החי' תקנהם שיכבדו ויחמכו אוחס אולי יספר עונם כיון שכל השפע בא לעולם

בזכותם על דרך כל העולם ניוון בשביל חנינא בני וכו' חי' אחי' נטי' חלמידי חכמים תחמכו והוא חילוף כי שאלו דעת רמו לחי' ויראה כי לא בחרו חי' ויראה ע"ס נ"י חלמידי חכמים דהא ויאללו מפרי דרשם ומצויותיהם ישבעו שס רמו דכל השופע בא על ידם :

א"נ יוקה נא מעט מים וכו' אפ"ל בסי' דרך רמו במחז"ל עוב מעט בזכר וכו' גם ע"י החורס מבטל היתכ"ר וסיה"ר נקרא רגל כי הוא מרגל את האדם ומחז"ל וימנע רגל הפסוקי המרגל בך חמיר חי' יוקה נא מעט מים אפי' מעט מים היא החי' שנקראת מים ובזה ורחט רגליכם רמו ליס"ר כח"י וצ"י חזרו להשראת שריה חי' וסעטו חחת העץ אוחיות שחחת אוחיות העץ הם ו' פ' קי' ג' מקום והוא רמו לשם כו"ס ביה שעולה מקו"ס. גם ירמו שחזר לא"י שהוא מקומו של עולם :

א"נ יוקה נא מעט מים פ"י כי פנים לחורס חי' מאחר שברגיש היותם מלאכים ממש בדרך שכתבנו למעלה אמר יוקה נא ע"י אחרים כלומר אנה נפשי נפשי יודעת שאין אחס נשאר אורחים הצריכים לרחוץ רגליהם מחמת עורר הדרך. אך מ"מ לא ימנע מצני בית בראותכם יקריבו אליכם ספל של מים בדרך שאני עושה בשאר אורחים ח"ש יוקה ודאי יוקה ע"י אחרים וממילא אחלי יכנו ורחט רגליכם כי אינם ראויי להכיר בכם שחחס מלאכים או שאני רוצה להחזיק עממי בעיניהם לחתך אך לעיין סלחם וכו' אמר שהוא ע"מנו יוקה כי ס"ס אף שהרוחנים לא יאללו ולא ימוחו בדרך בני אדם דוגמת מאלל ומשהם מלינו בענין הקרבנות ופסוק מלא את קרבני לחמי ומס גם שחחס באים בדמיוח אנשי' ולעולם אל ישנה וכו' שהרי המלאכי וכו' :

א"נ יוקה נא מעט מים וכו' פ"י כי מסר"ס אלשיך ז"ל ח"ל וסנה חחת אחת מד' סבות ימנעו אורחים מסחארת אלל בעה"ב. אי' לבל סעריה לבעה"ב בשירותם. ב' על עורר בני בית לפנות כלי בית ממקום למקום. ג' לבל ספסודו ממון. ד' להיות נחפזים ללכה לדרשם. ע"כ על כ"י אמר יוקה נא מעט מים ע"י שליח כלומר סרבה שלוחים ית לי לשרת כי רק בעיקר אכילתם אעשה

מפרנסן ולדידיס איבער טענה אס איז חפץ בע"ז למע איז מצטל וא"כ שפיר אמרו כל המעלים עיניו מן הצדק באלו שיע"ז. ח"ש ורחמי רגליכם מטיטף ע"ז. ואס תשאלו אס איז חפץ בע"ז למע איז מצטל דעו שטעטט זי בעלס ומצטלע כי כלל חרצו ואקחם פה לחם וסעדו לבכם וגימא אס אויב אס הענייט למע איז מפרנסן א"ז דטעטט זי מן שויאל. ומינה דאן טעטט לומר אס איז חפץ בע"ז ושפיר אמרתי ורחמי רגליכם מע"ז עכ"ד ז"ל :

ובא"פ פ"י סחיד"א ז"ל בפנ"ד במ"ש המפ' דח"ו מכה הצדק יס מקום שיאמרו אויב בדין הוא לעבוד ע"ז שיעקר טעמם בראשונה שלריך לעבוד ע"י אמלעי כי אין לאדם שכול מחומר קורן לעבוד אליו ית' בלי אמלעי וטענה זה לכאורה יס לו סמך מהצדקה שהכל מעשה ידיו יחברך ולמה איז נוחן מידו ית' גענייט אלל שרצו באמלעי שטעטיר יתן צדק נעני. אמנם זי הנחם עוברת כי הקציה הוא צוה לחוס על דל ואביון לכות ולסכלל מדינה של גסיס כמ"ש פ"ק דבתרא. עוד אמר"ל ע"פ שס בא"ש אשר עשיתי עמו היום בועז דיוחא מצא שבעט"צ עושה עס העני. העני עושה עס בעט"צ. ח"ש יוקח גא מעט מים ורחמי רגליכם מטיטף ע"ז ויח' דע"ז אמלעי ואנו רוצים שנלמד זס מהצדק שאני רודף אחריה לז"ל ואקחם פה לחם איז במה שאחס סעדו לבכם כי יוחר אחס עושים עמדי ממה שאני עושה עמכם ונחשב לכם באלו ואקחם פה לחם מכם ומאחר שצדק אדם מוכס נפשי. א"כ אין לכוין ממנה טענה אמלעי כי סאלהיס עשה נוכח בריוחיו ושפיר אמרתי ורחמי רגליכם מע"ז :

ובא"פ פ"י סנ"ז במ"ש מסר"י אלפנדרו במ"ש ז"ל כל המעלים עיניו מן הצדק באלו שיע"ז כי הנח בע"ז עושים אויב"ע אס איז חפץ בע"ז למע איז מצטל. וסחיד"א לזס ממלח סצדק דלוינו לרחם על הענייט ואס אויב אס הענייט למע איז מפרנסן. אלא מוכרח דזו איז טענה דלעולם אויב אס הענייט ולוינו לפרנסן. וכך איז אויב סע"ז ולוינו לבטל ולשרש אחריה חס שמעלים עין מן הצדק מוכר שמקיים טענה אס אויב אס הענייט למע איז

והשענו (ד) חתה הען דקדקו המפ' ז"ל שכפי משול שביס מוליכס למעין ומי שכול עסור סמעין ואלל לקרחתו ואס איז עסור יבש סמעין א"כ למע סולרך לרחיץ סרגליס קודם באומרו ורחמי רגליכם כיון שכל גופו עולם במיס חו לא אלטערך. ופ"י כי בית סלל צביאורו ליו"ד ס"י קציה דקיל אשס לא סטבול באבק טעל רגליס שסאבק חוץ ולכך רוחצת רגליס קודם סטבולה. וגודע שסע"ז מסמאס כגדס וכמ"ש בפ"ט דשבת מכן לע"ז שממאס במשא כגדס וכי. ולזס אף כי"נ סולרך להסירס מן האבק קודם סטבולה שלא יחון ועט"צ דבריו כי נעמו :

ואקחה (ה) פה לחם וסעדו לבכם אחר הע' כי על כן עברתם על עבדכם ויאמרו כן חטעס וכי אפי לרמוח בסקי מ"ש כי ספר מאמרות ח"א ד' ח' שפ"י וסו"ד לס' זרט בירך ח"ב בסדרין שפ"י נכונת סכתוב כי על כן עברתם וכי דטעס סעדו זי שסעדו סמלאכיס אלל אצדכס הוא כדי שיעשו מלח זימן לזמן על סכוס וסו ע"כ עברתם שצטביל כן עברתם על עבדכם כדי שחאלו וסצדכו ברכת סמוון ע"ש שסיה מלח שאינס נוכח צעלוניס שאין שס אכילס וסחיס יע"ש עכ"ד. כן אמר שלא זכיתי לראות סדברים בצרשן כדי לסבין דבר על צוריו. אכן כפי פשמן של דברים מחלחיס לסיפיק

לסיפס קשייא דבהחיי קאמר כדי שיעשו
מלוח זימון לזמן על הכוס ויבסופו קאמר כדי
שחאכלי וחברכו ברכה המון ולא נקט על הכוס
ואפי' שקילר במובן ובאלי אמר וחברכו ברכה
המון על הכוס. איך שיהיה עפ"ד הראשונים
פסוק כדי שיעשו מלוח זימון על הכוס. אפי'
דרמז זה בחיבה כ"י טע' כוס יין. גם חביבה
כ"ן גי' יין ופשוט :

א"נ ואקח פת לחם וכו' שמעתי ממע' הכריא
פאנזיל נר"ו שפי' דל דשעה שהוא יושב
בשולחן קודם כל יאכל כדי שיכיר לו לב לדעת
ללמוד בזה אח"ך ואחר שיאכל וישתה יבצע
עלמו בזה וזכר שמסלק הספ"א ולא יכיר
לו שליסה. וכמ"ס במס' אבות ג' שישבו על
שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי ה' הרי זה
מושג לים שנא' כי כל שולחנות מלאו קיף לואה
בלי מקום לא בן אס לומדים בזה וכו' כע"ס.
וה"ל ואקח פת לחם בזה"ל ואח"כ וסעדו לבכס
בזה ורמז ג"כ באומרו לבכס שלא יכיר לו כי
אס לב אחד כיון שכבר אכל ושתה וזה שאהה
לומד ד"ס על השולחן רוחא ממילא אחר דסייגו
הספ"א חצורו וק"ל :

וממוצא דבר אהה למד דקודם שיאכל האדם
יב לו כי לבבות לא בן אחר ולכך נר"ו לכל
דבר שיעשה שקודם יאכל כדי שיכיר דעתו מיושב
ואח"כ יעשה חפציו ומר"ס נר"ה שאזיל האי
שמעיהא בעי"א ליעהא כיומא דאסתגא.
וכמש"ל בשי"ס ע"פ וא"ש נביב ילבב יע"ס. וזה
אפי' כונת ס"י במשלי לבו לחמו בלחמי וסייגו
לרמז שקודם כל לבו לחמו דסייגו לחם ממס
ואח"כ בלחמי דסייגו לחמה ש"ח וק"ל :

והבעה"ט רמז ברי"ת ואקח"ה למפרע סדר
חגורה קודם אכילה ושתיה יע"ס.
עוד רמז בזה"ל ואקח"ה סיל"ל קחו מובאן רמז
שבעה"ב בולט ע"ס. ושמעתי בזה רמז ואקח"ה
ר"ת וקודם אכילה קשר חגורה סדר. פ"ה לח"ס
פן הבא לדי חולי מיע"ס :

ובאו"א אפי' לרמז בכונת הסיל"ל ואקח"ה פת
לחם וכו' והוא עפ"י סידור דע"י
לימוד סה"י מנטיט ס"מ חוגגו וכמו שפי' בעלי
סמופר ובמדומה שהוא לה' בני יספכר בכונה

הכנה בשבת כופין את הס"ל לפני האפרוחים
דהיינו ס"ל ס"מ ליליה לפני האפרוחים סס
הח"ס ע"ע וזהו דרמ"ז ואקח"ה פ"ה דהיינו
ליליה שנימטריא שלה ח"פ ע"י לחם סייגו לחמי
ש"ה. ואפ"ל ג"כ בזה"ל ואקח"ה גי' ק"ך שם רמז
לק"ך לרופי אלהים שעי' לימוד סה"י מסתלקים
כל כנו' וק"ל :

א"נ כפסוקה לחם ממס וכו' דרמז עפ"י
מעשה בל' שהיו דנין אותו ונזרו עליו
כ"כ דינים ובאו מלאכי חבלה וכו' ובאוחה שעה
בן בנו נתן דקדק ובכרם ממנח מלאך והללו
ח"ל ואקח"ה פ"ה דהיינו הק"ך דינים ועוד פת
ע"י לחם היא הלקדק שנותן שזורא מלאך רחמי'.
גם רמז טע' ואקח"ה פת פ"ז גי' אלהים וא"ש
לפני הסידורים :

א"נ אפי' ואקח"ה פת לחם ח"י ואקח"ה גי' ק"ך
גם טע' ואקח"ה פת הוא פ"ז גי' אלהים
שם רמז למעשה דשמואל ואבלע שבוזא בסוף
נמי דשנה דאבלע ח"ל לשמו' ס"ג חזיל ולא אחי וע"י
הלקדק שיעש' בלחם יט"ל. גם שם בוזא עובד'
דבחו כל ר' עקיבא שפי' הלחם ניטלס :

שמעתי מקשים על מה שארז"ל דע"י חטא
אדס"ד נהקלס האדמה וסמלג"י
ר"ע לירד לעו"ס כשבאו חלל האע"ס וכונחם
לאכול אלו ולבדך ברהמ"ז כדי שבחוק ברהמ"ז
יברכו את הארץ ואפי' שזכו לחי' ואהע"ס ידע
מכל זה ולכך לא הביא לחם עכ"ד המפ'. מקשים
ע"י דא"כ איך אמר בזה"ל ואקח"ה פת לחם
דאדרבא כיון שידע שכל כונתם לכך אי"כ מעיקר'
לא יאמר על הלחם כלל ועיקר. ולדידי אפ"ל ח"י
לחם וכו' כשנדקדק בפשטא דקרא דהלשון יחד
מה ר"ל פת לחם סיל"ל ואקח"ה פת ח"י. לחם.
אלא אפ"ל וזה יהודי כ"י דיתכן כונת האע"ס
יהיה לומר פתיחה לחם ר"ל החיבה לחם וכו'
שדרך העיפים וסיגעים לאכול פרוסת לחם כדי
להשקיע יגיעהם ולא יאמרו לבדך ברהמ"ז והו'
ל"ק מידי כנו' ומע' סמריא פאנזיל נר"ו ח"י
דאדרבא כיון שדע שבונחם סתם לכך לאכול
כדי לבדך הוא ג"כ שרצו סיס שישבו אלו
עשה להם כדי שירצו בזה שבונחם נעשית. ולדידי
ח"י דלא יאמר בדברים האלו לבני אלה"ה שדבר
ח"י צפס וא' בלב וסמעיין יבחר וק"ל :

ואל

מלכ"ש לולין לו בשר וכו' וכו' לספק עכ"ל ז"ל :
(ט) ואברהם ושרה זקנים וכו' חדל להיות
 לשרה אורח נשים. פי' ז"ל
 דרך סללי צדק' מ"ש חכמי האמה שכתב'אדם
 מדבר יולא ככל ועי"ז נחסר מחייו לא כן בעסק
 סח'ו כידוע. וכו' שדרשו ז"ל בש"ס ע"פ האמנם
 מס' אומנותו וכו' יכול אף בדי'ת ק חיל הדברות.
 ע"ז מש"ל עשרה קבין שיח ירדו לעולם פי'
 נעלו נשים וא' לכל העולם. וז"ל ואברהם ושרה
 זקנים באים צימים שגם שרה זכתה לאריכות
 ימים. וז"ל כיון שהנשים דברניות צדקה שלא
 חכו לאריכות ימים לזה ה"ו ואמר חדל להיות
 לשרה אורח נשים שלא היה לה טבע לדבר
 הרבה וק"ל :

ובאו"א אפי' לע"ד אס' יוכשר בעיני ס' צדק'
 אה' הרשע צדקוני מדבריהם ז"ל
 דהגאולה העה"ל חסיד צדק' ע"ז מ"ש
 המק' ד"ש ג' מילויים שם ע"ב סיג מ"ה
 המילוי שלכס ג' ק"צ וס' הנקראים ק"צ חרובין
 יצ"ך לצדקם שלא יהיו חלק מהם לחי'ונים אלא
 הכל יהיה לקדושה כדי שיסיד לאדם השפעה
 מהם ע"י לה' אד"א צבלי ס' חלא יע"ש. ע"ז
 מש"ל דכל הצירורים צריך ע"י עסק החור
 דע"ז מצטלים אה' סקלי' וסרע מן העולם. ע"ז
 מאז"ל כל המלמד אה' צהו חו' כאלו מלמד
 חפלות ופירש"י ז"ל לפי שמוציאים ד"ה לדברי
 הצאי לפי דעתם. וכתב' א"ש ח"א ואברהם
 ושרה זקני' שם רמז למאז"ל זקן זה קנה
 חכמה וצאו להקן אלו הצירורים חדא צא"ס
 שצאו לחקן המלכות הרמוזה בשם צן ע"ה
 ועוד צימים ג' ק"צ רמז לק"צ חרובין כ"ל
 שהוא מילוי עס"מ וכל זה צריך ע"י עסק סח'ו
 ולק' הם ג"כ היו לומדים לחקן הצירורים סח'ו
 וכו' דא"ך אברהם אע"ה עבר על מאז"ל כל
 המלמד אה' צהו חו' וכו' וס"ה אשח' לז"א חדל
 להיות לשרה אורח נשים שהנשים דעלמא לפי
 מיטעו וקולר דעתם מסיצין אה' ד"ה לדברי
 הצאי. לא כן לגבי שרה אמנו אדרבא רוח חכמ'
 ורוה"ק היה צה' וליכא סחי חששא. ואפי' לרמז
 שח' אורח היה צה' חסרה בלא וא"ו והיא
 אוחיות אח"ר ר"ל עפי' סח' שלא היה לה דעת
 אחר להסיב ד"ה לדברי הצאי כשאר נשים אלא

כל שצחה וקימחה סתה צד"ת וק"ל. וגעריקון
 ואברהם ושרה זקנים באים צימים חדל להיות
 עס' שטי שמוח של אברהם ושרה ג' ס"ג לרמז
 להז"ל שחיקנו שם ס"ג וע"י חסיד השועהנו
 צד"א :

(יז) ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי
 בלתי סתה לי עדנה ואדוני
 זקן. פי' ה' מסר"ש מאסטרופולי צמ"ש ז"ל ע"פ
 יב"ד הנביאים אדמה וכו' דלמי שסוף זקן נדמי
 לו הקב"ה חקן ולצחור כצחור. **ובזה** פי'
 מסר"ח ז"ל כונה ספ' לא יסיד לק' אלהי
 אחרים על פני. וכו' שכל ה"ס נדמה להם
 הקב"ה כצחור שנא' ה' איש מלחמה וצטעה
 מח"ה נדמה להם חקן. משרה הולך הקב"ה
 לסודים שלא יעלה בדעתם לומר שח' צ'
 דשיות. וכתבו המפ' ז"ל שס"ו שכל ה"ס נדמה
 להם כצחור משום ששקב"ה רואה לעשות נס
 שהוא חקן לעצב צריך לשדד המערכות שבשמים.
 וכשהוא איש דשרה אמנו כשראה שחור לה
 אורח נשים אמרה ודאי שהוא נס חקן לעצב.
 וסו' כו' הכי והצחק שרה בקרבה לאמר אחרי
 בלתי סתה לי עדנה וחזרתי לימי נעורתי וא"כ
 גם צה' חקן לעצב וכו' צריך שידמה לי ה' כצחור
 ולא חקן ולז"א ואדוני זקן צחמיה וכו' על
 הש"ת. ולז"א למס זה וכו' ואני זקנתי דכל זה
 לגבי דידי אינו כ"כ נס היפלא וכו' :

ובאו"א פי' ה' מסר"ש אלשך ז"ל בדרך רמז
 שלא היו דברים על עולם בדרך
 חמיה אלא צניחותא כי אחר שראתה שפירסה
 נדה נשאר חמיה חמיה קיימה למר ממני א"ן
 עיכוב כי פירסתי נדה וחזרתי לנעורתי ח"א
 היתה לי עדנה. א"ך ואדוני זקן ר"ל דהעיכוב
 אינו אלא משום ואדוני זקן. **ובזה** פי' הוא ז"ל
 כונה רש"י ז"ל צפ' ואני זקנתי ח"ל
 שינה הכי מפני דרכי שלום שסרי היא אמרה
 ואדוני זקן וסקב"ה אמר ואני זקנתי ואם כפשוטו
 של מקרא שגם חמיה על עולם אינו משגם
 הכחוד ממאמרה. כי היא אמרה על שנים
 והקב"ה לא אמר כי אס' חלי מאמרה דהיינו
 חמיה שחמיה ע"ע צחמיה אחרי בלתי וכו'
 והל"ל קולר הכחוד וכו' א"ך צמה שכתבו שאחרי
 בלתי סתה לי עדנה אינה כחמיה רק צניחות'
 סס"א

א"נ וסי' אמר המכסה אני וכו' פי' כי משני יעקב וכו' בדרך **משל** לבי' סותרים שהיו נוסעים בדרך על אודות מסחרם חדר הים לעיר ורך בשנים, ה' שבה זרקם בו בא בימים. ויסי' בבואם לעיר גדולה ראו חנויות מוכרות בגדים לרוב. אמר הזקן מה מאר בלהם נפשו לקנות לבני בן זקונים אחס בגר נאה ומשובח אבל יראתי פן לא יזדמן בערו. אמר ב' אני חקק ב' וי' מהם אמיל הזקן מה תעשה אם לא יסיו מוכשרים לבניך אמיל אהה לאשר אין לך ב'א בן זקונים הדרך אחך כי משכה ידך מלקנות כי אם לא יסיו כמדו למי חלבישכו לא קן. אני כי חנני חלבים בכמה ילדים לעיר ורב וגם לעיר חנני לימים ואם לא יוכשר לא יוכשר לשני או להבנים אשר יולדו :

הנמשל כי כל אשר פעל כשי"ח את אביו חפ"ס שמור לדורות הבאי' אחריו וי"כ ברעוהו ית' לשפוך על סדום סוללס אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה וסדון לנלוה על אזני אברהם עבדו והפלל עליהם. והגם כי ידע' כי אין מקום להפלתו עליהם כנדע עכ"ז לא היה חיי לריק ולא שבה ריקה כי ארעה שפתיו לא מנע' ופועלו העמוד לדורות חס שסיים ואמר ואברהם היו יסיו לגוי גדול כלומר הלא יוליד דורות פ"כ גם אם עתה אין הפלת בחפלתו חועיל לדורות הבאים עכ"ד :

ויאמר כי זעקת סדום ועמורה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד. ארדה לא ואראה הכלעקתם הבאה אלי וכו'. ויבסו המפ' ז"ל דאין שייך לגבי הקב"ה לומר ארדה לא ואראה הכל גלוי לפניו ית' ופי' כי פ"ה אביגדור ז"ל בליקומיו במ"ש המפ' ד"ס ג' דברים שהם מרכבה לשכינה ובסיבחה שורס השכינה בישראל. ה' הוא בית המקדש כמ"ס ועשו לי מקדש ושכנתי בחוכם. או פי' לדיקים שביניהם. או חינוקות של בית רבן וכסלל יס חר מהני חלת סולבת השכינה למקומה. וכאן ג"כ בסדום מסיבה שהיו רשעים ולא היו לדיקים ציניהם סלבת השכינה למקומה. ואי משום חינוקות עדיין לא ניתנה הסו'. ואי משום בית המקדש עדיין לא היה ציטמק בגוי אי"כ לא יס כבדה שחכיה השכינה שרויה ציניהם. עוד הביא משם

שהיה חזרה לנערותיה ילדק פי' רש"י ז"ל שפי' סינה ככחוב כאמור עכ"ד ז"ל :

א"נ והאחזק שרה בקרבה לאמר פי' מהר"ר יבונתן ז"ל וכוז"ד בסי' שני אליהו במ"ס צוסי"ק דכל דבר הנעשה ע"י הקב"ה והוא גם יפלא שלא בדרך טבע נראה הקב"ה כבחור דוגמא לדבר שנראה על הים כבחור אבל בנסים ונפלאות שאינם כ"כ שלא בדרך טבע נראה כזקן. וכו' ואמרו אחרי בלותי סיחה לי עדנה שזכר גם שלא בדרך טבע ואדוני זקן זו מילחא דהמיכא היא. לפיכך כשסופר הוא ית' הדברים נאברהם אמיל למח זכ' חקק. שרה לומר שזכ' גם ופלא שלא בדרך טבע ואני זקנתי בחמישה ועל הקב"ה קאי היפלא מכ' דבר אין זכ' כ"כ גם גדול זח"ד ז"ל :

וה' אמר המכסה אני מאברהם וכו' וסמך ליה כי ידעתיו וכו' ושמרו דרך כי נעשה זרקם ומשפט פי' כי צריח אברהם במשול כל סדן דין חנות לאמחו נעשה שוחף להקב"ה במ"צ ז"ל המכסה אני מאברהם אשר אני עושה זה אי אפשר שאני צריך לסודיעו כל מה שאני עושה בעולמי וטעמא כי ידעתיו וכו' לעשות זרק' ומשפט וא"כ הרי הוא שוחף וצריך לסודיעו בכל דבר וק"ל :

ובאו"א חפ"ל עם הכחוב דס"ל ואברהם היו יסיו לגוי גדול ועלם וכו' והוא דכבר ידוע דאברהם אע"ה הוא שסודיע' אמונתו בעולם וחשבו הכחוב כאלו עשה אותם וכמ"ס ואה' הנפס אשר עשו בחרן ופירש"י ז"ל שהבניסן החת כנפי השכינה אברהם מנייר. את האנשים ושרס מניירת הנשים ומעלה עליהם הכחוב כאלו עשאוים לכך כחוב אשר עשו עכ"ד. וא"כ סרל כמו שוחפים באדם ולזה סן עתה שרלס לאבד כי עדים וכל אשר צהם לכך צריך לסודיע' לאברהם שסיה ג"כ יש לו חלק באדם ע"ד שכתב רש"י ז"ל בפ' זה ח"ל קראתי אותו אברהם אז סמון גייוס ואשמיר את בניסם ולא אודיע לאב שסיה חוכבי ע"כ. וכסתחא ח"ס ח"א וסי' אמר המכסה אני מאברהם וכו' בחמישה וכו' דלמס כל ההמיכה הזאת לז"ל ואברהם היו יסיו לגוי גדול ועלם ר"ל פי' שסיה מנייר גייורין וא"כ סר"ל כמו שוחף וצריך לסודיעו בכל דבר וק"ל :

משם רבו מהר"א מונסון ז"ל דכשהכונה למעט
הנפש מחיראם לחמא ידומה לעבד העומד בפני
רבו שמחירא לנגוז בפניו וכו'. וסעחא ח"ס
דכיון שהקב"ה רב חסד מעט כלפי חסד ואינו
חפץ אפי' במיתתן של רשעים אמר ארדם נא
וארדם הכלעקתם הבאם אלי עשו כלה. כלומר
עדיון אפי' דבשלמא בעת שאני למעלה אפי'
שעושים בן אבן כשאני למטה אפי' שמחיראים
ממני כעבד העומד בפני רבו. משו"ה אמר ארדי
נא וארדם הכלעקתם הבאם אלי למעלה. עושים
גי' כשאני למטה. כלה. ואם אינם עושים בן
עשוי כשאני למטה ארדם כלו' ארדם עליהם
שלא יש להם ריב אשם :

ובזה גי' הביא בשם רבו כונה הכנה שאמר
במס' אבות סו' עו' כנמר וקל כנשר
לפניה רטון אבין שבשמים והרקדוק מבין דמו
לא ידע שהקב"ה הוא בשמים אלא הוא הדבר
אשר דברט בשלמא בזמן שביסמ"ק קיים שפשינא
למטה אין לריך כ"כ להסירך שלא תחמא
שהנשמה ממילא שומרת עצמה מיראם הקב"ה
ש הוא כנגדו. אבל עכשיו שהוא בשמים משום
שנחרצ הבית ולכן לריך שחננבר וק"ל :

ובאו"א פ"ה ס' פני דוד ז"ל כונה הכ' זעקת
סדום ועמורה כי רבה כמס'ה
פעמים שלש עס גבר וחילקנו בזה דכש' זעקת
על האדם אף בראשון נענש וכמ"ס בסי' ראש
דוד ר"ג ע"ד ח"ס זעקת סדום ועמורה כי רבה
ולא חימא דהמעט משום שהוא זעקת ואף בראשון
נענשים לא היו אלא וחסאחם כי כבדה מאד
כמה פניות יש להם וק"ל :

א"נ פ"ה במ"ס פתחו כולם לחוצה זכאי וכתב
סמי' דהעפס דאינו בדיון שיחכפר בעו"ה
כי עינו גדול ליפרע בעו"ה זעקת סדום
ועמורה כי רבה ופתחו כולם לחוצה וז"ה ח"כ
יסיו כשאריות בעו"ה להענישם עונש חזק לעו"ה
לז"א וחסאחם כי כבדה מאד רמז דאלו הדון
נוהן לבלותם בעו"ה ובעו"ה ולא היו כפתחו
כולם לחוצה דעלמא :

ובאו"א פ"ה במ"ס הרמב"ם ז"ל פ"ג דחשיבה
דשוקלן עונה חיות האדם ואח"כ
שוקלן כל עיר ואח"כ שוקלן כל העולם כמו
שפי' ה' לח"מ שם ח"ס זעקת סדום ועמורה

כי רבה דעונות העיר הם רבים וכמו שמצינו
פ' זה שם וגם חסאחם על כל יחיד רבו ח"ס
כי כבדה מאד שגריך לארדם שלא יכריעו כל
העולם ובאבוד רשעים רגס דמחקיים העולם וק"ל :
(ג) **אורי** יש חמשים לדיקים בחוק העיר
האף חספה וכו' ויאמר ה' אם

אמלא בסדום י' לדיקים וכו' ויאסף עוד לדבר
אליו ויאמר אולי ימלאו שם ארבעים וכו' ויאמר
לא אעשה אם אמלא שם שלשים וכו'. וז"ל
במאמר ה' אם אמלא בסדום י' לדיקים מה ריל
אם אמלא מי' איכא שזיקא קמיה וכוליל לא יש
י' לדיקים דלפניו נגלו העלמות לב ורו' דהיליל
גם עשרה לא יש ברישא ולא הים לורך לכל זה.

ותו במאמר ארבעה ברישא קאמר אולי יש י'
לדיקים ואח"כ שינה את טעמו ואמר אולי ימלאו
שם מ' אולי ימלאו שם שלשים וכו' ואמאי לא
קאמר בכולם כמו שאמר בחי' אולי יש חמשים.

ושינה אח"כ לומר אולי ימלאו. ופ"ה
החיד"א ז"ל בסי' ראש דוד במאי דאמרו בשם
דקידושין האומר לאשה הרי את מקודשת ע"מ
שאת לדיק גמור אעפ"י שהוא רשע גמור ש"ס
מקודשת לימור הרהר חשו' בלבו. וק"ל עוד

מ"ס רבינו יוחנן חלק איז נחוב ריב ח"ד ח"ל
יש מפרשים שאם הוא רשע גמור לבדיות כגון
גזן וכיוצא אינו יכול להיות לדיק עד שישיב
המילה. וי"מ כיון שהרהר להשיב המילה נקרא
לדיק עכ"ל. וידוע דהקב"ה הניח הבחירה לאדם
לסיות טוב או להפך וסכל בידו שמים חזן מיראח
שמים ולדיק ורשע לא קאמר וגם ידוע דאנשי
סדום רעים וחמא"ס לשמים ולבריות. וצנח"ה
דאלע"ה ידע שפיר דאף רשע גמור אם מהרהר
חשו' חקף הוא ליג כמ"ס בש"ס. אך סוד ס"ל

כדעת הספי' הכו' דאם הוא רע לבדיות כגון
גזן הרהור חשו' לא סגי עד שישיב המילה
וכיוצא. וסכל די גזירה עילאה מסת על סדום
ונשחלחו המלאכים אף אם ירהרו חשו' אין זה
כלום דבעו לאסדורי גזירות וחבלות ואשם מעילות
אשר הרעו לבדיות ואין שיהיה לעשות. ולכן
אמר אולי יש י' לדיקים ר"ל דסעחא מיסיה
הו' לדיקי' שסיו כבד. אכן ה' רמז לארבעה אם
אמלא בסדום י' לדיקים וכו' לי' מלאכה ר"ל
דעתה ליחנכו אף לסיותם בעלי בחירה כך ראה
הוא

רבים. ריבוי אכילה. כן לשנות צהר ה' הוא
ע"כ מצדדן ממון שמלות אכילה וכו' כמשה
כד יכדו וכו' ע"ש. וכו' הסדר המלך חשוב
בדעתך הסדר וזוהי המלך שסדריהם המערכים
אלה הסדר מלכותו זו. כן סן המערכים לעלות
בסדר ה' ודו"ק :

ועפיר"ק ז"ל אפ"ל מנת הסנה באבות ח"ל
נגד שמה אבד שמים ונדע דגד
לי משכס ע"ד נגד ונפק וכו' ח"ש נגד שמה כס
ר"ה ג' המי וזה שמלות ממון אכילה שהמור
הוא ממור אחרים אז אבד שמים מן העו"כ
כמו וק"ל :

א"נ אפ"ל הכונה אל חצית אחרית ר"ל שלא
יסמוך על צניו שהם יעשו נדקס ויחילו
אל נפשו אלא אלה המלך על נפשו וכמו שפי'
בזכות כ"י הלך ילך ובכס נשאל משך הזרע
ע"י לה' נאום הכלה ז"ל וחמא נחח :

א"נ הסדר המלך עפי' דרך הא' אפי' בס"ד
כי הסדר ג' רי"ז ע"ה כי ע"י היראה
חצית בכל ענינים כמו יבטל הנצרות מעלות.
א"כ אפי' כי העיקר הוא להשמר מעון זרע
לצמח כי הוא קץ מכליב לכל סוף וגורם
לעצירות הרבה. וגודע מדברי המפי' כי יסוד
האשה נקרא בר לפי שהוא הפוח ח"א ויאמר
המלך על נפשו מהעון כמו אל חצית אחרית
הוא רמז לעצמות ואל העמוד ר"ל אל ההעצב
מלישא אשה וכן הראה כי ג' צ"ל בכ"ר ע"ס
האחיזה והחיבה ג' חש"ה ר"ל שלא ההעצב
אלא הסדרים הוא רמז ליסוד האשה הנקרא בר
הוא ברמז שהמסר ותקף אשה פן חספה בעין
כח. א"כ אל חצית אחרית הוא רמז שלא
יבוא לו סיוע"ר עלות מרחוק כי א"ך יעשה
אח"ך פרנסה הצנים כי ה"ה הוא נותן לכל
גוים וגו"ה די מחסורם וכמו שרמזהו לעי"ד
הקטן בפי' הלך ילך ובכס נשאל משך הזרע וכו'
יע"ש ואפי' לרמז צחי' המל"ס ג' פ"ד רמז
ליאשים שיבז פ"ד שנים ולא ראש קרי בזה
המלך. וכו' פ"ן ג' סמ"ל ע"ה וגם נע"י פן
הספה הוא פ"ה ג' לילית חספה אוחס ולא
ישלמו כן וק"ל :

(טו) **השמש** יא על הארץ ולוט בא לער.
אפי' בס"ד עפי' מ"ש צו"כ"ק

דהשכיב

הוא יה' דלדיק ורשע לא קאמר. ולכן אמר אס
אמלא בסדום כי לדיקים ולאו משום ספיקא
דחית ליה ח"ו רק כי כך המדה שיבוי בעלי
בחירה וכו' אומרו אס אמלא בסדום דעדיין
יש להם זמן לשבז ובסדור סגו וכמו רגע סס
לדיקים. ולא כאשר פלגה על דעתך דבאשתי
סדום ליכא למימר כתי כי סס רעים לבחיות
סן לא נדקס אע"כ אס אמלא בסדום ו' לדיקים
דאע"ג דשחא ליחנכו יכולים להסדר השוכה
לסביב הסוילס וכיוצא וכו' סס לדיקים כדעה
ימ צהר"ה שביא ר"י ז"ל כמ"ל. ואשתי מדי
שמע שמועס זו נאח כי אמר אנהיב דבסדור
חשו' מיקרו לדיקים אף אס סס רעים לבחיות
גם הוא צמר דרכו יה' ואמר אס ימלאן שס
בשאר החלוקות כאשר דיבר ה' אליו סכ"ד ז"ל :

ו' יאמר המלך על נפשו אל חצית אחרית
ואל העמוד בכל הסדר הסדר
המלך פן חספה. ה' כלי יקר פירש אל חצית
אחרית שלא יאסוף הממון לכניח ליורשיו וימנע
מן כדקס וכיוצא יוגע להטשיר ויוצא ימיו
ושוהיו בזה ועד"ז פ"י אל הפאר אחרית והחד"ה
ז"ל צ"י פ"ד ביא דברי ה' כמו וסו"ס כל ספי'
בדרך מוסר וכו' דבר ה' וכו' רמז ספי' ויאמר
אמירס רכס המלך על נפשו כל משיך יסיה
לסמלע מחטא ועצירה. על נפשו לחקן נפשו
חמק הול"ה לחקן ולהשלים נפשו וכן ממון
לעשות נדקס וחסד אל חצית אחרית לסחאיר
ממון על"ס ליורשין כמו שפי' ה' כמ"ל. ולא
העמוד בכל הסדר שס רמז על עניני סעוד"ז
הנראים כמישור כמו שהרגס סהרגוס כי יאס"ר
עושה הכל מישור סס החלוצות הנופניות. הסדר
ג' מרס כי מרס חס"ה בלחרוגס מן סמישור
סזה. הסדר המלך שחבור יוס סמיחה וסופו
ליקבר בעוד קברה ארץ וזה ימלע סס"ה"ר.
ח"כ הסדר רמז נכר ה' הוא ג"ע ובכר ידוע
מ"ש ע"פ מי יעלה צהר ה' נקי כפ"ס וכו'.
ואומרו ואל העמוד בכל הסדר הוא סמיכור סזה.
סכונה דכל עניני העו"כ"י אף סנלר"ס לחיותו
יהיו דרך ערלי ולא קבע חסו ואל העמוד :
א"נ הסדר המלך רמז מ"ש הרב סגו צס'
עוללות אפרים ס"י ר"ה דכסס שבעלייה
הסדר יש דברים מערכים סעליה. ממון. צגרים

דהשכיב נקראה שמש גי' תמיד צי' פעמים ש"ך.
ערין דהארץ הוא כינוי לגוף לפי שמקבל השפעה
ידוע דכשיש השפעה שכינה בלשון חוץ
וכמיש בדכשיה אפי' שכינה עמו וחטא זה על
ידו ח"א השמש היא השכינה ילא על הארץ הוא
הגוף ואז ולוץ הוא יאמר זה לעשרה כחותיו
מכחה שיעוריה :

ובא"א אפי' קרוב לזה וכו' דידוע דהשמן
יש לו בכל השנה ששם שש"ך ימים
גי' השמן. חוץ מיום אחד בשנה הוא יו"ט שאין
לו שליטה. אכן כפי הקדמתו האמורה מה
למעלה שפי' השפעה שכינה שוב לא יאמר לו
שליטה כלל ועיקר. ח"א השמש ילא על הארץ
הוא הגוף כנו' ולוץ הוא יאמר זה לעשרה
בחימה כי גי' לעשרה בלח' ואז הוא שש"ך למד
שכל השש"ך ימים של השנה אין לו שליטה
כו"ע וק"ל :

ובא"א אפי' אם יוכשר ציני ה' כי נדע
בדברי האו"י כי הכרית נקרא
שמש. ונדע מן השם ישא אשם ואח"כ ילמוד
ח' בקדושה ובטהרה כי כל זמן שלא נשא אשם
מלאהו לא רוחן הרקורי עזירה קשים מעבירה
ולא כן אח"כ. ובזה יצאו נפול לפניו ולא יכול לו.
ח"א השמש ילא על הארץ לרמוז לאשם שנקראה
ארץ ידוע ר"ל כשנשא אשם. אז ולוץ זה
לעשרה ששי' אין לו הרקורי עזירה :

בענין צנות לוי' בבכירה אמר והשקין
טעמא דברנא אבל בלעירה טעמ
בגדים למה אבל לפי' זה לרמוז למש' רש"י
שהיה לו לחסר מן סיון בגיל שני ולא חסר ואפי'
דזכו הרמוז בטעם גרים דלוח עליו ככרובי'א
שהיה לו לגרש סיון מן הציון כלל וכלל וק"ל :

ויאמר הצדקה כי אמרתי רק אין יראה
אלהים במקום הזה וכו' ק"ק
מאי מיעט בחיצה רק וכו'. ופי' ה' אמר יוסף
ז"ל עס מ"ש הרין בשם הרב"ד בחולה שיש בו
סכנה דשוחטין לו צמר שיאכל אפי' דחיוץ
דשחיטה איסור סקילה כמו כל מלאכות שבת.
ואין מאכילין אותו נבלות אפי' שהוא איסור לאו
משום דנבילות בכל כזה שאוכל עובר בלאו.
משא"כ בשחיטה ליכא אלא איסור א' בלבד.
מעתה וכו' כונה הצדקה באומרו בזה המקום

בזחרים הרע צמיטו ואל' אומר שיהא אשתי
הורגים אחי ולוקחים את שרה בסתר לכך אומר
שהיא אחותי. ויהא אשתי אים ואין עושין איסור
כ"כ ליקח אלא גמורה דבכל צורה עושין חד
איסורא. ח"א רק אין יראה אלהים וכו' אמנם
מעט איכא דבזחרים הרע צמיטו עכ"ד ז"ל :

איתא במד' סוכא ל' עפר דאש"ל
בס"ס ל' מרפא בדרוש למילס
ח"ל וימל הצדקה את יחזק בנ' י' שמונה ימים
כאשר צוה אהרן אלהים. סכ"ד וכן שמונה ימים
ימול לכם כל זכר וכו' ואפי' לפי' בס"ד וכו'
בהק' מ"ש ה' עיר דוד בליקוטיו בס' חלום ח"ל
איתא בהנחומא שאלו תלמידיו לר' פ' ילמדנו
רבנו קמן לבמה הוא ימול אמ"ל לח' שנאמר
ובן שמונה ימים ימול לכם כל זכר וכו' ע"ש
וסקי' מצוי דאמו תלמידיו קטלי קני באגמא כו'
ואף הוא בגרסה דהנאכו הח' וחידן להם וכן
ח' ימים וכו' ולנו לדעת מהו סוכה ופי' הוא
ז"ל דאמר"ל דרוב הצדיקים נולדו לו' חדשים
כדי שיצאו מהרה לאויר העולם אבל הרשעים
אינו כן אלא הם יוצאים במילוי חדשים שלמים
לסיון שעהידים להקדים את צוראם לזה מאחר'
ויצאם לאויר העולם שנא' וימלאו ימים ללדת
ר"ל שנהמלאו החדשים והשלימו ימי הריון מטעם
ויצא הא' אדמוני. ח"ש קמן לבמה הוא ימול
קמן דייקא ר"ל כנולד לו' שילדת למקצועים
לבמה הוא ימול דיש לו למד דדוקא ילד צריא
שנולד לפי' חודשים ימול לח'. אך הקמן ר"ל
שהוא נולד לו' דמסתמא הוא קמן הכמות ורבות
הבשר אפי' דנחמטס לו' זמן אחר כדי שיצריא.
ולזה השיב ר' הנחומא ימול לח' כשם שנימול
יחזק אצו דמסתמא גם יחזק נולד לו' דרוב
הצדיקים נולדו לו' כנו' ומדחזין שמו' ליחזק
לח' מוכח שפיר דג"ש נולד לפי' אז נולד לו' סבל
זמן אחד להם ע"כ תכלית דבריו ע"ש וגם במס'
על מד' הנחומא ראיתי שפי' כן וע"ש. והשתא
א"ש דהשתא במד' מקשה ע"כ שאלו ימול
הצדקה את יחזק וכו' כן ח' ימים כאשר צוה
איהו אלהים דאשקרא עליה אנו דנין סינן
צוה אהרן ה' דאף צדק' דנולד לו' ימול אהרן
לח' ימים דמשמע מהכחוש שהוכרח לכתוב זה
וק' דמאי קמ"ל על אש"כ שקיים דברי ה"ת

ומי לא ידע בכל אלה דודאי מקיים דאפי' מס
שלא נאמרו קיים. מה שנאמרו אינו דין שיקיימו
אפי' דבא' להשמיטנו דאף דכדעת נוחן לעבד
מילת יחזק' אבינו אחר ימים כדי שיצריא ויחזק
כמו בן מ'. עכ"ז מלו לה' חס כאשר צוה אותו
אלהים וכו' דכיון מלינו דהיי' צונו שלא לחלק
בזו דילמא דסאמח הוא כך דיש לחלק בין קמן
בן מ' לקמן בן ז' לז"א דשפיר איכא הוכחה
בדברי ה' לעשות כך הכל שוין בשיעוריהן. דהא
כתיב וכן ח' ימים ימול לכם כל זכר וק' דהי'
כל למאי אחא אלא ודאי כיא לכלול אחי'א
בכלל'א שלא לחלק בין קמן לקמן אלא הכל זמן
אחד לכם ואין בו דין חלוקה. ולז"א סב"ד וכן
ח' ימים ימול לכם כל זכר כל לרבות כל מילו וקיל:
ובעיקר הקרא גופיה וימל אברהם את
יחזק' בנו וכו' ואברהם בן ק' שנה
בסולד לו את יחזק' בנו ותאמר שר' לחק עשה
לי אלהים כל כשומע יחזק' לי עי' הראשונים
וכו"ד לה' ראש דוד דף קי"ג ע"ד במ"ש בצ"ר
ס' זכ מ' ק' ויקרא אברהם את שם בנו יחזק'
יאל חק לעולם נתן דורייא לעולם (ופי' המס'
לי דרור וחופש) וי"ד עשרה כנגד עשרת הדברות.
לי השעים ואם שר' הכה השעים שנה חלה.
ק' מאה הלבן מאה שנה. חיי' כנגד המילה.
שניהנה לשמונה. ח"ש ותאמר שר' לחק עשה
לי אלהים. דומז על האר"ש לשם שב' שנקרא
יחזק'. שאותיות לח"ק כבר נחקיימו שגולד
כשאברהם אפי' בן ק' והיא זה השעים וימול
לה' וחו עשה לי אלהים כי כבר נעשה הרמז
של אותיות לח"ק. אמנם הני רולס עשרת הדברות
שיחקיימו לעתיד ואז כל כשומע יחזק' לי לעתיד
מכ"ד ז"ל:

ול הפעוט אפי' לרמח באומרו כל כשומע
עפ"י מ"ש שם בצ"ר ח"ל ד' ברכי' אומר
ראובן בשמחה שמעון מס איכפת ליה. כך שר'
נפקד אחרים מס איכפת לכם. אלא בשעה
שנפקד אמנו שר' סרבה עקרות נפקדו עמם.
סרבה חרשים נתפחה. סרבה סומים נתפחה.
סרבה שומים נשחפו יע"ש שביא ראי' לעין
זכ. ולדידי דרך קרא רמז חדא עכ"ז ד' דסינו
סחרשים שפיו שומים. ח"ר ותאמר שר' לחוק
עשה לי אלהים. והוא לי שמחה וכמו שפירש'

י

ז"ל דהי' רב שמחה בעולם דהא כל כשומע
יחזק' לי. כל לרבות אפי' סחרשים שלא היו
שומעים עכ"ז היו שומעים ותמחו ויחזק'
שמחהם ככל סן בשביל עצמם וכן בשביל שר'
וקיל:

והן עתה אפי' לי לרמח כל סר' הכי' במ"ד
בחי' עשה וכו' נוח עקרות שומים:
שומים. הסומים וכו' הרמז לכל סר' הכי'
שנחשדו בעת שנפקדו שר' וכו' אומרו לחוק
עשה לי כי נעשה לחוק' לאחרים עמי וכו'
הרמזים בתיבת עשי' שר' עקרות שומים
שנחשדו. וגם סחרשים שמעו וכו' רמח בלוח
ש' שומים ובלוח ס' סומים שנתפחה וקיל:
(פי' **מ**י מלל לאברהם הניקס' צנים שר').
אפי' דרך רמז בסק' מ"ש ס' איש
כיג בסי' מדרש חלפיות עי' גרים משם ס' כל'
יקר וז"ל הניקס' צנים שר' ר"ל שכל אוחס' שינקו
מחלב שר' הקדושה הספורס נחגיירו ונעשו
צנים למקום לכך לא אמר הניקס' ילדים שר'
עי'. גם ראו כיצ' לנו שם ממד' הנחומא ע"ש
פרי דדיק ט"ז חיים ח"ל אח"ל כל הצנים שניק'
שר' דכתיב הניקס' צנים שר' כולם נחגיירו
ואל חתמה בדבר ששרי' את מולא בלפי'ו
ע"י שנחגלו בחיקו של יחזק' נעשה לדיק חכס'
שר' עליו רוסי'ק עכ"ד הכנחומא. וכח' הוא
ז"ל ע"ז ח"ל ח"ס היינו דאמרין במדרש חלב
מממא חלב. ממסר וכו' וזיון שינקו חלב ספורס'
זכו הסיבס שנחגיירו דוגמת אנטינוס שנחגייר
על שינק חלב ספורס מאמו של רבינו הקדוש
כדאיחא במד' ע"י במס' ע"ז פ"א דירד ע"ז
בחוס' ז"ל ד"ס אמ"ל אי"כ וכו' עכ"ד:

ועפיד"ק ז"ל אפי' בדרך אגב בכוונה כז'
ח"ל מי יתן ספורס מממא לא
אחד. וכו' שחי' חלב עם בלחות וסכולל גי'
לא אחד וכו' כמזו':

והשתא עפ"י המ"ל דכולם נעשו גרים
אפי' דרמח זה בתיבת הניקס'
צנים עם שחי' בתיבת הניקס' צנים גי' סר'
גרי' שמשפרס דע"ד ודוק:

א" והאמר מי מלל לאברהם הניקס' צנים
שר'. פי' כי קול רנה וישועה ח"ל כח' כח'
ז"ל שכו' לינוי סדור אומרים. שמאצימלך נתעברה
שר'

שרה. וגלטי' לפרש עפי' משז'ל במס' פירושין
ברוריה דביחכו דר' מאיר. אמרס ליה לר'
מאיר זילא צי מילתא דיתבא אחרי בקופה של
זונת. אמ'ל חזיל אחרי צה חי לא חיתעביד
צה איסורא מחעביד צה ניסא. שקל חרקבא
דריגרי ואזל. נקט נפשיה כחד פרשא. אמ'ל
השמיני לי. אמ'ל דשהנא חנא. אמ'ל מהרחנא
ליך. אמ'ל חיתא עובא דשפירין מינאי. אמר
שימ לא חתעביד צה איסורא. כל דחיי אמרס
ליה הכי חזל לגבי שומר דידס. אמ'ל חנא לי.
אמ'ל מסתפינא ממלכותא. אמ'ל יסיבנא לך
חרקבא דריגרי. חליס פלה וחצי סב לך. וכי
שמעי מאי חעביד. אמ'ל חיתא חלסא דמאיר
ענני ומחללה. אמ'ל ומי יומר דכתי הוא. אמ'ל
השחא חזית. כוו הכוו כלבי דחללי גברי. שקל
קלא פחק צבו. רכטו בחריס אמר חלסא דמאיר
ענני שבקוב וכו'. משמע מוס דאי לא עבדת
איסורא מחעביד לה ניסא. חבל אי עבדת איסור
לא מחרחיש לה ניסא. דלא עביד קוצ'ה ניסא
לשקרי. וסנא שרס חמנו נעשה לה כס גדול
ציוס סגמל אח יחחק שנעשו דדיס כשחי מעיס
וסיחס מניקס צני כל השרים דכחיב הניקס
צניס שרס הניקס צן לא נאמר חלל הניקס
צניס. ועפי' יעין מי מלל לאצברס ר"ל מי
מלל שהצן כזה הוא לאצברס דילמא מאבימלך
נחעברס שרס כמו שסיו חומרים ליגני כדור.
לזיל הניקס צניס שרס. שנעשה לה כס והניקס
צני כל השרים ואלו עשה איסור לא נעשה לה
כס זה. חלל ודאי כי ילדתי צן לקונוי של
חאעיס ולא מאבימלך עכ"ל ז"ל :

ובאו"א פי' ה' זיה רענן כוכה סכ וחאמר

שרס לחוק עשה לי חלסים כל
השומע יחחק לי וחרגס חונקלום כל דשמע יחדי
לי וצחר הכי כחיב וחאמר מי מלל לאצברס
הניקס צניס שרס כי ילדתי וכו'. וחקר סרב
ז"ל דלמא עשה הקביה כס צחנס לצרכי צחלב
ובלל סיס סופק צידה לשכור מינקת. וחירץ ס'
ז"ל בסק' מ"ס צסועס גבי מרע"ה שחלמד
שחזירחו על כל סמלריות ולא רזה לינק חמר
פס שעהיד לדבר עס ססניס יינק דבר עמא.
ופירש"י ז"ל לפי שאוכלין דברים עמאים ונוף
המאכל נספק לחלב. וידוע שצאורו פעס היו

כולס ככרים וסיו חוכליס כצילוח וטרפות לקך
סולרך הקצ"ה לעשות לה כס כס זס שסיו
חניקסו מדדיה ולא מאחריס. עי' מ"ס צמד'
קסלה ע"ס פוב שס משמן פוב ויוס סמוח מיוס
סולדו. משל לב' ספינות אחת פורשת מן סגמל
וחאחר נכנסת לגמל. זו שנכנסה לגמל לא היו
סכל שמחיס צה חיו שפורשת מן סגמל סכל היו
שמחיס צה. סיס שס פקח אחד וחמר חלוק
הדברים חני רואס זו סיולאס מן סגמל חין חני
יודעיס מכ רוחות מזדוונות לה וכו'. כך טולד
חדס סכל שמחיס ואין לריך לשמוח שאין חנחני
יודעיס חס יסיס לדיק חו רשע ועפי' ח"ס
וחאמר שרס לחוק עשה לי חלסים וכו'. משוס
דבעלמא יס פקח שאמר שאין לשמוח דדילמא
יסיס רשע. חבל הכא צודחי יסיס לדיק. ולכך
כל השומע יחדי לי וקי' מניל ח"א מי מלל
לאצברס הניקס צניס וכו'. ר"ל יעשה לי סקצ"ה
כס חאשר סבטיח לאצברס כמה פעמים שיסיס
לי זרע ולמס נעשה לי כס זה להניק. חלל ע"כ
משוס שעהיד לדבר עס ססניס וכמ"ס צמרע"ה
וא"כ צודחי יסיס לדיק ולכן כל השומע יחחק לי
סכולס ישמחו עכ"ל ז"ל :

(כ) ותרא שרס אח צן כגר סמלרית וכו'

וחאמר לאצברס גרס וכו' וירע
סדבר מאד וכו' ויאמר חלסים חל חצברס חל
ירע צעיניך וכו' כי ציחחק יקרא לך זרע. וסמ"ל
וגס חת צן חאמס לגוי חסימנו כי זרעך הוא.
פי' ה' דרכי חיס צליקוטיו ח"ל חפ"ל דחאעיס
חשס מכס דקי"ל ופסקו צשיע חו"מ ס' רפ"צ
לא חיוכו צחעצורי חחסנחא מברא צישא לצברא
עצא. וסקצ"ה חדית ליה מ"ס חר"ס צחשו'
כלל י"ז ח"ל כהצ ר' משילס צן ר' קלוימוס
שמסומד חיו יורס חת חציו. דכי חשהמד לא
חקרי זרעו ולא ירית ליה לאצבוס דכחיב לסיוח
לך לחלסים חלרעך חחריק וכחיב ונחתי לך
ולזרעך חת חרץ מגוריק וכחיב ציוס ססול כרס
וכי חרעך נחתי מי שזרעו מיוחס חחריו יאל
זה שאין זרעו מיוחס חחריו. ולכתי קאמ"ל סקצ"ה
השהח הכא חאמס חיתס חל ירע צעיניך כי
ציחחק יקרא לך זרע. חמנס כי סחסי"ד ס'
סמי"ע דסא דפקע כח ירושחו סיונו סוכא דלא
סיס חרסור חשו' וחציק מיצק צמינות וכו' ולהכי
מבטיח

מבטיח לו דיעשה חסד ולפיכך אמ"ל בהר הכי וגם את בן האמה לנוי אשימנו כי זרעך הוא וק"ל :

(כא) ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואח צנח כי לא יירש וכו' וק' דמאי נתינת פסג ה"א ז' ופ"י ה' יד משה דו"ד ע"ד ח"ל כזר ירעה שרה כי ינחק יורש לאברהם בכל נכסיו כי הוא בן הנביא וישמעאל שהוא בן האמה אינו יורשו וכשאל' גרש את האמה וכו' אין כונתה לדחותו מכירוש' אלא כונתה לרמח מ"ש ה' החזקתי ז"ל ע"פ כי יסירך אחיך בן אמך וכו' ה"ס לבן אחיך אלא שדובר הכחוב בכוונת לפי שהוא חסדו ורגיל אלנו יותר מחסדו בן אביו לפי שאינו חולק עמו בנחלת וכו'. וחסד נראה כוונת הכחוב בחסדים ולרשע אמר אלכיס מה לך לספר חוקי וכו' חשב בלחץ הדבר בבן אמך חסן דופי ויליד דמאחר שאמר חשב בלחץ הדבר למס הולך ג"כ לומר בבן אמך וכו' דסא אחי נמי הוא. אלא ה"ק חשב בלחץ הדבר ובזה החדשתי כיון שהוא אחי בן אביו וחולק עמו בנחלת יש לו שגחא עמו. אבל בבן אמך שהוא אחיך ורגיל אלך יותר חסן דופי אחמסה. ח"ש שרה גרש האמה הזאת ואת צנח כדי שלא יסירנו לבני לינחק ויוליאו להרבות רעם יסן כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עבד ינחק. וכו' שכן ה"ל כבן אמו שהוא אחיך ורגיל אלנו וקרוב הדבר שיוליאו להרבות רעם. וירע הדבר מאד בעיני אברהם שסבין שילא להרבות רעה כמו שפירש' ז"ל מדכורכר שרה לומר קך. ואז ויאמר אלכיס לאברהם כל אשר האמר אליך שרה שמע בקולך האמת הוא בן כי בינחק יקרא לך זרע ולא בישמעאל עבד ז"ל :

(כב) וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו החיד"א ז"ל בפס"ד הביא משה השמועה במ"ש בפ"ק דמגילת ויסי כי זקן ינחק ויחבטו עיניו מראות משום דאסחכל בעשו כי כל המסחכל ברשע עיניו כסוח. ח"ש וירע הדבר מאד בעיני אברהם שנלמער בעיניו דייקא שמה יבכו עיניו על אודות בנו דכיון דישמעאל מנחק לע"ז אי אפשר שלא להסחכל בבנו ועיניו כסוח עבד ז"ל :

(כג) ויאמר אלכיס אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמך וכו' פ"י ה' ברכה אליכו במש"ל המסחכל בנשים היין לים בנים שאינם מסוגלים. וידוע שאלע"ה לא היה מסחכל אפי' בשרה במש"ל ע"פ סנה נא ידעתי כי אשה יפה מראה אתה. וכשאלמה לי שרה גרש האמה הזאת ואת צנח משום שאינו הנון משום וירע הדבר מאד בעיני אברהם שיאמרו עליו הכריות שמסבת עיניו שהיו מסחכלות בנשים משום ילא בנו שאינו הנון. ח"א על אודות צנו. ל"ס בא הקב"ה ואמ"ל אל ירע בעיניך וכו' ר"ל לא תחלס רעוהו של ישמעאל מסבת עיניך ח"א על הנער. ופעם שילא להרבות רעם הוא מסבת ועל אמך שהיא שפחה וולד שפחה כמוה ואמו גרמה לו ולא אתה ע"כ :

(כד) ויכלו המים מן החמת וחשלק את הילד חמה אחד כסויים. אפי' בדרך רמז ולחיות וכו' דידוע דכל מעשה האיש בן לרע בן לטוב הוא מלך האשה כי היא המעשה אוחו לאחד מן סקטות אשר ישר בעיניה וכמעט' החסיד שגירש את אשתו וכו' בידוע. עוין דהאש' הקרא חמה ע"ד מש"ל כי האשה חמה מלא יאח וסכל רעים אחרים. ומשכחת שגורמת לו לשכח חורחו כי היא לא הבין בלימוד ההורה ולכך מפלגת צו לבטל לימודו כדי לספר לה סיפורים שחבין בהם. עוין מש"ל כי יש לנו כי שער צינח אכן שער החמשים לא כל אדם זוכה לו ואפי' מרע"ה לא זכה לו כ"א רבי עקיבא בידוע למפרשים ז"ל וסעחא איש ח"א ויכלו המ"ם היינו החו' שנקראת מים שכלו ונשכחו מן האיש מן החמ"ה היינו מסיבת החמת שהיא האשה שנקראת חמת ונתן פעם הגורם לה לפי שהשלק את הילד היינו גי' מ"ט רמז למ"ט שער צינח אחד החמ"ה השתיים לי שיחה ור"ל כאמור שבשעה שהוא לומד לבין בחורס הסוח ברוב לקחה לבטל בלימוד ולספר סיפורים לכך גרמה שנשכחה חורחו. ונתי' מן החמת מן האיש ור"ל ויכלו המים היינו החו' מן האיש הוא מסיבת מן החמת היא האשה וק"ל :

(כה) ועתה הסבעת לי באלכיס סנה את חשקור לי ולניני ולנכדי וכו' ויאמר אברהם

אזכרם אנכי אשבע. כי ראש דוד כחז משם
מסרתי ברודא צם ברכה אזכרם שפי צמיש
מן צש"ע י"ד סי' רפ"ה דין ל"ה אי אפשר
לכשציע הטולדים אח"ז חבל גדול וחרס חל על
דורות הבאים. והנה אבימלך ראה לומר לאזכרם
שתחול שבעה גם על זרעו אחריו. ואמ"ל הדט
דשנעתי זו לא חילל על זרעי אחריו. ח"ם
אנכי אשבע למצמי ושבעה זו הוא עלי ולא על
זרעי זח"ד. והחיד"א ז"ל הוקשה לו ע"ז דברי
אמרו פ"ק דסוטה סוחס שבעתו של אבימלך
שסם פרט נדר וכו' אלמא חס לא פרט חלה
שבעה גם על דורות הבאים וא"כ פסיקא ליה
להי מסרתי הני דשבעה אזכרם היתה על עמו
ולא על זרעו. ואעיקרא לריך טעם כי"ד חלה
שבעה אלע"ה גם על דורות הבאים. והכנה"ג
ג"כ חמה על סי' ז"ל שם הכנה"ג אות רנ"ה. וכחז
למ"ד גדולי הדור חל שבעתם על דורות הבאים
יחא חבל למ"ד דלא חלה קשיא. ותי' דמ"ד דאין
שבעה חלה על דורות הבאים היינו בשבעה
שאינה חלויה בעובת אחרים. חבל שבעה אלע"ה
שהיה צד תועלת לאבימלך זרעו חלה על דורות
הבאים. ועוד ח"י שברית שכורחים המלכים
זע"ז חל על דורות הבאים. ועוד ח"י ששבעה
אלע"ה היה צד חס וגמל צמיש ויכרחו
שניהם ברית זח"ד הכנה"ג ז"ל. ועפ"ז סי' הוא
ז"ל דכונת אבימלך באומרו אלהים עמך בכל אשר
היה עושה כונתו שחל גדול הדור ומאחר שכן
ועתה ר"ל אף שהוא עשה שהדורות הבאים
אינם צעולם השבעה ל"י שאני מלך חס השקור
לי ולנטי ולנכדי דכיון דאתה גדול הדור ואני
מלך חל על דורות הבאים. ועוד כחזד אשר
נשיחי עמך תעשה עמדי רמז ח"י אחר של סי'
כנה"ג דהכא שהוא לעובת אחרים חילל לביע
על דורות הבאים. ויאמר אזכרם סן לא לזקת
בכל החילוקים סללו דבכל זאת דינא הוא דאינה
חלה על דורות הבאים וליתכחו להי חלוקי חלל
אנכי אשבע עלי ואינה חלה על זרעי. וכיון
ששבע אבימלך שלא כיון להלכה ושבעה אינה
עולה לחייב דורות הבאים בכל אופן לכן בסוף
ויכרחו שניהם ברית דסייטו בחרם כמ"ס הכנה"ג
סי' אינא חס חל על דורות הבאים וק"ל:

והרב

שני אליהו ז"ל פי בפשיטות כמ"ד

גם על זרעי לדורות הבאים וק"ל:
(כז) ויאמר כי את ז' כבשות חקק נודי
בעבור חסדי לי לעדה כי חפרתי
את הבאר הזאת החיד"א ז"ל צ"ל בסי' פני דוד הביא
משם ח"ד משם אנחי ז"ל כי נודע מש"ל שאמרו
כל מי שיעלו המים לקראת לאנו הבאר שלו
ועלו לקראת לאנו של אזכרם כמש"ל. ועדיין
א"י לאומר שיאמר כי חלה האן שביד אזכרם
אנ"ה יס להם סגולה מלך עולם שהמים עולים
לקראתם ואין הדבר מלך שהבאר הוא של אלע"ה.
לכן כי יסכר פי דוברי שקר. נחמס אלע"ה
וכתן לו במחנה ז' כבשות ואחר שיסיו של
אבימלך ילכו על הבאר ולא יעלו המים לקראתם
וכתן דא יק"ר שהדוהא כי הבאר של אלע"ה
הוא האות שהמים יעלו לקראת אזכרם אלע"ה
והוא צע"ס אומרו בעבור חסדי לי לעדה כי
חפרתי את הבאר הזאת עכ"ד ז"ל:

(ק"ה) הני מדידים רמז דרך רמז בכל הפ' ויאמר
אבימלך רמז על הגאש שמחשיב עצמו
אבן מלך והוא אומרו אבי מלך דמיתי היות
כאלו אבי מלך ואני יורש עזר ורלוי למלכות
ועקרו פי כסיל במחלוקת ועידוניה ידבר דבר
דברים אסירים ופי כל שרומ שחושב שהספ
שיקר בכל חז עיקרו וחוקפו של הגאש הזה
ח"ס ופי"ל שר לבאו וזה הוא חשיבוטו וחוקפו
כשר לבא שהמלך סומך עליו כן הגאש הזה
משחצח שידע לדבר זו שיחם ישים כמרקחה
וכוא אומר פי כל שר לבאו והגאש סלו יסלח
דברו אל אזכרם שהוא כשמה כמו שדרשו
במ"ד הכעלס בזה"ק ח"ל כי מדבר אל הסדיק כי
כל מעיניו בנשמה ומקיים רמ"ח מלח כמספר
אזכרם ומתקן רמ"ח איברי כשמה ולדיק זה
אבימלך זה השניה עליו להטיב עמו ויאמר אליו
אלהים עמך בכל אשר חס עושה כי בחנתי
וראיתי שחל רמז ומקובל לז עילא ומשגיח
עליך

לעדות שזכות עלמך ואני סבב שתעסיק בחורב
ומלח ויסיס נקרא על שמי כי חפרתי את הבאר
הזאת באר מ"ח היא החו' :

וע"ד האמת אפי' כי נודע שחפירת הבארות
של אברהם ויחזק אפי' רמז לחיקון
מלכותא קדישא ואפי' דגדלו מעשיו של אלהים
שכבש ז"ח דקליפה חס רמז לסליב ז' כבשות
לבדס ורלס שאבימלך עלמו יודס בזה בעבור
הסיה לי לעדס כי חפרתי את הבאר הזאת
וחקנתי מלכות שמים ומיכו אח"ל דנמשכו כמס
רעיו מנחינת ז' כבשות אלו דסיל לאברהם
ליקח מאבימלך ז' כבשות וסיה לודק טפי לפי
הרמז עכ"ד ז"ל דברי א"ח :

(כ) **וישבם** אברהם בבקר ויחבש את חמורו
ויקח את שני נעריו עמו וכו'
שמעתי מהח"ד מליוה הכסן נר"ו שפי' המפ"ז
דרך מוסר טפי' הידוע צפ' אשרי איש ירא את
ס' אשרי איש ולא אשרי אשה אלא אשרי
המתגבר על יצרי כסווא איש ולא יתאחר עד
זמן שלא יוכל לעשות עבירה ואז ישוב כי אז
יחמרו עליו עד חסריס לנגזא נפשיס לכלמנא
נקיס ח"ש וישכס אברהם הוא כיני ללדיק בבקר
סיונו בימי הבחורות אז ויחבש את חמורו
שימנט מעליו כל החלואות החומרות וסנפיותו.

א"ח אברהם הוא כיני לנשמה כידוע :
ואשר אתי אחזה לי בס"ד לבאר סיוס הכתוב
ויקח וכו'. והוא שצריך לעשות כל
מצדקן עד שיעשנו לנאסיר טוב וכמו שעשה
אלהים וכמ"ס צפ' ומלחה את לבבו וכו' ח"א
ויקח את שני נעריו עמו הוא רמז לשני יצרים
עמו כשואס אחס לעיבה ולצרכה. ובזס מושך
ואח יחזק בנו הוא רמז לגוף וכמו שפי' ס'
אדרת אליהו ולי' צס חולדות צפ' ויכו כי זקן
יחזק וכו'. ובזס יסיס צני' לי צנין שיהיה צנינו
על ידו ע"ד א"ח צנין אלא צונק. אק קודס כל
ויבקע עלי עולם שלא יהיה לא גאוס ולא ענפיה
ושריגיס שסס הכעס וססקפדס וסוא אמרו
ויבקע עלי עוליס לי עלייס וגאוס שיבקע אותס
ויאבדס ממנו ויעתק אותס ע"י עלי עולם היא
החו' שסיה עץ חיים ועולם לפניו ית' כעולם
ובקמורת ע"ד זאת החורס לעולה. ועוד צס
טעמא רבא לסלק כגאוס ויקס וילך אל המקום
אשר

עליך למצב בכל ופתח השבעה וכו' כל'
אני רואה לחזור בחשובה כמש"ל בכמה מקומות
אין ופתח אלא חשבה אך אבקשה את שאכבש
נפשי השבעה לי אם השקיר לי ולניני ולנכדי
כלומר בכל גלגולי פעמים שלש עם גבר ע"ש
שכח רבינו סאר"י ז"ל דריק בן דריק פי'
גלגול אחר סיה דריק דגלגול אי סוא כאב
וגלגול שני סוא כבן וכאן יס לרמז שאבימלך
שאל מלכדיק שיהיה לו מליץ טוב מעט לעזר
לו וגלגול שני וגי שיבא חסו לכיני ולנכדי כחסד
אשר עשיתי עמך בגלגול זס חטש עמדי ועס
הארץ אשר גרס צס דסיונו החומר ויחמר
אברהם חניי אשבע כל' אם חטש כאשר דברת
לשוב בחשובה אשבע לעזרך צצ"ד של מעלה
לפי מסת ידי. וסוכיח אברהם את אבימלך כיון
שצבר קבל לעשות חסו החחיל סלדיק מיודעו
לסוכיחו על באר המיס היא החו' באר מ"ח
אשר ציטל כי הוליא זמנו לדיק צמסחלות וסחוק
ודברים סאסוריס אשר איצרו לקחס לצבדיס.
וסרגילס צחענוגי סבלי סעוה"ז וציטל החורס
וסמנא ח"ש על אודות באר המיס אשר גזלו
עבדי אבימלך כלומר החו' וסעבדה אשר גזלו
וגסנו צחייס שסספיעס סס"ח לצסלה ולבטלה.
ויחמר אבימלך לא ידעתי כלומר סכל צבלי דעת
דאין אדס חוטא אלא א"כ נכנסה צו רוח סימות
ואס אחס סלדיק לא סוכחתי וסנדה לי ציוס
סזה. וסלדיק חומ"ל וגס חני לא שמעתי פי'
לא סבנתי שחס רואה חסו צלחי סיוס
וקיימנא צנפסחי כסס שמאס לומר דבר הנשמע
קך מאס שלא לומר דבר סאיו, נשמע. ויקח
לאן ובקר ויהן לאבימלך. לאן אלו ישראל רמז
לו שצריך לסחזיק עלמו ישראל. ובקר רמז למלכו'
כמו שהרגס אנקלס חמאח בקר צחה מלכסו
הבעיחו שחס חכה לחו' חכה קאח למלכות.
עפי' מדותיו שסיה מהגאס וקורא לעלמו
אבימלך. ויכרתו שניסס צרית סיחור צחשו'
וסוא ולין טוב עליו. וילצ אברהם את ז' כבשות
סלאן רמז לו שעיקר סכל שיהיה עניו ככבש
כמ"ס צילקוט נח ע"פ ויעט כרס ובכל שבע
טעירות שניו ע' שנס לא יחז מהפסוק. ופירש
בעבור ססיה לי לעדס כי חפרתי את הבאר
הזאת כלומר אם הקבל עליך לסיוח עניו יסיס

אשר אמר האלוקים. שם רמז שעתיד לילך למקום
אופל וללמות הוא חרמות ואח"כ לידון לפניו
יח' וא"כ מרמז בזה וסוף ע"ד מאמר החנא
ולאן אחס הולך ולפני מי אהה עתיד וכו' ח"א
חדא ויקם וילך מזה העולם. ועוד אג' במקום
אשר אמר האלוקים אלוקים דייקא לי דין וצוה
יכנע לבבו הערל :

ועוד אפי' שהחלוקה הראשונה שאמר החנא
דע מאין באת רמז אוחס בחמילת
דבריו באומרו בבקר ע"ד שצטעב שפנה הוא
יזכור מה ענינו ונחלום הבא על ידו ואח"כ
בכלל מקור מולא. ואז בזה ויחצות את חמורו
הוא החומרי כנז' וק"ל :

א"נ וישכס אברהם בבקר וכו' שמעתי שפי'
ז"ל והוספתו אחס מעט ממה שחנני ה'
והוא במ"ש בזה"ק במד' הנעלה. שכיניו אברהם
הוא אל הנשמה והנוף שרה. ח"א וישכס אברהם
הוא הנשמה בבקר ויחצות את חמורו ר"ל שפנה
החומרי שלו והחיות הנוף ויקח את שני נעריו.
הם יא"ס ויא"ר שניהם היו לטובה עמו וכמ"ס
באברהם ומלאת את לבו לבו לא נאמר אלא
לבנו מלמד ששאלו ליא"ר מוצ' ח"א ויקח את
שני נעריו אחר וע"ז ואח' יחזק בנ' הוא הנצורה
שכשם הנצורות שלא יסלעו עליו ובחיה ענין
לח"א ויבקע עצי עולם. קרי ביה ויקבע שפנה
קביעות לחורה שהיה חסובה לפניך כמו עולה.
א"כ ויבקע עצי עולם הוא רמז לנדיקים שנקראים
עצים וכמו שדרשו צפי עצי שמים עומדים.
וע"ז ויקם וילך אל המקום אשר אמר האלוקים
וקרוב לה שמעתי מהח"ר מאיר עבאך ז"ל
כו' הפ' ח"ל הנה האש והעצים וא"ה
השם לעולה. שהכונה הנס האש היא החורה
שנאמר הלא כה דברי האש. והעצים הם הנדיקים
וא"כ וא"ה השם הם ישראל שנקראו שם פורה
ישראל לעולה שיעלו מן הגלות :

כ"ח ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה
עם החמור ואני והנער וכו'
אפ"ל דרך רמז ומוסר בסק' את הדוע עפי'
מ"ס במד' ע"פ עיר קטנה ואנשים בה מטע
עיר קטנה זה הנוף ואנשים בה מטע אלו האזרי'
וכו' ומלא בה ילד מסכן וחכם זה יא"ס ונדע
דכל האות האדם לאטל ולשחות ולעשות עבודה

הוא מלך הנוף. ח"ס ויאמר אברהם הוא הנדיק
אל נעריו הם האזרים שבו לכם פה עם החמור
שינו החומר שהוא הנוף ור"ל שכל האזרים לא
יעשו פעולתם לרע ואני והנער הוא יא"ס
לכס צעיר עד כ"ה רמז לק"ש שהיה כ"ה לחנון
והכונה שצטעב יחוד הו"ה ב"ה ואז ונשתחוו
ונשבע אליכם ר"ל שנס' אחס הסיו' ממוחקים
לספיב מלך יא"ס. א"כ ונשבע נוס' ונשיב ה'
ר"ל שגשג אות ה' רמז לשכנים ונחקן אותה וק"ל :

א"נ ואני והנער נלכס עד כה וכו'. פי' הרב
נפש חיים למחרת דרך רמז עפי' מ"ס
בז"ח ד"ט ע"ד שחמ"ד יס"ס משחלל בעבודת ה'
אפי' בזקנותו כנער. וזהו שרמז דאפי' דאפי'
היה זקן בא בימים שהיה את מדותיו לסיוט
משחלל בעבודת ה' ויהי כנער :

ו הפעוץ אפ"ל בסיח ואני והנער נלכס עד
כה ונשתחוו ונשבע אליכם גי' רע"ד
לרמז למא"ל שצריך האדם להיות שמה שמחה
של מלך מחוץ פחד ורעדה לקיים משיח וגילו
ברעדה ולכך ה"ל ה"ה שמה שמחה של מלך
לקיים מאמרו יח' שאמ"ל בלי בקש קח נא את
בנך וכו' לפי שהיה השטן מעורר שהראשונה
אין בהם ממש וכמ"ס ע"פ ויהי אחר הדברים
האלה וכו' אחר מאי אחר דבריו של שטן וכו'
הוצא לרש"י ז"ל בחומש. אך עמון צרמ"ז גי'
רע"ד לשון רערה עדיה וגילו ברעדה וכנז' :

ו יקני' באגב ליתן טעם לשבח לדברי המקור
שכחבו שהשכינה נקראת שמחה לומר
דעל כל דבר שיצא מאת ה"ה צריך שמחה בן
למוצ' בן להפך ח"ו כיון שהוא יח' קדשנו במטותיו
על דבר זה קבלה נקבל וק"ל :

כ"ט ויאמר יחזק אל אברהם אביו ויאמר
אביו ויאמר הנני בני ויאמר הנס
העץ והעצים וא"ה השם לעולה שמעתי מהח"ר
מאיר עבאך נר"ז ע"ס המפ' ז"ל והוא כי יחזק
רומז לכללות ישראל לי לחוק וזה כבר ידוע דע"ז
הח"ר נגאלים ישראל שאל' זכרו תורת משה וכו'
הנס אנכי שולח לכם וסחם שם יחזק הוא
נצורס ח"א ויאמר יחזק שהם כללות ישראל אל
אברהם אביו שהוא הקב"ה אב רס ויאמר אביו
שחרסם עלי כאב המרחם על בנו. ויאמר הנני
בני ר"ל עדיין אני בבחי' נצורה כמו יחזק שהוא
נצורה

גבורה. וע"ז קא חמס ואמר הגה האש היא
החורה ובעלים שהם עמודים המחזיקים ביד
לומדי התורה שהם עלים וא"כ וא"כ שהם
ישראל ע"ד שם פזורה ישראל לעולם לי עליה
מן הגלות אחמסא עכ"ד ז"ל ודפחיה :

א"נ אפשר אם יוכשר בעיני ה' ואמר וא"כ
שהם לעולם והוא במ"ש מוסרחיו ז"ל
בענין חנוכה דרוש ב' ח"ל צרכה ב' והוא שעשה
נשים וכו' במלח שעשה חזקין שהוא ש"ע ש"ס
פירות שהיו להמשיך הארת הפנים העליונים
שהם ב' שמוח אל ומילוייהם כזה אליך למ"ד.
אליך למ"ד. העולים בני ש"ע כח' באורך
בהפ"י ר"ב צברכה אבות במלח אלפי אברהם
אלפי יצחק ואלפי יעקב וכו' ומ"ש. וחמשיכם אל
שם אלפים דמילוי יוד"ן העולם בני ש' ועם
ה' אלויות הפשוטות ה' כרי ש"ס מן שעשים
ש"ע ש"ס וזוהי יחמק שם אלפים כח'. ע"י
דשם אלפים במילוי יוד"ן כח' הוא ג' ברחמים
ועם כח' אלויות הם ש"ס כח'. גם חיצה
ברחמים עם האלויות בלא סיו"ד ג' ש"ס וסשה'
א"ש ח"א הכה האש היא הח' והעלים הם
מחזיקים כח' וא"כ וא"כ שהם הוא שם אלפים
והוא ג' ברחמים עם האלויות לעולם שיתעלה
ויחמק וימליץ טוב :

א"נ ואמר יצחק אל אברהם אביו וכו' ואמר
אברהם אלפים יראה לו שהם וכו' אפ"ל
בס"ד כחוצים אלו כי הם רומזים על גאולתנו
ועפ"ן צ"י כי אהנו יושבים ומלמדים בצ"ר
הגבוה עד למתי יחיה האות הזה ובחוצים
האלו נראה ששה יחד דה"ל ויאמר יצחק הכה
האש והעלים וכו' ולערך שאלהו חק ומיד גם
לא כבנו אומרו ויאמר אבי ויאמר הכה בני כי
מה דיבר אליו ומה ענה אותו ולא היה לך
לכל זה כח' אכן כפ"ס א"ש דידוע דיצחק הוא
גבורה ואברהם א"ש החסד ח"א ויאמר יצחק
שהוא א"ש הגבורה אל אברהם אביו שהוא א"ש
החסד א"כ רמז לאביו שבשמים הוא א"כ ר"ס
שדיבר אליו רבות כידוע בלי אמירה ומפרש דמס
אמר לו ח"א ויאמר חיינו האמרים שקדמה הוא
אב"י נטי' ב"א י"בא אליהו. א"כ חמתי יבא בן
ישי שח"י בגלות הזה יש לחשוש שמא יעממו בן
סקלפות מחמת לרוע הכופות זו אלל זו וא"כ

אב"י נטי' נטי' במהרה יבא אליהו ויגלונו מן הגלות
המר והנמחר לזה השיב לו ברמז הכה בני כי
כן א"י מוכן ומזומן לזה וחי' הכה רמז ברמז
מדאגה מדבר כיון כשהרתי לבדי ושכינת עמו
כלכה נדרס בעונות ישראל וחיבת הכה מורס
על זה כי הכה נטי' נטי' ג' ס"מ מפירדון בין
יוד' ה"א ח"י ח"י חס בסיבת בני שהם ישראל כי
הוא נטי' בעונות ישראל נדרס או נסתלקה. גם
רמז נטי' נדרס י"ב הם רמז לאלויות שהם רמז
מן השם וכנסא הם אלויות א"ש שהם ג' י"ב
שבשמים. גרמו להגביר כח עמלק ולספר
אלויות כח' ממקורם ור"ה אבי ויאמר הכה
הוא אלויות א"ש ולא לך כח גבורה כדי לחק
כל אלו החזקנים ח"א הכה בני ג' קע"ז ר"ל
כי ס"מ שהוא ג' ק' לך עז והענומות להכניעו
ולשפילו וכו' וא"כ וא"כ כי לא זו חק זו ש"ס
לו ד' נשיו שהם סוצים צלילם ומחזיקים לאדם
בקרי והרכורים רעים צ"מ ח"א הכה בני כי
ר"ה של ס"מ ונשיו שהם אגרת מלחל ניעמס
לילות והוא על גביהם הם קפ"א ועם ד' אלויות
של כל שם ושם מהם הוא צ"ד קע"ז של
חיבת הכה בני הוא קפ"א בדקדק וזה לך
כח גבורה להכניע כל אלו הקל"י גם עז הוא
רמז לחורס שנקראת עז כי לך חורס ומע"ט
וכו' וא"כ וא"כ אלו הבין כל אלו הדברים ואז
פיו פתח בהבנה וזה אמר ויאמר בל' רך א"י
לזאת מה שצדיקו לעשות הוא הכה האש דסייט
ש"ס גופו בהענוות וסיגופים והעלים הם
הענוות הנוצרים לנו עד מקום שידנו מגעת אבל
על דא קא צניח וא"כ שהם לעולם שהיא
מכפרת על עונותיו שהם ענה בעונותיו חרצ בית
מקדשו ואין לנו לא מקדש ולא כהן שיכפר
בעדו ויאמר אברהם שהוא א"ש החסד אביו
שבשמים שכשהעשו כל הענינים כח' והכניעו
כל הקל"י כח' אז גם אלפים שהוא דין מסכמה
לח' ח"א יראה לו שהם לא כן עתה שאין מרס"ד
מסכמה לעולם בני שיקריב עצמו כן בהענוות
כן בענוה שנחשב לו כאלו הקריב כל הקרבנות
וגם לעולם בני ע"ד מאז"ל כל הקורא בתורה
עולם כאלו הקריב עולה העתה וכו' ח"א לעולם
בני נטי' נטי' ילמוד בתורה ויגלונו ר"ל בדיני
הקרבנות ואז נחשב לו כאלו יגלונו ממש
נטי' נטי'

לכם מזון ומחיה כדי לחיות ולא ימותו לימור
החורש. וגם ס"ת סנה האש והעצים לחיות
משם למפרע לרמוז להורש שגז' שנמסרה למשה.
וגם אם תלך ס"ת ואיה השה לעולם ס"ת גי'
פי' עם השבון הס גי' ש"ס לימר שלא בלבד תורי
שבחבז אלא גם תורש שב"פ דסינו ש"ס שהוא
החלמוד וק"ל וא"כ כיון שג"כ אדוקים בתורש
ואיה השה הם ישראל לעולם שיעלו לריח ניחוח
מן הגלות וק"ל :

ל) את עין בכורו ואת בן אחיו ואת קמול
אבי ארם ואת כשד וכו' אפ"ל דרך רמז
דכבר נודע דהי"ה לפתח חמלת רובץ וסוף
קדם ליא"ש ח"ש את עין בכורו ר"ל אם
מחיעץ עם הי"ה שהוא בכורו שגא חליו בחמיו
לידחו וממילא ואת בן אחיו הוא יל"ט אז ואת
קמול אבי ארם נופי גי' נכנס שהוא נופל
באר שחת וגם ס"ת גי' ח"פ שהוא רומז לפי
זנחו של ס"מ ששולפת עליו וק"ל :

הפטר וירא

ותאמר אין לשפחך כל צבית פי' הרב
מהר"א סבסן ז"ל בעל שבע מוסר
דמדת הלדקים שמואסים בעיני העוה"ז ואפי'
שלין להם שום דבר נראה בעיניהם כי לא חסר
להם דבר וז"ש אין לשפחך כל צבית. מה שלא
יש לי נראה בעיני כל צבית שיש לי סרבה ולפי
האמת אין צדי כי אם אסוך שמן :

פרשת חיי שרה

א) מביכות ספי' ואת מעכה ויהיו חיי שרה
אפי' לע"ד עפי' מאז"ל בנמרה
כל מי שיש בו נסוח הרוח נגדע כאשירה שגא'
ורמי הקומה גדועים וכן אמרו חז"ל קבל וקיס
ופירש"י שכל ידוע בדברי זריק דשרה
היא דינוי לנשמה ח"א ואת מעכ"ס ר"ל אם האדם
חושב עצמו מעוך וכתוח ואינו מחשיב עצמו לכולם
אז ויהיו חיי שרה מאה שנה וכו' שמאריך ימים
ואינו נגדע כאשרה בקלרות ימים ושנים וק"ל.
חסו דקדוק ויהיו שיהיה להם הוי"ו וקיו"ס ולא
זו בלבד אלא גם מאריך ימים ושנים וכו' מא"ה
מאריך הימים השנים :

ובא"ה

נוצלים ודולקים וגם להטיב את הרע הוא הי"ה
שאפי' יולדו קראו רע ויהיו ע"ד מ"ש בא"ה
בכונת הכי ומלאת את לבו לבו לא נאמר אלא
לבנו שעשה הי"ה עוב ולכך השיב לו במדע
שהוא מורד ח"א וילכו שניהם יחדיו הם הי"ה
והי"ה שיהיו שניהם כאחד עובים אחים שלא
יחפרדו. וזו הם גורמים ליקח הארץ מזיווג
ח"א עילאין ח"א וילכו גי' ע"ב סו"ה דיודיין
שניהם יחדיו וסוף הליכה לדרך שהוא זיווג
ח"א. ובשירעוזה הנשמה והנוף שהכל חלוי בהם
ובמעשים המוצים אז הלו שניהם בעלם אחת
לשמור ולעשות הדברים הכי' הי' חכנו צב"א :

א"נ ויאמר סנה האש והעצים ואיה השה
לעולם. אפי' דרך רמז ע"ד מאז"ל אין בן
דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף חס עי'
שלא יחלחר האדם מלשח אשה במענות שוא
ומדוחים הם פתחוי הי"ה ועי"ז יולד בנים
ויכלו כל הנשמות שבגוף ח"א ויאמר סנה האש
לחיות אשה והעצים אלו הבנים שהם ענפים
וא"כ ואיה השה הם ישראל שנקראים שם פורה
לעולם שיעלו מן הגלות. ח"א הי' לעוליה גי'
קמ"א ע"ס קמ"ב וס"ת של האבות אברהם
יחזק יעקב ור"ל שאם ח"א אין בנו זכות גדלי
להכלל ויילנו בזכות אבותינו הקדושים שזכותם
מועיל לנו בכל עת וזבל שעה וק"ל :

ובא"ה אפ"ל כונת הכי' וסוף צסק' את הידוע
שגאולת ישר' חסיה עי' לימוד החי'
וצפרע בלימוד חיטוקות של בית רבן כי הם
גורמים נבטל כל מיני גזירות קשות שבעו' ועי'
שמשהדלים בלימודם הם גורמים ריבוי החורש
שאם אין גדיים אין חישים ולריך להשחל
בחורש שבחבז ובחורש שב"פ וסיוח בחורש
שב"פ כי הוא רומז למלכות דינא קשיא ע"ד
מה שבחבו ז"ל דינא דמלכותא דינא וכשיהיה
השחללות בלימוד חורש שב"פ אז הש"ת מרחם
עלינו וגואלנו מנלוטו והשחא ח"ש ח"א סנה
הא"ש היא רמז לחי' שנקראת אש שגא' הלא כה
דברי האש וכו' והעצים רמז לעצים דקים רומזי
לילדים קטנים עדיין וחי' והעצים גי' רויס ר"ל
לשון ריווי ושבועם שמשביעים אוחס מדברי תורי'
וגם נופי סנה האש והעצים ואיה השה לעולם
גי' זין רמז שמלבד לימוד הסורס אלא גם נהנים

זכא"ו אפי' לרמז וסוף בסק' אח' סידע
מאזל אין בן דוד בא עד שיכלו
בסי ברוח מישראל. וידוע דכל עמידתו בגלות
הוא למקן רפ"ח גי' וט"ס הקדוש שם בחן
סקלי וע"י בעוטם הם גחוקים ומחזירים
ובמ"ס מוסר"ו ז"ל בס' ליקוטי מורס על סה"ל
בפי' פזר גחן לאציונים ח"ל פז"ר ע"ה נמפריח
רפ"ח לסודות שלא יש נח להפלות מן הרפ"ח
ניצוצות שנפלו חלל מי שנושט עצמו פני לפניו
ית' וז"ס גחן לאציונים למי שסוף עני' גוסן נח
להפלותו עכ"ד ז"ל. ובכ"ז נודע דע"י בעוטם
מיחד קוב"ה ושינכחם וספחא א"ש ח"א וזה
מפריח ר"ל ע"י בעוטם כח' או גורס סגולה
ואז ויכיו ח"י שרם הוא הגשמה שיכיו לס' חיים
נלחיים לעו"ס"ב ונחן מעם מא"ה נוב' מיחד את
השם וגם נוב' מתקן את השכינה שנקראת שנה
בדוד בדברי חזק"ה ובמקמ"ל ס' בשר. א"כ
ויכיו ח"י שרם הוא רמז לשכינה ור"ל שמוסיף
לכ' נח ועילוי :

א"נ אפי' בי חיצות ויכיו ח"י שרם נוב' גי'
גדי וס"ח גי' אכ"ה וסוף מקושר עם
בחרים מא"ה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. כי
ידוע דח"י עניו בחורס היא כחוצה בלא יוד
וכי' גי' קר"ו וע"ה סוי קר"ו. עו"ן קרא בדכח'
אני את דכא וספל רוח שסקב"ה משרה שכינה
על סעי' ולא רמז שדי ושם אכ"ה רמז שסקב"ה
שורס עצמו ומרחם עליו וחדע צמי' אנו מדברים
לוי' מא"ה שנה ועשרים שנה ושבע שנים סיינו
ענו ע"ה רמז דמי שסוף עניו ששכינה שורס
חללו וק"ל :

א"נ ויכיו ח"י שרם מא"ה וכו' פי' ה' כמסר'
סוכרי יצ"ו בס' ויקרא יעקב דרך רמז
בסק' דגריך באדם לסיוח מסר כל ימיו שיס'ה
חמיד מקבל עליו עול מלכותא דלעילא וכל
מעשיו יכיו דוקא ליחד קוב"ה וכו' בס' ראשיה
חכמה שער סירא"ה יע"ה. עו"ן דח"י שנה גי'וי
לשכינה וכמ"ס ס' מקמ"ל ס' בשר יע"ה. חס'
אפי' דכחו' בא"ה לסודיענו דשרס אמנו כל ימיו
סיחם זכורס בוס שסיחם מיחדת עליה קוב"ה.
ובשחדקדק בר"ה ויכיו ח"י שרם מא"ה ע"ה גי'
שנים שסוף רמז לשכינה כגו' וגם ס"ח עיליס
אוחיות בו"ה בא' ברמז ס"ח בר"ה וס"ח ליחד

ח

זו"ן קוב"ה. ורמז זה גי' בר"ה ח"י מא"ה
מיחדת א"ה ס'שם לרמז להכ"ו דכל ימי חיים
סיחם מכוונת ליחד חמיד קוב"ה ולירא
מאוחתו ית'. ולכן אמע"י חיצות ס"ח סם אוחיות
ירא"ה מח"י ויכיו כ' וחי' ח"י י' וחי' שרם ר'
וחי' מא"ה א' אוחיות ירא"ה בדקדוק לרמז דכ"ו
בא' לס' מחמת ירא"ה ס' שסיחם נס עכ"ד יצ"ו.
ועיין לסי' נח"ק ז"ל שסביא מס' ליקוטים כ"י
קרוב לז' צמ"ש בר"ה וס"ח יע"ה .

והבעה"ט ז"ל רמז ויכיו גי' לז' לומר דגי'
ויכיו דכ"י לז' סם עיקר
שנותים משולד יחזק דכ"ה ל' סיחם כשולד
וכמ"ס הכ"ה חשעים שנה חלד וכל ימים קר"ו.
חבל שחר ימים סם כ"י שנה סקודמים אין
בקרואים כי סם ח"י לטר וכמאזל ע"פ כי כי
ירבו ימין ויוסיפו לך שנות חיים וכו' יש ימים
שהם של חיים ויש שאינם של חיים וכו' יע"ה :
ובכ"ד"ר אוחא עפי"ו ח"ל שני ח"י שרם מס'
לורך לומר שני ח"י שרם באחרונה

לומר לך שחביב חייסם ע"ן בעו"ס"ב
ע"כ. וראוי לידע בשלמא בעו"ס"ב שייך שפיר
לומר שחביב חייסם ע"ן לפני סמקוס בעו"ס"ב
וכדרייק משני ח"י שרם ששנות חייסם סם בעו"ס"ב
חבל לגבי עו"ס"ב מס' שייך זה ובפרט דמפיק
ליס משני ח"י שרם דפשמים משמע דקאי בעולם
הזה. ופי' ס' ברנח אברהם ברודא ז"ל צמ"ס
צפ"ק דחגיגה ע"ה ויש נספח בלא משפט כי הא'
דרב ציבי בר אב"י סוס שניה גביס מלאך סמות
אמ"ל לשלוחים ז"ל אייתי לי מרים מגדלא שער
נשיא. חזל אייתי ליס מרים מגדלא דרדקי.
אמ"ל אכא מרים מגדלא שער נשיא אמרי לך.
אמ"ל אי' ככי אכדר לכ. אמ"ל סואיל ואייתית
לכ חיסוי למינא. אמ"ל סוף סוף סני שני מאי
עבדת בסו אמ"ל אי' איכא טרבא מרבנן דמעביר
צמליס מוסיפנא ליס וכו' חילופים :

ובזה א"ש מ"ש על שני ח"י שרם שלא חאמר
שנקלרו שנותים של שרם שסיס לס'
לחיות עוד ועסה בשביל בשורה עקידת יחזק
וכדאיחא צב"ר ח"ל מסיבן בא' מסר סמוריס
ומסס שרם מאוחו לטר לפיכך נסמכס עקידת
יחזק לויכיו ח"י שרם. א"כ אפי' דסיסס אדעחן
כי שנים של שרם לא נשלמו לכ' בעו"ס"ב כ"א
בעו"ס"ב

בעו"כ אשע"כ הולך לומר שני חיי שרה באחרונה לומר לך שהציב חיי"כ ש"ן לפני המקום בעו"כ אף שס' הולכים לעו"כ ואינו מקלר משנות חיי"כ שרצה שיסיו בעו"כ ולא ישאלו בעו"כ וכמ"ס הכנא יפה שעה אחת בהש"י ומע"מ וכו' ע"כ :

ובזה פ"י כונת הכ' בהללים ס"י ס"ט ח"ל ויחננו צדקותי ראש וכו' ימחו מספר חיים ועם דריקים אל יכחצו ד"ל בקללו לחוסם שאלום השנים הכחוצים צספריסם שיש להם לחיות ימחו מספריסם ויופחת מהם וגם עם דריקים שמעצורים על מליסם אל יכחצו להם להוספת כי כזה אית לרשעים הנאל :

א"נ ויסיו חיי שרה. הדקדוק מבוי דהוליל וחחי שרה. ועוד אומרו שני חיי שרה לשון כפול. ופי' ה' יוסף חיים יל"ו צס"ס סגד"מ ו' אית חי דידוע שאם האדם חי צלדקיה נקראים חיים ואם לאו אין נקראים חיים וכמו שפי' צפ' בניהו בן יסודע בן אית חי גם ידוע דארז"ל בן מ"ח שנה הכיר אברהם אבי"ה את בוראו. וידוע שהוא נהא את שרה עודה קמנה וכח' בגמ'. גם הוא גדול ממנה עשר שנים כי בת ל' היתה בלידת יצחק והוא היה בן מאה שנה וא"כ לפי' כיון שהוא הכיר בן מ"ח הוא הכירה עמו בת ל"ח וממלא צמותה עשהה ל"ו שנים כי שנת ל"ח חששב עם שנים של גירוח וצא הכחצו להגיד אל החשוב כי ל"ו שנים של שרה שס' כמנין ויסיו פעמים ואין נקראים חיים אלא ויהיו חיי שרה ר"ל גם אותן ל"ו שנים שס' כמנין ויהיו נחשבים חיי שרה כי הם חקנו אח"כ ימים הראשונים ועשאוים סולח נקיה שנים של חיים באופן כי הם שוים בהשכון א' עם כל השנים הבאים אחריהם שס' סך הכל קצ"ו. וחור ואמר שני חיי שרה כי הדיק יש לו ב' מיני חיים האחד סס חיים צמות שהאריך ימים וסא' סס חיים באיכות כמ"ס יגע ר' בן נכ"ח שנה מה שאין חלמיד ותיק יגע בק' שנה. **ובז"ל** כי צי ידבו ימך באיכות ויוסיפו לך שנות חיים צמות. וכן הוא אומר כי הוא חי"ך ואורך ימך ול"א כאן שני חיי שרה שזכחה לשני מיני חיים של איכות ושל צמות וזה בת שג ר"ל שני דברים.

ובז"ל הכחצו לקמן ואברהם זקן בא צימ"ס ב' ימים ר"ל ב' צחיות ימים הצמות ואיכות יען כי וס' בירך את אברהם בכל ודרשו ז"ל ששלישיו ציירו ולכן זכה לשני מיני ימים סמ' של צמות ואיכות. א"ה וצוה אפי' לרמוח כי טע' וס' בירך את אברהם בכל נ"י יצ' כמנין יל"ר צמספ"ק. **ובא"ל** פ"י אומרו צימ"ס כי ידוע באלוהו טח סיס אברהם בן ק"מ שנה וכמשי"ה ויהי יצחק בן מ' שנה וכו' וגורע ימי שנותיו צסס ע' שנה ח"א צימ"ס ב' ימים כי ק"מ סס ציפ ע' וק"ל עכ"ד יל"ו :

(ב) ותמת שרה בקריח ד' היא חדרון וכו' פ"י ה' כמסרי סוכרי יל"ו צס' ויקרא יעקב עפי' מ"ס מסרח"פ ז"ל דכיושב בארץ הוא יושב אחת ממעלה שס סו"ס צ"ה שהוא שס ו' ד' אוחיות משא"כ היושב בחורל הוא מחסבג עפי' שס אלהים שהוא כ' אוחיות ועיין לס' וילא ח"א בקריח ד' עכ"ד יל"ו :

ובא"ל פ"י ה' ארץ חמדס ז"ל המשך הפסוקים וכו' עפי' משו"ל צמותה מסרה ג' אלו. וסס אלו חלליח אלו חשכיל אלו הישן דישלים אדם שנותיו שלים בלימוד שלים צמר"מ ושלים צסיס כ"א ח' שעות. וא"ז ג"י ח' ואמר א"ז ח' שעות חשכיל בחורה. א"ז ח' שעות חלליח צמו"מ א"ז ח' שעות הישן. וצוהר מכנה אברהם לנשמה ושרה לגוף ח"א ויסיו חיי שרה ק' שנה ר"ל אס חיו אח"כ ק' שנה שיותר מזה עבר ובצל מן העולם כדאיחא בלחות אפי"ה אין לך מהס רק ר"ז שנה וכו' שני חיי שרה וסינו שלים מן שמונים שנה שחיס אחר כי שסניע לכלל צר עונשין דסינו שלים מה שטסק כל יום ששלים בחורה כ'. ואומר כי וחמח שרה צשעת מיתחו בקריח ד' בקריחתו אל ד' אוהבים שלו סס צנים וסממן וסחורה וסאשה לא יועיל לו שום א' מהס רק היא חדרון סחור לצד מחחברת וכולכת עמו כמשי"ה בהסלכך חמח אוחך בשכנך חשמור עליך בקצר. ח"ס בארץ כנען צחמן שחחס נחון מוכנע לעפר בארץ היא לצד סחור מנגח צעדך ומחחברת אללך. ויקס אברהם מעל פני מחו סינו מסיבת המיחה קמח סנשמה המדומה לאברהם. ואמר וידבר אל צני חח לאמר סכרי מבואר דחולדותיהן ש"ן מעשים מוכים

טובים ויגה מן החשי נחשפנו בעצירות לזכויות
ונפשו חולדות כיפות ועיבות למראש וכבר
מבואר דעיקר החשי קול לזם ממון הני חלחל
בני חיה חיש לבני חיה החולדות הפיכות
הנחכות מן החשי. גר והושב אנכי עמכם
דהיינו אם חרנו לחזור בחשי חסיד גם בארץ
ולא אלמך לבא בגלגול פעמים ושלש ואם לאו
חלילה חסיד מוכרח לבא בגלגול לסיוח חושב.
הנו לי אחת קבר לצחיות עלמין שלא אלמך
לחזור ולבא בגלגול שזה אשר רב להנשמה כמבואר
בזכר :

ובזה חיש כונח הכי כי חבי ואמי עזובי ופי
יאספני ר"ל שבבוא קלי שיאספני כי
הלא כל רעי בגדו בי ואפי' חבי ואמי עזובי.
לכן אוחיל לך סודי כי דרך שיהא החי דאקרי
דרך כדאיתא במס' קידושין וע"ז נחני באורה
מיסוד למען שוררי העונות של האדם כן הם
נעני צ"ח השוררים עליו חסיד החורש מניח
עלי וחסיד הוא הסולח עמי לקבר וחנן עלי
זח"ד מס' חוות יאיר ז"ל :

ובזה חפי לע"ד כונח הכי קוס אל כי תמור
דרכו וירוממך לרשע ארץ צהררה רשעים
חראכ וסיינו עפי' הכי דע"י החי מצטלה
ומכרח כל המשפטים והמקטרגים מעליו
ואדרבה היא מליכ ישר בעדו ח"א קוס אל כי
תמור דרכו הוא החי ובזה וירוממך הוא הדרך
הכי שסוף החי לרשע ארץ שהוא מליץ טוב
בעדך ועוד צהררה רשעים חראכ הכי המשפטי
המקטרגים וק"ל. ובזה חיש כונח הכי שם
חורח אלכיו בלבו לא תמור אשוריו דע"י החי
לא יעבדכו המשפטים :

ויקם אברהם מעל פני מחו וידבר אל
בני חת לאמר. גר והושב אנכי
עמכם וכו' ויענו בני חת את אברהם לאמר לו.
שמענו אדוני נשיא אלכים אחס וכו' ויקם אברהם
וישחחו לע"ס לבני חת. ו"ל בפסוקים הללו
הרבה חדא למי הסמם על ויקם אברהם הא'
חרי קדמין וכו' דגא חזיר. ועוד מ"ש מעל פני
מחו ח"י מעל דחיק ל"ס עלמא. ועוד אריכות
דברים ללא ערך. ועוד מ"ש אח"כ וישחחו לע"ס
ולא אמר ויקם מעל פני מחו כבחת. ועוד
מחו כונחו צהררה חס' כיון שהיחס כונחו
הנשמה

בדעתו לקנותה ואפי' בדמים מרובים. חן חפי
לפי דרך רח ומוסר לי ולאשר כגילי דסן האדם
בעודו בחוקפו ובחרותו ילך בגאון ובח כאלו
הוא חי וקיים לעד לעולם ולא ידע האדם את
עמו פחאוס יבא אידו. ומרוב הגאון הגוף יפחם
לנשמה גם היא להחלואה ונדע מ"ש במדרש
הנפלים שאברהם רח לנשמה. חיש ויקם אברהם
הוא הנשמה שגם היא קימה היחס לה להחלואה
וכמ"ש שדרשו ז"ל בפי' ורחן ואצירם ילאו נצ"י
וחו הסמם חרי קדמין שם רח לטובים חבי
הם הנשמה והגוף קמו נצ"י כמו נד לשכות
אחריהם ולהחלואה בטוב שיש להם בזה העולם
העובר והולך וחיו בחי' ימיסם. אך אח"כ
ויקם אברהם שהיא הנשמה לטובים לגוף המסית
בזה ולהחיותו מדרכו הרעס דסא זכור חבור קלי
ואחריהו. רח קמטא עוברתו. ח"א מעל פני
מחו הכונח מכה פני מחו מחו דייקא. שימות
וילך לארץ חשך וללמות ומאי ר"מ בזה. וידבר
אל בני חת הם איבריו וגידיו שהם בני הגוף
שכחו חת וגשבר בפחם פחאוס. לאמר אמירה
רבה גר והושב אנכי דהיינו הנשמה עמכם הם
הגוף ואצירם שכולנו יחד גרים וחושבים בארץ
דסא הנו לי אחת קבר עמכם וכו'. והגוף
ואציריו לא רצו בזה שאמ"ל שכן עתה בעודי
חי נלכה נרוכס לרעות בגנים ופרדסים. ואח"כ
יסיס מה שיסיס. ח"א ויענו עניי בקול רם
בני חת את אברהם לאמר לו שמענו אדוני
נשיא אלכים אחס בחובנו. רצו לרמח לו שכן
עתה שאחס חי על האדמה לריך שהנכו עלמך
ברמים ח"א נשיא אלכים אחס בזמן שאחס בחובנו
חי על האדמה ואחר שיגיע עת הפקודס חסי
צמחך קצרינו וכו' כי זה הוא על כל העולם
ישחו כוס הארעלס ח"א חיש ממנו לא יכלס
ממך מקבור מחך היא הנשמה. וכיון שהיא לרח
רבים ח"י נחמס ולמס נאבד הן עתה בזה העו'
הימים והלילות לדאוג ולהסמער ע"ז לך אכול
צמחח לחמך וכו' והנשמה לא רצתה בזה כי
כבר נחטף צה ניטף קדוש וטהור לזכור אחריה'
ולזכר את עצמה כדי שהכול לקבל אור סגנו
מאורו יח' ממקום אשר חולצה. והסכימה בדעת'
לפרות מהעו"ז ובפרט מהעדה הרעס ששרתה
בה מקדס קדמחס ח"א ויקם אברהם היא
הנשמה

ולא יעלה בזכרו קט ואחריתו דהא סגוף מסיחו
לחלוחיו ותענוגיו. כפי ראות עיניו אך מי שעושה
זה הוא שופה נבער מדעת דהא ארז"ל אשרי
איש ירא את ה' אשרי המהגדר על יארו כשהוא
איש. ש"כ דערב רוחו למיחה כמו בערב שמחשיך
ומאפיל בן האדם ע"י המיחה. ח"א איש דסיינו
בחור בע"ר לא ידע בסיפוך אחריות עריב שסוף
רמו למיחה לא ידע ועושה עצמו כאלו לא ידע
מה שעתיד ועד"א דלפי האמה וכסיל לא יבין
את זאת המיחה סמ"ל :

א"נ נר והושב אנכי עמכם וכו' דקדק ה'
כמהר"י סוכרי יצ"בס' ויקרא יעקב דלמה
בחה"י לא בקש מהם כ"א קבר סתם חנו לי
לחחה קבר וכו' ואח"כ כשחמ"ל נשיא אלהים
וכו' אז אמר שמעוני וכו' ויתן לי את מערה
המכפלה. ב' איך בחשבותם אמרו מקבור מתך
ל' רבים והוא חצב קבר א' דוקא. ב' איחא
במדרש נשיא אלהים אתה וכו' מלך אתה עלינו
וכו' ואל מה היתה כונתו של בעל המד'. ד'
אומרו איש ממנו לשון רבים. ופ"י הכו' עפ"ד
ה' דברי משה משה המד' דמערות המכפלה יש
ל' דין דבר שאיליק יע"ש בדיק בא"י הנדפס
בסו"ס מלל לאברהם ז"ל. ובזה ח"ש בסק' עוד
דענין דבר שאין לויק כחז הרמב"ם דא"י
מתחייב כנו' ב' מכירה יע"ש. אך ידוע מה
שחילקו הפוס' חילוקים רבים ואח"א מכללא
דלא נאמר דין זה אלא דוקא יחיד ליחיד דלא
סמכא דעתיה אצל יחיד שנחתיב למלך או רבים
שנחתיבו ליחיד הם מתחייבים בדין ע"י ב'ס'
כנס"ג יע"ש. עוד כ' המפ' לחלק דהא דק"ל
אין אדם מתחייב כנו' דוקא היבא דלית ליה
הנאה ל' הנותן ממנו שנחתיב לו כלל אצל
היבא דלית ליה הנאה לנותן הוא מתחייב אצל
היבא הנאה דמקבל עליו וכמ"ש הסמ"ע. ע"ן
מ"ש ה' יקהל שלמה דמכנה סכנענים היה
מקודם דאם מה איזה אדם גדול היו קוברים
עמו מחיס הרבה וכשמת להם מה לא היו
קוברים אותו אלא מניחים אותו בארון בצית
ומאניעים אותו עד שימות איזה אדם גדול
ומציאים כל המחיס וקוברים אותם עם זה
סגור יע"ש. ובזה צ"א ר"י ארץ אוכלת יושביה
וכו'. ובזה צ"א ג"כ כונת אומרים קבור מתך
לשון

הנשמה הטעם דרנה חציר שנשבר לבו בקרבנו
והיה למים וזה וישתחו לעם הארץ שאף למי
שסוף עם הארץ וספל ואצל היה משתחוה לו
והוא ע"ד שאמרו בחכם פ' שסוף מכבד לכל
אדם שבא"א היה מולא בו מעלה ויתרון יותר
ממנו כידוע. וממילא רוחא שגם הכניע לנפשו
ואיבריו ח"א לבני חס הוא הגוף איך לאמר
אמירה רבה. ע"כ ע"ש לא ילך בקומה זקופה
לא ידבר בפני מי שגדול ממנו בחכמה ובמנין
וכיוצא בזה מדבריהם ז"ל שמעשיו מוכיחים לנאיה
ובזה. וידבר אל בני חס לאמר אם יש את נפש'
לקבור את מחי סיינו שחזקו אחריתם וחלכו
בדרך ענוה וכבוד. קודם כל שמעוני ופגעו לי
ע"ד פגעו בו וימות. צעפרון בן אשר. שם רמו
ליה"ר שצפרון ג"י דע ע"ן. ושניהם רמזים בו
דע כידוע שאפי' ואלו קראו דע ע"ד כי יר
לב האדם דע וכו' ותי' ע"ן רמו לפי שסוף מלא
עינים וכמח"ל הוא שגן הוא יס"ר הוא מלאך
המות והוא בן אחר שדרכו ללבן העינות בפני
בני אדם ובאלו עושה מליצה ומראה לו כאלו לא
טעם טעם חטא מימיו אלא אדרבא שדרכו הוא
הישרה והסלולה אין זה כפחל ועקש וכו' בן
אחר ע"ד אמר אחר ציחוקאל סי' וכמו דוכני
אחרות לחורות שסוף לשון לבנה. וכשהחגברו
על היס"ר וחמיהו ממש כנו' אז עשו מה
שלבסם יחפון בחו' ומטה כי אין מעכב על
ידם וק"ל :

ובאו"א אפי' לרמח בחי' מעל פני מחו. כי
הראש"ע ז"ל כי ח"ל מחו רמו לגוף
וכונתו מצו' כי חי' מחו ל' זכר הוא לרמח לגוף.
ולענין המעט אפי' לרמח למח"ל ש"י האשה
נקרא גוף שלם ולא בן בלא אשה נקרא פלגא
דנופא וכשמתה שרה היא אשתו כאלו מה ח"י
גופו ולכן אמר מעל פני מחו מחו דייקא וק"ל :
ועפ"י אופן הא' הכ"ל איש כונת הכחוד
בההלים איש צער לא ידע וכסיל לא
יבין את זאת וז"ל דתי' איש למאי אתא והוליל
ובער לא ידע אז אדם צער ולמה דוקא בזה"ל
וחו מ"ש וכסיל לא יבין את זאת כאלו מורה
באצבע ולכא"ו עדיין לא ידענו על מה הוא
מדבר ורומז עליה. אכן כפי"ס לעיל דסן האדם
בשעורו בנבחרתו ובחרותו שכוח ישכח ענין המית'

עובדין מבין דבוק. אמר אברהם אלף שיען
בנין צנין דלא חכסין ופריד אדם נחפייס חוס
לא נחפייס עד שהפליד זה אברהם עובד
וקבר לשד. ח"ס ח"ס ממנו לא יכלה חבל יש
ח"ס שאינו ממנו דהיינו אדס"ר הוא יכלה ממך
או ח"ס כלפי חוס שלא נחפייס ח"ס ח"ס ממנו
שהוא אדס"ר לא יכלה חבל חוס שהיא ח"ס
חבלה ע"כ :

והרב דה ודין פי' המשיך הפסוקים וכו' וכו'
בענין דדב"מ ק"ל שאל נחן לו מעט
מן השדס במחנה ליה צל דב"מ ויחזיר הוא
ויקדים לבן המלך ע"כ עוד ק"ל שאל מבר
לו שום ק' במחנה ליה צל משום דב"מ מעשה
יוצן דאף שאל אברהם שבני חת כולם סיינו
אוחו בדבר וכיון שהם המלכיים ופיינו אוחו
כנראה מפשט הפסוקים. ח"ס ליה צל דב"מ
אפ"ס מחנה שבחתי אמ"ל גר וחושב וכו'
ופירש"י אם חרלו כריטי גר וכו' סרי ק"ל דאם
חיינו על בעל המלך יכול להוצע ח"ס ממנו
בעצנת אונם ולק רב אברהם שלא יכיס על
השדס שום ערעור מדב"מ לכן פתח דברו יחזיר
לבני חת ואמ"ל אם יש את נפשכם שצדקן טוב
בלי אונם כלל אתה מחרים שמעוני ופגעו לי
בעפרון בן אחר ויחן לי את מערת המכפלה
אשר בקלס שדכו יחן אוחס לי במחנה חנם
וע"ז שיתן לי את מקלס שדכו ח"ס אברהם ח"ס
חסיס בן המלך ואקח שאל השדס ומשום דידע
ב"ס דאיוס גר עין ולא ירצה לחת במחנה אוחו
מקלס לכן אמר ששאל השדס יקנס אוחס ממנו
ביוקר כדי להשלים דמי המחנה ח"ס בכסף
מלא יתנסה לי ומה שאלקח אוחס ביוקר לא
מפני שאני רוצה להערים רק משום שאני חפץ
בהוכנס לאחח קבר וסמקוס מביז לי. אמנם
עפרון לא נחזור לו דבריו ותשובה השיב לו
שכיון שהוא רוצה ליקח השדס ביוקר כדי להשלים
המחנה אין לך ערמה גדולה מזו אלף חס רוצה
לר"ך שיתן לי סכל במחנה. ח"ס לא אדוני כמו
שאלה אומר שחקה ביוקר אלף חס אתה לו
שמעני השדס נחתי לך וסמערס אשר צו לך
נחתיס לר"ך שאלן שחוסם במחנה דלדברך אין
לך ערמק גדולה מזו. לכן אמ"ל אברהם ח"כ
אך חס אתה לו שמעני נחתי כסף השדס קח
ממני

לשון רבים. באופן דפי' קבורה שרס יסוס לסס
כנאה הרבס. ומעחס עפי' האמור ח"ס וכו'
דאפ"ס מחתי יהיה ג"כ דעחו על מערת
המכפלה חבל לא רצה להוצעס בפי' לפי שידע
שהוא צבחי דבר שאליק וכו' ויחיד וטפרון יחיד
ואין יחיד מחתיב ליחיד כח' ולכן חבט מהס
קבורס סחס. אך כאשר שמע חשונסם שהשיבו
לו נשיא חלסים חסח וכו' מלך חסח עלינו וכו'
כח'. וגם ח"ס ממנו דייקא שסס רבים סעחחייצו
וגם עוד השיבוסו לא יכלה ממך מקבור מהך
וכו' לי רבים וכדברי ה' המ' דכונסם דרואים
לקבור גם מחיסס עמס כח' וא"כ צוה מפייה
לכו כנאה ח"ס שמעוני ופגעו לי וכו' ויחן לי
את מערת המכפלה וכו' ואפ"י דבר שאין לו
קצבס הוא מחחייב מהני טעמי וכו' עכ"ד גר"ו :
א"ל ויענו בני חת את אברהם וכו' שמעוני
אדוני וכו' פי' ה' מחרים חלשיך ז"ל בהק'
משל ע"פ ועשו לי מקדש וסכנתי בחוסס.
צחוכו לא נאמר כ"א בחוסס בקרבס של ישראל
כי היכל ה' סמס. וסענין שאלמ"ל אל יראה
בשינוך כי אך דבר שפתים נאמר לך אדוני
ופהלחול ועקס לבני כי לא אדון חסח בלבנו.
כי נספוך הוא כי יוחר מאשר מדבר לפניך
כחוב על לוח לבנו בקרבנו כי מה שחשמת הוא
אדוני ונשיא חלסים חלסים דייקא ולא שר
ממלך צ"י הוא צחוכו סכוונס צחוך לבנו וקרבנו
וכנס כי סמס ראו ספרס צין פתח דברי אפי'
לסופן שאלמר חנו לי אחחח קבר שהוא למחיס
רבים ובסוף אמר ואקברה מחי ולא אמר אתה
מחי שיורכ על שרס לבד. ע"כ אמרו לו חס
כפתח דברך שמורס על מחיס רבים במצחר
קברינו קבור את לרצות. מחיך לי רביס ואם
כסוף דברך ואקברה מחי ולא שאלת כ"א מפני
הכבוד ח"ס ממנו את קברו לא יכלה ממך
מקבור מהך חס סחלס צחח ואלחס בלא את
עכ"ד ז"ל :

ובאו"א פי' ה' פני יחחק חנין ז"ל כונס הכ'
ח"ס ממנו את קברו לא יכלה וכו'.
עמ"ס צוסיק כד שאל אברהם למערתה ואע"ל
לשרס קמו אדם וחוס ולא קבילו לאחקברא חמן
אמרו ומה אין כנסופא קמי קוב"ס צנין סהוא
הפאל וסעחח יחוסף לן כסופא אחרא צנין

ממנו ר"ל שאחן לך שיווי השדר דוקא והמערכה
חתן אחת במתנה. וזהו ואקברם את מחי שמה.
ועפרון אף בזה לא נחרטה אלא אמל ארץ ד'
מאות וכו' ביט וביק מה היא ר"ל שיש דרך
אחרת טובה ואין צד פקפוק כלל שאמכור לך
שום ק' במאחיס ח"ש ביט וביק היא שום כך
אך בשוק אינה שום. כ"א שני מאות ואזרח לך
פענה בשיעור ואח מהך קבור או וישמע אברהם
שהקנה זו און עליה ערעור וחכף וישקל וכו'
אח"כ ז"ל :

א"נ שמענו אדוני נשיא אלהים וכו' במבחר
קבריו וכו' רומז דבן אמה נשיא אלהים
שהשי"ח גידלו ונישאו אכן לא יתגאה דלא יש
הפרש בין הפני והמשיך כ"א הקבר וההכריזין
זה אמרו במבחר קבריו :

א"נ איש ממנו את קברו לא יכלה ממך וכו'
אפי' דרך רמז דבן הארס העשיר בומה
בעשרו וכלו היא מיליו מן המות והאמה לא
כן הוא כי הממון לא יועיל ולא ייל עדים לא
יועיל סון ביום עברה. ועוד דאפי' החטיף עיך
צו ואיננו והשחא ח"ש ח"א איש ממנו אוהיות
ממון לא חבטה בעשך דהא את קברו לא יכלה
ממך מקבור ר"ל שהממון לא יועיל להיליו מן
המות וק"ל :

ד) ואברהם זקן בא בימים וכו' בדרך את
אברהם בכל. אפ"ל לע"ד אס
יוכשר בעיני ה' דא"ל הוא נקרא זקן כמ"ש
המקו' וידוע דעשיו אלו בגלות כדי לזכר הקיב
חרובין וכמ"ש המקו' הבי"ד ה' אדרת אליהו
הנדימ בסי' כי חלל יעושב"א עו"ן את הדוע
דהחסדים של הטוק' סס ע"י ז"א ח"א ואברהם
הוא רמז לאב רס הי"ח זקן הוא מדת ח"א
ז"א נומ' ז"ר א"רס הוא כדי להקן גי' בימים
סס הקיב חרובין שידעוהו מכרהת וסו' א"ס
ומציע על כל פרטי האדם. וכו' שהוא רומז לז"א
בדרך את אברהם הוא מדת החסד בכל גי' בין
שסו' וטוק' שסמשין לו החסדים ובדרך את הוא
רומז לזיווג זו"ן דמלת בדרך הוא רמז לזיווג
וא"ח הוא רמז לשכינס שכל האורות כלולים בה
מא' ועד ח"ו וכמ"ש ה' מקור ברוך ה' אחרי
יע"ש וא"ש הדיב"א :

ולמורעי את לריך שברך אנב ראיתי לו

לפי ז"ל שכחצ צנסם אחי"א במה דלד ס' סמ'
שחיבה זא"ח עם שלשה אוהיות ה' מלכות
וכשאתי לעמי קריתי המקרא הזה וכסיל לא
יבין את זאת :

א"נ ואברהם זקן בא בימים אפי' לפי במה
שכבר פי' דהכחוב סמ' הוא רומז למאז"ל
דח"ח מאפ"ל במליתו ח"א ואברהם זקן זה קנה
חכמה ולכך ז"א לשון בואה אפי' בימים יע"ע.
אכן הנה בעתה ראיתי להחיד"א ז"ל בסי' נח"ק
ס' עסור שהציא משם ה' ברכת הכזה סוף סמ'
ח"ל מי שסיה אוכל חולין על טהרה הקדש אף
היה מקיים צי' סעודות בשבת דפונתן של ח"ה
בשבת וכו' עבול יום וחי' דאחר מתנה גדולה
וסעודה גי' הים מקיים מלית עונה דח"ח מאפ"ל
בעליתו ושרי וסיה עבול יום עד הערב וכו' וכו'
ניחא מ"ש גבי יחזק אפי' מלינו גדול ששמש
מטהו ביום וכו' יעושב"א. והשחא לפי' מוכרח
דאס אלא"ה כך הים עושה כיון דהים אוכל
חוליו בעהרה. עו"ג מ"ש בנמרא דשבת דשלשה
סעודות בשבת ילפין מתלחא סיום דכחיבי
בקרא יע"ש. והשחא ח"ש ח"א ואברהם זקן זה
קנה חכמה ואוכל חוליו בעהרה ולכך בא בימים
ר"ל ששמש מטהו ביום אחר שאלל גי' סעודות
גי' ז"א. בימים הוא רומז לסעודות שגרמזו
בחיבת היום ח"א אחר שז"א בימים היינו שאלל
גי' סעודות כמ' אח"כ בא בימים ששמש מטהו
ומוכרח היה בדרך וכמ"ש ה' גבי יחזק וק"ל :

ועפ"י אופן הא' שרומז לסיחור לחשמים המס'
ביום לח"ה אפ"ל שיוצן סייס הכחוב
וכי' בדרך את אברהם בכל ולכאורה אין לו קישור
עם סקודס אכן במד' אמרו וכו' בדרך את אבר'
בכל שהשלימו ביצרו. והשחא ח"ש דבא הכחוב
לחת עסם לאלא"ה ולסחור לו ח"ה ביום מחרי
עעמי חריצי חדא לפי שסו' ח"ה וק"ל ח"ח
מאפ"ל בעליתו. ועוד אפי' בלא"ה שרי דמידו
הוא טעמא דאסור לארס לשמש מטהו ביום אלא
משום שלא יראה בה מוס' וחטונה עליו. חס
הוא עסם דלח"ה שרי דלא אחי' לראות. ח"כ
דון מינה לגבי אלא"ה כיון שסו' שלם ביצרו
חו ליכא למיחש וכו' יע"ן ח"א ואברהם זקן
זה קנה חכמה ולכך ז"א בימים כמ"ל. וחו
דבלא"ה שרי ליה דהא וכו' בדרך את אברהם
בכל

כי ידוע כי מי שהוא נדיק על הרוצ במו
כמוהו וכמ"ס לעולם ימכור אדם כל מה שיש
לו וישא זה ח"ה שאם מה או גולה במו ח"ה
וכבר נודע שר"ל דרשו זקן זקן זה קנה חכמה
ולכך וי' בך את אברהם בכל גי' בין שגם
בנו שהוא ילחק כמוהו בחכמה וביראת הטא :
א"נ עפ"י מאמר הכחוש נער כיוחי וכו' ולא
ראויה לדיק נעזב ורשו מבקש לחס ח"ה
וי' בך את אברהם בכל ר"ל שחשים מספר
הוי"ו עם ח"ה בכל יו"ה מספר לחס וכללו
אמר בסכל וק"ל :

א"נ ואברהם זקן בא בימים וכו' ראיתי לה'
ליקוטים משרד ח"ה ערך קליפות אוח
ב' ח"ל יס קליפה שמה זכוב וגפרעה ממי
שפונם ביסוד ומו שיש לו מדה הענוה נטול
הימנה. ע"ן משל שלש שלטו בירס וס' ג'
אבות העולם ומייתי רח"ה מדכחוב בכל מכל כל
ע"ס. ונודע דהעניו אין ילכ"ר שולט בו חסו
הטעם שבחכמים ס' קל"א כח"ב ס' לא גכס
לבו וכו' שם רמו עפ"י הלא הגביה את עצמו
לא שלט בו סמאל שהוא גי' קל"א יסוין במס'
וסהחא ח"ס ח"ה ואברהם זקן בא בימים נטי'
זכוב. ובו חרמח ששיבר קליפה זו ע"י לימוד חסו'
וכמ"ס בס' הקרנים הוצ"ד לס' אד"ה יל"ו בהפמרה
סדרין יס"ס ח"ר רמו ז"ל בחי' זקן ויושב
בישיבה. ובה מכניע לקליפת זכוב סמ'. ועוד
ס"ה גי' סמאל ששברו וכמשל ורח"ה וי' בך
את אברהם בכל לרמו ששלט בילכ"ר ובדלוי
מרוצ הענוה שלו. וכיון שכן הועיל ג"כ לקל"ו ז'
(ס) **ויאמר** אברהם אל עזרו זקן ביחו
המושל בכל אשר לו וכו' י"ל דמה

בא הכחוב לסודיענו טכע"י בעה השליחות שהוא
זקן בילו המושל בכל אשר לו ומכ"מ זכב. ואס'
בפשיטות דמלאה הקפידה מקום לטח דאין
אברהם ח"ה שלט לעבדו בשליחות כזו לכביא
אס' ליחחק ח"ה וס' ק"ל דעבדים שטופים
בזמס. ולכך בא הכחוב וסל"ב ליונים דאיו
כשאר כל העבדים אלא כשר היה וכמ"ס בש"ס
דיומא דדרשו על אברהם ילחק ויעקב כל א'
מכס זקן ויושב בישיבה סיס מלשון זקנה דחפס
קרא זכב. באברהם כח"ב ואברהם זקן וכו' ילחק
ח"ה כח"ב ביה וי"ו יי זקן ילחק וכו' יעקב
כח"ב

בכל ששלימו בילרו וסרלות עין לרלות בדבר
אסור הוא מלך ילכ"ר ולגבי חלמ"ס לא סיס בו
ילכ"ר וק"ל :

א"נ ואברהם זקן בא בימים וי' בך את אב'
בכל חי' בכל רמו ז"ל נטי' בריח כרוחה
לשפחים רמו למ"ס אברהם ח"ה ליחחק וגשהחוב
וגשוב חלמ"ס ל רבים מ' כיחם זאת לרמו
לו שישאר ילחק בחיים ולא ישחטכו וק"ל :

א"נ ואברהם זקן בא בימים וכו' פ"י ס'
ברכה טוב ז"ל עפ"י משל כל המעמיד
בן נדיק כאלו לא מה ח"ס בא בימים ב' ימים
טו"ה וטו"ב ובה סיסה זכיוו לכך עז"ה וי'
בירך את אברהם בכל גי' בין :

עוד פ"י ע"ד מ"ס ע"פ יראה ס' חוסיק ימים
ר"ל ע"ד שוב יוס א' לפני מיהחק שסירא
אח ס' חמיד חושב חילי מחר ימות א"כ כל
יוס ויוס ס' חוספה בעניו על חיוו. ז"ה
ואברהם זקן מאד בעיני עצמו למס מפני
שמנעוריו בא בימים ולא בשנים דכל יוס ויוס
ס' בעניו חוספה על שנותיו :

עוד פ"י ע"ד הל"ס עפ"י מ"ס בשבת אמר
הקב"ה לאברהם לא בסבי פעמא וכו'
ועכ"ה ואברהם זקן וא"כ לא בסבי פעמא וק'
למס כך ומחרן לפי שבה בימים לבד (ור"ל
שעס חשבון דרעהו מסימים וראה שסס חוסמ'
ולכך אמר ימחו וכו') ולא בלילות כמ"ס ילחק
טול פלגא דלילותא וק"ל :

וה' שחי ידוח רמו ב' יראה ס' חוסיק וכו'
דע"י שלומד בחי' בלילות ח"כ חוסיק על
ימיו זמן סלילה לא כן סרשעים בסופך ע"י
ססינס :

וה' ען חיים חג"ל פ"י ע"ס משל דלמס
נחקקרו משנותיו של חלמ"ס ס' שנים כדי
שלא יראה את עשו בן בנו וולא לחרבנה רעס
ואין זו שיבס טובס שסבעיו סקב"ס. ע"ן משל
במד"ר ע"פ וי' בך את אברהם בכל ד"ה שעס'
ישמעאל חש' בחיוו וסהחא ח"ס ח"ה ואברהם
זקן וכו' דמס זו הזקנה ח"ו שראה בנו בחרבות
רעס ח"ה וי' בך את אברהם בכל שעס'
ישמעאל חש' בחיוו וכמ"ס רש"י ז"ל ב' ויקברו
אוחו ילחק וישמעאל וכו' ע"ס :

א"נ ואברהם זקן בא בימים וכו' אפ"ל בפשיטו'

רחיצ בים ויעיני ישראל בצדו מזוקן וכו'. גם שם
איתא בהדיחא אליעזר עבד אברהם זקן ויושב
בישיבה סביב שולח ויאמר אברהם אל עבדו זקן
ביתו המושל בכל אשר לו אמר ר"א שמואל
בחורו רבו. דמשק אליעזר אמר ר"א גדולה
ומשקת מחורו של רבו לאחרים ע"ש בדרכי.
השחא שפיר הקדים הכחוב הסקדמות סמי כי
סיני דלא חיקשי על אלהים איך לא חשש לשלוח
העבד כיין דעבדים שמופס בזמא ולבך אמר
דעבד זכ שגא ושגא הוא מעבדים דעלמא דכחא
החורס העידס עליו שהוא זקן ויושב בישיבה ולבך
לא חשש לו :

(ו) ויקח האיש חס זכב בקע משקלו וכו'
ויאמר בן מי את וכו' ויאמר אליו
בן בחואל וכו' ויאמר אליו גם חבן גם מספוא
וכו' ויקוד האיש וישחחו לה' אפי' המשך הכחו'
בדרך רמז ומסור והוא דידוע מאחז"ל דע"י
הענוה זכא לחורס והלכה כמותו בכל מקום
וכמ"ס צמ"ס בענין בית כלל וכאשר האריכו סמי
בזה וע"י לה' אבות סראש ח"ג מעי עי' אוח קצו
שאסף וקבץ איש עסור רוב המס' המס' המהדרי'
בענין זה יע"ש. עיין משולל על סגלמוד לחלמוד
שאינו סגון חס זכב באף חזיר שהחורס לא
יערכנס זכב וחכמים וכו' עיין משולל עתיד סקב"ס
לסנחיל לכל דריק ולדריק ש"י עולמות. עיין מ"ס
המקרי והציאו ס' עין חיים למוסרתי ז"ל ברימ
כי זיווג אורי' הוא חדירי דלא פסיק וסוא זיווג
חיד וגרין בחי' אורי' ע"י סלשון המהדס. שהוא
בחי' יסוד ובזה ח"ש ח"א ויקח האיש דסיינו
הלדריק המכונה בחיבת איש חס זכב הוא רמז
לחיו וכו'. והוא ע"י בקע משקלו ששוקל עצמו
לחסינס בעלמא. אי' עקיב משקלו חס מרוב
ענוה שבו שאינו מחשיב עצמו לכלום ולבך וסמי
למידים על ידיה עשהכ זכב משקלם והוא כמו
שפירש"י בחומש שרמז לבי לוחות סחו' שבהם
טשרת הדברות ולבך בזה כלדריק מדבר עס נשמתו
היקרס שחתימד בזה שלא יעלה על רוחה להחנאו'
ח"ו מחמת זכיותה בחורס כ"כ והציאו לה ראי'ה
מהש"ח שהוא מקור החכמה והמדע וכו"ע
דילוס עב"ז במקום שמינו גדולתו שם מלינו
עטחטוחו ח"א ויאמר אמירה דבס דעי בחי בזה
מי את ובנו של מלך כס וכשא ועכ"ל אמר ח"י

אח דכא שבחר בשפלים. ועוד סגידו לי חכמה
נא לי בקש סחנידי לי דברי חמח סיס לחיות
סש"י וסכ"א הוא ס"א סחיתס שאלס יס לו גם
אנחנו זס סש"י בבית אביך הוא אבינו רועני
מקום לנו ללון בעלמא דחאי ולזס ססיבס לו
על ראשון ראשון פיה פחהכ בחכמה ויאמר
חליו בזה בחואל חכמי ידעתי ביג"י ידעתי שבו
של אל חני ומפרס בדרכ נסחר בן מלכה לחיות
ס' מלך הוא בחי אבא אשר ילד סשס לנחור
ר"ל הוא לשון ונחיר הוא ע"ס גי' רי"ס כמספר
גרין סכוא בחי חיד וגרין ולשון ומס סטמון
ברמז בדבריך שאמרת לי בזה מי את לומר
שאחפוס צמדת הענוה ולא ארפנס ככו'. לזס
ססיבס בחכמהכ ואמרת בלי חכמה יודע לך
שאני לחותס צמדת זו עד שאני מחשבת להבן
וקס יוחר ממני ח"ש ויאמר אליו גם חבן גם
מספוא רב צמעלס ממנו סכוא חסוב צמעלס
וגס לשאלהך על ש"י ע"י כדי ללון בזה צעוס"ב
גם מקום ללון ריבוי ליטח רמז לע"י הרבה
והיבוס מקום ללון סס האוחיות גי' ש"י בדקדוק
ואז שמת האיש סלדריק סגו' ויקוד האיש וישחחו
לה' וק"ל :

(ז) ויאמר בן מי את סגידו נא לי סיס
בית אביך מקום לנו ללון. ויאמר
בן בחואל חכמי בן מלכה אשר ילדס לנחור. פ"י
ס' אדר"א יצ"י כי סנה סיס"ס אומר לנשמה
שימי על לבך בן מי את כי סלא את חלק
אלוה ממעל בחו של סקב"ס כביכול ולכן סגידו
נא לי. סגידו לשון סמסכס מלשון סכר דיטור
נגד ונפיק חכו סגידו נא לי חמשיפו אחי לך
למחרתיך. ואפי' לפרס רמז עפ"י צמ"ס סיס
בית אביך דהס"א אינו ס"א סחיתס סלא דגוש
וסוא צוראי. דסוא עפ"י מס שידוע כי עתיד
סקב"ס לסנחיל לכל דריק ולדריק ש"י עולמות
ח"ש ע"י שחזי שחמסכי לחוי חליך סיס"ס ר"ל סיס
ליך ש"י עולמות בית אביך ואז יסיס לנו צעוס"ב
מקום ללון. וסייס ס' יצ"י ח"ל ויאמר חליו סנשמה
בן בחואל חכמי ר"ל גם חכמי ידעתי שבו של
אל חכמי ורכיכס חני. להקן את עצמי בן מלכה
רמז למחרת כל ישראל בני מלכים סס. ואפי'
לעכ"ל לסייס קשר הדברים באומרת אשר ילדס
לנחור בי כל אורי' דגוס לקיים ולעשות מצותו
יח

ממון יוליד ממון ולכן אף שכיב עשיר רץ בעבור
הממון וירץ לבן החולס לממון כי חיבתו אל
הענין גי' לממון. ודרך לחות פי' כוח הכי
בקבלת סי' ד' גם עיט לא חשבת עושר כי עינו
גי' ממון לכן לא חשבת חיש נחן עינו בממון
כי עינו גי' ממון ועינו כפול הוא ממון כפול כי
יש לו שתי עינים וכל עינו גי' ממון וק"ל :

(י) **ויאמר** לא אוכל עד אם דברתי דברי
ויאמר עבד אברהם אנכי. חוץ

מן הפשט אפ"ל דרך רמו במשול דקודם שיאכל
האדם צריך להסתכל על מזונו ולסודות לש"ת
על שזמן לו כן עשה חס שרמו לא אוכל עד אם
דברתי דברי דרתי שמעתי דיינו להסתכל על מזונו
מכאן ולסבא וגם לסודות לאל ית' על האכיל שזמן
לו חסו דנקם דברתי דברי בכפל לרמח על שקיים
הס' ופעמא פעם ויאמר עבד אברהם היינו
עבד הש"ת אז רס אנכי ודרך העבד לסודות לאדונו
ולבקש מלשנו וק"ל :

א"נ ויוסף לפניו לאכיל ויאמר לא אוכל וכו'
ויאמר עבד אברהם אנכי וכו' ק' דמס לו

לסודות שסוד עבד אברהם. וגם למס חס' סודות
כלים ומגדלות ואח"כ אכל וסוד אמר לא אוכל
עד אם דברתי וסוד לאכיל כשסיים דבריו
פי' כי בדרך יחזק ז"ל צמ"ס פי' מי שמס סודות
סבולות לבית חמיו סלח שם מנס או מאחוס
ואכל שם צדיק מה שסלח סלח ומס שאכל אכל
כלומר שאם חזרו בהם ילאו אלו באלו ואין לו
עליהם כלום. וכי הסוד צמ"ס סי' כי דכלי כסף
ובלי זהב שאינם עשויים ליצלות חחרים אכל
צנדים שסם עשויים ליצלות ומימי מאכל ומשחם
אינם חוזקין כל שאכל שם. ואיבעיא לן צנדרא
אכל סלחו ולא הוא מאי. ואיבעיא לן עוד שחם
ולא אכל מאי ולא איפשטא. וכי הסוד כיון דלא
איפשטו סט צעיי אינן חחרים מוספק דכלל גדול
צדיקו סמעה. והדבר מוכיח מחוכו שדעשו של
אליעזר סיהם ליתן להם כלי כו"ז וצנדים ומימי
מאכל ומגדלות וכו' שראינו סקד סודות. ונתן
אלא שהיה דואג לשמא יסיה אינן חזרה ציטוס
ויסיה דואג על הצנדים והמגדלות שלא ילכו
לאיבוד שלא יוכל להוציא עוד כמ"ס מה שסודות
סודות ומה שאכל אכל. וסוד יחזק אם היה כחזק
עלמו שחם זאת שבתחן סדין ששום כן ואין לדאוג

ית' אלא שאור שבעיסס הוא מעבד. וגודע כי
המעשים של האדם יקראו ילדים עדיה אלס
הולדות נח נח איש לדיק חיש דהנס אנכי יודעת
שאי צחו של הקצ"ס אכן אשר ילדס ר"ל אשר
עשהם המעשים אשר לא עובים הוא מסבה
לנחור הוא סודות מלשון חרין אף. ועוד צי הרמז
בגימטריא עם סודות וסודות גי' יצר וק"ל :

(ח) **ותמהר** ותער כדס אל הסוקת. כחב
ספליס ז"ל צמוסדיו ח"ל ראס

והתבונן בחכמה המוסר שהיה צרכס לנסוג
בצור סברות כי מחס' בהס אליעזר ונשאר
מיס בצור ולא ידעס צרכס מס לפסיה אם חסן
אלו סמים סותרים לגמלים אז יכיס נראס כאלו
היא משוס סבהס לאדס להסקיהס מכלי אחד
ואס חספוך סמים סותרים לחון הוא ג"כ העדר
בצור לסיות סמים סותרים מסתייחו נדונו
בשופכים ונחמסמס וחרץ אל הסוקת ומס
סריס גדולס עשהס כאלו כפל סכר מאליו מידס
וכספך וסיהס ממלחס צו מיס וצוס נשאר אליעזר
בכבודו וק"ל :

(ט) **וירץ** לבן אל האיש החולס אל העין. כצר
כחצני מס ששמעתי בדרך סלס

דסכונה ססיס רץ צציל כספך ואוהיות
שאחר אוהיות עין סס אוהיות כסף
רמו לכס' ע"כ. ולדידי הפסוק אפי' בדרך לחות
באופן אחר סלבן ראס בליצנטינות סלו שאליעזר
סיהס סוכחו לחס לו אם צחו וכמ"ס אולי אלו
כחצו וכו' יכמ"ל ומחמס כעסו רץ אלו באף
וחוסס ע"מ לנקר אם עינו חיש וירץ לבן אל
האיש החולס. שסודות שאחר אוהיות איס סס
בחק. ור"ל שחם סוכר לחס לו בחק זס דחוק
וירץ ע"מ לנקר אם עינו ח"ל אל סעין וק"ל.

א"נ וירץ לבן אל האיש החולס אל העין. סנס
כי מנחם יוסף אירגלס פי' דרך לחות
דרז"ל אמרו פסיעה אחס נוסלת. אחד מחיק
ממאור עינו ש"ל וכאן לבן דרך אחריו אעפ"כ
ח"ל וירץ לבן החולס אל סעין :

והחיד"א ז"ל בפריד פי' צכוכת רס"י ז"ל
ח"ל נחן עינו צממון סר"ל שר"ל

סחיצת ממון מוליד עוד ממון כי ממון צמולו
הוא מ"ס מ"ס ר"ו נין וסרי כי ממון מוליד
ממון אחר וסו נחן עינו צחיצת ממון וראס כי

כל עניני וקנין העוה"ז דרך ערלי ועבדות ה' ה' העיקר ע"ד השלך על ה' יסדך וכו' יכלכלך. ושמעתי באומרים משם המפ' ז"ל שישחק הוא דומה לה"ה וכמ"ס יוסף בשמים ישחק ה' ולעג לנו וסעתי א"ש וז"ל ויהן אברהם את כל אשר לו ר"ל מאד קניני העוה"ז לישחק הוא העוה"ה שהכל ערלי אלנו וכמ"ס המפ' בפסוק ולמקנכו עשה סיכות וק"ל :

א"נ עפ"י מ"ס ז"ל בסנהדרין פ"ד ח"ל לפיכך נברא אדם יחיד ללמדך שכל המאבד נפש אחת מישראל מעלה עליו הכהוב כאלו איבד עולם מלא וכל המקיים וכו' ולסגור גדולתו שאדם טובע כמה מפצעות בחוה"מ א"י וכולן דומין ז"ל וממיה טבע כל אדם בחוה"מ של אדמ"ר ואין א"י מהם דומה לחצירו לפיכך חייב כל א"י לומר בשבילי נברא העו' ועוד קרא כה"צ כי צלם אלהים עשה את האדם. ע"ן מ"ס ה' יוסף חיים יצ"ו בסי' אדרה אליהו ס' חולדות צ"י ויחי כי זקן יצחק דישחק הוא רמז לנוף יעושב"א דבריו כי נעמו. ובזה א"ש ח"א ויהן אברהם הוא אב רש ז"ל העוה"ה את כל אשר לו ר"ל ללם אלהים לישחק הוא כנוף וכנ"י וק"ל :

יב) בענין אליעזר עבד אברהם דרשו אולי לא האבה האשם ללכת אחריו וכו' אלי כח"צ אמ"ל אברהם צ"י ברוך וכו' וקשה דא"כ בדברי אליעזר עם אברהם בעלמו לא ה"ל לכהוב אולי בוא"ז אלא אלי לרמוז זה כי שם העיקר ולא בדברי אליעזר עם לבן ואשתו אכן נלע"ד שאמ"ל זה כדי לכוין להם חשק וכמו שאמ"ל ואפנה על ימין או על שמאל דהיינו צוה ישמעאל או צוה לוי לא כן בדבריו עם אברהם ח"ל וק"ל :

א"נ ואומר אל אדוני אולי לא הלך באשך אהרי. ע"י רש"י אלי כח"צ צ"י היתה לו לאליעזר וכו' י"ל דכשדיבר לאברהם כח"צ אולי מלא ואמאי נרמז כאן. ופ"י כחיד"א ז"ל בנח"ק במש"ל דאמ"ל אליעזר על צוה וסביבו דהוא ארור ועשה שאמ"ל צ"י ברוך ה' ויאל מכלל ארור כמש"ל שכי' שם צ"י לבן שיאמר זה. וידע אליעזר זה עשה שפיר קאמר אלי שנת היתה לו וכו' ברוך וק"ל :

ומפ'

כ"כ דמאן דשקלי מיניה גלימים דיונא לחמר ולחיל. אבל הוא אליעזר שהוא שליח וגם שחרין צו בעי"א ולא איפשיטא ואם יעשה זאת אליעזר יקרא פושט בזה משני צדדים אם שהוא שליח ולא כבעל עלמו דהוא בשלו רשאי וגם שבו הדבר ספק ולא מחיה חיות נפשים לספיקא לכן בעת שראה ויושם לפניו לאכול ויאמר לא אוכל וכו' עוד שאברהם שיחתי עמכם ואם חנמרו הדבר אז אדעם מה לעשה. ויאמר דבר ויאמר עבד אברהם אנכי ואני שליח ולא בעל הדבר ולא מחיה חיות נפשים לספיקא לאכול אכילה אחת ולאבד את מה שאינו שלו מספק דסבלות לא דדרי דהמע"ה. ולאחר שדיבר וסורו לו ואמרו מה יאל הדבר וליחא בחורה חורה כיון שמה יאל אז ה"ה לבו בעות צ"י ויאל העבד כלי כ"ז ובגדים ויהן לרבקה ומגדנה נחן לאחיה ואמה ואח"כ ויאכלו וישחו שכן הוא הדרך של נוחי סבלות שצח"י הם נוחים הסבלות ואח"כ אוכלים צבית חמיו ובסדר המשנה הוא עשה עכ"ד :

באו"א פי' המפ' ז"ל בנא"י דק"ל צדן העושה שליח לקדש לו אשה ומה שהלוח נאמר בכל הנשים שבע"י. וכנס ידוע מש"ל דלבן ובחואל כחו במאכל סם המות ור"י לסמיחו ולקחה כל ממונו מידו וצ"י המלאך וכפך הקערה ללד בחואל ואכל סם המות ומה בחוה"מ לילס לכן בחתי כחצ ויטן לבן ובחואל ואח"כ ויאמר אחיה ואמה ובחואל היכן היה אלא שמת בחוה"מ לילה ולכן נשמו לפניו לאכול ידע אליעזר שבמאכל ההוא היה סם המות ורואים להמיתו וממילא יהיה יצחק נאמר בכל הנשים שבע"י לכן אמר לא אוכל עד אם וכו' ע"כ :

א"נ ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי. פי' ה' משנת ר"א והוצ"ד צ"י נח"ק ע"פ מאי דק"ל השולח סבלות צבית חמיו וחורו אם אכל סחוק אלא הכלל אין חורין הסבלות כמ"ס צ"ה ס"י ו' והוא אליעזר נחן לה המס והצמדים ואם היה אוכל לא היו חורין ויפסיד סבלות לכן אמר לא אוכל עד אם דברתי וכשחמרו מה יאל הדבר אז אכל זה"ד :

יב) ויתן אברהם את כל אשר לו לישחק. אפ"ל דרך רמז כי אברהם היה עושה

מעוננים ורצו לקסום מה שיצא לפיה ואוחס
הדברים שהאמר וכפי הנחות שלהם יעשו
ולבדיל מעין דוגמא אמרו אם שגורס תפילתי
וכי ומשום תלו הדבר בפיה ולא ברעמיה. ורבקי
שיחה חכמה וידע רשעוהם נתחכמה לומר
היבא אחת לבד מזוהרת חלך ותו לא שלא יהיה
להם שום אחיזה וכשמעם במל דעמם וישלחו
אח רבקה ולא פלו פה וק"ל :

א"נ אפ"ל דמ"ש רבקה היבא אחת חלך ותו
לא עשי מ"ש בנמרא דקידושין ד"ט ע"א
ו"ל הסו"א גברא דכוס קמזין חומרי כחיייתא
אחאי הסו"א אחתא אגרא ליה כז לי חד שוכא
אמר לה אי יסיבנא לך מיקדשת לי אמרה ליה
כז מסיבנא. אמר רב חמא כל כז מסיבנא
לאו כלום הוא. הסו"א גברא דכוס קא שתי חמרא
בחוהא אחאי הסו"א אחתא אמרה ליה כז לי
חד כסא. אמר לה אי יסיבנא לך מיקדשת
לי אמרה לי אשקיי אשקין אמר רבין בר חמא
כל אשקיי אשקין לאו כלום הוא. הסו"א גברא
דקא שדי חמרי מדיקלא אחאי הסו"א אחתא
אמ"ל שדי לי חרתי אמ"ל אי שדינא לך מיקדשת
אמרה ליה שדי מישדא. אמר רב זבד כל שדי
מישדא לאו כלום הוא. איבעיא להו רב אשקי
ושדי מכו. אמר רבינא מקודשת. רב סמא בר
רקהא חגא דמלכותא אינה מקודשת. ופירש"י
חומרי ציטונ"ש שעושין של צדיל וחורזין הרבס
מסס בחוט אחד ועושין אוהו כמין ענק. ונשאין
צואריון למכור. ויש גורסין כחיייתא וכן של
זכוכיה כמין טבעות דקיס. חד שוכא מלא חוט
הענק. מיקדשת לי כלשון שאלה. רב אשקי ושדי
דלא כפלתיה לדיבורא. חגא דמלכא. צבחר המלך
נשבע ע"כ משמע דסיבא דכפלתיה לדיבורא
מיגרע גרע ולכך לכו"ע לא הו קידושין אבל
כזב אשקי ושדי איבעיא ולדעת רבינא מקודשת.
וידוע דרבינא ורב אשי הם צחראי והם סידרו
הש"ס וק"ל הלכא כצחראי. ואף דצחר הכי
אמרו והילכתא אינה מקודשת היא סברס דהלכא
כרבינא ומכ"ש לדברי החס"י ז"ל שכתבו דמאי
דאיבעיא לן כזב אשקי ושדי. וכי מי גרע מחן
מעוה לפי דמקודשת כ"ש כשאומרת תן לי וי"ל
דשאי כזב דמשיקרא סיחא שואלה שלא בצחורא
קידושין ומשום איכא למימר כשאומרת כז אדעת'
דמשיקרא

ומפי ח' אשכנזי י"ו שמענו דנודע משרז"ל
דנחתו סס במאכל וכונתה להמית
לאליעזר ולאסור לינחק אכו"ע דככל חדא יחדא
חיישין שמא קודש אחוהא וכיוצא. וסוף דבר
הם יורשים לאח"כ. ולכך השיבם ברמז חלי
כחיצ שרשם להשיאו בחו וסכונס דבשלמא מה
שהיה עולה על הדעת שמא קודשה או אחוהא
וכיוצא חונה דנאסרין אבל בחו כיון דמשיקרא
לא רש לקחקה א"כ לא יש צרכ ספק ואם
ימות אליעזר מוהר ליקח בהו וליכא צח מיוחד
ושקר ענו צו להשיאו בלא זרע ולכך רמזה
בכאן וק"ל ושי" :

י) ואבוא סיוס אל העין פירש"י סיוס
יאלהי וכו' אמר אחא יפה שיחקה
של עצדי אבות לפני המקום מהורחן של צניס
שכרי פרש"י של אליעזר כפולס בחו' ורביס
נשי חורס לא ניחנו חלא ברמיזה. ודקדק המ'
ז"ל דמאי סמיכות זל"ז. ופי' מפי השמועה דהכס
רשע למוד שקפסא לי הארץ ויש להעיר דדילמא
ה"ל דרך כל הארץ ולא חש הכחוש להאמרו לז"א
אמר אחא יפה שיחקה וכו' שפרשהו כפולס
ואלו היה ימים בדרך. ככתוב כחצ כל מקרבו
שכרי כפל הדברים וכ"ש שלא היה מחזר מה
שסיס עובר אורה וק"ל :

יד) ואשים הכנס על אפס וסממדים על
ידיה כחצ בעה"ע ח"ל חסר
י"ד שלא נגע בצפרס נוחמה לנשיה ע"כ. וה'
טוב טעם למסר"א דיון ז"ל כחצ ח"ל ודבריו
אינם מובנים דמסיבין משמע זכ. ופי' ס' עטיר
צבורים שחסר י"ד לומר שלא נגע צי"ד אלצעות
שלא ע"ש. ודבריו אינם מובנים כי הכנס הוא
על אפס ולא על יריה וכו"ל ואשים הצמידים על
ידיה והכנס על אפס כדי להשמיטו זכ. נראה
שהבין מדבריו שלא נגע בידיה צשעה שימח
הצמידים על ידיה ולכך הקשה מה שכתב.
ולדידי חנא צדיה קלס כ"ל לומר שנפל טעות
בדבריו ס' עטיר צבורים ז"ל וז"ל שלא נגע צי"ד
אלצעות שלו וסכונס צשעה שימח הכנס על אפס
ותו לא מידי וברור :

טו) נקרא לעגרה ונשאלה אח פיה. יש
לדקדק דכול"ל ונשאל אוהא ומה
ח"ל אח פיה. ופי' כחיד"א צנח"ק דאפי' שסיו

לאס לפי פרקי שניו. ואחר חיטבו ואצידע
שאמר לבנו דס את אלסי אציק חסו ואבי דע
ואבי שמים דע. ואז ואל דעס גס סי יתן סעיב
יורה דעס כנפס סאב ונפסס סבן כל אלס בני
קטורה ריל כל אלס סס בני סקסר סמקסרי
צעזורה סי מ"ס :

(י) **ומשמע** ודומס ומסא. חדר ותימא
יעזר נפיש וקדמס. סרצ סני
סביא מסס סי אמרי נועס סריל ססומע סחצורו
מחרסו ודומס ומסא ססובל כל מס סאומיל חדר
יפחדד צהרי. ותימא יאמר צה פעמס. יעזר
נפיש יסמיר סמילת סגהט מקדס עכ"ד :

ובזה פי' סי סני מטצט אלסי נציר לסוי
מרע ולמקללי נפשי חדוס דהייט משמט
ודומס ונפשי כעסר לכל סהיס וסיוט ומסא
ססובל סכל כעסר ססובל כל סדורס צס. פחס
לבי סחורסן סייט חדר ותימא וסחרי מלוחיק
סרדוק נפשי סייט יעזר נפיש :

ובס' נחיק כחצ חיל ואפיל קלס ססגטן אחר
סי סגס סכלית סעטס מדת סגסחון
ססססצחו או סססרפו סיס סללו. וססות מסס
סמלססר אן מעציר. **ובזה** פי' ססריח ססן
זיל פי' לא צסס לבי וכו' וסית סרי
סני סמטי סאירע צעיטן וסיה לסלמס פי'
ואיס וסיה מדת סגסחון סיה אס לא סויה ריל
סלא וסיה למדת סגסחון עכ"ס ודוממחי וסיה
לדוס ולקבל סרפחי עכ"ד. ח"ס ומסמט ודומס
ססומט סירופיו. ודומס. וסול דומס. גס סלא
זכס למדת סגסחון חסו ומסא סיוס מסא
צמדצר. עכ"ז זכס לסירס לחדד צדצר ססיה
סומא וסול צחכסחו לסריו סוטייל עכ"ד. וגס
צס סארוך ימים ומססיפין לי מסיס נספס צלא
מספס דיכצו ליה לסרצס מרצבן דמעציר סמילוס.
וכס דרצו עקיבס אחר זכס מסלמן לו. כצ
חי ססוס ציצמוח דססניס כצר סיו צעולס.
(וגעלס ססרייפ צחגיגס) ח"ס יעזר נפיש סקציס
סומרו צעוסיז יוחר מסניו. ואל ססמס דכס
מסלס דסו מסניס קדמוניות סכצר נגזרו ח"ס
וקדמס וקיל :

דמעיקרס קסמרס ע"כ וא"כ דוקא צסאי גווגס
דמעיקרס קסמרס סבל צעלמס ודלי דלא גרע
מחן לפי מסס ואקדס חטי לך דלכריי סוטייל
מקורסח. ולכך עססס צחכמס סלא לדצר צ'
דצרים סלא אלק דוקא דצסאי גווגס סלא סיהס
סולחט מעיקרס ודלי דמכטי וכדצרי ססוס ודוק:
(ס) **את** היי לסלסי דצצס. דלוחי לסי יגל יעקב
לסי יעקב חייס יליז ח"ס ירובלס
סרמו דעיי סרו יסרלל גלללס סגלי גס סי
יסטו צגוייס עסס אקצצס. ח"ס אס היי לסלסי
דצצס ריל אס ססיו עוסקיס צהרי סיס צס
רצצות סירוסיס יירס זרען אס סער סוליו
סיצס סגולל ויגלל אורס וירסו אס סגללסס
כמסיס וירסו ציה יעקב אס מורסיסס צציל
עכ"ד יליז. ועפייס אמרתי לסמוח דנוס איה
היי לסלסי רצצס אכיל לסמוח על צחי ככסיוח
וצימ סנקרללס אוללס וצמיס צפ' כסללס נטע
סי וכו' גס סובת רצצס גי' ילחק עייס סי ידוע
סצצות ילחק סהיס סגוללס וכמו ספי' צפ'
נחציו נחציו גי' ילחק. גס רמו צנוס אולל
סקודס לכן יסל אסס ואס"כ יעסוק צחורס
ססלסס נקרלח אולל ציד סוצו לכס לסלללסס
ואז ילסיר נכנע מפניו וסיה אס היי לסלסי
רצצס גי' סכס סי עיי סטסל אסס אן לו פחד
מלסיר וכמיס רצ ססדל סלי דעדיפנל מחצירי
דנסיצנל צסססר ואלו צארצירס כוס חמינל
גירל צעיטי דססנל :

(ח) **ובני** מדין עיפס ועסר וחטך ואצידע ואלדע
כל אלס בני קטורה. פי' הי' פני דוד
דך רמו וצני מדין סמיסריס אורחוחיסס יסצו
על מדין סנוללס וסוחניס צדין סעולס מס
סיס לכס צעסקיסס ועניניסס חס רמו וצני
מדין סדניס דין צעלמס וצעולס. עיפס ועסר
סמס רלו ססספל צעטי סעוסיז חסו עיפס
לשון ספל. ועסר סללו אחר עסר ועסר כמסויל
ויחן יחן ויחוד ויחן ססויי מולדה חון מסכחוב
חוצס כמסס. חס רמו אס עיפס ססספל עטי
סעוסיז וצללילס וצגדים וגסיס לו עסר ועסר
עסר צחיו וצמוחו סמסן אחר סחומר סמקלקלח
סעריס. וסיון סרלו כן סס לא כן עסו רך חטך
וחטך סמגדל צני מסס מעס כססר יוכלן סלח
חסו רמו וחטך לסמוח חטך וחטך לאס לכער

הפטרת חיי שרה

והמלך דוד זקן בא בימים. להבין או ר
 על וסמלך וגם כי לא היה לו להעמיד
 כי אם ע' שנה ובאותו פרק עדין נמצא מי שחי
 שנים רבות ולא יחולד זקן כי אם המופלג
 בזקנה. ופי' ה' זרע בירך כי הנס דוד המלך
 חי ע' שנה שנתן לו אדסיר שהיה לחיות אלף
 שנים ומס' נחן לו ע' ועהם נשלים לאדסיר
 אלף שנים. ח"ש וסמלך בזיו רמז אדסיר וסמלך
 דוד נאמר שנותיו ויקרא זקן למה כי בא
 בימים של אדסיר וסמלך אלף ועהם נאס לתארו
 זקן פכיד הביאס ה' חידא ז"ל בנחיק וסיום
 ח"ל ויש לרמז דוד בא בימים ס"ה אדם. ואנא
 זעירא אמינא כי בחיבה ביה יש לרמז זה וסוף
 נופ' ב' שנים אידס ב' חשלוס אילף ולכך נקרא זקן
 וק"ל. ה' נחל קדומים ז"ל.

ובאו"א פ"י ה' אדר"ה יצו כי ידוע שרשעים
 הוא המשיח שיבא במהרה בימינו
 אבי"ר. וסנה ירמח על ימי הגלות הזה המר
 וסממך אשר כלו כל הקינים ועדין לא בא.
 חבו וסמלך דוד הוא משיח נדקטו שיב"ב. זקן
 ר"ל זה כמה שנים משולד וכמה שנים משבא
 זמנו לבא ולא בא ונעשה כמו בחי' זקן וידוע
 משרז"ל ששם אלפים שנה היו עלמא ב' אלפים
 הורו. ב' אלפים הורס. ב' אלפים ימיה המשיח
 וסכנה שבשני אלפי' האחרונים ששם אלף ה' ו
 ואלף ה' אפשר שיבא המשיח וכל עה חמן
 שבב' אלפים חלו הוא זמנו אלא הדבר חלו
 בישראל אם ישראל היו עושי' השו' כראוי היה
 אפי' שיבא הקף כשהחיל אלף ה' וסנה פחה
 בעוה"ר נכנס אלף ה' ג"כ ועבר רוב האלף ולא
 בא ח"ש בא בימים ר"ל בשני אלפים שיבאו של
 הקב"ה אלף וסכנה כבר פבר אלף ה' כונו
 ונכנס מאלף ה' ולא בא. ויכסו צבגדים ר"ל
 וסכנה שכסו לסיח נגז ונפמן צרע ולא
 בא ונחנלס לעיני הכל הוא צבגדים ר"ל בסיבה
 העוונה מלשון צבג יחודס ולכן ולא יחס לו
 כביכול להקב"ה שאינו לובש הקנאס וחימס על
 אויב' וגואל אוחטו כי העוונה הם המעבדים
 הגואלס ח"י. ואפ"ל סיום הכחוב ויחמרו לו
 עבדיו יבקשו לאדוני המלך משיח נערס בחולס

רמז להודס שנקראת אילה אהבים ויעלת חן
 שסם עיסקים בכ אף צגלוה ואז ועמדם לפני
 המלך משיח וחליץ טיב על ישראל ואז וסחי
 לו סוכנת שמחממת אוחטו ליפרע מאוסיע ע"ד
 אוריינים מרחחא לים ולא וסכנס בחיקך וחס
 לאדוני המלך שיפרע מאויב' ויושיע את ישראל
 וק"ל. ואפי' טפי' לפ' כונת ה' ולא יחס לו
 ר"ל לישראל שחי' יחס גי' חן ור"ל שאין לסם
 חן מחממת טעונות ופי' החורס יחס לסם חן :
א"נ שפי' לימוד החורס יחס יחוד קוב"ה
 וסכינחיס ח"א וסכנס בחיקך קרי' ביה
 וסכנס ה' ר"ל אוח ה' סרומח לשכינס חשכנס
 בחיקך ויכו זיו' למעלה וחס לאדוני המלך
 משיח ולא חסיה נאולחטו ב"א. ואפי' ח"ש :
א"נ פ"י ה' המ"ל כי ר"ח זקן בא בימים
 ויכסו הוא זכוב. רמז למ"ס בסי' הקרני
 דים קלי' שנקראת זכוב ליפרע מפונס ביסוד
 ופי' לימוד החורס הקדושס מכניע קליפס זו
 ורזל דרשו חיבת זקן וזקן ויושב בישיבה. ח"ש
 וסמלך דוד זקן פ"י זקן ויושב בישיבה ופי'
 כניע לקליפס זכוב סרמח בסי' פכד ז"ל :
ואדוניה בן חניה מהנשא לאמר אתי אמלך
 פ"י ה' נחל שורק ז"ל דאחיל
 דיסודס זכס למלכות מפני שסם כו"ה כלול בשמו
 ואוח ד' רומח לשכינס. ופחה חשב אדוניה
 דאוליין פבר שחא לחוד וצדיק צסמיה כי אדוניה
 מלא יש צו שם אדוניה סרומח לשכינס ואוח ויח
 רמז לקוביס וסכינחיס ולכן חשב כי לו חאוח
 סמלוכס ח"ש ואדוניה בן חניה מהנשא לאמר
 אתי אמלך כי בשמו יש רמז קוב"ה וסכינחיס.
 וגם שם חמו היא לירוף חניה על שם בהס יננח
 טמים ח"ש אתי כלומר מסיבה שסוף דינו
 לשכינס מלכותא קדישא ורמח בשמו אדוניה
 אמלך וק"ל :

ולא ענבו אביו מימיו לאמר מדוע ככס עשית
 וגם הוא טוב חולד מאד וכי' פ"י ה'
 אחד מרבני ירושלם הוב"ד בסי' ליארי שלל צמיס
 ז"ל דאמ"ל חוסי לדוד כע"ס מ"ס נסבה יפה
 חולד ואמ"ל יפה חולד רחמנא שרי"א. אמ"ל
 מ"ס לא שריית סמוכים דכל הנושא יפ"ח טולד
 לו בן סורר ומורה. ואף אדוניה בא מפי' ה'ס
 רואס ליסרו כאשר יסר אים את בנו. אמנס כדו
 שלא

שלא יאמרו לדהע"ס מ"ט נסבא יפ"ח שחיק ליה ח"ס ולא פלגו אביו מימיו וסעעס משום לאמר דיאמרו לו לדהע"ס מדוע ככה עשית דנסבא יפ"ח ולא דרשח סמוכים לפי שאדוניה הים עוב תואר מאד דאחי מיפ"ח ואוחו ילדה אחרי אבשלום וכבר נכנס בחמין שאמ"ל מ"ט נסבא יפ"ח ולא דרשח סמוכים :

פרשת תולדות

אלה תולדות מה כתיב למעלה וישכנו מחוילם עד סור אשר על פני מזרים בואכה אשורם על פני כל אחיו נפל וסמ"ל ואלה תולדות יצחק. פי' ה' נח"ק דרך מוסר במ"ש כי לענין סחוי והמנוח יסחכל האדם למעלה ממנו וכל ישעו וחפצי יסיה להשיג עוד מעלה לעבוד ה' אבל בעינינו הנוף יראה למטה ממנו :

ובמשו"ל צפ' אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה. גם ידוע חמדת הממון חיילא בזלל לכל סעו ונחצו ז"ל כי בן ממון במילוי הוא ממון. וסעריות גם המה קשות וכל אדם החלוס האוס דבר שבערוב אס מעט ואס סרבה. וזה סרמו וישכנו מחוילם אשר שם הוכב עד שו"ר לראות בעריות :

ועפיד"ק אמרתי ויהי מה לרמוז רמו קטן כמוני דנומי מחוילם ע"ד הוא

אוחיות ממון עריות. וס"ס הוא ז"ל אשר על פני מזרים שסוף ערות הארץ והיו נוסחכלין בעינינו הנוף למעלה וזה רמז בואכה אשור"ה על פני כל אחיו כי שחיס דעות הממון וסעריות דין גרמא בואכה אשור"ה על פני כל אחיו שהיו מסחכלים אשורים ולעושים למעלה מהם על פני כל אחיו הכונה המה רואים לעלות על פני כל אחיו. ועל ידי זה נפל כל אחד בזמנו לגביהם. כל קבל דגא אלה תולדות יצחק גבורה כמדהו הכובס שבוש אח יארו ומאיר נשמהו ותלחק ליום אחרון בעוה"ב ע"ד שדרשו במד' הנעלה. וזה שכלדיק חמיר רואה הנשמה לתקנה ולנהלכה וזה סרמו בן אברהם הוא הנשמה כמ"ש במד' הכע'. וכיון שכל מעיניו בנשמה שהיא אברהם גם הנשמה תעזרנו ותשלימהו עד יכון צדק

לשמה בעוה"ב וזהו אברהם הוליד את יצחק לי שמה. ורבינו אפרים כתב אברהם הוליד גי' דומה לאיקונין עכ"ל ז"ל :

ועפיד"ק אפי' לפי הכחוב דסמ"ל ואלה תולדות וכו' באר"א והוא ע"פ מ"ש ה' אר"א יא"ו בכונה ספ' ויהי כי זקן יצחק וכו' ע"ש דלחק רמו לנוף. וספחא א"ש עפ"ד ז"ל וס"ק ואלה סמ"ל תולדות יצחק הוא הנוף בן אברהם שהיא הנשמה ולפי שסעיקר היא הנשמה לכך נקרא הנוף בנס ח"א בן אברהם וסו' כאלו אברהם היא הנשמה הוליד את יצחק שהוא הנוף וק"ל :

א"נ אפי' ואל"ה טע' ואבק להיר כידוע דהכל באבק להיר וס"ב לה' הוא תלוא הנוף ולכך מתקנה מחצירו ומספר עליו להיר ח"א ואל"ה הוא חו' :

ובקרא גופים ואלה תולדות יצחק ו' אברהם אפי' לרמוז עפ"י מ"ש ה' ארץ החיי' ז"ל ס' קמ"ז בכונה ספ' באיוז מי יתן ידעתי ואמלאהו ח"ל כי הנה יסורין של אהבה מאוהיו מי של אלהים ושאין של אהבה הם מאוהיו אלה. ח"ס למען שיהי אוחותי אלה בקרבו. וסנה קשה על איוב ש"ח על יסורין כלל אית' בגמרא אס רואה אדם שיסורים באים עליו יפספס במעשיו פשפש ולא מלא כידוע שיסורין של אהבה הם. אך אמר אלו היו יסורין ש"א לא הים בהם ביטול חו' וספ"י ח"ס מ"י יתן ר"ל אס הם יסורין ש"א שהם מאד מי' ידעתי בחו'. ואמלאהו בחפ"י כמ"ש דרשו ה' בהמלאו עכ"ד ז"ל וספחא א"ש ח"א ואל"ה תולדות יצחק ר"ל סגראל לעין שמאורעות יצחק שאירעו לו עם אבימלך ובבארות ובעקרה דבקה וכיוצא שסס מאד אלה חיו לא החשוב בן אלה בן אברהם ר"ל מאד סחסד וסרחמים וסס יסורין ש"א שאין בהם ביטוי"ת דכא אברהם הוליד את יצחק וכמו שאמ"ש לא מליה אמרת שיסוריו הם אינם ש"א דכא הקב"ה ניסכו צו"ד נסיונות כדי לחצבו כך יצחק אע"פ כל המאורעות סנו יסורין של אהבה :

ובזה ח"ס כונה ס' מ"י יתן עסור מממא ע"י יסורין שהם מאד מ"י שאין בהם ביטוי"ת אז יוכר בין עסור לממא דסיינו אס סס לכפרת

לא הכיח לה תקומה ע"ד נפלה ולא חוסף קום.
ולא זו בלבד אלא גם זרעו אחריו יסיה מלונק
ומסומא ח"א ואלה תולדות. לרמז להנ"ל וי"ו
מוסף על ענין ראשון. אך זאליס נוס' וא"ס
ל"א ה"פס. א"ס. א"תן ליקול ה"אזר ר"ל מחחי
לא שמע לו אז א"ס נוס' א"ן ל"ו ה"אזר. ר"ל
ה"אזר כמ"ל. ולא זו בלבד אלא גם בניו אחריו
יסיו לדיקים כמותו לדיק בן לדיק ח"א ואלה
תולדות שהתולדות שלו יסיו יתחק בן אברהם
לדיק בן לדיק דכא אברהם שהוא לדיק כולד
אה יתחק ובודאי נעישות דמות לפרשים וק"ל :

ויעתר (ב) יתחק לה' לנוכח אשתו וכו' פירש"י
לו ולא לה לפי שאינו דומה תפלה
לדיק בן לדיק להפלה לדיק בן רשע לפיכך לו
ולא לה. וכל המפרשים ז"ל הקשו דלמס חזר
רש"י ז"ל לומר לפיכך לו ולא לה ומסו כונחו בזה.
ואפ"ל בס"ד דרך רמז במ"ס ה' מהר"ם פלאגי
ז"ל ב"ס נפש חיים מע' כ' אות מ"ד משם תלמידו
הקדק בתי' לנוכח דנושמות כלשון הוא להפך
אשתו ומסו כוננה ופירש בהק' משול' שהנשים
א"ן דעמם סובלה לעבוד אה ה' לשמה שלא ע"מ
לקבל פרס אלא מיראת העונש ונק' עוד מ"ס ה'
רבינו יונה בפי' למס' אבות במאי דתקן וכל
מעשיך יסיו לש"ס כיוון אפי' נחבון שיסיו לו
בנים שימשו אוחו וימלאו אה מקומו א"ן זה
משיבה אלא א"כ נחבון שיסיו לו בנים לעבודת
בודאו וע"י בעור ש"ע אוח' ס"י ר"ל וחשובת
הרשב"א ס"י מ"ט מעשה ז"ש ויעתר יתחק לה'
ר"ל דהפילהו בעבור הכנים כ"ס נה' דוקא לש"ס
דוקא לעבודה ית"ש דכ"ס הוא דטבע הא"ס
לעבוד אה ה' לשמה אהו לנוכח אשתו דבאשם
לא שייך הא לכיון דוקא לש"ס דכ"ס שהיא לדיק
נמורה לא מכוננה כולי האי עכ"ד ז"ל :

ואני בעניי רמזתי סיום הפסוק כי עקרה
היא דר"ל דכונה דבקה סיחם לפי שסיח'
עקרה וחסידיה משאר הכנים ועל הרוז כשמהפלת
האשה על הכנים אינה לש"ס אלא שלא חסיה
חסירה. וסשהא א"ס ח"א ויעתר יתחק לה' ר"ל
לש"ס דוקא לנוכח אשתו שהפלה סיחם משום
כי עקרה היא ולזה נחב רש"י ז"ל לו ולא לה
שהפלה אינה לש"ס וע"י סיום לפי דבעלמא
אית לן שאינה דומה הפלה לדיק בן לדיק לחפ"י
לדיק

לכפרת עון או לא דכ"ז שהרמז שאין בהם צטיל
חורה תבחין ענין זה. לא אחר שלא האחר
שהכל שום וק"ל :

א"נ לא אחד נוס' לא איחד אחד וכיוצא שלא
ביטל זמן אחדותו ית' שסיה סחפ"י ומזה
חדע שסס יסורין של אסבה מלד מי וק"ל :

א"נ עפ"י בסגנון אחר וס"ק מי יתן ר"ל א"ס
היסורין מלד מי נחם חוכיה שהוא טבור
כיון שלא יש ציטול ח"י וספ"י אך מעמא ר"ל
שאם הוא עמא לא אחד שלא ייחד שמו ית'
בתפילה וק"ל :

ובאו"א אפ"ל בס"ד כוננה סמ"י הכתובים
בדרך מוסר קרוב לדברי הרב ז"ל
והוא דכבר נודע דה"אזר בא לאדם בדברים של
מה צדק ואח"כ מושכו מרעה אל רעה יא
לרעות בגנים ולהסתכל בעריות ולהרסר בעבירה
עלמס ואח"כ יא לידון בדבר אחר להכשילו
בעבירה עלמס וכ"ז גרס לו לפי ששמע לו בזה"י
ליך לראות בנשים העומדות בחן וכיוצא. וידוע
דאם עשה ה"אזר וסלילה וסכשילו בעבירה אז
הוא חתם רשותו לכל אשר יחפץ יפ"ו והיא
ומלוחיו הוא חתם רשות הספ"א וס"מ הוא שטן
הוא יאס"ר ואז מרעה אל רעה יא האדם לרות
לרעות הטופות זו לזו עד גדר כי בעד אשה
זונה עד כד לחם ב"מ. ולא זו אף זו בניו ג"כ
הם מלוכלכים בעבירה כיון שהם באים ממחשבת
פיגול. ואם לא שמע לקול מוריו הוא יאס"ר
ועודא דיליה אז ודאי שכל זה לא יעבור על
ראשו עד מלאת הימים סקלוצים קדוש יסיה
וגדור מן העבירה וסשהא א"ס ח"א ויפסכו
מחיליה שם רמז וס"ן מספר ג' מחיליה ע"ה
ט"מ שהוא שוכן אלנו וקנה אוחו במשיכה חדע
מי הוא לז"א עד שז"ר הוא לי דאיה שמסתכל
בנשים ובזה ידע שהוא מוכן וממוכן לרעות לרעות
באח"י. ח"א אשר על פני מלרים לי מלרים וכ"ז
גרס לו בואכה אשורה שבה אכל הכש"י לראות
אה ערות הארץ דוקא ומרעה אל רעה יא ואז
ידוע חדע שהאדם שהוא על פני כל אחיו ככל
שהנפילה לא יאמר אלא למי שהיה עומד על
עומדו ונפל אף ה"י זה הא"ס הא"ס דל ורזה
אף שיסיה הוא מבני הארץ סמס כעשירים עכ"ז
נפל כלאחר יד חקף ומיד. וגם רמז שגפילה זו

קדוש מרחם ולסכי לא נשא יחזק שפחה דאין
 בו פסולת ועתה כשראחם שחיס רעה שריו
 בחזק מעוה וכשעובר על פחה ע"ז מפרנס ללאה
 וז"ש ויתרוללו הבנים. ואחמר אם כן שחיס
 פסולת ביהחזק למה זה חנני ולא לקח שפחה
 להפריד הסיונים כמו שעשה אברהם צהר ע"כ :
 (ה) **ויאמר** ה' לה שני גויים צמק. גיים
 כתיב. אפי' דרך רמו שהקב"ה
 רמו לה שיעקב חנינו בצמק וידוע דיאע"ה
 בקרא הם כמ"ה ויעקב איש חס. והם משמעו
 עניו כמו שאמרו במס' ע"ז על חיצה המים
 וע"ש צפירש"י. והשחא ז"ש שני גיים רמו דשני
 פעמים גיים גי' עט וסוף רמו ליאע"ה שנקרא
 חס ובישרה ברמו :

ובדרך זו חלק לבאר כונת רש"י ז"ל בסי'
 זה בפי' אם יעקב ועשו ח"ל רש"י
 אינו יודע מה מלמדנו. וכל המפרשים ז"ל סמם
 ראו כן חמכו. דמס סיחם כונת רש"י ז"ל בזה
 להודיע שאינו יודע וכו' וכל אחד לדרכו פנה
 מהם ברמו מהם בדרש. מהם בלי חומא כ"ע"י.
 ובי הקמן אפי' לרמו דרמו בזה לתרץ מה
 שנקשקש לו דאין הקדים ליעקב קודם עשו
 אחיו הגדול. ולזה תירץ ברמו עפ"י דברי סוה"ק
 מאן דאיכו רב איכו זעיר. מאן דאיכו זעיר איכו
 רב. וביון שחיס יאע"ה עטו ומקטין עלמו לכך
 הקדמו הכחוב "והשחא איש ח"ש אינו יודע
 בהמיסה. ומס השמיטנו הכחוב שחיס אם יעקב
 ועשו. ולז"ל מ"ס מלמדנו. ואי' מה הוא כינוי
 לענוה וכמו שאמר מרש"ה ונחנו מה ור"ל
 שדקדוק בא הכי להזכיר זה ולספק הסדר
 להקדים ליאע"ה קודם עשו כדי להשמיטנו שפי'
 ענוה שלו וזה להקדמו הכחוב ופוצח קמ"ל
 קרא :

ומע' הח"ר יעקב חבובא נר"י פי' בפשיטות
 עפ"י הדקדוק שדקדקתי חני הדל בכחוב
 ולגזס הקדים ליעקב קודם עשו. והוא עפ"י מ"ס
 רש"י ז"ל בסי' ח"י שרה בפי' ויקברו אחיו יחזק
 ושמעאל בניו ח"ל מכאן ששם ישמעאל חבובא
 וסולך את יחזק לפניו וסוף שצב טובה שנאמר
 באברהם ע"כ. והשחא ז"ש רש"י ז"ל דבשלמא
 סהם שפיר ששמיטנו במס' שהקדים ליעקב קודם
 ישמעאל ששם חבובא וסולך את יחזק לפניו
 וכו'

לדיק בן רשע משמע דהפלה לבין מחקבלת יוחר
 אבל הא מיהא דהפילה לדיק בן רשע גס כן
 מחקבלת לפיכך הולך לומר לו ולא לה שחפלה
 לא סופילה כלל לפי' שהיא כונתה שלא חסיה
 משונה משאר הנשים שכל הנשים יש להם בנים
 וסוף לא יש לה לפיכך לו ולא לה והשחא
 מדוקדק שפיר אומרו לפיכך לו ולא לה וק"ל :

(ג) **ויתרוללו** הבנים בקרבה וכו' וחלק
 לדרוש את ה' פי' ה' לקט
 שמואל ז"ל במ"ס בפי' חלק ד"ל ע"כ חמ"ל
 אנטוניטס לרי' מאימתי שולט הי"ה"ה. אמר לי
 משעת ילדה. חמ"ל איכ' יבצע במעי אמו וינא.
 אלא משעת יליחם שנא' לפחה חמאה רובץ.
 ואח"כ אם פגע בך הוא מטול משכחו לביסמ"ד
 וכו'. ח"ש ויתרוללו וכו' איכ' ש"מ יש יח"ה
 וכמשחמ"ל איכ' יבצע במעי אמו וינא. ולכן וחלק
 לדרוש שכלכס לבית מדרש' של הם ועבר ע"כ
 וסי' פנים לחו' פי' דבדרך טבע לפי שחיס עשו
 איש שפיר ויעקב איש חלק ושערותיו שוקלים
 ליאע"ה לכך וכו' :

(ד) **למה** זה חנני. פירש"י מהאיה ומחפלה
 על הריון. ה' פנים יפות הביא
 משם רבו שפי' מ"ס חמ"ל ז"ל דכא דזכרה
 שרה ללדה בלא חפי' כמו שפירש"י בפסוק חמסי
 עליך שלא סחפלה עליה היינו משום שחשדה
 מאציתלך וסוף דוגמת מ"ס הכחוב בהשקאה
 מים המרים ואם לא נעצרה וסחורה היא
 ונקחה וזרעו זרע. וליחא במד' שגס רבקה
 נחשדה שגא עליה אליעזר בדרך ולפי"ז הוסי' מן
 סרואי שחלד ג"כ בלא חפי' אלא דאמרין גבי
 השקאה מים המרים אם סיחם יולדה בלעד חלד
 בריוח וא"כ סברה חולי ע"י החפי' שחפלה על
 סלידס ע"כ השכר מהשחד שחלד בריוח וכוין
 שראחם גדול לער העיבור אמרם איכ' מה סופיל
 חפילתי דמשעס חשד בלא חפי' הוסי' ראויה שחלד
 אלא דליחא בילקוט עוד שאם סיחם יולדה אי'
 יולדה שנים וסייטו דקשיבו לה שני גויים צמק
 כפירש"י אנטוניטס ורבי וזה הוסי' שגד חשד וק"ל :
ובאו"ה הביא ה' חומא חנן ז"ל משם סי'
 כח הקודמין דהשגה רבקה דליאע"ה
 דהיה לו איש סיונים מאב ואם הולך לקח
 שפחה ולהוליד ישמעאל ואח"כ הוליד משרה יחזק

יחזק אח עשו כי ליד צפיו רית צפיו צ'שר פ'ח ויין י'שן אחסו מובחר וראוי שיתכלל מן הכי הוא הפח שהוא סועד יותר משאר מאכלים דו"ק: (ז) וי'זד יעקב מיד ויצא עשו וכו' ליחא צמד' אמיל מה טיבו של אחו מיד זכ.

אמיל שמה אותו זקן. אמר אף באוחו זקן פנע' מדס"ד ח"כ לא מתן שכר ולא תחס"מ ורוח הק' ליוחס אל חצבו למח זה אברהם צכו צכס להולך זה עשו. לכא' דברי סמד' סזס חמוסים דאך שייך שלא לצכות על אברהם ולצכות על עשו ופי' כי אוכל יעקב ז"ל בדרך פשוטה עם מארזיל אח מולא אברהם חי קע"ס שנה ויחזק ק"פ ובאוחו יוס צא עשו על נערה מאורס' וסרג אח סנפס. אמר סקצ'ס צכר סנפסח' לאברהם ואמרה' לו ואחס הצא אל אבותיך צשלוס הקצר צשיצב סוכס. וכו' זו סזס שיצב סוכס שהוא רואה אח צן צנו עו"צ' ומג"ע וסופך דמיס מוטב לו שיפטר צשלוס סס"ד כי עיב חסוך מחיים ע"ב. סנס מצואר מה כי עשו הוא סזס סיצת קדימח מוח אברהם אע"ס כי שנים. וכו' אמר עשו אף באוחו זקן פנע' מדס"ד. מלה פנעס יורס על עיני קדוס ערס צא סזס כמו ויפגע צמקוס. וע"ז סשיצב דו"ק אל חצבו למח זה אברהם כלומר לא מסיצת עזמו נפטר קודס זמנו. אך אחס עשו עם זדון לצך פנעס צו ואחס ססיצת עליו קדימח מוחו וכו' צכו צכס להולך זה עשו ע"כ :

ובת'י מו"ד אפי' לומר עפי' משז"ל דפרנסתו של אדם הלויס צידו אס דצוקיס סאלצניס יודע כי פרנסתו מליס לו ואס נפרד' כי יודע שפרנסתו נפרדת וסולכח ח"א מו"ד אוחיוס זן יד ר"ל סמון חלוי ציד וק"ל :

נ"ג בדרך רמז ויזד יעקב מיד וכו' ויצא עשו וכו' וסזא סכונת יאע"ס סזס לסמטי על עשו כל סדונים. וכן סרסס כי סיצות ויזד יעקב מיד גי' פ"ר וסס פ"ר דיניס של מנלפ"ך. גס אוחיוס אמלעיוס של ויצא עשו סס אוחיוס ציס ע"ס ציס גדא סמזלו רעוע. גס אוחיוס יצס סזס כען יצס מחורח ס' ומלוחו גס ססדס וסזא עיף נוט' אף. פתח צא"ף וסייס צפ"ו גי' אלסיס כי ס"ס ססדס וסזא עיף סזא פ"ז ססזא דין וק"ל :

גס

וכו' אצל סזס מס ססמיטנו צמס ססקדיס ליטקב קודס עשו ח"ס חגי יודע מס מלמדנו בקדימח זו. וכן אחס סעדין סקוסיא צמקומס עומדס אכן ססירוס ניחן ליאמר וק"ל :

ועפ"י סאמור לעיל ששני פעמים גי' ענו. אפי' צס"ד לרמז חוץ מן ספסע דסענוס סזא ממחקה סדיניס ומחפוריס סרסחי' סידוע ח"ס ויאמר ס' לס ר"ל לנשמה סני גי"ס סיסיס ענוס צסציל צמנך ססזא גי' א"ף. גס סני לאומיס ממעיך יפרדו נוט' גי' אלסיס סדיניס נפרדיס. גס ידוע שעי' סענוס ינלח צמלחמח וכו' רמז נוט' ממעיך יפרדו למפרע ינלח מלחמח :

(י) **ויאהב** יחזק אח עשו כי ליד צפיו. ק"ק סיצות כי ליד צפיו ואין לסס משמעות ורז"ל סמס אמרו סזס מרמח אוחו כינר מעשרין וכו' וגס סזא פ"י אחר ארי מלידיס סזס אכיל וכו' לקט סמואל ז"ל פ"י דרך רמז צמ"ס צפסחיס ריט פ"ג גי' דצריס מחיסין כח ונוטלין מאור עיניו וסס פח סוצין. וצשר כחוס. ויין מגחו. וכנגדן גי' דצריס ספכן ססס מוסיפין כח ומאיריס אח סעיניס וסס פח נקי. וצשר סמן. ויין יסן. ולכך יחזק סכסו עיניו ולריך לו רפואס לסאירן. **ורבך** אמיל ועסס לי מעטמיס סדיניו מעטמי' סשייכיס לי לרפואחי לי' דווקא. וכן עסס וסציא לו מסג' סמ' סשייכ' לו לחועלתו. ולכך אמר ויאסב. יחזק אח עשו כי סזר סזס מסני גווי וסן סמס צפיו נוט' צ'שר פ"ח ויין י'שן. דכן סמס גי' דצריס סמועיליס לצריאות ולסאיר אח סעיניס וק"ל. גי' צחוספח ציאור ונופך :

א"ג ויאסב יחזק וכו' פ"י סרצ מארי דלחרין כמוסר"ר עזרס סככן ערסב ז"ל כונח ספסוק צססליס אודס ס' מלד צפי וצחוך רציס סכללנו. ידוע מ"ס צגמרס חוקפו של יוסף ענוחנותו של צועז חוקפו של צועז ענוחנותו של פלמי צן ליס ח"כ סיוחר מסוכח סזא פלמי ע"ז רמז ספ' אודס ס' מלד צפ"י ר"ח ציומז פלמי ייוסף אצל מי סזא ראו להסכלל מסג' סזא פלמי ססזא רמח חוך ח"י צפ"י וע"ז אמר וצחוך רציס סכללנו חוך ח"י צפ"י ססזא פלמי סכללנו סזא סרסזי להסכלל. וצס יוצן כו' ספ' ויאסב

ג

גם אפי' שטופי ויבא עשו מן השדה הם קכ"א
טופי ק"ך אלסים וכוא רמז לקי"ך לירופי
אלסים שחס דינים גמורים וכוננו סיחם לסובב
אוחו בדיונים שחס יחולו על ראשו :

א"נ ויזד יעקב מיד ויבא עשו מן השדה וכו'
איהא צמד' אמיל עשו מה טיבן של עדשי'
אלו אמיל מת אוחו זקן וכו'. וק' וכו' אברהם
לעולם יחיה שאמר עשו בעבור שמח לית דין
וכו' ועוד למח אמר ק' כשמח אברהם דוקא
ולא באחרים. ופי' ה' סמוכים לעד למסר"א
הכהן זליל שמעט שפי' עפי' דברי רז"ל שיש ב'
פי' בפי' כי עפר אחס ואל עפר חסוב. פי' אי'
ואל עפר חסוב כלומר חסוב האדם אחר ששז
אל העפר מכאן לחי' מן החורה. פי' ב' אמיל
הקב"ה קומץ עפר גזול בידך השיבנו למקומו
וחסו כי עפר אחס ואל עפר חסוב כלומר חסוב
זה קומץ עפר למקומו באופן שענין המיחה
כדי שישב קומץ עפר למקומו. גם ידוע שהקב"ה
הקנה לאברהם שמים וארץ וכו' וא"כ כפי מ"ד
עסם המיחה להחזיר הקומץ עפר שביד האדם
למקומו אינו מן הדיון שימית אברהם משום שאין
קומץ עפר גזול בידו כדי להחזירו משום שכבר
הקנה לו הקב"ה שמים וארץ ולכך כשמע
שמח אברהם אמר עשו לית דין ולית דיון כיון
שפגעה מדס"ד באוחו זקן דייקא דזקן טופי זה
קנה ר"ל זה שקנה שמים וארץ כי לא שייך צו
לומר עפר גזול בידו כיון שכל הארץ שלו היא
אי"כ נראה עס זה דכפר בת"ה דאס' איהא
שסיה מודה בת"ה מה המי'ס יש שפגעה מדס"ד
באוחו זקן אימא דפי' כי עפר אחס ואל עפר
חסוב כמאן שדורש לחי' אס' כן שכפר בתח"ה
וכיון שכן סיח דורשו דוקא על עפר גזול
וכראוחו שמח אמר לית דין וכו' :

ובזה פי' כונת המאמר ויבא עשו את הבכור
תח"ה בזה עמה. והוא דכיון שבמיתור
הבכורס ראה עדשים וידע שמח אברהם ואמר
לית דין וכו' בעבור דסבר פי' כי עפר אחס
ואל עפר חסוב כמ"ד עפר גזול יש בידך וכו'
ולא כמ"ד שמוכר מכאן ח"ס כנו'. נמלא שחח"ה
בזה עמה שבאוחס שעה שבזה את הבכורס
ומכרם בעדשים ידע במיחה אברהם וכפר בתח"ה
ונמלא שחח"ה בזה עמה ע"כ :

ובאו"א פי' הכו' במאמר הקודם אף באוחו
זקן פגעה מדס"ד אי"כ לית דין
ולית תח"ה שחס צוהר ממשיל לאברהם לנשמה
הראשו משם וכפי"ז סבר עשו שלא ישלש מיחה
באברהם כיון שהוא בחי' נשמה כרי' שישחרש
בלב כל באי עולם שיש שארית לנשמה ושיחיו
המחיים ועדות יש שהרי אברהם חי על שנמשל
לנשמה לכן כראית שמח אברהם כפר בתח"ה
טכ"ד ז"ל :

והרב כסניא ז"ל פי' בעין זה אך הוא פי'
סיוס ריל שאמר וא"כ לית דין ולית
דיון שאין תחיית המחיים לפי גרסתו ופי' בפשיטו'
דסיק דכיון דאמר לית דין ולית דיון לכך אמר
אין תח"ה וכוא ע"פ מ"ש ה' ענק עץ עבות
עסם לתח"ה משום דאמר הקב"ה לאדם ביום
הכלך ממנו מוח תמות בא ס"מ ואמר חסס לי
נשמהו. אמיל הקב"ה כלויט נשמתו לאלף נשמות
ואני טוחן לך כל הנשמות העל"ל בריבית קטלס.
ורביבית קטלס יולאס בדיונים לכך לריך ס"מ
להחזיר נשמתו בתח"ה. תיגה אי' אית דין ואית
דיון לכך לריך להחזיר הנשמות ויש תחיית מחיים
אבל אי' לית דין ודיון וא"כ ליבא מאן דיעשה
כפי"ס לסוליא בדיונים ריבית קטלס לכך אמר
אין תח"ה :

ובזה פי' הרב הכו' כונת דברי רז"ל ויבא
עשו את הבכורס מה בזה עמה תח"ה
בזה עמה. וק' מדוע בזה תח"ה עמה. ועוד
מכ"ל לבעל המד' לומר כן. ופי' הרב ז"ל דעפי"ס
בסכרס מוכרס ס"מ להחזיר הנשמות דרביבית
קטלס יולאס בדיונים וחלוא בפלוגתא למ"ד דכל
מאי דאמר רחמנא לא העביר אי' עביר לא מהטי
ולכך יולאס בדיונים. אבל למ"ד אי' עביר מהטי
אי"כ אינא יולאס בדיונים וא"כ אין לבוכית
מכאן תח"ה וסנה כהיום שחצט יעקב מעשו
למכור בכורהו וסחו' אמרס לא יוכל לבכר אח
בן האבובס וא"כ הויך אפי' למכור את הבכורס
והא כל מה דאמר לא העביר אי' עביר לא מהטי
אלא ע"כ ז"ל דס"ל אי' עביר מהטי וא"כ ריבית
קטלס אינא יולאס בדיונים וא"כ אינו לריך ס"מ
להחזיר הנשמות לכך בזה תח"ה עמה ע"ש :

ובאו"א פי' ה' הכו' כונת המד' הכו' בענין
הנמלא מקרא נדרש לפניו ולפניו
פניו

פניו. וקנס באגב כו' מד' פרקי ר"א ח"ל כיון שהשמיט קילו מבין שני הכרובים אל השלח ודרך ואל חטש לו מאומה באותה שעה ידע יצחק שיש חס"ס מן החו' וע"ש שפי' דברים נחמדים וינעם לך :

ובאו"א פ"י ס' בירך יצחק ז"ל כונת המד' סמו' ויבא עשו וכו' והוא צדק' אה' הירוע דלא כיון יאט"ס בקנינו אלא כדי לדחות אה' עשו מהעבודה. ע"ן מ"ש בסנסדרין ונחמס ממנו אה' הרומה ה' לאהרן הכהן וכו' אהרן לעולם קיים אלא מכאן לתח"ס מן החו' דבי ר' ישמעאל הנא באהרן מה אהרן חבר אף כל חבר לאפוקי ע"ה. מכאן שאין נוחים הרומה לכסן ע"ה. והשפ"א ח"ס שח"ס צדק עמס דכיון שראש עשו בדעתו של יעאט"ס שקנס ממנו הבכורס כדי שלא יבא רשע עומד ומקריב ח"כ מזה משמע דיעקב דר"ש ונחמס ממנו לאהרן מה אהרן חבר אף כל חבר שאין נוחים הרומה לכסן ע"ה וכד"י דבצי' שכתסן וס"ס חבר וגל' דר"ש כח"ק דאחרן צא ללמד לתח"ס שס"ה מו"ה. ולחנא דבי ר"י שכן היא דעת יעקב לית לן לימוד לתח"ס שס"ה מו"ה דח"י אהרן צא ללמד מה אהרן חבר וא"כ מ"ל לימוד שחסיס חח"ס מן החו'. לכן וייצז עשו אה' הבכורס ומכ' צדק עמס אמר ר' לוי חח"ס צדק עמס דמכח מכירת הבכורס ידע וכתבן שטיקור הרשע דאחרן לא צא אלא ללמד דבצי' חבר באהרן והשפ"א לית נך ילפוחא לתח"ס מו"ה ומש"ס חח"ס צדק עמס ע"ד ז"ל וס"י :

(ח) **ויאמר** עשו סנס אגבי הולך למוח ולמס זה לי בכורס. וק' וכו' הוא לבדו מח וסלא סנויה לכל העולם. ועוד מ"ש ולמס זה לי בכורס הוצה לי יחור נפיש דמשמע לי למס אכל לאהר' לא. וס"י ס' סמו' צדק' ג"כ לאחר כונת ספי' אגבי עשו בכורס דק' אף יעקב אפי' צחיר שצאצות יסקר בדבריו. אכן אמרו צילקוט דאובני ע"י בכורס ס"ט נשמה יעקב בכור לרוחני דלא שייך צדק מיהס ועשו בכור ללד' סגשמי. כי כל אדם ואדם יש לו לך גשמי ילד רוחני. ח"כ נמלא שסיהס בצדקס כל אחד לדרכו פנס כנו'. וצדק ח"ס דכו' כונת יעאט"ס אגבי עשו בכורס רל' אגבי וגם עשו בכורס

דשנינו בכוריס כ"א ללד' אחד בנו' והשפ"א ח"ס ויאמר עשו סנס אגבי הולך למוח דכיון שהוא בכור ללד' סגשמי ח"כ שייך צדק מיהס וח"כ ולמס זה לי בכורס ל"י דייקא שאני נלד סגשמי. לא כן יעקב הוא בכור ללד' רוחני ולא שייך צדק מיהס ולכן לו נראה להיות שניהם כאחד עובדים ע"כ כונתו בחוספת ציבור :

ובאו"א שמעתי בכונת ספי' סמ"ל סנס אגבי הולך למוח וכו' עפ"י שהוא עובדא דנחמס דאחא אגלי סכוא גברא אמ"ל במה אהס סיעד אמ"ל בהרנוולת פטומה ויין ישן אמ"ל רעיק שחלגל עמי בעדשים גלגל עמי בעדשים ומת. אמרו ח"י לו לזה שסרגו נחמיה אדרצא ח"י לו לנחמיה שסרגו לזה אלא ח"י סוא וכו'. וצדק ח"ס דעשו היחס דרכו דרך סרעס לילך אחר האות סוגף ולצבות בטנו צדק ויין והפנוקים. ולכד אמ"ל עכס שאני אוכל ערשי מוכרס סכוא הולך למוח ולמס זה לי בכורס :

ובאו"א פ"י ס' אדרת אליכו צבלי יליו ודקדק סרצ דאף סיס יצחק הלדק אוכב אה' סרשע סוא עשו וצודאי כל ח' לא חניס ליכ. וס"י סוא יליו שמן סדק סוא חס סוא אדס דשע סוא צעל עצירות ואינו רואה לסרסס רשעו לפניך מחמס כצושס יוחר טוב סוא שנס אהס העסס עלמך כאלו ח"ק יודע ברשעו שצדק אז יש חקוס שלפחיה כ"ז שהוא יושב לפניך לא יעסס דבר דע מאחר סכוא מחצוים ממך. וכן יש חקוס נמי עוד שאס חספר עמו דצדקס רכיס ודברי מוסר הוכל להחזירו למוטב מחמס כצושס. אכל חס אהס מפרסס סדבר שאחס מכיר צו אז כצושס שביך וציו ג"כ הלך. ומעו"מ לא ישמע לקול מוריס ויעסס צגלוי נס לפניך וכן סיס גבי עשו שהוס ערמן ולפני יצחק ח"י סיס עושס עלמו חסיד כילד מעשרין סנלס וסחבן ולפי סלמח און לסס דין מעשר וסוגרת יצחק ח"י ברשעס שיש לו צושס ממנו אמר יש חקוס שאח"כ יחזור בהצובה ע"י דברו עמו ולפחות סללס פורחא סוי שלא יעסס דע צפני אציו כ"א צסתר ולזה אהב איהו כדי לסורות סכוא חושבו ללדק וצדק יסמר לעשות דע צפני אציו ח"ס ויאהב יצחק אה' עשו אל סחשוב סכוא לגמרי אכנס פנימיה מלב ונפס אלא

בחר הכי ויחרולו הכנים בקרצה ופירש"י
כשהיה עוזר על צחי מדרשות הים יעלע"ה
מסרם לאלה. וכשהיה עוזר על צחי ע"ז
הים עשו מפרכם לאלה וס"ד דכיון דחפ"י האיש
וצפרט כמו יעלע"ה הים כוונתו לש"ס לא כן
הוא ולכך ילא ללדו יעלע"ה וללד רבקה עשו.
דחפ"י הים מסתמא לפנייה וכנ"י :

אשר זה יצא אליו כונת הש"ס בצרכות
אמ"ל רב לר' חייא הכי נשי צמאי
זכיון אמ"ל באקרוי צנייכו וצאנעורי גברייכו
וכי' ודק' גלוי' לעין כי מאי מקשי רב הנא
הוא כי כן אמר דלית להו כ"כ מלות כמו האיש
אית ליה כמה מלת שלא הזמן גרמא וכן חלס
כדס הדלקת הכר. ואף כי לא קיימא מלת כהונן
הוא זוכה בצצת צניח שהולידה והלמיחה וקיימא
מלת פו"ד וכמ"ד על שניסם הוא אומר פרו
ורבו. אכן כפ"ס א"ש ובהק' עוד מ"ס צ"ס
דחיבת הכי הוא לשון ציון דק' אמרו ז"ל היכי
דמי אפיקורוס כגון דאמר הכי רבין דכח' לי
ציון לא כן סברו אינו לשון ציון :

אשר זה פי' מעי' הרב כמוסר"ר עזרא
עראב נר"ו כונת הכחוצ באיוצ ס"י
מי יתן עסור מעמא לא אחד וסכחוצ משולל
סהכנס דזיל קרי צי רב הוא. אך הרב סנ"י יצ"ו
פירש עפ"י ל' הגמרא סנ"י דכר ד"קת צחשכון
צחיבת הכי וחיצת סכו הוא יותר אחד צחיבת
סכו כי חילוף סו"ד צחיבת סנ"י. ית' אוחיות
ו"ה וס"י יחידים אחד צמספר. וכו' דקאמר מי
יתן עסור מעמא צחיבת הכי הוא ציון לח"ח
ונקרא אפיקורוס לא כן סכו דלא אית צכ
ציון וכמאמר הש"ס ומאי סומנא אית צכ
לסבדיל צין סמנא וצין סמסור לז"א לא אחד
צחיבת דיש צכ אחד יתר הוא סמסור וס"י
חיצת סכו. ולא אכחד מה שעלחה צמחשכנס
צעח כחיבת אס יוכשר צעיני' ה' וס"י כי ידוע
מדברי המק"י כי אוחיות ו"ה סס רומזים לז"ן
כי ו' הוא ז"א וס"י נוקציה דידים וכו' דקאמר
מי יתן עסור מעמא וס"י עפ"ד של ה' סנ"י
ר"ל כדי להבחין צין חיצת הכי לחיצת סכו לז"א
לא אחד הוא אחד המיוחד הוא ה"י' וס"י
רמז לז"ן צחיבת סנ"י שס רמז צאוחיות ו"ה
לז"ן הוא סמסור ומסור סלצכות ואשח"ס וס"י צ :

נמלא

אלא כ"ז מפני שראה כי ליד צפיו שהיה ערמן
ואינו רואה שיכיר אצלו צרשעחו לכן אהבו לפי
שעה לפניו שאמר אולי יש חקוס ממנו שישוב
צחשו מחמת הצוטה עכ"ד יצ"ו :

ובאו"א אפ"ל כונת סמ"י הכחו' סנ"י עס
סקודס ויעתר יחקק לה' לנוכח
אשחו וכי' ודקדקו סמ"י צחי' לנוכח דמשמעות
סלשון הוא להפך אשחו ומכו סכוונס ופי' ס'
מוסר"ס צניח מעי' ק' אוח מ"ד משס חלמידו
צפירות הכחוצ וס"י צחק מש"ל ססנשים אין
דעסס סובלח לעצוד לשמס אלא ע"מ לקבל
פרס או מיראח העונס ח"ס רז"ל צפ"ק דע"י
דעו"צ אשרי א"ס ולא אשרי אשס ס' כסף נצחר
להר"ף דקני"ג ע"ג. וס' צחי' כהונס ח"צ צציה
סמדרס של ש"ס דכ"י. וצס' קול יעקב דק"צ
ע"ס. ונק' עוד מ"ס ס' רבינו יונה צפ"י למס'
אצות צמאי דחקן וכל מעשיך יהיו לש"ס. ס"י
אפי' נחכוון ססיו לו צנים שיסמשו אוחו וימלאו
אח מקומו אין זה משיצח. אלא א"כ נחכוון
ס"סיו לו צנים לעצודת צורלו ועי' צעור ש"ע
א"רס ס"י רל"א וחסו' סרשצ"א ח"ס ס"י מ"ע.
מעסח ז"ס ויעתר יחקק לה' ר"ל דחפילחו צעצור
הצנים ס"ס לה' דוקא לש"ס לעצודחו יח"ס
דכ"י הוא דעצע האיש לעצוד אח' כי לשמס וכו'
לנוכח אשחו. דצאשס לא שייך דא לכיון דוקא
לש"ס דהגס שס"י דרקת גמורס לא מכוונא כולי
סאי זח"ד :

ועפ"י ד"ק אמור יאמר סעצד כי זכו כונת
סמ"י סכחוצים דצחריס כי עקרס היא
וצאמח דקשים סרצריס דמסו נר"ע אכן עפ"ס
א"ס דאשס לא מכוונא כולי סאי. ועוד צכ דעל
סרוב צע"ר צאשס כי לא סהעצד היא מקנאח
צחרהה שס"י צח צנים וס"י לא כן. ח"א
לנוכח אשחו דס"י לא סיחס כוונתה אלא
מסיצת כי עקרה היא שס"י משונס מסני כ"י
ולכך אמר ויעתר לו לו ולא לה לפי שס"י
כוונתו לשמים לא כן הוא וס"י רבקה אשחו
ר"ל אשחו של ד"ק סאלא"ס חפילה לא סיחס
מעלס ומורדת לפי שלא סיחס כוונתה אלא
כשאר סנשים שכן הוא ססניס להחטין להנאח
סגוף אכל מסיצת שס"י אשחו לכך וס"י וכו'
דקנפ אשחו צדקדוק. וכו' סעסס ג"כ דקאמר

(יא) **ויריבו** רועי גרר עם רועי יצחק לאמר לנו סמים ויקרא שם הבאר עשק כי כהעשקו עמו. ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שפנה. ויעחק משם ויחפור באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה כרחיב ה' לנו ופרינו בארץ. פי' הרמב"ן ז"ל הוצ"ד להחיד"א ז"ל בפס"ד ח"ל דאלו הבארות רמו לשני צדי מקדשות וחרבן וציה ג' שיבנה בצי"א :

והחיד"א ז"ל כרחיב סדברים ח"ל ויריבו רועי גרר הם סיעת הספ"א שהם גוררים האדם לעבירה ומשם יגוררנו לבאר שחה. עם רועי יצחק הם מליצי יושר על ישראל ונקראו כך על שם שישאלו אוכלים מפקידת יצחק חמיר כמ"ש ע"פ ויקח את המאכלת. וגם צוכות יצחק יאלנו ממלרים כמס"ל. וגם לעהיד צוכות יצחק אנו נילולים כמ"ש בשבט פי' ר' עקי' הכה כי כן שפיר נאס לבנות למליצי ישראל רועי יצחק שהם עושים כמעשה יצחק להליץ על ישראל חדיר ולהלילם. אמנם צעון ישראל גרר אויב וגדלה קטיגוריא. ויאמרו רועי גרר סיעת הספ"א לנ"י סמים כלומר כל הכסד נהפך לדין צעון ישראל חכו לנ"י גי' אלסיים סמים רומז לחסד. שהחסדים נספכו לדין. ויקרא שם הבאר עש"ק רומז לעשו וחי' איש עמו חכו עש"ק ע' עשיו. ש"ק גי' ה' והם ה' איש דעשו הספ"א ויגדל דיליה. כי כהעשקו עמו כלומר דעשון גרס שעשקו כגר החורס והמלוח אשר עשו. וזה גם כבאר הוא כביסמ"ק ח' שלט עשו וחי' איש כלומר ספ"א וכה שלה הנקרא עש"ק כיון צעון נחצרו ש"ק ה' דעשו שהיו נפרדים עם ע' דעשו. כי בחי"י היו נפרדים ה' הנ"ל כמו שרמזו בחיבת קדוש שכינת קדוש להפריד ה' דעשו ויש ד"ו ביניהם שהוא סיחוד חכו קדוש ד"ו צחוק ק"ש וגרמו הפנות ונחצרו ונעשה עשק עם ה' של עשו. ויחפרו באר אחרת הוא הבית השני ויקרא שמה שפנה. שמה ל' שממה. שפנה אוהיות כשמן. כי שלט שמן ונחרב וזיה סכס כי הם גרמו שישרה השמן בריב המחלוקות ושנאה חכם ולכן נחרב. ויעחק משם דכשיצא הנואל צבי' יסתלק השמן ממקום הקדש חס ע"י ששלוס על ישראל וסיינו לאחדים ח"ש ויחפור באר אחרת ל' יחיד

נמצא מן האמור דחיבת בני הוא לשון ציון חכו דקאמר דבשלמא נשים שאכנות שהם לדיקות ומקיימים המלוח כדמבע"ל הא ודאי פשיטא דזכות בשבילם אך ורק הנ"י נשי ר"ל הנשים הרשעיות שלא שמרו המלוח כהוגן ולהם יאוחס לקרואם בשם בני שהוא לשון ציון במאי זכיון מם האמר בשביל שהולידו בנים וקיימו מלוח פיר' כ"ד אם היו מכוונים לש"ש לא כן הנשים שסחמון לשם פנייה מכוונים ורובם ככולם הם כך. ח"כ מה הזכיה אות להו שיעיל לז"א באקרוי בניו ר"ל דסן אמת אחך דחחי' כוונתם לא היחה לשמים סחמם כפירושם. אך כד חמינא דבחר הכי משחללים עם צניכס ללמוד תורה ח"כ סופס הוכיח על תחלתם דכוונתם לש"ש ולא לפנייה אחרת והנה שכתס אחס חכו בשחים זו כן על שיקר מלוחם שזכו חיכו לבעליהם במלוח פיר' וסן על השחללותם עמם ללימוד תורה דנחשז כאלו הם למדו וגדול המעשה וק"ל :

(ט) **עקב** אשר שמע אברהם בקולי וכו' עי' להצעה"ט ז"ל שרמו כי חיבת עקב אשר שמע אברהם גי' קיים אף עירובי הצבילון ע"ש ואני הקטן ליל לרמו בחיבת עק"ב נוב' קיים עירובי הצבילון וק"ל :

(יוד) **ויגדר** האיש וילך הלך וגדל עד כי גדל מאד ויהי לו מקנה לאן ומקנה בקר ועבדו רב ויקנאו אותו פלשחים פי' ה' אד"א יצ"ו ח"ל אם הקב"ה רוצה לשלוח לאדם אלף זסובים אם ישלחם לו בפעם א' ישמח שמחה א' אבל אם ישלחם לו בשחים גי' פעמים כל פעם שיריח ישמח. גם מאחר שהצא לו בסדרנות לא חסו ביה אינשי כ"כ. וכאן אמר ויגדל האיש ואל החשוב שבאס לו בחיפס אחס אלא וילך הלך וגדל בסדרנות עד כי גדל מאד וחחילס ויהי לו מקנה לאן ואח"כ מקנה בקר ואח"כ ועבדו רב מכל מין ומין ולכן היחס סיבס שויקנאו בו פלשחים שאס היו רואים שבאס לו הנלחחו צפ"א לא היו מחקנאים כי היו אומרים כמו שצפסס א' הרויה כ"כ ממון כן אפי' שצפ"א יפסיד אבל אחר שראו שבאו לו בסדרנות שבכל פעם שעוסק מריח ח"כ זה כוראס שמולו חמיד הוא מלליח זלכן נחקנאו בו :

יחיד כי כל ישראל כלים אחד ויקרא שם הקב"ה רחובות שהשועה על ידי יח' כי עתה הרחיב ה' וסביו בהבנותו מעשה ידי יואל וישראל ישבו בחשוי כמשול ח"ש ויאמר כי עתה רמז לחשוי כמשול אין ועתה אלא חשוי וע"ז סרחיב ה' לנו הוא עצמו בביטול וניחא כדין הרמח בתי' לכו ג' אלסרים ופריטו בלחץ שאין אחריה שטביר עכ"ל ז"ל :

ובאו"א ה' אדרת אליהו בבלי יל"ו ודקדק דתי' לאמר שפה יהר ודי' לומר ויריבו רועי גרר עם רועי יחזק לנו המים. ועוד אחר שהיו אוהבים כי דקדקו ע"ד שאין דרך בני אדם להקפיד. ופי' דכנס רועי גרר תח"י היו אוהבים ליחזק ואמנם הם היו לרי' עין וכשראו שחפרו ויאל בחר מים לרס עיניהם בזה ורועים ליקח הבאר להם. וסנה דרך האוהבים שלא להקפיד וע"ז וכ"ש כי הכא שם חפרו ומלאו הבאר ואין חש' לרועי גרר להקפיד עליהם בזה שלא להניחם לרועי יחזק להשקות מן הבאר הכל לטורכם כי בזה יסוה זילוחא וציון להם שיסוה נראים כלרי' עין לכן ההחכמו לעשות מריבה עמהם בשביל דבר אחר כדי שאח"כ אם יקפידו עליהם ולא יניחום להשקות מן הבאר כי יאמרו לנו המים אין נראים לרי' עין כי דרך העולם אחר שנעשו שונאים זל"ו להקפיד חש' על כ"ד ולפי' האמת הם היו לרי' עין ממע. וי"א ויריבו רועי גרר עם רועי יחזק במריבה אחרת. לאמר ר"ל כדי שיוכלו לומר אח"כ לנו מים ולא יסוה ניכר ממים לרע עין אלא מחמת סקטטה סקודמת וקיל זח"ד :

ובאו"א פי' החד"א ז"ל בחומ"א כונת סכ' בסק' מ"ש פי' סיה נטול דעצירה מכבה מלס ואינה מכבה תורה וזה סיה טענת אחיהופל. וחקר ה' ז"ל דכפי מ"ש רבינו האר"י ז"ל ויסודתו צהררי קדש דברי' הזוה"ק כל שהו שלומד בעודו רשע הולכה לספ"א וקרא הכי כחיב ולרשע אמר אלסוס מה לך לספר חוקי וחשא בריתי עלי פיך ואין אמרו דעצירה אינה מכבה חו'. ונראה לומר דיש הפרש בין כשעבר עצירה או עצירות וסוף בדעתו להיות לדיק רק דילריס אלסוס בשוגג או במזיד לעבור עצירות אבל קיים זה מ"ש פי' הדואה בכל דרכיך דעכו

חש' לדבר עצירה דכיון שהוא רואה להיות י"ש ולפי' שעתא עתיד מדיליכ' הוא מצקס לר מליס חש' מעצירה ססיה וסגס שהוא ע"ע הוא בדעתו רואה להיות ירא שמים ובענין זה עצירה אינה מכבה תורה אבל כשעובר עצירה ופירק עול ודעתו להיות רשע אז סספ"א לוקח חו' שלומד ועלס כחיב ולרשע אמר אלסוס מה לך לספר חוקי וחשא בריתי עלי פיך ומש"ה אמרו בכל דרכיך דעכו חש' לדבר עצירה כלו' חש' שעובר עצירה ואנוס הוא מילרו לא יפרק עול ואדרב' יבקס אחי' לר מליס בעצירה ובכונן זה עצירה אינה מכבה תורה :

ואפ"ר שז"ש דוד סע"ה יבשו זדים כי שקר עוהוטי חטי חשיח צפקודיך כי הם סברו דעצירה מכבה תורה וכיון שעבר עצירה אסור לו ללמוד כמשה מה לך לספר חוקי אבל הם טועים כי שקר עוהוטי לומר העצירה מכבה תורה דזה לא נאמר אלא ברשע שפרק עילו ית' אבל חטי חשיח צפקודיך כי חטי נשא בעולו ית' וזה רמז הפסוק ויריבו רועי גרר הם סמקטרגי' מהספ"א שגוררים האדם לנהיג עם רועי יחזק מלוי' יושר הנקראים רועי יחזק על שם הדיק שנקרא יחזק לעת"ל על שם והחזק ליום אחרון כמ"ש במד' הנעלם לאמר לנו המים החו' שנמשל לנוס וסמלונים היו אומרים דעצירה אינה מכבה תורה ורועי גרר היו טוענים דכתי' ולרשע אמר אלסוס מה לך לספר חוקי ואם כן לנו המים חו' בדין ויקרא שם הבאר מים חיים סיה סהו עשק שעשקוס וגחן מעס כי עשקוס מסיבה כי סעשקוס עמו כלו' דמה שאמרו עצירה אינה מכבה תורה סיינו בשלא פרק עול אבל זה כי סעשקוס עמו ופרק עולי ונהחבר עם סספ"א לך זכו בדין ויחפור באר אחרת שסחחיל ברשע להרבה בחשיבה אבל לא נפרד מהספ"א ולא שב כהונן ויריבו נס עליס שטדין מלוכלך בעציר ויקרא שם שטנה אוחיות השטן כי הוא חלקו ויעחק מעס שגפרד מהספ"א מ"ש יומט' ש"ף כלו' שף מדוכחיה ועס חשוכס ולמד ולא רבו על באר מים חיים התורה ויקרא שם רחובות לשון רבים ששב מאסבה ודגות נעשו סכיות וזהו רחובות ויאמר כי עתה סיה סחשוכס כמ"ש ז"ל אין ועתה אלא חשוכס ע"ז הרחיב ה' לנו דגס

דגם עבירות נעשו זכויות ופרינו כל הפירות
מחורב ומלות הם בארץ החיים הכל בגי' שאין
סיד שולטת אוכל מפרותיהם מקלח הפירות
בעו"ז כמ"ש רבינו האר"י ז"ל וסניחי יחדם
עם הקרן קיימת לעולם הבא. עוד אפשר לרמוז
כי זכה החשיב ועסק החו' נספך סדין לרחמי'
כי אלסי' במילוי יודין גימט' ברחמי' ח"ש כי
עחס הרחיב ה' לנו גימט' אלסי' שהוא דין
וה' מרת רחמים הרחיב לנו גימט' אלסי'
שיהיה במילוי יודין שהוא גימט' ברחמי'
וק"ל :

(יב) אם תעשה עמנו רעם כאשר לא וכו'
וגשלחך בשלום. שמעתי שהכונה שידוע
מש"ל לא יאמר אדם לחבירו לך בשלום אלא
לך בשלום שסרי וכו' וזכר פי' כונת הפ' ה' ויש
ולא יכלו לדברו לשלום. וז"ל אם תעשה עמנו
רעם וכו' אף אכן נמי נשלם לך גמולך עפ"י
מדתך וגשלחך בשלום כדי שיהיה לך היזק וק"ל :
וְרִי ספפום לא יחקן פירות זה דהכחוז הוא
אומר בלי הכחיד אם תעשה עמנו רעם
וכו' ואיך יקושר עמו וגשלחך עתה. וכן יס' להעיר
על ה' כמס' עזרא עזרא יליו צפ' זה מ"ש בסי'
ויאמר עזרא :

(יג) ועתה שא לא כלך חליך וקשחק ואל
שדד וזרד לי ליד וכו'. אפי'
דכוא רומ דאין לו להקב"ה בעולמו אלא די'
אמות של הלכס בלבד. ועוד אמרו חדי קוב"ה
בפלפולא. עיין דשא הוא מלי השחזה וכמ"ש
רש"י ז"ל צפ"י פסוק זה צפפמו וכמאז"ל
אבל משיאם על נבי תבירחם צענין הסכין במס'
צילס. ועי' זה יס' לו ההרוממות ושם בעו"ז
ובעו"ז. ח"א ועחס ר"ל בעו"ז שאין לנו לא
מוקדש ולא קרבן לכפר שא לא כלך ר"ל השחזו
כליך הם חיצרי הגוף והשכל צהו' בהלכס וכמ"ש
על רבינו האר"י ז"ל שיהיה מויע צעת לימודו
חליך ל' חלי חלי' של הלכות וצדק וקשחק שחסיס
כמו קשת שהוא רס ונשא. אכן אחס לא תחכוין
לרוממות עו"ז אלא ואלה שדד ר"ל שהוליא
מדעתך מהשבות זרות שהם מזר הקל' הנקרא
שדס כמו כהנס כידוע אלא וזרד לי ליד ועחס
לי מטעמים כאשר אהבתי כדי לחקן השכינה
דוקא. אי' ואלה שדד סיינו תלמוד שהוא מחדד

האדם וכמש"ל צפ' סכן צחון וכו' ועחס
שדד לך זו גמרא ועי' שמו"ע בהלכס מצער
הקל' ומחקן למעלה ח"א וזרד לי ליד וק"ל :
א"ל ועחס שא לא כלך חליך חליך חליך חליך
ח"א ועחס אם חלס חלס לשוב בחשו' קודם
כל דבר שא לא כלך לשון כליות עדים וכו'
כליו רעים אלא תעשה דקס כפי וכלחק. ומס'
שהיה חסם חלוי לנגד עומד להענישך. ח"א
חליך. הן עחס הוא יס' להועיל ולחשוע. וזוא
לין מוצ צדך ח"א וקשחק ר"ל כמו חרצ וחלית
לחלין צדך עדים וסלך לפניך דקק. וא"ה
שהי"ס"ר עומד לנגדי חמוד ומפחס אחי שלא
תעשה דקס הן צפחויים החושיים כגון אדם
שמלאכתו קשה שאומ"ל אחס ערחה כל היום
וגחס נפסך בכפך כדי לתת אוחס לאיס זר אשר
לא עמל בו ולא גידלו זה דבר קשה כמו שפסח
אחס גס כעני יך ויעשה ולא ילמדך ליקח יגיע
אחרים. או מדברי רז"ל כמ"ש ע"פ עושה דקס
בכל עת זה סון צניו וצנחיו כשהם קטנים וכוון
שנס זה דקס יקרא ח"ה כדון למאי דאחן עלה
עניי ציחק קדמיים וכיולא צפחויים חלו וכמו
שרמחיה חלי כדל במקום אחר בליקוטי חיוז
צפ' כעוז לך כי תעשוק כי המאס יגיע כפך
ועל עתה רשעים כופעת יע"ש בעזר משדי וכן
עחס צאס חורחנו הקדושה בדרך רמו ומוסר
לחסידי חס האדם עי' שלא יתפסה כי הלא כל
פתיו בדבר אחד יתצטלו לגמרי לא שרירין ולא
קיימין וכוא עי' שחבור המיחס כי הוא עומלה
לנגדו ע"ד מאמר בפייטן וגיורס עומדת לעומתו
הוי המרבה לא לו וא"ה מנ"מ צאס. ומלבד זה
גי' מתן צסחר יכפס אף ונחשב באלו נותן
להקב"ה ממש ח"י ע"ד מלוה ה' חונן דל. ועושה
עילויים וחיקויים למעלה לחבר חס האוס"ל
לכיות אחד וללקט כיולות הקדושה מהוך הקל'
ולחשויר למקומם לאיהנס הראשון. ח"א ואל
השדס שס רמו חס יפחק חטאים אל האבס
דכא זכור הזכור דסוף דבר ואלה שדד סיינו
מדבר שנס במדבר צערבס בארץ לים וללמות.
ואשר חלס לו למי יאסוף ויקבץ. ולא זו אף זו
אלא וזרד לו ליד סיינו הצדק נחשב כאלו נחס
לי ממש וחי' ליד צמק כמספר לדיק צמק.
ועוד שעי' זה יס' לו חיקון וחיוור כח' כידוע
גס

גם לניסיון כידוע מדברי מוכרחיו ז"ל בליקויי חורה על החסדים צפי שזר נתן לאביונים. וידוע מדברי המקור כי השכינה נקראת דלת ונטי' ז"ל לדקס ויחקן דלת וק"ל. גם דרשין סמוכי דזה נרמז בכחוצ שאלחיו וז"ל ועשי'ה לי אוחיות והש"ט לי זר"ל שטי' שמחקנים בעלמות יהיה הארת הש"ט נהרין למעלה וא"ש אח"ס וכו"ב : **א"נ** חלי"ך וקשתך ר"ל מה שסי' חנו דינו למעלה מחמת עצירות שצידו ורואים לדנו צגהיגס על ידי האדקס יכיה המלאך שגברא ממנה הוא לוחם מלחמותיו כמו קשה וחנית וכמעשה שסוצא לרז"ל באדם שהיו דנין אותו למעלה ופסקו דינו לעונש ובא מלאך שגברא ט"י לדקס בן בנו והלילו :

א"נ וטורס לי ליד קרי ליד וכח"ב לידה צה"א לרמח שיעשה לו לידה לדרכו ע"ד אורחין רחיקא חוורין קלילא ולזה כינה את האדקס בלשון לידה באומרו וטורס לי ליד לפי שהיא לידה לדרך וכמו שהלדס לדרך מללה האדם מן הרעב וממנה דברים ג"כ האדקס משככת מרת סדון מעליו והיא עומדת לו להצילו מכל מכשול וכמשי'ם וסלך לפתיך לדקך שהיא מואירה לפניו להצילו כמו הנר שמליל מן הפחחים והמכשולים וכיוצא וק"ל :

א"נ אפי' דרך מוסר וסור צמי' בעלי המוסר שניין לזכור כל אחד ואחד מישראל ולהשניח צבריות העולם ותכונתם. ובפרט צבריות האדם עצמו וחייון אבריו ע"ד שאומרים צברכה אשר יצר וכו' בחכמה וצרה זו נקבים נקבים חלולים חלולים וכו'. וגם יזכור איך עבר במעבר השתן צ"פ ועל מה יחגא אדם כעולד מטפס סרוחס עפר מן האדמה. ועוד יתן צדעתו ענין הסרחון והיציאה שהמאכל חסוב ונקי יתספך במעיו לזבל סרוח אין בו מועיל וצוה ישפל אדם וישח ויכנע לצוראו וידע ערכו ופחיתותו ויחקן מעשיו עוין דש"א מלשון מנין ע"ד שפי' צפ' כי השא את ראש לשון מנין. וכבר אמרנו למעלה אין ועסה אלא חסובס ח"א ועסה שחשוב צהשוצב וחכנע לפני ה' אך חטי מיעטך שחתן צדעתך סמביאים אוחך לודי כך והוא אומרו שא נא בליך הוא שחמנה בליך סס איברי הגוף שנקראו כלים וגם חלי"ך רמז שכמה וכמה איברים ונודים

החלויים זצ"ל כמו צני מעיס הדקים וכיוצא בו מאיברי הגוף. וגם וקשתך הוא רמז לאבר המשגל שנקרא בלשון חלמוד קשת. גם זאת ועוד אחרת שחכנע האדם ביוחר ואל השדה הוא לשון יציאה מן המיעים והוא ע"ד הכחוצ לא תאמר לו. שכמה וכמה נצוה ונמאס סרוח יהיה זבל שצמטיו ובודאי כי צדירותו כל אלה ישר"ב לעפר ויכנע אל ה' ויחקן מעשיו וע"י הענוה יסיס מרכסס לשכינה וז"ל וטורס לי ליד וק"ל :

מסרה ואל השדה. ואל הלחם בעמלק. פי' ה' אמר יוסף ז"ל דרך רמז עפמי' רז"ל ישא אשה ואח"כ ילמוד הורס שטי' כך יצרו נכפס ממנו ומניחו ללמוד חו' צטהרה. וז"ל ואל השדה דסיינו אשה דאשה נקראת שדה כמשרז"ל אסחר קרקע עולם וע"י כך ואל הלחם בעמלק שהיא היצירה שאינו יכול לך וק"ל :

ובא"ן אפ"ל צס"ד כונת המסרה ואל השד' ואל הלחם בעמלק. והוא דידוע דאין בן דוד בא אלא צמיה לימוד התורה. וכמשי' גם כי יתנו צנויים עתה אקבלם. וכח"ב זכרו חורת משה עבדי וסמ"ל סנה אכני שולה לכם את אליה סנצ"א. וידוע דשדה כינוי לחלמוד ח"א ואל השדה דסיינו חלמוד. ואח"כ ואל הלחם בעמלק ואז כפלים שמו יח' והכסא ע"ד אין השס שלס ואין הכסא שלס עד שימחה זכרו של עמלק ה' יזכנו צה"א :

ובא"ן אפ"ל והוא צהק' משז"ל לעולם ירגוז אדם ילס"ט על יצירה חי אזיל מוטב ואי לא יקרא בחורה וכו' עד יזכור לו המיחס שטי"ז נכנע יצרו מעליו ח"א מכח ואל השדה רמז למיחס שמשליכין אותו בקבר יחידי טי"ז ואל הלחם בעמלק הוא היצירה וק"ל :

(ד) **ויאמר** יחקק אל צנו מה זה מחרת למלא צני ויאמר כי הקרה ה' אלהיך לפני. וי"ל אומרו מה זה מחרת למלא דהא יש זר"ז ונשכר ועסה והללוה. ועוד צדברי יעלע"ס אומרו כי הקרה ה' אלהיך לפני דח"י לפני שפח יחר ומה כיון לומר צכך ופי' סרצ כסא שלמה חכים בדרך פשוטס צהק' מ"ש צתענית אין נהנין ממעשה נסים. וכחצ רש"י מפני שמכנין לו מזכיותיו. ומסחברא דזכו לבעל סנס דסיינו למי שנעשה לו הנס אבל אחר מותר ליהנות

לחברים זכה לסולא בזה כ"ע מודו שאין לו כלום
וכו ע"ש סגן רואה כמה חיסור לשון יש בדברי
מרבן החז"ב :

ומעתה נחזי אגן בך עובדא דיתחק דמי
ודאי לקבלן ואם מן השמים סייעו

לסמלא לו מה שיהי מבקש ולא פרח כדחזי ובה
בך מענה אלל אביו לקבל הכרכות באנו
למחלקת הראב"ד וסרמב"ן דלעת הראב"ד
ספיר חזי חזי ולעת סרמב"ן חזי כשכיר ואין
לו אלא כפי הסורה חזי דקאמר ליה יתחק מה
זה מסרה למלא בני אין זה כ"א מן השמים
סייעוך וסריות שלי ואין זו כדי לפול הכרכות
בך וסרמב"ן וע"י חידש לו ס' הראב"ד דכל
ששכר חלוי בגמר מלאכה היה שלו ח"א כי
הקרה ס' אלסיד לפני לפני דוקא דכא כבר
נגמרה במלאכה חזי דקא מקדים ברישא ואמר
קום נא שבו ואכלה מזלי דהכונה דכבר נגמרה
מלאכתו וק"ל :

א"נ ויאמר יתחק אל בני וכו' ויאמר כי סקר
ס' אלסיד לפני וי"ל דמכו החדש כ"כ על
סמיהר להביא לפניו דמה סיס חשד בדבר ואם
סיס חזיה חשד בדבר מעיקרא למס שלחו. חז
י"ל במאי דקאמר מה זה מסרה למלא חזי זה
יתירה ביל"ל מה מסרה. חז י"ל למס באה בפל
בני דכנה אמר ויאמר יתחק אל בני למס חזר
לומר למלא בני. האמנם פ"י ס' אמר יוסף ז"ל
עפ"י מ"ד הרשב"א בזהו ס' י"ח דעמד ונסהפק
אם מבדכין על מלות בא"א כיון שסיה שוס
לכבוד המקום. וסיה חסודחו לומר כיון דמליה
זו אינה חלוייה כולה ביד העושה שאפשר שלא
יתרסה כאב שיכבדכו בני. וכיון שא"פ למיעקרא
לסאי מלס אפי"ג דכשהא לא מיעקרא כמאן
דמיעקרא דמיא דק"ל אב שמחל ע"כ כ"מ.
ונקי עוד משו"ל ע"פ שא נא כלך וכו' דסיה
חושדו יתחק לעשו על שלא יביא לו נבילות
וסריפות. ומענה מה שסיה ירא יתחק הוא
בחושבו סואיל ועשו סרשע הוא חזק במלות
בא"א ער חכלית האחרון וכמשו"ל דכל מעמי
של עשו סרשע דאמר יקרבו ימי אכל אבי ואסרגו
אח יעקב אחי סיה סיה שלא לער אח אביו.
ולפי"ז סיה דן עשו לקב זכות סואיל דק"ל
בעלמא אחי עשכ ודחי לא העשה חשב דא"פ
יעלה

ליכנות. חזי דקאמ"ל יתחק ליעקב מה זה מסרה
למלא בני אין זה כ"א ע"י גס ואסור ליכנות
ממנו ומנכין לו מכיוותיו. לזה חידש לו יעלע"ס
דאין זה כ"א לבעל סגס אכל אחר מוחר. חזי
דקאמר כי סקרה ס' אלסיד לפני לפני דייקא
וסגס נעשה לי ואחס חוכל ליכנות ממנו וק"ל :
שו"ר לה' מסרח"פ ז"ל בס' נפש חיים מע'
סא' חזי כ"ז ח"ל אין נכנין ממין אפי'

לנכוס משוס דק"ל דלרין סיסס מטסקס ישראל.
ולין סס. וסנרסס מה לפעניד סמעט דחילוק
זה לא עלה בזהסמס דליה סוא מוחר לחברים :

ובאו"א פ"י ס' אד"א י"ז במ"ס פ' מי שחזו
ד' ע"ד ססוא נברא דאמר לאריסה
כ"ע דלי חלחא ושקלי ריבעא אח דלי ד' ושקיל
ג' לסוף אחא מערה ולא דלי אמר ר"י סא לא
דליס רנא אמר סא לא אינעריך וכו' וסקסס
סריף וסר"א"ס וססו"ס מססיה דאמר רנא בפ'
סאומנין סאי מאן דאגר אגורי לדוולא ואחא מערה
פסידא דפועלין וסירט דססס שכיר ומס"ס פסיד'
דפועלין וסירט וסכא אריס ססוא כסוקף יע"ס.
וסר"אב"ד נחב דלאו דוקא אריס סאפילו קבלן
נמי קך סוף דיו דאס קבל קמס לקטור וק"ר
חליס וסא אחרים וק"ר. חליס או סאז בעלים
וכי סגס זכס בשכירותו דדוקא בפועל סוא
דאמרינן פסידא דידים לפי שסכרו אינו אלא כפי
ערשו וכל סאינו סורה אינו נוסל אכל קבלן אין
סכרו חלוי אלא בגמר מלאכה בין ע"י בין ע"י
אחרים נוסל קבלנותו ועוד חילק בין סחחיל
במלאכה בין לא סחחיל וסרמב"ן חולק עליה
דסר"אב"ד בשחיסס ע"ס בסר"ן וסר"אב"ד דס"ל
בין פועל ובין קבלן אינו נוסל אלא כפי סמרה
ע"ס ועיין במרבן סחז"ב ז"ל בס"י סג"ד סגז"י
אוח ס' סכסז ח"ל זכס בשכירותו ג"כ ודוקא
שנעסיה סמלאכה בידי סמים אכל אס נעסיה ע"י
אחרים סמרה לעשותו לא זכס בשכירותו
מסרסדים ח"מ ס' סמ"ג :

ואנכי סרואס במסרסד"ס לא ראינו חילוק
סס אלא ז"ל סס דכ"ז כשנעסיה
סמלאכה מיד סכיינו יכולין לחלות סדבר דרואח
ופועל סוא סיייעו מן ססמים כיון שסחחיל
במלאכה מיד וכו' אכל בניד שלא סועילו מעשו
כלל אלא סאחר כמה ימים ע"י סמרה סמרה

יִעֲלֶה בְּדַעְתּוֹ עַל עֵשׂוּ עֲשׂוֹת חֹס וּסְבֹר דֶּסֶךְ
כִּלְלָא בְּרִיעַ אַחֲמֵר וְשִׁלָּא לְעֵרְנִי הוּא מִמֶּהֱרָ
בְּשִׁלְיָחוֹתַי וּמִיִּיתִי לִי מִכָּל אֲשֶׁר תִּמְלֹא יָדוֹ אִפִּי
נְבִילוֹת וּמִרִּיפוֹת וּסְבֹר דְּבָדִין הוּא עוֹשֶׂה דְּאִתִּי
עֲשֶׂה וְדָחִי לִי. גַּם הֵיכָּה אֲחִי עֲשֶׂה דְּכֹאֲרִיא וְדָחִי
לִי דְּלִפְנֵי עוֹר לֹא חֲתָן מִכְשׁוֹל. אֲבָל סִימָא חֲמֵת אִינוּ
כֵּן. דְּכֹאֲרִי כִּלְלָא לֹא שִׁיבָא בַּעֲשֶׂה דְּכֹאֲרִיא
וּכְדִּכְחַב הִרְשִׁבִיא דְּאִי אַחֲרֵי אֲבִיו לֹא בַּעֲיִנָּה
מִיַּעֲקֹב לְהֵאֱמִי עֲשֶׂה וְלֹא אֲלִים כְּחִיָּה לַעֲקוֹר לֹא.
וְעוֹד דְּכֹאֲרִי כְּחַב הִרְבַּ מוֹסֵמֶךְ מִהֲרִי אֲבִיא זִיל
הוֹבִיד לִי קוֹל יַעֲקֹב דְּכִיָּה דְּכֹאֲרִי דְּאִמְרִין דְּאִתִּי
עֲשֶׂה וְדָחִי לִי הוּא כְּשִׁמְקִיָּים סִעֲשֶׂה הוּא
עֲלָמוֹ דְּחֹס אֲחִי וְאֲלִים סִעֲשֶׂה לְדִחוֹת אֲחִי לִי
מִסֵּה שִׁאֲרִין כֵּן כְּשִׁמְקִיָּים הוּא מְקִיָּים סִעֲשֶׂה וְהִי
עוֹבֵר עַל לִי כֹל כִּי הֵאֱמִי וְדָחִי לֹא אַחֲרִי אִיעַ
וְדָחִי לִי יַעֲשֶׂה אִיעַ הֵיכָּה דְּעֵשׂוּ מְקִיָּים סִעֲשֶׂה
דְּכֹאֲרִיא וְיִחָק עוֹבֵר עַל לֹא דְּנְבִילוֹת וּמִרִּיפוֹת
בְּזֵה לִי אֲחִי עֲשֶׂה וְדָחִי לִי. וְעוֹד דִּיחָק לֹא
טֵם לוֹ בְּפִירֵשׁ שִׁבִּיא לוֹ נְבִילוֹת וּמִרִּיפוֹת כְּדִי
שִׁנְאֵמֵר יִבָּא עֲשֶׂה דְּכֹאֲרִיא וְיִדְחֵה לִי דְּלִפְנֵי עוֹר
וְיִאֲמַר מִסֵּה זֵה מִסֵּה לְמִנָּה רִיל מִהוּ זֵה הַמִּאֲכָל
סִעֲבִיחָה אִם הוּא כְּשֶׁר אִו לֹא מִשִּׁים שִׁאֲחֵה בְּנִי
וְסִיל דְּאִיעַ דְּכֹאֲרִיא וְדָחִי לִי וְלֹא סִעִיב לוֹ
בְּחִמְסֵה כִּי סִקֶּרֶס וְכוּ' כְּלוּמֵר זִכּוּחַ אֲכִינִיא לִי
לְמִנָּה בְּמִסֵּרֶה וְהוּא כְּשֶׁר בִּלָּא פִקְפּוֹק כֹּל כִּי גַם
אִנִּי יִדְעֵה זֵה סִדִּין דְּלֹא אֲחִי עֲשֶׂה כִּי הֵאֱמִי וְדָחִי
וְכוּ' וְקִיל :

(עו) **וַיֹּאמֶר** אֲלֵיו יִחָק גִּשֶׁה נָח וְשָׂקֶס לִי בְּנִי.

אֲפִיל בְּסִיד וְהוּא מִחוּבֵר וּמְקוֹשֵׁר
לִפִּי דְּלַעֲוִל מִיָּנִיָּה מִסֵּה זֵה מִסֵּרֶה לְמִנָּה בְּנִי וְהוּא
בְּסִקִּי מִיָּסִי רִבִּינוּ בְּחִי רִישׁ סִי רִאָה. דְּדִי
מִינִי עֲלָלוֹת סִס הַאֲחֵר עֲלֵל בְּבִיחוֹ אִם לֹא יִחָק
מִיד בְּהוֹלָאָה מוֹעֲשֶׂה הוּא יַעֲרֹךְ לְהוֹלִיא כֹּל
מִמוֹנֵה בִּי עֲלֵל בְּנוֹפוֹ לְטֶרֶךְ מִזְנוּחֵיו שִׁאֲנוּ
בַּעֲנִינֵי גוֹפוֹ וְטֶרֶךְ מִזְנוּחֵיו. גִּי עֲלֵל בְּנִפְשׁוֹ בְּחִיקוֹן
מִדּוּחֵיו וְלֹא יִקְבֹּל מוֹסֵר בְּמַעַט חוֹכְמָה. דִּי
עֲלֵל בְּחוֹרֶה וּבְמִנָּה וּבְמַעֲט :

וְעַפִּי"ז פִּי סִי מִסֵּרֶה"פ בְּסִיָּה נֶפֶשׁ חִיָּים מַעֲ

עִי אֲחִי כִי הַמִּדִּי בִּפִּי וְיִשְׁלַח עִי"פ
וְיִבָּא יַעֲקֹב שִׁלְס וְדִרְשׁוּ זִיל שִׁלְס בְּנוֹפוֹ שִׁלְס
בְּמִמוֹנֵה שִׁלְס בְּחוֹרֵחוֹ וְיִאֲמַר שִׁלְס בְּבִינֵי. וְהוּא
דִּידִיעַ דְּחוֹלְדוֹתִיסִס שֶׁל אֲדִיקִיס מַעֲשִׂים עוֹבִים

וּכְמִיָּה רִישִׁי פִי נָח וְכֹאֲרִי לְסוֹדִיעֵנוּ דִּיעֲלָעִיָּה
לִיחְנֵהוּ בְּסִי סִי דִי מִינִי עֲלָלוֹת וְסִיָּה שִׁלְס בְּכֹל
לִיחֵיחֵה זִרְח וְנִשְׁכַּר וְיִסֵּה שִׁלְס בְּנוֹפוֹ סִינֵי לְטֶרֶךְ
מִזְנוּחֵיו. שִׁלְס בְּמִמוֹנֵה הוּא בִּיחוֹ. שִׁלְס בְּחוֹרֵחוֹ
כְּפִשְׁמֵא. שִׁלְס בְּבִינֵי סִינֵי חִיקוֹן נֶפֶשׁוֹ שִׁהֵם
חוֹלְדוֹתֵיו וְכִנֵּי זִרְח. וְלִכְךָ הַשְׁחִיָּה סִינֵי שִׁאֲלֵי לוֹ
בְּחִמְסֵה שִׁאֲלֵה חִמְסֵה וְלִחְמִימֵה בְּרִמְחֵה מִסֵּה זֵה
מִסֵּרֶה לְמִנָּה בְּנִי דְּכִנְרֵאָה שִׁאֲרִין אִהֵם עֲלֵל בַּעֲנִינֵי
גוֹפֵךְ. וְעוֹד חִיקוֹן נֶפֶשׁ דְּחִרְחִי שְׁמַעַת מִינֵה סִי
כְּחִיבִים בִּלָּא כֹאֲחֵד. וְעוֹד בִּס דְּסִיכֵה חוֹבִיָּה מִסֵּה
דְּאִהֵם זִכִּיר וְזִרְח בְּמִנָּה כְּבֹד אֲרִיא וְסִיָּה חֵדָּה
מִכְלִי מִנָּה הַחִוֵּרֶה. אִיךָ נִשְׁאֲרֵי לוֹ לְדַעַת סִיָּה
קִיָּים סִיָּה סִיָּה סִיָּה שִׁאֲלֵה יִחְלָל בִּס כְּנִי וְלֹא
גַם הוּא רִמֵּז לוֹ בְּחִמְסֵה וְיִאֲמַר כִּי סִקֶּרֶס כִּי
אֲלֵהִיךְ לִפְנֵי. וְיִסְחֹחַ חִיָּה לְרִיכֵה לִימוֹד מִמֶּנִּי
דְּלִמָּה לֹא נִקַּם בְּלִשְׁחֵן אֲחֵר כִּי סוֹמֵךְ סִי וְכִינֵלָא.
אִיךָ לְלַמֵּד דַּעַת בְּשִׁיחֵחוֹ כִּי גִי חִיבִיָּה אֲלוֹ סִקֶּרֶס
כִּי אֲלֵהִיךְ סִס גִּי חִיָּה. וְסִס עֲדִיין מִמִּסְפֵּר
בִּיחֵה אֲחֵר וְיִיד וְלִכְךָ אַחֲרֵי לִפְנֵי רִיל וְעוֹד חֲלָרָךְ
אֲחֵר סִפְטִים אֲחֵר סִרְאֲשׁוֹנֵה שֶׁל שְׁמִי שִׁכִּיא יִיד
וְאִו חֲמִלָּה מְבֹקֶשֶׁךְ וְלִכְךָ עֲשֶׂה לוֹ בְּרִמֵּז וּבְחִמְסֵה
לְרִמֵּז לוֹ סִיָּה יַעֲקֹב וְלִכְךָ כִּינֵי בְּמִאֲמֵרוֹ לְחִיבִיָּה
אֲלוֹ וְלִכְרָךְ עֲמֵה אֲחֵר יִיד סִקוֹדְמָה בְּשִׁמּוֹ. וְלִכְךָ
יִחָק אֲרִיעַ כְּשִׁמְעַת אֲחֵר דְּבִרֵי חִמְסֵה בְּפִיו וְעוֹד
בִּס רִמֵּז לוֹ עַל אֲחֵר יִיד סִבְחֵחִי שְׁמוֹ אִו כְּנִס
לְבִיחוֹ סִסְפֵּךְ. מִי יִמְנָה דְּסִי כוֹנֵחוֹ כְּמוֹ שֶׁבִּין
הוּא אִו שְׁנַפֵּל בְּמִקֶּרֶס לִשְׁחֵן זֵה בְּפִיו וְלַעֲוֹלֵס דְּסִי
הוּא עֲשֶׂה. וְלִכְךָ אֲמִיל בְּחֵר סִי וְיִאֲמַר יִחָק אִל
יַעֲקֹב גִּשֶׁה נָח וְאִמְוֶשֶׁךְ הֵאֲחֵה זֵה בְּנִי עֲשֶׂה אִם
לֹא וְכֹל זֵה לְבִרֵר סִפְקוֹ. אִיךָ בְּחֵר סִי בִּירֵר
סִפְקוֹ דְּמוֹכֵרֶה הוּא לִימֵר כְּמוֹ שֶׁבִּין בְּהִיחֵלֵס
דְּזִכּוֹ יַעֲקֹב וְסִרְמֵז עוֹמֵד בְּמִקוּמוֹ. וְלִכְךָ אַחֲרֵי
סִקוֹל קוֹל יַעֲקֹב בּוֹדֵאִי וְסִידִים וְכוּ' וְכִסֵּל כִּלְשֵׁן
לְסוֹרֵחַ עַל בִּירֵרֵה אֲחֵמֶת. וְלִכְךָ רִמֵּז לוֹ בְּחֵר סִי
שְׁכִינֵי שְׁכִיכ אֲחֵה זִכִּיר וְזִרְח בְּכֹל עֲנִינֵךְ. וְעוֹד בִּס
לִשְׁחֵן חִמְסִים מִשְׁחֵעִי פִּשְׁמֵא וּפִשְׁמֵא שִׁאֲחֵה דְּוִמֵּה
לִי בְּחִמְסֵה וּבְחִרְחוֹת אִו חִקֶּרֶה בְּנִי מִמֵּשׁ דְּאֲלִיָּה
יִאֲמַר סִי דִּבֵּן זֵה כֹּאֲלוֹ אִינוּ דְּוִמֵּה לְאֲבִיו חִיָּה.
וְלִכְךָ גַּם יִחָק אֲבִיו רִמֵּז לוֹ בְּחִמְסֵה חֵדָּה סִקוֹל
קוֹל יַעֲקֹב וְעוֹד בִּס גִּשֶׁה נִסִּי גִיָּה שִׁימֵי סִילְשֵׁן
בּוֹדֵאִי דְּבִרֵךְ בִּלָּא עַל אִדִּי סִרְמֵז מִשְׁחֵעִי בִּלִּי
חִמְסֵה וְכוּנְהֵךְ בְּדְּבִרֵךְ לְרִמֵּז לוֹ שִׁאֲחֵה זִרְח
וְנִשְׁכַּר

ונשבר בכל סד' דברים כנו' ולא מהפצל אפילו
בחדא מנייכו וסס ר"ח בגי'ת ב"ח גוף כ"פ
חורס. שנו' שלסס גי' חני' ולכך ר"ח לרמח
שאהס מהיר חר' בכל סד' דברים והוא אומרו
גסס נא ושקס ר"ל שחלול ה"י נ"א עס שק"ס
בחשבון יעלו גי' חני' ע"ה וסס גי' ר"ח של סד'
דברים כנו' שסס בגי'ת כנו' ח"כ בידאי שחאס
דומס לי ונקרס בני שסכל יעידון יעידון שחאס
בני ח"א לי בני ולכך ראו' לבכס ואלו ויבכסו
ויאמר ראס ר"ח בני וכו' וק"ל :

א"נ אפ"ל בס"ד חס יוכסר בעיני ח' בכוה
ספ' גסס נא ושקס לי בני והוא עפ"י
מ"ס המקי' כי יס מילוי חסי' גי' ססס גי' חני'
וסס קס"ח קנ"ח קמ"צ וכמ"ס ח' ליקסני חורס
בס' ויסב ח"ל וכסר ביארנו שסמוחן סס ד'
סויר' ע"ב ס"צ מ"ס ב"ן וסס גי' ר"ב וסס
בא"ס מלובסוס חוק נכ"י דאומא שסס גי' שמוס
חסי'ס בני מילואיס גי' חני'ס ועס סד' סויר'ת
סנ' עסמ"צ יעלס סכל סרפ"ז ע"ס. וסנ' מילואי'
של חסי'ס סנ' סס גי' חוסס ע"ס וסס נמסכי'
נמ"ל בסוד חוסס סענין לכל יסלום שס ח"ס זר
לסודווג עס סכסר ס"א סמ"ל סנקרסח חוס
נשקו בר כי נשק"ו גי' חני' שסס גי' מילואי'
חסי'ס וסס גי' חוסס עכ"ד בחסלס ס"ב ע"ס
ע"ן דסמ"ל נקרסח ל"י. וססחח ח"ס ח"ס ויאמר
יסחק חל יעקב סוא סז"א גסס נ"א ושק"ס ר"ל
שסמשיך סחוסס סנ' ססוא גי' נ"א שק"ס סוא
חני'ס ע"ס סמשיך חוסס לל"י וסיעור סכסוב כך
סוא ושקס לי ר"ל לי סשקסח סשקס ל"י סיינו
סמ"ל. ועוד סמשיך חוסס לר"ק סס סנקרסח
בניו של ז"א חכו לי בני חוסס לכוני ר"ל לבני'
סס סו"ק כנו' ח"כ ל"י בני' גי' בניס בדקדוק
ודו"ק ח"ס חסי'ס וססיב"א :

אשר מוס אפ"ל כס"ד כוונס סנ' בס' ויסב
ח"ל חנס חוסו על ידי חאני חסיבנו
חליך ר"ל שחוסר סמ"ל ח"א שחחן חלו סמילואי'
של חני'ס על ידי ר"ל כסבילי כד' לסכריח סקל'
כי סס גי' חוסס ע"ס חאח"ך חאני חסיבנו חליך
וק"ל :

ח ויתן לך חלסוס מכל סכס"ס ומסמני
סארץ ורוב דגן וחירוס. וסמיל
יעבדוק עמיס וססחחו לך לאומיס וכו' י"ל מס

סייכוס יס לבכס יעבדוק עמיס עס סקודס.
ועוד סול"ל יעבדוק דזו כרכס חחרת. ופ"י ס'
מסר"א סכסן בס"ס סמוכיס לעד וסוא כמרז"ל
ויתן לך מכל ססמיס ז' מקרס ומסמני סארץ ז'
מסנס. וסנ' כיון שסעסוק בחו' מלסכחך
לעסוס ע"י חחריס כסכרת רסב"י ז"ל. ע"ן מלז"ל
סעוסק בחו' גילול מנסיס כח"ל ק"ז מסלמנדרס
וחן ל"ך לסעבד מלכיוס סכירר חכרסס לבניו
כד' לסלילס מנסיס וססחח ח"ס ח"א ויתן לך
סלסוס ז' מקרס ומסמני סארץ ז' מסנס וס"ח
ח"כ כנוס חספרנס ח"א יעבדוק עמיס בל"א וי"י
דסוא סייך לסרץ סקי' על סחמור לעיל ור"ל
דע"י סחורס חוכס למחמר רסב"י שסלסכחן
נעסוס ע"י חחריס. ועוד כס כלול שגס גורמס
לו לימוד סחו' ססלומוס יעבדוכו ול"א סוא יססעבד
כסעבד מלכיוס כד' לסלל מנסיס דע"י סחו'
גילול מנסיס ק"ז מסלמנדרס ח"ס ויססחו' לך
וכו' סוס גכיר וכו' דסינו ח"ח וק"ל :

ובאו"א אפ"ל בכוה סנ' וסוא עפ"י מ"ס ח'
חדרס חליכו יל"ו ככוה סנ' ככ'
כפרססנו ח"ל ויגדל סא"ס וילך סלך וגדול וכו'
דחס סקכ"ס רוסס לשלוח לסרס ריוח חלף זסוביס
וכו' (כח"ל ד' פ"ל). כי עס סחמור ח"ס בס"ד
כוה סנ' כמסנס חורס כקללות ח"ל סנר חסר
כקרבך יעלס עליך מעלס מעלס וחסס חרד מסס
מסס וכל ע"ן רוסס סחמס חד"א דלמס כפל
סדברים בין כגר מ"מ ובין כיסרסל מ"מ ועוד
מאי נ"מ כוס. חכן כפ"ס ח"ס דכמו סכסוס
סכסס כסדרגוס ככל עו"פ יסמח שסמח חרסס
כן כסורסנוס ככל סעס שיפס"ד ילסער לער
חרס. ל"א כן חס ספס"ד סכל כפ"א ילסער לער
חחד וכסר סורגל כלערו ול"א ככל עו"פ דוס
דכר קסס כיסר שח"יו. ולכך כסירסל חניס
עיסיס רס"מ יס"ס לסס הלער דכר כפול ומכופל
ככעמיס סרסס. ולחידך גיסל יס"ס לגר סובס
כפילס כפעמיס סרסס עד שיסמח ככ"ס שסמח
חרסס. חסו דקחמר סנר חסר כקרבך יעלס עליך
מעלס מעלס עד סככל פעס יסמח. ל"א כן חסס
חרד מסס מוסס סיגדל חסר ככפילס סוניס וק"ל :

כי מן סחמור אפ"ל בס"ד כונס סמ"ל כמד'
חוכס ח"ל קסס סילוקן ש"ן לפני סקכ"ס
יחר מחרבן כוסמ"ק. ויס גורסיס כפילס מחרבן
כיסמ"ק

ציהמ"ק דבחרבן ציהמ"ק כהיב וחרד פלאים.
ואלו צסילוקן ש"ץ הכני יוסף להפליא את העם
הזה הפלא ופלא. וסדבר חמוה דמס יש חוספה
צסילוקן ש"ץ. יוחר מחרבן ציהמ"ק ואי משום
דנקט חרחי הפלא ופלא. הא גם שם כהיב
פלאים לי רבים ומיעוט רבים שנים איכ הויל
שני כהובים הבאים כאחד :

אבן כפי"ס אי"ס דסלער הבא בפעם אחת
אינו לער ר"כ כמו הבא בהרבה פעמים
ואף כי ירדו לעצרים שוים צשיעוריהם. וחו
דקאמר ק' סילוקן ש"ץ יוחר וכו' וי"ג כפלים וכו'
לרמח אל האמור דה צא צכפלים שנים פעמים
הרבה זה אח"ז חכו ג"כ דנקט סילוקן ש"ץ לשון
רבים. ועי' הבא ראיה גמורה דכאן כהיב וחרד
פלאים שירדה צפ"א. לא כן צלדיקים הכני יוסף
בחום הפלא ופלא וק"ל :

ועפ"י האמור צדברי ה' ילי' צכונת הכחוצ
ויגדל האים וכו' אי"ס ג"כ כונת הכ'
המ"ל ויהן לך האלהים מעל השמים ואופן
הנחינה תהיה צזאח"ז דהיינו מעל השמים ומשמני
הארץ. ואח"כ ורוב דגן ואח"כ ותירוש צזאופן
שיכיו לך הסובות צזה אח"ז כדי שהריות שהים
זו הן שיכיה לך שמחה בכל פעם ופעם והן
ג"כ שלא תשלוט צך עין הרע כי צפ"א קרוב
דחכו צים אינשי. ול"ה דזיל לאידך גיסא כמו
צביחק אע"ס כל קנאחם היתה לפי שראו
שהללחחו היתה צסדרגות זה אח"ז ולכך היתה
סיבה שיוקנאו אוהו פלשחים לפי שידעו צצירור
כי לצובחו היתה ולהללחח מזלו כן ה"ל יחקנאו
צו ל"א יעבדוך עמים וישחחו לך לאומים הוב
גביר לאחיק וישחחו לך וכו' שהיו הכל כפופים
לך ואל תפחד מהם שיכיה לך שגאס מחמת
קנאס. וכמו שפ"י ה' י' פרהאור צכונת הכ' הכ'
לדרבו ה"ס כמוס עמדי צקונטרים סקען :

ובאו"א אפ"ל וסוא צכק' משז"ל ש"פ זה
ויהן לך האלהים זה מקרא ומשמני
הארץ זה משנס סוצא לה' סמוכים לעד צפ"י ז.
עוין משז"ל דצכות השמיות ישראל גאליס
וכצו"ד ה' מהרצ"פ צס"ה נפ"ח מע' סמ' אות
קפ"י יע"ש שהארץ הרחיב צטעמים ורמזיה יע"ש
צרוך שחלק מחמתו :

אשר עפ"י אפ"ל צדרך אגב כונת הכ' גם

כי יחנו צגוים עחה אקצס ולכאו' לשון זה סוא
קסה הסבנה דהויל' ילמדו או יכנו דסוא לי
חורה. אכן כפי"ס אי"ס דריוק לומר לי זה סוא
לי מחניחין סיא המשנה ולחכימא צרמחא דעי'
לימוד המשנה עחה אקצס :

ומילתא דקנינא צאגב צעיקר דברי המד'
הג"ל ויהן לך וכו' זו מקרא
ומשמני הארץ זו משנה וצריך לדעת ולהבין מנין
לבעל המד' לומר כן ואימא איפכא. אכן כדי
להבין זה נק' מ"ס ה' אדרת אליסו סמ' ילי'
שהמטר סוא רמוז להו' שצפ"פ וסמל סוא רמוז
לחורה שצבחה והפעם סוא שהמטר יב צני אדם
עלבים צו כגון סולכי דרכים וכיוצא. כן ג"כ
חורה שצפ"פ לאו כל מוחא ומוחא סביל היות
דאצ"י ורצא ולכך דומה למטר. לא כן חורה
שצבחה דומה למל דכמו שצמל הכל שמחים
שאין צו מרחא כן ג"כ הו' שצבחה סיא פשוטה
צפשוטה אס לא פירושיה ולכך שמחים צה יע"ש
צפ"י האוינו. עוין מ"ס ה' מהרצ"פ צס"ה נ"ח
שם אח"י"א צכללא צשנח לימוד המשנה דאחא
ואי"תו צידים מדברי החיד"א ז"ל ע"ש הארי'
סחי מ"ס דאותיות משנה סס שמן ה' הרומז
לשכינה. עוד כי מה' סמ' ע"ש ה' סמ' צס"ס
דצס לפי מערכת ויו אות ו' דאותיות משנה סס
אותיות משנ' י' כלומר דיני המשנה ממשס כן
סקבלס אחר י' לי"מ. אי"ס מבריאס דאימא
מחקקנה צכורס"א שיש י' ש"צ. ועוד רמו דצכות
המשנה הבא הגאולה ויקים ה' סוכת דוד הנופלה
סיא השכינה שנקראה שם ויחגלו ה' שפרי
צינס וזה רמו ש"ס ה"ן יע"ש :

אמור מעסה דזכו כונת בעל המד' ויהן לך
האלהים מעל השמים שם רמו לחו'
שצבחה שגדמית למל שהכל שמחים צו ג"כ חורה
שצבחה שמחים צה ולכך אמר זה מקרא. ומשמני
הארץ סוא רמו למטר שהסא מוילא הפירות השמני'
והסובים. ולכך רמו בעל המד' זו משנה שהסא
חו' שצפ"פ שאין הכל שמחים צה וכמו המטר
וכצ"ל. ועוד צה רמו צאותיות משמני שמן מ"י
וסיא רמו למשנה שנקראה שמן וצה מחגלים כי
שפרי צינס דאימא וכמ"ס ה' ז"ל משס רבי'
הארי' ז"ל ולכך אמר בעל המד' ומשמני הארץ
זו משנה וק"ל :

אשר

אשר עפ"י איש כונת הכי ויתן לך האלוקים
 זו מקרא ומשמני הארץ זו משנה וע"י
 המשניות גאולים ישר. ועוד אפי' לרמח אס
 יוכשר צע"י כי וסוף עפ"י ידוע וסוף לה
 נסר שלום בסופו דבור המהחיל אמר הצעיר
 וכו' כתב ח"ל נודע כי ח"י שבכתב הוא צ"ח
 דאילו וסוף משנה בכל פרטים הוא בנזק
 ד"ח דא"י חסו בכללות ולמטה ציור כי ז"ל
 באר רחובות בפרטות ע"ע. איך נמצא דע"י
 לימוד האדם בחי' שבכתב שהוא כנגד ז"ח דא"י
 וגם בחי' שבצ"פ שהוא כנגד נזק ד"ח בכללות
 כזה מיוחד ז"ן וידוע דכל כונתו בגלות הארץ
 כזה ליחד ז"ן וכשיחידו יחד חסו הגאולה
 ב"ב ח"ש ויתן לך האלוקים זו מקרא שהוא ח"י
 שבכתב ומשמני הארץ הוא משנה הוא חורס
 שבצ"פ כח. ומס גם דבר מן דין ע"י המשניות
 חסו גאולה ישראל חס נמשך גאולה ישר וחס
 יעבדוק עמים ויטחחו לך לאומים בזמן הגאולה
 צ"ח אכ"ר :

(ח) **מסרה** ב' הוס גביר לאחיק. כי לשלג
 יאמר כוס ארץ. שמעתי ממנו
 הרב כמור"ר משה הכהן טראצ יל"ו ופירש הוא
 יל"ו דרך רמז וסוף ע"פ מ"ש ז"ל מה שמעתי
 חכמה עתה לראשה עשה ענוב עקב לשלילה
 והכונה שהענוב היא קודמת לחכמה בזמן ובמעלה
 וע"י מהעלה למעלה ע"ד אה"ל מאן דאכ"ר זעיר
 אכ"ר רב ח"ש כוס גביר לאחיק חיתו חסו
 גביר לאחיק והמעלה עליהם בזמן שחנכה דרדכי
 הענוב שהיא מדומה לארץ שהוא חושב עצמו
 כארץ שדשים עליה ואינו משנחה ולא עוד אלא
 אדרבא היא מבקשה הפקידה וכמש"ל במד'
 ט"פ דרכי ליון אצלנו מצלי באי מועד יע"ש. וגם
 ראוי לענוב מן השלג וסמך שהוא יורד לארץ
 ומחלכל ואינו מקפיד ח"ש כוס גביר לאחיק
 בזמן שאחז חופס מדת הענוב חסו כי לשלג
 יאמר כוס ארץ שאינו מקפיד וגם מן הארץ
 עצמה נלמד הענוב וכו' עכ"ד יל"ו ונא"ס
 הדברים למי שאמרן :

ואני עבדו וחלמיו אפ"ל בא"ח עפ"י מ"ש
 בוי"ק ח"א ד' רמ"ב ע"ב ח"ל וירא
 מנוח כי טוב היא חורס שבכתב ואח הארץ כי
 נעמה היא חורס שבצ"פ. הנלמד מדבריו דא"ר

הוא כינוי לחורס שבצ"פ. אשר כוס יובן כונת
 הכחוש סג"ל כי לשלג יאמר כוס ארץ וסוף בסק'
 עוד מ"ש בגמרא דשבת ד' ח"ל ח"ח אין אור
 של גהינם שולפת בהם קיו מסלמנדרא וכו' ח"ח
 שכל גופן אש לא כ"ש. ע"ן אה ידוע כי יש
 גהינם של אש ויש גהינם של שלג. ובזה פ"י כונת
 הכי בשבת אשה ח"ל ח"ל כפה פרסה לעני וידים
 שלחה לאביון לא חירא לביהה משלג שהוא רומז
 על גהינם של שלג ע"ש בחזקיהו ובפירוט.
 וגם להיות דוצב שפתי ישיש זכורני שמעתי
 רמז ממנו הרב כמור"ר אהרן פאנחיל ז"ל שהוא
 נז"ל מדינת של גהינם. והשם איש ח"א כי לשלג
 ר"ל להכלל מדינת ש"ע שיש בה גהינם של שלג
 וגם נז"ל לדין של גהינם יאמר כוס ארץ הכונה
 שיכיס חמיר עוסק בחורס שבצ"פ שהוא מדומה
 לארץ כמ"ש בוי"ק ובזה יכלל ואין אור ש"ג
 שולפת בו כח' :

ובזה יובן ג"כ כונת המסרה ור"ל כי ע"י
 שהוא כונת בחורס חמיר ובפרט בחורס
 שבצ"פ שהקב"ה חדי בפלפולא ובמ"ס אורח כי
 שפתי לין המלויים בהלכה כזה מתעלה ומתחכם
 על כל בני דורו ואז הוא גביר לאחיק וק"ל.
 ובפרט אס יש בו שתי מדות טובות שהוא עניו
 וגם כונת בחורס חמיר ע"ד מאן דאכ"ר זעיר
 אכ"ר רב :

(ח) **בא** אחיק במדמס ויקח ברכתך ויאמר
 סבי קרא שמו יעקב. העולם שואלים
 דלמה יאמ"ס יניד לעשו שזא אחיו וקבל ברכהו
 עד שיכיר לו קנאה ביוחד ויחד חסו ראוי לבדו
 בהם כמו שזכרו אח"כ מצלי הניד לו גבירך
 לאחיו. ובדרך מליצה אפ"ל שיעקב אע"פ חשש פן
 ישמע עשו זה הענין וכדי לבטל לו זה כדי שלא
 ישכח אוחיו על הברכה לכן אמ"ל שכיון שביאה
 יעקב היתה בערמס ולא באמת ויושר איך
 מעיקרא לא חלה הברכה שבטעות היתה. וז"ל
 בא אחיק במדמס ויקח ברכתך. וכיון שכן
 הברכה צטילה כי בטעות היתה וכל כונתו היתה
 לך ולא חופיל לאחיק כלום. ועכ"ז לא חופיל לו
 לבלום אלא וישעו עשו אח יעקב על הברכה
 וכו' וק"ל :

א"ל כתי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים
 פ"י חזיר"א ז"ל משם האלוקה כמור"ר
 יחיאל

(כ) וישבת עמו ימים אחדים עד אשר חשו
חמח אחיך. עד שוב אף אחיך.
ממך. ויל הכפל דברים וגם השינוי מאף לחימה.
אכן פי' ה' הכי' במ"ש בפי' האשה שלום וז"ל
בשלמא חמח קא סנייא לה לכלה משום דאמרי
קא אכלה לגורסנא דברי אלא בלה מ"ט סנייא
לחמח. משום כמים הפנים לפנים כן לב האדם
לאדם ופירש"י קרא כתיב כמים וכו' כמים הללו
שאלם לפה בהם פנים בפנים אם לחקות כן
אז עקומות כן לב האדם אם הוא אורבזו גם זה
אורבזו ואם הוא שונאו גם הוא שינאו. וסיג
חמח דסנייא גם הכלה סנייא. וחמ"ש רבקה
עד אשר חשיב חמח אחיך. וא"ת מהיכן אדע
זה ואצפה לשוב. לה נתנה לו סימן עד שוב אף
אחיך ממך כלומר ממך ומעצמך אחס יוכל
לסדר זה דמחלל אמר מאי דבלבך על רחמך
בלבית עלך. וא"ת כשהרחש שהלך האף מלבך
עליו מזה הדע ששבה חמח. ודייק בעשו נקט
חמח דגדולה מאף וכמ"ש בפי' אף כופה חמח
אינו כופה ומפי' לקרא הכי ושוחד בחיק חמח
עזה. ר"ל אעפ"י ששוחד בחיק חמח עזה דלא
כ"י פי' יע"ש. הוא משום דשנאה דעשו יש לה
עם כשנאה החמח לכלה. אבל כשנאה דיעקב
דכ"י משום כמים לבד אינו אלא אף והיינו עד
שוב אף אחיך ממך ובה הדע דשנא זה אשר
עשינו לו עכ"ל ז"ל וגו' הדברים למי שאמרן:
(חא) סמי' הכחוצים לו לאשה ואלא יעקב
מבאר שבע וילך הדינה. אפ"ל
בדרך רמז ומוסר. והוא דידוע דלריך האדם
לעקר ולמנוע הרעיוני עזירה ממנו ע"י שיטא
אשה במכרה ולא יחאחר דכבר יודע דכמה
וכמה גדלו שריו וסעיפי עין זה אין די בזה.
עין מה שדרשו ז"ל ע"פ ויקח אהרן את אלישבע
וכי' לו לאשה. אשה הראויה לו. ע"י דהאדם
החוטא נקרא בשם יעקב ע"ש עוקצא ודיכ
החיד"א ז"ל בפי' פני' בסדרין בפי' זה והשחא
א"ש וז"ל לו לאשה שלריך למכר וליקה אשה
וגו' לז' למכר וליטא אשה. וגם' בן הרמח
בחי' לו האשה הראויה לו כחל ואלהים ואלא
יעקב הוא האדם החוטא. מבאר כי הוא האשה
שנקראה בזה ע"ש שהיא מוילא פרי עץ חיים
כמו הבאר שבו מים חיים. ולכך נקט בזה ולא

יחולל כלל מחצר המלכות שדקדק דעשו בגדול
לערו מה הים לו יטא משלו הוא יליץ מליטה
הכי קרא שמו יעקב וע"י נאמר ושר בשירים וכו'
ויחולל ליה דיעקב אמר ליחזק אפי' אנכי עשו
בכורך וכונחו אלא מאן דאנא ועשו הוא בכורך
ח"ש לו יחזק בן אחיך במרמה ויקח ברכהך
שחמ"ל אנכי עשו בכורך וכונחו אנכי שסק ועשו
הוא בכורך וזהו סחכמה שעשע וע"י אמר עשו
הכי קרא שמו יעקב וכו' זה בכורתי לקח ונמלא
שהוא הבכור וא"כ מזה תראה שהוא שקר ממני
אם כינחו כפשתן של דברים שרשע לומר באומרו
אנכי עשו בכורך שהוא המדבר הוא עשו כפשת
הכתיב. זה שקר שהוא יעקב ואם כונחו אנכי
ואח"כ אמר עשו בכורך גם זה שקר כי זה
בכורתי לקח ונמלא שהוא הבכור עכ"ל:

(ט) מסרה ד' ולכה זה"א וכו' כמו ולך
כלא היא הוצא לרש"י ז"ל בפי'
על ההללים סי' פ' וחס לכה שמלס קטין חסיה
לגו. ולכה אין בשורה מולאה. ולכה איפה מה
אפסה בני דכבא. ולכה לישועה לנו ע"ש.
ואשר אני אחזה לו לבאר בס"ד דרך רמז במה
שידוע דהנאחס הוא שורש לכל העצירות כולם
כידוע במארח"ל כל המחנאה כאלו עו"ש. כל
המחנאה כאלו בא על כל העצירות כולם וכיוצא
וגם דע"י הגאוס הוא בא לידי כעס וקנאה ושנא'
וחחרות. והספק ע"י הענוה הוא שורש וענק
לקיים המלכות ולעבוד האליה כיון שאינו מחשיב
עצמו לבלום. וידע אינו כנפשיה שסופו למיחה
ולעונשי גסינס וכיוצא. בודאי שזהר מהעצירות
וישמור מלכות עשה וכידוע. והשחא א"ש ח"א לכה
שמלס ר"ל ע"י שמחלבה בעליה שאינו שלו. איך
ע"י שמחנאה במלבושו באמרו קטין חסיה לנו
שהוא ראוי להיות בראש וכיוצא. אז ולכה אין
בשורה מולאה שיהיה עיבד האליה כיון שהוא
מחנאה בעצמו אינו יודע חסרונו כדי שיחזור בו.
אך אם הוא אומר ולכה איפה הוא גסינס שחושב
מפחד גסינס מחמח ענוהו ואומר מה אעשה בני
לעמיד בלאחר מן הפולס אז ולכה לישועה לנו
שבדאי שהוא עושה רעיוני בזה כיון שהוא ירא
מן העונש וכמ"ש בזה"ק מאן דאינו רב אינו
זעיר ומאן דאינו זעיר אינו רב וק"ל:

ששמע משם כי כלי חמדה שפי' פסוק סנה זכ
עומד אחר כחלנו משניה מן החלונות מליץ
מן החרים במשול דמחילה ברחל מפסקה
בעונותיו וסנה לדיקים גמורים פועלי אמת
ולדק פורעים בכותל הזה כמין חלונות. ואשר
יעשו מלוא ולינס כחקקן אין בהם לפרוך רק
מעט וסם חרמים ח"ש סנה זכ עומד אחר
כחלנו הכותל שנעשה מעונותיו בינינו לבינו
יה' וברוב רחמיו משניה מן החלונות הנעשות
פי' מלוא כחקקן וסוף השגחה בעלם אך מליץ
מן החרים בן הנפרעים פי' מלוא שנעשו שלא
כחקקן ובגודל חסדיו משם מליץ להטיב לישראל
עכ"ד. וזה אפי' שמדבר במחילת זו שהלדיקים
ובעלי מלוא פורעים בה וספי' אירע לה.
וחו כי תאמר אדום הספי' רשעו כי המחילת
נפרלה יסם אומרים וגשז ובנה חרבות הכותל
זה פי' שיחבר היסד להחילת אה ישראל
וכמי' רבנו הארי' ז"ל במש' בעקבות משיחא
חולפא יסני שיסם ההגברות הספי' והיסד
לספילא ופי' אמר כי סם יבנו ואני אחרום
כי ברוב רחמיו יגאלנו אז יבקע כשחר אורים
גדולים וישובו ישראל והחפץ הספי' והנחק
והמח' מחילת זו ובמקום המחילת יקרא לסם
גבול רשעה. ועיניכם חרונים ואחם תאמרו יגדל
סי' מעל לגבול ישראל. סנוה ועיניכם חרונים
שפילת הספי' ואחם תאמרו יגדל סי' (מוחין
דנלות) מעל לגבול ישראל ממם ואין דבר
חולץ זכ"ד.

יבא"א פי' סוף ז"ל במש' סרמי' דספי'א
לוקחה בשמם קדושה ובזכר בנין
עליה וכשיצא זמן לספילא הנשמי' הויה מקטקט
כל סבירס בדין סהורה בגל ערים ובנאו צבירס
דמקטקט כל סבירס. ובדרושים כחב דספעס
משום דכא דחקקן רבנן שמוק דמי סערים
וא"ל לקטקט כל סבירס סייגו מפני חקנה ססנים
זה דוקא בישר' שיש להם חשו' אך סנויים אין
להם חשבה ומכ"ס סספי' ח"ש סם יבנו
סספי' ואני אחרום כדי להוילא סגל
סנשמה הקדושה. וספעס וקראו לסם גבול
רשעה וספעס אשר זעם כי עד עולם ולא שייך
בהו חקנה ססנים כמי' עכ"ד.

בריתי סיהס אהו סחיים וסכלום ואחנס

לו

בזר דידעי לה רבנן סחלוק סבו סבור סוף מוס
מסונסים ולא בן סאר סוף מוס סחיים. אף כי
לנדוננו סאר רומז לסשה ססיה סוילא זרע פרי
עץ סחיים. וגם סביע סוף גי' לו לסשה בדרקדוק
וס"ז רומז דאס ילא סאדס מכלל זה ולא דרף
אחרים לקיים מלואו יה' ולגדור עממו מן סחמא
אז וילך חרנה לי חרון אף. ואחם ו' של וילך
רומז וילך וילך ע"ד יתן ויחזיר ויתן. וכן רמז
סחיד"א ז"ל סחי' וילא יפי'ס ואף אין נמא
בסניוחין כי סא סרמי' וילך בסיס' חרנה סכא
מסיר ביד ילדו סרע וכל ימיו בסרסורי עבירס.
וגם בפוס"ב וילך חרנה סמח בלא חמדה ע"ד
כי סח סוף ולא יסיה סנאמר בחזקים. ואז ויפגע
במקום סוף סקביה סנקרל מקום סביבא לדן
לסניו יה' אז וילן סמחלוק וסחרעס עליו על סלא
קיים זה כדי לחקן רפי' נילויס לבן סוף
ססכינה. סהס גי' סיס. ולי סניעס יאמר על
סמח קודס זמנו. ולא אז בלבד סלא גם וילין
נופי' ויסיה לסחיד נידון סס ר"ל בגסיה לפי
סכא גרם לעממו כי סא סשמש ר"ל סנפטר
מן סעולם קודס זמנו :

ודרך רמז סאגב אפסר סכא רומז ליסאז"ל
יעקב חיקן ספלה ערבית ולסאורה
מכיון סוילאו זה. אכן אפי' דחיבת במקום במיק
גי' סריב כמספר ערבית במיק פי' ודוק :
א"נ על נסיו לו לסשה סס רמז דאס נשא אשה
אז סחיס ולא סיו לו בנים ער"ז לא יבטל
מלוא פריס ורביה סוילאמו סכבר עשייתו מה
סעלי לעסוח סלא אפי' נשא כמס נשים לא יספיל
סלא כל מה סבירו לעסוח יעשה ולא יאבד עממו
דאס וילא יעקב מנאר סבע אז וילך חרנה כחיל
בפי' סרלשן וקל :

הפמרת תולדות

בן יכבד אב ועבד אדוניו. פי' סחיד"א ז"ל
בנחל סורק סכא רמז על עשיו סהיס
מכבד לסביו סרבה ופי' נמשך כי סעבד לישראל
ח"ש ועבד סכא עשיו אדוניו של ישראל ז"ל
סרב ז"ל.

כי תאמר אדום רשעו וגשז ובנה חרבות
ובו פי' סחיד"א סס' סוילא סלל במה

בצית המד' וס' שס אשכ אחת יושבה ושומעת
דרש מפי ר'מ זיעל ונתעכבה בצית המד' עד
שסיים ר'מ הדרש שלו וסלכ לציחא וראחא שכבר
כבו סכרות שעבר זמן סרבה מן סלילא ולא בלח
לציחא א"ל בעלס ס'כן ס'יח א"ל ס'יחי יושבה
ושומעת דרשכ מפי סדרשן. א"ל כן וכן סכוא
שבוטע שלא חכנס לציח עד שחלך וחרוק בפניו
של סדרשן. ואחור סאיש ס'ס דשע ורלכ ללערה
סידע שא"ל לס לעשות כן וס'א סלכס וישבה חוץ
לציחכ במקום אחר ג' שצחות כ' אינכ יכולס
ניכנס לציחו מאחר שנשבע שלא יקניסנכ עד
סחלך וחרוק וכו' כיון שעברו צ' וג' שצחות
אמרו לס סשכנוט שלס עד עתס אחס בצעס
זע"ז קומי עמנו ואנחנו נלך עמך אלל סדרשן
ונעסס לך איז חקנכ כיון סבאו אלל ר'מ לפס
ר'מ צרה"ק אח כל סמארע וידע צרה"ק
בשביל מכ בלו אללו ואזי כשבאו אללו א"ל ר'מ
כלוס יס צכס אשכ שידעת ללחש על סעין
ססמכנכ ס'ס לסס שמי ש'ס לו כלצ סעין
לפעמים אומרים לחש על עיטו וסחרפא ומכנס
ס'ס שזכ סלוחס ירוק שצעה פעמים על סעין
צעה סלוחס ולכן עשכ עצמו ר'מ כמי שעיניו
כאבים ורלכ אשכ שחעסכ לו לחש על עיטו
ואזי אמרו סשכנוט לאוחס סאשכ סנס עתס סכוא
רלכ סילחשו על עיטו חקומי וסלחשי וממילא
חקימי דברי בעליך ססלוחס מוכרס שירוק כיון
סבאח אוחס סאשכ לפני ר'מ לעשות לו כך
נחיראכ ממנו מפני סבוטס סס'סכ צוטס ממנו
א"ל רבי אין אנכי חכמס ובקווא ללחוש על סעין
א"ל ר'מ אפי' שאין אח יודעת ללחוש עכ"פ
אח סרוקי צעיט ז' פעמים וממילא סחרפא עיטו
ואז עשכ סאשכ כן ורקכס צעיטו ז' פעמים
אח"כ א"ל הלכי ואמרי לבעליך אח אמרס פעס
אחת ואני עשיתי ז' פעמים. א"ל סלמידיו כך
מציס אח ס'סורס לא סוכ לך למימר לחד מיין
למלחס לך א"ל לא די למאיור לסיזת שזכ לקונס
דחי ר' ישמאל גדול ססלוס שסס סגדול
סנכחצ בקדושה אמר סקצ"כ ימחכ על סמים
בשביל לספיל שלוס בין איס לאשחו ע"כ. נמלא
שאפי' ר'מ ס'ס חכס וס'יציס סכל צכיבוד חורו
אפי"כ זלול צכבודו ח"צ בשביל סלקח ק"ץ מן ססס
הקדוס סככד סנכחצ בקדושה סאמר הקצ"כ
ימחכ

לו מורא וייראני ומפני שמי ניחח הוא. אפי"ל
בס"ד פסי' מ"ס בנמרל דכחוצות דפ"ז ח"ל
מכרז ר' יוחנן סזסרו מזיבין של בעלי רלחן וכו'
ריב"ל מיכרך צכו ועסיק באורייתא אחר אילת
ססבים ויעלח חן אס חן מעלכ על לומדיס
אנוני לא מננא. כ' סוכ סכיב אמר למלאך סמוח
ז"ל עביד רעוטיס זול אהחזי ליס אמ"ל אחוי
לי דוכחאי אמ"ל ליחי. אמ"ל סכ לי סכינק
דילמא מיבעתח לי באורחא. יסככ מכליס כ'
מעל לססס דלויס קל מחוי ליס שור נפל לסכוא
ניסל נקפ'כ בקרנל דגלומיכ אמ"ל בשובעחא
דלא אחינא. אמר סקצ"כ אי אשחיל אשבוטסיס
ניסדר אי לא לא ניסדר. אמ"ל סכ לי סכינאי
לא יסכ ליס נפקא צח קלל ואמרס ליס יסככ
ניסליס דמחצעי לברייתא מוכיז אליסו קמיכ
פטו מקוס לבד ליזאי פטו מקיס לבד ליזאי זול
אשכחיס לרשצי' דס'ס יחיב וכו' וססחא ח"ס ח"א
צריחי ד"ל ע"י סצריח שנשבע ריב"ל ע"ז ס'סכ
אחו סחיס סס חייס נלחייס של עוסי' וגס
שלא שלס צו מלאך סמוח ח"א וססלוס. ומלכד
זכ גס ואחנס לו מורא דסיינו סלדיקיס נחחי
אוחס לס"מ מורא סס'ס ירל מכס ורמו ג"כ
צוכ למעסכ ססוכל בנמרל בחר סכי בעיין ר'
חנינא צר פפא שסציניס סוכ כ' ס'ס קל ניח'
נפסיס וכו' אמ"ל סכ לי סכינק דילמא מצעחכ
לי באורחא אמ"ל כחכרך בעיח למיעבד לי סס'ס
ירל מכס למסור סכיטו שלא חככעל מלכחו
ח"א ואחנס לו מורא ובללו וייראני סס'ס מחירא
מכס כמו סירל אח ס'. וכ"ה דאעיקרל איך
נשמע לו ס' צוכ ולמס לא יעשו לו סחרס וילל
משס לז"ל ומפני שמי ניחח הוא מקודס ומימיו
לא נשבע שבוטע וסחירס ולזכ אמר סקצ"כ אי
איחשיל אשבוטסיס ניסדר ואי לא לא ניסדר עפ"י
מדותיו מדדו לו וק"ל :

ועי' לס כסל דוד ז"ל צדרוש ר' לשבה כלס
שפי' במאמר סכ"ל מכרז ר' יוחנן וכו'
ריב"ל סוכ מיכרך צכו וכו' כמס אופניס כעין
חומר יע"ש :

ובאו"א פי' ס' אדרת אליהו יל"ו ע"ד דלחי'
במד"ר פ' ז' ושס כחצו המעסכ
בלשן סרגוס ואנחנו נעתיקכ בלשן סמסרס
והוא דר' מאיר ס'ס יושב ודורס צילי סכח

מחה על המים בשביל שלום אים ואשחור וכ"ש
הוא שצריך לחלל בנצודו בשביל שלום אים ואשחור
ובזה יובן בדיתי סיחם אחר רמז לחיה שבתו היא
שוכנת אללו והיא אללו החיים והשלום כמ"ש כי
מואל מאל חיים וכתיב כי חיים הם למואלים
וגם היא שלום לו ולכל העולם כי ע"י החורש
שים בעולם אין אדם יכול להזיק או לחול אחר
חבירו וכמ"ש דרכים דרכי נועם וכל נתיבותיהם
שלום. חסו בדיתי היא חסו סיחם אחר אלל
החיה והיא החיים והשלום. ואחנם לו מורא
וייראני שנחתי את בני אדם לו מורא ר"ל
שחייבים הכל לירא מהחיה כמ"ש אה כי אלסוך
הירא לרבות חיה ואפי' שנחתיים לו מורא ששכל
יראים ממנו עכ"ל הוא לא זכר דעתו עליו אלל
וייראני שנכנע לפני לעשות מצותי כל הימים
ומפני שמי נחת הוא השם הנכבד בקדושה
שאמר חורש ימחה על המים בשביל שלום
לכן נחת הוא שם הוא נכנע והשפיל עצמו
לסרבות שלום בעולם עכ"ל יצ"ו :

ובאו"א אפ"ל צסק"י מסר"ש מאסמריפולו
בסי"ס דן דין במאמר יורד ר' ל"ז
בזכ"ר לסי' אר"א יצ"ו דל"ז ע"ג שבגמרא אמרו
שים חיקון לעין הרע שלא תשלט בו יתן הגדול
בנחיר ימין וכן בשמאל באופן שיוכל לראות
בעצמו את נחיריו ואמר בסודו שים בכל נחיר
אחד שי"א נימין קדישין והנס לא רמחא השי"א
בנחיר אלל א"כ יתן הגדול בו שאלו נשלים השי"א
בו כי נחיר מספרו רס"ח וכן נחיר ב' ו"י רס"ח
הנס רס"ח נחשד ממנו מ"ג להשלים מנין שי"א
נימין וע"י הגדול שהוא ג"י מ"ג יושלמו השי"א
מב' לרדים בב' גדולין והנס שי"א ושי"א ג"י תרכ"ב
ובזה פ"י האד"א יצ"ו כונת הכי בדיתי כי היא
העשיר ולא יוסיף עכ"ל עמס ע"כ. ועיין שם
שפ"י בזה כמה פסוקים :

ובזה א"ש בו הכי בדיתי ג"י תרכ"ב לרמז
לב' שי"א הס' עי"ז סיחם אחר החיים
והשלום דע"י השי"א חסו ייראו ממנו הסמ"א
והמסטינים לסזיקו כמ"ש כי הס' שם ח"ש ע"י
ואחנם לו אז מור"א לסמ"א וייראני אחריות
ייראוני רמז למסטינים וק"ל :

ובזה אפי' לרמזו בזכות הכי כי תרכב על
סוסך מרכבותיך ישועה. והנס דרך
המעיל עין הרע בחבירו צ"מ בודאי מחמת קנאתו
ממנו שרואה אותו מוללה אכן כשיכוין באלו
השי"א נימין צ"פ לא יירא ממנו והנס כי ז"ל
פ"י ספ"י הס' בפשטו לענין הולך בדרך שלא
יירא משיכיר יע"ש והציד כי הס' שם אכן הנס
בעתה דרך רמז כי ע"י ב"אשר י"כיון תרכ"ב
על סוסך ג"י קנאה ר"ל על אדם שחדע שים
בו קנאה אז מרכבותיך ישועה וק"ל :

ובאו"א פ"י כי נח"ק ז"ל כונת הכי בדיתי
סיחם

מחה על המים בשביל שלום אים ואשחור וכ"ש
הוא שצריך לחלל בנצודו בשביל שלום אים ואשחור
ובזה יובן בדיתי סיחם אחר רמז לחיה שבתו היא
שוכנת אללו והיא אללו החיים והשלום כמ"ש כי
מואל מאל חיים וכתיב כי חיים הם למואלים
וגם היא שלום לו ולכל העולם כי ע"י החורש
שים בעולם אין אדם יכול להזיק או לחול אחר
חבירו וכמ"ש דרכים דרכי נועם וכל נתיבותיהם
שלום. חסו בדיתי היא חסו סיחם אחר אלל
החיה והיא החיים והשלום. ואחנם לו מורא
וייראני שנחתי את בני אדם לו מורא ר"ל
שחייבים הכל לירא מהחיה כמ"ש אה כי אלסוך
הירא לרבות חיה ואפי' שנחתיים לו מורא ששכל
יראים ממנו עכ"ל הוא לא זכר דעתו עליו אלל
וייראני שנכנע לפני לעשות מצותי כל הימים
ומפני שמי נחת הוא השם הנכבד בקדושה
שאמר חורש ימחה על המים בשביל שלום
לכן נחת הוא שם הוא נכנע והשפיל עצמו
לסרבות שלום בעולם עכ"ל יצ"ו :

ובאו"א אפ"ל ע"ס הכחב דבתריס חורה
אמה סיחם בפיסו ועולם לא נמלא
בשפתיו בשלום ובמיסור הלך אחי ורבים השיב
מטון והוא דלז"ל דהכל חייבים במורא חיה
וכמו שאז"ל שמטון העמסוני הים דורש כל אחים
שבתו כיון שהגיע לאח היא חירא סירש עד
שצא ר"ע ולימד את ה' אלסוך חירא לרבות
חיה וכן ז"ל דאך שמטון העמסוני שדרש כל
אחין שבתו לא ידע לדרוש זה וסוף בזה. אכן
ה"י ז"ל דלעולם שהיה יודע לדרוש זה אכן לפי
שהוא היה עני יאמרו סכל לכבוד עצמו הוא
דורש. אכן ר"ע שהיה עשיר לא חשש לה שאלו
נריך לבדיו. והשתחא א"ש ח"א בדיתי היא
החורש סיחם אחר אלל החיה ועי"ז החיים
והשלום יבואו לו ולא די זה אלל גם ואחנם לו
מורא שצריך לירא ממנו והוא בשביל וייראני אכן
שמטון העמסוני כשהיה דורש האחין שבחורש
ומפני שמי נחת הוא שלא ראה לדרוש כלום
ופירש ולא מפני שלא עלתה לו לדרוש דרשה
שדרש ר"ע אלל חורה אמה סיחם בפיסו שזו
הדרשה לרבות חיה סיחם בפיסו וגומ' חורה
אמה א"ה ר"ל שגם האה הס' בלחה ועלתה לו
לדרשו. אכן משום ועולם ר"ל שלא ידברו עליו

פרשת ויצא

(א) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. אפי' לרמוז בס"ד דרך רמו שהכונה אס חוליה גי' יעקב מהי' שצ"ע יסאר גי' קיץ ואז וילך חרנה שהולך כחרון אף וסוף ע"י החורה בלר מ"ה ח"א מצא"ר :

ויצא יעקב מבאר שבע וילך. אפי' דרך רמו שהוא רמוז על האדם כי הכה אמרו במשנה חסידים שבעה דברים בנוסע ושבעה בחכם חכם וכו' ומי להו ואזיל יע"ש. עיין מ"ש ז"ל בש"ס עס הארץ מוחר לשיחטו ביוה"כ ומגבו חס בנוסע הוא פחות מעס הארץ וכמ"ס דע"מ בענין ציר ועס הארץ באצות יע"ש ומינה נלמוד לדין במכ"ס ח"א וילא יעקב הוא האדם מבאר שבע דהיינו הו' דברים סני' אז וילך חרנה ר"ל חרון אף דאפי' בע"ס אמרו מוחר לשוחטו ביוה"כ. א"ג חרנה לוהיות נחירה והוא רמוז לדברי חכמים שאמרו ומגבו שהוא נחירה וק"ל. ועפ"י לעיל יובן רמו. נוס' וילא יעקב מבאר שבע גי' שני' לשון משנה שם רמו שהניח ז' דברים שהם בחכם :

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. אפי' דרך רמו בס"ד שהחורה היא ז' ספרים כי פ' ויהי בנסוע הארון הוא ספר לבדו והוא לבו ז' ספרים והוא שרמו וילא יעקב הוא ל' עקב שעי' שצ"ב סחו שהיא ז' ספרים ח"ס מבאר שבע לכך וילך חרנה בעו"ז ובעו"כ. א"ג וילך חרנה גי' שר"ט נוס' שר מוצ שהלך ממנו השכר המיוחד לו בעו"ז והבא. ואז כשילך מעו"ז ח"א ויפגע במקום כינוי לשם הוי"ה שצולה גי' מקו"ם בהכפלה יו"ד פעמים וי"ד. היא פעמים ה"א. וי"ו פעמים וי"ו. ה"א פעמים ה"א גי' מקו"ם בדקדוק ח"א ויפגע במקום ואז וילין שם שמהלוקן חלילה על כוונת. כי בא השמש נוס' כזה שיכבה נרו בלא עתה. ויקח מאבני המקום נוס' גי' חין שאומ"ל ולאן אחס הולך למקום עפר רמה וחולעה. וישם מראשוחיו ר"ח וס"ת גי' צ"ב שצטנו כזה והחולעים חובלים ממנו וגם וישכב במקום שהוא שלא יקום בתחב"מ וכמשו"ל. כל העוסק בעל חורה על חורה מחייהו ומי

היחס אחו וכו' במשול דכל מי שהוא יר"ש כדחיו זוכה למלכות ח"ס בריתו וכו' ואחנס לו מורא שיכיו כל הסמון יראים ממנו כמו הוד מלכות וכמעט וייראני מחמת שסיה צו יראת שמים כחקה לזה מדה כנגד מדה זכה שיראים ממנו. וכחב הוא ז"ל מפי השמועה על השלום הקרא ומפני שמי נחת הוא דרך חסידים כשבא לכוזיר אח בשם הוא חרד ח"ס ומפני שמי ר"ל קודם שמי צעפה שרואה להזכירני נחת הוא לכבוד השם וק"ל :

א"נ חורה אחת היחס צפיהו ועולה לא נמלא בשפחיו בשלום ובמישור סלך אחי ורבים שסיב מעון. פי' ס' סני' צב' טארי' שלל משם סמפ' ח"ל וכו' שסרי אמרו רז"ל דלשני אנשים שהיה להם מחלוקת או אשה ובעלה, הולך אלל אי ואומ"ל אס ידעה כמה מחחרט איס ריבך וכמה עובס אומר עליך וכיואל בזה שהולך מה לזה ואומר להם פיוסים ודברי אהבה שאמר אי על חבירו עד שעושה שלום ביניהם ויראה ח"ו שהיה משקר בזה ואיך אמרת ועולה לא נמלא בשפחיו לז"א בשלום ובמישור סלך אחי שכל זה לשם שלום ושרי וצוה ורבים שסיב מעון שלא יהיה להם שנאה זע"ז עכ"ד :

ובאו"א אפי' מ"ס ח' נח"ק ז"ל הכו"ל בחוספח ביאור וסוף דו"ל דמה הכונה באומרו בריתו כינוי אליו אך ידוע משו"ל דלומד חורה לשמה היא נקראת חורת ס'. עיין דסחורה כחוב צה אורך ימים צימיה וכו' וגם נשמעים דבריו וכמאז"ל כל מי שאין צו יראת שמים אין דבריו נשמעים מכלל לאו אחס שומע רק שמי שיש צו יראת שמים דבריו נשמעים. ח"א בריתו ר"ל אס הוא עוסק בחורה בשביל שהיא בריתו דהיינו לשמה ולא לפניה ח"ו אז סנה שברו אחו החיים ר"ל חיים ארוכים כי מולאי מלא חיים, וגם בודאי שיהיו דבריו נשמעים כיון שהוא עוסק בחורה לשמה מחמת יראת שמים שבו. ואס יש אחס מחלוקת בין בני אדם על ידו יהיה שלום ח"א והשלום. ולא זו אף זו שיכיו יראים ממנו סקבל וסיבב לזה הוא וייראני לפי שיש צו יראת שמים ומפני שמי נחת הוא וק"ל :

ולכך גם כי בא השמש שנפטר לבית עולמו
עכ"ז ויקח מאבני המקום הם מצות ומע"ט
שדומים לאבנים טובות ומרגליות וסכל בשביל
וישם מראשותיו קרי ציה מראשותיו שנתן דעתו
מאין באה מטפה כרוחה ולכך הלך בדרכי יושר
מחסי" וע"ס. וגם וישכב במקום שהוא שלא יבא
בגלגול וק"ל :

ויצא יעקב וכו' כתב רש"י ז"ל ח"ל ויאל לא
היה לך לכהוב אלא וילך חרנה
ולמה הזכיר וילאחו אלא מניד שילאח לדיק מן
המקום עושה רועם גזמן שכלדיק בעיר הוא
הודע הוא זיוה הוא הדרה יאל משם פנה זיוה
פנה הודע פנה הדרה וכן ותאל מן המקום
האומר בנעמי ודוה ע"כ. וכל המפרשים ז"ל המה
ראו כן המכו דמאי וכן דקאמר. ועוד דכאן הביא
ראיה מנעמי. ובנעמי כתב וכן ויאל יעקב ע"ע
וראיהי לה' שפחי חכמים ז"ל שכחב לחרץ דכאן
הביא ראיה מנעמי דכחיל חדא לילאח גופו
וחדא לילאח ממנו וב"צ וכיואל. ולכך כתב וכו'
וחאל נעמי ושם לא היה להם משאוח וממון
ועכ"ז נכתב ב' פעמים והאל הא' בפירוש והב'
ברמז מן כח מאמר וחשב. ושם הביא ראיה
מויאל יעקב דהיה יכולת לומר דדוקא בנעמי
לפי שלא נשאר לדיק אחר לכך כתיב ותאל
לרמוז יאל לדיק וכו' אבל הכא שנשאר יחזק ועוד
אחרים כדליתא במד' חינו דומה וכו' מגיל
דעושה רועם משרה הביא ראיה דהא נשאלו
יחזק ורצקה ואפי"ה עושה רועם יליתא יעקב
עכח"ד. ואני הקמן אפי' לי לפי בפשוט דהכא
הביא ראיה משם דהוה חמונא דמ"ס שילאח
לדיק וכו' הוא דוקא איה ולא אשם ולכך הביא
ראיה מנעמי שסיה אשם ואפי"ה כתיב ותאל
אחר וחשב לסורות ע"ז. וכן ג"כ שם היה לך
לומר דוקא שהם בנעמי ודוה שכיו שהיה לדיקי
ואף אם נאמר כי עדיין לא נחגיגה עכ"ז ה'
יודע חלומות ועוד שזכות גדול שעתידים
לאלה ממנה לדיקים ומשיח בן דוד. אכן אם הוא
לדיק א' לא לכן הביא ראיה מיעלע"ס וק"ל :

ובפשוט הכתוב אפי' עפי' מ"ס ז"ל ע"פ
ויבא עמלק וילחם עם ישראל
ברפידים על שרפו ידיוס מן החורס. כן פירש"י
ז"ל בפי' וסיה כאשר חרד לשון לער כמו אריר
בשיח

ומי שאינו עוסק בחורס אין על חורס מחייבו
וק"ל :

א"נ ויאל יעקב מבאר שבע ס"ח ארבע רמו
לפרד"ס שהחורה נדרשה בהם שאם הוא
נומד בחורס בכל חלקים שהם פרד"ס וילך חרנה
כפשטם שכולך ממנו חרון אף ועוד. בו הרמז
ג"י שלט לומר שהוא שולט ככ"י ע"ד לדיק מושל
יראה אלסים ואז ויפגע במקום כשפוגע במקומו
הראוי לו וילן שם שלא יחזור בגלגול ואימתי זה
כי בא השמש כשיבא שמשו וטו' ככה ומילאח
אנב אורחיה קמיל שלא יהיה לו לער בעת
המיתה אלא כמו זה שכבה וגם טו' כי בא
השמש ג"י ז"ך רמו שבזכות החורס שסיה ז"ך
לוחות יאיר נרו זך וזכיר וילך לפניו ע"ד כי נר
מליו וחורס אור. וגם ויקח מאבני המקום ג"י
נא רמו לך שער צינה. וס"ח ויקח מאבני
המקום ג"י חין שיהיה בעל חן ע"ד חן ונבד
יתן כי ע"י החן מפלה חן על לומדים וישם
מראשותיו טו' מ"ז וס"ח מ"ז רמו למ"ז הוא
מילוי סו"ס דע"צ שס"א ג"י חסד ור"ל שהוא
מסובב בחסד וכמ"ס וכבומה כה' חסד יסובבנו
וישכב במקום כאלו ישן שם וכמ"ס בפי' וישכב
דוד עם אבותיו וכן לדיקים במיתתם קרניים
חיים :

ויצא יעקב מבאר שבע וכו' אפי' דרך רמו
בס"ד ידוע מ"ס כחיד"א ז"ל בכמה
מקומות משם ס' ז"צ ז"ל כי יעקב חנוי לבנים
קפנים. עוד ידוע שהיה סיה ז' ספרים כי פי'
ויהי בגסוע הארון היא פרשה בפ"ע וכו' ז'
ספרים וע"י לימוד מריות כמה דברים חדא
בעוה"ז אורך ימים צימינה בשמאלס עושר וכבוד
ועוד בעוה"ז הוא. יושב במקום עליון לפניו ית'
ואינו חושש לבא בגלגול כי כבר חיוקן מה שעליו
לעשות ח"ס ויאל יעקב הוא רמו לבנים קפנים
מבאר שבע הוא רמו לחורס שבכתב שהם ז'
ספרים. וגם וילך חרנה ג"י גר"ס שלומד גירסת
הש"ס בזה זוכה ויפגע עם האוחיות ג"י קפ"ד
טו' קונס דעת עליון רמו לחורס שנקראה דעת.
גם וילך חרנה ג"י שפי' טו' שכל טיב. במקום
ב' מקום ר"ל ב"פ מקו"ס ג"י שבי"ע ע"ד ולא
ראיתי לדיק נעצו חרעו מצקס לחם וילן שם
בעומקם של הלכה וכמו שפי' בפי' וילן בעמק.

בשמי כלומר כשיעברו ישראל ע"ה ויבאו לך
פחחון פה להטער על הצרכות שנטל ופרקת
עולו וכו'. וידוע שהחורס הוא נקראת באר מ"ח
ח"ש ויאל יעקב דהיינו האדם מבאר שכיח החו'
אז שבי"ע נ"ט שם ביאה עמלק. וגם חיבת
מבאר ר"ח וס"ח אוחיות ר"ס ג' עמליק ובאמלע
אוחיות בא שעי' לומר החורס מפסיק בשמו
ואם ח"ו אינם לומדים בחו' אז בא ר"ס הוא
עמלק ואז וילך חרנס שיערל צהרון אף וק"ל :
סמ"י כ"י לו לאשה ואל יעקב מבאר שבע
פ"י החיד"א ז"ל בנחיק דחיבות ואל
יעקב מבאר שבע הוא אוחיות הרבע. כלומר
הוא יאל לאשה ולבסוף היו לו ד' אחיות
וס"ח לאשה ואל יעקב מבאר ג' ילחק. וכו'
מכר"א מנרמחא רמז ח"י מבאר אוחיות אברהם
ר"ל בזכות אברהם. וא"ש שרמח אברהם וילחק
דצמח בזכות אבותיו אברהם וילחק ע"ה
וכמנש"ל ע"פ אשא עיני אל הסרים ע"ע :
ואם' עפ"ד וילך חרנס אוחיות ח"ר כ"ה
וכוא מס' ילחק וכו' כ"ה הם החמשה
חסדים שסיו לו לאברהם אע"ה חוס' על ילחק
אע"ה שהוא גבורה דין קשה. וידוע דכל ספירה
היא כלולה מעשר וא"כ הם כ' וכללום ס' הם
כ"ה. ואפ' דהו' העש' שנחוסף לאח"ה אוח'
היא ולא אוח' אחר לרמח לס' חסדים וז"ל וילך
בזכות הם חרי אשלי רבצני שהם ח"ר הוא
ילחק שמספרו ר"ח וס"ח רמז לאח"ה שכו' לו
ה' חסדים כמ' :

וה' פני ילחק חנין ז"ל פ"י בזכות הסמ"י
וכוא שדקדק בדבר ההמוס דא"ך יעקב
אע"ה לא זכה שידבר אליו הקב"ה כ"א בחלום
ולא צהקין דהו' הוא מדרגה החתונה בנביאות
חיו. ולכן פ"י חרי ז"ל עפ"י הידוע מדברי זוס"ק
דאדם רווק אינה שורב עליו שכינה דאינו אדם
שלם והדברי פנומי' דהאשכ רמז לשכינה כידוע
לוי"ה. עיין מ"ש ז"ל בשם און השכינה שורב
אלא על חכם גבור ועשיר. ובשלמא חכם הינה
אלא גבור סלמח הוא דלא היה גבור דהא חזקין
דישן בעוד היום הגדול ומוכרה הוא לומר מחמה
פחד מסכנות הדרכים וא"י הו' גבור לא הו'
חושש אם א"י דלא הו' גבור כ"כ. ועוד עשירות
לא הי"ל כי מלאו אליהו ולקח הכל במלוא אביו

ואמ"ל פני חסוד כמח. **וזה** רמז ס' זכות
הרבים כ"י כ"י ויספר ללכך ומה ספר
לו א"ח כ"ל ה'דברים ס"אלה נ"ט א"ל חסוד ב'
לא הבאתי דבר בנכסים רבים ילאתי מצותי
השיגני אליהם לקח הכל נמלא שהיו עני ולכך לא
היה ראוי שהשרה עליו שכינה צהקין. וכו' בא
להח' כל העממים המ' על שהולך להראות אליו
בחלום ולא צהקין. ח"ש לו לאשה ואל יעקב
ש"ל לשלח אשה וס"ח רווק ואינו ראוי להשראה
שכינה. ועוד בה ויפגע במקום וילן שם אף שהיה
עוד היום גדול. ואל בני' לו בא וילקח מאבני
המקום וישם מראשיתיו וא"י כוס עשיר לא הו'
ישן על האבנים כ"א בכרים וכסתות. מכל חלק
דסוד ויחלום וסנה סולם מוצב ארצה וגילה אליו
בחלום וק"ל :

ורש"י ז"ל פ"י וילך חרנס יאל ללכת לחרן.
כראש מדבריו שחתי יליאתו כיחכ
ללכת לחרן ואח"ך כמלך וי"ל דבחתיו מאי סבר
ולבסוף מ"ס. והחיד"א ז"ל בנחיק פ"י כי בחתי
הי"ל ממון וצ"ש לו פרנסה ישא אשה ואח"כ
ילמוד חו' כמ"ש פ"ק דקידושין דכ"ט לפירית.
אך אח"ך בא אליהם ולקח לו הכל אי"כ הוא פני
ולקח ללמוד חו' קודם כי כך סדין כמ' ומש"ה
הלך למד' שם ועבר י"ד שנה ואח"כ נשא אשה
ח"ש רש"י יאל וכו' דבחתיו כך הו' דעחו
ומשום מעשה אשהו יק"ל :

ובעיקר הכחובים המ' פ"י החיד"א ז"ל
צפ"ד וכן קדם פ"י הרמז צ"ח
יעקב מבאר שבע אוחיות עבר. וכוא דאמרו ז"ל
שנעמן יעלע"ה צמד' ש"ש ועבר י"ד שנים כמ"ש
בש"ס ספ"ק דמנ"י וסובא לרש"י סוף פ' חולדות
ורמז בזה ג"כ צ"ח וילך חרנס ר"ח ג' י"ד
שנעמן י"ד שנים קודם שכלך לחרן. הובא משם
מ"ז ס' המ"ל שהביא מד' רז"ל ככ"י שאליו
רדף במלוא אביו עשו לסרוג אח יעקב ויעקב
כחחקן לו ואמ"ל שיקח כל אשר לו ויניחכו ערום
ממש וכן עשה ונשאר ערום כלאהו מרחם אמו
וכיו' שם נהר ונכנס יעלע"ה צנור להתחבא
שם שבוס ערום. ובעודו צנור בא פרש א' רוכב
על סוס ופגע בצנור וירד צנור לקרר עלמו
ושבולת הצנור שפסו וחלקו וא"י יעלע"ה עלה
ולבש בגדי חמודות של הפרש ורכב על הסוס
ויירא

אומרים וצומחים אלא מה שלפניכם מה שנחנו
לכם מאכל ולכן אוכלים בהלעמה וק"ל. גם נטי'
סליה ה'זמין ל' ס'ום :

ובהכי ח"ש כונת כ' הקודם לו על זאה
יחפלה כל חסיד אליך לעת מלא רק
לשקף מים רבים אליו לא יגיעו. ור"ל אמרו
במד' לעת מלא זו מיתה. ועפ"י הכה נכון דכן
אמת כי שמה בהפלים על ב' המצוות עכ"ל ר"ל
יראה ופחד יבא בו שלא ידעו בו קרוביו. כי
לזה הולך להממן י"ד שנים בבית מד' של שם
ועבר כח' ח"ש ע"י יחפלה כל חסיד אליך לעת
מלא דכיוון אם יקר מקרבו שכולך בדרך יחידי
ופגע בו לסטים מזיון שימות מיתה עצמו ולא
יכול ליגע בו. אך לא באופן זה שהוא בנדר
יטב להחכמות ויהיה מוכרה להפשיטו ולקחה
בגדיו ממנו. ח"א על זאה יחפלה כל חסיד אליך
לעת מלא זו מיתה שימות אויבו ושונאו האויב
לו בדרך ובא דרמו בחיבה מלא נטי' מיתה זר
ואויב ואח"ך יניחו וילך לו ולא יהיה לו פחד.
רק לשקף מים רבים אליו לא יגיעו שיכיה הוא
בנדר לכסות עצמו ויבא הנ"י וישפטו המים
שלא המעשה מוכיח ע"ע שזכר חסדו יח' ליקח
כסותו וסוסו וכיוצא ח"א אחס סתר לי שאז
מוכרה אח"כ לעשות לי גם אחר והוא מלך חרני
כן הם קרוביו ומיודעיו אח"כ אח"כ שאל חרנינו
לזה :

ובזה ג"כ ח"ש כ' הכ' בהללים ס"י ס"ב
ח"ל אחס דבר אלמים שמים זו שמעתי
כי עו לאלמים ולך ס' חסד כי אחס השלם
לאיש כמעשהו וסדקדוקים ידועים ובציור יבנו
והוא דרמו לענין כלי וסוף אומרו אחס דבר
אלמים ונשעתם מאויביכם. ואנא דאמרי שאכיה
נשע ממנו שלא חיקני כן במיתתו כן בע"א.
אכן כהיום ראיתי ושמעתי בשכלי ע"ד שמת
כלומר כן ר"ל שמעתי שהבנתי שכונת כ' הכ'
ונשעתם מאויביכם חרתי שמעתי מינה כן הכלל
שלא חיקני. והן ג"כ שלקח בגדיו וסוסו שחסי
לי חשוע ממנו ממש. וסוף ודאי מחסדו כגדול
שכפליה לעשות עמדי ח"א כי עו לאלמים ויח'
דאיך וצמח זכתי לכ"ז ודברי ר"ל הם אמרו
שם שזכר להנלל אך לא יזכר לראות במיתתו
ובפרט לנכח חסד. ויש ד"קים גמורים שזכרם
לנפלאות

י"א יעקב מאד פן קרובי הנמנע יראוהו
יכירו בגדיו וסוסו ויעלילו עליו לכן חקף הלך
וגממן בבית עבר י"ד שנה. ואני הפעוט אומר
דמנע שחיס שם י"ד ולא יותר ולא פחות כי
הגיע לפרק בא סימן אחריות ד"י וכיון שכן ודאי
חלף ועבר הפחד הסוף ולכן היה בבית עבר
י"ד שנה לרמח דע"י י"ד שנים עבר וחלף הפחד
הסוף בדיק בשמא עבר עבר הענין ע"י י"ד
שנים :

ועפ"י הכה נכון כונת כ' לע"ד המעט סוף
כונת כ' אחס סתר לי מלך שנחתי
והיה ח"י נבזה וחדל ליראות לאישים ערום הלכו
וע"י הענין שהמלא לו האל"ה נסתר מחמתו
חמת קדושה שחיס לו מקודם ח"א אחס סתר
לי מכה סתר הוא הפרש שסייח כמעט ירא ממנו
שלא ימיתו אדרבא ויהי לי לישועה וללמד מוסר
ודעה לאדם שיבטח בה' ובחסדו כגדול כנוצר
עליו חמיר כי הפליא חסדו לעשות עמנו בכל
טח ועת ובפרט יבית ויראה בענין זה של יעקב
א"ע כי לא היה בשכל אנושי ענין כזה וידמה
מילתא למילתא. וגמלא עשה שניטל משמים רעיה
חדא שניטל מרעוה שלא הרע לו. אלא אדרבא
הרעיה ממנו כסות בקרב וסוס לרכוב וכנ' :

ובזה הכה מב' כונת ס'ס'ס ככחוב הכ' הכ'
ח"א ר"י פלג חסדו בני סלס אשכילך
יאורך בדרך זו הלך אינפל עלך עיני אל חסיו
כסוס כפרד אין הבין. וסרואס יראה דכדקדוקי'
רבים חדא מ"ש ר"י פלג ח"י ר"י ל' רבים. ועוד
מ"ש בחר הכ' אשכילך ואורך וכו' אינפל וכו'
וכן לא ידענו מה היה הענה. אכן אפי' בס"ד
כפ"י וסוף ד"ש ומספר לאדם הנשים שגששו
לו שלא בדרך וכמ"ש בנח"י אחס סתר לי מלך
ומפרש ואזיל דא"כ לר"ך לשמות ב' שמחות ח"א
ר"י ומה הם לו"א חדא פלג שניטלתי ממנו.
ועוד זה עובד כפולס חסדו בני סל"ה שלקחתי
כסותו וכו' ודאי כגמור בהשגחתו יח"ש ולא
אשכילך ואורך אחס ב"א בדרך זו הלך הוא מדה
הצמחון בהל"ה ואף אם אחס הולך בדרך שאין
חקוס. עכ"ז רב להוסיף בחסדו יח"ש אפי'
במקום שאין בשכל האדם להיות לו חשוע ח"א
אף בדרך זו הלך אינפל עלך עיני להיות לך
הצמח ואל חסיו כסוס כפרד אין הבין שאין

לנפלאות חוץ מן הטבע ולזלזול וכן חסד כי
אחד השלם לאחד הוא הדין כמעשהו ממנו
שהוא צומח באל שיעשה לו גם חוץ מן הטבע.
וכמדתו ממנו עשה אלהים לנו :

ובסייון הכחוצ הנזיל אל הסיו כסוס כפרד
וכי רבים מכלוצים לרשע והבזמח

בה חסד יסוצבו שמחו בה וגילו לדיקים וכו'
אפי' דסינו דקא נחבר אל הסיו כסוס כפרד
שחלקו הבזמחו ית' מעליהם דהא ראש חרשו
רבים מכלוצים לרשע הוא הפרש הני מה שלא
היה בשלל שיעצו בנהר שהוא מורגל בעבירה
בס ומכ"ס בנכרות איז בונה סיחא מחסרו
ית' שהוא חפץ לעשות עם יעאע"ה וכו' אומר
דכ"ז הים בסב"ח עשויס והבזמח בה' הוא יעקב
אפי"ה חסד יסוצבו ויחכסו מערמימיו וכו'
שכן שמחו בה' וגילו לדיקים וכו' וק"ל ודו"ק כי
נכון הוא בעה"ה :

ובזה אי"ש כונח הכי קוס אל ה' ושמו דרכו
ר"ל חלפה דרך ה' לעשות גם חוץ
לעצמו ומה הם חרש וירוממך וכו' ועוד בבכרת
רשעים וכו' :

ובהבי אי"ש כונח הכי בפרשתנו ח"ל ויחלום
והנה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע
השמימה. דהקב"ה ראה להראות לו העתיד לבא
עליו לחימה ברמיחא. ח"א ויחלום והנה סלם
נוט' סיחר לוי מ"ר וכו' מחמת שהוא מוצב
ארצה רומז לאייב הני שם נפל שדוד וראשו ר"ל
ראש הכחוצ שהוא אחד הוא מגיע השמימה
הוא הקב"ה שהוא הנושא חסד עם בריוהו בכל
עם חמן הפליח חסדו עם עמו לעשות עמו גם
חוץ מן הטבע וק"ל :

ובאו"א אפ"ל לע"ד כונח הכי הני' והוא
עפ"י מ"ש כי' נאום הכלה משם

ה' זכ"י הוב"ד להחיד"א ז"ל דמי שמספר לה"ר
מזוה"ו מהמעשים. ובה פי' כי' הני' פני הדור
כפני הכלב יע"ש. **ובזה** פי' כי' נאום הכלה
כונח הכי מי האיש החפץ חיים ולא יראה
דקדוקי עניות דהעני חשוב כמה אורב ימים
לראות טוב לז"ל נצור לשונך מרע הוא לה"ר
עכ"ד יע"ש. והשתא אי"ש כונח הכי ויחלום וי"ר
חזיון לילה ללמוד תוסבר. ופי' מה הוא ואמר
והנה סלם מוצב ארצה הוא הלשון שהוא משך

כסולם שהוא בארץ אך וראשו מגיע השמימה
עד"ה שחו בשמים פיהם ולשונם תכלך בארץ.
ולזה רמז וקראו בשם סלם ולא בלי אחר כי
סלם טע' סיחוס לישונך מרע ע"ד נצור לשונך
מרע וכיח דמה כל החדש הזאת ומאי נ"מ הן
דבור הוא עקימה שפתים ולאו הוי"א מ"ש.
לז"ל חדע לך שחגרום לעצמך והנה מלאכי
אלהים עולים ויורדים בו שיחיה עני' ע"ד ל'
ח"ל אשם עולה ויורד שהוא לעשיר ועני' :

ובזה מתרץ שפיר דקדוק המ"ד דהיל"ל יורדים
ועולים כי כן הדרך אכן כפ"ה אי"ש כי
מה שהיו עולים במעלה רמה הן קדם עתה
גרם לשונם הרע לסיוח יורדים ואינם עולים
וחי' בו בסבה. ולזה סמ"ל והנה ה' נצב עליו
ופירש"י לשמרו מן החטא. וכפ"ה אי"ש לשמרו
מלה"ר שלא יפגשו בעולמות העליונים ודו"ק :

ובאו"א אפ"ל לע"ד המעט והוא עפ"י מה
שגילה לנו הצע"ס ז"ל בפרשתנו

דתי' סול"ם גי' ממזין והוא דידוע משז"ל ע"י
הממוזן זוכה האדם לעלות במעלות עליונות
והוא ע"י נתינת הדקדק וצפרע אש הוא לשמה
דוקא בלי שום פנים כי ודאי שקיים מטה זו
כחקנה. ע"כ דע"י נתינת הדקדק זוכה לראות
פני שכינה שנא' אני בצדק אחס פניך. ח"ש
והנה סול"ם הוא הממוזן כמ"ש ה' ז"ל הוא מוצב
ארצה אכן וראשו מגיע השמימה ע"י נתינת
הדקדק. ואח"כ ממילא והנה מלאכי אלהים
עולים ויורדים בו שחשבה עליו שכינה :

א"נ והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו
שם רמז שיצאו מלאכים העליונים טוב
בעדו בעו"ז ובעו"ב מה למעלה מה למטה
וכמו שמצינו כמה מעשיות שע"י דקדקו ודקדק
בניו נבראו מלאכים להצילו מלחמיו מיום הדין
ומכ"ש בעו"ז ח"ש והנה מלאכי אלהים עולים
ויורדים בו :

ובאו"א אפי' לרמח זכ"י הכי ויחלום והנה
סול"ם וכו' שהוא גי' עני"ו. וידוע

דהעני הוא מרכבה לשכינה והקב"ה מרכין שכינתו
משמים העליונים ויורד עליו וכמו שמצינו
בנתינת החו' שהרכין השמים ושמי השמים וירד
על הר סיני ח"א והנה סולם הוא העני מוצב
ארצה ועכ"ז וראשו באלו מגיע השמימה שכיכול
הש"ה

הש"ת מוריד השמים אליו להשרות שכונתו עליו
ז"ש והגה מלאכי בלבים עולים ויורדים בו שהוא
יסיב מרכבה לשכינה :

ובאו"א אפ"ל והוא במה שבבאנו למעלה
מה' בעה"ט ז"ל דחי" סול"ס גי'
ממין. ונקדים עוד משו"ל מלה ממון חכ"ד
דע"י סדרקס מלבד שלא יחסר לחמו אלא אדרבא
מתברר בזה שאלה וכמ"ה נחון תחן לו וכו' כי
בגלל סדר זה יברך ה' :

אשר זה כדי להיות דובב שפתי יסנים
חמדתו לכוזב מה שפי' פמיהנו בחור'
הוא הח"ר משה מערבי חלצ"ה כונת ס' ברכת
ה' הוא העשיר ולא יוסף טעם עמה ובהק' עוד
דחי' יוסף יחפרם לי הפסק ט"ד ולא יסף עוד
לדעסה שפי' ולא פסק כידוע. וכן פי' בפסוק
קול גדול ולא יסף והוא אומרו ברכת ה' היא
העשירה. ולא יוסף ר"ל אם חרטה שהעושה לא
יסיב נפסק ממך עליב נופי עשה לך בשר
לא עמ"ס נופי עושרך מתרבה הרבה עכ"ל ז"ל.
עוד נק' דארץ הוא כינוי לעני שהוא שפל בארץ
יכמ"ס ה' אדרת אליהו יצ"ו צפי' אפס כי עז
העם היושב בארץ ע"ס. עוין משו"ל דחי' הכה
הוא לי שמחה. עוין מאמר סברייחא אלו דברי'
שארם עושה אותם אוכל מפירותיהם בעו"ס
יהיקק לו לעו"ס' ואלו סן באו"א וגי' וכו' והשחי'
א"ס ח"א ויחלום והגה לי שמחה והוא ע"י
סול"ס שהוא גי' ממון שיטמה בעשרו ולא יופסק
ממנו צ"מ חס סדרקס ע"י מל"ב נופי מקיים לך
בשרת אר"ס כינוי לעני חס העני יסיב ראשו
מגיע השמימה שיכא ירא שמים שיק' עי"ל וכו'
לא יסיב בסוג הכשילם צ"ה שאינם מהוגנים.
א"י וראשו מגיע השמימה רומז לקרן שקרוי
ראשו וכמ"ס ושלם אותה בראשו וגם הוא קרוי
ראש הממון צפי' בכל רמז שפי' לך סה' יסיב
הק"ק לו לעו"ס' ח"א וראשו מגיע השמימה.
וגם ח"י השמימה גי' ח' רמז שכופה לפלוגי"ה
ומספכה למדת הכחמים שזוכה בעו"ס' לח' עלמין
דכסופין גי' השמימה ואז והגה מלאכי אלסים
עולים ויורדים בו וק"ל :

ובאו"א פי' חידו"א ז"ל בפנ"ד כונת הכחוצי'
המ"ל ואלא יעקב וכו' בדרך מוסר
והוא כי החוטא נקרא יעקב במש"ל ע"ס עוקבא

ומרמז. אך ילא ילא בחטאתו מעול מלכות שמים
ובכן נדחיה שורש נשמתו ממקומה למעלה והוא
יאלא יעקב כי החוטא נדחה מלמעלה ומלמעלה
ממקום קדוש וכו"ו דכחיב ואלא בוי"ו לרמז
יחיה מלמעלה מבאר שבע כינוי לשכינה מלכות
שמים היא הבאר שבי"מ חס החוטא ברעות
נפשים לקטלא נפיק. מעול השכינה. וס"ת ואלא
יעקב מבאר שבע הוא ארבע לרמז שפנס צד'
אוחיות שמות הקדש שם בן ארבע. ושם ארנות
ושם אהיב כי כ"א ד' אוחיות וגם פוגם צד'
עולמות אבי"ע. ור"ה וימ"ש כי הוא מחשיך ע"ס
וימ"ש חושך וילך חרטה שהלך לסמ"א חרטה
נוקבת חרון :

א"י ואלא יעקב מבאר שבע שפי' מן החורש
שנקראת באר ששבע במעמד סר סיני
ובצטן אמו לקיימה חסו שבי"ע. ואז וילך חרטה
כבר סדרי חרון אף סיו נכונים ללמות ולא
סדרים לכלל צם. ובכל זאת יש חיקון. ויפגע
במקום יתפלל לסי' חסו ויפגע חין פגיעה אלא
הפי' במקום לפני המקום צ"ה :

א"י ויפגע במקום ימסור עצמו על קידוש ה'
חסו ויפגע כמו לך פגע בו. במקום על
המקום צ"ה על יחודו וקדושתו וילן שם שנקב
ללון בעומקה של הלכה. ומאחר שמסר עצמו
על קדוש ה' וקבל מיתה וגם קבל ללון בעומק
הלכה. יסא בעות כי בא השמש. שמש ומנן ה'
לבאות כביכול רוכב שמים בעזרו ויכל אור.
ויקח מאבני המקום הם חלקי החו' שבע"פ
כמ"ס ז"ל ע"פ שם הבדולה ואכן שהיה מקרא
משגש וכו' וכל החורש כולם שמוחיו של הקצ"ה
ויכיו נקראים אבני המקום צ"ה. וישם מראשותיו
שיראש בעיניו באלו כל זה לחקן אשר עיוה בחפ"י
ולא יחזיק עוצם לעצמו כי הלואי יועיל לחקן
אשר פנס חס יסיב כל מעיניו לפי"ס למלך על
חס שבער חסו וישם מראשותיו לי ראשית. וישכב
במקום הסוא. אוחיות יכזש לרמז שיעקר
השחי' בלוחו פרק בלוחו מקום בלוחה אשה
חסו יכזש ילדו במקום הסוא שבער בו עכ"ד :

ועפיד"ק ז"ל אפי' רמז אומרו וישם מראשותיו
לי ראשית שזכור ביאורו מספח
סרוחה ח"א מראשותיו וגם וישכב במקום הסוא
רמז למיתת כמ"ס ה' אור החיים ז"ל. וגם אפי'
לע"ד

לעיד לרמח לרזר השלישי שסוף דין וחשבון כי ר"ח ויש מראשותיו ושכב במקום גי' דין סרי לך השלשה דברים כח' כי באמצעותם יסבר סליה' וק"ל גם חי' ויש' נטי' ועוד יזכור שעת מיתחו כי עפר הוא ואל עפר ישוב. ויש' וגם יזכור שעת משפט שסוף כידון לפניו ית' וזו יעשה ככל הצא מידו וק"ל :

(ג) ויחרום והנה סלס' מלכ' ארלס וכו' אפ"ל בס"ד במ"ש עקבוא ב"מ או' הסתכל בג' דברים וכו' מאין באה מעפה סרוחה ולכן אחי' הולך למקום עפר וכו' ולפני מי אחי' עתיד ליתן דין וחשבון לפני ממו"ה הקב"ה וחי' מלכ' משפט צלחו ב'עפר רמז לג' אלה וס' משפט שסוף עתיד לידון וכו' לאלו רומז למקום שילך ממנו והוא כולל הסיפס ומקום וילחו שסוף מאוס. בעפר שסוף עתיד לחזור לעפר ועי' וראשו מניע השמימה שיתן דעתו לאלהיו ויהיה מרכבה לשכינה חי' והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו :

א"ג רמז לג' דברים של החשו' המעולה וס' קול צום ממנו שס' גי' זל"ה כידוע חי' והנה סולם מלכ' נטי' מ'מין צום ב'חורס. או בחפ"י. שעי' וראשו מניע השמימה וכו' כח"ל :

א"ג ויחלם והנה סולם מולכ' ארלס וכו' אפ"ל בס"ד וסוף בסק' אח' כידוע כי הקב"ה צוחר בענוה ורואי' ממנו שהניח הקב"ה כל הסרים סגובים והשרס שכינתו על הר סיני. וחו' ספעס ע'מנו שנתן אח' החו' עי' מרעיה ולא עי' אחר לפי שהחורס העידס עליו והל"ס משכ' ענו מאד מכל האדם וכו' עי' מ"ש כי צרכה טוב שהעמס שהקב"ה הקדים אח' הנשים צפ"י כה חאמר לבית יעקב ודרשו ז"ל אלו הנשי' ותגיד לבני ישראל אלו האנשים הוא משום שהנשים הם שפלים לגבי האנשים ולכך צחר צהם להודיעם לאנשים והשחא א"ש וחי' ויחלום והנה סל"ס בלא וי"ו נטי' סיני' לינשים מ'שה ר"ל דשלשה אלו והם הר סיני. וגם לנשים צ"ס חחי'. וגם משכ' שעי' נעשה קבלה החו' משום דכפי' מולכ' ארלס ר"ל דיש להם מדה הענוה ולפי האמת וראשו מניע השמימה דיש לו מעלה ועילוי בעולמות העליונים ונעשה מרכבה לשכינה ואז והם מלאכי אלהי' וגם והנה כי נכב עליו וק"ל :

(ג) והנה אכני עמך ושמרתוך בכל אשר חלק. אפ"ל בס"ד בפשיטות צהקי מאז"ל צרחיו ילכ"ר צרחיו לו חורס חבלין. עי' דסליס"ר גקרא סלך כמ"ש ויבא סלך לאיש העני. עי' דנקרא גי' רע וכמ"ש שאפי' יולרו קראו רע שנא' רק רע כל היום. עי' דחי' הנס לי שמח' חי'ס והנה ר"ל ית' שמחס גדולה לי כשאכני שסוף החו' עמך שעי' ושמרתוך בכל אשר חלק רמז בחי' חלק ליכס"ר שנקרא סלך כנו' ועוד ס"ח ושמרתוך בכל אשר חלק גי' רע שנקרא רע מוצטח לך שחסיס שמור ממנו ובשיכלה הרע מן העולם אז והשיבוך אל האדמה סזאח סיא חי' ארלס ונחלה אבותינו יס"ר שיב' צהמיק צבי"א :

(ד) וייקץ יעקב משנתו אמרו ז"ל אל חקרי משנתו אלא ממשנתו. אפ"ל בס"ד דרך רמז דהיס מחאוק על העתיד על קן סגולה הארוך כי. אכן סס אמרו דעי' לימוד החורס נגאלים ישראל וכמ"ש גם כי יחנו בגוים עתס אקבלס כמודע והשחא אי'ס חי' וייקץ וי קץ יעקב ר"ל שראה שלעחיד יארך סגולה כי' ולכך לעק ווי על קץ בני יעקב שגחאךר כי' על מה ועל מה לא תרחס אח' ירושלס ועי' מחרץ שפיר צטוב טעס ודעת ממשנתו ר"ל דזה כמי בידן להגות בחורס וצוה יגרוס גאלות ישראל ויהיה השרחא שכינה בפולס חי'ס אכן יס' כי' במקום הזה ר"ל כשיסיה ריבוי חורס ואז יהיה גאלוס ויבנה ציהמיק צבי"א חי'ס יס' כי' במקום הזה הוא ציהמיק שנקרא מקום והסוצה שגחאךר קילט לפי שואכני שסוף רומח לחי' לא ידעתי וק"ל :

(ה) במסרה צי' ושחתי בשלום אל בית אבי. ושחתי צבי"ח ס' לאורך ימים. אפ"ל עס הידוע מ"ש צמד' שצעת שטי' לדיק מן העולם גי' כחית מלס"ש יולאים לקראחו ואומ"ל יבא שלום וכו'. ועי' דודאי שצדיק שזוכה לזה המעלה שיואלים לקראחו גי' מלס"ש כנו' ואומ"ל יטחו על משכבוהם בודאי סגמור שאיני חחר לבא בגלגול כי בודאי כבר השלים חוקו. חי'ס ושחתי בשלום אל בית אבי ר"ל שאס זכיתי לכייה וז' שצטעס שאני שב לבית אבינו הוא אבינו שבשמים אשוב בשלום ר"ל שיואלים לקראחי ואומ"ל יבא שלום אל אחי כון בעות שלס אחגלגל

אחגלגל עוד ח"ש ואז ושכתי בבית ה' לאורך ימים וק"ל :

ובאו"א אפי' לרמז למ"ש בש"ס דמ"ק דכ"ט ח"ל ח"ר נ"י בר חיתא הנפטר מן המה לא יאמר לו לך שלום אלא לך בשלום שגא' ואחס תבוא אל אבוחיך בשלום. הנפטר מן החי לא יאמר לו לך שלום אלא לך בשלום שחרי יתרו שאמר למשה לך שלום סלך וסללית. דוד אמר לאבשלום לך שלום סלך ונהלס פ"ב. וספחא ח"ש לפי חחי' דצרי ספחא סו' שסוף הנפטר מן המה וכו' ח"א חיתתי ושכתי בשלום אל בית אבי ד"ל שיאמרו סמליוס חותי לך בשלום הוא בזמן סמיתס ושכתי בבית ה' לאורך ימים סלח"ס ח"ן לומר בשלום. וחי' ח"ל נטי' אומרים לו בית אבי וכו' :

א"נ לאורך גיסא וכו' מדבר על החי ונתן עלה ודעת שגא' יאמרו כן לפי שלא חוק כמו אבשלום וחי' אב אומרים לו בשלום אף שאני כולך אל בית אבי ואבי חי חרע לך שגורמים לו מיתס ושכתי בבית ה' לאורך ימים. ולכך חכמים סוהרו בדבריהם :

וזה שמעתי ואספרס עפ"י סו' כונת סו' ב"ס תלדוה ח"ל אס העשס עמנו רעס כאשר לא וכו' וגשלחך בשלום אחס עחס וכו' וסדקדוק מבוחר דחחי' משמע שמהניס לו שאס גמלס רע אז גס כס כמו כן יגמלוהו רע. ולא שמענו ססיינו בדבריהם דברים סרעיס ככל :

אכן סמפרשים ז"ל סמס פירשו דרך לחות עפ"י סידוע שבסדר ד' חמות שליוס פרעס אח אא"ס זכס וגשעבדו לו ישראל ד' מאות סנה. חס פ"י בבונה סו' מי אמר וי ישראל אמרו וי וסיינו כוויחס ויסי בשלח דסיינו לויס לכך ליחו ככרוכיא דספחא עדיין לא אפרוק מחולשא מניוה שליוס ד' חמית לאברהם אפי' ומכ"ס אס ילוס לכל ישראל :

וזה פי ג"כ כשנחו כלס גרס יגרס שכתי כלס יס טעס זקק גדול וסס סללזו כן. כשאמר ססיית ח"י כשלחו סבין משה דסיינו לויס וכמו שח"א וישלחו חותו וכו' ואלויאו ולכך נעק בקול גדול כלס עד שאמ"ל לא כמו שעלה על דעתך לשון לויס אלא גירושין יעויין בסכ"ק. וסס בנח"ס זו סרמ"ז ככאן שרמזו לו דאס

יג

תעשס לנו רעס ח"ו אז וגשלחך לשון לויס ר"ל שנעשס לך לויס וגעשס לך חוק גדול דאין חוק גדול יוחר מיסורין ב"מ :

ואני סקמן אמרתי אפי' לפרס עפ"י סניטס למעלס דחי' בשלום גורמח חוק לחי וכמו שמלינו באבשלום חס הוא שרמזו לו אס תעשס עמנו רעס וכו' אז חרע לך נולאך מן כעולס ע"י שנאמר לך לך בשלום חס אפי' שחחס עחס ברוך ה' כזס ח"ן חילוק שססמוך על לרקותך ולכך כסמר לך :

(י) מה נורא סמקיס סזכ וכו'. וכו'א עפ"י מ"ס ה' פלא יועץ ע' ביהרין שררין ליכנס בגטילת רשות בפי' ואני ברוב חסדך אבוא ביהך וכו'. אכן קודס סיכנס יסיס באומס ויראס רחם חיע ויקח ק"ז אס ירלס ליכנס אכל שר ואחר משרי ספרחמים כמס סיס מוכנע באומס וכו' וסייס ח"ל וסוז לומר סריני סולך לבית סכנסס ליחדא שגא' דקוב"ס ואני מיין ליחן לרקס לעילוי כשמח אביו ואמו ולעילוי כשמח רמבס"ן זיע"א יעש"ב. וסורד כחב ומיכו לא יוכל לומר כל זכ אלא כסבא כסכמס שאין סזס אדס בבירכין אכל כשים אכסיס מביה ומיחון מיחוי כיוכרס בביתו סורה כפחח. וספחא ז"א מס נורא וכו' ואחיא מכללס שיחפלל לה' וסייס ח"ן זכ כי אס ב"ית נטי' כבא כחחי' יו"ד :

א"נ אפ"ל ח"ן זכ כי אס בית חלסיס כסקי משז"ל דענין חפי' צויד סרששוניס. ואס יסיס סאופן דרואס לילך לסבילס וביני ביני יסאחר. יבעל סעבילס ח"ש ח"ן זכ ח"י ח"ין ג"י סביליס עס סאוחיות כי אס ב"ית נטי' חסיס ביאחק באחי ואין ח"ס וק"ל :

(ז) ובר אשר חתן לי עשר אטשרנו לך. אפי' במ"ס ה' פחח סיניס ז"ל במס' יומא דף כ"ז דעמח טעיס דמ"ס בש"ס שס לא משכחא אורבא מרבנן דמורה אלא שצט יסשכר אז שצט לוי לפי דיעאע"ס אמר וכל אשר חתן לי וכו' ולכך ספריש מעשר גס מבניו ואפי' חכו שרמח כחי' ל"י לוי יסשכר וק"ל :

(ח) ויאמר לכם שלום לו ויאמרו שלום כי סבעסיס ח"ל ויאמרו שלום ולא אמרו שלום לו כי ח"ן שלום אמר ה' לרשעים עכ"ד. ועפ"י אפי' לרמח בכו' סו' כסלילס משנאי

משנאפי ה' יכחשו לו ויהי עיחס לעולם. וכוז
דערשעני כעסם בעוסי חושבים כי לעולם חוסן
ולא ידעו ולא יבינו כי פתאום יבוא אידם ואין
שלוס אמר ה' לרשעים ח"א משנאפי ה' שרם
הרשעים יכחשו לו ר"ל ה' לו שלא כאמרם צפי
ויאמרו כלום דמינס משמע שאין שלום אמר ה'
לרשעים אלא חושבים ויהי עיחס לעולם
שיחמיד עיחס :

(ט) **ויאמר** יעקב ללצן כזה את אשתי כי
מלאו ימי ואבואה אליה. פי' רש"י
ז"ל בחומש ח"ל כי מלאו ימי שאמרם לי אמי.
ועוד מלאו ימי ששרי אני בן פי' שגם ואומתי
אעמיד י"ב שבטים הם שנאמר ואבואה אליה
וסלל קל שבקלים אינו אומר בן אלא להוליד
חולדות אמר בן. ואפי' לרמוז כי ה' הבה גימתי
י"ב. גם אפי' לרמוז כי ה' ימי ואבואה עם ג'
אוחיות ימי הם גי' פי' לרמוז שהוא בן פי'
שנים וק"ל :

ובאו"א אפי' לפי כי הכחוז עפ"י המקובלי
ז"ל כאשר חנני ה' אליהם הם כשר
לפניו צמ"ש במקום אחר. וכן עתה מטה להביא
מן החדש והוא דאפי' הם יוכשר בעיני ה' עפ"י
מ"ש רש"י ז"ל בחומש ח"ל מלאו ימי שאמרם לי
אמי וכו' ואבואה אליה וסלל קל שבקלים וכו'
ובדרך אנב ראיתי לה' שפתי חכמים שפי' פי'
רש"י ז"ל שכחז וסלל קל שבקלים וכו' ח"ל שאין
דרך מוסר שיאמר השכיר חקף שסניעו שני
עבודתו הבה לחם שכרי עכ"ל וכל לגבי דידו
אנא ברים קלס אחסיד לא ידעתי מי לחשי
לפרש כך בדברי רש"י ז"ל דכל ישר. הולך פשע
דברי רש"י הוא דדברי יעאע"ה שאמר הבה את
אשתי ואבואה אליה הוא דברי גנאי והוא מעין
משזיל צמ"ס ככל יודעים כלם למס כנכסה
לחופס אלא כל המנצל את פיו וכו' חסו שקשה
על יעאע"ה איך דבר דברים של צורים חיוע"י
תירץ שר"ל להעמיד חולדות. ואיך שיסה כרואה
יראה שערדין לא נמלטו מקושיא זו ככל הטריך
דסוף סוף הי"ל ליעאע"ה לחקן בלשונו ולסאריך
דכי שלא יולא דבר מגונה ח"ו שיבואו חומס
רוח לדבר חומס ח"ו אכן בדרך רמז אפי' והוא
עפ"י מ"ש עץ חיים למוסרחיו ז"ל בשער מ"ן ומיד
דרוש ז' ח"ל בקיטור נודע מ"ש בסבא דמשפטים

שהביאה ראשונה שהאדם צא על אשתי שדי חד
רוחא צנוח וכוז בחי' ה' גבורות דאעפ"י שגם
מקודם זיווג פצ"פ גם בכוונת חב"א עמו אינה
יראה להתחקן וליטעות פראץ אם לא ע"י שטחן
לס עמרה דגבורה שרם ה"ג עכ"ל אינה לוקחת
ה"ג עצמם רק הארחן עוברת דרך אחי ד"א
וכי' אך הגבורות עצמם אי אפשר שתקבלם אם
לא ע"י זיווג ממס בביאה ראשונה וכו' ואלו
נשארם צה המיד ורם חיונה וס"א נקי נפש
המלי ולפי שטעמוהם לא הים רק מאהרם שלרם
לכד לכן עדיין לא סיהס ראויה לילד וכו' עד
שיסיה צה כל ה"ג אלו ורם ב"ן. הזה הוא
המעלה אח"ך כל המין דשאר הציונים דמאז
ואילך ורם כעסם שאין האשה מתעברת וכו' כי
ביאה ראשונה עושה אותה כלי לקבל טיפת סורע
ואחר שקיבלה הכלי הסוא בביאה ראשונה אז
משם ואילך מתעבר וחקבל טיפת סורע ציונים
אחרים ורם ב"ן הזה שסוא הנפש שלה שרם
ה"ג עצמם ככל הם נשארם המיד ביסוד שלה
לשורש דמיון השאור אל העיטה ורם ענין רוחא
דשצק צה בעלה בביאה קדמאה. והנה כאשר
רואים לסודווג יחד מאז ואילך סנה נודע שאין
שום זיווג בעולם לרין אם לא שיקדים להם
בהחי' זיווג ח"א. ועסם סדבר שאלו שני עשרין
הכיל נטלו זרין לנודך עצמם וגופם אכל לחדש
מחדש צנים אחרים אינם יכולים אם לא שיקחו
סחוס' הסוא מאביהם מלמעלה מאח"א. וגם אח"א
לוקחים מסיותר למעלה עד המאציל העליון
ססוא לכדו יש לו כח לחדש חמיד לפי שאין לו
סוף. משא"כ בנאצלים וכו' יעוש"ב. ונודע דשם
י"ה הוא רמז לאח"א יו"ד בחכמה ה' צבינה.
והשחא ח"ש ח"א הבה את אשתי ואבוא ה' סיינו
סס"א אליה והים בחי' רוחא קדמאה דשצק
צה בעלה דכי שחוכל להוליד צנים ואפי' דצה
יבואר כוונת רש"י ז"ל ח"ל חסו שנאמר ואבואה
וכי' וסלל קל וכו' אלא להוליד חולדות אמר כך
וסכוונה דע"י רוחא קדמאה שיצא לה יכולה
להוליד חולדות והוא רמז לרין ולא אפשר שיסה
זיווג זרין אלא כשיסה זיווג אח"א כח' ח"ש אליה
אל י"ה שסוא רמז לאח"א :

(י) **עיינ** לה' אמר יוסף ז"ל בליקוטיו לס' זס
שכתב ח"ל עיין במד' הנחומא סביאו

כי דברי שלמה דכ"ב ע"ג על פסוק וירא כי כי
 שנוא לא שדרשו שיהיה שנוא בעיני המלכ"י
 שקמרו לפני הקב"ה לזו אחת מוחן בנים שעי'
 זמרי בן בנס יפלו כ"ד אלף וכו' יע"ש וכחז כי
 זיל ונסה לפי הסתחומא לריך לתת פנים בענין
 ישמעאל כשקמרו המלכים עליו בבאר שהזמין
 להגר הקב"ה וקמרו לפניו מי שעתיד להמית
 את בניך בלמא וכו' ואמאי המהינו לקמנו עד
 עכשיו ולא קמרו מעיקרא שלא העמד כנר
 מישמעאל ואז היה להם לומר מי שעתיד להמית
 את בניך בלמא וכו' כמו שקמנו. בללא שלא
 יתן לה בנים עכ"ד זיל וסניח בשחיקה ומה
 שנדפס אח"ך הוא טעות ואין לו משמעות כאשר
 יראה ברואה יע"ש. ולדידיה הקמן אפשר לי לתת
 פנים לה וכו' ולגבי ישמעאל לא חששו
 המלכים לעורר על הציבור משום דק"ל ולר
 שפחה כמוה ואף שנחניירי ער"ז הטבע שמוטבע
 בה קשה להשתנות ומסתמא שילך בדרכי אמו
 ולזה לא חששו לציבור כיון דסתם הוא שילא
 רשע איך כהעדרו כך מליאותו. אבל גבי לאה
 שהורש הוא נקי ובר מבי' נדדים ובדאי שזרע'
 יהיו לדיקים ולכן דקדקו עמה מלך אחר ע"ד
 מאז"ל מדקדק עם חסידיו כמוה כשערה ולכן
 משעת עיבורה דקדקו עמה. לא כן לגבי
 ישמעאל לא איכפת להו בעיבורה ולידה כח'.
 אך כשראו שהקב"ה עושה לו חשוע גדולה כזו
 לכן כהעדרו מי שעתיד להמית וכו'. אכן כד
 דייקין שפיר סדרי כי דאדרבא היא הנהיגה כיון
 דמסתמא ילך בדרכי אמו וגם עינא דשפיר
 חזי שאח"כ המית את בני ישראל בלמא נוח לו
 שלא נברא והעדר עוב מהמליאות. ואפ"ל עפ"י
 הח"ל ללדיקים מדקדק עמהם וכו' ולשאינס
 לדיקים אין מדקדק עמהם לשלא יציאו בן
 שעתיד לעשות רע דהיא מה איכפת לה ומה
 פשעה וכו' ואף דדרשו ז"ל ע"פ ויקח אשה ושמה
 קמורה שהיו מעשים כקמורה דילמא בחר הכי
 הוא דהויא אחר שנחנשה ונחיסרה וכו' אכן
 כשהגיע הדבר לישמעאל עלמו ששעה לו חשוע
 לכן עמדו וקמרו מי שעתיד להמית וכו' ולא
 כן לגבי לאה כיון שהיא נדקת וחסידיה הם
 דקדקו עמה מחילת הדבר וק"ל :
 ועיין לה' בחיי זיל צ"י זו שכחז ח"ל חז'

שיטתא יעקב את לאה אבל יאמר עליו שנוא
 בערך רחל שהיה חסודא ביוחז. או אמר
 שנוא מרחל והשנאה בעבור הקנאה עכ"ד. ולי
 הסדיוט לא זכיתי להבין ד"ק שאמר והשנאה
 בעבור הקנאה דהא עדיין לא ילדה וקרא כתיב
 וחרל רחל וכו' ותקנא וכו' ובחז"י היו חסודים
 ביוחז עד שמסרה לה סימנים ואין אמר שנוא
 מרחל. ואם נאמר דברוס"ק ראחם שהיה חוליד
 יוחז ממנה הוא דוחק וגם הפך פשע סב' כח':
 (י) **ותהר** עוד וחלד בן והאמר עתה הפעם
 ילד אישי אלי כי ילדתי לו ג' בנ'י
 ע"כ קרא שמו לוי. אפ"ל דרך רמז ומוסר שכן
 בעון נהאריך גלותו וקילטו ואין אהנו יודע עד
 מה עד אימת נלמער וגזיל בגלות החיל סה
 אכן כבר הסרישונו ר"ל באומרים כלו כל הקנים
 ואין בדבר חלוי אלא בחשו' ומע"ט. וגודע ג"כ
 כי גאלחנו הדיח ע"י התורה כמאמר הכחז
 גם כי יחנו בנשים ע"פ אקב"ש. ושלשית לוי בא
 שהעיקר הוא לסיות בינינו אהבה ואחיה וכל אי'
 יהיה ספל לחבירו לשמוע דבריו ולסלמער בלערו
 ועי"ז בודאי שסי' ירחם עלינו כי כל עיקר חרבן
 ביסמ"ק היה בסיבה שנלח חנם וכשיחבטל זה
 יחוקק זה. ח"ל והאמר עתה הוא רמז לחשו'
 כידוע אין ועתה אלא חשו'. וגם חיצה הפעם
 היא אחיות פה עם ר"ל שגם לריך להקן בפה
 היינו לימוד חשו' וחפ"י. וגם עם ר"ל שיהיה
 ספל לחבירו כמשמעות חיצה עם בכל מקום.
 וגם ישחוק עמו בלרחו. וכשיהיה עמנו כל כדבריו
 האלו אז בודאי ילד אישי אלי שהוא הקב"ה
 ויטע כי ילדתי לו ג' בנים שחמלות ומע"ט
 קרויים בנים ע"ד אלה חולדות נח נח איש לדיק
 וסם חסודא חורה ואהבה כח'. ע"כ קרא שמו
 לוי ע"ש שמחלוק אל האדם ושוקן עמו וק"ל :
 (יא) **איתא** במד"ר ח"ל בשעה שאמר יעקב
 וענתה כי נדקתי ביום מחר
 אפ"ל הקב"ה למחר בתך דינס יולאס מאלנך
 וברואה יראה שהמד' כזה אין לו מוצן. אכן
 דרך פשוט במש"ל שהלדיקים תחלתן יסורים
 וסופן שלום. גם אמרו שגר מלות בכאי עלמא
 ליכא ע"ד מאז"ל היום לעשותם ולמחר לקבל
 שכרם. ח"ש בשעה שאמר יעקב וענתה כי
 נדקתי ביום מחר ר"ל כל הלדקות וסודות שיש
 לי

לי חננים כי ביום מחר רמז לעובדי ח"י כבד
גליה בדעתך שהן עשה בעובדי לר"ך לקבל
יסודין כמנהג הלויקים ח"י חייך למחר בך
דינך יולאס מאללך וחס מכלל היסודין וק"ל :

יב) והיה בכל יום האלן המקושרות וחס
יעקב את המקלוה לעיני האלן
ברכמים ליחמנה במקלות. ובהעטיף האלן לא
יסוס וסיה העטופים ללגן והקשורים ליעקב.
אפ"ל דרך מוסר בסי"ד והוא דידוע דיעקב
עבודה כי חסיה ע"י האכזה זל"י כי ע"י כן
יהיו מוכיחים זל"י בחוכחות על עון ולא יסיו
מחניפים זל"י שלא להוכיח זה את זה כי הוא
שנאה גמורה. וגם לר"ך כשיראה חיהם המוכיח
זהם מחלבים בעבודה כי וחוכים על פשעים
או יוסף להוכיחם וליסרם ע"י שיאמר להם
שיחזרו בחשי' שלא יאמרו לבא עליהם יסורים
מינים ממינים שונים וכן ג"כ שיאמרו לדיני
גסונים ועושהים ב"מ וזדאוי שאלו כיון שהם
בלאי"ס הם מהלכבים בזדאוי שהם מקבלים חוכחה
וגל יסוצו עוד לכסלה. אך אם הם חוכים
מהלכבים בעצמם אז לא יאמר להם הוכחות
שלא יקבלו. ח"א וסיה בכל יום האלן המקושרות
ר"ל כשהם מחממים ומחממים על פשעים
האלן המקושרות היינו ישראל שהם קרובים לאן
והם מקושרים באהבה ואהבה יחד. אז וחס
יעקב הוא הלויק המוכיח את המקלוה הם
היסודין לעיני האלן הם ישראל ברכמים הם
רוספי דמוחל וכונחו כדי לחמם אותם יוחר זה
ח"א ליחמנה במקלות. אכן ובהעטיף האלן וח"א
ובלקישות עאלא ור"ל שהם מחממים ונפרדים זה
מה ואינם חוכבים זל"י ואינם מוכיחים זל"י אלא
כל א' מהעמק בעליהו ונפרד מחבירו ואומר
אני מה איכפה לי בחבירי. אז החכם הדורש
לא יס"ס חוכחה כיון שהם אינם מחממים על
פשעים ח"י הדברים שלו לא יועילו ולא יעלו
וזדאוי שהם מלך יתה"ר. ח"א וסיה העטופים
ללגן הוא ילכיד והקשורים ליעקב ר"ל מקושרים
ומאוחדים הם ליעקב הוא ילכ"ע ואז יסיו כאיש
א' ויחברו ברכות שמים מעל ח"א ויפרדו האיש
מלך מלך וק"ל. ח"י לא יס"ס נוס' יש ירחח
שמים מרובה דכיון שהם אינם חוששין להוכיח
כ"י שלא יש ירחח שמים :

יג) הסכרת עשה ד' צמסרה. סכא.
ואידך עשה סמים שנאחו.
עשה לדקס ומשפט. למען עשה כיום להחיות
עם רב. הוצא לסי שיר חדש על סהכלים סי'
ק"א וע"ש שפי' אוחו בענין הלדקס. ולדידי אפי'
באוי"א והוא עפי' מ"ש סי' ליקוסי חודס ז"ל צפי'
פזר כהן לאביונים דע"י הלדקס כל נוסיק שסיו
בעמקי הקליפה מעלים אורה משם ע"ש ח"ש
הסכלה עשה בדרכיך. ואח"כ ר"ח לבזב בחשי'
ח"ש עשה סמים שנאחי אז עשה לדקס ומשפט
וע"י למען עשה כיום להחיות עם רב רמז
לאורה הניטות שנפלי בקניפות. וס"ח להחיות
עם רב אורחות במה ר"ל אותה ניטות שסיו
מהם עכשו יחיו אורה ע"י לדקס ובמ"ש סי'
ז"ל ע"ש :

א"ן אפשר לפי ונהק דהשפי' נקראת לדקס
וכ"כ סי' כרוב ממשח מפי' השו' אורה ע"י
ח"ל לדקס כינוי לחשי' סי' ארץ יסודס פטנוי ז"ל
בליקוסי דח"ך. וזכר ח"ש הסכלה עשה ר"ל אם
אחר שטיות כמה וכמה דברים של סכלות.
אח"כ נחמדות ור"ח לחזר כך ח"א עשה סמים
שנאחי. אז עשה לדקס ומשפט הוא החשי'
שנקראה לדקס כמ' וזכר למען עשה כיום הוא
להחיות עם רב ע"י החשי' חוזרים כל המטות
וגי"ק שחוטפים הכס"א חחרים למקומם וכמו
שפי' ז"ל צפי' כי חלל למלחמה על אויבך ונחט
סי' אלהיך בדרך וסכית שביו וק"ל. וירמח ג"כ
שפי' חשי' ממהר הקץ ח"ש למען ג"י קץ נס
עשים הוא רמז לשפי' נהורין שמאירין עליו וגם
נוע' כיום הוא להחיות עם רב ג"י שריס רמז
שמבטל מעליו שכי' דינים וק"ל :

יד) י"ז לאל ידי לעשות עמכם רע ואלכי
אביכם אמש אמר אלי לאמר וכו'
מדבר עם יעקב משוב עד רע. סדקדוק מצוי
דבחהי חפס לי יחיד ולא נפשהני וכו' ואח"ך לי
רבים עמכם אביכם. גם וי"ו ואלכי אביכם
משמע שהוא סיוע לדבריו. אכן אפי' בפשיטות
דעכשו הוא מדבר עם בנוחיו. דבא ואלכי אביכם
הזכירנו על יעקב דוקא :

א"ן שמעתי שסחדי"א ז"ל בסי' ראש דוד פי'
שרונה שיכול להזיקם ע"י כחובס וסי' לא
חמ"ל כ"א דיבור ח"ש יש לאל ידי ר"ל כחובס
ואחר

כי נכסוף נכספה למח גנבה שאלולי בן הייתי
עומד בצידי ולא הייתי רודף אחריו וגנבה אלקי
גנם לי לרדוף ונכון וקיל :

ע (ל) **ל** אכול לקום מפניך כי דרך נשים לי.
שמעתי עים כמפי דקיל לדינא שחאב
אינו יכול לחבט שחכדכו בחו אם היא נשואה
דעכשו רשות אחרים עליה. וזו שאמר לי לא
אכול לקום מפניך בשביל כבוד אב כי דרך נשים
לי יכמו שהנשים פטורות מכאול גם אני
כמוכם ע"כ :

ו **א**ני שמעתי ולא אבין דלפי זכרתי אם אין
לו מחיצה דרין זה דוקא בדבר שיש בו
טרחא או בטלה או הפסד שבו מחמט כבוד
הבעל או ודאי פטירה מטעם דרשות אחרים
עליה לא כן בקימה וסידור שאין בו חסרון כים
ודאי חייבה האשה ג"כ כמו הבח ואם נאמר
שהשטח שלא יקפיד בעלה ובני האי ג"כ פטורה
השטח זו לא שייכה לגבי יעאטי' שמסתמא לא
יקפיד אם העשה לו הדבר הזה :

אח"ז שני וראיתי למרן ז"ל צויד כי כיבוד
אורא ס"י ר"מ ס"י ח"ל אחד האיש
ואחד האשה שוין בכבוד ומורא של אב ואם אלא
שהאשה אין בידה לעשות שהיא משועבדת לבעלה
לפיכך היא פטורה מכאול בעורס נשואה ע"כ.
כחז הבא"ט סק"ד ח"ל פטורה. ואם אין בעל
מקפיד חייבה בכל דבר ש"ך הרי לך בזה
כמ"ס מוכרתי. ולמדתי יותר רבותא דאם אין
הבעל מקפיד חייבה בכל דבר גרמא אף בדבר
שים בו חסרון כים או בטלה ממלאכה או
שע"ז מחמט כבודו וכיוצא באלו. אי"כ סדרן
למאי דאין עלם דמסתמא יעאטי' אינו מקפיד
ומכ"ס בכבוד כי האי שהוא קימה וסידור דלא
איה ביה חד מכוני טענה וא"כ כי"ד אומרת
לו שאני פטורה מכבודך כי דרך נשים לי לפי"ד
המפ' ס"י. אם לא שנאמר דהשטח היא דלא
ניחא ליה בכבודו לקיים עם עקש תחפחל ודוחק.
שו"ר ל"כ שערי דק למוסריר אציעור אשכמו
בליקוטיו שעלה ונסחפק אם בעלה אינו מקפיד
אם היא חייבה או לא יע"ש. וסב"א ל"כ ש"ך
ז"ל דחייבה וחלק עליו מדאמר רב אב"א נהגנש
שניסם שיש ואם כדברי ש"ך ס"ל לרב אב"א
לאשמועינן רבותא מפי דאפי' בעורס תחת בעלי
חייבה

ואחר ראיתי שהוא בפני דוד משם הראשונים
ומינו זה משום דקיל המודר לדבר עם חבירו
כוחב לו כחב ע"ש :

ע (ט) **ו**עתה הלך הלכה כי נכסוף נכספה לבית
אבך למח גנבה אם אנס. יל"ד
דמח חלוי זב"ז דמשמע דאלא"כ לא היה מקשה
לו. אכן ראיתי לה כסא שלמח חכים שהביא
משם הלמודו שפי' במה שידוע טענה המין
אחרי רבים לטענה. אכן אחד מן החירונים
דע"י ישיבה א"י יש לנו דין קבוע וכמחל' עמ"ד
שוין מ"ש המפ' ז"ל משם רבני אשכנז על מא"ל
יודוך כי כל מלכי ארץ וכו' כיון ששמעו אופ"ע
אנכי כי אלוך אמרו לכבוד עצמו וכו' כיון
ששמעו כבוד אה אבך וכו' חזרו ויחדו וכו'
דכינה דאופ"ע מונין אה ישראל לומר אחרי
רבים. אך יש להשיב ע"ז שהוא יחי' יש לו דין
קבוע ע"י מלכות כבוד אורא כדאמרין בקידושין
בזמן שאדם מכבד אביו ואמו אמר הקב"ה כאלו
דרחי ביניהם וכדונו. נחל' דע"י כאורא כי
למטה בארץ ויש לו דין קבוע וק"ל כל קבוע
כמעמ"ד וכוא העטם דכששמעו כבוד אה אבך
ואה אמך כאשר עך לי נוחח וסיהוף שהיא בא
ומסתחף לכיון דר בקבוע בינינו אז חזרו וסידרו
על אנכי ולא יס"ל דודאי ליכא טענה דרובא כלל.
ובכן זאה סיהם כונח לבן ועסה הלך הלכה
שאמה סולך לקבוע דירכ בא"י כי נכסוף נכספה
לבית אבך שאמה סולך נקיים מלוח כבוד אורא.
אי"כ משני טעמים אלו כבד נחבטל טענה אחרי
רבים כיון שאמה קובע דירכ בא"י וגם מקיים
מלוח כבד אורא אי"כ למח גנבה אם אלקי
א"ד ז"ל :

ו **ב**א"א אפ"ל בס"ד עפ"ד של כי ז"ל עפ"י
ס"י שחירא דלגבי בן ליכא טענה
רובא דדרך כבן לילך אחר אביו אי"כ וזו כוונתו
ועסה הלך הלכה כי נכסוף נכספה לבית אבך
וספי לפי שדרך כבן לילך אחר אביו אי"כ מזה
נחבטל טענה רבים וא"כ למח גנבה אם
אלקי וק"ל :

ו **ב**א"א פ"י ס"י פין יוסף בפסוקים דכני
אמ"ל דמי שרוא לבריה אינו גונב
מבעל האכסניא כלום ועל כרחו צריך לרדוף
אחריו כדי ליטול אה שלו ח"ש אם כונחך ללכה

הפטרת ויצא

ועמי תלואים למשובתי ואל על יקראוהו.

אש"ל צס"ד מ"ש ה' מחרצו ז"ל צשער
הכונות בכות ק"ש דרוש ו' בכות אחד ח"ל
בק"טור וסנה המלכות נקרא סוכה דוד המלכה
כי בעוונותיו נפלה ע"י מעשיו הרעים וכן כאשר
הוא לעלות לר"ך שיכיה ע"י זכויותו ומעשיו
הטובים כי עוונותו מפילים אותו כביכול
זכויותו נוטלים אותו וא"כ ענה אי אפשר לה
לעלות אם לא יהיה בנו לדיקים גמורים אשר
נשמותם קדושים וטהורים שיש להם כח לעלות
עד מקום אימא וע"י העלה המלכות וכו' אך
ענה צמנו צמ"ר ח"ן יכולה לעשות זיווג
החיות למעלה ולסיבה זו הקן מתארך וכמעט
רוב הרעות והלחות הבאות על האדם באות
לסיבה זו. אמנם ע"ז יש קלח חיקון במה שמסור
נפשו על קידוש ה' בכל לב כי ע"י כן אפי' ח"ן
בנו שום מ"פ והרשענו עד להפילת הכס ע"י
מסירת נפשו להריגה מהכפרים עוונותו כולם
יש בני יכולה לעלות עד אימא עילאה כמ"ש
ח"ל גדולה חשו שמנפה עד כסא הכבוד שנה
שובה ישראל עד ה' אלס"ך וכו' כי ענין החשו
מעלה את האדם ומגיעו עד כסא הכבוד שהיא
אימא עילאה הנקראת חשו וע"י חובל המלכות
לעלות עמנו כי אנחנו גרפין דשכינתא כ"ל ואז
יעלו ז"ן ונשמותו למעלה בסוד מין אל אימא
עילאה ח"ם על קידוש ה' שהיא אימא אשר היא
למעלה על ז"ל הנקרא ה' ע"ז ז"ל. והשחא
ח"ש ועמי תלואים למשובתי ששם בני הס
חלויים ועומדים בזה הגלות למשובתי עד שיחזרו
בחשו ממעשיהם הרעים ואז יוכלו לעלות הס
והמלכות למעלה ואפי' דהו דנקט בדקדוק בכוני
למשובתי כביכול שר"ל להשיב אותי למעלה אלל
אימא עילאה חכו שסיים ואל על יקראוהו
שהעיקר הוא לבין ולעשות מע"ט וחשו כדי
שיוכלו להשיב ז"ן אלל אימא עילאה שהיא על
ז"ן וכמו שפי' ה' ז"ל ח"א ואל על דהיינו אימא
עילאה יקראוהו שם רמז יקראו ה' דהיינו ז"ן
הרמזים ב"ה כי להם אנו מעבדים בזה הגלות
ובכל עת אנו מלפנים שיכיה זה הענין ומה שגרס
זה הפילה ונלמדך לעלותם כנ"ל הוא עוונותו
וקיטורנו

חייבת אם חינו מקפיד וכו' יעש"ה. ולדידי
הפעוט דקושיא זו ח"ן זה כדאי לדחות דין
שפסק סס"ך חדא דכללל ח"ה לן דמכח קושיא
ח"ן לדחות דין ועוד דאפ"ל דנקטו רבנן מילת
פסיקתא דתגרסה ח"ן זה שום הנאי לא כן אם
עודם תחזיו לר"ך דלא וכו' וא"כ נחת דברך
לשיעורין ובכ"מ מחרץ סס"ם כן דהנחא נק"ט
מילתא פסיקתא ולא לשיעורין דרבנן ובזה סרה
חלונתו וסד"ן דין אמר כי ס"ך ישמרו דעת:

(ז) **כי** משעת אח כל כלי מה מלאה מכל כלי
ביהך י"ל דלא ראוי שחשדו בשום דבר
כדי שישיב לו כן וסוף לא חשדו רק בהרפים
שאמ"ל למה נגבה את חלסי. ופי' ה' ח"א י"ל
ע"פ מ"ש מחר"ס חלס"ך ז"ל צ"י ייגש יעקב אל
יחזק אביו וימושכו והיינו שהקצ"ה עשה לו כס
שלא היה יחזק ממשש בעלם רק בגניעה ידיו
בקלות ולכן אמר וימושכו ולא אמר וימשכו
מגזרת ממשש בלשרים ע"כ ע"ש. וגמלא שהש"ן
יחידה להורות על מישוש בחזק בעלם הדבר
והנה לזן כשנא לחפש את החרפים בין כליו
של יעקב. כשהיה חופס כליו בגדים ושל עור
ובן כרים וכסחות היה ממשש בחזק את עדות
שחשדו ליעקב ח"י שגנב ממנו אחי דברים קטני
כנון כפות קטנים וכלים קטנים כמו עבדות
וכיוצא ולכן ממשש בחזק אולי ירגיש בכלי אי
שהוא מונח וגנב שם ויוליאו לראותו ואם הוא
לא היה מנקה כ"א החרפים למה הולך לעשות
כן דהחרפים אינם קטני הכמות הרבה שהיו
נסתרים שם ח"ש כי משעת אח כל כלי משעת
דייקא שהוא מישוש בחזק שבה הוכחה על
עלמך שחשדתי בכלי הבית ג"כ הנידה לי מה
מלאה מכל כלי ביהך וק"ל ע"כ:

ובשאיני לעמי לא זכיתי להבין כונת ד"ק

של הרב מחר"ס חלס"ך ז"ל שפי'
דהיה מישוש קל ולכן אמר וימושכו ולא אמר
וימשכו מגזרת ממשש בלשרים ע"כ. דהא כפי
דברי בעלי הדקדוק ז"ל הדגש מוליד לזה כמותו
והיו כאלו כחיצ וימשכו כיון דהש"ן הוא דנוש'
וכידוע בכל ספרי הדקדוק והמעין יצחק:

לא מעשה חרון אפי וכו' פי' כי באל ילחק
אשכנזי כו"ד בס' הכו' דאמרינן במס'
מכות קללה חכם אפי' על הגלי מחקיימח וא"כ
סקללות והחובות שאלה הקב"ה לישראל אפי'
יקיימו המלות לריך שיקיימו כל הקללות ולא
גרע מקללת חכם והחירון לזה דסקב"ה אומר
ברכה וקללה בדבור א' וא"כ אין סקללה לבד.

ואפי' אם סנביאים בשם ה' מקללים רוח ה'
דבר גם וכו' אשר פי' ה' כבר. ח"ש לא
מעשה חרון אפי לא אשוב לשמה אפרים וכו'
אפי' בקללת חכם קללה ע"ה הוא מחקיימח
וקי' דברי ה' ל"ה כי אל חכמי ולא ח"ש וכו'
הוא אומר ברכה וקללה בזה א'. וכו' אכן מה
נענה לנביאים ל"ה בקרבן קדוש ח"ש משרה
שכינתי בקרבן ממש כלומר בחור סנביאים עולם
ולא אבוא בעיר שהנביא שם רק בקרבן ממש :

סבבני בכהש אפרים ובמרמס בית ישראל
ויהודס עוד רד וכו' אפרים רועס
רוח ורודף קדים כל היום כוז וסוד ירבה ובריה
וכו' אפי' לרמח במים ז"ל שלשה הקב"ה שונאן
דל גהס. עשיר מכהש. זקן מגאף. עוין דאפרים
מלשון עשירה ע"ד מה"כ מחלון וכליון אפרהים
וכשחא ח"ש דקאמר סבבני בכהש אפרים
דסיינו עשיר מכהש. וכיון שראו כך שסיו עושים
דבר שהוא חון לעצב שהוא עשיר ומכהש מהם
למדו הכל לעשות כך ח"ש ובמרמס בית ישראל
אבל יהודה עוד רד וכו' וכדר הגל ומבאר יוסר
אפרים רועס רוח ורודף קדים כל היום כוז
וסוד ירבה וכו'. ואפי' לרמח במאמר רועס רוח
עפי' מ"ס רש"י ז"ל ח"ל רועס רוח לשון ריע
מחבר לדברי רוח לע"ז ע"כ. אף אלו נאמר כי
ח"י רוח עם ג' אותיותיו גי' גבורה ע"ס ר"ל
ע"י שמקשה לבו ומכהש על סבריות יפול ברעס
גבורות רעות. ואפשר גי' לרמח בגימטריא של
שלשה אלס הח"ל דל עשיר זקן ס"ה שלסס גי'
ח"ף שהקב"ה מחסג עמסס באף אם ח"ס
מחנסגים כסורס ועושים חון לעצב :

וארנה באלסין השוב חסד ומשפט שמור
וקוס אל אלסין חמיד. אפ"ל בעמסס

הידועס מעשה שמים עדיף ואם ח"ו חפץ בטי'
מ"מ ח"ו מבטלה וסחי' לזה דכאמח מעשה
אדם עדיף ולא כסברתס והראיה מענין הכדקס
שח"ו

וקיטרתו בחו' ומלות ח"ה יח"ד גי' כי
רמז לכ"ב אותיות סחו' לא ירומס היא סיהס
בעברנו וגרמא בנקין כח' אכן כשנשוב בהשו'
שלימס וכשוב ללימוד סחו' אז יח"ד ל"ה שסס
גי' ב"ן ע"ס היא סמלכות ירומס למעלה אלל
א' כח' וא"ס חח"מ וסחי"צ :

ובאו"ה פי' ה' נח"ק ז"ל ד"ס סברא דסחו'
לא מכני לע"ז גי' ט' ט"ד ומפי' שובס
ישראל עד ה' אלסין ולא עד בכלל כלומר שסס
הוא ע"ז וסדומה לס גי' ט"ד לא מכני חשו'.
ויס סברא דלכל מכני חשו' וסיונו עד ועד בכלל.
וכשחא סנביאים ח"ו אומרים שישובו אפי' שעיני'
וסס ח"ו מסופקים דאפי' דלע"ז לא מכני חשו'
ועדן ח"ו מחזיקים ברשעתס ח"ש ועמי חלואים
למשוכחי שסס מסופקים לשוב שח"י לא אקבלס
ואל על יקראוהו יחד על כל מה שאלמרו סנביאי'
ביחד. בכל זאת לא ירומס ר"ל לא ר"ל לשוב
ולרומס לה' כמו שפי' רד"ק לדרכו. ועכ"ז נברו
רחמיו יחברך ואמר איך אחקך אפרים וכו' :

ובאו"ה פי' ועמי חלואים למשוכחי ד"ס
לסס ספק ח"י קריק לא יוכל בעלס
סא' ואל על וכו' כח' בסמוך ל"ה כי אל חכמי
כח"ש בספרי דזה לא נאמר ללד עילאס ועוד
ולא ח"ש סעי' וס"ל ככשחא לחרס דח"ס קדושן
כח"ש בש"ע ח"ס ס"י מ"ד וא"כ יוכל בעלס סא'
לקחחס כי לא נחקדסס לאחר ודו"ק :

ועפ"י אופן ח' אפ"ל דרך רמז לרמח סני
חלחא וסס ע"ז גי' ט' ט"ד בחיבס יח"ד
ט"ו יזנה ח"ליפין ד"מים. ח"ה ועמי חלואים
למשוכחי שסס מסופקים ח"י מכניס חשו' לכני
חלחא ח"י לא דדרשיק עד ולא עד בכלל ואל
על יקראוהו לראות מוס יעשה ישראל. ופי' אומר
יח"ד ט"ו יזנה הוא גי' ט'. ח"ליפין הוא ע"ז
שמחליף ח' ח"ו באל אחר. ד"מים הוא כמשמעו
ספיכות דמים כל אלו יחד אל ירומס וחי' לא
בחיפוק הוא אל שפל כל אלו סחי"ה ברוב רחמיו
יח' יקבל לחוסאים בעוונות אלו וירומס אותס.
ועוד ט"ו יזנה הוא גי' ט'. ח"ליפין הוא ע"ז
סחידי' ז"ל בכמס מקומה כי כל אות שח"ו יולל
במצטא יכולים ח"ו לדלגו וסוא ט"ו יעשה
ר"חמים מרובים מ'אדם ור"ל מלד אלו סעונות
סחמורות. שיקבל עליסס חסובס וק"ל :

שטנו סאל יח' לעשות עס העני. וגם מכה מינוי הדיינים מכ"ז מוכח מעשה אדם עדיף כידוע. ח"א ואחרי באלסוך השוב שהאמת הוא כי מעשה ידי א"ע וראיה לזה חסד ומשפט שמור כי משמים אלו מוכח כן ולזה יקום אל אלוהיך חמיד וק"ל:

כנען

בירו מאזני מרמס לעשוק אכז. הרקרוק מבו. דמאי קציל סא קרא. וסחרנוס פי' לא תהיו כחגרי וכו' והנראה שהעיקר חסר מן הספר. ובדרך רמז אפי' לעני' והוא בסקי מאז"ל דע"י סחוי ישראל נחלים כדכתיב גם כי יחנו בגי'ים עתה אקבלם וכין נ"כ בחוצים זכרו חורה משפ' עבדי וכתיב בחריס סנס אנכי שולח לכם את אליה הנביא וכו'. עיין מ"ש ה' מהרח"ק ז"ל בס' נפש חיים מע' סא' אות כ"א ח"ל אמת הגאולה חלוי במדת אמת כמ"ש סח"ג עשין ע"ד ונראה דהטעם הוא כמ"ש רבינו בחיי ס' לך לך כי קץ הגאולה הוא חלק מאחים והשעים כמס"ס בסוף דניאל וסס נוס' אמ"ה חלק מאחים השעים ע"כ ומדה אמת היא כוללה לכל מילי סן דבור אמת וכן במשקלות וכן במשורות שיהיו עפ"י האמת והלדק וכמ"ס מאזני דק אבני דק סין דק ואיפת דק יסיה לך. עיין מש"ל בש"ס דמליעא פי' סזהב ח"ל עשיק לגביך ושו' לברסין. ופירש"י ז"ל עשיק לגביך ר"ל למלצות קנס אפי' ביוקר. ודומה לו כמו באחרת דר' פי' עשיק טפרא יע"ש א"כ הוא לי יוקר וחוספה. ושו' לברסין ר"ל למאלך לא תקנה אלא בשיווי ע"כ. והשתא א"ש ח"א כנע"ן הוא גי' ק"ץ רמז לקץ הגאולה יש לו צי' חקנות לקרב אחיו חדא ביד"ו הוא גי' כ"צ רמז לכ"צ אוחיות סחוי עפ"י ססק מקרב את הגאולה. ועוד בה חקנה אחריותי מה שיהי מקודם שיקל מאזני מרמס סן עתה אדרבה לאידך גיסא לעשוק אכז ר"ל לסוסף לו על משקלו עוד מטע ויחר כדי להגלל מחשש גזל אלא יסיה מאזני דק וע"י מדת אמת ולדק מקרב את הגאולה וק"ל:

ואפ"ר דלכך נקט סכחוב בלשון סזה מאזני דק ולא נקט מאזני אמת או בלשון אחר הוא לרמז דע"י מאזני דק משבר מחלעות עול הוא יס"ר הוא רמז בר"ה מאזני דק גי' סמאל ר"ל דע"י מאזני דק משבר ליס"ר:

ובהבי אפי' לפי לכונת סכ' סח' בל"א וסוא דידוע מאז"ל אס פגע בך סאי מנוול משכחו לזכמ"ד וכו' וכן ארז"ל ברסחי יס"ר ברסחי לו חורה חצילן. והשתא א"ש ח"א כנע"ן סוא כינוי ליס"ר כדן להכניעו יש לו סני מדות עובות שמתו חכמים כדי להעבירו ולבטלו ח"א חדא ביד"ו סוא כ"צ רמז לכ"צ אוחיות החורה דע"י סחוי מכניע ליס"ר וכמאל' בגמ' ברסחי יס"ר וכו'. ועוד גי' מה שסוי מאזני מרמס עכסיו יסיה בסוג לעשוק אכז דע"י לסוסף על משקלו מטע כדי לסיות מאזני דק וכיון שכן ממילא נפל ואזרח ליה דסא מאזני דק עלמנו בו חרמנו לשבר ולהחליש כח הילס"ר ובהני חרמי עביר ומסני כדי לשברו וסיה כחרס הנשבר וק"ל:

ובאו"א אפי' לרמז בכוונת סכ' כנע"ן ביד"ו דלכאורה דחיק לה עלמא ח"י ביד"ו וס"א שפת יחר. אכן כזר נודע דכסמחפלל סאדס על הגאולה כדי ללאת מהגלות סמר וסנמסר אשר אנו בו עתה פ"ס כל יחפלל לאקמא שכינחא מעפרא סכביכול בכל לרסס ליו רר בעור"ר ולכן עיקר ספי' לריך שחסיס בשביל שכינת עוחו סס"א עמנו בעוונותנו. ח"ש כנע"ן סוא לשון כניעה ר"ל כסנכנע ומחפלל בשביל סקן שארך והוא רמז בגי' של כנע"ן כמ"ל עיקר סחפילה וסכניעס לריך שחסיס בשביל אמתו היא שכינת עוחו ח"ש ביד"ו כי חיצת יד"ו ע"ס גי' אסיה שסס זה רמז לאימא עילאס כידוע בדברי סמקובליס ז"ל וצ"ח ביד"ו סוא בשביל יד"ו כנ"ו:

א"נ סוא רמז לדברי סחיד"א ז"ל בס' מורס באלצנע בח' יוסף בסדר ס"ו ו' והוב"ד למסרח"ק ז"ל בס' נפש חיים ז"ל ח"ל מלסחי כחוב בס' גמי סמקי' כי אס יחפלל סאדס לשס אסיה אשר אסיה בכל דבר שבעולם לחולה לבניס לחסמס לזכירה לפרנסס להגלל מסערה סיס ומסכנת דרכיס ולכל דבר רק שיהי ססור ויאמר בכוונה יסרימ וכו' יע"ש וכחב ס' מסרח"פ ז"ל סח' מע' סא' אות ל"ה ח"ל סנס מבואר מדבריס אלו כי שס אסיה מסוגל לקבלת סחפי' בכל מה שצולל סאדס מסקב"ס וס' סח' סאריך שס ונחן עעס לשבח לזס עפ"י סמר' ברוך שחלק מחכמתו לירסיו. והשתא א"ש ח"א כנע"ן ר"ל כססאדס כנע"ן על אחר לרס שלל חבוא צ"מ לריך שיכין ביד"ו

אן יוצן כי ידוע שבזמן שישראל עושים רשימ יורד מיכאל הכר הגדול ומקריב קרבנות ישר וכו' בשם דוכחים דסי' ע"ב ח"ל בשלמא ביה מנכר' לורחו אלא מזבח מנח ידעי אמר ר' אלעזר ראו מזבח בני ומיכאל הכר הגדול עומד ומקריב עליו עכ"ל. וכשישראל אין עושים רשימ בימ' אז אין משגיחין בהם ובקרבנותיהם. ח"ל שובו אלי ואז ואשובה מיכאל. ר"ל חשיב אותה כדי לקרב קרבנות של ישר וק"ל: **ובאו"א** חפ"ל כונת כ"י כמ' צסק' משזיל בענין החשו' דא"ך הקב"ה מקבל את ישראל בחשו' וכו' ק"ל נראה ונראה ח"ו חזר ונראה וכו' ע"י כעונות נדחק קראו לו וא"ך מחקבל בחשו'. וכמה ח"י יש וחדא מנייכו הל"ך לעינינו הוא דכל שבידו לאו דיהוי הוא. וכו' כל שפע ושעם בידו לחזור ולכך ח"ו נדחק. וכשהוא ח"ש ח"ל ואח"כ באל"ך השוב שבכה אל"ך חשבו בחשו' חסד ומשפט שמור וק"ל אל"ך חמ"ד שכו' ית' מקבל אותך בחשו'. ולכך כיון שחש' מובטח שיקבל אותך בחשו' כיו' כנעין נכנע והוא נענה לשוב בחשו' וכ"ה דאציקר' דמילהא קושיא ל"י חל"כו כיון דק"ל נזכר ח"ו ח"י א"ך מחקבל סאדס בחשו' ח"ל כל לא ח"ו ח"י בידו רמז בזה ח"י ח"ל דכל שבידו לאו כמחיסר מעשה דמי ולא דיהוי מיקרי וק"ל:

ובאו"א חפ"ל כונת כ"י צסק' משזיל דעיקר החשו' ילפין מיוקאל ד"י וירי אדם ידו כח"ב מלמד שידו של הקב"ה פשוט לקבל שבים. ע"ן משזיל עמוד הקב"ה להנחיל לכל לדיק ולדיק ש"י עולמות שנאמר להנחיל לזכרי ית' וכו' ופ"י ז"ל דלאו דוקא ש"י עולמות ממש אלא יאורות מאירים. והשח' ח"ש וכו' ח"ל ואח"כ באל"ך חשבו. ר"ל חשבו בחשו' ויקבל ח"י חשבתך ח"ל וק"ל אל"ך חמ"ד שיקבל אותך ולזה כנען שחננ' לפני אל"ך ח"ש ילפין מזידו ש"י לח"י ידו דנבי יחזקאל. ובזה יסוד בנדר לדיק וחכס' לשי' אורות כמ' ובזה מלזני מרמז שדרכיו עקשים ועקומים כן ענה לע"ק חכב נטי' לקבל קדושת ש"י עולמות חכב וק"ל. **א"ן** שם רמז למא"ל דחשו' ח"ל מבחי' ח"י עילאס בינה סנקראס' ח"ש

וגי'

בידיו ר"ל בשם ח"י' שכו' גי' ידיו ע"ס. כי שם זה מועיל לקבלה בחפ"י כמ' :

א"ן עפ"י מ"ש מהר"ף ז"ל שם אות ל"ד ח"ל גם מל"ו כי שם הקדוש ח"י' הוא רומז להשובה כמ"ש דבינו בחיי ס' שמוח. ופ"י בזה מ"ש ז"ל ע"ש ח"י' אשר ח"י' וכו' לרבינו בחיי וכו' מבין שם ב"י שמוח ח"ל ח"י' אשר ח"י' דכ"ס שחש' כוונ' עמי כ' ח"י' ח"י' עמך וכו' והוא ע"ד שחז"ל דבענין החשובה האמ"ל הקב"ה לישראל שובו אלי ואשיבם. וכנס שבטיק' דב"י. כמאמר ח"י' הוא מדבר בלדק' וכמ"ש בלוח שחז"ל צס"ד מ"מ משמעותו הוא בכל דבר בדרך שחאדס הוא כוונ' עם הקב"ה הוא כוונ' עמו וכו' בדרך כלל בכל מירי עבודת לשמו ית' והוא ברור עכ"ל ז"ל לשון חז"ל. נמלנו למידן מדברי ח"י' ז"ל דחשו' יוהר יאורה ליאמר כשם שחש' כוונ' עמי כן ח"י' כוונ' עמך וכו' ובמו שחז"ל שובו אלי ואשובה אליכם ולכך כשיבט לפני האל"י' ורוא' לשוב ממעשיו כרעים יכוין בשם ח"י' ויועיל בעז"ה וכמ"ש כרבים בח"ל. אמור מעתה ח"ש כונת הרמז לשם כמ' בח"י' בידיו ח"ל כנען ר"ל כשהבא לו הכניעה ורוא' לשוב בחשו' יכוין בשם ח"י' והוא אומרו נטי' בשם ידיו הוא ח"י' ע"ש דשם זה מועיל לחשו' כמ'. ח"י' שם רמז למא"ל דעיקר החשו' ילפין מיוקאל שחז"ל בו וירי אדם ידו כח"ב מלמד שידו של הקב"ה פשוט לקבל שבים כידוע וכו' להמפזיל ב"י' ח"ל כנעין הוא רומז לכניעת האדם ולשוב בהשובה מכל זכ' ל"ל בידיו שח"ל רמז בחיבה ידיו ח"י' כח"ב ביוקאל וירי אדם ידו כח"ב וכו' : **והוא"ל** ואח"כ לידן ח"י' קרא שובו אלי ואשובה אליכם נימא ב"י מילהא בעז"ה ש"י החשובה ח"י' ח"י' שם שם מלמדי סניגוריא ללמד עליו זכות ולהצילו מכעונות סמרים. וידוע כי מיכאל הכר הגדול הוא ראש לכל המלאכים המלמדי זכות ומלילים לישראל. וכשהוא זכו סמ"ד שובו אלי ואז יס"ד לכם מל"ו ישר ח"ל ואשיבם אליכם אחריות מיכאל הוא המלאך הגדול המלמד זכות וסניגוריא על ישר ונקט אחד הוא הכר ומכ"ש כשאר שמלמדים זכות ע"י החשו' :

יד

וגי לעשק ע"ס הוא גי' חשיר וק"ל וא"ש חתים: **ויאמר** אפרים אך עשרתי מלאחי און לי וכו' ואנכי ס' אלהיך וכו' ודברתי על הנביאים וכו'. וסדקדוקים רבו ויהצארו בלגז. וכו' צהק אח' סידוע מאמר הכהוב לא יועיל סון ציוס עברה וכל ממוטו ש"א לא יעמוד לו ליום סדין ע"ד משל סידוע לגי' איכבים וסס סממין וכאשס וסחורה סובא לסי' בער סחצר ז"ל אלא ח"כ סוא עשס לדקוט ומע"ס ובפרט אס סוא מחזיק לח"ח עליו סאמר בלל סחכמס בלל סכסך. סזוכס ויוסב ציציס סל מעלס אלא סח"ח. וסחיד"א ז"ל בסי' ראש דוד סקסס דא"ך יסיס דסמחזיק אף אס יסיס ע"ס ולאו בר סי יסיס יוסב צמח"ל ח"ח ולא מן ססס סוא זס וכמעט סוא זלול סיו ללומדי סחור. וכו"א מסיס מר אביו ז"ל דכוכס סוא סזוכס סמחזיק סילמדוכו סור וכוס יסב עססס ללמד וללמד ככל סח"ח סלומדיס וכו"א ינע צעוסי' וקבע עחיס לחור. וכו"א זסיס גדולס. וסן עחס ח"ס כוכס כסי' ח"א ויאמר אפרייס סוא סעסיר עדיס מחלטן וכליין אפרתיס מדאנכ מדבר אך עשרתי ר"ל כאלו טעק צמרה ואומר אך סחייתי עסיר וכו"א לי סחוס ומליסס ודצס סורס כלסון ברי"א ואמר סלוי ואלוי מלאחי חוין לי ר"ל דוקא דוי פרנסחי וחו לא סי ח"י חוין גי' זין דסייט מזוטי ולא יואר ולא סייחי מעסיר דוי סאניס סעוסר לבני אחרי סי ח"ס סלא יסיו בנים יראי סמיס או סיאבדו סממון צדבר רע ואסיס מוסיף על סטאחי פסע. וכי"ח דסממון וכוניס וסאשס סס איכבים ומליסס לוי"א כל יועי בל סרמו כנגד סממין מסיס ססוא עזל צו וגי'ל. ואסיי"א בלללל צה"י כל לכלול סניס וסאשס ססס גיכ אסר ססחחי ורביחי סכל לא יועילו ולא יועילו מעין ח"י קל סבקליס ח"א לא ימלאו לי עין אסר ססא ר"ל סנל יבטלו סוס עון אסר ססא אף ססינג סנקרל ססא. וחי' ימלאו ע"ד ומלי"א ח"ח דעסי ומח. ולס דואג ומלעסר על סממון סי לא סיס צדטי לסיוח עסיר אלא דיו בכו"י פרנסחו כיעאסי"ס סאמר וסון לי לסס ללכיל ובגד ללבוש. ולס סקביס יח"ס ססוא רב ססר ימרבס להסיצ בל חליו ואימ"ל כיון סגורס סאסס מלעסר על עסך ועולמך סכלס ואכד.

יס חקסס טוכס וכוכס סחחזיק ציד לומדי סור ח"א ואנכי רמו לחור ר"ל סחקנתך סחחזיק ציד לומדי סחור וכו' סי' אלוסיך מוילאך מארן מלרי' סס ילס"ד וסחטאס סצעוסי' סי כיון סנחשצ לך כאלו למדח צחור יוכלס סחון חנוי מנח ומלאח מן ספורענוח ומליס"ר וספירסי' בסיסס דכ"א יע"ס. ולא זו בלבד סחון עליך מן ספורענו וילס"ר כחי. אלא עוד חוכס חוסינך בלסליס דסייט בלכול סחורס סח"ח ססחוקת צידס וקסס אוסליס בלי רביס לריצוי סח"ח ססחזיק צידס וכי"ח דעדין סאמר סכוא זלול לח"ח ליסב ח"י עמסס צמח"לס כיון דידענל בנפסחי ריקס ריקס. לוי"א סאסס זוכס ללמוד חור וססיס חכס בנחמח סחור כאלו קבעח עחיס לחור וינעח ומלאח צחור ח"א סימי מועד ר"ל כאלו קבעח מועד וסח ללימוד חור וק"ל :

ובענין כבוד אב ואם רלוי' להחיד"א ז"ל בסי' מדציק מעי' סי' אוח ד' ח"ל כיבוד חורא אס סס רעסיס ח"כל פלונחל ביו סרמציס וסמור ח"י חייצ לכבדס או לא ולכל דכוכס ללערו וללולו נראס דאסור וכו' וססי"צ בסי' רי"מ ססך דעסח סרמציס ועי' צבי"י לסי"ע יוד ס"י רי"מ ח"ל כחצ סרמציס וכו' בסי' מסי' ממריס ופעמי' מדחק ציבמוח וכו' וכחצ סריף ע"ז סי"מ לענין חיובא אכל לענין איסורא אפי' לא עסס סזוכס אסור לבן לסכחו ולקללו וכו' דגריסין צ"י סנחנקן לכל חין סבן נעסס סליח וכו' חוץ ממסי"ח ומדיח וכו' ובסיף לשוט כחצ ח"ל אכל צסאר כבוד דליח צי"ס ססרון כיס אסי"ג דמחייצי אעפי' ססוא רעס דמסממ מסיס"א ד"י סנחנקן עכ"ד ז"ל. ואחר נסיקת עפרות רגליו מסיכא מסעס מפי סנחנקן אדרבא מסס מוכח לספך דאסרו סס לכל חין סבן נעסס סליח לא לסכוח אביו ולא לקללו חוץ ממסי"ח וכו' מסעס דחיט נעסס סליח לסכוח ולקללו אכל מסיכא חיתי דחייצ לכבדו ולשק סריף ז"ל דלויחי מיניס מורס וצל כמי"ס דכ"י ח"ל אכל לענין איסורא אסור לכן לסכוח ולקללו וכו' דגריסין צ"י סנחנקן וכו' ומי' חיתי דיהחייצ לכבדו ומסחיוסס להחיד"א ז"ל דסחיק לי"ס. חס דומס למי"ס גבי מחילס ציוט ח"י מוחל

שניו לילא"ר אצל וארבע סידות ר"ל ד"פ י"ד
 כשארס יס"ס לכס וכו' ע"ע. וכשהא לפיד"ק
 א"י שיוכן כדמו שרמ יעא"ס הוא כד"ק
 לעזו אחיו הוא הילא"ר הוא אחיו מן כבמן.
 ואיכא דאמרי מע"ז שולר ח"א וישלח יעקב
 מלאכים נופי ג"י ניו שנים שיש לו לילך בעלת
 הילא"ש ודרכיו ח"א וישלח יעקב וכו' ר"ל בשביל
 הכי שנים כנז' שלח אל עשו אחיו הוא ילכ"ר
 כנז' שהוא חובב ארצ"ס הוא חלית כנוף שנהגס
 בעי"ז שהוא כינוי לארץ ח"א שצ"ר נעריקן
 שאיכא ראות עיניו יעשה. וזה מנביר סדינים
 בחוקף רב וג"י שצ"ר הוא הק"ף וכו' שצנצור
 סקלי סיינו סדס אדום שהוא רומז לק"י כידוע.
 דדברי המקי. וילי אוחס לאמר כס האמרון
 לאדוני לעזי דה אמר עבדך יעקב וכו' שנקרא מושל
 אס רוח סמוכל יעלה עליך וכו' שנקרא מושל
 בנוף סאדס כידוע ואמרו לו עס לבן גרתי
 הוא הילא"ר מוזן לידיו ועד עכשו ח"א ואחר
 עד עהה. ויסי לי שיר וחמור וכו' בל כרמו
 סאשפתי ממון רב וקניתי מקס וקנין. לא כן
 עהס סכבר עזרו כבנים סנז' סהס י"ד סקידמי
 בזמן ולא נשאר כי אס ניו ונס ואסלחס נסגד
 זה סענין לאדוני למלא מן צעינך סהעסס לי
 פריד"ס טובס דדי סאיכל לילך בדרך ס"בס וק"ל :
ואל זה אביס לרמוז ככונת סמקין בל"ס ס'
 ס' ח"ל פדים צידים נהלו פני זקנים לא
 נסדרו. ולריך להבין מן סס סכרים ומי סס
 כזק"ס. ועוד ארך חלוי זצ"ל. ועוד למס נהלו
 בידס ולא ברגלס. אך עפ"ס יבואר שפיר
 ובס"ק עוד מס"ל מי גרס לחכמים סלא יוכיחו
 אס דורס סוי לימר אלו כשרים סס נבירי מהא
 דע"י סהס מביס אס סחורס ולומדיס חיו
 ממילא שיב לא יוכיחו אוחס דבסס סמליס לימר
 דבר סנשמו כק מלס סלא לימר דבר סאינו
 נשמע ואף אס אחר סיראו אוחס סהסליאו
 לעכוס מעשים דעים ויבדחו להוכיחס מחמת
 כי סקולר חלוי צליארס חיו דבריסס און ע"שים
 פירות כיון סהס צוויס בעיניסס. וכשהא א"ס
 ח"א פרים סס סגדולים צידים נהלו ח"י צידס
 ג"י ניו ר"ל בשביל הכי שנים סנז' נהלו ליענש
 וכ"ס ס"ל להוכיחס ח"א פני זקנים סתיח לא
 נסדרו ואח"ל סרצו להוכיח לא ישמעי להס וק"ל :
 וצא"א

מהול וסכא ג"כ צוינו אסור לא כן חיוב לכדור
 ליכא ודוק :

פרשת וישלח

וישלח יעקב מלאכים. פירש"י מלאכים ממס.
 פ"י ס' מסר"ס מאסמריפולו ז"ל
 בליקויס אסר צס' סקרנים ע"ס זה דסמלאכי
 אסר סלח יעקב אע"ס לעשו אחיו סיו מיכאל
 מליחל סמדיאל דמספר סלשסן צג"י עזרי"ס
 וס"י עזרס אצווינו וכו' כצספר וישלח יעקב
 מלאכים בדקדוק ורי"ס אלו ססלשס מלאכים סס
 ממ"ס. וכו' כונת דשי וישלח יעקב מלאכים
 מלאכים ממ"ס עכ"ד ודפח"ה :

והרב סחיד"א ז"ל צס' חומס ארך רמו כי
 ס"ס וישלח יעקב מלאכים לפניו אל
 ס"ס ג"י אלהי"ס. א"י פנין לעורר סדינים עכ"ל.
 ואני ספעי"ב כ"ל לכרמוז זה צר"ס וסול כי נופי
 וישלח יעקב מלאכים לפניו ג"י אלהי"ס וק"ל :
ומה סוכס לזס סידמנו לו מלאכים ממס
 לפי סאמר סגר ספחח שרי סדמן לה
 מלאך חני לכ"ס. וא"י צס"ד לרמוז זה ככונת
 כי חיובו מלאכים לפניו ע"ס צמ"ק ג"י סגר
 ספחח שרי צמ"ק לרמוז דכס לזס מכס ק"י
 מכגר ופסוס :

וישלח יעקב מלאכים לפניו וכו' וילי אוחס
 לאמר וכו' ויסי לי שור וחמור וכו'
 למלא מן צעינך. וסדקדוקיס באלה ככונת
 רבו כנו רבו. ובדרך רמו א"י לפי וכו' כי ידוע
 מס שפ"י ס' סיפ"ס ז"ל ככונת ס' ונחחס
 חמישיס לפרעס וארבע סידות יס"ס לכס וכו'
 וסכליו דצרו כי ימי סנחיו צהס ע"י סנז' ואס
 סרנז' לחלק ספי לחמסס חלקיס יעלה כל חלק
 י"ד ח"כ סס חמסס פעמים י"ד ונוי דעד י"ז
 סנז' וי"ס ח"י דכוי י"ד ממס ע"ד י"ס צסנז'
 יחשצ סנז' יס לו לאדס לילך אחר חלית לבו
 לאסוף ממון ולאכול ולסחוס כפי חלוחו וכו' ואל
 לא כן ד' פעמים י"ד סנשארס ססס ניו שנים
 אריך לססיר פלמו מכל אלה סענינים ולחזור
 מדרכו סרעס כידוע. חס פ"י ס' ז"ל ונחחס
 חמישיס סיינו י"ד שנים לפרעס סהס חומס

ואשלחם להגיד וסוף לאדוני למיטא ר"ל למיטא
 שהוא המיטה הוא לאדוני הוא הילפיד שהוא
 מושל בחדם בחדם המושל בעבדו ולזה אם לא
 מלאתי חן בעיניך שהיה רך בקש ולא קשה
 כאלו. ולמה זה בחיובת חן בעיניך גי' ר"ך
 לרמוז שהיה רך ולא קשה דאם מקשה עלמו
 לדעת הרי איסיה בהקנתא בכל הדברי' הו' וק"ל.
 וירמוז ח"י אהיה נופ' א"ס חזקרו מיהב. גם
 כ"ה האמרו' גי' השכ"ב רומז לק"ש בזמן השכ"ב
 וגם רומז למיטה :

א"נ חפ"ל דרך רמז אומרו מלאכים לפניו אל
עשו אחיו ארצה שפיר שדה אדום. שבה
לומר לו שאל יהנאה עליו בצבורתו כי לא לעולם
חוסן ועמידים מלאכי חבלה לילך לפניו ולקונן
עליו ווי ווי ח"א וישלח יעקב לומר לו מלאכים
לפניו וגם אח"כ אל עשיו אחיו ארצה שיטליכו
באחד הצורות ואף שבוטא שפיר ח"א שפיר
אחיות שפיר עכ"ז שדה אדום קטון וגדול הם
הוא וקל :

(ב) וַיֵּצֵא אֹהֶם לְאֶמֶר כֹּה חֲאֲמֵרוֹן וכו' אִפִּי
בְּכִיד דְּכֹחַ רִמּוֹן לְגִאֲלוֹהֵנוּ וּפְדוּתָא
נִפְשָׁנוּ בְּצִי"ח וְהוּא דְּטוֹדֵעַ דְּגִאֲלוֹהֵנוּ אַחֲרֵינוּם בִּיד
חֲסִידָא עִי"י יַעֲזֵעִיהּ כִּי כֹחַ הִיכָּה בְּזִכּוֹת אֲלֵעִיהּ
וְהִבֵּי בְּזִכּוֹת יִלְחָק אֲלֵעִיהּ וְאֵל הַשְּׁלִישִׁי לִי בֹחַ
בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב אֲלֵעִיהּ שְׁמִדְתּוֹ אֲמַתּוֹ וּבְזִכּוֹת אֲמַתּוֹ
הִיכָּה בְּגִאֲלוֹהֵנוּ כְּדֹכְתִּיב חֲחֵן אֲמַתּוֹ לִיעֲקֹב. וְגַם
בְּזִכּוֹת לִימּוֹד הַחֹרֶס כְּמֵאֶמֶר כִּכְחוּב גַּם כִּי יִחְנוּ
בְּנוּיִם עֵתָּה אֲקַבֵּל וְהַשְׁתָּא אִישׁ חִי"ח וַיֵּצֵא גִי
יִבִּיק וְהוּא טוֹעִי יִעֲנֵנוּ בִּיּוֹם קִירָאנוּ שֶׁם רִמּוֹ
שְׁבַעֲתָא קִרְאָנוּ אֲלֵינוּ יַעֲנֵנוּ וַיִּגְאֲלוּנוּ בְּצִי"ח וְכִי"ח בְּאִתָּהּ
זְכוֹת לִי"ח אֲחִישׁ בִּלָּא וַיֵּי אֲחִישׁוֹת אֲמַתּוֹ לְרִמּוֹ
לְשִׁתִּים וְז. חֲדָא בְּזִכּוֹת יַעֲזֵעִיהּ שְׁמִדְתּוֹ אֲמַתּוֹ
כְּנִי. עוֹד בִּהּ עִי"י דִּיבּוֹר אֲמַתּוֹ וְלֹא שֶׁקֶר יִהְיֶה
בְּגִאֲלוֹהֵנוּ. וְעוֹד חֲקִנָּה אַחֲרִיתִי שֶׁכִּיָּא הַעֲיָקֵר לְאֶמֶר
רִמּוֹ לִימּוֹד הַחֹרֶס עִיד שֶׁהִבִּיאוּ רִאִיָּה בְּשִׁים
לְכַפּוֹת יִלְכִּיד עִי"י הַחֹי מִן כִּכְחוּב אֲמַרוּ בְּלִבְבָּם
וְכו' יַעֲזֵעִי :

א"נ ויז אוחס לאמר וכו' אפ"ל בסק' את סידוע
 בא' שסלך אלל חכם א' ושאל ממנו
 שיעס לו חקנס שיחזור מדרשו הרעה ואמ"ל
 שידבר אמת וכן הוה שפ"ז ציטל כל מעשים
 רעים שהיו עושה וחזר לדרך הטוב כי כשהיו
 דואס

ובאו"א אפ"ל כונח ס"י וישלח יעקב מלאכיו וכו' ויט' אוחס לחמר כס האמרון וכו' כס אמר עבדך יעקב וכו' ואשלחם להגיד לאדוני למט' חן בעיניך ע"כ וסדקדוקים מכו'. ובדרך רמז אפ"ל בס"ד וסוף בסק מאל"ל בש"ס דברכות ח"ל לעולם ירננו אדם יא"ס על יא"ס אס נלחו מוטב ואס לאו יקרא בחורס. אס נלחו מוטב ואס לאו יקרא ק"ש. אס נלחו מוטב ואס לאו יזכור לו יום המיהס. עכ"ד. וסמפרשים ז"ל סמס ראו כן המסו דמאי קאמר יזכור לו יום המיהס דפשטיס היז קאי על האדם שימס ומאי כ"מ כזס לנבי יא"ר דמלאכהו היז ז. אלא פירשו דזכור לו יום המיהס הוז קאי על הכס"ר דעמיד הקב"ה לשוחמו לפני הכדקים וכו"ל. ה"י ואולי שבוס יכנע ע"ע בחלריכס ובמירוסס. עו"כ מאל"ל ע"כ על זחז יתפלל כל חסיד חניך לעת מט' זו מיחס. וסמחא ח"ס וישלח יעקב מלאכיס הוז יעקב הכדיק שלח מלאכיס אל עשו אחיו הוז יא"ס להודיעו שלא יתגאס עליו כי הוז מושל עליו דסא כמס וכמס חקטוס יס לזס. חדל ויט' אוחס. וידוע מ"ס שפירש"י ז"ל חין לו אלא לשין זירח מיד ולדורות. וזל הרמז כלפי חקנס ה"י באומרו לעולם ירננו אדם יא"ס על יא"ס שיזרח המיד ויאזור כנבר חלניו להגביר יא"ס על יא"ס ח"א ויט' אוחס. ואס לא סועילו חכמים בתקנסס ילמוד בחורס חולי אז יכנע ח"א לחמר הוז אמירס מעולס שכיז בחורס ע"ד שסביאו רחיס בגמרא מן הכחוז אמרו בלבבסס. ואס עכ"ז עדיין עומד על עמדו יס חקנס אחריחיו וכו"ל כ"ס חמרון כדי לשבר לאדוני לעשו הוז יא"ס וזל הרמז על פ' ח' שצק"ס שכו"ל כ"ס אחון כס' בזוכ"ק צפ' וייפן כ"ס וכ"ס שכו"ל רומז לפי שמע ישראל וכו' וצרוך סס וכו' שזכל אחד ואחד יס צו כ"ס אחון וצזס הכס למארי יע"ש. דסא גס חנכי כן עשיתו ח"א כ"ס אמר עבדך יעקב וזל הרמז בחיבז כ"ס על ק"ש. וחיבז אמר רותזס לחורס כנ"ל ולז דקדק לסדרן על הסדר ועוד צס ואחרון על עפ"ד שרמז לו המיהס שעהיד למס היא"ס ח"א ואשלחם להגיד הגוס של חכמס מאל"ל פ"י יזכיר לו יום המיהס כפשטיס שכו"ל על האדם אלא על יא"ס עלמז וכו"ל עמיד לישחט וליסרג לפני הכדקים ח"ס

וברך כלל יובן כונת ההנח טפ"ז במס' אבות ח"ל ד"ע מה למעלה ממך וסוף דנוס' ד"ע הוא רמז לשמים זו כוונתו וסוף ד"בור ע"טו סיכוי שלמים כרע"ן ה' באמת ובהמים כמ' ובזה ואת עליה על כל בני האדם במעלות רמות וז"ש מה למעלה ממך ר"ל אם הכים שלם בשמים אלה מו יסיה למעלה ממך אלא אדרבא אהם העלה על הכל ובזה חיל לנחם יאכ"ר ובמ"ס ה' ארץ סחיים על החסידים ס"י ח' יע"ש :

א"נ וילי איהם לאמר כה האמרון לאדוני לעשו כה אמר עבדך יעקב. אפ"ל דרך רמז בסק' משול דכשראה יעקב לעשו שהחיל לקרות ק"ש וכוז"ל לה' מהר"א פלאג' וז"ל צ"ל אברהם אבינו ופי' כעש"ד דע"י ק"ש מכניע לעשו. ובזה פי' שהיה"א ז"ל בנח"ק טו' ה'ילני נא מיד סמך דודע כי יעקב נא בגלגל מרדכי ועשו בסקן. חס בעלמו סיחס רעהו של סמן שארז"ל דכמן חסב להלות את מרדכי בשעת ק"ש וכמ"ס מדי' תלפיות ענף החסידות וכשהוא א"ש דבסללה יעקב מעשו בשביל כק"ש שקרא החפלה בעת שהיה דכמו כן יולסו מכמן ולא העשינס ידיו הוסיס לבטלו מק"ש אלא יקרא ק"ש גם בצרת סמן וינלל ע"כ. וכשהוא א"ש דכמו שהוא ניטל ע"י ק"ש כן יוסי להס לעבדיו לעשות. וידוע דפי' שמע ישראל יש בו כ"ס אותיות ח"ש וילי איהם לאמר כ"ס האמרון רמז לק"ש כדי להכניע לאדני לעשו ור"ס כ"ס אמר עבדך יעקב סיונו שקרא ק"ש וכמ"ל :

ג **עם** לבן גרהי פירש' ותר"י מלח שמרתי אפ"ל עם סידוע שמירס בצעלי פטיר וכיון שאני שומר מלחתי יח' אף שלא יבאר שלא קיימתי מלח כבוד אור"א טכ"ז שמירס בצעלים מיקרי :

ז **ובזה** ג"כ יח' פי' ס' ואהחנן וילינו ס' לעשות את כל החוקים וכו' ולדקס הסיכ לנו כי נשמור וכו'. לפני ה' אלסינו דוקא. וחו ג"כ שמור את כל המצוות וכו' :

ב' במסדר. עם לבן גרהי. אויס לי כי גרהי משך. אפי' סיוון בסק' מאזיל דלימוד סתו מבטל כל הדינים והמקמרינס. וידוע מאזיל בש"ס קסס עלטולא דגברא מדאחאה כי ע"י עלטולא והבטל

רוח לילך לבית כוונה אמר בדעתו אם ישאלו אותי בני אדם ולאן אהב סולך מה אשיבם. והזר לביתו ולא סלך וכן כמס פסמים עד שחזר נכיוס לדיק גמור. **אשר** בזה אפ"ל לרמז צס"ד דרך מניסל כונת רז"ל כס אמרו ח"ל דבר אמת ואל הפחד מן כמלך. וכפכע ידוע אכן דרך רמז ומוסר אפי' בכבר נודע דסיס"ר נקרא מלך זקן וכס"ל וכשהוא א"ש ח"א דבר אמת וצ"י ואל הפחד מן סיס"ר שנקרא מלך כי ע"י שהדבר אמת ולא השקר ממילא סיס"ר אין לו שום שליטת עליך ונודע דעשו הוא רמז ליה"כ. ח"א וילי ר"ל שז"ס להס יעקב שכדי שיהנללו מן סיס"ר הוא אותם לאמר והיבא אותם בלא וי"ו הוא אלהיות אמת ור"ל שהדבר אמת. ולזה סיים ואמר כה האמרון ר"ל מה שאני מליס אהכס ע"י הוא בשביל לאדוני לעשו הוא סיס"ר שהוא מושל באדם כמו באדון שהוא מושל בעבד. וגם אפשר כה האמרון לאדוני לעשו כפשמ"ס הוא שכה האמרון שאני יש לי מדה אמת ע"ד סהן אמת יעקב ח"א כה אמר עבדך יעקב שכן הוא מדחו דבר אמת וא"כ אין לך שליטת עליו וק"ל :

ובזה יובן כונת כ"י בהכלים ס"י מ"ס ח"ל וכדרך ללח רכב על דבר אמת וענוס דק וחורך גוראות ימיק וקודס לו כח"ב חגור חרבך על ירך גבור הודך וסדרך וסוף הנרצח בכונתו חגור חרבך על ירך גבור ר"ל שהתאמץ בכחך לבטל סיס"ר וכמו א"ש גבור שחוגר חרבו כנגד הלוחמים עליו וסדר קאמר שלא תחשוב שסוף דבר קסס עליך אלא כי קרוב אליך סדר מלך צפ"ך ובלגבך לעשותו שלא ידבר אמת צפס ואמת בלב אלא פיך ולבך שוים לעיבס ח"ש וסדרך ללח רכב ע"ד אמת שהדבר אמת ובזה הנלל מן סיס"ר. ועוד כה הקנס אחריתי וענוס דק שהסיס עניו באמת ולדק ולא ענוס פסילס למרלס עינים דוקא אלא סכל יסיה באמת ולדק יבזה וחורך כל אחד משמים אלו דבור אמת וענוס אמת כס יורוך גוראות ימיק שהרלס פללות סן בנוסף שהחזור למוטב ספך ממש ססיית בהמ"י וכן ג"כ סיפמוד לנגד אויביו במלחמס וינלחם ע"י כענוס וע"י למסרתיך ז"ל צס' נפש חיים ע"י ענוס אוח :

ואף אח"ל שלא חסיד כונחו להליל ע"מ דוקא
אלא אפי' שיתלבש בו ס"ל להרגו לפי שסוף כל
עליו על חנם ואף דאמרו חז"ל שבא לסדנך השכם
להרגו לפי חסידותו וחמימותו נחשב צעירו זה
לחטא וק"ל :

(כ) ויאמר יעקב אלבי אבי אברהם ואלבי
אבי יצחק ה' באומר אלי שוב
לארץ ולמולדתי ואפי' עמך. פי' ה' אלנאז
ז"ל בסי' שמע יעקב והוא במשול דיעאפי' ה'
ירא שמה יגרום החטא. וכדי לבטל את זה ענן
יעאפי' עננה לכל יושל גרם החטא לבטל
הבטחותיו כיון שהוא יח' דכל דברותיו ליעקב
א' בלוחו מבית אביו וא' כשהיה בבית לבן ומה
גם דאחר שבביתו לאברהם על זרעו למען חזר
עוד להבטיח לזרעו וכו' כלשהוא יחידא דשפרא
דאמרינן בכל מקום דלפיוי אהא וע"כ לעפוי
אהא אף שאינו כגון וכו' דה"ל באומר הן הן
דכ"י שבויה ושבויה אחר הבטחה ודאי לפפוי
אהא אף בשאינם כגונים ועיין במ"ש מרן ח"מ
סי' פ"ז בשם ה' חזק הנהפס ח"ל שאם נחב
בשער שחייב לפרוע לזמן פ' ונחייב עוד בשבויה
דברי הכל אין מסדרין לבית דשבויה לפפוי אהא
לאפוקי דין סידור ע"ש. וה' ע"מ של יעאפי'
שאמר אלבי אבי אברהם ואלבי אבי יצחק ה'
באומר אלי וכו' ופירש"י קך אמר יעקב ב'
הבטחות הבטחותי א' בלוחי מבית אבי שאמר
לי אני ה' אלבי אברהם אביך ושם אמרת לי
ושמרתך בכל אשר חלך ובבית לבן אמרת לי
שוב אל ארץ אבותיך ואפי' עמך ב' הבטחות
אלו אני בא אליך. דכונס במאמר ב' הבטחות
אלו אני בא דכונס דה"ל באומר הן הן דכ"י
שבויה אחר הבטחה דהא ואהב אמרת סי' עב
אפי' עמך ושמתי את זרעך בחול ס"ס כי היא
הבטחה שבביתו כבר לאברהם עליו כמו שפירש"י
ז"ל ואחר הבטחה ה"ל בלוח ב' הבטחות דה"ל
באומר הן הן וכו' שבויה אחר הבטחה וע"כ
שבויה לפפוי אהא אף בלוח כגון א"כ ה"ל
נא אף בעת הזאת כי נחלכתי בחטא דודאי
לא נחכונתי אלא לשאול זה עכ"ל :

ועפ"י אפ"ל בסי' כונס כ' בחסידים סי'
סי' ח"ל אחת דבר אלהים שחיס זו
שמעתי כי עו לאליהם ולך ה' חסד כי אהב
חשלים

יחבטל מעסקיו ומכ"ש שאינו יכול ללמוד בישוב
לפי שהוא גולה ומטולטל והאי שמעתיא צעיר
ליוחא כיומא דאסתחא. ומינה נקח לענין יעקב
אפי' דכיון שהיה גולה אלא לבן דה"ל שלא היה
למוד בחורב וממילא דין גרמ"א להמשיך דינים
עליו צ"מ. ואפ"ל עפ"י דמשי"ה היה ירא כשרא'
מראות הסולם ואמר אם יכיה אלהים עמדי
ושמירני וכו' דלכא"י ק' מסי תיחי שלא ישמרו.
וכן ג"כ צעיר עשו כשרכב להחראות עמו היה
ירא מאד וכמ"ס וירא יעקב מאד ויירא לו אלא
אפי' דהיה ירא לפי שלא היה יכול ללמוד בחור'
כמדתו הכיבס כדי לשכך הדינים מעליו ולכך
היה ירא. ואף דאמרו בסי' דסי' דכ"א חורס
בעידנא דעסיק בה חנוני מנגא ואפ"ל מללא.
בעידנא דלא עסיק בה חנוני מנגא אפ"ל לא
מללא. ופירש"י חנוני מנגא מן הפורענות שלא
חבא. אפ"ל מללא מן ה"ה. וא"כ ה"ל אף דלא
עסיק בה יעאפי' לא ה"ל לירא מן הפורענות
מ"מ אפי' דנגבי ערכו וחסידותו היה ירא שמי'ע
בלימוד החור' ויש פחד מן המזיקין. וכשהוא א"ס
ח"א מסיבת שפס לבן גרתי ואיני שר' וחשיב
כדי שאוכל ללמוד בחור' בלי שום פחדא אלא גר.
וממילא מוכרח למעט בעסק החור' הוא היה
לי לירא ולפחד מן המזיקין וכדינים ח"א חור'
לי כי גרתי משך ר"ל כי ירחתי משך דינים
שלא יתעוררו עלי צ"מ ולי גרתי עדי' לא חגורו
מפני א"ס וכיוצא :

(ד) וירא יעקב מאד וירא לו וכו' פירש"י ז"ל
וירא שמה ירג וירא לו שמה
יכרוג הוא את אחרים. דקדוק מצוי דמיל
לרש"י ז"ל לפרש וירא שמה ירג וירא שמה יכרוג
הוא את אחרים ולא איפכא. וירא שמה יכרוג
וירא שמה ירג. הן אחת דעצב האדם לירא
על ע"מ ויחר מאחרים אכן אפי' לרמח דהכתוב
ע"מ רמז דמחמת שיראס אוחו שבא להרגו
מחמת פחדו שלא יכרוג יחגור חרבו להרגו וצפרס
מחמת החלשות ס"ל שיראס שבא להרגו על
לא חסם בכפו ח"א וירא יעקב שמה ירג ומחמת
זה וירא לו שמה יכרוג דהא גרמ"א בא וכלו
אומר דפי' שירא יעקב שמה יכרוג בבאי פחדא
יח"ב שמה יכרוג להליל את ע"מ. ועוד בה
וירא לו שם רמז בחיבה ע"מא ש"ס לו יח"ב

ובאו"א אפ"ל כונת הגמרא כנ"ו וכו"ל במ"ש

ס' ארץ כחיים ז"ל וכו"ל לס' נאום
הכלה ס' ז"ל בכונת הגמרא כל מקום שמלינו
גדולתו שם מלינו ענותנותו דמחשבות שם כו"ל
ז"ל לנו לומדים בענוה כי שם כו"ל ז"ל ג"פ ח' ג"פ
כ"ד במ"ק ו'. ד"פ ח' ל"ב במ"ק ח'. ד"פ
ח' מ' במ"ק ד'. ו"פ ח' מ"ח במ"ק י"ב שכו"ל
ג' ז"פ ח' כ"ז במ"ק י"א שכו"ל ז"ל ח"פ ח' ס"ד
במ"ק י' שהם ח'. וכו' כל מקום שחש מול
גדולתו של הקב"ה שם מלינו ענותנותו עכ"ל
וכשחל ח"ש דלכך לרמוז דלדברא כח"ח לריק
שיכא בו מדה בענוה וילמוד ממדתו של הקב"ה.
ח"ש ח"ח לריק שיכא בו ובמדתו ח' שבשמינית
ר"ל ח"פ ח' שהם ס"ד וכו' חזורים ח' ומשם
ילמוד מדה בענוה וק"ל :

ח **כי** במקלי עברתי וכו' אפי' כי ח"י במקלי
ג"י יעק"ב לומר שאני עברתי את סירדן
כזה לבדי ונחה סייתי לשי מחנות וק"ל :

ט **הצירני** נא מיד אחי מיד עשו כי ירא
אנכי אותו פן יבא וסכני את על
בנים וכו' אפ"ל עפ"י מ"ש החיד"א ז"ל ביוס"ת
ובנימ דכשרואה ס"ס"ד שהשלוס אינו כחוקו
אז נותן אות ק' בחוק השלוס ונעשה מכשול
ולכך ס"ס"ד נקרא מכשול מכלל כז' שמות שלו
וכא' לפי מדתו שעישה מכשול ע"י מ"ש ח'
נפש חיים ז"ל מע' מ' אות ל"ב ח"ל מחלוקת
נו"י מכה חרון ליקוי קללה חועבט ע"ד הנחומא
ס' ק' לוי יע"ש. וזכר ח"ש ח"א כלינו נא מיד
אחי מיד עשו כוא ילכ"ד שכו"ל כאלו לי שנהגל
עמי שנא לפתח חטאת רובץ וכו"ש למיד שאף
בבטן יש ילכ"ד דכא כי ירא אנכי אותו פן יבא
וסכני וסכני דייקא שהיא אחד מסימני המחלוקת
וכנ"י שכו"ל רגיל לבזלל השלוס ע"י שנותן אות
כ' בשלוס כנ"י ונו"י וסכני וכו"ל נותן יוהר כי
ר"ל שנותן אות יחירה שכי' ככ' ולכך ח"י
מחפלת ע"י כי ע"י יכ"ה רגילות מחלוקת אף
במקום שאין דרך לכיות מחלוקת כגון האם עם
בנים שחמוד דרך בנים לכבד את האם יוהר
מן האב וכמ"ש למס' הקדים כבד את אביך
ואח"ך ואת אמן לפי שדרך כבד את אמו
לכך זירזו הכהוב על אביו כידוע בש"ס דקידושין
ח"א

ח"י לאיש כמעשהו. וסכנס הוא וכו' אחת דבר
חלבים ר"ל כבעשה ח' וכו"ל שחיס זו שמעתי
וא"כ ס"ל כאומר קן כן דכ"י בעושה ולכך אף
כי עו לאלבים דכ"י שדכ"ד מקפדנה עלי
מ"ד לכלוך הכעס עכ"ל ולך ח' חסד כי אחס
חשם לאיש כמעשהו ר"ל כאלו עובד מעשים
טובים וק"ל :

ו **ה'** כאומר אלי שוב לארץ ולמולדתך ואיסי'ב
עמך. והדקדוק מצו' דמאי קאמר ח'
כאומר אלי ואפי' דרמו דסיכא דכונתן גברא
דאמיד שאני ולכך אמר ח' כאומר אלי ח' דייק'
ואין לך גברא דאמיד כותיס. גם נוס' שוב לארץ
ולמולדתך אותיות שלו ל' מנוחה כמ"ה לא שלוחי
ולא שקפתי וכו'. גם ואסיבה עמך ח"א יחירה
מורס על ריבוי הבנים ואסמכה אקרא ח' לכס
זרע ח"ש ואסי'ב ח' עמך רמו לו שיתרבה
באובלוסין וק"ל :

ז **קטונתי** מכל החסדי ומכל האמת אשר
עשית וכו' ח"א ח"א בש"ס דסוסס
ח"ל ח"ח לריק שיכא בו ח' שבשמינית. ורש"י ז"ל
פ"י שכו"ל דבר מועט. ושמעתי באימרים משה
כרז מאריס דאחרא סדין הוא כמכריח רומאנו
ז"ל שפ"י לשון הגמרא כנ"ו וכו"ל וכו"ל דח"ו
דיחירו לו לח"ח שיכס בו גאוס ואפי' דבר
מועט כמאמר. הכחוב חועבט ח' כל גכ' לב
ואיך צשאט וכפש יכא מוחר לו להגאולות וכמו
שסקשו שם בש"ס מי סוסס מאי דכתיב חועבט
ח' וכו' יע"ש חלל פ"י דח"ו דאין בדבר כך
כפשונו חלל דלדברא כל לאידך גיסא שיכא
נוסס לגד בענוה כרבה יוחר מדאי ח' שרמו
בלשוננו סזך וכעבור ואמר ח"ח לריק שיכא בו
ח' שבשמינית וכו"ל רומז לפסוק כנ"ו קמינתי
שמורס ענוס וכו"ל פ"י שמיני שבפרשה שמינית
שמה"י כסדר עד כאן ימלך לך ח' פרש"י
וכ"ז הוא פ' ח' בפי ח' וזכר ח"ש דלדברא
לכפך דיכ"י עניו יוחר מדאי כד' לסבול את
בעס וק"ל :

ועפ"ד דסיק אמרתי באורא כונת הגמרא
כנ"ו וכו"ל דרמו למזמור ח' שבשמינית
ובפסוק ח' שבאותו מזמור כתיב לונס ואלפים
כולם וגם בכמות שדי ר"ל שישוב עלמו לבסמה
וק"ל :

הצילני נא מיד שיילכו לו בעצמו מהמן ורז"ל
אמרו דיעלמיס ניזול מעשו עיי ק"ש וכ"כ ה'
מהר"א פלאני בס' אברכס אנכי ע"ש. וכשהא
יש לרמוז כי ס"ת הצילני נא מיד אחי גי' כ"ס
רמוז לפסוק שמע ישראל שיש בו כ"ס אחוון
ורמוז שעי' ק"ש נאול. וכשהא ה"ס מחפלא יעקב
אע"ס שיילכו גם מכל הדינים המעוררים עליו
וס"ת מיד עשו כי ירא אנכי אוחו פן גי' פ"ו.
רמוז לשם אלהים וחי' פן ע"ה גי' סמאל שנהלש
בהם. גם מ"ד רומז לבניו שיש בשמם כ"ד אחיו:
(י) **ויקח** מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו. עיי'
ברשי ז"ל שהביא כמה פירושים
על אומרו מן הבא בידו ואח"כ מכללא ח"ל ד"א
מן הבא בידו מן החולין שגנל מעשר כד"א עשר
אעשרנו לך וקדר לקח מנחה ע"ש. וכשהא לעמי
מה ח"י חפ' לי לרמוז בס"ד דחיבות מן הבא
עם האותיות וסכולל גי' חולין ודו"ק:

(י) **ויקח** מן הבא בידו וכו'. חפ' שרש לרמוז
לו שחם יעצור על חתו הוא קאי בל"ח
קלות ח"ש ויקח מ"ן הב"א חיבות מן הבא גי'
ל"ח של בידו גי' כ"ב רמוז לכ"ב אוחיו החורס
זכו שלקח מנחה לעשו אחיו לו נאח וואה לפי
שעוצר על החו וק"ל:

(י) **ויאמר** חם יבא עשו אל המחנה האחת
והכבו והיה המחנה הנשאר
לפליטה. שמעתי שפי' ז"ל עשם ליעקב אע"ה
שחיה פשוט לו שמחנה הנשאר לפליטה לפי
שהעו"ז הוא שליטת ישמעאל ועשו ובמנח בחרו
אומי לא שליט וא"כ ז"ש חם יבא עשו אל המח'
האחת והכבו. וא"כ מוכרח שמחנה הב' הוא
חלק ישמעאל וכיון דשטנא בחרו אומי לא שליט
שבעת חמן ח' ישלשו הב' היינו עשו וישמעאל
וא"כ בודאי שמחנה הנשאר לפליטה עכ"ד
בחוספת טופך:

אשר עפ"ד ז"ל חפ' לי לרמוז בחיבות האחת
והכבו גי' חניו. וגם ישמעאל עם ה'
אוחיות מלבד האליף שאינם יואחז במצנא הוא
גי' חניו ור"ל שרמוז לו בחכמה על ישמעאל
שצריך להניח לו חלקו ולא ישחית הכל:

א"נ שם רמוז על הגאולה כי הן אחת שעשו
ישלש עלינו ואנחנו בגלות אחת ידם וסוף
גלות אדום עכ"ז אהי"א לסיפא שיטמוד ישמעאל
ויכרוג

ח"א חס על בניס שיכיס מחלוקת חף באלו
וטפי ח"ס, מחלוקת דע"י נהיגה ככ'
יכיס מחלוקת ויושלם מכשול ועי"י יגרום מחלוקת
חף לאלו וק"ל:

ועפ"ז אפ"ל כונת הכי ח"ל בית יעקב לכו
ולככה באור ה' ונקי עוד מ"ש ה'
מהר"פ ח"ל שם ז"ל ולפי מ"ש במד' תנחומא
כי המחלוקת גורם חרון חף כי מגבירים מדכ"ד
בעיני זה יכיס לי פעם בעיקר דאורייתא למס
שמל"ט כי בדור המבול בסכוא ענינא כהוז
כרבה פעמים שם אלהים והשתח כהרץ לפי
האלהים וכו' ואלו בדור הפלגה שהיו באחדות
כחיו קראי בשם סו"ה ב"ה ויאמר ה' וירד ה'
וכי' וסיינו דכיון שהיו כולם אחת אהבה
זל"ז. לקח נכח בשם סו"ה ב"ה מדת רחמים
ועיין לרבינו בחיי סוף ס' נח עכ"ד. כי מן הבאר
ח"ש כונת הכי סוף וכו' אומרו בית יעקב
ואפי' דנקט בית יעקב לפי דעיקר המחלוקת
יכיס עיי' הנשים שם מעוררים ריב ועדון בין
האנשים כאש צוער להבת המחלוקת וטוע
דלי בית יעקב הוא כינוי לנשים ע"ד חז"ל
במל"ט ע"פ הגד לעמי פשעם ולבית יעקב
חמאחם הגד לעמי אלו ח"ה וכו' ולבית יעקב
אלו הנשים יע"ש. וסיינו אומרו בית יעקב הם
הנשים לכי' נופ' ויאסבת לרעך כימוך שמל"ט
עשה זו כלולים הכל יחד אנשים ונשים שזו
בשיעורו ולכך לריך שתקיימו אהבה בית ישראל
שזבו שזבו מדרכים הרעים. וזוה אהי"א רווחא
ממילא וגלכה באור ה'. כי כשיכיס מחלוקת
האלהים הרועה אותי. לא בן באחדות אלו וגלכ'
באור ה' שסוף רחמים וק"ל:

ואפ' לחם פעם לקריאתם בשם נשים עפ"ה
כי זה דרכם כסל למו לעירר מדנים
בין אחים. ולכך לריך לזכר שלא יפול ברעהם
ופחיתים כי הילכ"ר חונתו מהלכשים בהם כדי
לבזבל כשלום ולכך נקראו נשים גי' ח' שם
רמוז לפי זוגה ס"ת שמהלכשת בהם ולכך ירחיק
מכם וק"ל:

א"נ אפ"ל בכונת הכי הצילני נא וכו' כי דורשי
רשומות אמרו שסוף נ"פ' המ"ן וכו' נח"ק
ז"ל כחב שילדק זה לפי מ"ש רבינו האר"י ז"ל
דמרדכי ה"ס בו ניזון יעקב אע"ה וכו' בעש

מלאה הקפידה מקום לטח איך יעלעם סוכן בעלמו על ממונו. ולזה אמרו ז"ל בלשונם כלל וכך דלא חיקשו דבאוחה שעה שבה דין פנים קמים כמו במשנה דמיה נשמע במרש שאין לחוס על ממונו במקום גופו וכמו שסיימו שם ולכך חזר עליהם וק"ל :

ובהיותי בזה הקשיתי במלע' בלשון המשני שם דקאמר ח"ל אם כך חסד החורס על ממונו הבזוי ק"ו על ממונו החביב אם כך על ממונו ק"ו על נפש בניו ובנותיו אם כך על של רשע ק"ו על של צדיק ע"כ. וסק"ו היא מבוארת דלמה לא קאמר אם כך על ממונו ק"ו על גופו. ואם נפשך לומר דאיכא לא יתכן לומר דאיכא ק"ו על נפש בניו ובנותיו דגופו הוא חביב מבניו ובנותיו הדא דלא יתכן לומר כך דעינינו הרואות דחביבות הבנים היא אלל האדם חביבה לו יותר מגופו. וכמעשה החלוי שלא סודר עד שהביאו בנו לחלוהו כירוע. ועוד חכמי חיקשו דלפי"ז הי"ל לקובע בזה חרונה. אם כך על ממונו ק"ו על גופו קודם שיאמר אם כך על של רשע ק"ו על ש"ך דהוא בחרי גברי מוחלקים. ומחמת שבטוסי"ר אין לי משניות עם פ"י רע"מ וחוס' בביאור ובחומותיו כי חיישנא במיעי לכך חכמי לא ידעתי מאי אידון ביה איכא אפיין בזה והוא יעזרנו מדכ"ש חכ"ר :

(ג) **ויאמר** שלחני כי עלה השחר ג' במסד' סוכא לסי קול רנה וישועה ז"ל. הדא סכא ואידך שלחני כי זבח לסי. שלחני ואלכא אל מקומי ולארי. אפ"ל בס"ד דהוא רומח על הגלות סמר והנמסר שדומה ללילס כמש"ל ע"פ שומר מה מלילס שומר מה מליל. וידוע דהחפלות כנגד תמידין הקנוס גם אז"ל דבזכות הקרבנות ישראל נגאלים וכן אנו אומרים לסי דאם אין אנו ראויים ברחמי הרבים ירחם עלינו ויגאלנו. ח"ש שלחני כי עלה השחר שומרי ישראל להקב"ה עד מאי אנהנו בגלות סמר שלחני כי כבר נשלם סקן של הגלות שדומה ללילס ועלה השחר סגור עת לגאלנו. וכ"כ שאין אנו ראויים עכ"ז ברחמי הרבים תרחם עלינו. וכן רמז בחיבות כי עליה השחר ג' תרחם בדקדוק. ועוד בלאו"ה שלחני כי זבח לסי. בא לרמז שעי' הספילס נחשב לי כאלו אנו מקריבי קרבנות

ויסרוג לאומה עשו וממילא יכיר לנו הללס פורחא ואח"כ הקב"ה יגאלנו מיד ישמעאל ויוליאו מאפלה לאורס צב"א ולכך רמז לו האחה יסכסו שלבסוף ישמעאל יסרוג איהו וא"כ לא יתגאס וצריך לזכור אחריתו וק"ל :

א"נ האחיה וסכס"ו ג' חכ"ו לרמז למאמר סכסוב גם כי יחנו בגוים עתה אקב"ם שעי' שאנו לומדים בחורס אפי' בגלות אנו נילולי מבין שני אריות סס עשו וישמעאל וליקום מר וליפרקין וק"ל :

ועפ"ז יע"ן טונה סכ' בהללים ס"י ג' ח"ל קומה ס' הושיעני אלסי כי סכיה את כל אויבי לחי שני רשעים שצרת לסי סיטופס וכו' והוא במ"ס סרד"ק ז"ל צב"י סכ' דהכתוב הפס עבר במקום עתיד וכללו כתיב כי חכה את כל אויבי לחי שני רשעים חשבר יע"ש. וסכיה ח"ש ח"א קומה ס' הושיעני אלסי כי חכה את כל אויבי וכו' ונקט כלל בזה"י ופרט לבסוף והוא אומר שני רשעים שצרת קרי ביה שני לשון שנים והוא רומז לעשו וישמעאל וכו' סיטופס הוא לסי שאין מי שיגאלנו משנים אלו אלא הוא יח"ש. וגם צו חרמו שכתובל הוא יסיה לי ישועה ע"י הגאולה שבטוסי"ר השכינה עמנו בגלות וק"ל :

(ב) **ויותר** יעקב לבדו וכו'. איתא ברז"ל מס' חולין דליה ח"ל שכה פנים קעני וחר עליהם פ"י ס' מסר"ס שוף ז"ל דרך מליה במ"ס ח"ה אל ילא יחידיו וכו' עוד אמרו ז"ל במס' ברכות. ח' רואה וניזוק ב' רואה ואינו ניזוק. וק"ל דאבוקס כב' וסחס אבוקס אין פחות מב' ע"ס חסו סכונה ויותר יעקב לבדו שכה פנים קענים ר"ל שכה ב' נרות שאלולי שכה סכ' נרות לא סיה נשאר לבדו דאבוקס כב' לכן ויאבק וכו' וק"ל :

ובא"ה פ"י ז"ל בסק' המשנה במס' נגעים פ"ב ח"ל צעקין ופנס את הבית וכו' וכו' מס' מיטמא לו אי"ה כלי עליו ובגדיו ותחכותיו מטבילין והם מהורים על מה חסס החורס על כלי חרסו ועל פכיו ועל מפיו אם כך חסס סתו וכו' נשמע מסכא מק"ו שאין לחוס על ממונו במקום גופו ואף שהלדיקים חביב ממונס יותר מנופס עכ"ז היכא דשכיח חזקא שאני וא"כ

השמן ויטק על ראשו וישקסו. נשיקה של פרקי' שנא' וילך ויפגשוו בבר האלסים וישק לו. נשיקה פרישות מנין דכ' והשק ערפס לחמותה. והי' ציעאע"ה נעשו היא נשיקה פרקים. ואפי' דנוע' הני תלחא גידולה פרישות פירקים אותיו גפ"ף. שם רמז דג' אלכ מוחר לגפף ולנשק וליכא ציס משום תפלות וק"ל :

טו) הילדים אשר חנן אלמים את עבדך. בהק' מ"ש כי חיים מירושלם בחילתו דרוש א' בענין חלוקת העולמות ואיך חנו נהנין מן העוה"ז והי' ז"ל דע"י המילס מחקקים העולם וכמ"ס חס לא בריתי וכו' דפשטיק קאי על המילס. ובזה פ"י הוא ז"ל כונת רז"ל הם אמרו בזה זכר לעולם בזה שלום לעולם. ואר"י זכר זה כר ר"ל ככר לחם ולבאוי חינו מובן ופ"י דע"י המילס יסיה שלום לנו עם אוה"ע מפענא הכו'. וסמיק ליה זכר זה כר. דע"י המילס חנו זוכין בעוה"ז לאכול לשבע ולמכסא עתיק. ובזה פ"י הכחוב סני' דאמ"ל עשו מי אלס לך ר"ל נחלת עוה"ז ולחן ובקר ולזה אמ"ל ברמז הילדים אשר חנן אלמים את עבדך עמון ברמז דע"י המילס חנו זוכין בעוה"ז יעשצ"ל ושי' :

ו) ונני ברנליו לעבורה לרמז זה דנוע' הילדים אשר חנן אלמים את עבדך גי' מילס ע"ה. ועפ"ד יובן כונת הכי בריתי היא המילס ע"י סיהם אחו כחיים ושלום :

אבן בדרך אחרת יובן צס"ד בחקירה סני' והי' מהרש"ף דע"י לימוד סני' יש לנו דין מליל מוסו שי' כידוע. ופסוק חס לא בריתי וכו' קאי עכ"ה. ובזה ח"ס ח"א מי אלס לך ר"ל נחלת עוה"ז וע"י חירן לו הילדים הם המלכות שנקראו תולדותיו ש"א פ"ד אלס תולדות נח. שכל באים מכא אשר חנן אלמים את רמז לחי' שיהא ברכ' אוהיות מאי ועד ח'. ולכך חנו אוכלים בעוה"ז והי' עבדך פ"ס גי' אוכלי וק"ל :

ז) ולקחת מנחתי מידו. לכאורה ח"י מידו יחור נפ"ש ואין לה לדרך יען כי המנחה כבר שלחה לעשו ציד עבדיו ואיך עתה הוא אומר לו ולקחת מנחתי מידו וכי מידו נעלם. אכן אפי' לפרש לע"ד בהקדים כוונת הפ' עם לזן גרתי פירשי' ז"ל עם לזן הרשע גרתי וחרי"ג מל"ת שמרתי. ולנו לדעת מה אכפת ליה עשו

קרבנות ודמיו בחיבות כי עליה צמ"ק גי' הפלי' צמ"ק. גם חיבה קרבנות צמ"ק כמספר הפלי' צמ"ק. וכיון שכן שלחתי ואלכא אל מקומי וגארתי היא ארננו ונחלת אבותינו יס"ד צב"א : **יד) וישתחו** ארנא ש"ס עד גשתו עד לחיו. פ"י ה' צרכים במשאל"ל צמ"ק :

קדושין דכ"ט. ר' יעקב צריס דרב אחא בר יעקב שדריס אבוב לקמיה דאבוי כי אחא חזייה אבוב דלא מהדרן שמעתיס אמ"ל חנא עדיפנא ממך חיב את ואחיל חנא שמע אבוי דהוה קאחי סוב מוזיק צי רבנן דאבוי דכי סוו עילין הרי אפי' ציממא סוו מחזקי אמ"ל לא ליחיב ליה חיינים אושפיזא אפשר דמחרתיס ניסא. עאל צה צסכוא צי רבנן אדמי ליה כחנינא דז' רשוותא כל כריע' דכרע נחר חר רישא. אמ"ל אי לא אחרתיס ניסא אסחבן. ואחא צוסיק דעשו היה לו לירח נחש על רגלו וע"כ כרע יעקב ז' כריעות כדי שיפלו כל ז' ראשיו. חמנס גם הוא הערים רן לקראתו כדי שלא יגע יעקב לז' כריעות ולא יפלו כל ראשיו וכו' וירן עשו. ושמעתי מהמפרשים שרמזו בזה משכ"כ ויאמר עשו יש לי רב אחי שרמז לו בזה שזה יסיה דוקא צמנן רב אחא שכי' צמנן הש"ס לא עכשיו זח"ד ע"ס. ולע"ד דזה רמז כו"י הפ' וילא יעקב מבאר שבע וילך חרנה היינו דתחילה כשסיס יעלע"ס עם עשו סיה לו פחידא ממדס"ד מחמא כנחש בעל ז' ראשין שסיסה לורחו על רגלו של עשו ע"ד מה שאמרו אוי לרשע אוי לשכנו וכשהלך מאללו ליה סוס פחידא לו מזה חס רמז וילא יעקב מבאר שביע רמז לז' ראשין כנ"ל אזי וילך חרנה חרון אף ובעת שראס את עשו עכשיו וסשהחוס לו ז' כריעות כדי שיפיל אותם כז' ראשים הערים עשו ורן לקראתו ודו"ק :

טו) וירץ עשו לקראתו ויחבקו ויפול על צואריו וישקו ויבכו. ומסחמא גם יעלע"ה נשקו לעשו שכן דרך העולם שמתקן זה את זה ואפי' לתת מעט עפ"י מ"ש צמד"ר ס' שמות פ"ס ע"פ יונק שדי אמי כמשה לאסרן שנא' וילך ויפגשוו בבר האלסים וישק לו. ארז"ל כל נשיקות של תפלות סן חון משלמס נשיקה של גדולה. נשיקה של פרישות. נשיקה של פרקי'. נשיקה של גדולה שנא' ויקח שמואל את פך

עשו במה שאמר לו וחר"ג מלוח שמרתי. וכי כל כך היה מאמץ עשו בחורש ובמלוח. אולם יעקב אפי' חשב בדעתו שחזר עשו בחשוב. ובסדר לא יקח דברים הבאים מן הגזל הן כסיום כששלח יעאע"ה לומר לו עם לבן גרתי וידוע שהיה רמאי גדול ואין אים יכול עליו ובזדא יעאע"ה מוכרח חלילה לגנוב ולגזול לכן שלח לו בדרך רמז לומר לו עם לבן הרשע גרתי כחונס שהוא רשע גדול ואל תחשיב שלקחתי עושרי ממנו בדרך גזל וגנבה אלא וחר"ג מלוח שמרתי שבעדתי עמו באמונה וביושר על פי החורש ומרוב האלף אשר לקחתי בעבודתי מכרתי מעט ממנו וקניתי עבדים ושפחות חס אשר רמז לו ולקחת מנחתי מידי כלומר אל תחשוב שהמנחה ששלחתי היא בדרך גילס וגנבה מחמת שלבן הוא רשע ואין אים יכול עליו לכן רמז לו בח"י מידי שהכל הים לי מסיבה אומנותי ומעשה ידי שהכל הים בסיחור וד"ק :

(יח) **כ**י על כן ראיתי פניך בראות פני אלהים וחרלתי. אפ"ל בס"ד וסוף בסק' מ"ש סמפ' ז"ל משם האר"י ז"ל וסב"ד להי' הכלל לדוד מוספיה על ההכלים ס"י ח"ס צפ' אלהים יחננו ויברכנו וכו' דאזהיות הקודמות לשם אלהי' דסיינו **אכרמ"ל** נקראו פני אלהים ומזה באים ברחמים מלך הדין וכו' נכדו של ה' מהר"ש שרעבי ז"ל פ"י דזכי בוגה ספ' אלהי' יחננו ויברכנו שאנו מבקשים רחמים מלך שם אלהים וסיינו שואר פניו אחנו דסיינו שם **אכרמ"ל** שם נקרא פני אלהי' שפ"י רחמי' אלו לא יהיה לכם הפסק ולזה סיים הכתוב סלס צלי הפסק פכח"ד ע"ש. וקדם בואי לפרש הכתוב כגיל אחזה דעי' גם אני כי מה שכתוב מ"האר"י ז"ל שספנים של אלהים הוא אכרמ"ל לא כן אני עמדי כי אס אכרמ"ס במ"ס יען כי שם אלהים המ"ס סחומה ואות הקודם לה הוא מ"ס פחוחה וא"כ הוא גי' ע"ד וזכר פ"י המ"ס כמה וכמה כחוצים על מספר ע"ד ע"ע ועל דבר שבעתה נחזור לקראין וידוע דפי' פנים לחורש וזכר ירמז כי על כ"ן גי' עי' ר"ל על ידי החורש שאנו לומדים צפי' פנים ראיתי פניך דאזהיות הקודמות שם עש"י סס סרי' וסס חיבורם אזהיות סס"ר שרמז לו שסייר

הקנאס והשנאה וההחרות שאף שחטא כנגדו יסלח לו וירחם עליו וראי' בראות פני אלהים שאפ"י שהוא דין גמור עכ"ל. ספנים שלו הוא רחמים וסלח הוא בזכות החורש ח"ש וחרלתי גי' חשנ"ז רמז לי משנה וגמרא לי שנון :

א"נ כי על כן ראיתי פניך בראות פני אלהי' יובן בדרך פשוטה כחונס דכמו שאכרנו עושים במלוח ראיה אין לראות פני ה' ריקס כי אם עד שיבוא עולת ראיה בדכחיב ולא יראו פני ריקס וכו' כן אני חשובה ראיתך אללי בראיית פני אלהים כלומר דאי אפשר לי להיות ראיה ריקנית וכמו דהסם כחיב אים כמחנה ידו בברכה ה"א גם אחס קח את ברכתי אשר טובאה לך וד"ק :

(יט) **אבוא** אל אדוני שפירס. סבע"ס רמז דס"ה אבוא אל אדוני שפירס אזהיות אלהי' ע"ע. ולי הקמן אפי' בס"ד כי נופ' אדוני שפירס אים רמז לחי' שנקראה אס כי עי' החורש יבוא אלהי' כמ"ס זכרו חורה משם עבדי ססס אני פולח לכם את אלהי' סנביא. וגם אס גי' ברחמים עם סכולל רמז שאז ספ"ה יחמלא ברחמים עלינו כולנו עם צני יבראל יכו"ר צצ"א :

(כ) **ויעקב** נסע סכוחס ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות ע"כ קרא שם המקו' סוכות. וי"ל דכולל לקרות המקו' בית ישראל ולעשות העיקר עיקר וה"ל עפל לא לקרות שם המקו' סוכות ע"ש המקנה. אמנם פ"י ז"ל וסב"ד להחיד"א צס' שמחח סרגל לסוכות דע"ד ע"צ וי"ל שם רמז ויעקב נסע סוכותס כי ססיט ע"מנו ודעו מסעו"ז אשר יקרא סוכותס כי סוכותס הוא ערלי וסוכותס היא קוטנו של דבר יוחס. ויבן לו בית. בארץ החיים בעו"ס"ב. ולמקנהו כל קניני העו"ס"ב עשה סוכותס שהיה הכל ערלי אצלו ובא"ש אשר הוא מזומן לדרך שכל עניניו בעיר אשר הוא עומד צס' הוא ערלי קן הים בעינו כל קניני העו"ס"ב. ע"כ קרא שם המקו' ר"ל העו"ס"ב סוכותס הכל ערלי וא"ש לעניד לפי"ז כונה ססמיכות ויבא יעקב שלס וג"ל דכיון דהיה פרוס מעניני העו"ס"ב ולכן ויבא יעקב שלס לעו"ס"ב :

ועפ"י אפי' לרמז בכוונה סס' חג ססוכותס חעשס

ביעלעפֿים שאזיל שכל מה שלמד משם ועבר מסר
לו ולזה בא הכחוצ לומר שאינו מספיק צנך
אלא גם החלמידים יסיו כמון ממש וטוב צהיך
ביעלי חזרה כ'מוך :

כא) ותצא דינה בת לאה אשר ילדה לעקב
לראות צננות הארץ. הנה הרב
ליקוטי הורה ז"ל פי' בדרך רמז וז"ל ארזיל
שנתהפכה דינה מבן לבת בשביל חפילה לאה
וחו וחאל דינה בת לאה ור"ל הדע מי הוא
הגורם שיאלה וגולה בת הנה לאה היא הגורמת
בחפילה. ואפי' לענין לרמז כשהלמד מדבריו
דר"ת ב"ם בשביל חפילה לאה דהיינו אומרו
דמי הוא הגורם וחאל דינה ולא בן הוא מלך
לאה וק"ל :

ובאו"א אפי' לרמז צהק משזיל חין תחיו דינו
שיא אלא על ד"ת קצעת עתים
לחורה. וידוע רבינו ח"י גורם לכמה עבירות
כי עיי' שהוא בעל היסוד מתגורר בו לעצירה
וכיוצא ח"א וחאל ר"ל כשיולאש הנשמי בזה העולם
לעולם הקיים דינה ר"ל הדון שלה בת נטריוקון
בהח"י ב"ת ביטול חזרה כי הצעלי היא שגרמי
ליעקב לראות צננות הארץ דהיינו בתח"י לפייל
צננות ופרדסים וצנות לי צנן ואח"ך מרעם אל
רעם יאל לראות ולהציט צננות הארץ ממש
בעריות וכמו שרמתי צענוחין בן קדם
במקומות אחרים :

כב) ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו
הסירו את אלהי הנגר אשר
בזוככם והסירו והחליפו שמלותיכם וסמך לים
ונקומה ונעלה בית אל. אפ"ל דרך רמז ומוסר
בס"ד והוא צהק מ"ש צשים ע"פ לא יסיד בך
אל זר וכו' כל המשצר כלים בחמתו יסו צעיניך
כאלו עופ"ז. וכן אמר בסי' חרדים וסוד"ל בחק"ל
וישב יוס ב' ח"ל וימנע רגל זה עדל מטוקף הוא
יאס"ר כדאיחא בזוהר דהיינו דכחיו הוקר רגלך
מבית רעך שרגלך הוא יאס"ר שהוא מרגל הארץ
הלו ר"ל האדם שהוא מהאדמה ללובדס. רע"ך
זה הקב"ה כדכחיו רעך ורע אביך אל תעזב
לשון חברה כרע וחבר תמיד לך ע"כ. גם נודע
דע"י מעשה הטוב של האדם עושה מלכות רוחני
לנשמתו צגדים נקיים וחשובים ולהפך צמעטיו
הרעים עושה צגדים טאים ומטונפים וכמ"ס
ססירו

העשה לך שבעה ימים ואפי' דשבעה ימים רמז
לפי ששם של ימי חיי האדם ח"א חג הסוכות
שכוא ערואי העשה לך שבעה ימים ר"ל כל ימי
חייך העשה כמו ערואי וק"ל. וחנה וסדר מפרש
באס"ך מגרנד ומיקבך היינו בעת כניסת הממון
גורן ויקב סגל העשה דרך ערואי ולא קבע אלא
העיקר שחפופם צה בקבע כפי מה שחוכנ
ושמחה בחגך היינו לעוס"ז שקראו חג הסוכות
כנ"ז. וגם לגבי האדם הוא כמו חג. אחת וצנך
ובחך ועבדך ואמתך וגרדך אשר צשערך שיסיו
סכל שיה צשוס צאכצב ואחוס ולא יסיה פירוד
לצבות חיו וצח חחקרצ הגאולה צ"צ כי היא
עלמה היתה הסיו' למרצן בית קדשנו וחפארתנו
סלה היא ששנחת חנס ולכך בן עתה לריך להקן
את המעוקל ולסלק השנחה ולקרצ האכצב כרי
שסקצ"ה ירחס עליונו צרחמיו הפשוטים ע"ד
שפי' ז"ל צכונת ספי' חנס נמכרחס היינו ששנחת
חנס ולא צכס"ך רמז לחיו ומט"ה חגאלו אלא
ג"כ לריך האכצב ואחוס חס הדצר לריך להיות
בו כל ימי חיו אשר הוא חי על האדמה ח"א
שבעה ימים רמז לפי ששם של חיי האדם חחוג
לפי אלהיך צשמחה וצמ"ל עם כל בני האדם
ואו צודאי שחצוא אל המקוס אשר יבחר ה' הוא
ציסמ"ק שנקרא מקוס ואף צעידך חי על האדמ'
חחצנך. צצרכות שמים מעל צכל מידו דמיטצ
ח"א כי יצרכך ה' אלהיך צכל חצואחך וצכל
מעשה ידך כלל סכל. אך חחנאי וע"מ וסיה
אך שמה שחסיח תמיד צשמחה עם כל הצריות
חח מורס ש"ס ציניכס אכצב גמורה כי ששנחה
חגרוס פנים וועפות וכעס וקנאה ושנחה וחחרות
וגאווה וקפידס וכל מידו דמרע וסספך ספך
ועוד צו חרמו"ז שלריך ג"כ חשק ואכצב חחיו
ולא חחפוס צראש סא' הוא האכצב. וחניה אכצב
חחיו כי אדרצא אכצב חחיו ולימידס היא חצואו
לאכצב הצריות ע"ד גדול חלמוד שחצוא לידו
מעשה. ח"א ושמחה חחג"ך ג"י ג"ל שחמיד מחמה
שחחה וחשק חחיו יאמר גל עיני וכו' ח"א חח"ה
נופי' את חחיו ולא די אחס אלא גם אחס וצנך
ובחך ע"ד ושנחתס וכו' גם רמז לחלמידים שנק'
צנים גם ובחך רמז לח"ה שנקראו צה לפי שחש
כחס כנקצב. וצח חרמו צחיו צהיך שחשחל
עמכס שיסיו לומדים צחיו כמון וכמו שחליו

ארץ מסיבה פנימיות יעקב אחיו וכו' רומז
לאותיות המצויות של המילוי כמו ור"ל כיון שהם
עוסקים בליב נח"י חכמה א"כ אין לי שליטה
עליהם וכספוך שהוא יסיר עזר להם ולכך ויברח
וימלט וק"ל :

ובאו"א אפ"ל כונת הכחוש וכו' במה
שראיתי לה' דבש לפי מע' ה'י
שכחתי משם ס' קדמון כ"י שפ"י בכונה כ"י
בס' וישב ח"ל אלה תולדות יעקב יוסף עפ"י
מאי דאיהא בפרקי סיכלות דכחוש קורא למילוי
האותיות תולדות וז"ש אלה תולדות יעקב יוסף
כי מינוי יעקב יו"ד עי"ן קו"ף ב"ת ג"י משיח
בן יוסף סוד משיח בן יוסף ע"כ ח"א וילך אל
ארץ מפני יעקב אחיו ר"ל שנחירא ממנו לפי
שרמח בשמו משיח בן יוסף וק"ל :

כה) ידוע הדבר כי איתנה סימנא לדישון
ודישן כל עשיר קמאן דסינו כשיסיר
ביו"ד הוא בקמ"ץ. ובדרך רמז אפ"ל סימן זה
ישן כי ראיתי לר"ל ובפרט להחידא ז"ל שהוא
מפרש סימני הגמרא דרך רמז וחידה בחכמה.
אמרתי ויהי מה. יסודת נותן סימנים וכו' עפ"י
המקור ז"ל כי נודע כי הקמ"ץ בכח וידוע כי
בכמה מקומות בהב' ה' מהרח"ץ במ"ץ החיים
כי עתה אין לנו עסק בעתיד כ"א בארץ וכו'
המשפיע לאור עילאין וס' משפיעין לורן ומס'
לנו שבני אדם. ח"א כל עשיר ביינו רמז לארץ
שהוא מלא שפע וברכה. קמ"ץ רומז לקמ"ץ שהקמ"ץ
בכח וא"ש אח"כ והסיבא :

הפמרת וישלה

ובהר ציון הרים פליטה וס' קדש וירשו
בני ישראל את מורשיהם פ"י ה' אד"א
יצ"י כי ידוע שישראל הם גאולים מן הגלות ע"י
שם מהקדשים במעשה המלכות כמו שאומרים
אשר קדשנו במלכותו וכו' וק"ל הקדש מפקיע
מידי שערור ח"ש ובהר ציון חסיה פליטה ע"י
וכי קדש ר"ל שישראל יסו קדש שמחוקדים
במעשה המלכות ועי"ן וירשו ביה ישראל את
מורשיהם בציאת הגאול אכ"ר :

ובאו"א פ"י ה' כח' ע"ד שאר"ל שהגאולה
הס' בזכות החורב וידוע מש"ל

ע"פ

הסירו הבגדים הלאים מעליהם וכו' וכשעושה
חשו משנה ומחליף בגדים הלאים ולבוש לבנים
ע"ד אס יהיו המאכלים כשנים כשגל ילבינו ח"ש
ויאמר יעקב אל ביהו ביינו בניו ובני ביהו ולא
זו בלבד אלא גם אל כל אשר עמו הגלויים אליו
הסירו את חלסי הכנר אשר בחוככם ביינו
היחיד שנקרא אל זר וכללו עופ"י והסירו
ממעשיהם הרעים וזהו והחליפו שמלותיהם
שחשנו אותם שיהיו נקיים וברים בלי פינוף
ולכלוך ואז כשנסים כולנו באנודה אחת ע"י האופן
שנחזור בהשו' אז ונקומה ונעלה ביה אל הוא
ביסמ"ק שיבנה בצי"א :

ג) ויאמר לו אלסים שמך יעקב לא יקרא
שמך עוד יעקב כי אס ישראל
יסיר שמך ויקרא את שמו ישראל. ויאמר לו
אלהים אני אל שדי פרס ורבה גוי וקבל גוים
יהיה ממך ומלכים מחלליך ילאו. אפי' ידוע דל'
יעקב הוא לי עוקבא וזה מורס שיש לו חטא לא
כן שס ישראל מורס על שהוא אדוק ישר אל
ויעקב היה לו איסור ב' אחיות. אכן יש לו כמה
חורואים ואיהא מכללל חדא מבח שזכר להעמיד
י"ב שבטי יס ע"ד מאז"ל לא עבד קוצים ניסא
לשקרי ח"י. ועוד כיון שהיו ח"ה ולדיקים ולא
אפי' למי שהוא באיסור להעמיד ח"ה חרע קדוש
כה ע"ד שפ"י ה' אד"א בבלי יצ"י בכונה כ"י
אכני הולך בדרך כל הארץ וחזקת וסייח לאים
יע"ע. והשתא א"ש ח"א ויאמר לו אלהים שמך
יעקב שהוא לי עוקבא. אך לא יקרא עוד שמך
יעקב שמורס לי עוקבא שהשתא באיסור ב' אחיות
כי אס ישראל יסיר שמך דסינו ישר אל. וכ"ה
דמסיבן יסיר לי כוכחם שלא חמאתי לז"א אני
אל שדי פרס ורבה גוי וקבל גוים יסיר ממך
ולא עבד קוצים ניסא לשקרי. ועוד ומלכים
מחלליך ילאו מאן מלכי רבנן דכולם היו יודעי
חורב ה' ולא היה ראוי כאלה לעבד איסורא וק"ל :

ד) וירך אל ארץ מפני יעקב אחיו אפ"ל דרך
רמז כי ידוע שבירכו אביו וס' וס'
כאשר חרד ופרקת עולו מעל לארך ופירש"
ר"ל כאשר ירפו ישראל את ידיהם מן החורב
אז יסיר לו שליטה עליהם. וס' אותיות המצויות
של ח"י יעקב במילוי יו"ד עי"ן קו"ף ב"ת ס'
ג"י ל"ב רמז לליב נחיצות חכמה ח"א וילך אל

פרשת וישב

(א) סמ"י' הפרשיות אלוף מגדילל אלוף עירם
אלה אלופי אדום למושבום בארץ

אחוחתם הוא עשו אבי אדום וישב יעקב בארץ
מגורי אביו בארץ כנען. אפי' לרמז בדרך הלל
אם יושב בעיני ה' והוא ידוע דלא ניתנה לנו
א"י אלא ע"פ"ע ללמוד בחו' וחוקותיה ולשומרם
ובמ"ס ויתן להם ארצות גויים בעבור ישמרו חוקיו
ולא כן אם אין לנו לומדים בחו' אז אין לנו
ישיבה בא"י דסדרה ארעה למדים קמא הוא עשו
דאיא חלקו ונחלקו וידוע דעיקר החו' הם עשרה
סדרות ח"ש אלוף ל' ואחלפך חכמה מגדיל
ג' פ"ה שהם ג' ל"ח ל"ח רומז לשני לוחות החו'
וכמו שפי' בפ' ה"ה נשבר וכו' וכו' שומר אם
אני לומד בחו' ח"ש אלוף מגדיל אז יהיה
התרוממות ומעלה לא"י שזכו בה ישראל וגם
אנו זכיה בה ח"א אלוף עירם ל' עיר והמ"ס
זכינו אליהם ר"ל שיהיה מעלה לעיר שלהם סיינו
א"י שזכו בה ישראל שהיא חלק גבוה ומשולחן
גבוה קא זכו. לא כן עתה בעו"ס אלא אלוף
אדום למושבות בארץ אחוחתם שהם הם
מחאחים בא"י וכו' אליה אפי' דהוא אינן ל'פי
ה"ע ר"ל לפי זה הזמן אלוף אדום וכו' כח'
וכי' מסיבה שאין לנו חופסים דגל החו' ומלכות
וכי' מסיבה דין גרמא בישא הוא יכ"ר ח"א הוא
עשו אבי אדום חקן אם לנו לומדים בחו' חק
בישיבתנו בגלות כמר אז ודאי נחזור לארצנו מ"ס
בחזרת בפנלא ובזיק ח"א וישב ויאם וישראל
ש"זים צ"חורם חק בזמן שהם בחו' יעקב שהם
עקב וסיינו בארץ מגורי אביו דסיינו בגלות אז
בודאי שנחזור ונתישב בארץ כנען ח"א בארץ
כנען וק"ל :

(ב) **סמ"י** הפ' הוא עשו חצי ארום וישב יעקב
בארץ מגורי חציו בארץ כנען. אפ"ל

בס"ד דרך רמז ומוסר והוא בבק' את הירוע
כי גאולת ישראל לא תהיה רק ע"י לימוד התורה
וכשרפו ידיהם מן התורה אז יהיה שליטה לעשו
וכמש' הכחוב והים כאשר חרד ופרקת עולו
מעל לארך. וגם קרא כה"ב הקול קול יעקב
והידיס ידו עשו ודרשו ז"ל הקל קול יעקב לי
קלות

ע"פ חובב ה' שערי ציון דקא' על צחי נכסיות
ובצחי מדרשות שמר' המלוינים בכלכלה ח"ש וצבר
ציון רמז לבחי מדרשות שחס שמרים המלוינים
בכלכלה חסיד פליטה כל' בזכותם חסיד פליטה
לישראל :

ובזה פ"י סז' ועלו מושיעים אלו הכ"ח
 בעוסקים בזה' בשר ליון רמז לב"כ
 וב"מ שהם שערים המלויים בהלכה לשפוט את
 הר עשו כי ע"י עסק החזרה ובריתו את עשו
 וגומרא דילים כשהקול קול יעקב אין בידים ידו
 עשו ואז והיחס לה' סמלוכה כי יגליחו ישראל
 במעשיהם והאלילים כרות יכרתון לחקן עולם
 במלכות שדי בב"א :

א"נ אפ"ל דרך רמז עפ"י מה שחז"ל צעקין
המחזיק ציד הס"ח שאף שס"ח למד
שלא לשמח עכ"ז המחזיק לא חיבד שכרו וגומל
שכרו משלם וכן אמרו צעקין סנשים המסייעות
לבעליהן ללמוד שאף שסבעל לא למד לש"ס הם
לא קיפחו שכרן וסוב"ד לה' דגל ראובן ז"ל צפ"י
שזכר ה' את שביחתי יע"ש ח"א ובהר הוא ל'
גבוה כהר גבוה ר"ל אף אם הס"ח למד תורה
שלא לשמח ח"ו אלא להתגדל ולהסחיסר ח"א צ"ן
שהוא רמז לח"ה המצוינים בהלכה. אי"נ רמז לח"ה
שצריך להיות מטיין משאר בני אדם במלבושו
כאז"ל חלוק של ח"ה כי"ד וכו' עלות של ח"ה
וכו' אף שהוא כהר גבוה עכ"ז חסיד פליטה
למחזיק וחסיד קדש וירשו צ"י הם המחזיקים את
מורשיהם ר"ל הם יקחו חלקם :

אשר בזה חפ"ל כונת ה' בהללים שלום רב
לאוהבי תורתך ואין למו מכשול וכוונת
עפ"י שאף שהתחיל למד שלא לשמה עדין שלום
רב איכא לגבייהו ואין למו מכשול אלא הם יקחו
חלקם משלם. אינן צריכים ה' כח' שם דמסרתי
דחם דעם הלזו. וברב ראש דוד ה' קדושי' כחב
דש חקקו לוח כשמהויק ביד הרבם ת"ח לא
יבצר אחד בילמוד לשם שמים ויחבה העשיר
בחורש יע"ש. ובה א"ש ח"א שלוב רב לאוהבי
תורתך ופיון שם אוהבי תורתך מסתמא
מחזיקים ביד כמה ת"ח ובה ואין למו מכשול
וק"ל :

קלות כידוע ולא וסידים ידי עשו. ובפרט
 שהמלך מוטלת על אבות הבנים למרות ולהשחל
 בעד בניהם שיביו לומדים בחורס ולא יכיו עמי
 הארץ ח"ו כי זה כל פרי האדם בעו"ז ובעו"ז
 שיביו בניו עובדים אח"י ועוסקים בחורס ח'
 שהיה חפלו ואף אם יאמר לפזר ממון ע"ז או
 למרות בגופו לא יחוס ע"ז כדי לעשות רצונו יה'
 וכמו שהאריך כרחיב למעניחו ח' החסיד בעל
 פלא יועץ בע' חורס ד' שכ"ב ושכ"ג יע"ש
 אמרתיו כי נעמו והשחל איש חכו שרמו באמרו
 הוא עשו ר"ל רמו ליהסיר. שמפחה לבני האדם
 דסינו אבינו נטי' אבות בני ישראל אדום ח"ן
 דירש ואין מצקם ובריש אמיר נטי' הוא עשו
 אבי אדום רמו ג' ע"ז ר"ל שהפיתו חכו שמפחה
 לבני אדם הוא בענין חכו שנקראה עז שלא
 ילמדו את בניהם ולא ישניחו עליהם כלל ופיקר
 ואפי' אחת מני חלק ממה ששואלים הלו
 ומשניחים על לימוד לשונות הנכרים באמרו
 שהיה מלאכה כדי להפרינס וכבר ח' קריה
 ארבע האריך כרחיב כיד ח' המוצב עליו לאסור
 לבני ישראל סיראים את ח' ללמד את בניהם
 לשונות הנכרים באשכול ויהיב ציה סימנא
 אשכול מרוריה צ"מ. ואני אבוא אחרי המלך
 לומר במר נפשי כי היבא אשכול הוא אש כולם
 כי אש היא עד אבדון חאכל כי בעינינו ראינו
 כמה וכמה שישבו כמה וכמה שנים ועלה חרס
 בידם ונמלאו קרחים מכאן ומכאן קרה הוא עמא
 הוא. ואף מי שלמדו לא עלתה בידם להפרינס
 ממנה כי הכל בידו ית' ולא להכמים לחס. ואף
 מי שפלתה בידו להיות מלמד לבנים אחרים חדא
 הוא חוטא ומחטא ולא זה בלבד אלא שמוז דה
 ישראל ופנה אל אלהים אחרים לאכול בשר בחלב
 ולחלל שבת ויין נסך משחכים ואין שומרים
 בשוה"ש לעבול מטומאחם וכיוצא באלו עבירות
 חמורות מחמת שמוז את ישראל וסלק בדרכי
 הפילוסופיא או לי מה אענה ומה אומר עלי
 לבי דוי ואם אמרתי אספרס כמו קגרה סיריפי'
 מהכיל ומחפחד אני שלא אהיה מעיל מוס בקרש'
 באבות הבנים חכו ח"ו לכך שחיקותי יפס לי
 וכו' חן כדי לעורר הלבבות דברתי במר שיחי
 בראשי חיצות. וכמבין יבין. ורמח הענין בסי'ח
 הוא עשו אבי אדום ג' ז"ן שהשען הוא יחסי'

מטעם את לבנם שהוא כמו מלאכה לזון ולפרנס
 את עצמו כשיגדל ויהי לאיש. וכבר מלתי אמורס
 כי זה כדבר הוא ביד השי"ת. ובאמת אמרו
 מלאכה מלוכה. וכן אמרו גדולה מלאכה שמחממת
 את בעלים וכן אמרו שב שני הוא כפנה ואבנא
 דאומנא לא חליף. אך לא נחכונו רז"ל לזה
 וכיוצא בו הרחק מן הכיעור והדומס לו ועוד
 שהיה חכמה ואינה מלאכה. חן זה כי אם עלת
 היסיר לפחותם עד שמרעס חן רעס ילאו
 ולבסוף יניח את העיקר שהיה לחדוהו יחברך
 ואלכותו באופן שיש דברים הרבה חן לקר
 אני לריך. והשחל רמו בסימ' הכתובים הוא עשו
 וכו' עס וישב יעקב לומר כי ענין זה שמהעללי
 ומונעים את בניהם מחורס ח' אשר היא חמדה
 גנוס דין גרמא וישב יעקב בארץ מגורי אביו
 דסינו בגלות החל חס ואנחנו מדוכאים ומעונים
 בין אדום וישמעאלים נבזים ופלים ומי שהוא
 יסודי לוקח לי חרפס ח"א בארץ כנען רמו לי
 כניעס ופלות. וגם כי יחרס אף ח' וקאלתו
 באיש הסוא שמחליף פרס בחמור סינו החורס
 שאין לה ערך וחמורה בלשונות נכרים לשון כלבין.
 ונטי' וישב יעקב בארץ מגורי ג' ח"ן סינו רמו
 ללימוד החורס שמעל חן על לומדיה הוא עושה
 חלופיין בגולם ולכן רמו נטי' כל הפסוק וישב
 יעקב וכו' עד סופו ג' ח"ף והוא רמו למאמרנו
 שיחרס אף ח' צ"מ חן אם שמוע שמענו
 לחוכתיו וחשובו ללמד את בניהם חורס כמו
 שהיה סן קדם שחושקים בחורס כמו החושק
 בחסוקתו אז נר ח' יחיר על ראשכם ויגלה
 בידכם. ולכן ס"ת הפסוק חכו ג' נר וגם רמו
 נר מלס וחירס חור. ח' יסיר מסוכ העורון
 מעל פניו ויחיר עיניו בחורסו למשות רענו
 כרענו חכ"ר :

ועפ"י האמור יובן לעד צס"ד כונת הפ' כי
 שחם לעפר נפשנו דבקס לארץ צמנו
 קומס עזרס לנו. וכבר סמפי ז"ל פ"י ביד ח'
 המוצב עליהם כי בעת אשר יכבד עליו סגלות
 צ"מ ח' ברחמיו ירחם עליו ח"א כי שחם לעפר
 נפשנו דבקס לארץ צמנו אז בודאי קומס עזרס'
 לנו ערד. חן לפי דבר האמור לעיל יבא ע"ן
 והוא דחיבת צמנו חן לו מוזן וסיכי שייך
 שחדבק הצטן בארץ. ולע"ד כי חיצות בני ישראל
 אוחיות

לוחיות האמלעות שצחוכם הם לוחיות נר שכוה
 כינוי לחורס כי חיצת בני צחוכה לוח נון וחי
 ישראל לוח האמלעי הוא לוח ריש וצירוף צ
 האוחיות הם לוחיות נר שכוה רמז לחורס ע"ד
 כי נר מלה וחורס אור וסינו דקאמר כי שהם
 לעפר נפשו שאלו בגלות מעוטים ומדוכאים שפלו
 עד עפר הוא מסיבה שדבקה לארץ בענו וחיבה
 בענו רמז לחיבות האמלעות שצחוך חיבות בני
 ישראל שכוה לוחיות נר דסינו החורס שמאיר
 על ראש האדם שבעיניו חורס חוגרת שק
 ומהפלטה באפר על מיעוט לימוד בחורס ולכך
 אנה כי קומה עזרתה לנו שהעזרנו על דבר
 כבוד שמך למחות בני האדם הממעיטים בלימוד
 החורס ובפרט בלימוד הבנים קטנים כי הם
 עמודי עלמא והעולם מחקיים בהבל פיהם
 שהשכר או מי שסם גרמא לזה. איך קומה
 עזרתה לכי חיצת לכי גי' אלכיים לבחי' דריוכי
 שהוא יסיר שטי פיתויו מנהגו בנו דרין וכשנחזור
 לעסוק אסב בחורחו ובמלותיו אז ופדנו מן
 הגלות למען חסדך וק"ל :

ודרך אגב ראיתי להראש ז"ל פי' השוכר את
 האומנים דעיו בסיג' ח"ל ועל המלמד
 מוטל שלא יעסוק בשום מלאכה אחרת עם
 הלימוד. ואסור לו למלמד ליקח צליל יוחר מעותו
 מפני שלמחר יסיה עלל ללמוד וגם אין לו לער
 במאכל ומשחה אם הוא מפרנס עלמו מפני שלא
 יוכל לערוח ללמוד. מאי עכ"ד ודפח"ח ומי יתן
 לנו אהן שומעת דברי חכמים ולא נעבור על
 אחת מהם למען לא נהיה בסוג עובר על ד"ת
 וממעט בלימוד החורס שהוא בכלל ארור ח"ו
 וסי' חכנו לעבור עבודה חמה כיר"א :

(ג) **סמי'** הכחוצים הוא עשו אבי אדום וישב
 יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען
 אלה תולדות יעקב יוסף וכו' אפ"ל לעי"ד בדרך
 רמז כי ידוע מ"ש צמד' ע"פ והידים ידי עשו
 כשום קס זה נופל וכן אמרו ע"פ אמלאה החרבה
 לא נחמלאה ירושלם אלא מחרבה של זר. ע"כ
 משז"ל דאין עשו נמסר אלא ביד בנים של רחל
 וכו' יוסף שהוא שטנו של עשו וכמ"ש רש"י בסי'
 ואלא ע"פ ויסי כאשר ילדו רחל את יוסף משגולד
 שטנו של עשו שח' והיה בית יעקב אש וביה
 יוסף להבד וביה עשו לקס וכו' משגולד יוסף

במה יעקב בהקב"ה ורלה לשב ע"כ. וסשתא
 ח"ש ח"א בסיבת שהוא עשו אביו אדום עומד
 על עמדו באלופים ובנים ובנים הוא היתה
 סבה וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען
 נכנע בזה הגלות. אכן אח"כ יבא שטנו של עשו
 וכו' אמרו אלה תולדות יעקב יוסף וק"ל :

(ד) **סמי'** הכי הוא עשו אביו אדום וישב יעקב
 בארץ מגורי אביו בארץ כנען. אפי'
 לרמז דידוע מה שדרשו ז"ל ע"פ סקול קול יעקב
 דכשיהיו לומדים בחי' אין שליטה לעשו הרשע
 לא קן בהפק. ע"כ מ"ש בעלי המוסר דנשישראל
 נכנעים בזה הגלות המר והנמסר אז מחקרבה
 גאולה לא קן אם הם אינם חוששים ומשליטים
 אחרי גוים וזהו ח"ש דבחי' מני ואזיל אלופי
 עשו ואמר הוא עשו אביו אדום דסינו סיבת
 שליטה עשו וגידולו על ישראל הוא בסיבת וישב
 יעקב שביקש לשבת בשלוש וכפירש"י וזהו נמשך
 ביטול תורה שבהפקש שלום ותענוגים מסתמא
 יבטל לימוד החורס. אך אם כשישב בארץ מגורי
 אביו דסינו הגלות בארץ ר"ל שפל עד לארץ
 והכניע עלמו ח"א כנען לי' הכנעה אז נדרש גי'
 ק"ץ כי גי' כנען ק"ץ חסי גי' אלה תולדות יעקב
 ר"ח אח"י שאני גואל אוחס בבי' :

(ה) **וישב** יעקב עם החיבות גי' חק"צ כמנין
 חיי האבות כידוע לרמז דמה היה
 יעאצ"ס קומה וישיבה הוא בזכות האבות ובפרט
 לפי מ"ש בילקוט ראובני שמלאכי אלהים צפגנו
 בו הם היו נשמות אברהם ויחזק וכן הביא
 מהרח"ק ז"ל בנפ"ח מהזוה"ק ע"י עי' יעקב
 ובדאי שזכרם סועילס לו להכלל מעשו וזהו
 שרמז וישב יעקב גי' חק"צ ככו' שעל ידם היתה
 לו ישיבה וסידור בעולם ח"א בארץ מגורי אביו
 נוס' אביו אביו חקני והמלא בגו' בארץ מגורי
 אביו בארץ כנען ר"ח גי' ס"ה כמנין ארנות
 לומר ששיכנו סדינים מעליו וק"ל :

ואפי' לרמז צמ"ד עפ"י מ"ש רש"י ז"ל ביקש
 יעקב לישיב בשלוש וכו' ונוס' של הפסוק
 גי' א"ף לרמז זה. ועל דר הרמז רומז על האדם
 בזה העולם שיחשוב עלמו גר וגם יסיה עניו
 ח"א בארץ כנען ולכך המלא צמ"ח כל הפסוק גי'
 כי לרמז שמאיר לנשמה. גם נוס' נפש רוח
 כי סגר לא יחסר כידוע :

איתא

מן

任

ש"ן. ואת עליות ועשה לו כחונת פסים רומז
וגרמו שהלדיק יעשה להקצ"ה כחונת פסים והוא
הסוף פורפירא שיהיה מחוקק ועשוי מלשון וכן
הבקר אשר עשה. ולזה תהב ללדיק מכל בטי
לו נאח ויאה. ועוד אפי' לרמזו בס"ד בס"ת ללד
הסמ"א שמכניע אוחה ח"א וישראל תהב את
יוסף כי ס"ת את יוסף הוא ח"ף רמז לפי שהיה
ג"י ח"ף. עוד ס"ת כי בן זקנים הוא ג"י ס"מ
שמכרית הס"מ וחילולתיו וזוהי ודאי הוא נחה
רוח להס"ת ע"ד והאלילים כרוח יכרחון לחקן
עולם וכו' וכשהמנה ס"ת הוא לו ועשה לו
כחונת פסים תמלא נח"ה בגימטריא והוא רומז
על האר"ש שיעשה נח"ר לה' ע"י כל אלו המעש'
ועוד אפי' שמלכד שמכרית הרע מן העולם אלא
אדרבא ממשיך ג' מילואי אה"ה שהם ג' ח"ה
ועם ג' אוחיותיו הוא נח"ת והיב"א :

א"נ אפי' לרמזו בס"ד ע"ד האמת אם יוכשר
בטיב כי ואף כי ידענא בנפשאי כי איני
מאנשיה לא מינה ולא מקצתה כלל כלל לא
אפרוח שלא נחפקחו עכ"ז זחלתי ואירא שלא
לסיוע עובר ע"ד חכמים ז"ל הם אמרו כי לר"ך
האדם להוליא כל נילוי נשמהו כידוע והוא במה
שראיתי לה' אמת לעקב ז"ל מעי' סיו"ד אות פי'
וז"ל יסוד ד"א מסיבן נחוכה בשלמא שאר בחי'
יש בהם סוד ההפשטות הצינה וממנה נעשה
הגדלות כדוע אמנם יסוד שבו מסיבן נעשה
דלא הניע ההפשטות יסוד דאימא עד מקומה.
דאימא עילאה עד סוד אחפשתה אכל הענין
כמש"ל דארא נחוכה בהם בחי' נכ"י שבהם ע"י
כפיפה ראש דא"א כן ע"י כפיפה הסוף נחוכה
היסוד ב"א והוא שסוף מול סיו"ג שגם הוא
יסוד דדיקנא כדוע והנה הוא דנחית בשיקולא
עד טבורא דלבא והוא עד רישא ד"א ממש ואז
בהגיעו עד שם מחמת כפיפה ראש א"א אז
מחרצת השפע ה"ג במוחין ד"א מאיר המול
הסוף עצמו ולא באמצעות א"א כשאר המוחין
רק ע"י מול עצמו נמשך אור גדול בראשו ומכה
אור זה ניתוסף ב"א ונחכוהו בחי' יסוד שבו
בולט ולא שקוע כמו של טוק' כמבואר בסוד
קוגה הכל עכ"ד כ"ל. ע"ן מדברי המק"י ז"ל
דעל בחי' הכתר יאמר זקן ויושב בישיבה לבושים
כתלג חיזור והשתא א"ש בדקדוק כונה הכי

וישראל הוא ה"א תהב את יוסף הוא ח"ף
כידוע מכל בטי הס' ה"ף שנקראים בגימ' וכו'
כי היסוד הוא בן זקנים הוא לו שם רמז ממדת
הכתר עצמו שהוא נקרא זקן ולא ע"י ח"א כמו
השאר והוא אור עליון גדול מאד וכמ"ש כי
המניה שם בסו"ל ח"ל א"ה בזה חבין מ"ש
מורינו כרצ החסיד בכוונה קוגה הכל להאיר
אור גדול ב"סוד ד"א לגלותו עכ"ד. ואמא אגיד
כי לא זכיתי להבין למ"ש ב"ת מ"ש בכוונה קוגה
הכל וכו' כי כבר הוא עצמו כתב בחו"ד נמשך
אור גדול וכו' כמבואר בסוד קוגה הכל כח"ל
ומה הביא לנו יוה"ד מדברי ס' מהרש"ש ז"ל איך
שיהיה נמלנו למדים מדבריהם ז"ל כי הוא גדול
אורו יותר מן שאר הו"ק וזוהי הנה נכון בס"ד
וא"ש אח"כ וסיב"א :

טו המלך חמלקן עלינו אם משול חמשול
בנו ר"ת אמת בעתיו ע"ה
שחרק בפיסם לשון זה לרמזו דליבא חלמא
ומסימן פשריה. ומ"ש יעלע"ה בחלום שני מה
החלום הזה אשר חלמא הבא נבא וכו' אפי'
שבחמם כיון יעלע"ה בדברים אלו דאף דאמרם
בהטועה גערה וכמו שמחמם על הדבר הדברי'
עלמם מפורשים לפתרון שלם באר היטב ח"א
מה החלום הזה ע"ד מה רב עובד כלומר גדול
מאד החלום הזה שזה פהרונו הבא נבא וכו' אך
מפני מראית העין אמרו בדרך גערה כמו
שמהביל הדבר. ויקנאו בו אחיו שהסירו דעת
הזקן בנטח לשון זה ואביו שמר את הדבר כלומר
הדיבור שפחד ולא התעשה וד"ק :

י ויגער בו אביו ויאמר לו מה החלום הזה
וכו' הבוא נבוא אנו ואמך וכו' י"ל
כפל הבוא נבוא למאי אינערך. אכן אפ"ל דרך
רמז עפ"י מ"ש ס' ברכה טוב בכוונה כ"י ס'
ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וכו' דיוסף
סבר דמשיח בן יוסף הוא העיקר. ומשיח בן דוד
יהיה טפל אליו. ויהודה סבר דמשיח בן דוד עיקר
ומשיח בן יוסף טפל לו ח"ש בחי' הא"ה אשר
נמלא בגביע בידו דהיינו משיח בן דוד שהוא
עמיד לדרך הוא יהיה לי עזר ואני הוא העיקר.
וע"ז אמ"ל יהודה דמשיח בן דוד סיואל ממנו
הוא העיקר וע"ז אמר ויגש אליו יהודה ויאמר
בי אדוני ר"ל שהאדנות הוא בי שמשיח בן דוד
הוא

יסוד הלאין גי' קרם כי אז יאמר קום בחולת ישראל. והשיבני אותיות ויהי החסרים שי' בטי שיחוקנו השי' כמ'. אז שי בטי גי' שב"ע שיסיכ שופע בעולם. דב"ר למפרע רחמים בלא דין וישלח ה"ו מעמק חברון נטי' מיח רמז לחי' שביא במיח דברים חברון לי' חיבור ואז ויב"א שמי' נטי' שברו כפול מן השמים. אי"כ שמי' ש"ך מי' שמכפך סדונים לרחמים ואיש אחים וסיב"א :

(יב) **ויאמר** ישראל אל יוסף הלא אחיך רועי' בשכם לכה ואשלחך אליהם וכו' דקדוק מב' דמני' בסיפור זה שסיפר לו שאליו רועים בשכם ופי' ה' פנים יפות דהנה ידוע מאחז"ל בשי' דשני גוים שהיו מסלכין בדרך ללך אי' וסוכ ר' פ' בדרייהו קם חר שחטים לחברים אמ"ל יפה עשיתי אמ"ל אין ופרע לים בית השחיטה ופירש"י שימות מסרה. חמס ואמר ונתן ה' לך שם לב רגז בחורל ואיך נחכעם באי' וחי' אכחי לא עבר ירדנא. ובחר כפי אחר שמה אחזקי ידי עוזרי עבירה. אמ"ל לא נעשך כללה. וידוע דשם היא אי' שלקחם במלחמה עם יושבי העיר המוחזקת בידם ולכן אמ"ל דכן אמר דאחיו היו שונאים אותו מחמת כולאח דבה עכ"ז כיון דעכשו הם יושבים בארץ קדושה ארץ מונעת רוגז וכיון שאז עדין לא נכבש אי' לא היה צד קדושה בארץ כי אם בשכם שכבר נבששו ולכן אמר הלא אחיך רועים בשכם שהיא אי' וכיון שכן ודאי נח רוגזם ולכן לכה ואשלחך אליהם. ואפי' לעיני' הקטן שלכן ב' לשונות לכה ואשלחך אליהם דלא סוכ לריק לשמים הלא ידוע מאחז"ל דחי' לכה הוא לרעה ולי' שליחות הוא לטוב :

ובזה פי' ז"ל כונת הכי' את מי אשלח לטובת ומי ילך לנו לרעה ואומר כנני שלחני לטובת יע"ש. כי בזה איש הלא אחיך רועים בשכם שהוא אי' ולכן לכה ר"ל אף דלגבי דידך לכה ר"ל לי' הליכה שהוא לרעה עכ"ז לא כן לבני יחשוב הלא ואשלחך שליח לטובת דכיון שהם באי' בודאי נח רוגזם ולכן כששמע כונתו שהוא לטובת מחמת אי' ולכן ויאמר לו כנני וסוף הלשון עמנו שאמר יוסע כנני שלחני כיון שהוא לטוב :

וימלאהו

הוא עיקר ומשיח בן יוסף עפל לו יע"ש. והשתא איש דיוסף סבר דהוא עיקר כנני ולכן רעיוניה על משכבים סליקי וזא בעל החלום אליו וכך אמר וסנה קמס אלומתי וגם נלכה והנה חסובי' אלומתיכם והשתחויון לאלומתי שאני הוא עיקר ולכן נער בו אביו ואמ"ל שאלה עושה בזה כי משיח בן דוד הוא העיקר ולא כמו שאלה חושב ח"ש וינער בו וכו' מה החלום הזה וכו' כבול"א גי' דוד ר"ל לא כמו שאלה מעלה על לבך שמיח בן יוסף הלא העיקר הוא משיח בן דוד ואי"כ איך שייך נבא אני ואמך ואחיך להשתחוות לך שאלה עיקר וק"ל. ועיין לה' אדרת אליהו בבלי ז"ל שכתב דאדרבא מחמת שראו השבטים שנער בו אביו ע"ז החלום ידעו שהוא אמר ולכן נתקנאו בו ורצו להנקם ממנו שנאה מחמת קנאה. **אשר** בזה ירומז בס"ד כונת הכחוב במשלי

ס"י ה' ח"ל כי קנאה חמה גבר ולא יחמול ביום נקם ר"ל משום שלא יתקנאו בו ולכן חמה גבר הוא יעלע"ה שכן חממו עליו ונער בו. ולא יחמול בסיבה ביום נקם ומוצן : (יא) **ויאמר** ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו כנני. אפי' כס"ד רמז מוסר דידוע דישאל יאמר על הקב"ה הוא ישראל סבא וסכונה שאמר לו השי"ת ללדיק שהוא הולך יתוסף בעצודת השי"ת הלא אחיך הם הכריק' העומדים בבית ה' בלילות שאין רגש ש"ה הלא בלילה וכל הוא לחקן השכינה ולאקמא שכינת' מעפרא. ח"ש הלא אחיך גי' לילה שלומדים בלילות. רועים בלא וי"ו גי' ש"ך לשכך השי"ך דינים. בשמים בירוק ש"ס כבוד מלכותו. ליחד סדודים ורמז כבוד מלכותו ז"א ומלכות. אי"כ בשכם נטי' בשביל שכינתו כביכול מיחדים ואי"כ לכה ואשלחך אליהם לטוב"ב ואז ויאמר לו כנני וגם כנני ע"ה גי' קי"ו רמז לחי' השם כי שם הוי"ה מתמלא בדי' מילואים עסמ"ב גי' רלי"ב וסם עתה דין לעולם בחצי השם ע"ד שפי' כי חלק ה' עמו וכשיושלמו אז יחוקן השם והכסא ויאמר לו ל"ך לחקן ואהבה לרעך כמון. רא"ה ע"ה גי' ר"ו הם הנחלקים משי' שם ק"ג ור"ו והכל בא ע"י אה שלום אחיך שחדרש בשלים כ"א ואח"כ וא"ת שלום הלאין א"ת מלכות שלום

(ג) **וימצאהו** אים והנה וכו' וישאלכו האים לאמר מה חבקש. ויאמר את

אחי אנכי מבקש הנידס נא לי איפה הם רועים ויאמר האים וכו' ופירש"י ז"ל וימצאהו אים זה גבריאל וז"ל מהו הכונה צמ"ש מה חבקש ומה השיב את אחי אנכי וכו' אלא יובן המלאך רמז לו דלריך מי להסתפלל ולבקש עליו רחמים משם מ"ה שהוא עלם הרחמים ח"א מ"ה חבקש הכונה לריך לך תפ"י ורחמים משם מ"ה ולז"א יוסף דכל לגבי ידי אני איני לריך לזה אלא את אחי אנכי מבקש שיהיה בלבם רחמנות לרחם עלי. ולא חבקש ממך הגידה נא לי הוא לי המשכה ע"ד נגד ונפיק וכו' ח"א הגידה שתמשיך נ"א ל"י ג"י של חיבות אלו הם הוי"ה אדנות ג"י נ"א דכשיסיו באחדות ימשיכו ויחברו הוי"ה אדנות ויהיה שלום בעו' ועי"ז לא ירדו לשאול"ה ח"א איפ"א רמז לגהינם ע"ד שכתבו ז"ל צפ"י מי איפא וכו' ה"ם נטי' ה"ם מ'צטלים כיון שטעו חיבור הוי"ה אדנות ושלום בעו' לא יעברו לגהינם ועוד ת"י הם משמשת לאחריה ה"ם נטי' ה"ם מ'צטלים. רעים ר"ל מעבירים הרע מן העולם וח"י רעים בלא וי"ו ככתוב בזה ג"י ש"ך שמסלקים הש"ך מן העולם. ואז המלאך הבין דבריו ולז"א לו נסעו כבר הסיעו עצמם מן האחות וכבר גרמו לסילוק השכינה וז"א נסעו מז"ה ג"י צ"ן רמז לשכינה סרמחה בשם צ"ן כי שמעתי אומרים כלכה דוחינה לבקש לך ככלי דחות וק"ל :

ובאו"א אפ"ל דרך רמז ומוסר קרוב לזה ביחר שאת לקשר כל הכחות

מחתי וע"ס זה סדרן ויאמר ישראל סבא הוא סקצ"ה אל יוסף הוא הצדיק בלא אחיך רועים בזה העולם בשם ר"ל לשון חלקים שאינם נוחים זל"ז ולסוכות זל"ז על מעשיהם הרעים. וגם אפ"ל בלא אחיך רעים במעשיהם צמיצה שהם שם ר"ל חלקים חלקים ואינם חלק א' והוא עדי"ה חשימתו שם ולכך לכה ואשלחך אליהם וירמז בזה ג"כ שנקט צ' לשונות הפכים זה מזה כי ל' הליכה הוא לרעה ולפון שליחות הוא למצוה ע"ד שארז"ל בכוונת כ"י את מי אשלח ומי ילך לנו וכו'. וה"כ בודאי הצדיק לא ירצה לבא לזה העולם כי בזה יהיה קרוב להפסד מחמת פחיתו ה"ה"ר. אכן כיון ששפ"ת שלחו כדי להוכיח את

העם ולהשיבם בחשו"י ע"ז וכיוצא בזה ארז"ל במשנת חסידים כל המוכה את הרבים אין חטא בא על ידו כלל וכלל ולא יכול לו. ח"א לכה אף שגראש לך שהוא הליכה לרעה לזה העולם שאתה ירא מן ה"ה"ר שלא יחטוףך צ"מ. אני אומ"ל לא כי אלא ואשלחך אליהם שהוא שליחות למצוה. ויאמר לו הנני לשון ענוה וזרחות מדרג למצות אביו ואעפ"י שהיה יודע באחיו שגולחין אותו כך פירש"י. ויחבאר עפ"ד ששט"י הוא שאמ"ל להקצ"ה שרואה לשלוח אותו לזה העולם הנני ואעפ"י שהיה יודע באחיו הם ישראל שגולחין אותו ע"ד מאז"ל ה"א לורבא מרבנן דסנו ליה בני מחיה משום דמוכח להו במילי דשמיא אף ה"כ זה הצדיק ששלחו ה' להוכיח בני דורו בודאי הגמור שגולחין אותו. ויאמר לו לך נטי' לו ואהבת לרעך כמוך. אכן נא לשון בקשה ראה את שלום אחיך הם קרוביך ובני משפחתך שיהיו בשלום זע"ז בלי מחלוקת וקטטה. ולא בלבד לקרוביך ובני משפחתך אלא ואת שלום האנן הם ישראל ע"ד ואהבה לאני לאן מרעיתי ובזה והשיבני דבר ר"ל שישבו ישראל אליו שומרי דבר שלם דהיינו החורה ומלחמה בשלימות. א"כ והשיבני דבר שח"י דבר ביושר הוא דין בלא רחמים. אכן למפרע הוא רחמים בלא דין חסד דקדוק והשיבני ר"ל שלא יהיה ביושר אלא למפרע שהוא רחמים בלא דין. וממילא רוחא וישלחו אותיות וישלח בו הם אותיות החסדים מהשם ע"ד כי יד על כס יו"ה. וע"י השלום והאהבה יגמר השם ח"א מעמק חברון חיבה מעמק הוא ג"י כ"ר שהוא רומז לשמות הקדש שהם הוי"ה אהיה. כל השמות הם צמצת חברון לשון חבור. אכן ויבא ר"ל ווי בא כשהם שכנים ר"ל חלקים שאינם מחוברים. וא' נכון כח"ר מללית הכסן נר"ו שהוא אמר שעפ"י דרכי אשר אנכי הולך עליה אפי' בפשיעות ויבא שכמה ר"ל שהוא חסד על הצדיק והוא נטי' ויבא שגרו כפול מן השמים. וימצאהו אים זה גבריאל כמו שפירש"י והנה חוהה בשדה ר"ל בזה העולם שדומה לשדה וישאלכו האים לאמר מה חבקש ר"ל נטי' מדה הרחמים חבקש בחמיסה. א"כ ראה להוכיחו שלא חיוקן שם הוי"ה דמ"ה צ"ה ח"א מה חבקש שהיה ראוי לך לבקש

לבקש שם מ"ה. ואז ויאמר את אחי אנכי מבקש
דהיינו שאני עושה עם הכל. אכן בבקשה ממך
הגידה נא לי איפה היה פה הם רעים גי' ש"ך
ר"ל עד אימתי הם בזה הגלות הם בחימה עזה
ודינים קשים ח"א היה פה הם רעים :

(י) **מסרה** כונא לה' דרכי אים בלוקוסיו
אדם חושב מדרך השכל. חמורו

חופה. וסנה חופה בשדה. יוצן צס"ד דהאדם
צוה"ל לריך לחיות נפשו די הספקות ולא עונג
כי זה עונג הגוף ונגע לנשמה. ומרעם אל רעה
יאל כי ריבוי המאכלים ועונג הגוף משיאו
לדבר אחר כידוע. והנשמה הוא לער לגבי דידם
ונגע לרעה הוא ערין את הירוע מארז"ל כי רליצ
אלף נחיצות לנשמה דרך ה' לגי' וכשנשמה
לא עשה רצון קונה צוה"ל היא משחוממת
באלו הדרכים ובאים מלאכי חבלה ולוקחים אורה
יאל אדם חופה מדרך השכל צוה"ל. וביאר
דבריו ואמר חמורו חופה ר"ל החומר שלו שחוא
הגוף וסחאזה חופה. עי"ז והנה חופה בשדה
כשירצה לילך לגי' יסיה חופה לאן יפנה :

(עו) **וישליכו** אותו הצדיק גי' רבי אפי'
דרומן דלכך עשו בו מה

עשו לפי שהיה עושה עצמו רב עליהם והוא
היה קטן מהם ולכך רבו את ריבם עמו וחיי
רבי אוחיות ריב. אכן האמת הוא וצדיק ר"ל
הילד היה יוסף הצדיק הוא נקי מזה ח"א רק אין
בו מים ר"ל מחשבות רעות עליהם וקל :

(מ) **והבור** רק אין בו מים. אפי' לרמח צמ"ט
בגמרא דהעניות ח"ל אין הגשמים

נעלים אלא בשביל צימול חורש שגא' בעללחים
ימך המקרה בשביל עללות שהיה בישראל שלא
עסקו בחורש נעשה שגא' של הקציה מן ואין
מן אלא עני שגא' ואם מן הוא מערכך ואין
מקרה אלא הקציה שגא' המקרה במים עליותיו
ע"כ. ופירש"י מן דמי שאין בו כח להוריד מל
וממר ע"כ. וידוע שאין מים אלא חורש שגא'מר
היי כל צמח לבו למים. עו"ן מ"ט צמח' אבות
ר' אליעזר בן הורקנוס צור סוד שאינו מאבד
מפה. נמלא שהאדם מכונה בשם צור והשחא
א"ש דלפי שצבור רק אין בו מים זו חורש לכך
גי' אין בו מים דסייו ממר ונוט' של וצבור
רק אין בו מים גי' ממר בדקדוק לרמח זה

שע"י שאין בו חורש לכך נעלר הממר וק"ל :
(ח) **מה** בלע כי נהרג את אחיו וכסינו את

דמו. ה' נחיק ז"ל הביא משמועה כי
נגזר על הצח שיסתכל מן הלב חס המלאה
יבודה שאם יכרנוכו באהר זמן יסתכל מן הלב
והשרה שכינה על יעאע"ס וידע מי כרנו ויענישם
אך אם לא יכרנוכו יתעצב ולא ישרה עליו
רוסיק ולא יודע דבר. ח"ט מה בלע כי נהרג
את אחיו אטו צהרינכ וכסינו את דמו בחמיסה
זה לא אפי' אלא דישחכה וצרוסיק. יודע לאבינו
ולכן לכו ונמכרו וכו' :

ובאו"א אפי' לפי דרך רמח סרומן על האר"ס
בהק' את הירוע כי שם סיג הוא

מכלה את האויבים, חס רמח ז"ל בכוונת הכחוז
השליך על ה' יסבך ר"ל כשהשים על מספר
ה' שהוא כ"ו גי' של יסבך שהוא ל"ז יעלה סיג
והוא יכל כלך ר"ל יכלה האויבים שרועים לכלותך
זח"ד בקיטור. עי' במקום אחר צס"ד צס' ויגש
הבאהי זה והשחא אים ח"א שאני ירא לכם מן
השם הזה שמכלה מי שרועה לחרוג את אים
ישראל ח"א מ"ה בליע כ"י נוט' גי' ס"ב ועי"ס
גי' סיג לרמח לשם זה סס' ובפרט שמדרך האחות
והעצב לרחם על אים ישראל ובפרט על אחיו
בשרנו. ובשלמא אם היינו יכולים לספר זה
הענין היחס הולכה הדאזה עי' הדבור וכמו
שפי' ז"ל צפ' וינחם ה' על הרעה אשר דבר
לעשות וכו' שע"י הדבור אזל סקף. לא כן לגבי
דידן וכסינו את דמו שכל כונתו להסחיר הדבר
שלא יודע לאבינו וא"כ חוששני מהמלאה שלא
יהיו כחוקים בזה ע"ד אז"ל אנהא שוברה חלי
גופו ש"א וק"ל :

ובאו"א אפי' עפ"י מאזל צס"ס סרואס
חלוי איהא נשמעה תפילתו עד מי'

יוס. א"כ מ"ס להורג עצמו שודאי אינה נשמעה
חפ"י עד עולם. והשחא א"ש ח"א מה בליע
נוט' בקר צהרים פרצ דהיינו גי' תפילות שחרית
מנחה ערבית דהא כי נהרג את אחיו וכסינו
את דמו בידו ואיך יתקבלו תפילותיו כל ימיו
וקל :

וה' ליקוטים מפרדס הביא כעין זה הנוט' בליע
כח' עפ"י הכחוז ובפרש"ס כפיכס אעלים

עיני מכס גם כי חרבו תפילה אינו שומע יע"ש:
ועפ"ד

בענין הריגת יוסף שרצה להשיבו אל אביו ע"כ. יע"ש. והשתחא א"ש וכו' שרמו וישב ר"ל כל סיבת ביאתו לעו"ז זו היא שיבה זו היא ביאה הוא אל אחיו בסבת אחיו לפי שהוא גלגול קין ולפי שהרג אחיו בגלגול הקודם לפיכך עכשיו בא לחקן ח"א ויאמר לווח בקול מר ואמר שכל ביאתי הוא לחקן עון הבל וג' היל"ד כו"א הבל דברקוק ובאתי לחקן אחיו עון ביוסף. ועוד חיבות הילד איננו ג' וק"ן שהוא קס"ו עם הו"א וז"ל בתוספת וא"ו לרמוז בנטי וא"ו קין ובח"י היל"ד ג' כו"א הבל כנ"ל ור"ל שהוא הבל וא"ו קין ובאתי לחקן עון הריגתו וא"כ כיון שלא עלתה בידו הלאה א"כ אנה אתי בא לזה העולם כיון שלא חקנתי והלאה לא נבראתי ועוד אנה אתי בא חיבת ב"א נטי ביעון אחי שכל זמן שלא נחקן העין יש לער גדול להורג ולנכרה ולכך הים לווח ובוכה ויקרע את בגדיו :

ובכתוב ה"ו ויקרע את בגדיו וכו' אפ"ל בס"ד כי הכחוש הוא וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף צבור ויקרע וכו' ולכאורה חיבת וסג"ה יתירס דהיה די לומר ואין יוסף צבור ויקרע וכו' אכן כפ"ה א"ש דכשראה שאין יוסף צבור ראה מעשה המכר הליכ"ה הוא הליכתי לזה העולם לפי שיבא לחקן את הבל שהוא יוסף ח"א וישב וכו' וסג"ה נטי והנה הוא נשמת הבל. או וראה הוא נשמת הבל ר"ל ראה בשכלו שהוא יוסף נשמת הבל ה"ו הליכ"ה ש"א לעו"ז כדי לחקן עון זה ולכך כשלא ראה אותו ויקרע את בגדיו :

ועפ"ז אפ"ל בס"ד מילתא בעממא למא שסוסיף לו הקב"ה אות ה' וקראו יבוסף ולא אות אחר. וגם למאז"ל שם י"ס מעיד עליו שלא חסא וגם למא סידר אות ה"ה"א בשמו אחר סיו"ד ולא כמו באברהם אע"ה שנחנה בסוף שמו. אכן אפי' דמילת' אנז אורחיה קמ"ל דיוסף הוא הבל ולכך סוסיף אות ה' לרמוז לשם הבל וה"ו דסידרה אחר סיו"ד לומר י"ה מעיד נטי יוסף הבל :

ובזה אפי' לרמוז בכונה הכ' ולא שמע אליה לשכח אללס להיות עמה וה"ו הוא כפול ור"ל דרשו לשכח אללס בעו"ז. להיות עמה בעו"ז. ורש"י ז"ל פ"י לשכח אללס אפי' בלא חשמים

ועפ"ז ז"ל אפ"ל רמז למכירה יוסף בכחוש ובפרש"ה כפיכס וכו' והוא דחיבות ידיכס דמים ג' קע"ח והס ג' יוסף כ"צ ור"ל דא"ך אפי' שחקובל תפלתס לפטי כיון שמכרתס יוסף ועברתס על כ"צ אותיות החורס כדכתיב וגו' א"ש ומכרו וממלא בידו מוח יומת. וכן כתיב קרא אחריכא כי ימלא א"ש גו'כ כפס מאחיו מבג"י והעממ דו ומכרו וכו'. וזה סמשיכו מדס"ר הקשה עליהס ח"א מלאי ג' ע"ז רומז למדס"ר הקשה וק"ל. ועפ"ז אפי' לרמוז בכחוש מה ב"ע נטי ב'קר ליכריס ע"רצ ונטי בדמ"י נטי בשביל דס יוסף וק"ל :

(יח) רבו וגמכרנו לישמעאלים וידינו אל חכו בו. ראיתי בכחשי מוס"ר מאריס דאחרת סדין כמסר"ר אכרן יעקב זע"א שפי עם מ"ש פרמב"ס דאין מחחיב גו'כ כפס מיישר עד שיסתמש בו דכתיב וגו'כ כפס מאחיו והעממ בו. גם א"ס הוא מ"אי אינו חייב דכתיב וגמלא בידו פרט למ"אי בידו ככר וכו' וידינו אל חכו בו שלא נשתמש בו. גם הוא מ"אי בידו כי אחינו וכו' ופ"י זל"ה :

(יט) הירד איננו וא"ו אנה אתי בא. אפשר לרמוז בס"ד צמח שידוע כי ה"ה"ר נקרא מלך זקן וכסיל לא כן ה"ה"י נקרא ילד וכמ"ה בקבלת טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל ח"ש הילד איננו שכבר נסחלק ה"ה"י מאחיו וכשאר ה"ה"ר לפחותם ב"מ לעצירות וא"כ אנה אתי בא לבקש על יוסף כי ה"ה"ר מפחס לאדם מדבר קל לדבר חמור ע"ד אח"ל היום אומ"ל טעם כך וכו' עד שמפחסו לעבוד ע"ז ולכך שפט בדעתו שודאי הרגושו ח"ו וק"ל :

א"ן וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו וא"ו אנה אתי בא. אפ"ל בס"ד והוא עפ"י מ"ש ה' ליקוטי חורב ס' ויחי ח"ל ראובן בכורי אחס. הנה קין הוא הבכור בנו של אדמ"ר כמכ"כ והאדם ידע את חוס אשתו וכו' וחלד את קין ותאמר קניתי וכו' ואח"ך וחוסף ללדת את אחיו את הבל והנה ידעת כי ראובן גלגול קין ח"ש רא"ז ב"ן הוא בן הא' שנברא בעולם הוא קין שהוא ראובן בן אדמ"ר. ועוד רמז ראוב"ן ראו ברא קדמאס דאושיר דמא בעלמא ותיקן זה

השמים להיות עמם לעוסי' ונפי דרכיו ישי' כי עיקר ציאתו לעוסי' הוא בשביל שהרגו אחיו בגלגול הקודם ועכשיו באו להקן סלא' לא ה' כי צריך לחזור לזה העו' וא"כ יעשה חדשות לקלקל ח"א ח"ל י"ה ר"ל לחקן יוסף נשמת הכל וס"ה לשכ"ז אללים ציגלול ה'ב' וא"כ עכשיו בחמאו עמם להיות עמם בעוסי' זה דבר שאין הדעת סובלתו וק"ל :

ובאו"א פ"י ה' עמודים ז' ז"ל ורקל' דהיל' יוסף אינו. ופ"י ע"ד מ"ש רבינו

האר"י ז"ל בשבא ראובן אל בבור וראש שיוסף אינו ראש בנבואה שחיד בחמא זה ימסור הקב"ה עשרה הרוגי מלכות לכך אמר הילד אינו וא"כ א"ה אני בא ר"ה אל נקמות ה' אל נקמות סופיע שביקש מהקב"ה שיעשה נקמה על עשרה הרוגי מלכות ע"כ. ויל"ד אם ראש שבדון הוא שיהיו נהרגים בחמא מכירת יוסף איך התפלל על הנקמה. אכן יוצן שיש לידע שהרוגי מלכות שנסרגו על מנ"י נעשה בצדיקים האלו עיוות הדון גדול מאד ע"י השטן שקמרג ר"כ עד שסוכרמו עשרה נשמות הקדושים האלו ללאה מג"ע כח' בזוהר איכס שר"ז שהיו השבטים קיימים לא חבט הנחש דיגס כי גדול ה'ס זכוחס. ואחר שמחו קס ההוא מקמרגא קמי קוצ"ה וחבט דיגא ואמר הא כח"ב בחורס וגונב א"ה וכו' אמר הקב"ה א"ה כח"ב ויוסף לא ה'ס א"ה כ"א בן י"ז שנה ועדיין קטן שאינו בכלל א"ה וס"ה חובט ח' מאות שנה ההוא דיגא עד שנמסרו בע"כ בביכול. וע"ז כח"ב והתעוותו א"הי החיל שנעשה בם עיוות הדון בא"הי החיל האלו יעש"ב. ובז"ו מ"ש סוכר ב"מ איך. פחיד הקב"ה לעשות נקמה בשטן על הרוגי מלכות וא"ך הקב"ה התרה בו שאל יפגע באותם קדושים וכיון שראה הקב"ה שאינו משגיח בכל הכהרות נמל קולמוס וכחז יוס נקס ויש אומרים שהשטן בעלמ' כחז על עלמו קן ועחיד הקב"ה לשוחמס כנדיים ומלאים וא"כ אי הרוגי מלכות היו בחמא השבטים א"כ למס התרה הקב"ה בו הרי הדון מותן קן וגם למס כחז יוס נקס ור"ש שהשטן בעלמ' כחז זה כח' אלא מ"ש רז"ל בחמא השבטים שפי"ו נחטורר הדבר שקמרג. המקמרג ונמסרו למיתה אכל בחמא לא חמאו הצדיקים הללו כי בחו

כח"ב וגונב א"ה ויוסף לאו א"ה ה'ס ונעשה עיוות הדון בהרוגים א"ה ולכך כחז הקב"ה יוס נקס לשלם להם גמול ידס. ח"ש ראובן הילד אינו הילד דייקא ר"ל אחרי שיוסף הוא ילד ואינו שמכרו אותו השבטים וע"כ א"ה א"כ בא אל נקמות ה' אל נקמות סופיע שחטש נקמה בשטן שחיד לסרוג עשרה אבירי ישראל בשביל זה דבשלמא אם לא ה'ס ילד וס"ה א"ה ודאי לא הייתי אומר אל נקמות אחרי שהשבטים עברו על וגונב א"ה וכו' מות יומת אכל אחר שחז ילד ולא א"ה לא עברו השבטים כלום וא"כ י"ה עיוות הדון בהרוגי מלכות ע"כ אל נקמות ה' שישלם להם כמעשה ידיהם אח"ד ז"ל :

ובמ"א רוחא לבאר לע"ד הצטט כוח כח"ב בא"ב חלילס לאל מרשע ושדי מעול כי פועל אדם ישלם לו וכאורח א"ה ימלאו וסדקוקים מבוארים דמכ"י ח"ז לומר עושה עול עד שבא הכח"ב לומר חלילס וכו' וחו כפל כלשון כי פועל אדם וכו' וכאורח א"ה וכו' גם ח"י א"ה יחירה וס"ל וכאורח ימלאו גם ח"י ימלאו דחיק לי עלמ' דמסו לי מלא. אכן עפי"ה א"ה וס"ק עוד דלשון מלאה יאמר במי שאבד ממנו א"ה דבר או גנוב ממנו. ע"ד אם המלא חמלא בידו הגנבה. וכן וגונב א"ה ומכרו ונמלא בידו וכו' והשחא א"ה וחו דקאמר חלילס לאל מרשע ושדי מעול וס"ה רמו למאמר השס אל נקמות ה' אל נקמות סופיע אלא בדינא ודינא דינא קבצי כי פועל אדם ישלם לו. ושם רמו ג"כ לאדם שבליעל הוא שמן הוא ילס"ר שהשי"ת עחיד לשלם לו גמולו בראשו. וכ"ה דמס עשה למס ימות ל"א וכאורח א"ה ימלאו ר"ל מכה א"ה האמור בענין הגנבה שמכר זה לשון מלאה וס"ה רומז על פ' וגונב א"ה ומכרו ונמלא בידו וכו' וכיון שיוסף לא ה'ס עדיין א"ה וכו' צוסי"ק וע"ז השטן על מכירתו וגרס להריגת יו"ד עשרה הרוגי מלכות לכך חייב לקבל עונשו וק"ל :

ובאו"א פ"י ה' ליקוטי תורה ז"ל ח"ל דהכס ראובן א"ה צוסי"ק שעתידין להרג יו"ד הרוגי מלכות שהס מפי"ו יוסף כנודע וידע שעתידין לומר אל נקמות ה' אל נקמות סופיע שהוא ראשי תיבות א"ה א"ה ולכן אמר זה כאשר לא

לא מלא יוסף כי ירידתו ומכירתו למארים הוא
סיבה לכל המזכר עכ"ל ז"ל:

והנה ראיתי לה' שער הספוקים ז"ל צ"ל זה
שכתב ח"ל ענין ירד סרנוי מלכות
שסיו עשרה שבטים ודרך לידע צמי נחלגלו
והענין מ"ש מורי הוא זה קודם נחליל בראובן
שאמר השליכו אותו וכו' ולא הסכים צהריגחו
פריז נעם וצא צרי אליעזר הגדול שנחפס
למינות ולא נסרג כאחרים כי השי"ת מרד לו
מדה כנגד מדה שאמר השליכו. וטודע כי הנחש
הוא סוד המינות לכן נחפס למינות וצוה נבין
משח"ל יחי ראובן ואל ימות מיחס חנינא
כי בכל מקום שנאמר צהרי מות יומת הוא
צוה"ז ובעוה"ב כי מות הוא המיחס המוכרח
וכשריך לבא בגלגול למות צ"פ מיחס משונה
וכפרה אותו לגלגל על אוחס מיחס נאמר יומת
בעוה"ב ור"ל לעולם שרריך לבא פעם אחרת.
אבל בראובן שסיחס כונתו למובה לא התחייב
מיחס כשאר שבטים פריז מלד אותו דבור שאמר
השליכו נחפס למיחס ולא סרגוהו כשאר חכו
יחי ראובן ואל ימות וכו' גם תצין כי ר"ל
ברכוהו צהרי וסוף הים נשיא ראובן. וגם ראובן
ברכוהו אחיו בחמא בלהס עד שנלגלס
בסס רוסיק וידעו שלא חמא עכ"ל ס"ל. ועפידיק
אפי' בס"ד לרמח צסס ראובן ניס רבי אליעזר
וצא בגלגול כשמחו. עוד נוס' רבי אליעזר ואמר
צבור כשליכוהו ולקך נלול כדברי הרב זי"א. גם
אפי' כי חיבת אליעזר אימרחי ל"א י"הרבוהו
עין זה רב. וסייס ח"ל יסודס נחלגל צרשצי
שסיס נשיא משצמו על יסודס יוסף סלדיק נחלגל
צרי יסמעאל בן אלישע כ"ג צסוד וסוף נער וכו'
ח"ש כי סנס המלכים נועדו סמס רליו קן חמסו
וכי ודי צוס. וסעס שנקרל ר"ל סגדול כי כמו
שסיס רליון הצבור לכן נקרל גדול. נפחלי
נחלגל צרי חיפס סמחורגמן וסימנין סנוחן
אמרי ספר. צולון צרי יסודס בן צנל. עיכ מלחסי :

י"ט) ויקומו כל צניו וכל צנותיו וכו' ויאמר
כי ארד וכו' ויבך אותו וכו' ויבך אוחו אציו.
כתב רש"י ז"ל ויבך אותו אציו כלפי יסחק צוכס
היס מפני לרחו של יעקב אצל לא היס מחלצל
שסיס יודע שסוף חי עיכ וסוף דלמרי מלן יסבי
לן מעפריס וניגנר ציס דדבר גדול חידס לנו

ספך פסע סכחוב. וסוף צריס קלס רמחסי זס
צכחוב צחי' אציו שסוף ריח יסחק ציכס ולל
אציו וק"ל :

כ) הבה נל אצול אליך אפי' לרמח צמס
שידוע דגלולת יסרלל חסיס צסס
ס"ג כי סוף מכלס סליוציס וכמו שפי' ז"ל צפי
השלך על סי יסבך ר"ל שחחן על מספר שס
סויס צ"ס שסוף ריו מספר חיבת יסבך סך סכל
גי' ס"ג וסוף יכל כלך ר"ל שיכלס מעליך סליוציו
שרויס לכלוחך וצוס ירומו סבס נל שחי חיבות
סבס נל גי' ס"ג ולל אצול אליך ר"ל שיגללו
גלולל עולס ויסרס שרינו עלינו :

א"נ צמ"ש ז"ל צפי' הפי' סחי' דסס ס"ג מועיל
לפרנסס ח"ל השלך על סי יסבך שסיס
ס"ג וסוף יכלכלך כפסמו על ספרנסס ונוס'
סבס נל אצול אליך גי' זין צל לרמח דסס זס
סוף מועיל לפרנסס וק"ל :

כא) וירא אדוניו כי סי אחו וכל אשר סוף
עוסה סי מלליל צידו ויסלל יוסף
חן וכו' ויפקידו על ציחו וכו' אפ"ל צס"ד סמי'
הכחוביס צהק' מ"ס חוסיק צפי' מלליל צידו
שסכוונס דלפי' מס דסוס צידיס וסוס חצב ליו
מלריס צוונל אחרל סוף מחספך צידיס לססוף
נוונל דרעוול דמלריס סוף רעיו ציס ע"ש.
והסחל זסו סעסס שסלל חן צעיניו וספקידו
על ציחו וכו' דרלס שזס ענין כפלא וסורל שסיס
מרניס צעיניו שסיס מחספך סדבר שסיס צידו
לנוונל אחריונל שסיס חובע ממנו ולקך סלבו
וירצ ספאררו צלשר סי אחו כי זס ליו מעסס
ציו כי אס אלצע אלסיס סוף :

אשר צוס אפי' לחרן צס"ד קוסיח סי אדרס
י"צ צע' סחי' שחקר דלמס סקביס
עסס זלח שיסיס נס פלילי שיחספך סדבר צידו.
וכיס אפסר שסשי"ת יוסף רלן של רבו לסיוס
רלס צמס שצידו וכו' ז"ל חירץ לפי דרכו שזו
סורלס שסוף צכוס ענמו ויוכל לרלוח צנס
כידוע מס שפי' צפי' סי לי צעורי וסני ארלס
וכי' חקן כפי"ד סח"ל יעין שסשי"ת עסס ככס
לסרלוח ללדוניו גודל קדושתו וססידותו שסיס
סדבר מחספך צידו וממילל לא יסחוב לסרע לו
אפי' צמחשכס בעלמל. יען כי ליוס אלסיס קדוס
סוף ויירלו מפניו וסו ממס וירל אדוניו כי סי
אחו

אחו וכל אשר הוא עושה ה' מלליו בידו בידו
דייקא ולכך וימלא יוסף חן וכו' :

כ"ב) ויעזוב כל אשר לו ביד יוסף ולא ידע
אחו מאומה כי אם הלחם אשר

הוא אוכל ויטי יוסף יפה חאר ויפס מראה.
הדקדוקים מצוי באמרו כ"א הלחם אשר הוא
אוכל ה' הוא אין לו מזון ועוד סמ' ויטי יוסף
יפ"ת ויפס מראה רמאן דבר שמיא הכא
לשבוים ביפוי. אכן אפ"ל לעכ"ד המעט והוא
במש"ל גזרו על פחם משו' יונס ועל יונס משום
בטוחים משום ד"א ע"ש. ע"ן מ"ש בשי"ס רובם
בגזל ומיעוט בעריות והכל בלש"ר יע"ש. ע"ר
דלשון יפוי ואמר על יפוי המעשים והללו מן
החטא. וז"ל ויעזוב כל אשר לו ביד יוסף ולא
ידע אחו מאומה. ופירש"י לא ה"ס נותן לבו
לכלום ע"כ והוא משום שה"ס נאמן אללו ביוח.
וא"כ כיון שאפ"י בדבר שהרוב נכשלים בו שהוא
הגזל ע"כ הוא ה"ס נקי וי"ש בעריות שהמיעוט
נכשלים בו שהוא לא יכשל. וא"ת שעי' שה"ס
אוכל מפחם ימשך לו מעטין לענין לחטוא
בעריות ל"א לא קן אלא כי אם הלחם ר"ל אפי'
הלחם של מחיתו הוא ה"ס קונה באופן היתר
ולא ה"ס אוכל מאכלס וכמ"ש ה' ברכה אליהו
לדרכו בסי' זס בכו' הכי ואיך אעשה הרעה
הגדול' וכו' ע"ש וז"ל אשר הוא אוכל הוא דייקא
ר"ל הוא לבדו ולא מלחמם ומשני פעמים אלו
ויטי יוסף יפס חאר ויפס מראה שלא חטא אף
שחשף אשה אדוניו את עיניו אל יוסף לא
נחגרה בילס"ר כיון שה"ס שמור מכל דברים
הגורמים וק"ל חסו שסיים וימאן וכו' הן אדוני
יכו' כמו שפ"י ז"ל בדרך ק"ז הן אדוני לא ידע
יכו' ור"ל שהוא נאמן מן הגזל ואיך אעשה הרעה
הגדולה והוא בעריות ע"ע ז"ל :

כג) ותשא אשה אדוניו עיניו אל יוסף
וחאמר שכבס עמי. אפי' לרמז

בס"ד עפ"י משרז"ל שראתה באמצעולוגין שלה
שעתידה לכוליד בנים ממנו וס"א לא ידעה שהוא
מבחש וס"בא לרש"י ז"ל בחומש בפי' ויוסף סורד
פ"ס ואפי' כי ס"א וחשף אשה אדוניו גי'
באמצעולוגין שהיא גי' ז"ת וק"ל :

כ"ד) ויכאן ויאמר אל אשה אדוניו הן וכו'
ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת

י"ן

וחטאתי לאלהי'. הדקדוק מצוי שחיבת וחטאתי
לאלהים הוא לשון עבר וסיל"ל ואחמא לאלהים.
והמפ"י ז"ל כל אחד לדרכו פנס ואפי' בס"ד עפ"י
מה שראיתי לסי' מד' הלפיות ז"ל ע' גלוי עריות
שכביו משם ה' ילקוט דוד דע"א ח"ל מלניו גם
בגלוי עריות מחשבת כמעט כמו בע"ז דהא
ראובן באמת לא שכב בפלגש אציו רק' במחשבתו
ר"ל לשכב ואעפ"י קן כתיב וישכב עם בלסה
ע"כ וזה ח"י ה' המזכר שני מאמרי"ס סותרים
זא"ז דבמקום א' אמרו מחשבת רעה אין הקב"ה
מארכה למעשה. ובמקום א' אמרו הרסורי עבירה
קשים מעבירה ועפ"י ה' ילקו"ד יחורלו ונתן
טעם לשבח לדבר יע"ש. והשחא א"ש ח"א וימאן
וכו' ואיך אעשה הרעה. ר"ל אפי' הרסור בעלמא
קשה יותר מעבירה בענין גילוי עריות כ"ש אם
יעשה בידים וכו"ל חרתי מחשבה ופועל דלכו"ע
מתחייב אף על המחשבה וז"ש ואיך אעשה בידיו
דהא אפי' הרע"ס נט' הרסור ע"בירה ה"קשה
באופן עבירה גדולה כזאת דאפי' במחשבת בעלמ'
נחשב כאילו וחטאתי כבר לאלהים דמחשבת
עריות מאמרפה למעשה וכמ"ש ה' ילקו"ד ז"ל :

א"א אפי' דאחי אפי' לפי"ד שאר המפ"י ז"ל דלא
ס"ל האידנא דמחשבת גי'ע נחשב למעש'

עכ"ז חמה יקרא יוסף עיניו באומרו ואיך אעשה
בידים בפועל דהשחא קא הדר המחשבת כאלו
נעשה ונענש על אף המחשבת וז"ל הרע"ס נט'
הרסור עבירה הקשים הגדולה הזאת כאלו וחטאתי
לאלהים חמא ב' ומאמרפין לרעה וק"ל :

א"א וימאן ויאמר אל אשה אדוניו הן אדוני
וכו' ולא חשך ממני מאומה וכו' ואיך
אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים.
והנה י"ל למה נקוד חיבת וימאן בחרי טעמי
ומה טעם יש בזה. ופי' ה' לעיר רודס לפי
הפסג שבה לרמז דהמיואן שמיאן יוסף הכריק
ע"ה ה"ס מחרי טעמי הבאים אח"כ בקרא והמעט
הא' הוא שכל מה שה"ס לאדון מסרו בידו ולא
מן השם הוא לעשות לו רעה וכמאמר הכתוב
ואיך אעשה הרעה הגדולה. ועוד זאת טעם שני
שהוא עון פלילי כמאמר הכתוב וחטאתי לאלהי'
שהוא פנס גדול ולאו כל הימנו לעשות קן
וכמ"ש רז"ל ע"פ ולא שמע אליה לשכב אלא
בעו"ז ולסיוח עמם לפס"ב עכ"ד ז"ל :

ועפ"ד ק

ועפיד"ק ז"ל אפי' לחת טעם למת שחיתות ויאמר כחוצ טעם חרי קדמי לרמוז להנ"י דשני טעמים יש בדבר. ועיד אפי' לחת טעם שחיתות וימאן סב' טעמים הם שלשלת נפסק. ולמה דוקא שני טעמים אלו ולא אחרים אלא אפי' דידוע דבעריות כחיצ ונכרח וזהו שכולך ערירי ומה שהיה ראוי להיות לו בנים ובני בנים נפסק ע"י שמת וכולך לו בלא זרע. וזהו נהן טעם שלשלת שהוא דומה לשלשלת משפחה פסק שנפסק וכולך וק"ל :

כה) ויהי כסיוס הזה ויבא הבינה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבינה שם בבית. רז"ל פי' וכז"ל להחיד"ת ז"ל בס' פני דוד שמכאן נראה שיעל"ה שלא היה מאנשי הבינה שם במלא. והחיד"א ז"ל רמז כי ר"ה ואיין אי"ש הם תיבות ודמות אי"ו יעקב כדא"ה ח"ל יוסף ט"ס. ואני בעניי רמותי עפ"ד ח"י אי"ש נופי שישמור אי"ת יוסף. אי"כ שם רמז למאז"ל שבאש אלו אבן שחיה ואמרה לו שאם יחטא הסרוס את העולם. ושהא אי"ש גם נודע שבזכות שנשמר מחטא זה זכה שהוא יכלול את העולם בחבואם ובלחם. ח"א ואיין ודמות אי"ו יעקב כדא"ה כמ"ש הרב ז"ל. עוד מניעה אחרת היחה לו שלא לחטוא אי"ש ר"ת ש"היה יסרוס אותו רומז להנ"י שבאש אבן שחיה וכו' כנ"י. ואח"כ רוצה לספר מה הריוח שהריוח מזה הענין ואמר מאנשי נופי מ'סיוס אי"ש נש"מר יוסף. הבי"ת ה"א ב'רעב י"חן תבואה. ולא זו בלבד אלא שכרו כפול ומכופל שנקרא לדיק רומז ליסוד וחי' ש"ס נופי ש'כרו מ'רוכס. בבית"ה הוא עולם הקיים לעת"ל שנקרא בית. אכן הטו"ז נקרא סוכות כנ"ל בס' וישלח :

כו) ותתפשהו צבגדו לאמר שכבד עמי. שמעתי שפי' ז"ל דדרך הנואפים שלא יבא אלא האשה במהירות ח"י"ח לומר לה שהוא רוצה לשכב עמה. וכן ג"כ להפך אם אשה חשקה איש לא אפי' שהקף ומיד האמר לו בזכ"ל כי הוא גנאי גדול אלא מקודם ידברו דברים הרעים המושכים לה וזהו שיחפוש צבגד האשה. או האשה חפוש צבגד והאמר לו כמה נאה זה הצגד והוא ראוי ונאה ללבושה. להבדיל כמאז"ל מילתא אלבשיסו יקירא ואז ע"י דברים

אלו יתכרו שיהיה צחמא ואז יעלי על לבס ד"ה ח"א ותחפשו צבגדו מקודם לדבר על לבו כדבריו המ"ל וכל כוונתם לא על הצגד אלא לאמר שכב' עמי והוא כדי שיהיה לה פתחון פה לדבר דבריו כיפור וניאוף וק"ל :

ובאו"א פי' ה' מהרח"ף ז"ל בס"ס נפ"ח ז"ל עפ"ד זוס"ק פי' שלח לך דקס"ט ע"ז והוא שהלבוש שהלדיק עושה לנשמתו ע"י המצוה כנגדו הול"ה מסיח ומדוח וכל תאוותו ומגמתו הוא שלא ילבוש הלדיק בזה הלבוש קדוש וסבור כיון שפי' כן חיי השטן ולבוש שלו מהסטי"א כבד ויעביר מעשה שטן מן העולם ולכן הוא בא להשטין עליו שיחמא ולא ילבוש לבוש קדוש עכ"ד ז"ל ע"ש ח"א ותחפשו צבגדו וכו' ר"ל דאשת פוטיפר בכה הסטי"א באה אליו לכיות פוגם בלבושו ועיניו נהנה צבגדו ולכן עשהו פעולה לאמר לו שכבד עמי עכ"ד ז"ל :

ובפרט דתמיד הם מלפנים להחמיה לאדם בשז"ל כי הוא עון פלילי ולוקחים בתי ובזרא אחים משחיתים מלדס. ועוד הצגד שלו לא יניחו לו כי גזלים הכל. ועפ"ז אפ"ל צ"ד כונת הכי באיוב סי' ערוס ולינו מבלי לבוש ואין כסות בקרס ודקדוק מב' דלכאורה הלשון כפול. אך לפי"ה אי"ש ח"א ערוס דהיינו הלדיק ע"ד ערוס ראה רעס ונשחר ולינו אותו מבלי לבוש ואין כסות בקרס ג"י היבט בקרס עם האותיות הוא ש"א. וג"י קרי ע"ה הוא ש"א לומר ע"י קרי שמציאים אותו ליד קרי וזה מושכים ממנו לבוש הסבור שעשה והוא ואין כסות צבגד הקרי וק"ל :

ובאו"א פי' ה' אדרת אליהו הנביא יא"י כונת הכי ותחפשו צבגדו וכו' ודקדק ה' הנ"י רח"י לאמר היא יחור נפיש. אכן פי' שהיא לא דברה אותו היום חקף עמו שיכבד עמה כי היחס מפתחת פן חקף בשומעו דבריו אלו ממנה יצרה החולא. ולא חובל לחפשו ולכן הוכרח להיות חחי' חופסת אותו צבגדו בלתי שחדבר עמו קודם ואחר שכבר חפסה אותו צבגדו אז הצעחו צפס והאמר שכבד עמי ולכן הוכרח חפוסה הצגד מעיקרא ח"ש ותחפשו צבגדו בשביל כדי לאמור לו שכבד עמי שאם לא היחס חופסת צגדו לא היחס יכולה לומר זה

כי יצרח חכו דקדוק לאמר וק"ל :

ותתפשהו בצגדו לאמר שכבס עמי. אששיל

לעדיס דיש לרקדק במס הית'

כונסה בחפיסה בצגד עוד מלה לאמר מיוחדת

וכיס לו לומר ותחפסכו בצגדו שכבס עמי כדי

להבין זה עפ"י מה שאמרו בש"ס צפ"י החכלת

כל מי שהוא זכיר במלית ליתא טיול מעריית

וכביאו ראיס ממעסה בחלמיד אחד ששמע שיש

זינס בצרכי הים וגוטלה בשכרס ארבע מאות

זכובים. וטלה לס ארבע מאות זכובים בשכרס

וקבעה לו זמן כיון שסניע הזמן בא ועמד על

פחה ביחה נכנסה שפחה אללה אמרה לס בא

האיש אשר טלה לך ארבע מאות זכובים אמרה

לס יננס נננס וישב אלל הפחה עמדה היא

וישבה ערומה על המעס למעלה אף הוא עמד

והפשיט בגדיו כנגדה זה שטחא באו ארבע

לציותיו וטפחו לו על פניו וגדמו עליו כארבעה

עדים וחזר לאחריו אז אמרה לו מה מאלת בי

מוס אמר לה העבו לי מאלתי כך מאומה אבל

מלס אחת לים אותנו ה' וליית שמה ועסה

נדמו עלי כארבעה עדים אמרה לו כחוב לי

שמך ושם רבך ושם מדרשך וסלכה לבית המדרש

ורתסה להחגייר וגיירו אותה ואמר לה הרב לבי

זבי במקחך וסמכב אשר הציעה לו באיסור

הציעה לו בסיחר. ידוע כי מלה בגד הוא רומז

לצגד ליתא ועוד נטעיקון לאמר שכבס עס שהי

האוחיות יעלו שש מאות כמנין ליתא על פי

האומר יעין ותחפסכו בצגדו לאמר שכבס שהוא

בצגד שיש בו ליתא לומר שכבס כמנין ליתא

חפסה בידס זה בצגד כדי טלה יבא לטעון לומר

שיבאו ארבע לציותיו וטפחו על פניו ולכן אמרה

לו לאמר שכבס עמי אין לך עוד טענס ופחידה

לכן שכבס עמי ודו"ק (מרדכי טראב) :

ה) ותקרא לאנשי ביחה לאמר הביא לנו

איש עברי לחק צגדו בא אלי

נשכב עמי ואקרא בקול גדול. סכס כאן ג"כ תי'

גאמר יתר ופ"י ה' אד"א יא"ו שכונס אמירה

נכס שאל תחשבו שדבר זה כונס לי דווקא אלל

סכס זה כונס גם לכם שנס אחס לריכ"י להחרעס

על זאת יען כי ודאי סופו לחבוע אחכס חיו

דמאחר שטלחו לבו לגשת אלי לשכב עמי כ"ס

אללכס יעסה כה ולז"א ותקרא לאנשי ביחה

לאמר הביא לנו וכו' לחק צגדו ר"ל מס שראוי

לאמר הוא הביא לנו וכו' לחק צגדו לשון רבים

ולא כי דוקא אלל גם לכם שדבר זה כונס לכם

ג"כ יען שאפי' בי כ"כ טלחו לבו לעשות שבה אלי

אני הבירה לשכב עמי ולא טיולתי בגערה

ובדברים רבים אלל סוחרתי שאקרא בקול גדול

ובזה אז יכולתי להגלל ממנו שהוא בשמעו

שסרימותי קולי ואקרא אזי פחד ויעזוב בגדו בירי

וינס וילא החולס עכ"ד יא"ו :

כת) ותנח בגדו אללה עד בוא ארדויו אל

ביחו. אפי' דרך רמז ע"פ מ"ס

רש"י ז"ל ע"פ ויסי בשמות ארדויו ח"ל בשעת

השמים אמרה לו כן חכו שאמרה כדברים האלס

עשה לי עבדך עיני בשמים כאלה ואריך להבין

דלמה דוקא לא סיפרה לו אלל בשעת השמים

אלל דמסתמא יאמין לדברים שמדברת עמו בשעת

השמים לפי שהיא מחבב אותה בלוחו עת. ואפי'

עפ"י דוסו שרמז סכתוב ותנח בגדו אללה עד

זמן שיבא ארדויו אל ביחו סיינו עד עת שיבא

אליס ח"א עד בוא ארדויו אל ביחו ביחו זו

אשחו וק"ל :

כט) ויקח ארדויו יוסף אותה ויחנכו א"ב הססר

מקום אשר אסירי המלך אסורים

ויסי שס וכו' ה' אד"א פי' דרך רמז שסלדיק נקרא

יוסף ע"ש שמוסיף והולך בעבודת ה' והנה ה'

טלה את נפש הלדיק לזס טיולס כאלו הוא בית

האסורים נחשב לס ומה שהולכ' לבא סכל בשביל

כדי לברר ניס"ק סמעורדים ברע בקלי' ובלח"ס

וידוע שיש שס ניס"ק פלריכים בירור וסס רפ"ח

ובין גי' ש"ס צז"י ויקח ארדויו יוסף אותו רמז

להקב"ה שהוא ארון הלדיק ויחנכו אל בית הססר

הוא סעוס"ז כי בית האסורים יחשב לס לנשמה

וכוא מקום אשר אסירי המלך שסס ניס"ק

אסורים שס וכמה סס ופירש ואמר ויסי שס

בבית הססר ר"ל ע"ס ניס"ק. והנה סבא ליעסר

מסייעין אותו וקב"ס מסייעו עד גדר טיעסס

ליס"ר טוב כמ"ס ע"פ ומלאת את לבצו וכו' ח"ס

ויסי ה' את יוסף עס הלדיק שהוא מוסיק והולך

בעבודת ה' ויט אליו ססר ויחן חנו בעיני סר

בית הססר הוא שגן הוא יס"ר סמושל בעוס"ז

ובידו אסורים וסכונס שיס"ר ג"כ יכנע ויסיס

כילס"ע לסייעו ואז ויחן סר ציס"ס הוא יס"ר

ביר

העולם גי' הקי"ד יע"ש הקי"ד וגין ס"ה גי' חר"ז
זה הרמז בר"ת חר"ז וע"ה חר"ז. ועפ"י אפי'
לרמז בכונת הכי' ושמים בר"ת חכן שם
שיכון השמים בזמן הגאולה מן הגלות הס'
עי' האבות וכל זה בתי' בר"ת ח"א בחר הכי'
וכל בשליש אלוהות גי' הן האבות :

(א) וכו' פרעס בידו וכו' אפי' לרמז דמדבריו
ראה לפרש לו לעצבה וכו' בר"ת
כוס פרעס גי' ס"מ שהוא רע וידוע משז"ל ללריך
האדם למחק הילכ"ר ולעשותו טוב ע"ד ומלאה
את לבבו נאמן לפתך לבו לא נאמר אלא לבבו
שאף הילכ"ר עשאו טוב וכבר נודע הוא שכן
הוא ילכ"ר הוא מ"ה חסו שרמז וכו' פרעס
שהוא נט' ב"פ גי' ס"מ פרעס. אוחו ועשיתי
אוחו בידו גי' כ"ז הוא שם הוי"ה ב"ה שמיחתי
ילכ"ר ועשיתי אוחו טוב רחמים גמורים. אי'
אפ"ל בתי' וכו' עם הוי"ו השימוש גי' ל"ב שעולה
גי' הוי"ה אדנות ע"ה שמלכד שביעל הרע מן
העולם אלא גם המשיך חיבור הוי"ה אדנות זיווג
זו"ן וגם עמון ברמז ענין זה בחיבות פרעס בידו
כי פרעס גי' שג"ה שהמלכות נקראת שג"ה בידוע
בדברי זוס"ק ז"ל ובידי גי' כ"ז הוא הוי"ה ב"ה ז"א
וא"ש את"ם והיב"א. וכו' מהר"א פאנזיל י"ט
הוא אמר כי חיבות וכו' פרעס ס"ה ס"ה גי'
אדנות לומר שהכניע הדינים ומיחקם ועשאו
בידי הוא רחמים וק"ל :

א"נ אפי' לרמז עפ"י מ"ש ב"ש שלשה
עונותיהם נמחלי' וכו' חתן מלך ונשיא. ענין
מ"ש ה' מהר"א כהן ב"ש מדרש חלפיות אוח ח'
ענק חתן וכלל ח"ל עוד לאלוה מלין במאמר זה
שדימס הכחן למלך ב"ה דברים בנקדים טעם
עמ"ש חז"ל שהחתן נמחלי' לו כל עונותיו וכו'
והוא דידוע שכפרתם של ישראל הוי' ע"י כהן
גדול המקריב קרבנות ועבשיו בעוונותו שהמקדש
חרב מחסרים אלו כפרס מאין לנו כהן שיכפר.
וכנה הנושא אשה מקרב כפרתן של ישראל
שמוציא נשמות שבגוף כידוע שאין ו' דוד בא עד
שיכלו כל הנשמות שבגוף נמלא מקרב הגאולה
וע"י כך ממסר כפרתן של ישראל לכן בדין הוא
שגם הוא יתכפרו כל עונותיו בנשאו אשה הגורם
קירוב כפרתן של ישראל בביאה מלך המשיח
ובנין ביהמ"ק וכסן גדול שיכפר בעדינו עכ"ד
ה"ל

בד יוסף הוא הכדיק את כל האסורי' אשר צבית
הספר פי' שנתן לו כל ניה"ק השויכים לו אשר
היו צבית הספר כי מלאך רע פוגע אמן בע"כ.
ואת כל אשר עושים שם הוא הוי' עושה ר"ל
את כל אשר עושים החיטונים הם גונדל דילכ"ר
לגנוב ניה"ק לבלעם חנם הוא הוי' עושה להפך
כנגדם לברר מהם ניה"ק ולהוציא בלעם מפיהם
ומה שהללית בזה לסיוח הילכ"ר וגונדל דילכ"ר
נכנעים תחת ידו הוא מפני שאין שר ציח הסוסר
הוא השמן הילכ"ר רואה את כל מאומה בידו
ר"ל רואה שאין בידו עון כדי שיקטרג עליו צו
ויחגבר עליו ובע"כ יהיה נכנע תחת ידו. וזה
שלא מלא עון בידו גי' הוא בעזרתו ית' חבו
באשר ה' אוחו וכו' ע"ד שארז"ל וכו' עמו אפי'
שכינה עמו ותמא בא על ידו ולכן דין גרמא
שאשר הוא עושה בחיקונים ויחודים מלשון וכן
הבקר אשר עשה שהוא חיקון ה' מללית בידו
שמללית החיקון בידו עכ"ד יל"ז :

(ב) ובגפן שלשה שריגים וכו' כפורחת עלהם

נלכ וכו' ראיתי להצטע"ט ז"ל שרמז
בזה ח"ל שריגים כתיב חסר עם החיבה גי' אבות
העולם דליכא מ"ד אלו האבות עכ"ד ז"ל.
ועפ"ד ק אפי' לי לרמז זה הרמז בתי' עלה"ה
שידוע כי מספר שני חיי האבות גי' חק"ב ועם
כללות גי' האבות גי' חק"ה כמנין תי' עלה"ה
צדקדוק. גם אפי' כי ס"ה שמות האבות. הוא
קמ"ב ועם כללות סג' אבות גי' קמ"ה כמספר
נל"ה וק"ל. עוד לאלוה מלין לרמז ב"ה שריגים
וכי' כפורחת ס"ה אמת שם רמז שגאולה
האחרונה היא בזכות יעא"ש כי גאולה אי' בזכות
אברהם ב' בזכות יצחק גי' בזכות יעקב וידוע
דאמת היא מדה יעקב כמ"ה חתן אמת ליעקב
ולכן הטמין ברמז בסוף החיבות כי בעוה"ר
גאולה האחרונה היא נסתרת מעין כל חי. אכן
ברור בידינו שהיא בזכות יעקב חסיד ב"ב ולכן
רמז אמת בסוף ש"ר כי בעת שהי' יחכה להנכנס
חסיד בזכותו. אכן כללות הגליות נשמות האבות
שהגאולה בזכותם רמז בר"ת ובגפן שלשה שריגים
גי' חר"ז ואם חר"ה לדקדק במספר הגליות הם
אדום מדי יון בצל ר"ת של שמות הגליות הס'
הם גי' גין וכשתחנן עליהם שמות האבות שהם
גי' חק"ד כמו שכי' הצע"ט כי חיבות אבות

וע"ז ה"כ לבו דוס עליו למאד כמ"ס זקני הגאון
בספרו מ"מ ע"ש לכך כאשר שמע פוקד עון
וכו' על רבשים הרגיש כי זה יכ"ס סביב לאורך
הגלות ואיחוד עולם החיקון ולכך חשש אולי יאמר
על כ' ויסיס ח"ו אין קץ ממש לאריכות הגלות
לכך מיסר וישהחוס ארצס חס ה"ס לעוצת ישראל
ולכך מאד יש להפלה בצרכס זו לסוריד כנחל
דמסס אולי יחיקן כ' לבאית עכ"ד ז"ל. ועפ"ז
א"ס ח"א על שלסס פשעי ישראל ר"ל עד שלסס
גלגלים יתגלגל האדם בשביל פשעי ישראל. וגם
ועל ארבעס דהיינו פעס ד' אכן ועל ארבעס על
דייקא ר"ל למעלה מד' לא אשיבנו לזכ הסולס
בגלגל חסו רחמי כ' ב"ס עלינו חסו שדייק
בח"ו ואמר כס אמר כ' דייקא שסוא ע"ס
הרחמים. ואפי' דזסו שסיס על מכרס וכו' סוא
רומז לאוס"ע שסולסיס בנו וכאלו נוזן פעס לדבר
דלמס יציאנו יוחר ולזכ קאמר דאפי' עכסיו סס
מוכרס בנסק דריק ואציון בעבור נעלים שסוא
דבר קל זר"ס אס יכ"ס אריכות הגלות יוחר ב"ס
ולכך כ' ברחמינו ירחס עלינו. סמרסס סוא ירחס
ויוליאנו מאפילס לאורס כיר"א :

ואמ"ן לבו בגבורים ערוס ינוס ביוס הסוא
נאוס כ'. אפי' דבא סרמז כלפי מי
שאינו נוזן דקס ומאמץ אה לבו ואינו חס על
כבוד קונו ססוא אמר לא האמץ וכו' ולא חקפון
וכו' אזי יבא על שכרו חדס נכנס וחדס יולא
והממון ילך לחשך וללמות או יסיכ לו בנים
שאינס מכוגנים ויקחו אה ממנו ויעשו בו דבר
דע ב"מ ומלכד כ' לא סרויח מממונו ובינו שוס
עוצכ לסביב לו בעלמא דאחי אלא אדרבא נענש
ג"כ על שהנעס ממנו לרעס להס לחסוא סס
יוספס ע"ד וישמן ישורון ויצעט ונמלא סוא
פעס נכנס ופעס יולא פידוס ועריכ ריק מכל
אחייו ריקס ריקס לגזרס שוב. עז"א ואמין לבו
בגבורים ר"ל אס חרסא אדם שסוא בעל ממון
ואינו חס לעשות דרך לפניו אלא אדרבא ואמין
לבו בגבורים שנאמץ אה רוחו ומחגבר על יכר
סעוב שלא לחס שוס דקס. וגר"ס ואמ"ן וקוסן
אה ידו מליון דקס אז סלא חדע כ' ערוס
ינוס ביוס ססוא. ש"ר ליוס סדין סוא יוס סמיחס
ע"ד רח"ל סלא ביוס ססוא נורא ואיוס יוס אשר
אין לו פדיוס וכיולס אז ינוס ערוס כ' מעשיו
העובים

ה"ל יעשצ"א כמס דברים נחמדוס. ע"ן דכוס
סוא כנוי לאשס ע"ד מאז"ל לא ישחס בנוס זה
ויתן דעתו באחר וכו' ובכ"מ כינו האשס לכוס
וכמו שפי' כ' ז"ב בכונת כ"י כי כוס ביד כ'
זה ישפיל וכו' וכ"ר לסחיד"א ז"ל בס"ס יוס"ס
יע"ס וסעחא א"ס ח"א וכו"ס סוא האשס כמ'
פרע"ס גי' שניס כמנין סכפורי"ס. שס רמז
דע"י האשס שנושא האדם ומוליא כל סכסמות
שצנוף אחייו כפרס כפרס סן לו וכן לכל ישראל
וכמ"ס כ' ז"ל וע"ז מספך מדכ"ד למדת סרחמים
ח"א בידי גי' כ"ז שס סויס ב"כ ע"ס סרחמים
וכל זה נעסס ע"י שנושא אשס. יכן ראינו לסחיד"א
בנח"ק ז"ל כ' לך שסביא מכ' מסר"א מנרמזא
כ' שניס גי' סכפוריס ע"ס ובודאי כ' כונתו
בחסור וא"ו וכפי סכלל סמסור בידינו מהאר"י
סחי זקוק"ל והביאו סחיד"א ז"ל בכמס מקומות :

הפטרות וישב

כה אמר כ' על שלסס פשעי ישרי ועל ארבעס
לא אשיבנו. אפ"ל דרך רמז עפ"י מ"ס
כ' יערוס דבס ח"א פ"א בפ"י ספלת י"ח בצרכס
חקע ח"ל לכך עלינו להספלל שיהיו סנדרים סס
סגלגולים שסס דלח"ס יסיו מחוקנים ואמר
במד' וכן פירש"י פוקד עון אבות על בנים וכו'
וימכר משה ויקוד ארצס וישחחו ופי' למס מיסר
שלא יאמר על דור כ'. וסקשו אה אמרו שפוקד
על בנים ושלסיס ורבעיס סוא להקל כ' סמסא
סקסס לאחד נח לשנים וא"כ אס יסיכ פוקד
על כ' יקל סמסא למאד בחלקו לה' חלקיס
ויוזן כ' מ"ס על שלסיס ועל רבעיס סיינו בגלגול
כ' ד' פעמים מגולגלת סנשמכ ולא יוחר ואס
סניע פעס ד' סקב"ס שולח לס עזר מן סשמים
ונשמס קדושס לסייע אפס לא חלערך לסתגלגל
סוד כ' כך מדותיו פוקד עון אבות וכו' עד רבעי'
ולא יוחר ומס שאנו כ"כ באריכות סגלות סוא
כ' לא נשלמו סגלגולים וכאשר יושלמו יבא סגול
דק. אס יאריך סגלות בעיכוז גלגולים כססנשמס
מחלגלת רק ד' פעמים כמס ה"כ ח"ו סגלות
מחאריך אלו סיחס סנשמכ מגולגלת כ' פעמים
א"כ סיס ח"ו אין קץ לגלות וממס ס"ס מחאריך
ע"ס אלקי סו' ולכך משה שרסא אורך סגלות

העובדים הם עושים מלכות לשמחתו וכשסוף מאמץ את לבו ואינו חושש להכניס שכתרו אחר ערום ינוס וכו'. איך עררם נביא רע ומר שהולך למקום חשך וללמית יוחר מאפלת גיהנם כידוע לגדולי המוסר לך נא ראה:

פרשת מקץ

חנוכה. ראיתי לה' אלהי יצחק בן זרע שכתב

מתי דברים אלהים ז"ל שהרב צבי ז"ל אמר בחלום שינית לב לשיחה חכמים שאמרו בגמרא מאי חנוכה ולא אמרו מאי טעמא נעבד חנוכה אלא שאלו על חיצת חנוכה ע"ש. וסיים הוא יצחק ז"ל ואיך לפי דבריו ז"ל מה עובד ומה נעים מאד להעמיק ולהרחיב הרמז בחיצת חנוכה בעצמו עכ"ל יצחק וסנה בגמרא אמרו מאי חנוכה חנו צדקה. והרב הגדול יצחק אהרן הכהן הרמז בחיצת חנוכה ובלשון הגמרא מאי חנוכה חנו צדקה כיד כי העובד עליו לך נא ראה נעים אמרו דברים יוצאים מן הלב. **וכשאתי** לעצמי קטן הכמות והאבות. נחתי

לסבין מאמרם ז"ל בדרך רמז ומליצה כדי לקיים דברי הרבנים הנ"ל. ועלם מלדחי בעצמם צדקה לסבין בדברי הש"ס מאי חנוכה חנו צדקה. עפ"י הדוע מ"ש דש"י ז"ל צדקה עיבדי צעמק הכבד ח"ל אותם העובדים על דחק והנס בעומקה של גסיסם צדקה ויללם. מפין ישיהוהו. בדמעות עיניהם ע"כ. ואלא מדבריו ז"ל דחיצת הכבד הוא לשון צדקה. ע"ן מאזיל אין נגאלים ישראל אלא ע"י לימוד של החורש שגא' גם כי יחנו בניי עתה אקבלם. **ודרך** אגב אמור ואמר העבד מה שפלט

הנ"ל באומרו עתה אקבלם. דלכאורה אין לו מובן דמה הוא ס"ד אי לא אמר עתה וכו' ודאי שריון שילמדו בחורש בגלות שיקבלם הקב"ה ומיד בלתי שום שאלת זמן אחר ע"ד מאזיל הוא מחכה ואנחנו מחכים וכו' אלא אפי' ע"פ מ"ש בעצמנו צדקה הכ' צדקה וישלח ח"ל ואחר עד עתה. וא"ה איך שקיימת המלות בא והלחם עמי. ואחר עד עתה כלומר אני צריך להתאחר עד שיעברו עתה ע"י של צדקה ותי של מלכים וחמשת אלפים ויבא

אלף הששי שהם ימות המשיח ואח"כ ועלו מושיע"י צדקה צ"ן לשפוט את הר עשו ע"כ א"כ צדקה יצ"ן ח"ל גם כי יחנו בניי עתה ר"ל עתה שכבר עברו נביא עתה וכו' ע"י של גלות צדקה וכו' של מלכים וכו' אלפים ואנחנו צדקה הששי אקבלם בזכות החוץ. ע"ן מאזיל כי כל שבתנו בגלות המר והגמול הזה הוא כדי לחקן השכינה וליחד הדודים יחד קיב"ה ושכינתיהם שהם הוי"ה ואדרתה שעולים ג"י צ"ל כידוע. והשם א"ש ח"ל חנו צדקה. ר"ל שלפתי צ"כ כשהיה הגאולה לא יסיה להם עוד לבנות אלא שכן ושמחה יהיה ליהודים ח"ל חנו צדקה ר"ל שתינו שכינה וכמ"ש דש"י ז"ל בחיצת הכבד כמ"י וכו' ע"י חנו צדקה ר"ל שהלמדו בחורש שהיה צ"ך אותיות והם כ"ב אותיות וכו' הכפולות שהם ה' אותיות מנלפ"ך ס"ה ג"י ז"ך ח"ל חנו צדקה ג"י צדקה הם ז"ך וע"י אז הכי הגאולה צ"ל ויחזקן אותיות הוי"ה עם אדרתה יחד קיב"ה ושכינתיהם כמ"י ח"ל חנו צדקה ג"י צ"ל כמספר הוי"ה אדרתה שיחזקו וישלמו ואז וצא לציון גאול אביהם:

(ב) **נר** לרגלי דברך ואור לחיבתך. שמעתי ע"ש ח"ל בחקירה שחקרו דאמאי לא עבדין בחנוכה ע"י יומי משום ספיקא דיומא כמו שפשי"י יו"ט צ"י של גלות ותי' דשאי יו"ט דהוא דאוריית' לא קן חנוכה עיקרו דרבנן וצדקתן לא עבדין ספיקא דיומא. והשם א"ש דמן הראוי היה להשוות נר היינו חנוכה לרגלי ר"ל לרגל וגמ' דעבדין יו"ט שני של גלות הכי נעבד ע"י יומי דחנוכה מספק וע"י השיב צדקה דברך ר"ל שאני יו"ט דהוא דברך דינא דאורייתא ולכן עבדין חנוכה יומי מספק. אכן ואור דהיינו חנוכה זהו לחיבתך ר"ל נחיצות חכמה הם שקיימו וקבלו לעשות ח' ימים זכר לנס חנוכה וצדקתן לא עבדין משום ספיקא דספיקא דרבנן לקולא וק"ל ושי' ודפח"ה:

(ג) **ויקנאו** צו אחיו ואביו שמר את הדבר. אפי' לרמוז צדקה לענין חנוכה כי ידוע שגזרו עליהם לצל מהם שבת ראש חדש ומילה וכו' וכו' צדקה וידעו. אכן ישראל לא ציטלו מהם וכו' ממיתים עצמם על דבר זה ואומרים להם לא נבטל ממנו מילה אלהינו וכו' וכו' הרמז ויקנאו צו אחיו רמז על הערלים שהיו לוחמים

הרגיל בנר כוויין ליה צנים ת"ח וכו' חיל צנים
ת"ח דכתיב כי נר מצות וחורס אור ע"י נר מצות
דשבת וחנוכה בל אור דחורס ע"כ:

ואפשר שבזמננו יובן כי מספר הנרות של
חנוכה עם סגור של השמש ג"י מ"ד
כמספר לוי' לרמח כי ע"י הנרות של חנוכה זכר
ללוח של סתיו וק"ל:

(ו) **נר** חנוכה. נר חן וסגור ע"י מ"ש מספר
ז"ל צם נפש חיים מע"י כי לוח ט"ל
משם ה' אורח ה' יו"כ דק"ד ע"ל לוח י"א ח"ל
המדליק נר בבית הכנסת מולו מתגבר כן אמרו
באגדה ומייתי ראי' מאזי שאל שדליק נר
בבית הכנסת וי"ל ממנו שאל שהוא מלך ע"כ וזכר
פ"י הוא ז"ל כונה ס"י צם' דשלוש' את הנרות
דלכך נקט בל' עליו. וגם נקט בכינוי לנר
לסודיות לאדם שיחשבה מלך למעלה ראש ע"י
הדלקה המעולה. ואף חן נמא דגם בנרות
חנוכה זכר לזה וחס' חכם לחן צעיר כל רואיו.
וממנו יומסק לעליה לגדולה. וכמ"ש ז"ל דנר
חנוכה טוב לנר שבת שזכר לצני' ה"ח. וכ"כ
ה' פלא יועץ צמ' נר דף ר"ל ע"כ ח"ל נר שבת
וגם חנוכה ידוע מארז'ל שסביר צהם זכר
לצנים ת"ח וענין סבירות וכו' יע"ש. ואפי' ע"ד
הרמז כי אעבור בסך בחיבת חנוכה ג"י עף
לרמח דע"י נרות חנוכה זכר למק' שיכא נח ר"ח
ס"י חיות סג' נרות חנוכה. וסייג שיכא נח
לשמים ולצדיות וסייגו כשיס' ת"ח אז בודאי ע"י
חורחו מחזרתו למוטב ומישר דרכו צעירי אלהים
ואדם. **ובזה** אפי' לרמח ככונה סביר ואחרי
הלוי. את צמ' ויקחו אליך שמן זית
זך וכו' כי סג' סחיד"ל ז"ל צמ' פכ"ד פירש
אותו ע"י משז"ל הרגיל בנר של שבת כוויין ליה
צנים רבנן. וידוע כי כל ת"ח אמיחי יש צו נילון
ממרע"ס ח"ש ואחרי הלוי את צמ' כלומר לוח
לוחם מצוה שיקחו אליך ר"ל שילידו ולד שניטון
ממך יאיר צו וגמלא סהם לוקחים אליך ממש.
חם ע"י שמן זית זך שיליקו נרות של שבת וזכר
זכו לכן חכם שיתנון צו אור מניטון וכו' ע"ש.
ועפ"י ד"ק אמרתי לרמח בחיבת שמן ע"י
ה' פלא יועץ דגם ע"י נר חנוכה זכר
לזה כמ' ח"ש ואחרי הלוי את צמ' ויקחו אליך
שילידו ולד ת"ח שיכר צו נילון ממך והיו כאלו
לקחו

לוחמים עם ישראל שהם בני עשו וכן נוסריקון
ויקנאו צו אחיו ואביו ג"י צנרים ע"ס לרמח הוא
ועדו הס' נתקנאו בישראל וצאו להלחם חן
ואביו ר"ל אביו של ישראל הוא אביו שבשמים
שמ"ר את הדבר נוע' שמ"ר שבת מ"ל ר"ח
חדש. שהיו ממיתים את עולם כדי שלא לבטלם
הקב"ה שמר להם את הדבר הזה וסילס וק"ל:
(ד) **אשרי** משכיל אל דל ציוס רעס ימלטכו

ה'. כי ישמרכו ויחייכו ואושר
בארץ ואל תחנכו בנפש אויביו. ראיתי ל' חנוכה
סבית לדוד הנדימ צד"ס שהביא ממד' שוח"ט
בשם סירושלמי ח"ל אמר שלמה כ"ד רמח צמ'
שדבוק השערים זב"ז ולא נעם וסיה' לרמו
לרס גדולס עד שלבסוף לוס שיציאו ארונו של
אביו מחוק קברו וכן עשו ומיד חיה דוד ועמד
על רגליו לעיני כל ישראל וראו כל ישראל את
דוד עומד על רגליו חי ואלו לוחם שלמה ואמר
עשה למטן אלה זס ומיד נפתחו השערים ונהפכו
פניהם של שוגאי דוד כשולי קדירס ונשאר דוד
חי וקיים וע"כ. וסשהא זכו הרמז אשרי משכיל
אל דל הוא לשון דלס שנפחה צמ' דוד כמ'.
גם נוע' אשרי משכיל אל דל ציוס רעס צמ'
ג"י דוד וזמס חצין ציוס רעס רמז לענין צח
שצט כמ"ש חיס רעס אכלחכו ימלטכו ה' ולא די
זה ה' ישמרכו ויחייכו ואושר בארץ שנשאר חי
ואל תחנכו בנפש אויביו:

(ה) **על** דל תכשאו ועל צרכים השעשעו. אפי'ל
צמ' את סידוע משז"ל כי סחיד צנרות
חנוכה כוויין ל' צנים ת"ח כמ"ש בגמרא דשבת
לענין סחיד נר שבת כן ג"כ לענין נרות חנוכה
או נר השו"ך למצוה וכמ"ש ה' פלא יועץ ז"ל ע'
נר ד' ר"ל ע"כ יע"ש. וסשהא ח"ש ח"ל על דל
תכשאו כי חיצה חנוכה עם סחירות ג"י ל"ד ח"ל
ר"ל צסיצת ל"ד שיכר חנוכה חס חסרו צנרות
אזי תכשאו שיכר לכס התכשאות וסחרוממות.
ופ"י שיחיותו ואמר מה הוא התכשאות ל"ל ועל
צרכים השעשעו ש"ר שיכר להם צנים יושבים
צין צרכי דרבנן וחי' השעשעו הוא רמז לילדים
עד"ס ילד שעשועים ונוט' ועל צרכים השעשעו
ג"י ת"ח נוע' תלמודי חכמים ור"ל צין צרכי סח"ס
סעוסקים צחורס וק"ל. וע"י לרש"י ז"ל שבת
דכ"ג ע"כ סכח ע"מ"ש ז"ל שס אמר ר' סוגא

אח מזבח ה' בהרוס ויכול יוסד ויחחק ועל החינוך הסוף אמר ארוממך ה' כי דליחני ולא שמחת חייבי לי הם צרי ישראל שהיו שמחים לאידם בעת שהיה ואמר ה' העלית מן שאול נפשי חייחני מירדי בור זמרו לה' חסידיו כנודע שבשעת הלחם נעקו כולם סודו לה' כי טוב ח"ש וסודו לזכר קדשו. ואני אמרתי בשלוי כל אמוע לעולם שכל הצרם הסיא באה לישראל לפי שחשבו שבשלוהם כל ימועו לעולם וישמן יסודון ויבטע ולא זכרו את ידו יום אשר פדם מיד לר על כן באה להם הצרם הזאת למען אשר ידעו ויזכרו שבהסתר פניו ית' יכיו לאכלה בכל פה ח"ש הסהרת פניך הייתי נבכל לפיך חליך ה' אקרא וכו' מה בלע צדמי צדדתי אל שחת בין האומות הפכה מספדי למחול לי למען חמרך כבוד ולא ידום הורה שימי חנוכה לא הוקמו כי אם לסלל ולהודות ולא לימי משחם ושמהם ח"ש ה' אלסי לעולם אורך לא לחול במחולות של רשות עכ"ל ז"ל :

(ז) **איתא** במד' הדודאים נחתו ריח זה ראובן בשעה שהליל את יוסף ועל פחמינו כל מגדים זה נר חנוכה. וסוף חמוס. ואפ"ל עפ"י מא"ל דבעת שהביא ראובן הדודאים לאמו אמר הואיל ואחעביד ציה מלכ ליהעביד ציה מלכ אחריתי. ולכך כחן מהם לרחל ונחעברס. מסבחים וצא יוסף. וסוף העטם עצמו שנתן נפשו להלילו הוא ולא אחר. ע"ן מא"ל דהע' שנעשה גם זה ציה הזמן לפי שבנין המשכן נגמר בחדש כסלו ולא עשו חינוך כ"א עד ניסן ולפי שאיחרו ולא עשו אחרו בחדש הכוא לכך מן השמים הזמינו שיהא הלל ישראל וחינוך המזבח בחדש הכוא כדי שיהא צו שמחת חינוך דהואיל ואחעביד ציה מלכ ליהעביד ציה מלכ אחריתי. וא"כ הני חרי חד טעמא אית לכו. וסוף דקאמר הדודאים נחתו ריח זה ראובן שעשה ע"י הדודאים שני מלכות מטעם הואיל ואחעביד ציה וכו' ומס"ט נמי ועל פחמינו כל מגדים זה נר חנוכה דגם שם טעמא דאירע ענין הלל ישראל ציה בחדש מטעם הואיל ואחעביד ציה חד מלכ וכו' וכמו' וכמפ' ז"ל המה פ"י בדרך זה אכן בענין נר החנוכה פ"י בא"א וסוף דלמה המזבח צימין ונר חנוכה משמאל ולא השנים בצד א' וחי' דהואיל

לקחו חליך חס ע"י שמ"ן טעריקון נר שבת מלכ. היינו נר מלכ כגון נר חנוכה שהיה מלכ דרבנן או מילכ ובחנאי שיהא השמן זית זך כתיב למאור דהיינו שיהיה כשמן הפז שהולך אחר הפחילה ומצריק ואינו מסכסך ח"א למאור להעלות נר חמיד ולא יהיה שמן עכור בשמרים עד שיוכל להיות שיבצב מטעמך ורע לו :

ועפ"ד ה' אורחות חיים דע"י הנרות זוכה למל' כח' אפי' כי בא הרמז בחיבות נ"ר חנוכה ג"י שליט בדקדוק לרמז דע"י נר חנוכה ג"כ זוכה להיות מושל ושליט על צ"א וכו'. ח"א דבא הרמז כלפי משול גדול הלמוד שמביא לידי מעשה. עוד אמרו אין בור ירא חטא וכיון שע"י הנרות חנוכה זוכה לבנים ח"ח א"כ הוא הגורם להם שישלטו ביצרים וק"ל. ועפ"י דהיחנים לעיל דע"י נר חנוכה זוכה לחן א"ש טו' וחנ"ח וחודת חן. ובדרך אגב ראינו לה' מהר"ח"ף ז"ל שם שכתב ח"ל נרות. עולם ג"י כריח ל"ו. לומר שגם מלכ זו מכפרת על ל"ו כריחות. **ובדרך** זו אלך לרמז בכתוב ע"פ באורים כבדו ה' ש"ר וכן מספר ח"י באורים עם האוחיות ג"י חרו"ן ע"ה לרמז שהנרות צביהכ"ן מצטלים חרון אף מן העולם. ועוד צו חרמון ח"י כבדו עם האוחיות ג"י ל"ו רמז למ"ש ה' ז"ל שמכפרת ל"ו כריחות. עוד אפ"ל נר"ח ג"י חרנ"ו רומז ל' חיקון נר יפה ופחילה יפה :

וראיתי לה' עוללות אפרים ז"ל ד"ן ע"ג שפ"י במזמור שיר חנוכה הבית לדוד ארוממך ה' וכו' על נר שנעשה צימי חשמונאי וסוף לפי שדקדק שאם כפשוטו שמורה ובא על החנוך שנעשה צימי שלמה ק' כי לא היו ישראל צומנים ההם צלרם כמו שיער במזמור. סוף אדרבא כל א"ש ישראל ישבו א"ש תחת גפנו ותחת תאנחו. ואך שלום ואמה היה צימיו ואם דוד אמרו על לרע עצמו מ"מ מה ראה על ככה לספר את כל אשר קרבו במזמור זה הוא המדבר בחנוכה הבית. אך אמנם צודאי ראה המזמור ושם וידע מה שיצא שבאחרית הצימס יקום מלך ערין ושלך משמים ארץ חפארת ישראל וצימס הסס שק ואפר יולע לרבים ואחר כל הצרות ההם יקום א"ש מזרע אהרן וירפא

האש אמר הקב"ה עכשיו כושלמה המלאכה ועוין מאד עמקו מחשבותיך כח"ל חכו ועלה ה' סוף חקום ועמון ברמז צחיבה סוף המחין ירדה האש. ומע' ח"ר רבינו פונטו יל"ו רמז בזה עוד נטי' הוא ירח איתנים. ואני עני' אבוא אחרי המלך מאן מלכי רבנן ומלאחי את דבריו. שהוא נטי' אברהם האזרחי יולד וכמעט שהוא מפרש סתום שרמז מע' כח"ר רבינו פונטו יל"ו הוא ירח האיתנים ועי' קאמר ומפרש מי הוא זה ל"א אברהם האזרחי יולד ומינים ומיני חסתיים שמעתיא ה' יזכנו ללמוד בחורס לשמה חורת ה' חמימה בלי קפידה וחמימה ובישוב הדעת בעלמא אכ"ר :

(ע"כ לחנוכה)

א) סמיכות הפ' את יוסף וישכחו ויהי מקץ. אפי' לרמז דסן האדם בזה העו' לריך שיסתפק במועט ולא יפנה אל רהב"ס להרבות כסף חכב לבלי חק. ועוד כי בזה ישכח את ה' ע"ד וישמן ישרון ויצטט. ונודע דאיתן וגמין ריבויין. ועי' שיסכח את ה' מרוב גלותו וסומך בלוטו וכוונת ידע שמעוחד למות בקלרות ימים ע"ד ורמי הקומה גדועים. וכשתא א"ש ח"א ולא זכר שר המעשים דאש לא זכר האדם שר המעשים הוא הקב"ה הנותן שפע ומזון לכל אדם והוא המענין והוא שר המעשיות והנותנים. אלא תמיד הולך וצא לרבות ממנו ח"א את יוסף אה לי ריבוי וגם יוסף לי הוספה עי' וישכחו שזוכה ל' הנוכח. אז ידע ויבין כי נכון בידו יום חשך ול"א ויהי מקץ. ופירש"י כל לשון קץ סוף הוא. וגם נטי' ויהי ולא ידע האדם יומו חכו שסיים שנתים ימים מה שסיו נשארם לו שנתים עכשיו יהיו ימים מועטים וק"ל :

א"נ אפשר לעי"ד דרך רמז ומוסר כונת הכ' ויהי מקץ וכו' והוא דנועריקון ויהי ולריך ידע האדם יומו הוא רמז ליום המר הוא יום המיתה וגם מקץ לי סוף כמו שפירש"י ז"ל שהוא לשון סוף ככל לשון מקץ וכיון שכן כל שנותיו יהיו צעניו כימים אחדים ח"א שנתים הם יהיו ימים ובהם ופרש"י לי פרעון וכמו שפירש"י ה' ספ"ה ז"ל בכונת הכחוב ונחתם חמישית לפרש"י ע"ע. חל"ס נטי' חובו לפני מלכו. וגם יתן בדעתו וסגס עומד על האור הוא העוס"ז שדומה לים

סוער

דכאיל ואחעביד ביה מלכ ליהעביד ביה מלכ אחריתו. ע"ע בחלריס ובפירוטם :

ואחר סמוך ראינו לה' בן אברהם ז"ל צס' מקץ שפי' קרוב לזה והוא חלק הענינים של ראובן ושל חנוכה לפי ששבר מלכ מלכ ופי' המפרשים דשבר מלכ מלכ ר"ל שבר המלכ בעו"ז שמזכין אותו לעשות מלכ אחרת ע"ע שס. **ומצוה** להביא מן החדש שראיתי לו לה' ז"ל שס שהביא דברי הפסיקתא שסס כדבריו ח"ל ושוב מפני ה' וראיתי שסס המה דברי הפסיקתא טלמא כובאם בילקוט מלכים ס' קפ"ד ח"ל ומשנעשה הבית בירח בול נעשה נעיל י"ב חדש והיו מלגלגין על שלמה לומר לא בנה של זה שבע הוא בחמימה. ה"אך הקב"ה משרה שכינתו במעשה ידיו. והקב"ה חשב לערב שמחה ביסמ"ק בחדש שגולד בו אברהם שנאמר בירח האיתנים בחר זה חדש חשרי ולמה קורא אותו האיתנים שגולד בו אברהם שנאמר משכיל לאיתן האזרחי. וכיון שנפתח בחדש מועדות וסקריב בקרבנות וירדה האש אמר הקב"ה עכשיו כושלמה המלאכה ועי' קאמר מאד עמקו מחשבותיך. וכן אהם מולא במלאכת המשכן אמר ר' חגיגה ב"ה בכסליו נגמרה מלאכת המשכן ויהי מקופל עד ה' צניסן והיו ישראל מלגלגין על מהם לומר למס לא הוקם מיד שמא דופי אירע בו והקב"ה חשב לערב שמחה המשכן בחדש שגולד בו ילחך דכתיב לושי ועשי עוגות ומעחה הפסיד כסלו שנגמרה בו המלאכה אמר הקב"ה עלי לשלם ומה שילם לו הקב"ה חנוכה השמונתי ע"ל ועלן לבני שכוונתי לדעת רז"ל עי"ד ה' ז"ל :

ב' מן הצאר אפ"ל כונת הכחוב בחללים ח"ל רבות מחשבות בלב אים ועלה ה' היא חקום. והכונה לפע"ד היא כך רבות מחשבות ר"ל צפת שנעשה הבית ונגעל ע"י שלמה כל אורא מישראל היו מלגלגין עליו לומר שטעם שלא שררה שכינה בו לפי שהוא בנה של זה שבע וח"ו מאשה אסורה וכו' ח"ש רבות מחשבות בשביל לב איהם הוא הצדיק דהע"ס שאמרו שהוא חוטא ולכן לא נגלה בבנין שלמה אכן הכל יפלה פיהם והוא יודע הענינים את מקורם הערס לערב שמחה ביסמ"ק בירח האיתנים שגולד בו אברהם וכו' וכיון שנפתח בחדש המועדות וכו' וירדה

יח

סוער וכו' ואם לא נשמר יכו בו גלי הים וישברוהו וכמו שהוצא להחיד"א ז"ל בחק"ל:

(ג) **סמ"י** את יוסף וישכחו ויהי מקץ שנתיים ימים. פ"י ה' שנה הארץ צמ"ש

חכמי המק"י כי אחריות ה"ו שצמ"ש הו"ה צ"ה הם רומזים לקצתו וע"י ששכחו ישר' את הקצ"ה ושיכחתי נפלו בצער הגלות. עו"ן מ"ש המפרש"י ז"ל צמ"ש אורך הגלות כ"כ כי צמ"ה"ר לא נשאר מאלף הששי כי אם מעט שנות. וחירלו שעתיד הקצ"ה לעשות אורך כל יום כשיעור שנה כמו שמינו צמרגלים יום לשנה. ובזה פ"י מהר"ש פרימו ז"ל כונת ספ' למה לנחח השכחו העצבו לאורך ימים השיצבו ה' אליך וכו' ר"ל למה לנחח השכחו שלא נשאר לנו זמן לראות צמ"ה. וא"ת שהאריך לנו הימים. וז"ל השיצבו לאורך ימים עז"א כנ"י רבש"ע השיצבו ה' אליך ושובה חדש ימינו בקדש שהיום הוא כ"ד שעות. ואין לנו לרויין לישיב בגלות כ"כ כדי שהאריך לנו הימים. ובזה ח"ש וישכחו. ר"ל ע"י ששכחו ישראל ה"ו שהוא קובצ"ה ע"כ וי' ה' ר"ל נפלו בגלות ולעקו וי' ויהי וארך כ"ז הזמן. וא"ת עד מתי ה' והלא לא נשאר זמן לראות צמ"ה ע"י משיב מקץ וכו' ר"ל בסוף צמ"ה הגאולה יהיה ב' ימים אורכם שנתיים כנ"י. ח"כ חפ"ל דכל מגמתיו הוא להשלים שם הו"ה בעסמ"צ והם ג"י רל"ב כידוע ח"א ויהי מקץ ג"י עם האחריות כמנן רל"ב ע"ה אז יהיה הגאולה ויהיה כל יום לשנה וכמ"ש ה' ז"ל ח"א שנתיים ימים. ח"כ קרוב לזה דידוע כל ויהי לי צמר ח"א ויהי ר"ל כל לעירו צמ"ל מקץ היינו רל"ב כנ"י :

(ג) **וידבר** שר המשקים וכו' פרעה קאף על

עבדיו ויתן אחיו במשמר וכו' אחיו ואח שר האופים. (מהרמ"א) פ"י ה' הקדוש מהר"ה בן עמר ודקדק דחיצת אחיו ב' פעמים יחידה. וחי' דבא שר המשקים לספר צמ"ה יוסף שלא האמר שמה שפ"י לצמ"ה לשם"ה ה' מחמת שידע שחטאו קל ואכזב הוא למלך יותר וכמו שהוכיח סופו על חטאיו שניטל הוא ולא ב' ולכך פ"י לו לצמ"ה. לזה חמ"ל שאדרבא הוא ניתן בבית האסורים קודם שר האופים והיה לו ליוסף להוכיח מלכו שהוא שגאוי למק' ועכ"ז פ"י לו לצמ"ה וכן היה ח"ש ויתן אחיו וכו' והדר חנא אחיו ר"ל. אחי חח"י ואח"כ שר האופים ועכ"ז פ"י

לו למועצ. ואלו היה אומר ואח שר האופים היה משמע שבזמן אחד ניתנו בבית האסורים ולא היה רבוצה כ"כ ליוסף לא בן עתה שנחשש שר המשקים קודם שר האופים ועכ"ז פ"י לו לצמ"ה והוא צודאי מחמת רוח אלמים שבקרבו זח"ד ע"כ שמעתי. ולי אחי הפעוט אחרי נע"ר לא זכיתי להבין ד"ק דמוכרח לומר לפו"ד שמעשה שהיה כך היה שהוא קאף עליו קודם אף שאין הכוונות מוכיחים בן דלל"ה הי"ך נתן אחיו בבית האסורים קודם שר האופים וצודאי שלא על חנם הוא וא"כ חו' ליכא רבוצה ליוסף.

אבן חפ"ל צמ"ד בדרך פשוטה דנוחו ציחר הדברים שלא יערב חטאו בחטא שר האופים דלפי האמת רב המרחק ביניהם. זה חטא צמ"ה ובמעט שאפ"י שוגג לא יקרא חלל אנוס ואנוס רחמנא פטריה. ולא בן שר האופים הוא פושע בעון זה שלא דקדק. ולזה הכוונה חזר בדבריו חיבת אחיו ואח"כ אמר ואח שר האופים לומר לך שלא הוסיף החטאים חפ"י בדבור חלל הא כדאיתיה והא כדאיתיה ולא קרב זה אל זה ולכך חזר לומר ח"י אחיו וק"ל. ואף דמאידעוהו הוסיף עכ"ז כך יאמר לכל אדם ואדם לנקות עצמו מן החטא ובפרט שהוא מדבר עם המלך עצמו והצוהר יצחר. ודברי אמת ניכרים שכתבתי זה מפי השמועה וראיה לזה שהאומר טעם והעתיק הדברים כנ"י על שם מהר"ה י' עמר זל"ה כאשר כתבתי אחי עני למעלה הדברים צמ"ש אומרים כאשר שמעתי וצאוחו עת חמן לא היה צמ"ה אחי עמי ה' אור החיים ז"ל לראות הדברים בשרשן כסוייתן וכאורחן אח מקורה הערה לעמוד על האמת והקשיתי עצמי לדעת צמ"ה הדברים כנ"ל. שו"ר לה' אה"ה ז"ל שאין אחי יודע בענין זה כלל כלל לא. ולזה בקשתי מחילה צמ"י לבין קוטי מה' הקדוש כנ"י ואנכי אין עלי עון אשר חטא רק המעתיק דברים עשה בין זל"י ושאלתי את פי המגיד דברים כנ"י ואמר שהוא בם' מהרמ"א ז"ל אמרתי ויהי מה אראה הדברים בשרשן ועיקרן אולי משגשג הוא. וכאשר דימיתי בן היה כי הן עתה ראיתי לה' ז"ל בקיטור דברים והוא צמ"י חורח משגשג הכדפס בחומש שיש בו פני דוד להחיד"א ז"ל וראיתי שהדברים משונים ולא כאשר חשב והבין המעתיק והמעין וראה

לרש"י ז"ל בחומש והמפ" ז"ל הקפו דמסיכא נפק"ל שרומז למילס וס' שחז"ל פי' דמלשון אמירה נפיק ליה וכמו שדרשו ז"ל שש אנכי על אחרתך זו מילה יע"ש. ולדידי ספעיט אש לרמוז רמז קטן דחיבות אשר יאמר במ"ק כמספר מילס במ"ק ע"ס. אי"ג דחיבת לבס עולה כמספר מילס עס האוחיות וסכולל. אי"ג חיבת לבס נטי' מילס כל דנידע כי המילה הוא יסוד וסיסוד נקרא כל לפי שכלולים בו כל החסדים וסגבורות :

(ס) עיין לה' מהרש"פ ז"ל בס"ס חטופה חיים בסדרין שפי' זכונת הכחוז וממחר האלפים לעשותו וסביא בידים לשון זוס"ק ז"ל ס' וישב דקפ"ג ע"ב שכתב כי עיין חלום יוסף שלא נחקיים אלא נשחטה כ"ב שנים הוא לפי שנחנו בדבריו עין הרע ושנאו אוהו וכו' וכל לגבי דידו אלא זעירא לא ראיתי בדברי זוס"ק ז"ל שאמר מחמת עין הרע כלל כאשר יראה הרושע בדבריו ז"ל. ועוד עדיין לא ידענו למס כ"ב בדקדוק ולא יוחר. אכן אפ' לרמוז רמז קטן כמוני היום שפ"ד ז"ל שהבין בוס"ק שמחמת רעות עין שנחנו בו מחמת שנאחס אפ' לחס פעם שלך סיחס השסים כ"ב שנים בדקדוק כי עיין ר"ע במספר קטן גי' כ"ב וק"ל. חסו שרמז ס' ז"ל בפסוק זה דהכא ליכא חסי חששא ולקך וממחר האלפים לעשותו וק"ל :

(ו) הנמצא חס אש אשר רוח אלפים בו. פירש"י ז"ל אש כלך ונבקשנו כנמצא כמותו ובלשון זה כבר דבו ביה רבים ואפשר לפרש בס"ד ע"ד דאיתא בגמרא גבי לוי בר סיסי ששלחו רבנו הקדוש ז"ל להיות רב ודיין בעיר אחת ונעשו לו בימה גדולה וסוסיבוסו עליוס בכבוד גדול וכל מה ששאלו ממנו לא ידע להשיב כלל וכשבא לפני רבנו הקדוש ידע להשיב על הכל ואמר ליה רבנו הקדוש למס לא ידעת להשיב לבס בעת ששאלוך אמר ליה שפעו לו בימה גדולה וסוסיבוסו בכבוד גדול וחסה דעתו עליו ושכח חלמודו ע"ש נמצא שמי שהוא חכם ורואי להעלותו לגדולה מן הקטנה אל הקטנה על הרוב הוזה דעתו עליו ולא השאר בו חכמה כדראשונה וסנה כאן גבי יוסף שהיה חכם בצור ובפחע פחאס נחבקש לפני המלך שנאמרך אליו המלך לפרש לו חלום הא ודאי צריך שתזוז דעתו עליו ולא

יראה כי קצרה סיריעס מהכיל. ותכיות הדברים מס' שמוכן בפשימות כי לא נחכוין בדבריו לשבחו כאשר חשב מעתיק הדברים אלא הניח סבחירה ביד פרעה שהוא יבחין הדברים אם הוא עשה בחכמה לפחור לו לטוב או לא. והוא ספר לו הויית הדברים כדי שהוא יבחין ויראה וכ"כ בפ"י עשה עלמו כמסחפק וכו' ובזה סרה חלונתו. ואני מבקש גלגול מח"י מס' :

(ד) ויאמר פרעה אל יוסף חלום חלמתי ופותר אין אוהו ואני שמעתי עליך לאמר וכו' ויל"ד דחיבת לאמר היא ויחירה ופי' ס' הני' שיוכן בסק' מ"ש ז"ל דנבוכדנאצר שכה החלום ודניאל אמ"ל החלום ופירושו. ויתכן שיוסף סלדיק סיחס בו זאח החכמה. ומי שיבא אללו שיפחור לו אח החלום סיס אמ"ל השמע עד שאומ"ל קודם מס שחלמה קודם שחאמר לי אחס ובזה חרע שאני פוהרו על נכון. וי"א ואני שמעתי עליך לאמר. ר"ל שאחס אומר לחולם השמע חלום שחלמה ואח"כ לפחור אוהו. ויוסף מרוב סענוס אמ"ל בלעדי ר"ל שאין בי החכמה הזאת יע"ש :

ובאו"א פי' סחיד"א ז"ל בכסא דוד משס סראשונים ז"ל במשז"ל ע"פ וילי' ס' אלפים על הארס לאמר וכו' לאמר זה ג"ע. וחסו כונס פרעה ואני שמעתי עליך לאמר ענין ג"ע וסוסיט לו בקנס דיבת אשה פוסיפר. וגס שמעתי אח שמעך שמע חלום לפחור אוהו. ויוסף בחכמתו סבין דבריו וסוסיבו עפ"י מדותיו. דמס שאמרת לאמר בלעדי. כלומר חלו בי בוקי סריקי ושקר ענו. ועל שבעתס שהוא פחרון החלום. אלפים יענה אח שלום פרעס. ראש דוד ד' ל"ג ע"ב :

ובאו"א פי' ס' סד' יאחק גווימע ז"ל עפ"י משז"ל ע"פ אשר יאמר לבס חעשו שסיס יוסף אומר שימולו ובשבחו אלל פרעס אמ"ל כל אשר יאמר לבס חעשו ומלו. ובחוך זה סזמן בלו אחי יוסף. חסו שאמ"ל לראות אח פרוס סארץ ברחס כמו שטשיתס לשכס שאחר שמלו קמתס עליסס וסרגתס אוחס קן אחס רואיס לעשות למארים. עכ"ד ז"ל :

והנה דברי ר"ל ס' ע"פ אשר יאמר לבס חעשו שסיס יוסף אומ"ל שימולו סובלו

ולא השאר בו חכמתו כאשר היתה אצלו ואז"ל הנמצא כזה ופירש"י ז"ל אם נלך וכו' כוונה שאפי' אם הניחו צמורה שיש בה אשר הוא שם איש חכם כמותו במדרגה אחת אבל עכ"ל הנמצא כמוהו והוא ודאי כשיראה שהנחנו מבקשים אותו ולריכז אליו חזוה דעתו ואותה החכמה שיהיה לו לא השאר אצלו ואפי' אם הניחו צמורה שהיה בעצם כאשר הוא שם יש דוגמתו בחכמה עכ"ל אם נלך ובקשנו לא ימצא כמותו כי ודאי יחסר מחמת שחזוה דעתו עליו. ועפ"י הדברים הנחנים למעלה בכוונה הכתיב הנמצא כזה אם נלך וכו' אפי' ג"כ כונה רש"י ז"ל צפ"י און נכון וכו' ח"ל לבקש איש נכון וחסד לא נמצא. וס"ס כמבוא. ע"כ מה' אד"א צבלי יצ"ו:

(ז) **ואני** שמעתי עליך לאמר השמע וכו' וז"ל דלכאוף תי' אני מיוחדת ויהיה די לומר ושמעתי עליך לאמר וכו' ויוזן צס"ד דהנה פרעה אותה טעם היה מסוכן בעלמנו ממראה החלום והיה רוצה לשמוע פתרון החלום מפי יוסף מהר רגע אחד כדי שלא חזוה דעתו ודעתו וכמ"ס רז"ל ששר המשקים לא הסגד לפרעה על יוסף עד שראה נפשו וינאם וא"כ צא וראה כמה גדל לער פרעה וכמה הוא רוצה לשמוע הפתרון מהר חיש ואמנם שיער בדעתו שודאי יוסף לא יקבל לפרש החלום מהר ותחלה יתנסה בדרכי הענוה שיאמר שהוא אינו יודע לפרש חלומות כדרך העולם שהיודעים באמתה אומרים על עצמם שאינם יודעים ואחרי ההפלות יגידו נועם אמריהם וא"כ חשש פרעה שישב לו יוסף מה אכזרי שאלע לפרש חלום למלך מה שלא ידעו לפרש כל חרטומי מזרים וחכמים ומה שאמר עלי ושנח אותו שאני יודע לפרש חלומות טעם בדמיונו ולא כאשר חשב עלי וא"כ מה דבינו וביני יסיה עכוב זמן מה להשיב על דבריו ולהפליז בו ופרעה רוצה שישמע חקק החלום לפרש אותו ולכן תחלת דבריו הקדים ואמר ליה ואני שמעתי עליך וכו' חיבת ואני דייקא ר"ל שזמן הדרך שלא ישבחו שום אדם למלך בלתי בדבר שהוא צרור אללם שיש באותו אדם. אבל אם צספק ובדרך השערה חשבו קן לא אפשר להזכיר עליו אותו שבה לפני המלך שיחושו פן יבדקו המלך ולא ימצא בו כאשר אמרו ויהיה חרפה וכלימה להם לפני המלך

וא"כ אם האדם ישבה את חבירו בדבר אחד אם אין זה צרור אללו לא יספר וישבה לפני המלך ורק אפשר לשבחו לפני שר העם ח"ש ואני שמעתי וכו' אני המלך שמעתי וא"כ מה שמעתי הוא צרור בודאי בלי ספק שאחם מפרש חלומות וא"כ לא עת זמן הוא עתה להתנסה בדרכי הענוה ולומר על עצמך שאינך יודע אלא הסה אזכך מהר ושמע את החלום לפתור אותו:

ובאו"א שמעתי שפי' ז"ל עפ"י מעשה דריב"ח חכמה מפוארה וכו' ח"א הנמצא כזה שהוא יפה אף נעים ועכ"ל איש אשר רוח אללים בו שידע כ"כ חכמות זה דבר גדול וק"ל. ואפי' דהו שרמו באומרו אחרי וכו' את כל זא"ח נטי' זוהר אור תוארך ועכ"ל סודיע וכו' און נכון וחסד כמון:

(ח) **וישם** רביד הזהב על לוארו. אפי' לרמוז כי כוננו להמשיך עליו הדינים ע"ד מאז"ל ארורים הרשעים שאין עובתן שלימה ותי' רבי"ד גי' רי"ו רמו שרלס להמשיך עליו רי"ו גבורות שיחולו על ראש יוסף צ"מ ח"א וישם רבי"ד הס רי"ו גבורות הזהב הם דינים שרומזי' לזהב שיכיו על לוארו והשי"ח הפיר עלתו וקלקל מחשבחו ושבו על ראשו וכן תמיד יושענו מכל צרותינו וינאלנו מיד אויבינו הקמים עלינו כיר"א: (ט) **רכו** אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו. סצעה"ס רמו שתי' לכם גי' המילה ע"ע. ורש"י ז"ל כתב שתי' יאמר הוא רומז על המילה ע"ד שם אנכי על אמריך ע"ש. ולדידי הפעוט בפשיטות שחיבת לרס נטי' לכו מולו וק"ל. ובדרך רמו אפי' דהוא רומז לצדיק המוכיח שנקרא יוסף כמ"ס סי' אד"א יצ"ו ע"ש שהוא מוסיף וכולך בעבודת השי"ת יע"ש. ח"ש לכו אל יוסף הוא הצדיק אשר יאמר לכם תעשו. ונוטי' תעש"ו תקבלו עליכם ותעשו שובס היא תשובה:

ובאו"א אפי' לכו אל יוסף דנוטי' לכו ואהבה לרעך כמון ובשנעשה קן שיכיה בינינו אהבה ואהבה אז נגיע למע' יוסף שנקרא יוסף הצדיק ח"ש אל יוסף אך בחנאי שחשמו לעלם הינה"ט ח"ש אשר יאמר נטי' ילד מסכן ראש אמונים הוא ינה"ט שקרא אותו ילד מסכן וחסד אשר יאמר לכם תעשו. גם אחיח

ויעבדיך באו לשבד אכול. פיי זיל במס שפיי סי זרע בירך זיל במשזיל לא סיס דוד ראוי לאותו מעשה ולא סיו ישראל ראויים לאותו מעשה וכו' וסיו דריבוי האכילה ושחיים גורמת לאדם לחטוא בזנות וכמס"ב וישב העם לאכול ושחם ויקומי לנחם. ואין לחוק חלא גי'ע כדכתיב בא אלי העבד העברי אשר הבאת לנו לנחם בי. וכן הדרך וישמן ישורון ויבעט. ומי שיסורין באים עליו וסיו נדרך מאויביו דברים אלו יציאוהו לכפור בה' ולילך לפני יעשי'ב. וזוהי ח"ש שיוסף חמ"ל לראות את ערות הארץ באהם שחשדם בגי'ע וכמשזיל שמאלס בשוק של זנות. ע"ז חמ"ל לא אדוני ר"ל לא אחס ארון בדבר זה מאחר שעבדיך באו לשבד אכול ורעב בעולם. וא"כ אין דרך היסוד לנרות באדם לחטוא בזנות. ודרך נחות שמעתי בזה האופן. לא אדוני ר"ל לא כמו שאחס חושדנו בזנות כי זו אינה לפי מדתיו אך זאת המדה היא ראוי לאדוני דהוא בעל חבואס ועושר אי"כ ראוי לו לחטוא בזנות. אך אכן בדין ועבדיך באו לשבד אכול וכיון שכן אין אחסו יסוד: **ובאו"א** חפ"ל לעי"ד קרוב לזה בדרך נחות וסיו צסק' מאי דק"ל דבשני ריעבון אסור לשמש מטתו. אי"כ עלה בדעתם לחלק דזה דוקא לאנשי העיר שסרעב בחוכה זה אסור לשמש מטתו לא כן בני עיר אחרת שסרעב אינו מניי להם חלא אדרבא כלפי לייא שרוב חבואס מניי שם לא נאמר דין זה לגבי דידם ואין נאמרים בשביל עיר אחרת וסיו חילוק נכון וקרוב לאמת. ולזה אמרו על מ"ש להם לראות את ערות הארץ באהם וחשידי כמנאפים לז"א לא אדוני. שאחס מותר עפ"י סדון כיון שיש לך שובע לא כן לגבי דידן אפי"י אשחו אסור. לו חכו שסיימו בדבריהם ועבדיך באו לשבד אכול וסיו מפני סרעב שיש בארצו ודינא קאי שאסור לשמש מטתו בשני ריעבון וכיון דאפי"י במוחר לנו נאסד לנו כ"ש האסור לנו וכמו שאמ"ל נח לעורב שלא רכס לילך בשליחותו לפי שחשדו מזונתו וק"ל:

ובאו"א לעי"ד אפי"י בדרך רמז עפ"י סידוע דכל ירידה ישראל למצרים הוא ללקט נילוטות ובמצרים סיס הרבה יותר משאר ארצות כמו שלבסוף ליקטו ר"צ נילוטות ממצרים והנשאר

אחייא בכלל דבר אמת כי האמת ראש הבנין וכשדבר אמת אז לא יבא לידי חטא ורמזו ברי"ת אשר יאמר לכם העשו גי' אמת וק"ל:

(י) **ויוסף** הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ. חפ"ל בס"ד עפ"י סמקו כי יוסף הוא יסוד ועל ידי שיזדווג עם המלכות יבא שפע ומזון לכל העו' עי"ן הארץ כינוי למלכות ח"ש ויוסף שהוא בחי' יסוד הוא השליט על הארץ הוא המלכות הוא המשביר שפע לנו שישפזים בעולם העשים ח"ש לכל עם הארץ ופשוט וא"ש אח"כ:

(יא) **ויזכור** יוסף את החלומות אשר חלם להם ויאמר להם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באהם. ויאמרו אליו לא אדוני וכו' הוא אשר דברתי אליכם לאמר מרגלי' אהם. ויל"ד מה עילה מלא לומר הוא אשר דברתי ומאי תוכחה היא זאת ואפ"ל במ"ש במליעא דפ"ד מר זוטרא חסידא אגביז ליה כסא דכספא מאושפזא חזייה להכוא בר בי רב דמשי ידיה וגביז בגלימא דחבריה אמר סיינו כאי דלא אכפח ליה אממונא דחבריה כפחיה ואודם ומכאן סוכיח הרה"ש ז"ל ס"ח ס"י כ"ג דבדאיכא רגלים לדבר יש לחוש ולחשוד כדעיינן שם וסנה הכא חשדם למרגלים ולכדי תמכו אחי יוסף מאי אומדנא מלא בזה כדי לחושדם ואדרבא כלום אנהנו וחושד בכשרים הוא. ויאמרו י"ב עבדיך והאחד אינו לז"א ויאמר אליהם ויוסף הוא אשר דברתי. כלום זה הוא מה שסוקיקוני לחשוד אותם למרגלים כיון שלא חששו וגבזו אס יוסף ומכרו אותו אי"כ ליכא משום חושד בכשרים וק"ל. ע"כ דכרי' כי דרכי א"ס ז"ל בליקוטיו דל"א: **ועפ"י** סגמרא סמ"י פ"י סחיד"א ז"ל בזנות כ"י בעובדיה א' הפטרה וישלח ז"ל אס גנבים באו לך אס שודדי לילה איך נדמיחם כלל יגנבו דים וכו' והוא זה ור"ל אס גנבים באו לך וכו' איך נדמיחם שחדע מי הוא סגנב לז"א הלא יגנבו דים ואס תהפך הסתי חיבות סמ"י יסיו כך יגנבו ידס ר"ל מכח ניגוז סידים חדע זה וק"ל:

ובאו"א פ"י ז"ל תחילה הפסוקים ויאמר אליהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באהם. ויאמרו אליו לא אדוני

זיווג זרין. אכן ועבדיך באו לשבד אוכל ר"ל כדי לגרום זיווג למעלה בא"י וממנה יומשך זיווג זרין וכו' עפ"י בחינתה שהיא עליונה. וגו' בא"י בשביל אבא ואימא וגם חיבתה אכל בלא וא"י כמ"ש בספרים היא גימט' אב ואם ע"ה הם נ"א כמ"ש אכ"ל וכו' עפ"י שילקטו כל נביאם במלכותם שם יחזור הכל לאיחודו בא' ויחזרו א"י להזדווג וק"ל :

יב) במסרה ד' כלנו בני איש אחד נחנו. נחנו פשענו ומרינו. נחנו מה.

נחנו נעבור חלונים. אפ"ל בפשיטות דידוע כי העיקר הוא להיות בינינו אהבה ואהבה ולא גאווה ורמות רוחא. כי כל חרבן ביהמ"ק שני הים בסיבה זו. וכדי להיות נכנס ביהמ"ק לא אפשר אלא אם נהיה כלנו באהבה ויחוד א' ולא לרדף להיות לנו מדה העונה ועי"ז יהיה בינינו אהבה ואהבה ח"ש כי אנו בני איש א' נחנו ר"ל כי כך המדה וכך לרדף להיות שכלנו נהיה אחים ורעים כאלו כלנו בני איש אחד נחנו. אכן בעוה"ז נחנו פשענו ומרינו זה היה לנו גרמא בזקוק לחרבן בית קדשנו וחפצנו. אכן אם נהיה נחנו מה דהיינו עניה וממילא יהיה אהבה ואהבה בינינו ויהיה צינן ביהמ"ק שלישי צב"א :

ובאו"א פ"י מע' כח"ד יעקב יוסף עראב נר"ו בהק' ד"ש צ' פעמים לענין

מחצית השקל הא' הוא מטעם שצא לכפר על עון העגל ע"ד מאז"ל יבא זהב שבמשכן ויכפר על מעשה העגל. וכו' הוא לכפר על מכירת יוסף שמכרו אותו בעשרים כסף. וגי' צין צ' העצמים דאי אמרינן מטעם מעשה העגל א"כ שצט לוי שלא עשי העגל פסורים ממחצית השקל. ואי אמרינן מטעם צ' כדי לכפר על מכירת יוסף א"כ גם שצט לוי חיצוץ וזהו הו' עיקר במכירתו כמשי"ה ויאמרו איש אל אחיו וכו' ופירש"י מי הם שמעון ולוי וכו' והשחא א"ש ח"א ונחנו מ"ה ר"ל אומרים שצט לוי ונחנו מ"ה ניב' מחצית השקל ר"ל לגבי דידן אכן שצט לוי מהו הדין במחצית השקל אם כאמר מטעם מעשה העגל וכו' נחנו פשענו ומרינו בחמיכה וא"כ נחנו נעבור חלונים שאין אנו חייבים במחצית השקל. לויא דהטעם העיקרי לפי שמכרו את יוסף ח"א כולנו בני איש אחד נחנו האחד איננו זה יוסף ומטעם זה אף

שצט

וכנשאר מכל העולם וידוע דניסיק סן המס חיות וקיום העולם כמו האוכל שהוא חיות וקיום לאדם כן ניסיק לכל העולם והשחא א"ש דהוא חשד אותם בטיאוף ולא אמר מרגלים אהם ר"ל מלך המרגלים היינו השפל ואפל בציה יעקב דהא יעאע"ה המחין כ"ד שנים ולא ראה קרי וא"כ אחמכה לראות את ערות הארץ באהם. הא ודאי שמהם השפלים וצוויים שבמשפחה כי צוה הדרך שמהם הולכים עליהם זנות וכו' ואלא מוכרח לירד לשאול מי שהולך בדרך זו הלכו ולא הרקדק בר"ה לראות את ערות הארץ באהם גי' ק"ח שהוא כמספר גהינם. ולא השיבונו לא אדוני. לא כמו שמהם הושב שצאנו לסיבת זנות וכו' ואלא בו אלא ועבדיך באו לשבד אוכל נומריקון לסיבת צ"ר ניסיק שהוא אוכל לעולמות ר"ל כמו האוכל הוא לקיום האדם כן גי' ניסיק לקיום העו' ולא עלתה ע"ד לדבר אחר וראיה מוחכמת חקח דהא כולנו בני איש אחד נחנו היינו אחד המיוחד שבכדרי' שהוא הוא חיקן עין גי' של אדרי' כנודע וא"כ הדון אותנו לכף חובה נגד מעשי אבותינו וא"כ כניס אנחנו לא היו עבדיך מרגלים :

א"נ אפי' אם יוכשר צעירי ה' והוא עפ"י מ"ש המקי' ז"ל כי יוסף הוא בחי' יסוד ושאר השבטים הם מבחי' עליונה למעלה ממנו. לצד יסודם שהוא רומז במלכות. עי"ן משיל דהעיקר הוא שבהם יכין לחקן השכינה ויזדווגו זרין ביחד זה לא אפי' אלא אם יזדווגו א"י קודם אח"כ יעשה זיווג זרין והשחא א"ש ויאמר אליהם מבחי' רגלים אהם דהיינו הכה"י והא ודאי לראות את ערות הארץ באהם ר"ל כדי לחקן השכינה. ולא אמיל לא אדוני ר"ל לא כמו שאמר שאלו גורמים מיעוט זיווג למעלה אלא זה שייך לאדוני שהוא יסוד הגוף וצריח חשצין כהדא. וא"ה על עבדיך למה באים ביחד לזה קאמר ועבדיך באו לשבד אוכל כח"ל וק"ל :

א"נ ס"ק וקרוצ הוא אל הקודם דהוא אמ"ל מלך המרגלים אהם היינו מן הכה"י ולכך באו לחקן לשכינה עחנו המכונית בשם ארץ ולגרום זיווג זרין למעלה ולז"א לו לא דאנו לא באנו להם ואין אנו מבחי' המרגלים שהוא כה"י אלא אדוני הוא בחי' יסוד עליו לחקן ולגרום

שבע לוי חיצים וק"ל.

(ג) **חי** פרעה כי מרגלים אהם. ופירש"י ז"ל חי פרעה אם יחיה פרעה. כשהם נשבע לשקר ה"ה נשבע בחי פרעה ע"כ. והמפר"י ז"ל הקשו כי איך יוסף הלדיק ע"ה ה"ה נשבע לשקר בחי פרעה שהוא גידלו ונשאלו משנה למנך אחר שהם נבזה ושפל בבית האסורים ורז"ל אמרו בירא דשחית מיניה מייל לא חישדי ביה קלא. אכן בדרך רמז כי ידוע מאח"ל דרשעים בחייהם קרויים מחים וא"כ ראה לרמז להם דכשם שחיו אינם קרויים חיים כך הדברים שדבר עמם יסדעם שכולם עליהם שהם מרגלים אינם אמת זה שרמז להם חי פרעה כי מרגלים אהם ר"ל כמו חייו. הם שקר כך הדברים שדבר עמם. וחס לא סבינו וסעתיקו לאביהם יעקב הדברים כפשטן באמרת ויהן אהנו כמרגלים אח הארץ וק"ל: (ד) **קחו** מזמרת הארץ בכליכם וסורידו לאיש מנחה מעט לרי ומעט דבש נכח

ולוט בעמים ושקדים. אפ"ל זכ"ד אם יוכשר בעיני ה' עפ"י מה שראיתי לה' שערי צדק בסופו וקראו בשם נעילת השער והכלית דבריו כי גלוי הקץ יס"ה ז"כ בשנת תרפ"ו כשיהיה מספר אלפים עם כה"ר כי אז יהמלא ביסוד מכל שפע האורות מהמדות חסדים ורחמים בלי עיכוב סדן כלל דכיונו משלש מילואי אהיה שם קס"א קכ"א קמ"ג שעולה המספר תנ"ה וד' מילואי כו"ה ב"ה מ"ב ס"ג מ"ה ב"ן שעולה רל"ב ובין כולם הם תרפ"ו אז נעשה יסוד בן פורה כי ע"ה הוא תרפ"ו צסוד הכריז בן פורה יוסף וכו' אז יס"ה בן פורה עליו ע"ן להחלוצה מן אור השפעתו במלוי לעין כל ונשאר מאוהו זמן ואיך עד השלום אלף כו' ש"ד שנים ואז יחוקן בעולם במלכות שדי וכו' יעש"ב. ובזה פ"י כו' כ"י ויאמר לו אלפים אני אל שדי וכו' ע"ה. ובזה א"ש ו"א קחו מזמרת הארץ ה"י מזמרת"ה היא תרפ"ו ע"ה ואז בכליכם שרריך לחקן שצירח הכלים וסורידו לאיש הוא הקב"ה שנקרא איש מלחמה מנחה שטיא עבודה כי החורס ומע"ט. אכן כדי לזכות להם לריך מעט לרי אוחיות יצר שימעט סו"ר וישכרהו. וגם ומעט דבש הוא רומז לגאולה. ער"ה כי כל שאור וכל דבש לא הקטירו ממנו וכו' והמעט משום גבסות. וע"י שממעט אז נכח

ולוט ר"ל שמנחה ה"ה"ר שנקרא לוט כידוע בדברי הוסי"ק. ואז יחוקן בשם כו"ה ב"ה בשלימות כי הן עתה דיו לעולם שיחמם בחלי בשם וכמו שפ"י כי חלק ה' עמ"ו שהוא ג"י קי"ו ח"י הרל"ב הם ד' מילואי כו"ה. ו"א צענים עם האוחיות ג"י קי"ו. ואז קדושים חסיו ואוחיות ושקדים היא אוחיות קדושים וק"ל:

ובז"ל כונת סכ' בס' וישב ח"ל כי שמו אחי צבור וירא שר האופים כי טוב פחד וסוף עמון ברמז עפ"י מה שפ"י ז"ל בכוונת סכ' זר יסיר לך שמו עשה בעצרת זדון וסוף דשם כו"ה בסכאס פולה כמנן שמו. וסוף קד. י"ה פעמים י"ה עולה ג"י יס"ד. ו"ה פעמים ו"ה ג"י ל"ן ע"ה שהם קכ"א ס"ה ג"י שמו חס לעושה בעצרת זדון יע"ה. ו"א כי שמו רמז לכו"ה שיעלה ג"י שמו אחי צבור שהוא בגלות. א"כ כפשטם ששמו יח' עמנו כביכול שכינה עמנו בגלות. וכן עתה כגבורות הן עיקר וסרחמים טפל ו"א ויר"א ג"י גבורים ע"ה שר שכן שרים וסילעים בנו בעי"ה. אכן סמי בידן הוא קול החורס חס אומרו האפים בלא וי"ו כדכתיב ג"י קי"ל רומז לקול החורס אכן לריך שיסיר לשמו ו"א כי טוב ר"ל ב"ה פנייה. וגם רומז לקול הספי שרריך שיסיר בכוונת הלב. ואז חבא הגאולה בעו"ה ב"ב בשנת תרפ"ו בדברי ה' ז"ל הח"ל. ח"ש פחד עם וי"ו הסמוך של ויאמר הם תרפ"ו יס"ר צב"ה וא"ש אה"מ וכיב"א:

(ו) **קחו** מזמרת הארץ בכליכם וסורידו לאיש מנחה מעט לרי ומעט דבש נכח ולוט בעמים ושקדים. אפ"ל בדרך רמז שסכום הוא עפ"י מש"ל דהקב"ה נקרא איש מלחמה כי איש מלחמה ח"ש קחו מזמרת הארץ שהוא מדברים המשובחים בארץ השפלה הזאת בכליכם כינו סגוף שלכם וסורידו לאיש שהוא הקב"ה מנחה וחס מע"ט לרי לרי אוחיות יצר דכיונו שחשבו ענין שחמטו ה"ה שלכם של פריות וכו"ה ע"י שיטא אשה וכמ"ש בעלי המוסר בענין העמית שובבים אם לא נשא אשה לשוא לרף לורף. אכן לא ירבה במשגל ע"ד אל תחן לנשים חילך. וכשרודף אחר האוחות חמיד הוא מגרס יס"ר בעלמו ח"ש ומעט דבש שם רמז שימעט אפי' צדיות של יסיר עם אשתו כי ח"י דב"ש ג"י

ג'י' אשה. גם שיהיה עניו ומקבל חרפתו ואינו משיב ח"ש נכחת מלשון עני וככה רוח וגם ולוט לשון קללה כי חרמם ארור ליע ור"ל אפילו שיקללוהו ולי"ט ג'י' מ"ס שבו מספך מדכ"ד למדת הרחמים כי אפי' השטן אין שולט בו כידוע. אכן לריך דוקא שחכא ענוה באמת מתוך לבו ולא לפניו ח"א בעיניו רמז שהענוה חסיה בצטן סיינו מצית ומחזן ואז ושקדים אוחיות קדושים שנסיה קדושים ומרועים לפני אלהים ואדם וק"ל :

(טז) ויראן האנשים כי הוצאו בית יוסף ויאמרו על דבר הכסף השב באמתחותינו בזה"י אנחנו מוצאים להחגולל עלינו ולקחת אותנו לעבדים ואת חמורינו. הדקדוקים מצו' אכן היותר קשה מאי דקאמר בסיפא דקרא ולקחת אותנו לעבדים ואת חמורינו דהא פשיטא לכיון שיקח אותם לעבדים בודאי שיקח את חמוריהם דמה שקנה עבד קנה רבו ומהו החוספת. אכן אפ"ל בס"ד בדרך מוסר אם יוכשר בעיני ה' והוא במאז"ל ע"פ עיר קמנה ואנשים זה מעט עיר קמנה זה הנוף ואנשים זה מעט אלו האיברים וזה אלו מלך גדול זה היסוד וכו'. ע"ן משז"ל דכל זמן שהאדם לא היקן מה שעליו לחקן רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ח לריך לחזור ולבא בגלגל כדי לחקן את עצמו וענין הגלגל הוא קשה עד מאד כידוע. גם אפי' דהקצ"ה נקרא יוסף ע"ד משה יוסף ה' עליכם ככם וכו'. ע"ן דהחורס והמטות הם נקראים כסף וכמשה"ה אם תבקשנה כסף וכו' וכמו שפי' ה' סחיד"א ז"ל צפ' חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו כנודע. עוד נודע דלפעמים לריך להחגולל הנוף עצמו מלבד הנשמה והנוף נקרא חומר עכור כידוע. ובזה א"ס ח"א ויראו האנשים הם האיברי' כי הוצאו בית יוסף הוא הקצ"ה כי שם ציתו והוא רמז לשעת הדין להחדיין לפניו ית' אחר מיחה האדם. ויאמרו אמירה דכה אין זה כי אם על דבר הכסף הם המטות ומע"ס השב באמתחותינו הוא הנוף שדומה לאמתחת שלא קיימתי אותם אנחנו מוצאים לפניו ית' להחגולל עלינו והוא לשון גלגול ולקחת אותנו לעבדים שנחזור לזה העולם ולא בלבד הנשמה אלא גם ואת חמורינו הוא החומר העכור והוא כינוי לנוף שמתאחד להנאות העו"ס הנשמי וק"ל :

(יז) בגדול החל ובקטון כלם. זהו ח"י בגולה בעי"ח צנהס הקרובה למצרים יע"א שמעתי בזה רמז מה' יוסף ענתיבי נר"ו איש חושב מצרים יע"א שרמזו בזה המפרשים רמז מוסר והוא כי העובר את ה' כל מה שיעשה מלוא ומע"ס יהיה בעיניו כאלו לא עשה כי"א דבר קטון לפי חייבו המוטל עליו וכמו שרמזו המפ' בכוונת ספ' בקבלת ס' ח"ל מה יחרון לאדם בכל עמלו שיעמול חחת השמש וכמדותם שהוא במדרש חסלים שכל מה שיעשה האדם מלוא ומע"ס בחייו הלאי שיהיו נגד מה שמוציא לני השו"ת את השמש כידוע. לא כן באים בער שהוא מקלר בעבודת השו"ת יהיה דומה בעיניו כאלו עשה כל מה שעליו לעשות ואינו חסר כלום ו"ס בגדול ר"ל באים שהוא גדול בעבודת השו"ת ידמה לו כאלו החל ר"ל כאלו התחיל בעבודת ה' ולא בא עדיין לידי גמ"ע. לא כן הספך ובקטון ר"ל שהוא קטון בעבודת השו"ת דומה עליו כאלו כלם וס"י :

(יח) ויאמר גם עתה כדבריהם כן הוא. אפי' דבא לרמז לגלות שאלו עמידים לגלות בעו"ס"ר והוא עפי' מ"ס ה' בעה"ס ז"ל ס' וישלח בכוונת הכתוב ואחר עד עתה ח"ל ואת אפי' שקימה המלוא בא והלחם עמי ואחר עד עתה כלומר אתי לריך להחלחל עד שיעברו עתה ע' של צבל ותי' של מצרים וממשת אלפים ויבא חלק השישי שהם ימות המשיח ואח"כ ועלו מושיע"י צבר ליון לשפוט את הר עשיו עכד"ק ז"ל ולזה כשאמרו לו אשר ימצא אחו מעבדיך ומת וגם אנחנו נסיה לאדוני לעבדים נצאנו ולא ידעו מה נצאנו שעמידים לגלות במצרים ושאר גלויות והוא משיח בן יוסף ויהיו לו כמו עבדים ח"ו ולזה רמז להם חכימא ברמיזא שודאי כך הוא האמת שעחדי' לגלות דהא כיון שעלינו חובת גם עתה"ה הוא רמז הרומז לגלויות הח"ל הוא ע' של צבל ותי' של מצרים ותי' אלפים האחרונים א"כ ודאי כדבריהם כן הוא וכמ"ס רש"י ז"ל צפ' זה ח"ל גם עתה וכו' אף זו מן הדין אמת כדבריהם כן הוא שכולכם חייבין בדבר אך עתה מאי דציני ציני שעדיין לא התחיל הגלות של מצרים הוא יהיה לי עבד ואח"כ נקיים. ואפ"ל ג"כ רמז וגם אנחנו נסיה עבדים לאדוני דרמזו לו דכל אלו

השם בשלמות ורואים שיסיד לנו שפע גם מן החי הנשאר שהוא קיץ. וזה יובן רני ושמחי בה ליון כי סגני בא וכו' סגני ע"ס גי' קיץ רמז לקיץ הנשאר חביאם לחברם יחד שיכיו מספר רליצ בשלימות ע"כ. את זה כתבתי במ"א ממני ולא ראיתי להי' סגני' ס' מקץ :

ובזה פי' ה' סגני' סיום הספירה ח"ל וסוליא את האבן הראשית חשואות חן חן לה כי ידוע שישראל נקראו אבן כמס"ס משם רועה אבן ישראל. וידוע שישראל עלו במחשבה חולה לסבראות. ח"ס וסוליא את האבן הראשית אלו ישראל שנקראו אבן וסס עלי במחשבה חולה. וכסוליאם מן סגלות המר הזה לחירות לסיוח להם גאולה פולם אלו חשואות חן חן לה. מ' שזי חביות חין חין הוא קיץ רמז לחי' סג' שהוא מספר קיץ שיתחדשו י"ה ב"ס ויסיח השם שלם וסכסא שלם והסיס השפספס שלימה לישרי מעסמ"ב יס"ר צב"א :

הם כל בשר מפני' ה' כי נעור ממעון קדשו. אפ"ל צהק' את הידוע מחלוקת ר"י בן צחירי וחכמים צפ' ואיש כי יכה כל נפש אדם דח"א עד דאיכא כל נפש וחד אמר כל דכו נפש. וידוע דמחלוקת זו חלוס ג"כ צפ' דכתיב חועבת ה' כל גבס לב דאיכא דסבר אפ"י כל דכו ולכך אמר לא מינה ולא מקצתה. ואידך סבר כולם משמע הוא דנקרא חועבת אצל מקצת לא ולכך אמר ח"ח לריק שיסא בו ח' שבשמינית ומכא שמלינו שכיית בעלמו מקום שמלינו גדולתו שס מלינו ענותותו מוכח דהלכה אזלא כמ"ד כל דכו משמע ואפ"י נקרא חועבת. וידוע דהנ"ל היא באה מלד החומר שהוא סגוף דכשרואה עלמו גוף גדול בעל איברים מלוצס בגדים נאים יבא לסתגאות ולא ידע כי פחאוס יבא אידו וכפסע צינו וצין סמית. ואס האדם ישפיל גאותו חכה לקום בחח"ס דהנ"ל אין עפרו ננער בחח"ס כמ"ס צס"ס שגא' הקיצי ורגנו שוכני עפר שוכני לא נאמר אלא שוכני מי שנעשה שכן לעפר בחייו. ועוד מלינו רואים להשיית שכיית כל הסרים הנצוטים וסגולת שכייתו על הר סיני. וגם שהוא שורס על סעיני שהוא מרכס לשכיית מה מוכח שסענוס היא עיקר נסגולת מאוסה ח"ס סס כל בשר ר"ל שישחק כל דגור גאוס סבא מלד החומר שהוא

אלו סגולות העחידים סס צסוצת מכירתו וסוא אומרו נסיה עבדים צסבול אדוני וק"ל. וזה אפ"י קרא דכתיב עסס ססצ שצות יעקב וסוא צעי ומחנן כיון שצצרו סגולות הרמחים צחיצת עס"ס כנז"ל ח"כ ססצ שצות יעקב למענק עסס סס לא למעננו ועפ"י המק"י ז"ל כי יעקב סוא ז"א וק"ל ועסס סוא מלכות ואיש חח"ס :

יט) ואתם עלו לשלום אל אביכם. כבר כתבתי בזה במ"א כאשר חנני ס' וסן עסס מלס לסביא מן סחדש גרגיר קמן שרמו לסס לחכימא צרמחא סלא יססערו על ירדסס למלרים מכסעצוד סלא יססעצדו כי סס רד"י ואפ"י סרד"י חוקק ססעצוד סוא קיץ דוקא וכמ"ס ס' נח"ק ז"ל צס' ויגס צעיני גרסין של פול ססלח לאציו ע"ס. וזה אפ"י סס"ס עלו לשלום אל אביכם גי' קיץ שרמו לסס כי כל עיקר ססעצוד לא יסיה כי סס קיץ. וסן חמס ססוא סיס מלסער אק על סקיץ סג' אכן לסכך לערס סקסין לסס סעיני. ואפ"י סזס רמז סכחצ צלמרו ויבך עליו גי' קיץ ר"ל צסס צסבול סקיץ סג' וק"ל : וגם ר"ח עלו לשלום אל אביכם גי' ק"צ ר"ל סל ירדסס למלרים סוא כדי להקן סק"צ סרצבין כידוע : **א"נ** אפ"י צמס סנודע כי כל סרצבן ציסמ"ק סיס צעון סגלח חנס וכמ"ס סחיד"א ז"ל צפ' חנס נמכרסס וא"כ כל עוד סלא נחקן רחוק סמליאות סיגללו ח"ס חסס עלו לשלום ססעשו שלום ציניכס וממילא יסיה שלום למעלה ח"ס אל אביכם :

א"נ צס"ד צמס סידוע דעי' ציווג חו"א פילאין יסיה ציווג צו"ן ואז יסיה ספע צחחחחחח ונודע דסיסוד נקרא שלום ח"ס ואסס סעשו כל סלדקי ססעלו סלויס סוא סיסוד אל אביכס שיסיה ציווג חו"א פילאין וממילא יסיה ציווג צו"ן ויסיה ריבוי ספע צעולס וק"ל :

הפטרות מקץ

רני ושמחי בה ליון כי סגני בא ושכנתי בחוקך אמר ס' פי' ס' אד"א יצ"י צמס"ל כי סן עסס צעוסי' צנלות סחיל סזס דיו לעולס שיסחמס צח"י ססס יען כי אין ססס שלס כי יד על כס יס. וסנס אסחנו מלפ"ס ומקיים שיסיה

יט

שכח סגוף ולא חימא דפי דאמר חוטבת ה' כל גבס לב עד דאירי כולם משמע חבל מקנת שרי דהא קח ראיה מפני ה' שבמקום שמצינו גדולתו שם מצינו ענוותנותו וא"כ אפי' לגבי שמים שלו יאחז הגאון עכ"ז מצינו להפך ובדואי משום דכ"ל דכל אפי' כל דכו. וממילא רוחא חס ימעט את עלמא כי נעור ר"ל שמתעורר עפרו לקום בתחילה. ועוד סוכסח לזי ממעון קדשו. דסניח סה"ת כל ההרים הגבוהים וצחר צחר סיני. ח"כ מדמצינו שסוף שוכן ושורש על אדם שהוא עניו מכל זה מוכח דכל אפי' כל דכו ואפי"ה הוא מתועב ומאוס וק"ל:

פרשת ויגש

(א) ויגש אליו יסודס ויאמר וכו' אפשר דרמז בזה דנשפע שהעליל עליהם צענין הגביע וראש שכל כונתו להרע להם דוקא לזי נחמלא חימה שפוכה ודינים תקיפים להלחם עמו וכמש"ל הגשע למלחמה ולזה תראה ח"י ויגש ע"ה גי' ש"ך שראש להמשיך עליו כל הש"ך דינים ולהעבירו מן העולם ח"ו וחיבת אליו יהוד"ה גי' ע"ז שנחמלא עמו בכל עז וחטאות להליל בנימין מידו וק"ל. גם ויגש אליו יהוד"ה גי' שא"ז שהוא לי כלים בלשון הסדרגוס ור"ל שנחנך לבלותו ולעוקרו מן העולם וק"ל. גם נודע דיסודס הוא דומה במלכות ושם אדנות ולזה אמר ויאמר בי אדוני היינו אדנות שהוא מקור הדינים. גם ידבר גי' ר"ו רמז לר"ו גבורות וכל זה רמז לו להפחידו וק"ל:

(ב) סמי' הכי האיש אשר נמלא הגביע בידו הוא יסיה לי עבד ואח"כ עלו לשלום אל אביכם ויגש אליו יסודס וכו' ואפי' שיוצן בס"ד אם יוכשר צעיני ה' שמחלוקתם יסיה רומזת ונרמזה כפי דברי המקי' ז"ל שעי' שמזדווגי' אבא ואימא ע"כ וס"ג יסיה בחי' זיווג לזין וסז"א משפיע בנזק' ה' חסדים וסיה משפיע לעולם בידוע. עוד נודע כי כללות ה' חסדים כן קדם יצואו ליסוד ולכן נקרא כל שכולל הכל ח"ג ואח"כ נותן אוחס לנזק'. ע"ן מ"ש הכיח ז"ל בנמה מקומות כי אימא עילאה וכן מלכות תתאה

תקרא ד' אך כל אחד מעם חלוק והוא כי אימי עילאה לפי שכלול צה ח"ג ח"ג. והמלכות לפי שהיא מאחורי הסנה"י ולית צה כי חס ד' ספירו' ולכן נקראה ד' וכל זה פשוט ונודע לז"ה ח"ג גם נודע דהס"ה הוא בחי' מלי ועליו נאמר כוס יסועות אשא ולעח"ל הוא אומר אני אברך וכו' וצח א"ש ח"א וסא"ש אשר נמלא הגביע בידו הוא דהס"ה שהוא בחי' מלכות שלכן נקרא דוד מלך ישראל כידוע הוא יהיה מקבל ההשפעה ממני ואני הוא העיקר ח"א הוא יסיה בהוי"ה ויחוד ע"י שלי עב"ד ע"כ ד' הם השפעות דל"א חאבא הוא ע"כ ואימא היא ד' כמ"ל ואח"כ חששו במעשיכם הסובים שחשלו לשון עילוי לשלום הוא היסוד אל אביכם הוא אבא עילאה ויסיה בחי' זיווג באימא ע"י ומזה ירד לי ההשפעה ואני משפיע למל'. ולכן צה יהודה ואמר ויגש אליו יסודס שהוא רמז במלכות ויאמר בי אדוני ר"ל העיקר בשבילי ר"ל כל זיווג אבא ואימא אינו חלל בשבילי ח"א בי אדוני ידבר נא הוא לשון זיווג ע"ד ראוב מדבריה. עב"ד"ן הוא רומז לע"כ ד' כח. ח"כ ע"כ כ"ד כי ידוע שהמלכות חיה לה כ"ד קישומי כלל כידוע צ"י ושמחי כדכ"ד שמשותף ר"ל כל זיווג אבא בשב"ל כ"ד הוא המלכות וסז"ד דב"ר הוא הזיווג באדני אדוני הוא היסוד ע"ד מא"ל בש"ס בחי' היסוד החי' דומה לכפי' שאין לה אונים צה שהס"ה וחי' קן לה אונים אבא העיקר הוא סגוף וסז"ה כחא שאחיה יסוד דומה לאזנים אבא העיקר הוא חני הוא המלכות וכו' וא"ש אח"כ וסייע בחורחו אכ"ר:

ובאו"א חפי' לרמז עפ"י מ"ש במד"ר ריש ס' שמות דגאולה הסחידה בזכות יוסף ע"פ יוסף ה' שנית ידו הוצ"ד לה' מהרח"ף ז"ל בנפש חיים מעי' הג' אות י"ג והשחא ח"ש דחא המחלוקת היסיה בין יוסף ובין יהודה דיוסף סבר דכין דהגאולה עיקרה בזכותו ח"כ הוא העיקר ומשיח בן דוד טפל אף שהוא הסרסור לגאולה ויהודה סבר דלא כן הוא חלל הוא העיקר ע"ד חמרא למריה ומיבזתא לשקייס ח"א וסא"ש אשר נמלא הגביע בידו הוא יסיה לי עבד היינו לרמז על דהס"ה שאמר כוס יסועות וכו' כח' ח"ש וסא"ש אשר נמלא הגביע ר"ת צמ"ק גי' דוד עס גי' אוחיותיו. ח"כ הוא יסיה ר"ת דוד ע"ה. ולזה אמ"ל

אמ"ל יחודם לא כן עמדי אלא בי אדוני דבן
אמת דכפ"ד המד' הנו' הגאולה חסיה בזכותך
אך העיקר בי הוא שאני הוא הדבר המנסה
וסרסור בזה ח"א ידבר נא עבדך דבר לשון
דבר ומנסה ואף שהעיקר הוא בזכותך על שמי
יחשב ח"א בלזני נופ' בזכות אדוני כנאלים
ישראל עכ"ז אני העיקר ואל יחר אפך בעבדך
על שאמרתי דברים אלו דהא תקח ראיה חותכה
כי כמון כפרעה ר"ל שאתה לגבי פרעה ממנה
ומורשע על דבריו והוא העיקר ועכ"ז לפי שאתה
המוציא והמביא הכל יקרא על שמך ואתה העיקר
וכמו שמאלנו ראוי ויקראו לפניו אבדך וח"א
דין אבא למלכא שבידו יוחר מן העיקר. וא"כ
גם אני כדדני נא שתודע מיסת שאני העיקר
ח"א כי כמון ר"ל שהכון שביני לביני הוא
כפרעה. הכינס כמו הענין שיש צינך לבין פרעה
וא"ש עתה אותך' היתירה בתי' כמון שהליל
כי אחס כפרעה וחוליה. וכבר המפ' ז"ל דקדקו
בזה וכ"א לדרכו פנס דרך הקדש ה"ס בספרתם
בחז"ב וכפ"ס לעכ"ד אני הקמן א"ש :

ובעיקר הקרא אפי' לרמח לע"ד כונה סבי
ויגש אליו יחודם ויאמר בי אדוני

וכי והוא שרגל לרמח לו שלא תחגאה עלי לפי
שנחוסף לך אות ה' משם הו"ה ב"ה ונקראת
יוסף הלא חל"ה שאני יש לי כל שם הו"ה
ב"ה בשלימות ח"א בי אדוני ועל מה ולמה
תשתרר עלינו גם השתרר. ואם זאת היתה לך
שנאה מחמת קנאה לפי שלקחנו מניח"ק שהיו
במארים הלא עדין לריבים אתו ליקח הנשאר
אללכם ח"א ידבר לאותיות די בר בחמיסה וכי
די בר' ניצוצות שלקחנו :

א"נ אפי' בדרך רמז קרוב לזה והוא שרמז
לו כי לא הוא לבדו רמז בו הו"ה ב"ה
לפי שהוא שמור מן העריות אלא כולם הם
שמורים ורמז בזה הו"ה ב"ה כמאז"ל הראובני
השמעוני ח"א ויגש אליו יחודם עמון ברמ"ז בר"ה
ויגש אליו יחודם גי' ערב לרמח לו שאתה משתרר
עלינו לפי ששמרת היסוד שנקרא טוב ויאמר בי
ב"ה לאותיות ר"ב אדוני ר"ל בכל ה"ב שצטים
לשחבחו בזה שלא פגמו בריחם וכמו ששם י"ה
משיד עליהם הראובני השמעוני וכיון שכן ידבר
נא עבדך וכי' ואל יחר אפך ולריך שתאריך

אפך עמנו דאין כך שום יחרון עלינו דהא כולנו
בני אדם אחד נחנו הוא אבינו הכריק ששמר
בריותו וגם אנחנו כמכו. ולא עוד אלא שאנחנו
יש לנו יחרון ומעלה יוחר מכבודך לפי שאתה
סו"ס הא ילא ממך יו"ד טפין לצטלה והוא ע"י
דבור וספירה של אשה אדוני ח"א ידבר"ר חלקכו
י' דבר ר"ל יו"ד טפין כ"א כפלו אירע"ה ע"י
דבר שדיברס עמו אשה אדוני וא"כ הא מהא
יקרא לכלוך בז"ל לגבי דידן. וא"כ דסינו טעמא
דלא כוסיפו לך אלא אות אחת שאין בה שום
משמעות. וכמו שמצינו לענין הכותב בשבת שלא
יחתייב אלא עד שיכתוב ב' אותיות דסינו שם
משמעון נח מנחור וכו' שיש בו דבר שלם שראוי
לסיות שם במקום אחר וכאן ג"כ זכו שרמו לו
דבן אן בדידן יש לנו חוספת לעדות זו בשם
משמות הו"ה ב"ה שהוא שם שלם שם י"ה ב"ה
ח"א עבדך דבר ר"ל דבר שלם וגמור. לא כן
אחס אות אחת שאין בה דבר שלם אלא בצירוף
אות אחרת ולכן אין ראוי לך לחרות אפך בנז.
ואני נותן לך ענה מוכה בלשם ולא בקול רם
שצריך לבקש לך רפואות העלם על שיאלו ממך
היו"ד טפין הנו' סינו לימוד החי' וכן תראה
בר"ה בלזני אדוני ואל יחר אפך בעבדך גי'
כ"ב לרמח לאותיות החי' שילמוד בזה ולא יסיס
קל בעיניך דבר זה דהא כי כמון כפרעה ר"ל
חטא שלך בזה כמו סתם חוטא שחטא בידים דהא
עכ"פ ילא ממך זרע לצטלה וכ"כ המפ' שהחוטא
יקרא פרעה ע"ש שצריך לפרוע חטאו ע"י
לחיד"א ז"ל :

ובא"נ אפי' בס"ד כונה סמ"י ספ' ואחס
עלו לשלום אל אביכם ויגש אליו
יחודם ויאמר בי אדוני והוא דידוע מאז"ל וסוב"ד
למסרח"פ ז"ל בס' כ"ה דפורקנא דישאל במדת
אמת חל"ה כי היא מדת יעאע"ה ונדע דגאולה
אחרונה תהיה בזכות יעקב אע"ה כמ"ס תתן
אמת ליעקב וכשמדברים אמת תחפורר מדת
אמת וחסיה הגאולה ב"ב זח"ד בקינור וידוע
דעשיו הוא ראש לספ"א וכשיכריחו את ראש
הספ"א נכרתים כל הענפים והגהלים הרחמים.
עוד נודע כי יש לנו גי' מילויים של הו"ה פס"מ
שהם גי' ק"ב והם בסוד ק"ב מרובין וכשחסיס
הגאולה ב"ב יחוקנו הכל וכשחא א"ש ח"א ואחס
אותיות

איש ומקטרג עליהם ויוסף שומע בקולו והם סוברים שהוא איש ח"ש דב"ר האיש אדוני הארץ אתנו קשות וע"ז אמר יעא"ש יחן לכם רחמי לפני האיש וכלפי זה אמר יכנסו דברי באזניך ולא חשמת להאיש המקטרג :

ועפיד"ק אפ"ל דרך רמז במאמר הכחוש ולא יכול יוסף להשאפק לכל הנלצים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אחו שהוא רומז להמקטרג הנ"ל :

(ה) **כי** כמוך כפרעה פי' ה' נחיק ז"ל ח"ל. פי' שגדול כחך כפרעה. ר"ל דהשופט אשר יודמן לפניו דין לא למראה עיניו ישפוט כי עפ"י עדים ויעשה משפט כחוב. אבל המלך יעשה כרצונו למעט נכסין ולאסורין או לפטור כפי אשר חשיג חכמתו להבחין האמת ואם הדין מרומם או אם שקר יעני בו יעשה כרצונו ולך האדון חסד מהמלך להיות ידך כידו לא חגור מפני איש ע"ד המשפט ח"ש כי אדוני יכנסו דברי באזניך ובהם חבין בי זה עלילה ואל תשפוט דרך חרון אף רק על נד האמת. ח"ש רז"ל מה פרעה נזר ואינו מקיים אף אהה כן כלומר פרעה עבר על חק הגזירה שאין עבד מולך ודין בדעתו שזה החק נעש' בעבדי' כי הם רעי הסכוכי לא חכמו ולא השכילו ובהיות שראה כי אין נבון וחכם כמוך צמל הגזרה. ח"ש אחרי הודיע אלהים אוחך את כל זאת ראוי שתמשול. כי השם לא יגלה סודותיו לשומים ורעי הסכוכה. וכן אחס גזר להוציא אליך ועם כי הגניבה שמי שימאל נגב יתפוס בגנב אין ראוי לקיימה עליו אחר שחבין כי מאל הגניבה בא עלינו בדרך עלילה עכ"ד הרי שלמה אסתרוב ז"ל :

(ו) **אדוני** שאל את עבדיו לאמר ה"ש לכם אב או את. ונאמר אל אדוני יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו. אפ"ל לענ"ד בדרך רמז ומוסר אם יוכשר בטיני ה' והוא כי ידוע כי יצר לב האדם רע מנעריו להסית ולפתות לאדם לחטוא בהנה והוא לפתח חטאת רובץ. ואיכא מ"ד דיהי"ר בא לאדם מן הבטן ע"ד מ"א ז"ל צ"י ויתרוללו הבנים וכו' שעשו הוא ית"ר ויעקב אע"ה הוא ית"מ וכל מנמחטו להסירו מקרבנו ולשברו אף שנתגדל עמנו מנעירינו ועד עתה

לוחיות ואמת. גם נטי' ואם תחפסו מדת אמת ח"ש רמז ליעא"ש שנקרא חס כמ"ה ויעקב איש חס שמדת אמת היא מדתו אז חדעו שחזכו שחכניעו הקל"י מן העולם ח"א עלו לשלום ג"י עשו שחכריתו ותסלקו עשיו מן העולם שלא ישמין עליכם הוא וגורל דילים ואז ודאי שלא יהי' רע בעולם ותעלו לשלום אל אביכם הוא אבינו שבשמים אחי"א שלום שלום מן המזיקין והמקטרגים וזה יס"ה זיווג ז"ין יסוד ומלכות וידוע דהיסוד נקרא שלום ח"א עלו לשלום אל אביכם וחי' עלו הקראנה בדגש ש"ר שחעלו מדת היסוד אל אביכם הוא ז"א ואז ויגש אליו יהודה הוא מלי לשדווג ביסוד ויאמר בי אדוני ידב"ר מלי ראוה מדברת כידוע בדברי המק"י עבד"ך דב"ר חיצה עבדך הוא כינוי ליסוד ע"ד לשון רז"ל וחלון שפחחך אלל עבדי ולרמז בא שדווג ביסוד ולא בע"א כידוע חס עלמו לא יהיה עד שדווגו אבא ואימא ונדע דאחן הוא אימא ע"י שהיא ס"ג כי און וס"ג הוא ס"ג כ"ז ידוע וברור לוי"ח ח"א באזני אדוני ר"ל שזיווג ז"ין יהיה בסיבת אזני הוא אימא ע"י וגם אדוני הוא אבא ואל יחר אפק וכו' שעי"י יהיה ח"ו פירוד בין קובצ"ו וכשיהיה כ"ז אז יתוקנו סק"ב חרובין המ"ל ויתגלו הרחמים והשפע בעולם ורמז זה צר"ה עלו לשלום אל אביכם ג"י ק"צ בדקדוק שיחוקקו ויתעלו וגם נטי' ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ע"י הוי"ה צ"ה הוא עלם הרחמים לרמז לגלוי הרחמים בעולם יס"ר צב"א וא"ש אח"ס והסיב"א :

(ג) **במר'** אמרו על פסוק ידבר נא עבדך דבר. דבר אני מוציא מצפנים ומכ' צנא ומכלה אוחס. אפ"ל בדרך רמז עפ"י מ"ש ז"ל דחיבת דבר כנוי למלאך כדכתיב ישלח דברו וירפאם. עוד איחא גירסא במד' דבר אני מוציא מפ"י ומכניס צנא. והנה ידוע דמל"ה נקראת נא אמן וע"י לה סמג"ה צס' חו"א צס' זה שפ"י כן והשחא יוצן אומרו דבר ר"ל מלאך אני מוציא מפ"י ג"י סמא"ל ע"ה ר"ל מלאך רע מלך סמא"ל ומכניס צנא אמן היינו מל"ה. וגם נטי' כ"א כיא אמן ומכלה אוחס וק"ל :

(ד) **באזני** אדוני פירש"י ז"ל יכנסו דברי באזניך. פי' הסוד"א ז"ל בחומ"א צמ"ש רז"ל במדרש ובאגדה שהיה בא מלאך בדמות

ענה ח"א אדוני הוא לי אדנות שכול שמו ית' שאל את עבדיו לאמר הם עבדי ה' ישראל לאמר. אמירה רכס לידע ולהבחין אם הם מוסעים ומפוחים אחר עלת ילדיו או לא ח"א הם לכם אז הוא אבינו שבשמים או את הוא ילדיו ונאמר אל אדוני יש לנו את זקן הוא אבינו שבשמים זקן ויושב בישיבה של מעלה וילד זקונים קטן הוא ילדיו עדין טוב ילד מסכן וחסד וכו' ואחיו הוא ילדיו מית לרמז שאלו ממינים אותו בכל עת חמץ ודשנים בחייהם קריונים מחיה חלל הטיק ויותר הוא חסד למעלה לאמו היא השכינה ואביו אהבו כי הוא רומז לילדיו שכול אהבו למעלה ונאמר למטה. - והאמר אל עבדך ח"א שאלם עושים ראונו וחמיר רודפים אחר הילדיו להגיל עצמכם בנפשו של רודף הוא ילדיו כח שקראתם אותו מה ח"א הורידו ח"א החסדים מן השם חלל ואז ואשימיה גי' משיח עם האלהיות שם שם"ב וג"כ ח"א ואשימיה גי' שם"ב דקדוק עיני גי' ק"מ לרמז שהמשיח קם ומתעורר. ואז יתעורר ח"א השם של ד' שמוה עסמ"ב שם גי' רל"ב וכן ענה לא ית' כי את חליו כמאל"ל דיו לעולם שישתמש בחליו השם וכן פ"י זל כונת הכי כי חלק ה' עמיו גי' קי"ו. וכן ענה שיגאלו ישרי ב"ב ישלח פארחיו גם ח"א השם הנשאר וכו' עליז גי' קי"ו וק"ל. ואפי' לסים גי' ונאמר אל אדוני לא יוכל הנער לעזוב את אביו ועזב את אביו ומה. שם רמז דסן אמת דאנחנו עושים ראונו ית' עכ"ל לא יבצר מלסיות בחוכנו פושטי ישראל ולאלו לריק לסיות השוכחם בהדרגות מעלה ע"ג מעלה עד שישבו בחש"י שלימה ויכויו ישרי כולם כאגודת אחת. דאלא"ס חלל צבא ח' במקום גילה שם חסד רעדה כי שמה ימות ע"ד ח"ל כל הפורש מן המינות מיד מייח כי ע"כ לריק שגבול עם הרשעים בחוכמות על עין וצבא יסרת ח"א הוא ילדיו וחי יסרת ח"א מלי הסרה או כפשונו לי יסורין שלא יבוא לו ראונו כי ע"י החוכמה מתעורר בישראל ילדן קדוש חרוק חומרת אלוירא חיינו חומר החוכמה והצב צסך בחי' חומרת דוק והשכח גי' דר"ך שהוא מדריכו בעבודת ה' אך חינו צא עמו במדויק חלל צרכות לשון עדין ולשון רכס השכח גי' הוא רמז לילדיו שהוא לאדם צמקן לאדם לחטא צבחה

וע"י לשון הרך הוא פחע ישכר. וכן חמלא בחי' אלוירא ע"ה גי' רי"ך שם רמז לדבר עמו דברים רבים בחוכמות על עין ואז העיקרים קאי שחחר לשרשו ומלכו זרע קדש. והשחח ח"א ונאמר אל אדוני לא יוכל הנער הוא המטער מחיו ומלוח לעזוב את אביו חיינו דרכו הראשון לסרע מלד הילדיו שיפזנו חקף ומיד חכו דקדוק לעזוב לי עיבה ולא הנחם חלל לרמז להגיל דסד ועזב את אביו חיינו דרכו אשר דרך עליהם חס יעזוב אותה ח"א ויפנה ללד ימין ומח וכו' כל הפורש ולכך לריק לעלות במעלות אחו כדי שבין כך וכך ישוב מדרכו הרעה לגמרי ואז נוכל להשלים את השם צוים החסדים ולהמשיך חלו ההמשכות וכו"ל וחזר ואמר ח"א היא מענהם ח"א חלל אחריו ולא ארפנו וכו' חלל אומר בפירוש חס לא ירד אחיכם הקטון חיינו שהוא קטון בחורש ומע"ס אחכם שיהיה כמותכם אהבה צדומים לא חוספיו לראות פני. כפשים קאי שלא יזכו לגילוי שכי' דסד צוה"ק מהמיר בענין מזכי לחיובא כמה שכרו ומי שמחלל כמה ענשו ובפרט למי שיש בידו למחוא חליו מוחה ולא לא חוספיו לראות פני. ח"א דרך רמז כי חיצה פני גי' ק"מ ר"ל שהוא רומז ונרמז למחמרו ח"ל שהמשיח קם ומתעורר. לא כן חס ח"א משגיחים צוה ח"א כי הוא עושה ראונו ית' לא חוספיו לראות ק"ס. וח"א ח"א ק"ס נוס' קירוב משיח. ויחי כי עלינו אל עבדך אבי הוא הצדיק המוכיח ומחזיר את בניו למוטב כאב לבנו וכאב את בן ירצה ונגד לו את דברי אדוני הוא השגיח שאל"ל שצריך להחזיר הרשעים למוטב. ויאמר אבינו הוא הצדיק שובו וצבא זה שגרו לניו הוא פ"ו גי' חל"ה"ס וכו"ס ה' סיפ"ה לדרכו ע"ע מה מחקו דבריו מדבש וכו"ל. וכו"ס חלל אכתי חיישינן לחששא ח"א כל הפורש וכו' ח"א חלל אורס לכם דרך זו חלכו בחחי' דבר מעט חוכל. שחמעט צבחהך כל מאי דאפשר וכלל צבא צ' דברים הן שימעטו צבחהך כפשוטא כדי שח"כ ירגילו לחטיות וכן גי' שיהיה האוכל מוטע באיכות שלא ירדפו להטעם במאכלים טובים וחשבים אחיך סגרון חלל מוטע מן המעטן אך ורק בכמות ואיכות ונאמר דאף זה לא נוכל לרד"ח לי שליט' בגופנו חלל ע"י סיוע ילדיו חס ית' אחינו

הקטון

הקמון אחת וירדנו וכו' ואחרי חצארי מהם הכחוז כפי' ה' היפ' ז"ל כי דבריו יפ'ם ללכ ולנפש יע'ם בדברותיו הקדושים כי נעמו :

(ז) **ויאמר** אבינו שובו שברו לנו מעט חבל. אפ"ל כי ידוע משז"ל צפ' אל ה'

ויאמר לנו כי יש ה' גבורות מנלפך שהם פ"ר דינים וכשחוסף עליהם ה' יס' ג' פרה ויחמתקו הדינים ויהיה כל גבורה כ"ז כמספר אל ה' שהוא כ"ז והוא רחמים גמורים כי אל הוא חסד עדי' חסד אל כל היום וגם היום הוא כ"ז הרי כ"ז ח"ש אל ה' ויאמר לכו ר"ל ע"י האחד שהוספת על הכ"ז והיו כ"ז כמספר אל ה' וזוהי האר' לכו ומיחזקם וסחח ח"ש ח"ש ויאמר אבינו שובו ר"ל ויאמר אבינו שצמחים הוא הקצ' שובו בחשו' וזוהי שברו לכו הם הכ"ז דיני' של הגבורה' וזה ע"י מעט ר"ל אוח המועטת מכל האותיות וזוהי יס' ג' אוכל שהוא ז"ן וק"ל :

(ח) **במסרה** ח'. ה' ונפשו קשורה בנפשו. ב' ונפשו לא חיה. ג' ונפשו

מאכל חלוק. ד' ונפשו אוחה ויעש. ה' ונפשו משאול חליל. ו' ונפשו עליו חליל. ז' ונפשו לא חשבת מן העוצה. ח' ונפשו שוקקה. ט"ב. פ"י ה' בגדי אהרן ז"ל שבהם המסרה ללמד דעת את העם הלא יתנהגו ליסר את בניהם וזוהי אמרו ז"ל שצביל געגועין שהיה לישמעאל עם אביו ולא להתרבות רעה. וזילקוט קבלת ס"י ז' ע"פ עוב כעם משחוק אמר שלמה עוב ה"ל לאבא לכעוס על אדוניה ממה ששחק עליו מדה כדון ובדרך אגב פ"י הוא ז"ל כי מה הוקשה לרז"ל לאפוקי קרא מפשטיה. ופ"י דק"ל דאדרבא כל סכומם כל מיני גסיגס שולטין בו כמשח"ל ומאד ספליגו בזה"ק צעון הכעס ואין השחוק כ"כ רע ומר כמו הכעס ולכן דרשוהו באב עם בנו. ח"ש במסרה ונפשו קשורה בנפשו ר"ל אם נפש האב קשורה עם נפש הבן לעשות רעו ככל אשר יחפון הבן ולא עלבו אביו. אז ונפשו לא חיה. שסופו יולא להתרבות רעה ואדרבא הכעס הכיף. וכלפי המרגיל את בנו במעדינים הוסיף להזהיר בעל המסרה ואמר ונפשו מאכל חלוק. ח"ש ירגילו זה גם כי חקין לא יסור ממנה ומלפסם את הצריות וזוהי לדי גזל וצדועה שוא. ח"ש ונפשו אוחה ויעש הישר בעיניו למלאכה את נפשו. גם

ע"י רוב מאכל ומשחה. בא לדי עריות כמ"ש רז"ל אין יס'ר בא אלא מחוך מאכל ומשחה חסו ונפשו מאכל חלוק ונפשו אוחה ויעש. אך אם חסו רועה ונפשו של בן משאול חליל. לריך ונפשו עליו חליל. כלומר זרזק בו מרה על כל דבר פשע וכמאמר שהע"ה חסו בשבט חסו ונפשו משאול חליל. וכאשר ונפשו של בן לא חשבת מן העוצה ואינה מסחפקה אלא בהכרחי דין גרמא שחיה נפשו שוקקה צעצע בין למעדינים בין לעריות ויכזש את יצרו והשאר נפשו שוקקה מאחר שהורגל בה מנערוהו לא יס'ר לער צוה הסחחוקות כלל עכ"ל ז"ל :

(ט) **ויאמר** יוסף אל אחיו ח' יוסף הסוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות

אוחו כי נכסלו מפניו. ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו וכו' להבין למאי אשמועינן קרא במ"ש להם יוסף גשו נא אלי ויגשו למאי אלעריך ואפ"ל והוא דחמא יוסף צעיני אחיו שדיבר לה"ר עליהם כמ"ש ויבא יוסף את דבחס רעה אל אביהם. והנה כ' ה' עיון יפקד בחידושיו לערכין דמ"ו על מ"ש החס כל המספר לה"ר ראוי לסוקלו באבן מטעם דהמספר לה"ר ראוי לגדוהו שהרי דור המדבר צביל לה"ר של מרגלים היו בנידוי כל מ' שנה. וכן מרים שדברה באחיה משה. מכ"ש מי שמדבר לה"ר על ח"ה וק"ל מטורס שמה סוקלין את ארונו ומניחין אבן גדולה בארונו כדאיתא פ' ואלו מגלחין דפ"ו ע"ש. וכיון שדנו את יוסף בחורה מטורס וק"ל ופסקו מור"ם יו"ד ס"י שליד ומ"מ לא ירבה עמו בדברים ולא ידבר עמו אלא לדרך כמו שמדבר עם האב"ל. ולהכי כח"ב ולא יכלו דברו לשלום חס הוכחה שדנו אוחו כדון מטורס. וכן ויחנכלו אוחו לסמיחו. שארז"ל ששימו בו את הכלבים כמ"ש בפסחים דק"ה אר"ש כל המספר לה"ר ראוי להשליכו לכלבים. ובמונה זה כיון שידע יוסף שדנו אוחו כדון מטורס ח"ו כח"ב צפ' מקץ וירחץ פניו ויולא ויחאפק ויאמר שימו לחם וישימו לו לבדו ולהס לבדו וכו' כדי שלא להכשילם כדק"ל דאין אולקין ושוחין עמו ובסחודע להם ראה שכשידעוהו לא יכלו אחיו לענות אוחו. והאמת במה שהוא דטעם חסימת פיהם שלא יכלו דברו ולענות לו ה"ש כי נכסלו מפניו. האמת במה שהוא מניד לנו ככחוז

סכחוב. אבל יוסף חשש שמא לשיטתיהו אזלי שדנו אותו חזי כמנודס לדבר עמו. לכן משם יוסף בחכמה לדבר אי מה שלא דברו היינו או משום כי נכסלו מפניו. או משום דנכסלו עמו כדין מנודס. לכן ביקש מהם גשו נא אלי דק"ל בס"י של"ד דאין יושבין בד' אמותיו וכחיצ בתריס ויגשו איגלאי מילהא דמעס דלא יכלו לענות אינו כמאז ומקדם אלא מעתה כי נכסלו מפניו וק"ל :

ובא"א פי' החידוש ז"ל בנחיק עפ"י מ"ש ס' קרבן שבת כי סנה ע' שנה של דע"ה אמרו במוס"ק דס' שנים מאברהם אע"ה וכ"ח מיעא"ה ול"ז מיוסף. ולפי"ד במוס"ק חס יוסף מה הוה לר"ך יעקב אע"ה ליתן ס"ה שנה צעד חלקו וחלק יוסף. וז"ש כי ארד אל בני אצל שאלה שר"ך למות חקף לתח ס"ה שנים לדוד המ"ה ע"ש. וא"כ מקע"ה שנים שה"ל לחיות יעקב אע"ה כמו אה"ה כמו שאמרו במוס"ק אפיק סך ס"ה שנים ישאלו ק"י שנים חס היו חיי יעא"ה וחו לא. וכן עתה שהוא בן ק"ל שנה מוכרח דיוסף לא מה וכו' יתן ל"ז דאס לאו הכי יעא"ה אינו חי אלא ק"י. ח"ש אני יוסף שאני אתן לדוד ל"ז שנה וסרתי הסוד אבי חי שאם לאו כ"ל להפטר זה עשרים שנה. ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נכסלו מפניו שחס היו סוברים שאינו נינץ ארסי' וכו' מסב"ל וכמו שפי' בקונטרס פני דוד ועתה שראו גדולתו והבינו מעמו מעט כעיקר אז נכסלו. ויעא"ה הוה במבוכה היינו דאפי' דיוסף נעמע או מה ושנוחו ושנוח יוסף פעמים ולכך אינם ראויים לדע"ה וק"ל :

(י) ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם וכו'. הדקדוק מצוי דהא כבר אמר ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף הסוד אבי חי וכו' ולמה חזר עכשיו לכפול הדברים באומרו אני יוסף אחיכם וחו כפל כלשון אני יוסף אחיכם דהוה די לומר אני יוסף לכהחילה ואיתנה סימנא אשר מכרתם אחי וחו אעיקרא לא ידענא איך הו"ך להניע לפרק צא סימן אשר מכרתם וכו' דהא כיבר מן הדברים שידעו שהוא אחיכם דהא כח"צ ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נכסלו מפניו. אכן אפ"ל וכו' עפ"י מה שפירש"י ז"ל צ"י וישלח

בכונת ספי' באנו אל אחיך אל עשו. ח"ל שפ"ח אומר אחי הוא אצל הוא נוסג עמך כעשו כרשע עודנו בשנאתו. וכן פי' ג"כ צ"י כ"לני נא מיד אחי מיד עשו. מיד אחי שאין נוסג עמי כחא אלא כעשו ע"כ ונראה פשוט בכונת רש"י ז"ל דנפק"ל מדכפל הדבר דהוה די לומר מיד אחי וחו לא. ועוד מדכקדים אחי לחי עשו משמע ל"ה דהוה אחי מקודם לא בן עתה וכו' א"ש בצד"ד דהנה כשאל' בנח"י אני יוסף ולא הזכיר אחיו כלל חשבו דר"ל שנחתך מן האחוה מכל וכל ולא לא עלתה על זכריו וכו' כמעט דאמר אחר זה ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נכסלו מפניו שנחיתו מדבריו דהא סתם כעשו דהזכיר שחס ז' מיד אחי מיד עשו ועכ"ל אמרו שנחתך מן האחוה כ"ש כבא שלא הזכיר אחיו כלל. ויוסף הצדיק בזין כונתם ולא הו"ך לחזור על המקרא ולפרש שיחיתו וכו' אמ"ל גשו נא אלי לפי שראש אחים נסוגים אחור ובמ"ש רש"י ז"ל ולא אמר בלשון אמירה רכס ויאמר אני יוסף שאמרתו בנח"י הוא עיקר כונתי לומר אחיכם ואפי' אשר מכרתם אחי מזרמס עכ"ל לא זחס ממני אהבה האחוה וכחתי אז כחי עתה אך מחמת צלה לא זכרתי וק"ל. **ובזה** יבואר ממילא כונת ספי' עוב אחרית דבר מראשיתו דכ"ה אדרבא מדזכירתי אחיכם באחרית דבריו משם גילה לכם שהוא עדין באחוה עמכם לא בן כעשו דהזכיר אחיך מקודם ואח"כ עשו מה דרשו שכלכה לה האחוה וק"ל :

ובדר"ך רמז אפי' עפ"י מ"ש רש"י ז"ל ח"ל גשו נא אלי. ראש אחים נסוגים לאחור אמר עכשיו אחי נכלמים קרא להם בלשון רכס ותחננוים והראה להם שהוא מסול. צ"ר. ע"כ. וכל המפי' ז"ל חסכו מסיכא נפקא ל"ה לרש"י ז"ל שבראש להם המילה. אכן אפ"ל דרך רמז מתיבות גשו כ"ה אל"י. נא אלי ג"י המילה עס צ"י כוללים וק"ל :

(יא) ועתה אל חנצבו וכו' פי' מפי' הח"ר מל"ה סכסן נר"ו צמס שידוע כי מחלוקת יוסף והעצמים דיוסף ס"ל דדין צ"י יש להם ומפירכסם אסורה דבעיקר חל"ה מילתא והעצמים ס"ל דדין ישראל יש להם ובשחימס חל"ה מילתא ומפירכסם מותרת. ובצט"ן סעגל ישראל

ישראל סברו דדין צ"י יש להם ואינם מעוים על השיחוף והם שיחפו שיש ודיא כי הם אמרו אלה אלסוך ישראל והקצ"ה ס"ל דדין ישראל יש להם ומעוים על השיחוף וא"כ סברת ישראל סתראי כינכו עם סברת השבטים בענין מכירת יוסף ח"ש ועתה שערין לא עשיחם אה העגל אחס יכולים למעון במכירת יוסף כי דין ישראל יש להם לא כן כשתשאו את העגל לריך שתעלצו דממ"נ אחס נחפסים וק"ל עכ"ד יל"ו :

יב) ועתה אל תעלצו ואל יחר בעיניכם וכו' אפי' צס"ד דרך רמז מוסר במשול' אין ועתה אלא תשובה. עוין דעיקר האדם לשים עיניו ולבו בחפלתו שלא חכים חיו מלח אנשים מלומדים כי ידוע משול' חפלה בלא כוונה כגוף בלי נשמה ויען כי אכן בזמן הזה יחמי דוחמי אין בנ לא כוונה ולא ידיעה לפחות חכר להוליא המלות שלימים ולא חסרים כי יסיה כמו שמביא דורון למלך בכלי פגום ומנחה סרוחה כי אז יחייב ראשו למלך בלי ספק אפי' מלך צ"ו שהיוס כאלן ומחר בקצר וקיו צן בנ של קיו לפני מלך עולם רס וגשא וכולא קמים כלא חס אנו עומדים בחפלה הרגיים ילאו דחופים אלו מפס ואלו מפס מה נענה ומה נאמר ומה נשים לפני גדולחו יח"ש כי עתה החפלה במקום קרבן קאי ואיך נביא קרבן פסול לפני יח' :

אשר בזה יבואר בפשיטות כונת הכי גם כי חרבו חפלה אינני שומע ידיכס דמים מלאו ולכאורה מה חלוי זב"א אכן לפי"ה ח"ש דק"ל כסן הסורג נפש פסול לעבודה וצממס זה פסול לנשיאות כפים דהיא איקריא עבודה כידוע. וא"כ השחא הכא דהחפלה במקום קרבן א"י ודאי דמי שהרג נפש או שעשה דבר שהוא כשפיכות דמים כמו המביית את חבדו וכיוצא שתפלתו מאוסה ואינם מתקבלת לפני יח' ח"ש גם כי חרבו חפלה אינני שומע יען ידיכס דמים מלאו היינו ש"ד וסדומ' לה שנחשב כאלו ש"ד :

ורז"ל אמרו כי פסוק זה רומז לגל כי מי שיש בידו גל אין חפלתו נשמעת ולכן אמר גם וכו' אינני שומע יען וביען ידיכס דמ"ס מלאו וחי' דמים כנוי למעות כי הגל מחבדו כאלו גזל דמו ונפשו. וגם מדת העלצות היא מגונה עד מאד כי היא בגרס הסזקן להחצטל מעסק

החורה והחפלה. ועוד בזה מדת הכעס הוא פורק כפשו וכו' מספרא מוסאבא וכעמא ומעמא אחרים ח"ש ועתה אין ועתה אלא תשובה אכן מחנאי תשובה שיהיה בשמחה ע"ד וגילו ברעדה וכו' אומרו אל תעלצו היינו שתחלצשו במדת העלצות בכל עת ובכל זמן על עוונתיכם דאס כן מדס זו מתלבשת בו ברמ"ח איבריו ושס"ס גידיו ואינו יכול עוד לא ללמוד ולא להחפלה כי הספק למרס שחורה. וגם בו חרמח לענין החפלה ונעוריקון תעלצו חצטלו ערצות נכרים בקר ונכוונה. ואל יחר בעיניכם רמז למדת הכעס כי היא שורס לכל הדברים הרעים. ופוגם בראיית עיניו ח"א בעיניכם וי"ט כי מכרתם אחי הכס ר"ל כי עוונות אלו וכיוצא בהם גרמו לי להיות גולה עמכם כ"י השכינה בגלות עמנו בעוונותינו ולא נריכים לתקן עצמנו כדי להוליא השכינה כ"י מן הגלות ח"ש עשה למעק אס לא למעננו וק"ל :

יג) שמני אלהים וכו' רדס אלו וכו' וכלכלתי אותך וכו' פ"י סי' חנופה חיים צמ"ס הרמזים פ"ד מס' נחלות דנאמן אדם לומר זה אינו בנ ולא יירשני ובחשו' הרדב"ז צס' דברי דוד סי' ח' על ראובן שגשבה צן ז' שנים ונחגדל והיה צן ל"ה שנים ושמע שאביו במלרים ובא אל יעקב אביו דאינו נאמן הבן לומר כי הוא בנ לענין הירושה ואריך שיצא עדים וראיה יע"ש. ח"ש כה אמר צנך יוסף וכו' שלא יאמין בו ולא יבא אמרו אלו וכלכלתי אותך ואין אני לריך ממך ירושה. וחזו אני אביו לכס עדים וראיה הכה עיניכם רואות דהיינו המילה והפריעה ואין לך סימן גדול מהס והגדחם לאבי את כל כבודי דאדרבה אני נותן לכס מורשה קסלת יעקב ועולם הסוף הוא דסבן יתן לאב וחזר סדין כי אני נאמן. ועוד קחו לכס עגלות כאח"ל דנתן להם סימן שהיו פסוקים בעגלה ערופס ואין לך סי' גדול מזה א"ד ז"ל :

יד) ועינכם אל תחוס על כליכס כי טוב כל א"מ לכס הוא. פ"י מהרח"ף ז"ל שבא לרמח שלא יעשו כמו שעשה יעאצ"ה שסיכן בעלמו שחזר על פכים קטנים ועי"ז נפגש עם המלך וסכסו על ירכו ולא רמז להם דהשחא הכא אינם נריכים לזה דהא כל טוב א"מ לכס הוא ע"כ שמעתי :

ובעקבותיו

ששכח הדין הכי חזר עליהם ע"כ שמעתי:
ועפ"י הכי צרע"מ שהנגעים באים על לס"ר
 איש כונת הס"ס צר"מ ולא עוד אלא
 אפי' בשעת שעוסקים בנגעים ואכלות אומ"ל
 דוד שבא על א"א וכו' שם רמז דאפי' דהנגעים
 באים על לס"ר וכו':

(ע) **איתא** במסרה הביאה סי' בעט"ט ומזון
 ב'. ומזון לאביו. ומזון לכלא ביה.
 והוא ז"ל פי' בפשיטות ח"ל אעפ"י שאמר ומזון
 לאביו ומזון לכלא ביה ששלח מזון לפירנס כולם
 עכ"ד. ולי הפעוט בדרך רמז אפי' בס"ד טפי
 הידוע דכמה וכמה הפליגו בזה"ק בענין מזון
 לחייביו כי גדל שכרו מאד שנקרא יסוד חילא
 לקובצ"י יע"ש. ובבר ידוע דהמלכות ומע"ט הם
 נקראים מזון הנשמה והשתא איש ח"א ומזון
 לאביו ר"ל אם ירצה שבמעשיו יעשה מזון לאביו
 הוא אביו שבנשמה. ומזון לכלא ביה ר"ל יהיה
 מוכיח לרבים ומזון לחייביו וזה יסוד חילא
 לשכינתא כתיב וק"ל:

(עז) **רב** עוד יוסף בני חי וכו' פי' סי' ברכה
 טוב ז"ל כי לפעמים כשיגידו לאדם
 צורה גדולה מאד יסתכן ואפי' שימות וכמו זה
 חבינאי כשבא בעלה אחר י"ב שנה מיד כשראחם
 אחרו מהם. וסנה גם כאן יעקב כמיסר את בניו
 על שלא הוזהרו מזה הענין והגידו לו שני
 בשורות הא' כי יוסף חי. הב' ובי הוא מושל
 באר"מ וסנה לא טוב לו ריביו בשורות שיש
 סנה בדבר ח"ש רב עוד יוסף בני חי ר"ל שאלו
 עליהם כדרכיה שלא יגידו לו יותר שיש לחוש
 שיסתכן ע"כ:

ובאו"א שמעתי משם סי' חס"ד במשול שיוסף
 הוא שטנו של עשיו. ולכן כשנולד יוסף
 אמר יעקב ללבן שלחני וכו' כי לא היה מחפז
 מעשיו עוד. וכן ארז"ל אין עשיו טופל אלא ביד
 בני צניס של רחל. ולכן כשאבד יוסף חזר פחד
 יעקב למקומו שהוא מחירא מעשיו כי שטנו של
 וידוע שעשיו נקרא רב כמס"ה ורב יעבוד לעיר.
 ולכן עשה כשנחצור שעדיין יוסף חי לכן אמ"ל
 יעקב לעשיו רב עוד יוסף בני חי ואינו מחירא
 ממך עוד ע"כ:

במד' איתא וירא את העגלות וחמי רוח יעקב
 אביהם ויאמר ישראל רב כח של בני
 שגמה

ובעקבותיו כ"ל צס"ד לרמז במאי דיל
 דהיל"ל על הכלים שהמא
 ולמה נקם כליכ"ב בכניו אלא לרמז דאין מן
 הצורך לחוש אפי' על כלים החשובים המיוחדים
 לכם כמו מלבושים וגלימא וכיוצא דכן אמר
 דאמרו צינמות דסיג צדין ולא חחול הכי מילי
 ציסתריק אב"ל גלימא לא מתרמיא ליה הי"מ
 במקום ספק דילמא לא מתרמיא ליה וכמו
 שפירש"י ז"ל. ומכ"ש לפי פשט הגמרא דודאי לא
 מתרמיא ליה דהכי אמרו שם לא מתרמיא.
 אבל הכא כל לאידך גיסא דדבר פשוט כי טוב
 כל ארץ מזרים לכם הוא. ולז"א ושינכם אל
 תחוש אפי' על כליכם שהם חשובים ומיוחדים
 לכם דהא כי טוב כל אי"מ לכם הוא. ואפי' לרמז
 דרמז להם דמלבד דלא יחושו עליהם אלא גי' דלא
 יחשו דעתיכם לשאול עליהם אם ימלאו כלל
 ועיקר ח"א ושינכם אל תחוש גי' דעח ר"ל שלא
 תחשו דעתיכם עליהם אפי' דרך העצרה בעלמא
 אלא תסיתו דעתיכם מהם ח"א תסתה בסיפון
 תחון ובלא וא"ו כמו שכתוב בתוי וק"ל:

וברך אנכי ראיתי לכתוב מה שמעתי שפי'
 ז"ל דרך מליצה על מארז"ל במד' שכן
 פכים קטנים וחזר עליהם הכ"ל והוא דאיתא
 בנגעים פי"ב משנה ה' ח"ל ואלו הכהן ופנו את
 הבית במרס וכו' ולא יעמא וכו' ואח"כ יבא הכהן
 וכו' ואפי' חבילי ע"ש ואפי' חבילי קנים ד"ר
 יהודה. ר"ש אומר עסק הוא לפניו בתמיסה.
 א"ר מאיר וכו' מה מיעמא לו א"ת כלי ע"ז
 ובגדיו ומתכותיו מעבילין וכן טהורים על מה
 חסה החי על כלי חרסו ועל פכו ועל טפיו. אם
 כך חסה החי על ממונו כצוי ק"ו על ממונו
 החציב. אם כך על ממונו ק"ו ע"ן בניו ובנותיו
 אם כך על של רשע ק"ו על של צדיק. ופירש
 הרע"מ ז"ל אי"כ על של רשע. שהנגעים באים
 על לס"ר ע"כ וממולא דבר אחס למד שחזי חסא
 יעלע"ה שחזר על פכ"י קטני וסוכן בעלמו מפני
 הלשמים. ודינא קאי ח"ח אל ילא יחידו בלילה
 מפני המקטרגים דהא חסה סח"י וכו' ק"ו על
 נפש בניו ובנותיו וכו' וק"ו על נפשו וכו'. ולז"א
 שכן פכים קטנים ר"ל שכן דין פכים קטנים
 שצריך לפנותם קודם שיבא הכהן ומינה דכ"ש
 שצריך לחוש על נפשו ונפש בניו ובנותיו ובשציל

שכמה לרות הגיעו ועדיין עומד בלדקו ע"כ. פי' ה' למח דוד משם ה' היעשיל ז"ל פפי' מ"ש בשבח יחזק' ר' יוחנן וקא מיבעיא ליה הא דחנן אבות מלאכות ע"ל אי ויבא הציחה לעשות מלאכתו מן המנין והמלאכה הייתה דים אינה מן המנין וה"ק דשלים ליה עבירה. או ויבא הציחה לעשות לרצו נכנס ואינו מן המנין, ולכן כשראה העגלות שעשו הנשיאים דהיינו משום שהם לא הביאו נדבה והפעם שלא הביאו הוא משום שכבר הביאו ישראל די וסותר כמ"ש רש"י בחומש אי"כ ע"כ והמלאכה הייתה דים ר"ל דשלים לכו עבירה ולכן אינו מן המנין וא"כ לעשות מלאכתו מלאכתו ממנו לכן אמר רב עוד כמו של יוסף בני כמה לרות הגיעו ועדיין עומד בלדקו עכ"ל :

ובאו"א פי' ה' קרבן שבת בהק' מה שפי' ה' מתנות כהונה שנין העגלות אשר שלח יוסף ליעקב רמז לו שהנשיאים יקריבו בנדבה המשכן שני עגלות נב. וכחז' ה' מקור חכמה הפעם למה הביאו הנשיאים קרבנם כדי שיסיק להם קיום מפני נשיאי ישמעאל. וא"כ משמע שהנשיאים היו יודעים שישראל יהיו משועבדים חתח יד ישמעאל ולכן הקריבו הנשיאים כדי שיסיק להם קיום חתח ידס דאס לא היו מקריבים היו שולטים בהם ומכלים אותם ח"ו. וא"כ ל"ל מה רמז יוסף לאביו בזה. גם מהו אומרו רב כמו של יוסף וכו' מבינן ידע מהו שעדיין הוא עומד בלדקו :

אכן יובן הענין ע"ן בהק' מ"ש בקידושין וכו' ימכור איש את בנו בחו לאמה לא ימשול בבגדו זה. ר"ל סגר אין אדם מוכר את בנו לשפחות אחר שפחות דכתיב בבגדו זה כיון שבגד זה לא יבגוד זה עוד. ור' עקיבא סגר כיון שפירש עליהו וכו' ובבגדו זה לשון מלבוש. וכחז' ב"ס פ' וישב דר"א ור' עקיבא למדו מהר"א דיוסף דכתיב וחתפשו בבגדו שאלחוחו אשה אדוניו לשכב עמה מ"ד לשון בגידה למד מיוסף דכתיב בבגדו מה בגדו דיוסף ל' בגידה דלעשות לרצו נכנס לשכב עמה אף גבי אמה כן וכיון שבגד זה לא יוכל למכור עוד. ומ"ד לשון מלבוש למד ג"כ מיוסף דסגר שיוסף לא עלה על דעתו לשכב עמה ולשון לבוש ובגד הוא אף כחז' גבי

אמה דכתיב בבגדו זה היינו נמי בגד ממש. שכיון שפירש עליהו פליה לא יוכל למכרה. והנה ידוע דישאל נקראו בה לה' וא"כ אם הלכה כר"א שכיון שבגד זה וכו' אי"כ למה בגד זה הקב"ה פעם ב' להשחעבד חתח אזה"ע אי' הלכה כר"ע דלשון בגד הוא וכו' שלא פירש וכו' חס יסיה בביאת הגואל בביא :

ובזה פי' כו' הכי שאגדה רוח לצונו אנכי רוח אמתך ופרשת כנפיך על אמתך כי גואל אחי. ופירש"י כנפיך כק' בגדך לכסותו בעליהך. כי הנה ידוע מכתבו האר"י ז"ל שרות היא השכינה שעליה נאמר בכל ארס לו נר. ומתפלל חמיד להקב"ה לגאול בניו. ולז"א אנכי רוח ר"ל אנכי השכינה אמתך אני דומה לאמה העברים אשר היא מכורה בארץ נכרים ואנכי יראה פן ימכור אותי ויגאול ויחזור וימכור כי דינא הוא חחר ומוכר עד שיפרש עליהו ע"כ אני מתחננת ופרשת וכו' כסני בעליהך וזה אדע כי גואל אחי שוב לא תמכור אותי דכיון שפירש עליהו שוב לא ימכור :

ובז"ל דיעקב בחי' משה ליוסף ששכב עם אשת אדוניו וכשראה העגלות ששלח לו שבהם רמז לו שפחידים הנשיאים להקריב קרבנם שש עגלות נב מיד אמר רב כמו של בני עדיין עומד בלדקו דבשלמא אם אפ"ל דס"ל כר"א דסגר לא ימשול למכרה בבגדו זה כיון שבגד זה וכו' והפעם שקרינן ל' בגידה דילפינן מיוסף דכתיב וחתפשו בבגדו לעשות לרצו נכנס וה"ל בבגדו ל' בגידה אף בבגדו הנאמר אלל האמה ל' בגידה וא"כ חיה רעה אכלתו זו אשה אדוניו ואינו עומד בלדקו. אבל כיון שראה העגלות של הנשיאים שיקריבו מיד וחי רוח יעקב שאמר רב כמו עדיין עומד בלדקו ולא נעמא כי ה"ל קושיא למה הקריבו הנשיאים שש עגלות נב אי' כדי שיסיק להם קיום בגלות חתח נשיאי ישמעאל ואם איחא דס"ל כר"א דבגדו לשון בגידה וכיון שבגד שוב אינו יכול למכור אי"כ אף יחזור וימכרו ה' חתח ישמעאל אחרי שהיינו במצרים וכיון שבגד וכו' אי' דס"ל כר"ע דחחר המוכר כמה פעמים עד שיפרש עליהו ובבגדו ל' מלבוש וגם ביוסף ל' מלבוש ולא היה צורך בהקב"ה לשכב עמה לכן אמר רב כמו עדיין עומד בלדקו א"ד ז"ל :

ויסע

חי ה' פניד הביא משם ה' מסריו זיין שפי
משם רבו דמי שהוא שרוי בלער ותקוף ליה עלמא
ציגון ואנחה ומח אויב נקרא מיחס אלא חיים
שנח מלכותו אצל ה' שושב בשלום ומח נקרא מיחס.
ויעלעמא שסיב בלער גדול על אצרת יוסף פיה
אם מח באוהן ימי לער לא חשיב מיחס אלא
חיים. ועסה שזכר וראה יוסף חי ומלך מבאן
ואילך כשימות יקרא מיחס וז"ש אמוחה הפעם
וכו' ר"ל זה הפעם אחרי ראותי את פניך יקרא
מיחס כי שלותי ושמחתי בראיתך משא"כ קודם
בשלותי בלער הציחה זו צפרק לא שמה מיחס
אלא חיים עכ"ל ז"ל:

כ"ד) ויאמר ישראל אל יוסף אמוחה הפעם
אחרי ראותי את פניך כי עודך
חי. אפ"ל דרך רמז בהק' מ"ש צוה"ק ס' סנו'
בסופו ח"ל כי עודך חי דאחיקימת ברא דברית
קדישא דאקרי חי בעולמים. וצינן כך כי עודך
חי וע"ד בקדמיחא אמר רב עוד יוסף בני חי
דאילענדירן למוקס ברא דחיי וסא' איחמר עכ"ד.
ע"ן את הירוע מלח"ל סימן לעבירה כדדוקן
וא"כ אם חמא יוסף ח"ו ה"ל להשתנות לירח
פניו. והשחא ח"ש ח"א אמוחה הפעם וכמ"ש
רש"י ז"ל פשוטו כתרומתו שחרגס אלו אגא מלח
זמנא דהא מנחם אגא וכו"ח כ"כ למח לז"א אחרי
ראותי את פניך שהם להבנות מאירים ומזכירים
כמאז וקדם ומח מוכח כי עודך חי דאחיקימת
ברא דברית קדישא דאקרי חי וכמ"ש הוסיף ז"ל
חם שמחה גדולה היא לי שאפי' כי עודך ר"ל
שאחיה יפה אף נעים כמאז צימי נעוריר ע"ד
מעודי עד היום הזה ועכ"ז חי רמז לשמירה
ברית קדש חם ענין גדול שכבר נודע שסיפס
מחגרה זו הילע"ר יוחר מן הכעור שהכל יאסבזו
וכמ"ש רש"י בנות לעדה עליו שור להסחכל בך
באלחקך על מצרים ע"ש. א"כ כי עודך ע"ה גי'
סמאל רמז ששלטת בילך ומח אהה נקרא חי
שהוא לדיק ע"ד ובניהו בן יהוידע בן איה חי
שהוא לדיק וכמו שכן הוא האמת שקנה ש"ט
יוסף הדיק וק"ל:

ובזה אפי' דהוא רמז בכות הכי ויאמר יוסף
אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא
יכלו אחיו לענות אותו כי נכסלו מפניו. ודקדוק
מבו' דכבר קודם החודשו להם שאל על אביו
ואמר

ועי' יוכלו ללמוד בחורס ולא יאבדו הזמן יקר
הערך בחלוות הגוף הסגוף ח"א ובני גד ר"ל
החכם הדורש שמניד הדברים לעם קודם כל
יאמר להם כי עוד חזון למועד שהבא הגאולה
ולא יתייחסו ח"ו ח"א לפיון ע"ד לפיה לישועה.
וגם שיסחפקו במופע ובזה כל ימיו כחנים ח"א
וחגי. ואז שונו ר"ל שונה הלכות ולא תאמר כי
דוקא הלכות אלא אפי' חללים נחשב כנענים
ואלילות ח"א ואצ"ו ע"ה גי' ק"ן רמז להללי'
שים בו ק"ן מזמורים וגם ערי שיהא מעירר את
עמלו לילס ויום לעבודה ה' ולא יפנה אל רבבים
ושטי חב ודברים בעלים. א"כ שיהא מחשורר
בלילה ללמוד בחורס עד שיהא הוא מעירר את
השחר כי מכל אלון דהו' בודאי שיחזור בחשובה
הנקרחה עתה וזהו וארודי וארללי גי' עתה
בדקדוק. א"כ ערי וארודי וארללי גי' חשניה ר"ל
אפי' חללים הרמז בתי' ואצ"ו כמ' חשנה ולא
חשב בטל ויחשב לו כאלו הקריב קרבן ע"ד ושלמה
פרים שפתינו גם אמרו כל העוסק בחורח עולם
וכו' ח"א ערי גי' פ"ר וק"ל:

כז) ובני אשר ימנה וישוע וישוי ובריעה
ושרח אחוהם ובני בריעה חבד
ומלכיהל. אפי' דשם רמז וסן מספר על מעשה
הלדיקים המאושרים במעשיהם ח"א ובני אשר
לי אשר ימנה ר"ל שכל יום ויום ויהי בעיניו
כאלו היום מחדש בחוספח ואז יצין ירחא ה'
וגם וישוע ר"ל שיהא לו מדת הכשחון. ואז וישוי
שמעך ש"ה דינים מעליו וש"ה ע"ה גי' שכו'.
וגם ובריעה עם האוחיות ועם הכולל גי' יל'ר
אך בחגלי וע"מ שיהא ושרח אחוהם ר"ל עניים
והת"ח שהם סדוחים מלבושיהם כסוחם שיהא
כמאמר הכחוז וגר זאב עם כבש וכו' וגם רומז
לשנאח חנם שהיתה בהם הן עתה יחקנו אחיה
וחרר לדבר על ענין זה ואמר ובני בריעה רמז
לדקס גי' בריעה הוא אוחיות פז"ר. וגם בענין
העבודה והחורס מעלה רפ"ח גיליות ח"א ובני
בריעה חבד ומלכיהל. חבד שם רמז שמחחבר
הו"ה אדנות ע"י המעשים הכי והם הלקס
וקיבוצ ניסיק. ואז ומלכיהל שהש"ח הוא ימלך
לבדו ע"ד והיכ כי למלך על כל הארץ וכו' וק"ל:

כג) ויאמר ישראל אל יוסף אמוחה הפעם
אחרי ראותי את פניך כי עודך

ואמרו לו שלום. ולמה חזר עתה לשאל להם
בהערובת דברים פה הסודות עמכם. אכן עפ"י
א"ש וגק' עוד משו"ל דכשמכניס האדם ע"ש אביו
וכאז הוא לדיק ודאי הוא כמוהו דאל"ה לא
יבונה על שם האב וכמשו"ל צ"י בסודם אל חבא
נפשי וכשחא א"ש ח"א אני יוסף העור אב"י
נו"י אני צ"ן י"עקב שעדיין אני נקרא ע"ש
אבי וסטעס ח"י רמז לשמירה צ"ק ואז ולא יכלו
אחיו לענות אותו כי נכסלו מפניו שהם מאירים
ומזכירים כדברים כמאלו וק"ל :

(כ) **ב'** במסרה ביחס פרעה. ואידך ערוב
כבר ביחס פרעה. אפי' בדרך רמז כי
החוטא יקרא פרעה ע"ש שצריך לפרוע חטאו
כ"כ הדין ז"ל. עו"ן את הדין כי החוטא עושה
החטא בסתר בחדרי חדרים ואומר מי רואני
מי ידעני ויהי במחשך מעשיכם ולא ידע כי
לפון בידו יום חושך ואין נסתר מה' כל דבר.
וכשחא א"ש ח"א ביחס פרעה ר"ל לפי שזה
החוטא נעמן צדיק בחדרי חדרים לעשות מה
שלבז חפץ ולא חשב שהש"ת מצוי במשפט על כל
נעלם לכך ערוב כבד ביחס פרעה שיכיר חולאי'
קשים ורעים בחוך ביתו וחי' ערוב הוא רמז
לחולאים ע"ד מאן דאית ליס ערבותא בריש
וגם ס"ח ערוב כבד ביחס פרעה ג"י וי'
שסופו ללעוק וי' על מעשיו הרעים ע"ד אוי לי
מה עשיתי מדוע דבר ה' ביחתי וק"ל. אי"כ
ערוב ר"ח רע ומר צדיקו :

(נו) **ויאמר** יוסף הכו מקיכם ואחנה לכם
במקיכם אם אפס כסף. אפי"ל
דרך רמז דיוסף הוא רמז לסקצ' שרואה שחאדם
יוסף חמיד בעבודת ה'. ח"ש ויאמר יוסף הוא
סקצ' שחומר לאדם הכו מקיכם היינו המלכות
ומע"ט שטושים בעו"ש ואז ואחנה לכם במקיכם.
אכן זה דוקא אם הוא עוזב האות העו"ש ח"ש
אם אפס כסף. וחיבה כסף הוא לשון נכספה
וגם כלתה נפשי שהוא לשון תאוה. ור"ל שהוא
עוזב האות העו"ש. ונו"י אם אפס כסף הוא
ג"י כיצ' רמז לכ"ב אותיות הסוד שחא עוזב
תאוות הגופניות וחושק בחורה וק"ל :

(ס) **ונתתם** חמישים לפרעה וד' סידות וכו'
אפי' לרמז צמ"ד עפ"י מ"ש ה'
בגדי אהרן ז"ל ומניו לה מד' הרמזים ז"ל פ"א

דאבות שהדיבור לפי חיוב סתו' יחלק לה' חלקי'
החלק ה' מלשם צו וסיה קריאת סתו' ולימודם.
ס' נאמר בפדות שקר וכיוצא. ס' נמאס ברוב
ספור הסמון מה שאירע ומה שסיס וכו'. ס' כד'
נאסר וסיה הדבור בשבח המעלות השכליות
וגנות הפחיתות וכו'. ס' מותר וסיה הדבור
בסחורת האדם ובפרנסתו ע"צ. נמאנו למדים
הדבור שלשון קרוב להפסד יותר מהשכר הלא
הראש כי הנאסר והנמאס חושבת ה' גם שניסס
ואפי' הנאסר יש להסיר צו שלא להרבות בשבתו
בפניו ושלא בפניו ומו' לר"ך שלא יסיר בפני
אויביו וכמ"ש הרמזים. גם בחלק המותר ברוב
דברים לא יחדל פסע ויפס פי' ה' מסרמ"א
על פי' מות וחיים ביד לשון שסקדים מות לחיים
שלא כסדר לפי שרוב הדבור נועם אל הספסד
וכינתה יותר מחיים ע"ש. גם בחלק המלשם יש
ליזהר מו' דברים צגולם וכדתנן באבות עכ"ד
ה"ל יעש"א שפי' בזה כ"א ח"י לשון שגמסרו.
כלל העולם שכל מה שיוכל לקצר בלשונו יקצר
זולת בחלק החמישי סיה סתו' וסחפ"י. ובה א"ש
ונחמס חמישים לפרעה הוא שלשון של המלשם
שסיה חלק חמישים כדי לפרוע צו חובת סבורא
סודס וחפילה. אכן וד' סידות הנשארס יסיה
לכם כל אחד ואחד כפי סראוי לו כמ' :

ובזה א"ש כונן ס' וסע"ב את אשמו בראשו
וחמישיתו יוסף עליו דרומז לענין סג"ל
סבד' חלקי הדבור ס' לר"ך שקודם שידבר יתן
בדעתו שסיה עחיד ליתן את סדין על חלומותיו
ועל דבריו ואם שותק ומקיים סג' לחכמה שחיק'
אדרבס מקבל סכר על ספריעס ח"א וסע"ב את
אשמו בראשו ש"ר שיתן בדעתו שעי' הדבור
אשם הוא אשום אשם לה' ח"א וסע"ב את אשמו
בראשו ר"ל בנח"י סענין קודם שידבר ואם שותק
אדרבס גדול שסרו וחי' אשמו' נוס' אם שומר מליו
ודבריו. אי"כ אם שותק מלדבר ומלסרסר זה נוסל
חלקו בראש ח"א בראשו. אכן לא בכל החלקים
יפרוש פרוש מרובה אך חומנס בחלק ס' שהוא
חי' וחפילה כאן שנו חכמים וחמישיתו יוסף עליו
ר"ל בחלק ס' כל מה שיוכל לסוסף יוסף ודלא
מוסיף יוסף. ח"ן סכונה בל' הגמרא האומנס
אלס מה חומנותו וכו' יכול אף בדי' כן ת"ל
לדן סדברון. ומובן :

סמ"י

פרשת ויחי

(א) **סמי' הפ' סי' ויגש עם ויחי יעקב בארץ**
מלרים ע"ד מאז"ל הוי קבל וקיים.

לא כן המהגלה אינו מאריך ימים שגא' רומז
משע' ואינינו כח' בגמרא דקומע. וידוע דשלשה
המה שגשגחנו במדה הענוה והם הצרכים מהם
דוד ר"ח מא"ד. ח"א מאד ר"ל לפי שסיכ אותו
החבל בשלשה ראשים אלו אשלי דברבי וסיכ עניו
לכך זה שכרו ויחי יעקב וק"ל:

(ב) **ויחי יעקב בארץ מלרים שבע עשרה שנה**
ויחי ימי יעקב וכו' ויקרבו ימי ישראל

למות דקדק סי' יגל יעקב סנדימ לאחד מרבי
ירושלם חוב"צ דהיה די לומר ויקרבו ימיו כיון
שהוא מדבר בעדו. ועוד למע לא אמר ויקרבו
ימי יעקב כמ"ש בחתי ויחי יעקב ופי' כיד סי'
העובד עליו עיין בספרו סנ' כי נעים. ולי
הכדיוט אפ"ל בס"ד במה שנודע מ"ש ע"פ ויאל
יעקב וכו' והלא הרבה חמדין וגמלין ילאו אלא
כשיאל הדיק מן העיר פנה זיוה פנה הודס
פנה סדרה. ובדרך אגב אפי' לפרש למע חפסו
בלשונם זיוה הודס סדרה ולא לשונות אחרים
אלא אפי' בס"ד כי נטי זיוה הודס סדרה גי'
טוב ור"ל דסן בעדו הדיק בחוך העיר הים
מוכיחם להחזירם מדרסם אשר לא טוב נשו
ויוליכס בדרך טוב וישר וכשיואל מן העיר או
הפסידו מה שרצם מוכיחם ומלמדס דרך זו ילכו
ומלכד שממנו יראו וכן יעשו. גם הוא הים אומר
מלוח הוכחה ומורה להם אח סדרך חס. אפילו
באלתו מן העיר וכ"ש אם הגיע זמנו ליפטור שאין
עוד קיווי לשוב לעיר כמו בלכתו לעיר אחרת כי
בדאי ויולד לו אח חסרון פסידא דלא סדרה
ע"ד סנ' דריוני דסו בשביבותי דרבי זירא
אמרו עד האידנא הוה קטינא חריך שוקי צעי
עלן רחמי וכו' סרהור השוכס בלציה. עיין דלשון
מיחס יאמר צמי ששינה אח דרכו ממס שסיכ
בחתי ודוגמא לדבר ויחס מלך מלרים שאלמו
שנלטרע ולא מח מיחס ממס חסו דקאמר ויחי
יעקב וכו' ויסי וימי חיו קמ"ז חסו עח סמיחס
וכמ"ש ה' ש"ח ז"ל סי' זה בפסוק זה ע"ש ושי'
שנפקד ממנו אים הוא אצינו יעקב ובס' דין

גרמא בחקין ויקרבו ימי כל ישראל למוח דאין
חייסם חיים וכלאו קרבו למוח ח"ו וק"ל יען אין
מי שילמדו ממנו ומוכיח אין לסס וגשארס בדרכס:

עו"ב סי' סנ' שס בפסוק ועשית עמדי חסד
ואמת פירשי ז"ל חסד שעושים עם
סמחים הוא חסד של אמת שאינו מלפס להשלום
גמול וכחצ ח"ל והק' סמפרשים דמס לו לומר
ועשית עמדי חסד ואמת וכלא נתן לו שכרו שסס
אחד על אחיו ע"כ וחי' מה שחי' אפי' בס"ד
בפשיטות דמ"ש ואני נחתי לך שסס אחד וכו'
הוא לסחעסק בקבורתו כמו שאר מחי' סנקברי'
צעירס. אבל סכא קרא כחיב דסחסד ש"א הוא
לקברו בארץ כנען עם אבותיו חס סערחא להוליכו
ממלרים לשס הוא חסד של אמת יען כי הוא
מרחא גדולס להוליכו מעיר לעיר אפי' סיא קרוב'
וכ"ש סכא שסיא דרך רחוקס:

(ג) **ויחי יעקב בא"מ שבע עשרה שנה וכו'**
סביא סי' סחיד"א ז"ל משס משרי

זאצי ז"ל כי סנס מללס סחקירס מקוס לוח
ריעאעיס אשר חסקס מלד נפשו צוסיבס אי'
מדוע צושס ואשחסי כ"כ שנים בארץ מלרים
וסחי' לזס כי ילחק אע"ס חי ק"פ שנים. ואכחי'
פשו שני טובא וסבר יעאע"ס כי סן בעדוט
במספר ססמוך עשרס או ע"ז שנים קורס ק"פ
יחזור לאיחסו לקצעיס קמא ואולס אל על יקראוסו
בסיוחו בן קמ"ז ואנסו לי סעידטי. חס"ס ויחי
יעקב בא"מ ער"ב שנס והסחא יקסס על מס
ער"ב יעקב כל השנים סללו. ויסי כמשיב ויסי
ימי יעקב קמ"ז ויקרבו וכו' וכל מי שנלמרה צו
קרביס לא סגיע לומי אבותיו וגמלל שסיס אנוס
עכ"ד משס ה' סנ' ז"ל:

(ד) **ולבאר ססמיכות ויפרו וירבו מלד ויחי**
יעקב בארץ. אפ"ל בס"ד וסו

כי נודע דעי' הענוה זוכס להוליד צנים ואסמכוס
אקרא ויקטן ילד. עיין מאז"ל הוי קבל וקיס לא
כן מי שסו מחגלס נודע כלשרס וכמ"ש במס'
סוסס. וידוע דחיבס מלד רמז לענוה ע"ד מלמר
סחנא מלד מלד הוי שפל רוח. עוד רמז בחי'
מלד נטי' גי' אלס שגשגחנו במדה הענוה וסס
אצרכס דוד משה. ח"א ויפרו וירבו מסיבס מלד
סיא הענוה דעי' הענוה זכו לפור' כס'. ועוד
ויחי יעקב סהאריך ימים מסיבס ססו סארץ
שמחשיב

העם כורעים ומשתחווים לו ועכ"ז כפה את סבחרו ודעתו שחיס סובר דדין צ"ן יש להם וא"כ גם לואת אביו לא שייכא לסבחרים דבגוי ליכא משום מלקד"ה וביטול זאת הסברה בשביל כבוד אביו ובקשתו בלשון תחנונים. וכל כי האי יעאע"ה מלא קורח רוח יחירה ממנו ולכך אמר וישתחו ישראל על ראש ר"ל אדם חשוב ושר גדול הממס ר"ל הממס את דעתו וסבחרו בשביל כבוד אביו זהו ענין גדול וכאומר אפרין נמסיה וק"ל :

ועפ"ה לעיל פ"י מורי הרב זכור יעקב הכהן נר"ו כונת הכי בדברי יוסף שאמר לפרעה אביו השביעיני לאמר הכה אנכי מה בקברי וכו' ויאמר פרעה עלם וקבור את אביך כאשר השביעך. וסדקדוק דמסו הסכרה לומר לפרעה שאביו השביעו וכן פרעה אמר כאשר השביעך אכן פ"י הוא יצ"ו דאלולי השבועה ה"ס יכול פרעה לומר דלסבחרך דדין צ"ן יש להם אכן מלקד"ה לכך הזכיר לי שבועה. וכן פרעה הסכי' על השבועה וק"ל. והמפ' פ"י דא"ת אעשה סתרה על השבועה א"כ גם לענין לה"ק שידוע יוסף אגלה ואעשה סתרה :

(ו) **איתא** ברח"ל ועשית עמדי חסד ואמת עם דוד ע"כ ויש לנו לדעת דמה שייכות יש לרבע"ה עם יעאע"ה והמפ' ז"ל כל אחד לדרכו פנה ולי הסעוט אפי' צס"ד בהק' מ"ש שיר חדש ז"ל צפ"י על הסכלים סי' ה' בזכות המד' ח"ל אמ"ל דוד לישראל עד מחי אחס אומרים לי שבאחי מפיסול משפחה אמרו בלבבכם שבאחס מאיסור שחי אחיות ודומו סלס ע"כ וסדקדוק מב' ופ"י ז"ל כמ"ש ה' נחלח בנימין מלכס מ"ז אוח ע"ז כי יעקב בא בגלגול הכל ולכן קין ורחל ולאה הם תאומות של הכל ובא עכשיו להחזיר לו הממון והנשים שלקח קין מהכל אחיו וז"ש הלא נכריות נחשבתו לו ולא נגע בנו לכן שהוא קין לא עכשיו ולא בגלגול ה"א כי לולי זה בעת אשר גזל מאחיו הממון והנשים חילו בא עלינו לא היינו יכולים עכשיו לחזור אל יעקב שהוא הכל אחרי אשר הושמאס ע"ש נמלא לפי"ז אכן על יעקב אביו חטא במה שלקח שתי אחיות מאחר שבא קין לחקן מה שלקח בחיולס מהכל אחיו הנשים והממון וא"ת גם על מטיקרא קש

שמחשיב עצמו לארץ מסיבת הענוה. א"כ ויחי יעקב בארץ מצריים הוא לי לרוח וכוא רומז למאזיל שסיסורין מקימים את הגוף המאריך ימים וק"ל :

(ס) **ויקראו** ימי ישראל למוות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מלאחי

חן צעניך וכו' ושכבתי עם אבותי וכו' ויאמר אנכי אעשה כדברך. ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש הממס. וסדקדוקים מב' דלמס סוה"ך יעאע"ה לדבר אליו בלשון תחינה ובקשה. ולא בלשון לווי וגזירה כדרך האב על הבן. ותו אחר שאמ"ל יוסף אנכי אעשה כדברך למס סוה"ך לשבועה וכו' מי חשיר יוסף ע"ד אבותיו והודאת פיו. ופ"י ה' ישועת ישראל במא' דק"ל דדין ופסקו מרן צש"ע ח"מ סי' רכ"ג ס"ב ח"ל מלס לקיים דברי הממס. אפילו בריא שטח ומת. ע"כ מ"ש החוס' צניטין סו"ד לה' יד מלאכי ז"ל דרי"ע אות ח"ה דלא אמרינן מלס לקיים דברי הממס אלא בישראל אבל לא בגוי יע"ש. והנה אם קודם מ"ת יש להם דין ישראל או דין צ"ן זו מחלוקת קדומה הובא לה' פרשת דרכים צ"י דרכים הראשונים יע"ש וכבר ידוע דגם יוסף והשבטים היו חלוקים בדבר זה צענין מפרנסת דיוסף ס"ל דין צ"כ יש להם ובמיתת חליל מילחא והשבטים ס"ל דין ישראל יש להם ובשחיטת חליל מילחא. והנה כי כן יעאע"ה עלם במחשבה לפניו דאם ילכס אוחו בחורת לווי וגזירה אפי' דיוסף יפסור עצמו באמור אליו דאנא ס"ל דדין צ"כ יש להם וליכא משום מלקד"ה משום סוכרה לדברו בלשון תחנונים ובקשה. ואעפ"י שסודס לו יוסף ואמ"ל אנכי אעשה כדברך חזר לקיים הענין בשבועה להבטיח עצמו כיסב ולכך אמ"ל השבעה לי וישבע לו וק"ל :

אשר עפ"י אפי' צס"ד דרך רמז סיום הכחוש וישתחו ישראל על ראש הממס. ולכא"ו דבר זר הוא שאב ישתחוה לבנו ובפרט כי יעקב אע"ה ורש"י ז"ל הרגיש בזה וכתב וישתחו וכו' חטלא בעידינ"ס סגיד ליה ועכ"ז עדיין לא נמלטנו מן הקושי דהמשל על אדם שפל צפת מלכותו שיסתחו לו אף הגדולים ממנו. אכן אב לגבי בנו לא למדנו. אך עפ"ה א"ש דסיינו דהשמיטנו ככחוב על יוסף הכדיק שחיס במדרגת מלך וכל

קשה איך הבל נשא אחיותיו הא ודאי ל"ק כי
הדבר מוכרח מעצמו וא"ל בלא"ה דאין אשה
בארץ זולתה. ע"ן מ"ש הרב ר"ב ה"י במ"ה א'
אות ה' במ"ש ז"ל ציבמות לעולם יקדים אדם
מלמו לדבר מזה שבשביל לילה אחת שקדמחה
בבירה ללעזרים קדמחה ד' דורות בישראל וס'ק'
הרב דמה זו מזה להדבק אשה באביו וחי'
ד"ס ס"ל כר"ב צ"ד דס"ל דהאשה חייבת בפ"ר
דעל שניהם נאמר פרו ורבו דאחי עשה דפרו
ורבו ודחי ל"ה שיש בו כרת ולכן אמרו וא"ש
אין בארץ לבא עלינו ואין מאו"ן על פ"ר ע"ש
נמ"ל דקרי לכו דבר מזה לפי ד"ס"ל שנקבות
מא"ן על פ"ר ולכן לא אשר הכחוב הנקבות
כי הם כונחם לשמים וכן כתבו המ"י וס"י
אומרו עד מהי אדם מתרגום ואומרים שבאחי
מפ"סול משפחה אמרו בלצנכס שבאדם מא"סור
ב' אחיות ובידאי מה שאין אדם מהשיבין זה
לעון לפי ד"ס"ל דרחל ולאה הם חלומות של הבל
וחזרו בגלגול אלל לבן כדי לתקן קין מה שגל
מהבל אחיו ומוכרח הדבר להיות שחיהם צנח
אחיה אבל לבן שכח קין כדי לתקן מה שפ"ח
וגל בגלגול ה"י ומה שאין איסור בלקחת ב'
חלומות שהן אחיות ממנו ועוד צ"ח שכן אחיותיו
לפי שאין אשה אחרת זולתן א"כ גם לגבי ידי
הנקבות אינן אסורות לפי שדעתן מזה עשו
לקיים מצות פ"ר ואין א"ש בארץ זולת אביהן
ושפ"ר עשו ולא נאסרו הנקבות מהעם ה"י
ובזה א"ש וע"ה עמדי וכו' כי לא חלתי וכו'
יועיל גם לדוד וק"ל :

(ז) במד' ועשית עמדי חסד ואמת אר"ל חסד
עם דוד. וכחז החיד"א ז"ל צ"ל פני

דוד וז"ל מאמר זה שמעתי מפי הכולל מר קשישא
במסדר יאחק פרמינוני ז"ל והוא ז"ל היה מפרש
דחנן פ' כהן גדול דהמלך חינו יואל אחר המטה
וכחז מרן צדי"ק דזה דעת הרמב"ם וסמך צדי"ק
דחינו חוץ והרב הגדול מסר"ח אבואלעפייא כחז
דשאתי חליטא דהוי בחייו משא"כ הוציא דשרי
ודרך דרש יש להכריע דיואל אחר המטה ממה
שצוה יעאצ"ה דיוסף הצדיק לא ישא ארונ
דכחז מלך ואפי"ה צוהו יעקב אצ"ה שבו ילך
אחרי המטה כמ"ש וגשאתי ממלרים וכן עשה
יוסף הצדיק דחליטא אחר המטה שרי. והנה אז"ל

בחיב להכרותו וכחיב להכרותו בחי" להכרותו
 להכרותו דסודא וסודא וסודא להכרותו וכחיב להכרותו
 להכרותו וכחיב להכרותו. ואם לא היה יולא היו העם
 פוגעין בו. ח"ש ועשית עמדי חסד וגשחתי דחלך
 אחר המעט דהם חינו ביזוי ועשית חסד עם דוד
 כי בזה שיואל אחר אבנר יתפייסו העם וכחיב
 להכרותו ואם לא היה יולא היה להכרותו וא"כ
 ביואך אחר המעט חסד לדוד עכ"ל וסודא חריף
 אף שיש להשיב עליו כמה חסודות אח"כ ז"ל :
ואני עני הדעת אבאר מה שנחקשתי לע"ד
 בזה ואני יודע אם אזכר בלד מה
 לטובת החיד"א ז"ל בזה שסחם ואמר אף שיש
 להשיב עליו כמה חסודות כנ"ל. וסודא דחדא דחלי
 חטא בדלח חטא דהא עיקר מחלוקת ה"ק ור"י
 הוא דר"י יליף דהם רוצה ללחח יולא ומביא ראיה
 מדוד שילא אחר מעשו של אבנר. וחכמים
 השיבוסו דאין ראיה משם דהוראת שעה היחה
 כדי לפייס את העם ולא ולפיקן מדוד. וא"כ
 הסתח הכא בענין יוסף מאי חלי יולא יוסף
 כדי לעשות חסד עם דוד דהא אף אם נאמר
 דיוסף חסוד ללחח לגבי דוד דסכנת נפשות היה
 אם לא היה יולא ודאי דמוחר. ומאי חלי זה בזה
 דמשמע דאז לא היה יוסף יולא גם דוד לא
 היה יולא ולפי האמת רב המרחק ביניהם דלגבי
 פיקוח נפש לא יש דבר שיאסר. ותו בנ"ש ח"ל
 והרב הגדול מהר"א אב"א כתב דשחתי חליה
 דהוי בחי' משא"כ היליאה דשרי. ואמת אנ"ד שלא
 זכיתי לראות דברים צערשן. אכן דבריו ז"ל מורים
 ובאים שח' מהר"א אב"א ז"ל כתב בדעת הרמב"ם
 ז"ל שאם ירלו ללחח דשרי ודלא כנ"ש סכ"מ
 בדעת הרמב"ם ז"ל דסמך על מ"ש בענין חליה
 אם ירצה לחלץ חין שומעין אלל חיבו סבר
 דהרמב"ם ז"ל סובר דאם רצה ללחח שומעין לו
 וכדעת ר"י שחולק על ח"ק כך משמע מפשטות
 דבריו. ואם טונחו הוא כך חמה חני על דבריו
 אחר המח"ר דאין חפ"ל בן בדעת הרמב"ם ז"ל.
 דהא הרמב"ם ז"ל גופ"י ביאר דבריו בהלכות אבל
 פ"ז הלכה ז' דדעתו לפסוק בח"ק ח"ל וכן המלך
 חייב בכל דברי אבילות אלל שאינו יולא מפסח
 פלמדין שלו אחר מהו. וא"ל אחר מחים אחרים
 ואינו מנחם אבילים. ולא יולא דוד אחר אבנר
 אלל

כיננו לשינה ולא היו מיחה ממש ולכך וגשאתי ממלרים וכו' ויוסף אמ"ל חנני אעשה כדברך וחשש פן ימנעו פרעה משום איסור וחבולו וחטמאו וכו' ולכך אמר השבע לי וכו' וק"ל. והוא ע"ד השכבה ואישן:

(ט) **וישתחו** ישראל על ראש המטה. כתב רש"י ז"ל ח"ל חיינו דאמרי

אינשי חעלא בעידני סגיד ליה. אפ"ל דרך רמז והוא בסקי את כידוע גאולתו העתידה חסיה מלך הבינה סוף אם הבנים. וכתבו המקור ז"ל דבחי בינה הקרא אשה. ע"ן מארז"ל ע"פ בעשה אחישנה וכו' אחישנה לא וכו' בעשה. ונקי עוד דע"י עסק החורס מחקרבת הגאולה שגא' גם כי יתנו בגוים עתה אקבלם ח"ש חעליה גי' אשר ר"ל כאשר תחגלה עלינו בחינת הבינה בעת הגאולה וזה הוא צהות בעידניה ר"ל בעתה ולא קודם. וגם חי' בעידניה גי' קנ"א רומז לאחי"ה דהסי"ן שהוא קנ"א שהוא צאומא בודאי שהוא בזכות החורס וכו' חסו סני"ד גי' ע"ז ונריך אז להשתחוות ולהודות לסי"ה על גאולתו ועל פדות נפשנו ואז יחגלה עלינו בחי' מ"ה שהוא רחמים חסו ליה גי' מ"ה. איך ליה ע"ד חנו ליה וליה עינינו ומחכים את קץ פדונו. ואפ"י גי' עפ"י לעיל כי חיבת חעלי"ה נוס' תחגלה עלינו אימא לגאלנו וק"ל. גם נוס' חעלא בעידניה סגיד ליה גי' תל"ב:

(י) **וישב** על המטה. ב' במסרה. חד הגא. ואידך וסמן נופל על המטה. פי' רבינו בעה"ט ז"ל דבא לרמז שהלדיקים אפי' כשהם חלשים מתחזקים שגא' ויתחזק ישראל וישב על המטה. וברשעים אפי' בתקופתם הם נופלים שגא' וסמן נופל על המטה ע"כ:

ועפ"י ד"ק אפי' לרמז לפענ"ד כונת סבי' בתהלים ח"ל צס"י ל"ז ח"ל ואויבי סבי' יקרב כרים כלו בעשן כלו. דבא לרמז דכמו שהלמר שהוא יקר כרים שחקק שנופל עליו מעט אש ועשן חו"מ גדלק כולו וסולך כן סרשעים אפי' שם בתקופתם וגבורתם במעט קט שיבא להם רעה הם כלים וסולכים. ואפי' להרחיב הדברים בס"ד דהנה חזינן דכל ימי עמי רעים סמם במכאובים וחולאים משונים וסוללים מכאובים וחולאים עד יסקיף וירא כי משמים ויראה בעמים ומכאובים

אלא להודיע לעם שלא נסרג צרנונו ע"כ הרי בהדיא שפסק נחמדים החולקים על ר"י וכמ"ש במשנה אמ"ל לא היה הדבר אלא לפיכך את העם. וגם צפ"י על המשניות כתב בפירוש ואין הלכה כר"י יע"ש. וא"כ מי שם פס לומר דסרמז"ם ז"ל סובר דשרי כמובן מדבריו ובעת לא זכיתי להבין ד"ק ז"ל:

אשר בזה יש להרגיש על סכ"מ ז"ל דמשמע מדבריו שכתב בסי' מלכים פ"ב כ"ד ח"ל אחר שהביא לשון המשנה כתב ודאי הלכה כח"ק כנראה שמכריח זה מנה הסברא ולמה לא סמך עלמו ע"ד שכתב בסי' אצל פ"ז ס"ז שכתב בפירוש דהלכה כח"ק שאמ"ל לא היה הדבר אלא לפיכך את העם ודברי ה"ק קאי על אם ר"ס כיון דהוא קאי על ר"י ובהו יתורץ קשייאל שלו שהי"ל לכתוב ואם ר"ס וכו' דסמך ע"ד בסי' אצל. אלא דבזה סדרי צי דבינה מרן ז"ל דהי"ל לרבינו לבאר דבריו כמ"ש למעלה גבי אם ר"ס לחלוץ כיון דתירוויכו אמרו סמוכים הי"ל לבאר כדי דלא ניטעי לומר דסיכא דביאה ביאה וסיכא דלא ביאה לא:

תו ק"ל ע"ד ס' מוהר"י פורמייגני סנ"י שכתב ח"ל ודרך דרש יש להכריע שיואל אחר העטם ממה שז"ה יעאצ"ס דיוסף הלדיק לא ישא ארנו דהוא מלך ואפ"י ליוסו שילך אחר המטה ע"כ ואנכי עפר לא ידעתי מסיכא פשיטא ליה זה שיעאצ"ס ליוסו שיוסף הלדיק לא ישא ארנו דהוא מלך וזה הכחז קרי בחיל הפך זה צאומרו וגשאתי ממלרים וכו' וז"ל הוסב דלשון וגשאתי הוא רומז לליאחו אחר המטה ואין זה צמובן הכחז. ובקשתי וחפשתי במד"ר ובמדרש תנחומא על פסוק זה ולא מלאחי שאמרו זה. ואפי' שזאזזה ספר מלא כן וסמך על ידיעתו:

(ח) **ושכבתי** עם אבותי וגשאתי ממלרים וקברחני בקבורתם ויאמר חנני אעשה כדברך. סנה כל סמ"י חקרו צענון לוחם יעאצ"ס ליוסף שיקברוהו בא"י ושרי איכא משום וחבולו וחטמאו וכו' ולע"ד יש לתרץ בפשיטות עפ"י חז"ל יעקב אבינו לא מת אמ"ל בכדי חננו וכו' והשתא הוי כמו אדם שישן וכו' דקאמר אל נא תקברני במלרים וכו' דח"ו איכא איסורא ל"א ושכבתי עם אבותי דהוי כמו שכיבה שהוא

ומכאזכר ועל הרוב הם מתרפאים וקמים מהחולי
הכבד שהיו בו. לא כן העשירים במעט כאז
שהיה להם הם נופלים לאמבטי' התחמונה וכולי
האי ואולי שיתרפאו. וסעסע פשוט דעני כיון
שהוא כל ימיו מכאזכר אי"כ אינו עושה מסומה
בחוליו אפי' בחולי כבד. והסרגל נעשה טבע
שגופו הורגל במכאזכר. לא כן העשיר שכל ימיו
תענוגים ובמעט נזילות שיהיה לו אז חקק הרעים
יבאו דחופים להביא הרופא הגדול וחסום כל
העיר לאמר פ' הגביר הוא חולה וסביאו לו הרופא
הגדול ב' ג' פעמים ביום אז איחרע מזלי ע"ד
מ"ש רבי לבני ביתו יומא קמא לא תימרו ולא
מירי כי כיכי דלא ליחרע מזלי. ואפי' דלוג כיון
דסע"ה באומרו ואויצו ה' הם העשירים הגדולים
שאונם עושים טוב בעשרם אלא כל חפסם ומאויס
לצבות צמן ולמלאח חלוח הגוף הגוף אי"כ כיון
שכבר הורגלו במאכלים טובים חק ולא יעבור
ולפננ גופם בשינה וגנות ופרדסים וכיואל. אי"כ
כשיחרע להם ב"מ אחס דבר קל הם נחשבים
סוקר כרים. שח"מ כלו בעטן כלו בניצן אש כל
דכו קן ג"כ הם העשירים סמ' וק"ל :

ומשם האר"י החי ז"ל שמעתי בכוונה הפ'
וישב על המטיה הוא לרמח כמארז"ל
בן גילו נטל אחד מס' בחליו ואעפ"י כן מביע"ל
למחל. ולזה בחס"י אמר ויאמר ליוסף הכ"ה אביך
חולה ח"י הכס גי' ס'. וכשבא יוסף אמר הכחז
ויגר לעקב ויאמר הכס בך יוסף בא אליך ולכך
אמר ויתחמק ישראל וישב על המטיה המטיה בגי'
כ"ע שיוסף בן גילו של יעקב ונטל ח' מס'
ונשאר י"ט וק"ל :

יא) וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה
ופירש"י ז"ל בקש לצרם ונחלקם
שכינה ממנו לפי שעתיד ירבעם ואחאז לאלה
מאפרים ויהוא ובניו ממנשה. ויאמר מי אלה
מסיכן ילאו אלו שאין ראויין לצרכה. ונקדים עוד
מ"ש ה' אדרת אליהו יצ"ו ס'. בא משם ה' ילקוט
ראובני מס' עמק המלך ז"ל כי אליה משם אלהים
עולים ויורדים בנשמה של סיכודי ושאר אותיות
שם י"ס עולים ויורדים בגוף. וכן באר"י י"ט
שם זה של י"ס חקוק בגופם ובנשמתם אמנם
הוא באותיות להפך כי תחת י"ס יש להם מ"י
עכ"ד ע"ש. והשחא א"ש דקשראה שעתיד ירבעם

ואחאז לאלה מאפרים ויהוא ובניו ממנשה ונחלקם
ממנו שכינה וכמו שפירש"י ז"ל דבר דבריו בלשון
חכמה ואמר מ"י אליה ר"ל עירוב פרשיות אני
רואה כאן שיש בחי' מי כמו אר"י ובחי' אלה
כמו ישראל ולא ידענא טעמא דעירובא. ויוסף
הלדוק לא הבין דבריו וחשב שדברים כפשטן ולז"א
בני הם אשר נתן לי אלהים בזה וק"ל :

ובאו"א אפי' לרמח במה שמעתי ממנו ח"ר
יעקב עראז יצ"ו שישאל יניקתם
מאותיות אליה של שם אלהים ואר"י יניקתם
מאותיות מ"י. וכן ענה שראה שעתיד לאלה
ממנו ירבעם ואחאז מאפרים ויהוא ובניו ממנשה
שהם עובדי ע"ז ואי"כ יניקתם מאותיות מ"י של
שם אלהים ולז"א מי אלה ר"ל אותיות אלה שהם
מיוחדים ליניקת ישראל החליפו באותיות מ"י וק"ל :

יב) המלאך הנואל אחי מכל רע יברך
את הנערים ויקרא בהם שמי
ושם אבותי אברהם ויחזק וכו' אפי"ל צס"ד עפ"י
מ"ש בזה"ק ויחי דרבי ע"א ח"ל וע"ד בד קוב"ה
אחרתי ב"ס צצ"ג בגין עובדיו דכשרן איסו
אומין ל"ס אינתו דאויס משכלת ופריק ל"ס בפורקן
מגו סע"א וע"ד אמר יעקב המלאך הנואל אחי
מכל רע מאי מכל רע דלא אזדמנת לי אחאה
דאויס מגו סע"א. ולא אערע פסיל בזרעי דכולסו
דריקי ושלמי בשלימו בגין דאחפרק מכל רע עכ"ד.
ע"כ מאז"ל עתידין לליקים שיקראו על שמו של
הקב"ה וכו' ע"ש ח"א המלאך הנואל אחי מכל
רע הוינו אשר רעס ובמ"ש בזה"ק יברך את
הנערים שיחברך בכל מירי דמיטב כיון דהם
דריקים דהא קרא כתיב וכן כס"ל חונגת אמו.
אכן כאשר יהיה האופן דהאז והאש שוים לפיכך
בדלוי שהנעים ג"כ אזלי בחרי"הו. ובזה כיון שהם
דריקים ויקרא בהם שמי ובמ"ש עתידין דריקים
שיקראו ע"ש של הקב"ה. וכיון שכן נקראים בני
אל חי ג"כ נקראים ע"ש אבותיהם הדריקים דאית
לכו מעלה יהירה שהם בני אברהם יצחק ויעקב
ובזה וידגו וכו' גם אפי' אומרו את הנערים הם
המנוערים מן המלוא וישונו בחש"י ח"א ויקרא
בהם שמי. גם נ"ט אבותי אברהם ויחזק גי' דוד
הוא המשיח והעיקר החש"י בדמע לב וטוב לרוב
בקרב הארץ גי' ב"ס לרמח כל השערים נגעלו
חוץ משערי וכו' :

חמשים

חמשים לרמח שאם יעסוק בחורה שיהא כ"ב אותיות או יחכא להבין בחמשים שערי בינה ולכך רמח בסי"ח גי' חמשים ועוד ע"י החורה ידך בעורף אויבך שלא חירא מהם כלל ועיקר אלא אדרבה יהיה עליהם המשכה הדין יען שלא ראו לקבל החורה וכשהדקדק ס"ח ידך בעורף אויבך גי' ק"ך רמח לך צרופי אלפים. וסגס שחשלוט בהם עכ"ז ישחמו לך בני אבך. וס"ח ישחמו לך בני אבך גי' גי' בל רמח מ"ש ה' ילחק פרחי ז"ל בפי' ונחמס חמישיה לפרעס וארבע סידות וכו' וחת"ד בקינור כי חיי האדם הם ע' שנה וכשהסלק מהם ה"ג שנים הראשונים ועוד יום א' רמח לשנת י"ד ע"ד יום א' בשנה חשוב שנה ישאר מחייו כ"ו שנים שלריך להזכר בהם שיהיו כולם טובים ומחוקקים וק"ל :

(יח) **גור** אריה יהודה. ה' בעה"ע ז"ל רמח שר"ת גור אריה יהודה גי' דו"ד וכן רש"י ז"ל כחב ח"ל על דוד נחנא בחי' גור בהיות שאל מלך עלינו אחי המולא והמביא את ישראל ולבסוף אריה כשהמליכוהו עליהם. וכו' שחרגס אונקלס שלפון יהא בשריאה. בחלחלו עכ"ד ז"ל. ואני הדל ברגליהם לעבור כי בדוד נאמר וי' עמו שהיה לוחם מלחמותיו כביכול וכשהתקדש ס"ח גור אריה יהודה צמ"ק שהם י"ב עם דו"ד הם כ"ו גי' שם הוי"ה ב"ה רמח כי היה ה' עמו. עוד רמח ליהודה עצמו וגם לרעה"ה שהם בחי' מלכות כדוע :

גור אריה יהודה וכו' אפי' דרך רמח דחי' אריה גי' רי"ו שכל הרי"ו גבורות היו מסורות בידו ובהם היה מכה האויבים וממיתם. ואם חלף שני חיבות גור אריה יחד גי' תכ"ה. לומר שבנה הגבורות היה מכה ומחשחדים ממנו. ובפרט שהוא סוד המלכות שכל הדין מתעדין מינה. ואח"ז זיכתי ה' ורלתי בסי' ליקוטי חורה למסרחי ז"ל שכינתי לדבריו בחיבת אריה ושחי כעל כל הן ה' חכנו לחדש דברים אמתי בחורה כ"ה. ומורף לזה כי חיבות גור אריה אמצי חיבות שלהם הוא גי' רי"ו. גם אפי' כי נטי' גור אריה יהודה גי' דו"ד וכמ"ש רש"י בחומש כח"ל. גם נטי' מטרף בני עליה גי' יצ"ק שהוא יענו ציוס קיראלו :

(יט) **מטרף** בני עליה. גי' במסרה סובא לה'

שם הארץ ז"ל חדא כחא. ואידך כי עליה משכני אבך. ואידך עליה למרום שציה שני. אפי"ל בסי"ד בסק' את הירוע כי כל ישיבתו בגלות הארץ הזה הוא כדי לברר ניעה"ק הרפ"ח שגפלו בעמקי הקלי' וכחב ה' ליקוטי חורה ז"ל בפרשטנו בפי' זה ח"ל ואחר שגפלו בעמקי הקליפות נעשו מרף כי מרף אוחס החיטונים כל המוסיק גורע כי עם הקלי' שנתחברו בהם נעשו מן הרפ"ח מרף וזהו מטרף בני עליה ע"כ ה"ל יעשביא. עיין משול כי הדיוקים בעת מיתחם הם מזכרי' ניעה"ק מן הקליפות כמו שטושים בחפ"י. ועוד שמעלים כל המלות שכיו עשוקים בידם מקודם ח"א מטרף בני עליה דהיינו שעליה מן הרפ"ח כח' ואימתי זה כי עליה משכני אבך דהיינו בזמן פטירתו או מכאן הוכחה גדולה כי עליה למרום לחיות בנועם ה' ולא חדר לשאלה היינו גהינם ועוד בה שציה שני היינו המלות שהיו שבויים ביד הסע"א שציה אוחס ע"ד ושציה שציו וק"ל :

(כ) **אוסרי** לגפן עירס ולשרקה בני אחינו כבם ביין לבושו וכו' אפי"ל בסי"ד בסק' מ"ש רש"י ז"ל בחומש גפן הם ישראל. עיין מ"ש בש"ס גי' פרוח עשה משה אחת בימי משה וכו' ואחת לעת"ל. עיין כי גאולת ישראל חלויה בחי' פד"ה זכרו חורה משה עבדי הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא וכו'. וכן הוא אומר גם כי יחנו בגוים עשה אקבלם וא"כ הרי זה ב"ל ללמד מוסר השכל להמלמדי חינוקות כי הם עוסקים במלאכה ה' ובידם חלוי גאולתו ופ"ן כי בזמן שהם משחדלים עם החינוקות ללמד חורה ה' מתרבה החי' בישראל ועולים ליעים ופרחים יע"ז ויפרחו בחורה ה' ומכ"ש שמחפרי' ומחלכנים עונותיהם ח"א אוסרי לגפן עיר"ה ר"ל שהוא אוסר ומעכב לישראל הפרה המכפרת הכפורה לעת"ל כי עיר"ה במספר גי' פד"ה וכו' עד מחי קץ הפלאות לז"א ולשרקה שהם ישראל ע"ד ואנכי נטעתיך שורק האמר להם בני ר"ל בני ישראל אחנה לשון חטוי ר"ל חלמדו "אוחס חורה וגי' ולשרק"ה הוא גי' האמר בדקדוק וע"י זה יהיה פדוהו וגם כבם ביין הוא החי' ע"ד ושחו ביין מסכחי. כבם ביין לבושו שמחור ומלכין לבושו ע"י לימודו בחי' כי ידוע דאחח מגי' דברים

דברים של חששו הוא קו"ל דסיינו חו' וחפ"י
ולזה רמז ודס ענבים סוחס ר"ח גי' קו"ל
וגב אפי' לרמח בראש הפי' בס"ח אוסרי' לגפן
עירכ ס"ח גי' אדנ"ח לרמח שהפרס משכנח
דרינים וסמקטרגים :

א"נ באורא אוסרי' לגפן עירכ כי ידוע כי כל
עכבתו בגלות ללקט רפ"ח גי'ק ורפ"ח
ע"כ גי' עיר"ס עס ד' אוסיוחיו. ולא יס"כ זכ
אלא ע"י ריבוי לימוד סחו' וכו' באופן אי'
ודו"ק כי קלרתי :

כא) חכלירי עינים מיין ולבן וכו' ח"י חכלילי
לכאורכ אין לו מוצן וסחרנוס

ורש"י פי' לשון אודס כמו למי חכלילות עינים
ע"ש. ובדרך רמז אפי' סידוע מאזיל בש"ס
כחיב ישמח בש"י. שהוא לשון שמחה וקריקן ישמח
לי שמחה זכס משמחו לא זכס משמחו ע"כ. וא"כ
ח"י חכלילי אס נחחוק אוהס לשנים היא אוסיוח
חך לילי חך הוא לי שמחה. לא זכס לילי לשון
יללה שכיון שהוא משומס יבא לידו לילי :

ובאו"א פי' אחד מהמון סעס יודע ספר ע"ד
לי סגמרא לא נברא יין אלא לנהס
אבלים ולשלס שכר טוב ללדיקים. ועוד הוא לרך
לשמחות כגון חופס ומילה. וכיוולא. וכו' סרמז ח"ך
לי שמחה כגון שמחות וכיוולא. לילי כגון אכל ב"מ.
ואנא דלאי חספא שחחכתי סחיבס לשנים וסוא
אשכח מרגניהא. אשריכס ישראל :

כב) יששכר חמור גרס רובץ בין המשפחים
אפ"ל בס"ד כי יששכר ה"ס

עושה כמו החמור שיהי יסן בכליו כדי שיחפור
בחלוצה הלילה מחמת סכלים שעליו מלערי' אוחו
ומחוך כך מחפור ח"ש יששכר חמור גרס דסיינו
עושה מעשה חמור שיסן בכליו כח' וזכס רובץ
בין המשפחים דסיינו בין ב' חלקי הלילה דסיינו
בחלוצה וגס טמ' בין המשפחים בחלוצה הלילה
וק"ל. וגס אפי' דקדוק חיבס רובץ ר"ל שאף
בשעה שינס ה"ס ברצינא בעלמא ראשו בין דרכיו
ולא ה"ס יסן על מפתו דרך שינס בפישום ידים
ורגלים כי זכס ה"ס מחפור בחלוצה ואפי' קודס
חלוצה כיון שסיס יסן שינס של לער וכו' שכוכל
לרז"ל שהעידס אשחו של קסרי' דיעאבך ז"ל שישב
עמס מ' שנס ולא עעס מעס שינס על מפתו
ובודאי סוכותו סוחס כדי שלא לסחריך כ"כ בשיני

ואשריו מי שזוכה לזה שעי"ז גרס זיווג ויחוד
למעלה וכו' שרמז בס"ח בין המשפחים אוסיות
מ"ן שס רמז שעי"ז נשמוחיס ס"ן מעלים מ"ן
וגורמים זיווג ויחוד למעלה. גס נוס' יששכר חמור
גרס גי' אה"י"ס שעי"ז נמשך עליו חוט של חסד
ורחמים עד"ה יומס ילס כ' חסדו משוס דכלילס
סירס עמי. אי"נ אפי' יששכר חמור גרס שאינו
מקפיד על בושחו כחמור שסיס מבזס עלמו
עד"ה וגס ה"ס מקיים אין ד"ה מלויין אלא במי
שממית עלמו וכו' ולזה רמז ס"ח יששכר חמור
גרס ס"ח גי' מ"ה. ואחר שכבר למד ה"ס מתיחד
בעלמו ע"ד שרמזו דד קדש ילבס ח"א רובץ בין
המשפחים ועי"ז פרס ורסס ונוס' רובץ בין המש'
אוסיות רביס רמז אל כנ"ל. ואפי' לרמז ג"כ כי
ס"ח רובץ בין גי' ק"ס רמז אל כנ"ל שסיס עושה
זכ כדי לקוס וכו' בוס"ק :

כג) וירא מנוחה כי טוב ואח הארץ כי נעמה
ויס שכמו לסבול ויסי למס עובד

אפי' דעי' לימוד סהורס מלבד דמשכר כח סיה"ר
מלבד דמשכר כח' ע"ד זכס כמס וכמס הועלות
עובות אוס בלימוד סחו' ובמס"ס אורך ימים
בימינס וכו' עץ חיים היא למחזיקים זכס וכו'
ח"א וירא מנוחה כי טוב ואח הארץ כי נעמה
סזכס לראוה כל דבר טוב ומנוחה וזס ע"י ויס
שכמו לסבול עול סחורס. וכמ"ס רש"י ז"ל בחומס
ח"ל ויס שכמו לסבול עול סחורס. ועוד ע"י
סחורס ויסי למ"ס ע"כ גי' סמא"ל עבד לי
עבדות וכמאחז"ל אס סנע כך סאי מנוול משכסו
לביס סמ"ד אס אכן סוא נימוח ואס ברזל סוא
מספונץ וק"ל :

ובמסרה איתא גי' למס עובד. חד סכא.
ואידך דיסוספ אשר לא סוריס

ויסי למס עובד. ויעלס שלמס למס עובד. לומר
לא די שלומד סורס לכל ישראל אלא שסעלס להס
מס מממונו. שסיס מספיק לכל מי שזכס ללמוד
עכ"ד בער"ט ז"ל :

ובאו"א מלאחי כחוב בזונת סכ' וירא מנוחה
כי טוב וכו' דרך רמז ואינו יודע

למי מקדושים ח"ל וירא נוס' וכשהראס יסרך
רודף אחריק. מנח"ס מעסס נחן חנכס ססחכל.
כ"י. כלילת יופי. עו"ב. עעס וריח דדצרוי. וא"ת.
ואליו אמרס סזכור. סאר"ץ. סמיוחס אנשים
רשעים

רשעים לדיקים. כי כולם ימוחו. נעמים נח
עוז מעשיך רשעים. וי"ט וסרגח ילד טוב.
שכמי. סכך כפול מאד ויהי. לסבול. לך סיוע
בסהעוררך לשב. וי"י. חכור וירדח הקבר ויחוך.
למ"ס. לבדך. מטפס סרוחס. עב"ד. עשה
בסעמדתך דין ע"כ. **ובז"ל** כונח הכי וסולח
את האבן הראשה הוא ילכיר שנקרא
אבן וסול ראש לזכיר באדם ע"י שחכור השואות
שעשה חכה לנחן. ח"ן נטי' ח"נה כ'חן לכפות
סילר :

דן ידן עמו כאחד שבטי ישראל. אפי'
בדרך רמ' כי נודע דמספר הפרשיות
הוא כ"ד פרשיות ונודע מאח"ל דחחילה דינו של
אדם על דברי חורס וי"א דין ר"ל בשביל הדין
פרשיות שלא עסק בהם ידן עמו אפי' אם יסיה
כאחד שבטי ישראל שהוא אדם גדול בחי' ובעשר
עכ"ז לריך שהמיד יחזור על לימודו לעסוק אבז
כדי לקיים מ"ע וסניח צו יומס ולילה ונוט' עמ"ז
מ"ע ע"ש וסניח. **אשר** בזה יבואר ג"כ
כונח הכחוב כי חלק ה' עמו יעקב
חבל נחלתו כי נודע שסחורס הוא חלקו יח' וי"א
כי חלק ה' עמ"ז נטי' מ"ע ע"ש וסניח ואם
יקיימס אז יעקב חבל נחלתו וק"ל. א"כ ח' עמ"ז
ג"י קי"ז שם רמז לניד פרשיות וס"ב מסכתות שיש
במשניות סיה ג"י קי"ז וי"א כי חלק ה' עמ"ז
סם קי"ז סני' סיהס בהם ואז יעקב חבל נחלתו
וק"ל :

דן ידן עמו כאחד שבטי ישראל. אפי'ל בס"ד
עפי' מ"ש העור חו"מ ס"י י"ז סני' והוא
מדברי הרמב"ם פ"ך מה' סנסדרין וי"ל ואין לו
לריון לרחס על דל שלא יאמר עני הוא זכ ובעל
דינו עשיר וחי"ב לפרנסו אזכנו בדין ונמלא
מתפרנס בכבוד וידוע דשם עס הוא חואר שפלות
לגבי שם ישראל. וסשחא א"ש וי"א דן ר"ל מי
שהוא דן את כל האדם דסינו דיין דין עמו
דסינו העני וספל המעלה כאחד המיוחד משבטי
ישראל שאפי' הוא עני לא יזכנו כדי שיחפרנס
בכבוד וכנ"ל. ולסמחיק זכ אפי' דנוט' עיני"ס
מ"רודיס וי"אביוניס וד"ק :

א"ל אפי' עפי' מ"ש העור שם וי"ל ולא להדר
פני גדול שאם באו לפניו עשיר וחסד גדול
עס עני וסדיוס לא יכדנו ולא ישאל בשלמוס שלא

יסחמנו דברי בעל דיוט ע"ש. ונודע דח' עס
יאמר על סח"ח ע"ד מאח"ל הגד לעמי ששעס
ולציה יעקב וכו' הגד לעמי וכו' חלו סח"ח. ובעה
יאמר ספיר דן ידן עמו סם סח"ח כאחד שבטי
ישראל ר"ל כשפסוס דקרא על אחד מהמון עס
הבא לרמזו להכיל שלא יכדו לסח"ח :

א"ל עפי"ז והוא קרוב לדרך סא' אכן הוא
בהפך כאשר עיניך חחוינס מישרים והוא
דבא לרמזו שלא יכדנו לעשיר בשאלת שלום או
לעמוד מפניו בקומה זקופס כדי להראות לו
חנופה. וכבר כחבנו דשם עס יורה על הפני
וספל כח"ל וי"א דן ידן עמו הוא העני יחשכנו
ממעל לחס"ב כמו אחד שבטי ישראל הוא העשיר
ואם חעבור בסך בחיבס עמו כאחד עס ב'
סחיבוס ג"י קומ"ס לרמזו לדין שלא יחניף לעשיר
בקומ"ס וק"ל. א"כ דן ידן נטי' ג"י דויד וס"ח
ג"י ס"מ שדסע"ס ישבר את סס"מ שהכנו במקל
ועיור עינו וכנ"ס במר' כי ידן עמו ישראל :
ובא"ל אפי'ל בס"ד אס יוכשר בעיני ה'
דקאי על סקב"ה שהוא דן את כל
העולם כולו וסכל כאשר לכל יחד עשיר ואביון
בחדא מחתא מחחיבכו. וי"א דן שהוא סקב"ה
ידן עמו סם העניס והאומלליס כאחד שבטי
ישראל סם הגדוליס שבישראל ומוינס נקח ללמוד
דעת ומוסר :

א"ל קרוב לזכ והוא דידוע דשם עס סם
סערב רב. וא"כ הים ס"ד לומר דח'ו
כיון שידוע לפניו שהם עיקרס טמא ונוס וא"כ
יעשה עמסס מעלומי העין דיוט יחברך. או
כלך לד"א כיון שהם רשעים אדרבס יחי"ב אוחס
בדין ויזכס יוחר לישראל שהם שרשס פחוס חלי
מיס היא סח'ו לז"א דכל זכ חנינו שוס לפניו
יח' וי"א ידן עמ"ז סם סערב רב כאחד שבטי
ישראל ובאלו מבטי ישראל המס שוס בשוס וק"ל :
א"ל סכפל דן ידן. לרמזו למ"ש מרן בשוס"ע
חו"מ ס"י י"ז סני' ז' וי"ל לריך סדיין
לשמוע דברי סבעלי דיניס ולשנות אוחס שגא'
ויאמר המלך זאח אומרת בני סחי ומלדיק הדין
בלבו ואח"כ חוחכו. וכי הבאס"ע וי"ל נראה
ללך ללשונן לפני סבע"ד מיד אחר שטענו בעוד
שעומדים לפניס. דשמוא באמח סדייניס לא
עמדו סיטב על דברי עעמוסס וכשנחן לפני
הבע"ד

ומכ"ש שיכיה עוסק בחורח ה' חמיר כל היום וכל הלילה ואז כל העם על מקומו יבא ח"א מאש"ר אוחיות ראש"ס. שמנה. אוחיות משנה ר"ל אם ראש"ס היינו הגדול משנה לחמו כמו סלחם שלא יוכל לעצו כן לימוד סה"י. אי"ס סחורי קדוים להם ע"ד לבו לחמו בלחמי אז בודאי וכו' יח"ן לעם מעדני מלך וטו"י יח"ן ילמד חזרה נצחרם וזה יסיה עילויכם לשכינת עוזו ח"א כוא ממ"ס :

מאשר שמנה לחמו וכו'. אפי' טפ"י משז"ל סוב"ד לסחיד"א ז"ל דע"י המשניות

חסיס הגאולה ח"א מאשר שמנה לחמו וכו' יח"ן ר"ל דאוחיות סו"א הנפרדים יתן אותם ויחברם וטור מעדני מל"ך ג"י צ"א חיבור סו"א אדנות והסיה הגאולה ב"ב וע"י נפחלי הס אוס"ע שהם נפחל ועקש יסיו כמו אילה שלוחם שישלחם ה' מעל פניו וע"י כנוחן עליהם אמרי שפ"ר ג"י חק"ף דוים ולנבי ישראל כנוחן ר"ל שמניח מעליהם החק"ף דוים סו"י ע"ד נרדו נחן ריחי. ח"ג וכו' ג"י ח"י רמו ליסוד שיכיה חיבור ז"ן סס ו"ס הרמחים בחיבת וכו' חס ע"י שזדונו ח"א עילאין חסו רמו אוחיות ח"י שבסוף חיבת וכו' ח"א ח"א חס"ס וכו' :

ובאו"א אפ"ל כו"ח הכ' בס"ד עם הכחוב דבחרים נפחלי אילה שלוחם וכו'

וכוא בסק' מ"ש ה' מהרמ"ז בס"ס ליקוטי חורס בס' יומי בסופה בפי' ויאסוף רגליו אל המטה ח"ל דע כי הלא סלדיק עולה בעת פטירתו עד אר"א להיות שם מ"י וזה נמצא כי אוסף רגליו אל המטה שהיא המלכות ושאר גופו למעלה עם אר"א ואחר שמתברך משם יורד למטה ושאר חמיר בסוד מ"ן למלכות יותר בשלימות ממה שהיה בחייו. ע"ן מ"ש ה' ארץ החיים ז"ל צפ"י על התכלים ס"י מ"א ח"ל כאלו. וק' כי איל כוא לשון זכר חסדו ל' נקבם שאמרו במדרש כי החיות הם למאוח למים אז באים אל האיל שהוא חסיד שבחיות וכו' נועץ קרנו בארץ ועקף לה' והקב"ה עושה גם וזה מעין מבין קרנו ומשם שוחים החיות. וגם הנקבם חסידה ורחמם נר וכשזא זמן הלידה והיא נועקת לה' והקב"ה מוסיף נחש ומכישם באותו מקום ונפתח רחמם ומולידם לכן אמר כאלו לשון זכר וחסדו לשון נקבם

הבע"ד יעוררו אוחן לומר כה וכס סיו מענוחם. ע"כ בס"ק יו"ד ח"ל בלבו סיינו חס דן ביחודי ואם דנין ב"י מלדיקים ציניהם במשא ומתן. סמ"ע. וסעחא ח"א ח"א דן ל' יחיד ר"ל כשזה בדיון דן יחיד אז דן ידיו עמו ר"ל שצריך לחזור הדבר ולשנותו. וזה סרמו בחי' דן ג"י מיד לרמו לזכרי הבאיהם בס"ק ע' ח"ל נראה דלדין לטוהן לפני הבע"ד מיד. ור"ל מיד יחזור הדיון לפני עמו סיינו מענוחיהם וק"ל. ח"ג עפ"י המקו דשם אדנות כוא עיקרו ד"ן ואל"ף יו"ד משם חסיה למרן ח"א דן ר"ל שם אדנות ידיו נקמה עמו מן האו"ס :

דן ידיו עמו וכו' מ"כ בסק' משז"ל דמוכיה חס העם קודם שיוכיה חס העם צריך שיוכיה חס עלמו כדי שלא יאמרו לו עול קורה וכו'. ובזו"ו כונח דהמע"ה בהכלים ס"י ל"ו ח"ל נאם פשע לרשע בקרב לבי וכו' דהכונה כשאי אומר לרשע שמעשיו הוא פשע קודם כל אני אומר לעלמי בקרב לבי לחקן חס מעשי המקילקלי' וטעמא משום דהרשע אין פחד אלסיה לנגד שינו. דסו"א ח"ק הרבה כשאי אומר כי החליק אליו בעיניו למלוא עיניו לשנוא. לסחידו למעט אז דברי פי און ומרמס לומר חרלו המוכיה בעלמו. חדל להשכיל להסיב און יחשוב על משכבו יחליב ע"ד לא טוב רע לא ימאס ואין דברי נשגעים ולכן קודם כל אני מהקן דרכי. ואח"כ אומר אני לרשע שהמעשה שהיא עושה הוא פשע ואז דברי נשמעין כאמור. וכן הדיון בעלמו כשיפסוק דיון באיסור וסחר או שאר דוים קודם כל צריך שיכיה מחוקן כדי שישמעו דבריו ולא יאמרו לו עול קורה וכו'. וסעחא ח"א דן ר"ל קודם כל ידיו חס עלמו ואח"כ ידיו עמו ואז יסיו דבריו נשמעים ויכיו כולם באחדות אחד כאחד שבני ישראל וק"ל :

כה) מאשר שמנה לחמו וכו' יח"ן מעדני מלך אפ"ל דרך רמו עפ"י מ"ש בזו"ס

ח"ל אי רישא דעמא אחתקן כולי עלמא אחתקן ודברי הזו"ס סו"י הן כנה מעט מחזיק חס המרובה סן שצריך שקודם כל יסיה יראה ה' תקועה בלבו יראה פנימיה ולא לשום פנייה זרה ח"י וכן שיכיה זכר חר"י במלות וגו"ל חסד דמנעני ליה למעבד כדי שממנו יראו וכן יעשו.

משרי ודי בהערה זו לעצמי ולאשר כמוני ע"ז ידעו וכו' :

ונחזור לביאור הכחוז כי לא דקדק וכחז נפחלי אילה שלוחם ולכאזי אילה מאן דכר שמה אכן כפי"ד ה' ארץ החיים ז"ל א"ש כי רמז בחיצת אילה שהלדיק הכי' המועיל בחפילתו הוא יש בו חסידות כמו האיל והאילה שהם לעקים לה' ונענים ובחיצת אילה כלול בו איל ואילה גם בחיצת שלוחם רמז בו מעשה נס"י שהיום ע"י החסיד והחסידה הם האיל והאילה. והיא זה כי חיצת שלוחם נס"י שולח המים הן מעשה הזכר ע"י לעקתו לה' כנ"י. גם שלחם בלא וא"ו ככחוז בחורב הוא נס"י שולח השם חיה להבישה. א"י שולח השם חויה להבישה והוא הנחש וכח"ל וכשיבא האדם לכלל זה שחיה חפילו נשמעת ונענה ע"י חפילו וכמו האיל והאילה אז ידע בודאי כי הוא במדרגת חסיד ויכול להעלות מ"ן בחפילו או בסילוקו ב"מ וק"ל :

א"י אפי' לרמז נפחלי אילה שלוחם הנוחן אמרי שפר כי ימחר האדם לישא אשה ולא יתאחר בעטות הילך וכמו שהאריך בחיוב ה' חופת חתנים ז"ל בחחילת ספרו לבטל כמה טענות נחבות של האדם המתאחר לישא אשה בהסתח הילך יע"ש בדבריו הנעימים. ועוד בה כי לא ידע האדם את עמו ומיחה שכיחא ואז סולך בלא שמחה ובלי חמדה צ"מ ויקרא מת בזה ובצא כידוע. ואחר שחננו ה' וכשא אשה לריך להחנה עמה בכל כבוד לכבוד השכינה וכמ"ש ה' מהר"ח אזולאי בס' מורה באצבע יע"ש כי בזה מחברים שם י"ה כמאז"ל זכר שם י"ה ציניכם לא זכר אש אוכלתן והשחא א"ש נפחלי אילה שלוחם יהיה כנפחלי שהוא אילה שלוחם שהוא קל צרגליו גם הוא ימחר ימישה מעשהו לישא אשה ולגדור עצמו מן החטא הגדול רח"ל ונ"י אילה שלוחם הנוחן הוא אש"ה ונעמו בו חרמו כי הוא כנפחלי אילה שליחה לריך למקומו הנה מיתחיו מלאך המוח רהיט אבחרים ולא ידע האדם את עמו. וחזר לבאר ג"כ חנאי קודם למעשה כי לריך לדבר עמה דברים טובים המחבילים על הלז וילך בעטות והכנעה שם צבית ח"א הנוחן אמרי שפר וכלל בו לכל מירי הן להחזירה למוטב לדרכי ה' הן צמילי דביחא יכו

נקבה ור"ל כי ישראל הם סוד זכר ונקבה הם גורמים במלות סוד מ"ן נוקבין ומכאן בא השפע לעולם והמם חזר המשפיע ח"ש בן נפשי הערוג אליך שאני מחאוס לחורב ולנבואה ולרוח"ק עכ"ד ז"ל. ובזה א"ש ח"א מאשר שמנה לחמו חיצת שמנה היא אוחיות שהמן לחמו ור"ל אש אחת רואה לידע מי הוא זה אשר שהמ"ן לחמו ור"ל שכל חפ"ט ומגמתו להמשיך מ"ן למלכות והוא אומרו והוא יחן מעדני מל"ך היינו מלכותא קדישא זה הוא נפחלי והוא רמז ללדיק שנקרא נפחלי וכמ"ש ה' הנופה חיים צבי ויגש ע"פ וצני נפחלי יחאלל וגו' וכו' יע"ש ואימתי כשהוא אילה שלוחה שנשחלה להכוא עלמא. וגם אפשר להיות זה הענין ע"י תפלה בכונה כידוע כי ע"י תפלות ישראל בכונה מעלים מ"ן ויחוד למעלה ואז לא יאריך סילוק הלדיק ח"א הנוח"ן אמרי שפר שיהיו דברים טובים ונכוחים לשמים וצביות ולא חסיה כונת המחפלת ש"ן לרצות לצביות דוקא. וחיצת הנוח"ן עם האוחיות ג"י חפלה ע"ה כדי שחיה רציה ומקובלת רציה לפינו יחברך כדי שיוכל להעלות מ"ן בחפלו ולא כאשר הנה צומננו כי אש יחפלת ש"ן נחת מעט יקומו כל העם בצעקות וציונות באומרים שחיקוחך יפה לך ובפרט אש הוא ח"ה מואסים בו להחפלת ש"ן באומרים שהוא רוצה לבין ולהאריך בחפילו יוחזר מדאי. ולו חננו ישיכלו כי בעי"ד בזמן הזה אכן יחמי דיתמי אין אהנו יודע עד מה וכלואי שדע אש אנו מחפלים או קוראים גוגלי כי אפי' התנאים אמרו משבחנא לרישאי דכי מטי למודים כרע מפשיה ומה נענה אכן אחיזבי קיר כמונו היום הא ודאי כי זו היא עלת היל"ד שלא יניחנו להחפלת נחת כדי שלא יקרא שמה חפילה אלא חפלה ח"ז ולמה לא נקין משיחנו מחרדמת היל"ד ולפחות נחשוב כי אש היינו מדברים דברים בעלים או אפי' דברים אסורים לה"ד ושקר וכיוצא נעשה"י אזינו כאפרכסת כדי שנשמע ונדבר בגנות בני אדם חזרינו ח"ו וכל מה שאריך לדבר נחת וחרח חלילה לא נקין ולא נעץ ולא ינוע ואיך בשעת החפילה יהיה עלינו כמשא. כבר וכבר אני הקטן צענוחין פי' צס"ד כונת הכי צמילי ח"ל בכל עלת יהיה מוחזר ודבר שפחים אף למחסור יע"ש בעזר

הוא לספר בטובת צע"צ כדי שלא יס"ס כפוי
טובת חבל לריק ליזכר שידבר דברים טובים שלא
יאל מהם היזק לצע"צ דהיינו שיאמר בשבילי
דייקא וכנ"ל. וזכר יובן בס"ד מאשר שמנה לחמו
שכח עשיר וכו' וכו' יתן מעדני מלך לפני האורחים.
נפחלי חילת שלוחה זה האורח שהוא חילת שלוחה
שכולך ממקום למקום ולריק לספר בטובת
צע"צ הנכ לריק ליתן דברים טובים שלא יאל
מהם היזק לצע"צ חכו הנותן אמרי שפר ר"ל
אמרים ודברים טובים לצע"צ :

והנה לעיקר הקו' שהקשו החס"ד ז"ל חירן
כ"י אד"א סמ"י והוא דכונה האורח

לומר שזה הצ"ח כשיצא אורח חללו חין בידו
ספוק כ"כ להכין בשביל בני ביתו וגם בשביל
האורח חלל כל מה שעשה הוא בשביל דוקא
חבל בשבילו כמדומה שלא עשה כלום באופן
שאני חלחלי סעודתו ממנו. ולז"ל כל מה שעשה
ומה צע"צ הכל ה"ס בשביל דוקא חבל בשבילו
לא עשה כלום וא"כ השומעים לא יקפלו על אדם
זכר להחלחל חללו הרבה. **ובזה** פ"י הוא ז"ל
כונת ספ"י טוב עין הוא יבורך כי כחן
מלחמו לדל ר"ל צע"צ שהוא טוב עין יבורך
שהאורח לריק לברכו בפני העולם וא"כ יאל מזה
היזק לצע"צ דכתיב מצרך רעבו בקול גדול וכו'
לז"ל הנכ ככה יאמר עליו שהוא נתן מלחמו לדל
מלחמו דייקא ר"ל מה שצריך הוא לאכול הביא
לפני האורח שה"ס דל באורח ש"ס ולכן אז
לא יס"י ניוק צע"צ וטוב עין הוא יבורך עכ"ל ז"ל :

וקדירי הפעוט אפי' צדק רמז עפ"י שראיתי
למי מקדושים דאמירה האמר על
המחשבה זכר א"ש דלא חיקשי מאמרי חז"ל
אסדרי ונקושה החס"ד דמ"ש אורח טוב אומר
היינו חושב בדעתו אשר עפ"י א"ש כונת
הכחובים סמ"י מאשר וכו' ר"ל זה הצע"צ שהוא
ביצר לאורח וכו' יתן לפניו מעדני מלכים אז
נפחלי חילת שלוחה רמז לאורח וכו' בדברי כ"י
ז"ל הנותן אמרי שפר ר"ל יתן בדעתו מחשבות
טובות דהיינו כל מה שצריך צע"צ בשבילי וק"ל.
אורח כ"י מאד צפי כי בעת כתיב ראיתי לה'
מלכות דוד ז"ל צפי על החסידים כ"י ע"ל ח"ל
אמיתי אשמרה וכו' חשבתי בלבי אשמרה
מנעני וכו' וכן פ"י ג"כ כראש"י ז"ל ח"ל וטעם
אמיתי

יהיו דבריו בנחת ובפיוס וס"ת נפחלי חילת
הוא י"ה. גם ח"י חילת הוא ח"ל י"ה ר"ל מה
שאני מזהירך על זה כדי שחזקתו חנו ל"ה ול"ה
עינינו. דאל"כ צ"ח חש אוכלתן חכו שרמו
בר"ת חילת שלוחה נט"י חש כ"י חכנו לעשות
כ"ר ליוצאנו וזכר בנישואי בנינו סמוך לפרקם
אכ"ר. א"כ נפחלי ג"י חק"ט ר"ל חשבר ית"ר
שהוא בחילת שלוחה ימחר יחשה לילך חלל בני
אדם להסיתם ולעלות למעלה לקטרג עליהם
והוא מחליק לשוננו להחטיאם לשמוע אל הרע
מקול נשים ובטח ח"י ומולאו לריא ח"ל הנותן
אמרי שפר שפיר גזרתו גזרה עומדת לעומתו.
וגם נט"י אמרי שפר אורחות חש. ש"ס רמז
שמחמם את האדם לעבירה. וס"ת רמז לשון
רנות שמסיתו לריב :

א"נ אפי' לרמח לפי מ"ד צ"ס ישא חש וחסד
ילמוד בחו' כדי שילמוד בטענה ולכן
ימחר לישא חש כדי שילמוד בחורש יפשא"ק
בטענה ונקיות המחשבה מטרדת. ית"ר והשאה
ח"ש ח"ל מאשר שמנ"ה לחמו אורחות משנה והוא
יתן מעדני מלך מאן מלכי רבין וכדי ללמוד חו'
בטענה וישיב דעה נפחלי חילת שלוחה סינוחן
חש ר"ל ימחר יחשה מעשיו לישא חש
ובזה הנותן אמרי שפר שלימודו בחו' יס"ס
בקדושה ובטענה שפ"ר אמרתי וק"ל :

מאשר שמנ"ה לחמו והוא יתן מעדני מלך
נפחלי חילת שלוחה הנותן אמרי
שפר פ"י כ"י אד"א צבלי יל"י כונת סמ"י והוא
כמש"ל אורח טוב מה הוא אומר כל מה שצריך
צע"צ לא עשה חלל בשבילי. וס"י החס"ד ז"ל
והא כתיב מצרך רעבו בקול גדול קללה תחשב
לו. וחי' הגאון מהר"ם ש"ך ז"ל דכונתם שהאורח
כשיספר טובת צע"צ שפ"ס עמו יאמר לפני
השומעים שדוקא לו שביא חכוב הרבה לצע"צ
עשה לו הכבוד חכר חבל לא יעשה חלל לכל
אדם כי אם דוקא לו עשה ש"ס לו חכבה עמו.
וא"כ אז השומעים לא יקפלו על צע"צ לאכול
אחו כי חין רא"ס מזה האורח שהוא חכוב שלו
בחלית שידעו שלא יעשה קן לכל אדם. ולז"ל
אורח טוב אומר כל מה שעשה צע"צ בשבילי
עשה בשבילי דייקא חבל אדם אחר לא ה"ס
עושה בשבילי כך עכ"ל ז"ל. נמצא שהאורח לריק

אמרתי בלבי זכו הציל:

ובזה אפ"ל חיי על קשיה רז"ל בדברי המד' על פי חשבתי דרכי וכו' שהיה אומר דהע"ה למחר אלך לגינה פי' וכיוצא. והק' ז"ל דא"כ ה"ס אומר כך ולא חייב לבדית כדוחה לשפתיים. **אכן** עפ"י ח"ש דכונה המד' ז"ל ה"ס אומר ר"ל ה"ס חושב ובפרט דכ"ס קאי על הסבוק עצמו לשון מחשבה באמרו חשבתי דרכי **אשר** עפ"י אפ"ל בס"ד כונה הפסוקים בס"י ע"ל וז"ל אמרתי אשמרה דרכי מחשבות בלשונתי אשמרה לפי מנחם בעוד רשע לנגדי וכו' כדומה על האר"ש עפ"י הנו' דאמרי' ה"ס לי' מחשבי' וז"ל אמרתי אשמרה דרכי ר"ל חשבתי שאשמרה דרכי ר"ל שאני ממתינ דרכי ה"ס דרך גינה פי' או מקום פי' אך לא הולאתי הדברים בפה שלא יהיה צריח כדוחה לשפתיים וז"ל מחשבות בלשונתי אלא אשמרה לפי מנחם דכ"ס בעוד רשע לנגדי הוא ה"ס אפ"ל שלוקח הדברים כפשטן ונקיימם לרדפתי שאקיים דברי וק"ל:

וכן ג"כ לאורך גיסא ארז"ל שאל יצא מפיו לומר שאני רואה ללמוד דבר פי' או רואה לעשות מעשה פי' שהוא רודף עליו לבטלו ממנה אלא יניח הדבר במחשבה לבד ואח"כ מחשבת ה"ס ומבטלת אותה מחשבה של ה"ס אפ"ל שעשה כדי לפתוח ליכס"ר שלא יחגרה בו. **אשר** עפ"י ח"ש בדרך חגב כונה ה"ס רבות מחשבות בלבי א"ש ועל פי ה"ס הקום וסדקדוק מב"י דמי לא ידע בכל אלה שפ"ס ה"ס ה"ס הקום ומבטלת מחשבת האדם. אכן עפ"י ח"ש דכ"ס לרמח על השחי מחשבות שיש בלבי האדם שהם אחת ה"ס כנגד ה"ס אפ"ל לשכבו שיאמר זה משלנו ולא אחי להחטיא. והב"י ה"ס דבר בהפכו שהוא לשמור חורחו או לדבר מע"ה וכיוצא לא חימא דמ"ס זו מזו לז"ל רבות מחשבות בלבי א"ש הוא סלדיק שנקרא א"ש דכיו"ט שכל כינתו לעבודת ה"ס ומחשבה אחת חושב כנגד יכס"ר לסמנוהו שלא יק' אחריו. ומחשבה ב' לאורך גיסא לעבודה ה"ס שהוא ירא להוציא בשפתיו שלא יק' אחריו יכס"ר לפתוחו שלא יעשה המע"ה לז"ל לא חירא כיון דהאי מחשבה והאי מחשבה א"כ מ"ס זה מזה לז"ל ועל"ה ה"ס ה"ס הקום נט"י ענוס נדקא

חורס ה"ס הקום ה"ס דיוקא ולא כאחרת וק"ל: **ועפ"י** ח"ש ג"כ כונה הכתובים בחסלים בא"כ וז"ל חלקי ה"ס אמרתי לשמור דבריך חליתי פניך בכל לב חנני כאמרתי חשבתי דרכי ואשיבם רגלי אל עדותיך ע"כ וקישור הפסוקים הנו' לדרך ביאור ועפ"י ח"ש וז"ל חלקי ה"ס אמרתי לשמור דבריך דכיו"ט חשבתי כדי שלא ישלש בו יכס"ר לבטל הדבור ולכן חליתי פניך בכל לב שלא תבטל מחשבה הא' שהיא כנגד יכס"ר אח"כ ה"ס אלא חנני לפי ששמרתי כאמרתי שצויתי שלא אוליא בשפתי ולכן חשבתי דרכי ה"ס דרכי ה"ס ה"ס אלא הולאתי בפה. ולכן לריך חחנה ואשיבם רגלי אל עדותיך ולא חיתי מחשבה ותבטל מחשבה. **וע"ד** הכחות והפשט אפ"ל דה"ס ה"ס כונה רז"ל ב"ס אמר ר"ל מחשבה מועלת לדין ר"ל אם חשב בלבו ולא הוציא בשפתיו אז מועלת לענין הס' שחקייים מחשבתו ולא יחגרה בו יכס"ר:

א"ן ע"ד הנו"ל שצ"י מחשבה שחושב כמו דהע"ה לשקך יכס"ר וסיוט שלמחר אלך לגינה פי' או לגינה פי' וכיוצא מועלת אח"כ לדין שחקייים מחשבתו ה"ס ללמוד בתו' ולא יחגרה בו ה"ס אפ"ל שצ"י מחשבה הא' אומר יכס"ר מה לי לפתוחו כבר הוא מפתח גמור וכו' וק"ל: **מאשר** שמה לחמו וכו' מושל. ולריך לדי' נחאי שיאמיר דמושל ככא חק אפ"ל דע"י סלדקא זוכה לעשות שלום בין הקב"ה ובין העני ומבטל בהרעומת שלו ובזה ירומז נט"י שלום וגם ס"ה גי' רי"ב בא לרמח דע"י סלדקא יגרום שלום ומבטל סריב של העני שמחרעם ומריב על ס"ה ח"ש וכו' וז"ל יחן מעדני מלך. גם ידוע דע"י סלדקא זוכה למעלה וכבוד וכמ"ס נדקא חרומם גוי ולזה רמז נט"י מושל דזוכה להחרומם ולהכנסתו וכמ"ס מתן אדם ירחיב לו ולפני גדולים ינחנו. גם בו תרמזו אוחיות משלו שלא יסיח מגזל ונגבס:

א"ן רמז ס"ח רי"ב וכו' במה שרמז סח"ר יחחק מעדני נר"י בפי' זה שרמזו לחורה וח"י מאשר לי' אושר ושמהם לחמו אוחיות משנה לחמו עכ"ד יצ"ו וסנה בזה א"ש כי ע"י סחורה מבטל קליפת ריב. כידוע בלוחו חכם שקרא בחדש סוס לכס. החרש ה"ס לבס ע"י ששלט בו קליפת

קליפת ריב וק"ל:

מאשר שמנה לחמו וכו' וכו' יתן מעדני מלך.
מ"כ עפ"י מ"ש רז"ל אפי' קיים כל
סחורה כולם וסיה ספק צידו לסחור ולא סחור
ציד ח"ח עליו נאמר ארור אשר לא יקים את
דברי החו' הולח וכו' וז"ל מאשר שמנה לחמו
אפי' דסיה חמיר לומר חו' משנה שסיה אוחיות
שמנה. וגם לחמו' נטו' לומר חדושים מדרשים
ודנים עכ"ל וכו' יתן חמיר מעדני מלך מאן
מלכי רבנן:

ובאו"א מ"כ בסק' מ"ש ה' מטיל לרקע
מעשה באלים ה' שיהיה עשיר גדול
ובעל לרקות הרבה וסיה מלמס באכילתו כדו
לכרייה מאכילתו להח' לרקות הרבה וכו' וסשה
ז"ל דיש מאשר חמיר סיה אוכל לחמו בשמן דוקא
וכל ממנו סיה נוחן לרקות ומעדני מלך וק"ל.
ולע"ד אפי' להמחיק שהיבנה מאשר מלשון אושר
וז"ל מאשר השמן לחמו וכ"כ למכ' לפי שזה
והוא יתן מעדני מלך וק"ל:

מאשר שמנה לחמו וכו' יתן מעדני מלך
מ"כ בסק' מ"ש רז"ל צדיקול מענה
חקירת העולמות דאין ישראל נהנין מן כח
ונחנים לרקות וכו' מליה כחא צעציר. וחי'
דעי' קריאה סחורה סוי' כמליל מזונו של ים
וכרי' אלו סלי. וסשה ז"ל מאשר ע"י שהמיר
עוסק במשנה שסיה אוחיות שמנה לחמו לכן
וכו' יתן לרקס. ואוכל מעדני מלך וליכא גל
כאמור וק"ל:

(כ) **גד** גדוד יגודנו וכו' יגוד עקב. פי' ה'
אדרת אליהו יצ"ו ע"ד מ"ש ז"ל צפ'
הנחש הסיאני שאדס"ר פגם בשני דלחין דסס
שדי ושס אדנות ונשאר בהם שי' חכי וכו' אוחיות
הסיאני. וכו' פי' לשקוד על דלחותי. אי"ס אפי'
לרמז כי ע"י לימוד סחורה בשקידה רבה יועיל
לחבר האוחיות וכו' לשקוד דייקא וכו' צסיבה
דלחותי סס כב' דלחין סס. וכנס ג"ד רמז לב'
שמות אלו שסס ז' אוחיות כמספר ג"ד. גם
נודע מאז"ל אין שסס שלם ואין הכסא שלם וכו'
כי יד על כס יס וסס אוחיות הוא ח"ש ג"ד רמז
לשני שמות שדי ואדנות גדוד הם ישראל ע"י
מעשיהם הסובים יגודנו הוא לשון אגד. וכו'
ר"ל אוחיות הוא החסדים מהסס והכסא יגוד

עקב ר"ל באחרית הימים עכ"ל יצ"ו. ועפ"ד
אפי' כי היבנה עקב נטו' עת צא קץ וק"ל. אי"
עקב רמז לענוה וסאהבה נמשכה ממנה:

(כ) **נפתלי** חילם שלוחה סטורן אמרי שפר.
אפי"ל צס"ד דרך רמז וכו' בסק'
מאז"ל ע"פ ויקס פרעס לילס ח"ל אמ"ל מרע"ס
אין אנו יולאין מכאן עד שהאמר לנו סרי' אחס
צני חורין. אמ"ל פרעס סרי' אחס צני חורין.
סרי' אחס צרשחכס. סרי' אחס לעלמכס וכו'.
ולאורה ק' הוספת זה למכ. שהוא לא חבט
ממנו אלא לומר סרי' אחס צני חורין וכו' לא.
וכו' הוסף על חד חלת. אכן פי' כמפ' ז"ל וכו'
בהק' מ"ש סמרדני וכו' צ"ד לה' יושב אהלים ז"ל
ס' חרומס לבטל מודעא של ישראל על סחורה
שאמר רב אחא מכאן מודעא רבא לאורייתא
וכו' עפ"י מ"ש סנו' ח"ל אס מכר באונס וכחצ
סער מכר. ומכר מידעא על כך ואח"ך איס
לסופר לכחיצ עוד יפ"י כח צסער סמרדני
סוא כמי' שצבטל מודעא. ו צפירוס דאס אוחא
סדעחו סיה לבטל סמרדני מסיקרו מה' לו לומר
לסופר לכחיצ יפ"י כח אדרבה סיה לו לבקש
לסיפר לכחיצ לשון גרוע. אי"ו שהאורה שסס
צוטל סמידעא וסחא ליה צמכר עכ"ל. וליה
סולך להוסף פרעס בדבריו ריבוי לסונות של
סחרור סרי' לבטל סאונס שאונס מחמת סמכות
ע"כ סמעי' ססרצ נחנאל חצובא יצ"ו. וכו' אי"ס
כונת ספי' נפתלי חילם שלוחה דבא סרמז כלפי
ישראל שיאלו ממלרים קודם זמנס מחמת אונס
סרי' מכיה שססס לפרעס דלא סימא שהוא אונס
והוי כעין מודעא לז"ל נפתלי וחי' נפתלי אוחיות
נופת לי וכו' ע"ד ונופת אופיס ור"ל כמו נופת
לי חילם שלוחה סס ישראל שנשחלחו ממלרים
וליה צס ליחא דאונס כלל וכו' לסבת סטורן
אמרי שפר ר"ל שהוא רמז לפרעס שסוס"ף
צדבריו לסונות של חירות וסוספת זה למס אלא
ע"י חוספת זה שריצה צדבריו לסונות של חירות
אי"ס סרי' צוטל מודעא ואונס וכו' סוא מרולס
צדעס גמורס וכונס ומיושצס וק"ל. אי"ס חוי'
נפתלי ג"י עוסק וכו' לשון ויעקב צור ממקומו
וכו' רמז לסעחקה ישראל ממלרים מעסס סכו"ל
כח':

א"נ אפי"ל צס"ד צדרך פשוט דסססס שיאלו
קודם

קודם הזמן לפי שחידים לקבל החורה וכמ"ש
בהוליאך וכו' העבדון יחר כ' לומר אחר כ' יום
חקבלו סחו ויסיס להם דין הקדש ומפקיע מידי
שעבוד. וזוה יוצן טוגה ככ' ויסי בשלח פרעה
אח העם ולא נחם אלהים דאפי' כי קרוב הוא
וכו' ואמרו במד' מי אמר וי פרעה אמר וי
ולכאורה הוא חמוס. אכן עפ"י ח"ש דהכונה
דכיון דיש להם דין הקדש אי"כ אסור להשחעבד
בהקדש יוחר מד' וסי"ל להוליס דרך קלרה
ומדחזינן דלא קפיד קוצ"ס בזה אי"כ חשמע דנסחר
מחמחו טעם הקדש ולכך לעק וי על שחולאס
קודם זמנם מטעם הקדש וק"ל. וזוה ח"ש ח"א
נפחלי רמז לישראל שרעים לעשות רעון קונם כמו
נפחלי סם אילה שלוחה שנשלחו מאח פרעה
וכ"ח דאחך וזמם ילאו קודם הזמן לז"א הנוחן
אמרי שפר הם אמרי החורה שנקראו אמרי
שפר ולזה דין הקדש יש לנו המפקיע מידי
שעבוד וק"ל :

נפתלי

אילה שלוחה הנוחן אמרי שפר. אפי'
עפ"י של הרב אד"א צבלי יצו
שפי' שהוא על האורה שכולך ממקום למוקם יע"ש
והנה כעת אמרתי דבא לרמז שהשליח הנשלח
וצפרט אס הוא שליח כולל לריך שלא יכבד על
בע"כ ח"א אילה שלוחה ועוד זה שלא ידבר עם
המחנדים בקושי באומרו כיון שהוא שלוח מן
הכולל לא איכפת וכללו בא ביד חזקה ובזרוע
כמוס כי אדרבא בזה הוא נוחן טעם לפגמו
דחיישין לפגם שניהם בן שהוא פוגם בצבור.
ועוד זה שמצא לכל ח"ח השלוח מאללם אלא
אדרבא כל דבריו יהיו צבכוד ודבריו ברכות ברכי
דרבנן ח"א הנוחן אמרי שפר הם דברים טובים
שמספרים כי מכלל הנכונה ח"ח שיהיו דבריו
בנחת עם הבריות וזוה הכל אומרים בן פורה
יוסף בן פורה עלי עין אשריו מי שלמד תורה
שע"י יהיה לו דרך ארץ ופיוסם עם הכל כיון
שסובל לער ומרירות ועכ"ז סובל ושוחק עד
ישקף וירא ה' משמים ח"א בן פורה ר"ל מה
שאני משבח הוא בסיבת עליי עי"ן גי' ב' חיות
אלו הוא מיר בדקדוק לרמז שאעפ"י שמר לו מר
עכ"ז עול יסבול ולא יבול ונחן טעם שכל יום
ויום מוכיף לער ח"ח ובפרט ליושבי ח"י
שמחיתם מיושבי חו"ל וא"כ אס יבא השליח

ויתעבב או יעשה בחזקה זה טועל דלח. בשני
אחרים וטועל דלח צפני עצמו ג"כ שיכחבו להם
שח"י שזס חינו ראוי להיותו שליחא דרבנן ומוכרח
למ"ה בחזרה ומעלה עליו כאלו שופך דמים
יען שע"י הפסיד לכל ח"ח שבעולם ח"א צנות
הם ח"ח שנקראו צונוך בכל יום ויום לעדה
עלי שור ואס אזה עושה בן וימררוסו ורבו
לסחם ח"ח וישטמוסו בעלי חלים הם העשירים
שלשונם כחץ שטון וצפרע על ח"ח ע"ד ועשיר
יענס עוזת חן שחוט לשונם יהיה להם משטמה
ממנו. לא בן אס הוא וחשב באיחן קשה. איחן
לי חזק כמו שפירש"י ז"ל ור"ל שכפה את עבדו
ולשונו הכוכי לקשה. אי"כ כמו שפירש"י ז"ל קשהו
חוקי ור"ל שיבא את עצמו בחזק ובכפס את עבד
האנושי וכפה את ידיו אף שכפי ראות עיניו לא
נהנו לו כהונן לפי עשרם או לא נהנו עמו בצבור
כמדחם לכל רוח לנהוג זלזול בח"ח ובפרט
להנהיגם מהם וכמ"ש ז"ל בש"ס נהנה ממנו
דומה לקיחון של חרס. אז זוכה להיות לו חן
בעיניהם ונחתים לו מחנות טובות ח"א ויפחו
זרועי ידיו וכמו שפירש"י ז"ל ח"ל ויפחו זרועי
ידיו זו היא נתינת טבעת על ידו לשון זהב
מופז זאת היתה לו מידי הקצ"ס שהוא אביר
יעקב. חדא ועוד קאמינא מלבד דזוכה לעצמו
עוד זה זוכה לאחרים הם ח"ח היושבי ומלפי'
ועיניהם ולבם חליות אליו ואל משלוח מנחתו
ח"א משם רועה אבן ישראל כמו שפירש"י ז"ל
עיקרן של ישראל לי האבן הראשה לי מלכות
עכ"ד. ואכן בדין נמא דכוא רומז וגרמו להח"ח
שהם עיקרן של ישראל ונקראו מלכים מאן מלכי
רבנן ואס עליה על כולנה מאל אביר ויזורך וכו'
ע"כ עלתה מלכותי אס יוכשר בעיני ה' יח"ש :
נפתלי אילה שלוחה הנוחן אמרי שפר. ראיהו
למע' הרב ויאמר עזרא הנד"מ
שפירש בדרך רמז מוסר ח"ל יל"פ במ"ש במס'
ערכין דאיכא מ"ד אס סיפר לס"ר אין לו חקיה
עוד שכבר נדחו דהע"ס שנא' יכרת ה' כל שפחי
חלקות לשון מדברה גדולות. ועוד איחא ההם
מאי חקניהם דלכ"ר ר"ח בר פפא אמר אס
ח"ח הוא יעסוק בחורה. ואס ע"ס הוא ישפיל
עצמו. וכן אמרו בילקוט ע"פ מוח וחיים ביד
לשון סיפר לס"ר מוח. בחורה חיים. ח"ש נפחלי
ר"ל

ששמרתו. גם אפי' לפי שיהי לומד בחורש חמיד
וכמי' ע"פ כי בן זקונים שכל החו' שלמד משם
ועבר מסר לו וסוף הוי' פרס ורצה ויוסף
ישח לפיכך נילול וכמי' חורש חנוני מנגל
ואולי מללא. בן פורת עלי עין. גי' עמל"ק
שכניע שרו של עשו עמלק :

בן פורת יוסף בן פורת עלי עין. נוס' גי' שדי'
רומז למי' ה' שערי לך ד' ירושלם בסופו
שבשנת חרפיו בעסי' חסיה גאולתו בבי"א.
ואני בעניי רמזתי במ"א עפ"ד ז"ל בפסוק זה
שחי' פורת גי' חרפיו. וכן עתה בא רמז בנטי'
גי' שדי' שם רמז' וכן מספר כי כשישאר מאלף
כשני גי' שדי' אזי יחוקק העולמות ויבא
משיח בבי"א :

ואפי' לרמז בפשיטות כי ידוע מי' רשי' ז"ל
ע"פ ויטי כאשר ילדס רחל אח' יוסף
אין עשו נופל אלא ביד בני בניה של רחל.
וממנה נלמוד דגם בניו חרשו של עשו שסם
עמלק וכיוצא נופל ביד זרשו של יוסף כי האב
זוכה לבן וסעחא ז"א בן פורת יוסף ר"ל בנו של
פורת יוסף הוא בן פורת עלי עין. וחי' בן
השני אינו לשון בן ממש אלא לשון בן חן וכמי'
רשי' ז"ל במליצא חי'א בן פורת שיהי לו חן
וחסד השולט עלי עין גי' עמלק וסוף רמז למי'
בעניוהו :

(כט) **במסרה** גי' מעל. ברכות שמים. מעל.
מעל השמים מעל. מעל השמים מעל. יקרא אל
השמים מעל. סובא לה' בעסי' ז"ל. ופי' חיל
יקרא אל השמים למנוח על ומטר ואל הארץ
למנוח מלחה יבולס כדכתיב כי גם ידין עמים
עכ"ד ז"ל :

ול הסדיות אפי' בס"ד בסק' אח' הידוע מי'
ז"ל בגמרא כל הנסנה מן העוה"ז בלא
ברכה באלו גזל להקב"ה ולנכסח ישראל שנא'
גזל אביו ואמו ואומר אין פשע וכו' ח"א ברכות
שמים מעל. שם רמז שצריך האדם לצרף
להקב"ה על מה שיכנה מן העולם. חכו פסיים
מעל השמים מעל הוא רומז על העל של ברכה
שמוריד הקב"ה להנמיח הפירות והסבואה וכיוצא.
ואם חזו אינו מזכרו להקב"ה אז הטיה יקרא
אל השמים הוא הנשמה ואל הארץ לדין עמו
הוא הגוף וכמי' בגמרא ע"פ זה דשמים רמז
לנשמה

ר"ל שאם האדם נפחל בלשונו ונחנקש שסופר
להיר ידע בעלמו שהוא גורם בזה חילה שסיה
נשמה שבו שלושה שמשלח ממנו שהוא נכרח
ומה כדכתיב יכרת ה' וכו' חכו כמיד אין לו
חקנה עוד. וסוב קאמר כאידך מ"ד דאם סיפר
יש לו חקנה ע"י עסק החו' חכו הנותן אמרי
שפר שיעסוק בחורש חכו הקנהו כמי' מרפא
לשון עץ חיים עכ"ד יל"ז :

ואני הפעוט אבא אחרי המלך לבאר עפ"ד
קרוב לזה בחוספת ביאור דחיבה נפחלי
נוס' לשון ידבר חושב פיו נבלס. וסוף רמז
למספר לשיר. חיליס נוס' אין לה חכיים וסוף
כמיד הראשון שאמר אין לו חקנה. וסדר בחר
כדי רמז חקנה לע"ה ולחי' ופחה בחקנה הע"ה
יטן כי בעוה"ז רובא דעמא אולא ומרללא
בלימוד החורש ואין שואל ואין מנקה ללמוד
וחקנה הע"ה הוא ישפיל עלמו ולח"א שליחה נוס'
שפלה לגופו וכפשו חיותו היא. ובחר כדי קאמר
חקנה לחי' הנותן אמרי שפר היא החורש
אמריס יפס ונעימים וק"ל :

(כח) **בן** פורת יוסף בן פורת עלי עין בנות
לעדה עלי שור. אפי' במשז"ל דכל
השבה שנשחבה יוסף ונקרא יוסף הלדיק משא"כ
לשאר השבטים הוא לפי ששמר בריחו ולא חטא
עם אשה אדוניו וידוע שנחלבש בם סימ חוגחו
וידוע מדברי המפ' שיהיה עוסק כמה דברים
כדי לפחותו וזפרט כמו שסביא בם' הישר עסי'
סיהיה מחקשטת ולושה צנדי מלכות ומלטה לו
מפוח וכיוצא וכמעט מהקרבח אליו ממש. ח"ש
בן פורת יוסף ר"ל בן חן וכמי' רשי' ובזה זכר
לכמה דברים וכי' דלמה כל אלו הדברים והשבה
לח"א דמה שאני אומר לך בן פורת הוא בסיבה
ששטם עלי עין גי' סמאל"ע"ה שנחלבש באחה
מבנות חיינו אשה אדוניו וכמעט לעדה ממש
עלי שור חיינו יוסף שנקרא בכור שורו ולא
נאה ויאה לו בן פורת וכל השבה וק"ל :

בן פורת יוסף בן פורת עלי עין. אפי' דחיבה
פורת גי' עריות שם רמז שזכה לזה לפי
שנשמר מעריות. גם אפי' לרמז נוס' בן פורת
יוסף עפ"י סידוע דבריה הלשון ובריה המעור
מכוונים זה כנגד זה דאם שומר פיו ולשונו
נשמר מעריות וכו' שרמז בפ"י ר"ל בסיבה פי

לכשמה שהיא חלק אלוה ממעל ובהארץ רמו
לגוף שהוא מן העפר והקב"ה קוראם לדין עמו
שידונום יחד כמשל החגר והסומא כידוע. ועפ"י
המשל הזה שמעתי ממתי ח"ר יעקב הכהן ערוב
כר"ז כ"י דודי ירד לגנו וכו' והגוף משיב לא
ידעתי נפשי שמעתי שהיא הפיקר ואז אומ"ל
הקב"ה מרכבות וכו' :

(ו) וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגורן
האטד ויאמרו אבל כדד זה למאדים
ע"כ קרא שמה אבל למאדים עד היום הזה. אפ"ל
דמלחא אנב אורחיה קמ"ל רמו מש"ל יעקב אבינו
לא מת אמ"ל בכדי חננו חנניא וספרו ספדניא
אמ"ל מקרא אני דורש ואת זרעך וכו' ובודאי
שגם השבטים שבנו יב היו יודעים אותו ענין
רק היו בוכים על העלמו מהם כי בחסרון הדיק
יהיה חסרון לנו ולא לו ועוד לעיני המאדים היו
עושים שלא יאמרו עליהם שהיו מקילים בכבוד
אביהם חיו אבל לפי האמת עין צמר בוכה ולב
שמת ח"ש וירא יושב הארץ הכנעני את האבל
שראש בעין השכל את האבל ר"ל האנשי המחאבלי
והוא כולל הכל בין הבנים בין המאריים ויאמרו
אבל כדד זה למאדים שראש שהם מכבירים
באבל יותר מבניו ע"כ קרא שמה אבל למאדים
עד היום הזה וניבאו ולא ידעו מה ניבאו שהאמת
הוא לגבי בניו הדיקים שהיו יודעים זה לא שייך
להכביר באבל ע"ד ושם ינחו וכו' ומכ"ש שלא
מת וק"ל :

אבל כדד זה למאדים על קן וכו' אפי' דבא
הרמו כלפי מאז"ל יעקב אבינו לא מת אמ"ל
בכדי חננו אמ"ל מקרא אני דורש מה זרעו
בחיים אף הוא בחיים א"כ בודאי שגם השבטים
שכולם שבנו יב ידעו זה אבל האבל הוא דוקא
למאריים אלו חשבו דברים כפשוטן ח"ש אבל
כדד זה למאדים ע"כ קרא שמה וכו' וק"ל :

(א) ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו
לו ישעמנו יוסף והשב ישיב לנו
את כל הרעה אשר גמלנו אחיו. ויוסף השיב להם
ואחם השבחים עליו רעה אלהים חשבה לעוזה.
הנה רש"י ז"ל הביא שח"י לו פעמים משמע בלשון
שמה ויש לו לי בקשה לי הלאי לו יהי כדברך.
ולפי"ז כיצד נפרש פה לו הלאי ישעמנו דכשהם
מבקשים ליוסף הדיק מחילה לא שייך הלאי

אדרבא צריך לפייס אותו ולבקש ממנו שימחול
להם. האמת כחז"י עבודה ה' הגד"מ למסר"ר
שניאור זלמן ז"ל דאפי' לפרש עפ"י **משך**
לבי אחים שהיו צעיר אחת אחד עשיר
ואחד עני ודרך העולם שהאח העשיר מפרנס
לאחיו העני. אבל אחיו העשיר ה"ל אשה רעה
והיחס מצרס לבעלה ואומרת עד מהי חפרנס
לאחייך העני ובני ביתו. אחיך אתה חלמך לרפוק
על פחמי נדיבים על לחם. והשיב לה מה נעשה
שזה אחי ובשרי וצריך לרחם עליו. אמרה לו
הכרוג אחיו. אמר לה כיצד הכרוג את אחי
וחמאחי לאלהים. ובכל יום ויום היחס מצרס
אחיו בשביל אחיו העני. מה עשה העשיר, הלך
עמו בסיפיה קטנה על הגשר וצחצחולות בשליך
לאחיו העני בחוך הנהר. והשי"ת בדבד רחמיו
הגילו ליבשה ומלא אור גדול וממון רב וסלך
וקנה מאת המלך הארץ שעל חוף הנהר עם
האור והמלך לא ידע. ובנה פלמרין גדולים
ועשה כרוח לכל מי שיבא אללו יתן לו נדבה
עבור הנה שטעה עמו השי"ת. אבל על מנת שכל
אחד יתחב שמו קורס שיפלה אללו. ומאח"י
היה שאחיו העשיר נעשה עני כי גנל הוא החומר
בעולם כידוע. אמרה לו אשחו שמעתי שיש אחד
עשיר שנותן נדבות לכל שואל חלק אחת וחספר
לו לערך אולי ימלא לך תרופה. וכן היה. והלך
ובא לשם וכחז שמו והמשרחים נחנו שמו לאחיו
וראה שזה אחי ונתן לו רשות שיפלה. אבל לא
הכיר שזה אחיו כי הוא היה מלוכש במלבושי כבוד
והנה עבר כמה ימים וראה בו סימנים שהוא
אחיו. ונפל לפני רגליו ובקש לו מחילה על הרעה
שעשה לו. אבל אחיו ידע שהוא אינו חייב כי
אשחו הסיחה אותו ומחל לו. ויכי כאשר עבר
כמה חדשים אמר לאחיו הנה אני השלכתי אותך
לנהר וגעשית עשיר השליכתי ג"כ לנהר אולי
אסיה עשיר. והשיב לו לאו בכל שפחא מחרחיש
ניסא. **הנמשך** אלל אחי יוסף שבו אללו
ואמרו לו. הלאי ישעמנו והשב
ישיב לנו כמו שאנחנו עשית עמך והשלכנו אותך
לבור גם אתה השליכנו לבור אולי נהיה ג"כ
מלכים כמוך והשיב להם יוסף אחם השבחים
עלי רעה אלהים חשבה לעוזה לעשות אחי מלך
על מאדים עבור יסורים שסבלתי לישב צבית
האסורים

ולכך מיטמא לבנו ע"כ שמעתי. ולי סהדיוט אפי' לחרץ דמרוז רחמיו ית' מחשיב עלמו ככסן הדיוט. וכמו שתי' לענין השבח אבירם דק"ל זקן ואינה לפי כבודו פטור יסמי' מחייב עלמו אף שאינו חייב אף ה"כ ימא הכי. ואם כנים אגחנו בזה יבואר כונת חז"ל באומרים במקום שמיני גדולתו ר"ל במקום שהיה מן הראוי לתת לעלמו דין כהן גדול ולא יטמא להחיות המחסים דרך כ"ג אדרבא שם מינינו טעמוהו. שהחשיב עלמו ככסן הדיוט ומחיה מחיס ברוב רחמיו וק"ל:

הפטרת ויחי

אנכי הולך בדרך כל הארץ וחזקה וסייח לאיש. אפ"ל בס"ד עפ"י זה ששמעתי משם ה' כתובת אור ז"ל דעיקר חולי האדם הוא בהתגבר על האדם ה' מדי' יסודות ארמ"ע ואפשר שגינת למיחה ומוס' ידיו האדם בעלמו לסיבות לו שלום עם חבירו וילמד מדי' יסודות שלו כמס גורם המחלוקת שלהם וכן הדין בשלום בני אדם זע"ז וכ"ש הוא. וא"כ יולא מה דכסיראש האדם המיחה ב"מ דהוא גרמח מחלוקת היסודות זע"ז מזה ילמד להגבר על סדר הטרר המסיתו להחזקתם ולסחקוטע עם חבירו בשביל דברים של הכל או ממון או כבוד וכיוצא כי הכל בכל נגד רצונו ית'. והשתא א"ש חז"ל אנכי הולך בדרך כל הארץ דהיינו שהוא מח' חס מסיבה מחלוקת ה' מדי' יסודות עם השאר והסתגברותו. וא"כ מינה חביון וחזון וחזקה שהחזק על עצמו ועל יארכ' ולא העשה מחלוקת עם חבירו אלא אדרבא אוהב שלום ורודף שלום וכשחניע למדרגה זו צודאי וסייח לא"ש שהוא לדיק ע"ד כולם אנשים שפירשו לדיקים. ובזה ניחא דנקט וסייח לי עבר ולא אמר וסייח אלא שכיון שיהיה במדרגה זו ידוע צודאי שהוא לדיק וק"ל:

ובזה יובן כונת הכי במגילת איכה זאת אשיב אל לבי ע"כ אוחיל וז"ל מסו זאת דקאמר עלה אשיב אל לבי. אכן ידוע מה שדרשו ז"ל ע"פ על זאת יחפלו וכו' על המיחה. והשתא א"ש דקאמר זאת שהיא המיחה אשיב אל לבי מסיבה בזה לו לאדם אלא ודאי מגרמח מחלוקת היסודות

האסורים י"ב שנים ולאו כל שעתא מחרחיש ניסא ע"כ:

(ב) **ואתם** חשבתם עלי רעם אלהים חשבה לפונד למען עשה כיום הזה לסחיות עם רב. אפי' לפרש בס"ד בסקי' משז"ל ע"פ חוס רעם אכלתו דהוא רמז לאשה פוסיפר שרחה להחטיו וסמי'ם כלילי יען ידע מחשבתו לפונד ולא נחכוון לעצירה ח"ו. ועיקר ירידת יוסף וישראל למצרים הוא לזכך את עלמם כדי לקבל את החורש שיש בה' ש"כ אחר כ' יום כמ"ש צ"י העבדון את האלהים יע"ש ח"ש ואח"כ חשבתם עלי רעם שחטאחי באשה פוסיפר שנק' חיס רעם. אכן לפי"ס אלהים חשבה לפונד ס"ח כ' רמז לחורש שיש בה' נש"ב וחקבלו אהה אחר י' יום:

(ג) **דין** ידיו עמו כאחד שבטי ישראל. אפ"ל בס"ד דבא לרמח דסת"ח שירלה לסיכיה את כעס לריך שבתחי' יוכיח את עלמו ויחזור למוטב וגם יחזיר לקרוביו ולא זו בלבד אלא גם לכל סלויים אליו צביתו וצחומותיו. עוין מ"ש ה' שפחי חכמים ז"ל בכונת הכי כאחד שבטי ישראל כאלו הוא ספוך וכאלו אחר שבטי ישראל כאחד ע"ש והשתא א"ש חז"ל דין ר"ל סמוכיה שרולס לדון ולסוכיה כן קדם ידיו עמ"ז נוס' ע"למו מיוודעיו ויקרוביו וכמ"ש ה' פלא יועץ ע' ואח"ך ידיו שבטי ישראל:

(ד) **ראיתי** לכתוב צ"י זו הקירס שחקרו ז"ל בענין החיות המחסים דכיון דסקצ"ה כהן אף בחר לו לחיות המחסים בכבודו ובעלמו וכמאמר הכהוב בפחתי את קברותיכם עמי ואז"ל ג' מפחחות לא נמסרו אלא בידו ית' וחד מנייכו מחיסימ וכיון שהוא כהן חסור לו לסטמא. וחי' דלגבי בן ליכא איסורא דאב מפתא לבנו. ובי' מהר"ש מאשערופולי הקשה דכאי דינא דאב לא נאסר לסטמא לבנו סיינו דוקא בכסן הדיוט ולא בבי' דדינא קאי דאסור לסטמא כלל כלל לא וקרא כחייב ועל כל נפשות מח לא יבא לאציו ולאמו וכו' ומן המקדש לא יבא וכו' ותי' דכ"ד באי חית ליה דין כ"ג לא כן בחז"ל. **ובזה** פי' כונת הכי בחסלים גדול ה' ומסולל מאד שהוא ככ"ג. סיינו בעיר אלהינו כר קדשו. אף בחז"ל דינו ככהן הדיוט

היסודות שלו וא"כ מה אני למד ע"כ אוחיל ולא אעשה קטטה ומחלוקת עם חבירי והוא מלשון חוחלת ממושכס וכו' וק"ל :

וזהו ג"כ כונת הכי בזה יבא אסרן אל הקדש ר"ל בסיבת זאת שהיא המיתה. שהיא בזה מגרמת מחלוקת א' מד' יסודות של האדם על חבירו. א"כ יוצא לנו לסיוח לו שלום עם חבירו וי"ש יבא אסרן אל הקדש שיחפוס כמדתו שהיה אוסב שלום ורודף שלום וק"ל :

ועתה אל חנקו כי איש חכם אחס וכו' ובחר הכי כחב וישכב דוד עם אבותיו וכו' אפ"ל בס"ד במ"ש ה' מוסר"י שליט וסגנות ס' זה בפי' ויחזק ישראל וישב על המטה ח"ל חזקו ומושביו האיתן הים עבד המטה שהיתה מטחו שלימה ואשרי מי שזוכה לה וע"ז יתפלל כל חסיד עולם ועד שלא ימלא פיסול בשרו וי"ז ע"ע כי אין לו לאדם בעולמו כ"א כשמינה בנים בוגרים וכו' (אחי וחינו דאמרו ז"ל דהמניה בן ממלא מקומו לא כאמר בו מיתה אלא כשינה

ובזה אי"ש ועשה אל חנקו כי איש חכם אחס וכיון שהוא איש חכם וממלא מקומו לכך סמך לו חו"ע וישכב דוד עם אבותיו שלא אמר מיתה אלא שכיבה והוא כינוי לשינה. כמ"ס עד מחי עלל חשכב מחי חקים משנחך וכמה מקראו"י) :

ותכון מלכותו מאד ע"י לרש"י ז"ל שפי' ח"ל וחכון מלכותו מאד. אף על העליונים. וא"כ בער ולא אדע מסיבה נפק"ל לרש"י ז"ל מקרא אף על העליונים. ובדרך רמז אמינא דבא לרמז מלכותו מחוכנת ומחוקקת יותר מאביו. וכן כו"ס מא"ד ממלכות אביו דוד. ומ"ס ממלכות מ"ס היתרון כידוע :

וע"ד הרמז אפ"ל בס"ד כי נטי' וחכון מלכותו מאד ג"י אלהים וחי' אלהים יחבאר גם על המלאכים ע"ד משי"ה אלהים ראיתי עולים מן הארץ בענין בעלת אוב ומס הבין רש"י דאף על המלאכים. אי"כ אפשר דבזה מד' או ילקוט ראש זה הפי' והבואו בסה"ס :

פרשת שמות

(א) **ואלה** שמות בניי הבאים מלרימה. אפ"ל דהוא רמז סדומה לענין שבת וידוע מאז"ל אח שבתותי השמורו חרי שבתות דיבור ומעשה אכן חפצי שמות וכמ"ס ממלא חפץ וכו' חפץ אסור חפצי שמות מותרים ומרן ז"ל פסק בס"י ש"ס דחד מהדברים שמתירים הוא לשדך החינוק לאדם. והשחא אי"ש ח"א ואל"ה נטי' ויחייב אדם לישמור השבת. שמר"ה ש"מירה מיעולה ויהגוג ח'מיד. בניי צידבור יחי כ"זכר. ר"ל דלר"ך לשבות אף מהדיבור אכן יש דברים שהם מותרים וחדא מכללל היינו כשדוכין וכמ' וזה רמז בחי' ישראל יעשה שדוכין רעים איסורים ליזונס. הבא"ס. עפי' מ"ש מרן ז"ל ס' ש"ז ס' ב' ח"ל מותר לסכר"ו בשבת על אבירה אפי' הוא דבר שאסור לעלעל. ונטי' הבא"ס מותר סכר"ה ב'שבת אבירה יאבד ר"ל אם אבד אבירה מותר לסכר"ה עליה כמ' בשו"ע. מלרימה עפי' מ"ש שם בשו"ע ס' ח"ל

חפצי שמות מותר לדבר בהם כגון חשבוטות של מלך ולפסוק דקדק ולפקח על עסקי רבים וזהו הרמז מלרימה נטי' מ"ט דקדק רבים ידבר מעינים ה'רבה. ר"ל בכל אור"ה מני' אלה מותר לדבר. אי"ה אי"ס ח'רבה. יעקב נטי' יי"ה עין ק"ש ב'יחור :

ואלה שמות בני ישראל וכו' אפ"ל בדרך רמז נטי' ואל"ה וחייב אדם לזכר המיתה שמר"ה ש"מח מטה ולבישה חכריכין. גם שמר"ה שיקחו סמ"ס וישליכוהו חתמה. בניי נטי' בנפשו נמלים ירשו. לומר שאשילו שרן קמן כמו הנמלים ירשו בנפשו ומכ"ש הגדולים. ישראל נטי' יעשו שחיה רבה אל לבשו ר"ל שימנפו אח לבוש. ומלת שחיה מלשון עילה ושחיה. הבא"ס הוא בחוק אנשי ישראל מזומן ר"ל שהוא מוכן ומזומן לעמוד בחוק קהל ועדה מישראל ובשחיה לבשו יי"ה לו בושח וכלימה. מלרימה נטי' משחיהם לרים רעים יכיו משחיהם הנשמה. וחקה לה א"ח